

ס פ ר טהרת הקודש

חלק ראשון

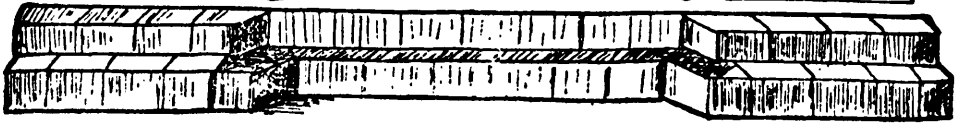
חיבור נפלא מיוסד על
תיקון היסוד ותיקון המדות

מאת האדם הגדול בענקים, נאם הגבר הוקם עול,
הורה לעם ה' דעת, ולישרי לב תבונה, ורבים
השיב מעון, הגאון הקדוש המפורסם איש אלקים,
בוצינא ונהורא מגורה הטהורה, נזר ישראל ועטרה,
פיה צדיק יסוד עולם, קדוש ה', היה כבוד
אדוננו מורנו ורבנו כקש"ת

מין אהרן וצוקללהיה

נהג עדתו בק"ק סאטמאר. ובק"ק בערעגסאז.
ובקרתא קדישא ירושלים תובב"א
בעמ"ח ספר — שלחן הטהור — שומר אמונים
נועם הלבבות — מבקש אמונה — ועו"ט.

שנת
ה'תש"צ/ב'ה'
לפ"ק

כל אדם יכול לאסור את שלו, והגני אוסר לכל אדם
באיו מדינה שהיא להדפיס זה הספר או איזה סניף
ממנו באיזה צורה שהיא וכן ע"י צילום וכדומה לזה,
וכמו"כ יתר התבורים של תוד כ"ק אאמו"ר זצוקל"ה
או איזה סניף מהם שכבר יצאו לאור, בלתי רשותי
או רשות בא כחי, והעובר על דברנו אלה האי גברא
קאי בכלל ארור משיג גבול רעהו, והשומע לדברנו
תבוא עליו ברכת טוב וזכות המחבר יגן עליו.
כה דברי בן המחבר, המו"ל.

הכתובת להשיג זה הספר ויתר ספרי מרן בעהמ"ח ז"ל

ועד להפצת ספרי מרן האדמו"ר מכערעגסאז
זצוקל"ה שע"י חברת „שומרי אמונים”
בנשיאות בנו כ"ק אדמו"ר שליט"א
רח' מאה שערים 138. ת.ד. 5107 ירושלים

מפתחות

דף

פתיחה

הקב"ה ברא התשובה קודם לעולמו.
ה. הקב"ה צופה לרשע וחפץ בהצדקו.

הסיבה למה בדורות הקודמים הרעישו
הבעלי תשובה עולמות במעשיהם ועכשיו
שם אין דורש ואין מבקש.

בדורות הראשונים היו צדיקים אשר גילו
עונות הנרשם על מצח אנשים החוטאים
וכו' גם מוכיחים סיבבו מעיר לעיר
להורות דרכי התשובה, ועכשיו בעוה"ר
שם חדלו כל אלו.

ד' כתות יש שהיצר מעכב תשובתם
שם בטענותיו.

על ידי שאדם מכניע א"ע והולך אל
ט. הצדיק, נמתקו הדינים מעליו וכו'.

כל נפש מישראל יהי' מי שיהי' אחוז
באות אחת מתורתנו הק', ואם מבקש
מה' שיאיר עיניו האיך לתקן נפשו אז
הקב"ה מאיר עיניו ומוצא תיקונו
שם בתורה.

אין הקב"ה בא בטרונאי עם בריותיו ואין
הקב"ה רוצה שיחליש את גופו מסיבת
י. התשובה.

יש כמה דרכים שאפילו החלוש שבחלושים
שם אפשר לעסוק בהם.

החילוק בין התיקונים של האריז"ל ובין
יא. תקוני הנפש המבוארים בר"ח.

מקובל מספרי קודש אשר התעניות
וסגופים ויחודים מסר האריז"ל לתלמידיו
שם הגם שעסקו בתורה לשמה.

לפייס הקב"ה על עונות שפגם הוא דייקא
שם ע"י תפלות ובקשות ודמעות.

דף

הקדמה

מבאר שבאחרית הימים ישובו ישראל
בתשובה ועי"ז ישובו מגלותם. מבאר
מאמר חז"ל (פסחים פ"ז ע"ב) א"ר
אלעזר לא הגלה הקב"ה את ישראל וכו'
כדי שיתוספו עליהם גרים — אלו
הנצוצי קודש.

א. בכל יום יש לכללות העולם ולנפש הפרטי
ניצוץ אחר לתקן. שם :

באם נדחה ח"ו אפילו לשער הנו"ן של
טומאה משם יקחך השי"ת כביכול
שם בעצמו.

אם ח"ו מחלל הברית אינו בכלל ישראל
ב. ולא יקום בתחיית המתים.

באם יש צדיק מוחה כראוי על הברית
שם יכול לבטל כל הגזירות.

בשם ספר היכל הברכה מביא ענין גלות
שם צרפת וגזירת ת"ח.

אודות המספחת בחדרים ובשיבות אשר
ג: נתרבו חוטאים ומחטיאים.

מביא הוזה"ק — בהוא זמנא יתיר הקב"ה
גבורתי' וכל עמין דעלמא ומלכא משיחא
ה. יתידע בכל עלמא וכו'.

אחר ביאת הגואל צדק אין תשובה
שם מועלת.

בלי תשובה, אפילו ילמוד כל היום
ויעשה כל המעשים לא יועיל לו לתקן
נפשו.

מתחלה מניח היצר את האדם לעסוק
ו. בעבודת השם, אבל אח"כ מקררו ומראה

לו פחדים ואין מניח אותו אפילו לפתוח
שם ספר המסוגל לקרבת השם.

כל מה שמתרבה החושך יותר חשוב
ז: בשמים גם עבודה קטנה.

כל נפש מישראל יכול להעמיד כל העולם
שם כולו במסירת נפשו לה'.

- אל יטעך היצר כי בלמודך תתקן הכל. יב.
 מי ששומר הברית יכול להבין התורה
 לאמתו ומי שאינו שומר הברית אינו
 מבין ואינו יכול לכוין לאמתה של
 תורה ובפרט חכמת הקבלה. שם :
 הבאים לארץ ישראל חושבים שאין חסר
 להם עוד רק לימוד הקבלה וזוה יתעלה
 ויתוקן נפשם וכו' טעות גדול בידם. יג.
 חטא קל פוגם בא"י יותר מהרבה חטאים
 ועונות בחוץ לארץ. שם
 השתטחות על קברי צדיקים מסוגל בעתות
 רצון באופן אם האדם נקי מחטאים. שם :
 תכלית ביאת האדם לעוה"ז לקבוע לעצמו
 עתים ללמוד בספר יראה. יד :
 כללים בסדר הלימוד בזה החיבור. טו.
 בשם הבעש"ט הק' אין לך נפש שאין בו
 כמה ניצוצי נשמות גבוהות לכן צריך
 לעסוק בכל אופני תיקוני הנפש. שם
 מתחילה עניני התשובה נרמה כמשא כבידה
 ומרה לו יותר ממיתה להנתק קצת
 מתאוותיו וכו' אבל אח"כ כשמרגיל עצמו
 ונודרך קצת הוא מבין שאין שום דבר
 קשה. שם :
 לפעמים יכול האדם ע"י דיבוריו לה' לבטל
 גזירה מכלל ישראל. שם
- מבוא השער**
- על ידי כל מצוה שמקיים בא התעוררות
 חדש בנפש לקיים עוד מצות. טז :
 כשנופל ח"ו בחינת שינה לנפש צריך לפייס
 השכינה הק'. יז.
 תיקון דורות האחרונים דייקא הוא לעבוד
 את ד' אפי' בהסתר פנים ואפי' שאין
 מרגישים שום חיות. שם
 בתחילת עבודה מאיר הקביה בחי' טל
 עליה. שם
- בימי הגדלות צריכין לבקש ולהתחנן לה'
 שאל ישליכנו מלפניו גם בימי
 הקטנות. שם :
 בימי הגדלות יכין לעצמו לימי הקטנות שם
 בדבר שבקדושה צריכין לילך אחר
 מחשבה הראשונה. שם
 בכל הפתויין ובכל הרדיפות של היצר שם
 הוא גנת אלופו של עולם. יח.
 יצר הרע מתהפך לטוב בזכות התורה. שם
 תכלית בריאת היצר הי' להפכו לקדושה. שם
 שורש עבודת השי"ת תלוי בג' דברים —
 הכנעה והבדלה המתקה. שם
 שורש עבודת בר ישראל לעשות להיפך
 ממה שיאמר לו לבו וכו'. שם
 מי שעשה איזה מצוה או טובה לבר ישראל
 או זו המצוה עולה לשמים וממשיך לו
 השתוקקות. שם :
 על ידי שמכניע היצר ומתבדל ממנו —
 נמתק קצת. יט.
 על ידי הכנעה שנכנע לפני הבורא כל
 עולמים נבדל הרע ממנו. שם :
 באם נמתק היצר הרע אז מאיר כמו
 הייצר הטוב שם
 כל אחד נמשך עליו מאור הג"ע מכח
 מעש"ט שלו ומאור הגיהנם ח"ו ע"י
 מעשיו הרעים. כ.
 כשנתעורר בשמים איזה קטרוג על
 שונאי ישראל אז הקביה מאיר לנפשו
 לפעמים בהתעוררות גדול פתאומי
 שיקוף משנתו ויעורר רחמים, לכן
 יבקש רחמים על נפשו ועל בני ביתו
 ועל כלל ישראל. שם
 לעולם יכנס אדם שיעור שני פתחים וכו'
 דהיינו בבחי' אתערותא דלעילא
 ותתא. שם
 הרוצה לרחם על נפשו יראה לתקן זה
 הפגם כי כאשר נתקן פגם הברית
 נתקן הכל. שם

מפתחות

ג

<p>השתוקקות נמשך ע"י תשובה, זוכה שם שאורייתא מודעת לו חובי.</p> <p>מי שאינו עוסק בתשובה סר ממנו שם האמונה והשתוקקות ודעת הקדושה.</p> <p>קיצור ותוכן המעלות המבוארים במאמר: מעלות נוטרי היסוד.</p> <p>א שהנוטר ברית, העולם קיים עליו. כד:</p> <p>ב אין כל אומה ולשון יכול לשלוט שם בהם.</p> <p>ג כאלו קיים כל התורה כולה. שם</p> <p>ד זוכה לראות הקב"ה. שם</p> <p>ה זוכה שנשמתא קדישא אתאחדת שם ביה.</p> <p>ו זוכה שהשכינה לא אתפרש מניה. שם</p> <p>ז זוכה שגם גופו מאיר. שם:</p> <p>ח נקרא גבור. שם</p> <p>ט הקב"ה מלביש אותו בלבוש. כו.</p> <p>י זוכה להתדבק בה'. שם:</p> <p>יא הקב"ה רופא אותו. שם</p> <p>יב ממשיך כל מיני השפעות. שם</p> <p>יג הקב"ה שומרו ואין שום דבר יכול להזיקו. כו.</p> <p>יד הקב"ה מתפאר בו בכל יום. שם</p> <p>טו הקב"ה זוכר אותו תמיד. שם</p> <p>טז נקרא תמים. שם:</p> <p>יז נקרא צדיק. כז.</p> <p>יח כל ההשפעות באים קודם אליו ואח"כ לכל העולם. שם</p> <p>יט זוכה לבנים צדיקים. שם</p> <p>כ המלאך דומ"ה וכל מלאכי חבלה אין להם רשות לקרב אצלו. שם:</p> <p>כא ממשיך השפעה לשכינה הקדושה. שם</p> <p>כב זוכה להתענג בעבודת השם. כט.</p> <p>כג הקב"ה אוקיר יתיה על כולא. שם</p> <p>כד זוכה להנצל מחבלי משיח ומכל מיני מיתות ויזכה לגאולה. שם</p>	<p>כשיגיע הרגע ויום המוגבל לגאולה שלימה ב"ב, אז אפילו יהי' ישראל וכל הדור רשעים ח"ו יבא הגואל ולא יאחר רגע.</p> <p>עכשיו בעקבתא דמשיחא, מתגבר היצר על ב' דברים: — לקרר האמונה ח"ו ולפגום היסוד.</p> <p>ומי שמתחזק באמונה שלימה ובשמירת היסוד יזכה להיות מבני היכלא דמלכא משיחא.</p> <p>כל מחשבות האדם הם בהשגחה עליונה ואין שום מחשבה במקרה בכולם יש תקוני הנפש.</p> <p>באם יחלה האדם מאיזה מאכל שאכל, לא יתלה שזה בא לו ע"י המאכל, רק הוא בהשגחה עליונה שעונותיו גרמו שיאכל המאכל המקולקל ואם היטיבו לו בני אדם, יתלה בהשגחה עליונה וכו'.</p> <p>באם בא לאדם פתאום איזה דקירה או חיכוך הכל בא לרמו איזה פגם בזה האבר.</p> <p>מי שמאמין ומרגיל א"ע באמונת ההשגחה אז מרמזין לו מן השמים על כל דבר ומונעין אותו ברמו ומבין הרמו.</p> <p>סודות האגדות והמדרשות לא יתבאר רק אחר ביאת משיח צדקינו.</p> <p>היסוד העיקר הגדול לתיקון הנפש שיתן אל לבו אמונת השגחת הבורא בכל צעדיו.</p> <p>כל הפציו מושגחים מעם ה' ונשפע לו תמיד דעת ושכל ממעלה, כפי אשר תתרבה תשוקתו לה'.</p> <p>באם יש לו אמונה והשתוקקות, נחשב כאילו קיים כל התרי"ג מצות כי אמונה כולל כל התורה.</p>
---	---

כה	לאחר התחייה ביום הדין הגדול	שם :	נה	עיקר הגאולה תלוי בזה.	לה.
כו	הקב"ה יחדש בו עולמו.	שם	נו	מלכות בית דוד ובנין ירושלים	שם :
כז	נתקשר בשכינה ואחיד בהוא עדות הנ"ל.	שם	נז	לאחר פטירתו ראוי להכניסו בארון.	שם
כח	זוכה למלכות.	ל.	נח	ניצול מן דינא עילאה ומן דינא	לו.
כט	מאחד קוב"ה ושכינתיה.	שם :	נח	תתאה.	שם
ל	יש לו רשות ליכנס לשער הצדיקים.	שם	נט	על ידו חוזר הנביעו של הגהר	שם
לא	נקרא חי ומקושר במדת חי.	שם	ס	ונתוסף השפעות גדולות.	שם
לב	המלאך המות אין לו רשות לקרב אצלו ואינו מת על ידו.	שם	סא	נקרא איש צדיק תמים.	שם
לג	זוכה להרגיש קדושת שבת.	לא.	סב	גופו אינו חוזר לעפר.	שם :
לד	שורה עליו שם הוי"ה ב"ה.	שם	סג	ניצול מחיבוט הקבר.	שם
לה	מוציא מגיהנם הרבה נשמות.	שם :	סד	ירש ארץ החיים העליונה.	שם
לו	נעשה שותף להקב"ה.	שם	סד	כל עליות וירידות המלאכים רק	לו.
לז	זוכה לצלם אלקים.	שם	סה	על ידו.	שם
לח	זוכה להכניע הד' קליפות טמאות.	לב.	סו	נקרא קדוש.	שם
לט	איהו רשים וחקיק לעילא.	שם :	סו	בזכותו נצולים הרבה ישראל מפגם	שם
מ	מזדעזעין מניה עלאין ותתאין.	שם	סז	הברית.	שם
מא	גלי הים והסתערותו נחים מפניו.	שם	סז	ראוי להעלות עולה על גבי המזבח	שם :
מב	הקב"ה מסתיר אותו משונאיו.	שם	סח	ככהן גדול.	שם
מג	אין שום מקטרג יכול ליגע בנשמתו.	לג.	סט	דעתו נפתח ומחשבותיו מזדככות	שם
מד	זוכה להגיע למדריגות גדולות.	שם :	סט	זוכה להיות מרכבה ליסוד העליון.	לח.
מה	נקרא מעשה ידיו של הקב"ה שהוא תכלית הבריאה.	שם	ע	הקב"ה פותח לו מעיינות חכמה.	שם
מו	נקרא מבני היכלא דמלכא.	שם	עא	זוכה ללב נשבר ולכל המדות	שם
מז	השם שד"י ואדנ"י שומרים אותו.	שם	עב	הטובות.	שם
מח	גורם המתקת הדינים.	שם	עב	זוכה לזכות אחרים ודבריו	שם :
מט	נקרא אדם שלם.	לד.	עג	מקובלים.	שם
נ	כל המדות הקדושות מתמלאים בכל מיני השפעות.	שם	עד	זוכה לעשות צדקה כראוי.	שם
נא	הוא בעצמו מקבל ג"כ מזה השפע בלי הפסק.	שם	עה	זוכה להתפלל כראוי.	לט.
נב	דיוקניה רשים בשכינתא.	שם	עו	זוכה לקדש עצמו במותר לו.	שם
נג	כשיש צער בעולם משתתפים עמו האבות לבטל הגזירת.	שם	עז	זוכה לאמונה שלימה.	שם
		שם	עז	זוכה להרגיש יראת ה'.	שם
		שם	עח	זוכה לשמוח בה'.	שם :
		שם	עט	מושגח בהשגחה פרטית יותר מכל	שם
		שם	פ	העולם.	שם
		שם	פ	נחשב ביחד עם הנביאים	שם

מפתחות

ה

ה	ל	קיצור ותוכן הפגמים המסוראים במאמר פגם היסוד	א
שם :	משקין אותו כוס התרעלה.	מ. כאלו מביא מכול לעולם.	ב
שם	לא בזה מואס הקב"ה יותר מכל מיני עבירות.	שם חייב מיתה.	ג
מה.	לב על ידי פגם זה אין לו קיום שמים וארץ.	שם כאלו שופך דמים.	ד
שם	לג מסלק כל מיני ברכות מן העולם.	שם : כאלו עובד עבודה זרה.	ה
שם	לד גורם שישלטו האומות בישראל.	שם : כאלו משקר באורייתא כולה.	ו
שם	לה כל הצרות באים בשביל זה.	שם : הוא בנידוי.	ז
שם	לו גורם לעצמו גלות.	שם : נקרא מומר.	ח
שם :	לז עוקר נשמתו מרשות הקדושה להס"א.	מא. אין מכניסין אותו במחיצתו של הקב"ה.	ט
שם	לח גורם גלות השכינה.	שם : עובר על לא תנאף.	י
שם	לט נאבד ממנו נשמתו הקדושה.	שם : אין לו חלק לעה"ב.	יא
שם	מ מפקין ליה מכללא דאדם.	שם : עובר על לא יהיה ועל לא תשתחווה.	יב
מה.	מא אינו יוצא מגיהנם לעולם.	שם : כאלו משקר בשמא דקוב"ה.	יג
שם :	מב זה הפגם קשה קמי קוב"ה יותר מכל עבירות.	שם : אין לו חלק באלקי ישראל.	יד
שם	מג תשובתו קשה יותר מכל עבירות.	שם : משקר בקשרא קדמאה.	טו
שם	מד נאבד ממנו הצלם אלקים.	מב. משקר בקוב"ה.	טז
שם	מה צורתו מתחלף בדמות בהמות וחיות טמאות.	שם : עובר על לא תעשה לך פסל.	יז
מו.	מו מסתלק ממנו השם הוי"ה ושד"י ושד"י עליו שטן.	שם : מטמאים אותו בכל מיני טמאות.	יח
שם	מז יוצא ח"ו מכלל ישראל.	שם : גורם שברית העליון ישתעבד לס"א.	יט
שם :	מח אין לו חלק בבני מהימנותא.	שם : מושכין ליה לגיהנם.	כ
שם	מט מסלק ממנו מורא שמים.	שם : נקרא רע.	כא
מח.	נ נעשה קשה להשכינה.	מג. אינו זוכה לראות פני השכינה.	כב
שם	נא פורח הקוץ של ד' מן אחד ונעשה אחר, ואין יחודו יחוד.	שם : אינו זוכה ליכנס בפלטרין של מלך שם.	כג
שם	נב הד' קליפות טמאות שולטין עליו.	שם : אינו זוכה להתפקד בחלום טוב.	כד
שם	נג מושגח בבחינת אחוריים.	שם : גורם שהקב"ה יתפרש מישראל.	כה
שם :	נד מוליד בנים רשעים.	שם : גורם עצירת גשמים.	כו
שם	נה עיקר חיבוט הקבר בשביל זה.	שם : הקב"ה נוקם על פגם ברית יותר מכל עבירות.	כז
שם	נו אי אפשר לו לברר הניצוצין הקדושים.	שם : נוקמין ממנו בחרב נוקמת נקם ברית	כח
שם	נז לא יזכה לגאולה; ולתחיית המתים, ולאלף השביעי.	מד. כח נעשה פגום בכל כללות גופו ונשמתו.	כט
שם	נח נדון בצואה רותחת.	שם : ראוי למיתות משונות רח"ל.	

מפתחות

	נט	כאלו אעקר כולא.	שם	מאמר שמירת עינים
	ס	נעשה מסטרא דנחש הקדמוני.	שם	כמו שיש חוש הראות הגשמי ככה יש
	סא	מסתלק החיות שנותנין הנקודות באותיות.	שם :	חוש הראות הרוחני, וכשהצדיק רוצה
נד :	סב	מתדבק בבורות נשברים אשר לא יכילו המים.	שם	רואה לפניו הכל.
נה :	סג	גורם שלא נמשך ברכות להאי באר קדישא.	שם	באיסור ראית העינים יש ג' מיני לאוין
	סד	גורם פרידו בהאי נביעו דשכינתא דאשתארת יבשה.	שם	— הסתכלות, הרהור, ומעשה.
נו :	סה	גורם להרבות נביעו דס"א.	שם	מי שעוצם עיניו מלהסתכל בנשים
	סו	תפלתו אינו מתקבלת.	שם	מכריזין עליו ברקיע בכל יום הבו יקר
	סז	אינ יכול להתפלל כראוי.	שם	לדיוקנא קדישא ומתרגשין מזה כל
	סח	פוגם ביסודות דחכמה, בינה, תפארת.	שם	פמליא דלעילא.
שם	סט	מאותם הטפות נבראים קליפות כלב וקליפות חזיר.	שם	מי שזוכה לעמוד בנסיון בקדושת עינים,
	ע	גורם מחדש שבירת הכלים.	שם :	אז זוכה לשבר כוחות הרשע ממאות
	עא	נסתם ממנו מעיינות חכמת התורה.	שם	אנשים אחרים מישראל, שזוכים
	עב	מתדבקין בו כל מדות רעות.	שם	בזכותו להיות שומרי עינים.
	מאמר פגם עינים		שם	עיקר הגאולה במהרה בימינו תחי'
	אם	נודמן לפניו ראיה אסורה אפילו בשוגג הוא מסיבת חטאיו.	שם	בעזרה לנטורי ברית, שעשו עצמם
	מבאר	גודל וחומר האיסור של פגם עינים מגדולי הפוסקים.	שם	עורים בגלות המר מלהסתכל במקום
	מכל	הסתכלות איסור נבראת קליפה גדולה.	שם :	רע.
	יש	קליפות המפתים להאדם שיגביה עיניו בשביל איזה ענין ואז מזמין לו היצר הסתכלות אסורות.	שם	אדם ששומר עיניו גורם לעינים
	המקיים	מ"ע מוסיף כח בקומה העליונה ובכל העולמות והברואים לעילא ותתא.	שם	העליונים, שהוא השגחה עליונה.
	כמו	בהסתכלות הטובה גורמין לעינים פקוחות לעילא ככה בהסתכלות רעה	שם	להסתכל על העולם בעינא פקוחא
	ח"ו	גורמין לסתום העינים העליונים ח"ו.	שם	עילאה, במדת הרחמים ולמנטר להו
			שם	לישראל.
	אם	שומר עיניו, מקיים בכל פעם מצוה, ונברא מזה מלאכים קדושים שנקראי עינים — ולא יאבד אפי' פעם אחת	שם	עצירתו ועכיבתו מלהסתכל בשביל
	מכל	הסתכלות איסור נבראת קליפה גדולה.	שם	ה'.
	יש	קליפות המפתים להאדם שיגביה עיניו בשביל איזה ענין ואז מזמין לו היצר הסתכלות אסורות.	שם :	השומר עיניו בקדושה נעשה עינים שלו
	המקיים	מ"ע מוסיף כח בקומה העליונה ובכל העולמות והברואים לעילא ותתא.	שם :	כדמות שני כרובים פורשי כנפים
	כמו	בהסתכלות הטובה גורמין לעינים פקוחות לעילא ככה בהסתכלות רעה	שם :	למעלה, שע"י הכרובים באים כל
	ח"ו	גורמין לסתום העינים העליונים ח"ו.	שם :	השפעות דלעילא ונעשה פניהם איש
			שם :	אל רעהו.
	אם	שומר עיניו יונק מקדושת ג' אבות ומהשכינה, שהאבות רמוזים בג' גוונים	שם :	דעין, והבת עין נקודה הפנימית רמוזה
	מכל	הסתכלות איסור נבראת קליפה גדולה.	שם :	נגד השכינה כי כל המרכבה עליונה
	יש	קליפות המפתים להאדם שיגביה עיניו בשביל איזה ענין ואז מזמין לו היצר הסתכלות אסורות.	שם :	וכל העולם וכל הקדושה תלוי בעין.
	המקיים	מ"ע מוסיף כח בקומה העליונה ובכל העולמות והברואים לעילא ותתא.	שם :	
	כמו	בהסתכלות הטובה גורמין לעינים פקוחות לעילא ככה בהסתכלות רעה	שם :	
	ח"ו	גורמין לסתום העינים העליונים ח"ו.	שם :	

מפתחות

ז

שם	המקדש עיניו דבק בעץ החיים.	השומר עיניו מוסיף כח ושפע לשכינה
סב.	מי שפוגם בעיניו אינו זוכה לראות האמת והקדושה.	הק' ולאבות ולכל העולם כולו.
סב:	מי שראה אשה אפי' בשוגג ירהר בתשובה ויבקש מה' שלא יזיק לו.	הפוגם עיניו בהסתכלות מתגלגל בעוף טמא הנקרא רח"ל.
סג.	לא יסתכל בצורת אשתו נדה, שלא תפגם נפשו.	מבאר גדול הצער שיש לנפש האדם בשעה שנתגלגל בחי' או בעוף טמא.
שם	שלא להסתכל בקשת כ"א לצורך ברכה.	פגם הראשון של אדם הראשון הי' פגם עינים.
שם	שלא להסתכל בפני אדם הפוגם בברית.	כל מה שסובל האדם בעוה"ז ובעוה"ב הכל הוא בשביל העין.
שם	פסק הראב"ד שתלמיד חכם פטור לראות אפילו בשעת קידושין, אם מוליך עם הארץ בהדיה.	ההמון עם חושבים שאיסור ההסתכלות בנשים הוא רק ממילי דחסידיא וע"כ אינם נזהרים מהסתכלות בנשים ע"כ תדע ידידי שזה איסור גמור דאורייתא.
שם	הבעש"ט הק' הזהיר לאנשיו, שלא יסתכלו בצורת אדם פשוט שאינו דבוק בה'.	מעשה מהרה"ק רר"מ מפשעווארסקי זי"ע. כל שאינו שומר את עיניו נקרא גואף רח"ל.
שם	גם לא יסתכל בפני בני אדם אפי' כשמדבר עמהם אם מחשבותיהם אינם דבוקים בה', כי יהי' לו פגם בנפשו.	באם רוצה לילך על חתונה ובידוע שלא יוכל לשמור את עיניו מחמת הנשים דשם ואת מחשבתו מלהרהר אז לא ילך (סי"ח).
שם	שלא להסתכל בצורות בהמות וחיות טמאות.	
שם	כל מניעה שמונע עצמו מלהסתכל בדברי רשות, נרשם למעלה ונתמשך מאור עינים שלמעלה על שורש נפשו בשמים, ומשם נמשך אליו, ולעתיד יזונו עיניו מאור הבורא ב"ה ובי"ש.	מאמר קדושת עינים
סד.	להמשיך הארה בנפשו — להסתכל בציצית — לקרות הכתב כשמגביהים הס"ת שאז נתגלה עת רצון.	ע"קר הקדושה מתחיל בעינים.
שם	להתפלל וללמוד בספרים שנדפסו ע"י יראי ד' דייקא.	קדוש — פירושו לשון פרוש, אבל עיקר תואר קדוש לא אקרי רק בעבור קדושת היסוד.
שם	שיהא מונח חומש לפניו תמיד להסתכל בו בכל עת.	קדושת הברית נוגע לכל התורה ולכל העבירות והגדרים.
שם	תיקון לפגם העינים להסתכל בפני אנשים צדיקים.	כשנבדל מאיזה תאווה גשמי אקרי בזה הפרט קדוש.
שם		כשאדם שומר את עיניו נתגלה לו אור הגנוז בשעת לימוד התורה כי עין בעין יראה בשוב ה' ציון וכו', כפי ששמר ראות עיניו ככה יראה בשוב ה' את ציון.

מאמר פגם המחשבה

אין בכחו של שום מלאך ושרף לעמוד נגד נסיונות כמו בר ישראל תכלית הבריאה הוא בשביל זרע עם הקודש — לזה יש עוד תכלית פרטי בשביל הצדיק מל"ו צדיקי עלמא וכו'.

כל אדם מישראל יש לו עולם מיוחד ותיקונים מיוחדים.

מבאר השבעה בחינות המקיפים שיש בכל אדם מישראל.

מי שפוגם בחטאו יש לו דעת ושכל עקום.

העצה לקנות לנפש דעת ישר ודעת דקדושה יחבר עצמו עם חכמים וצדיקים וכו'.

תכלית העבודה לברר הנצוצי קודש, שנתפזרו מתחילת הבריאה.

עיקר הבירור נעשה ע"י כפיות קלי' נוגה שהוא נפש הבהמית וכו'.

כל זמן שהאדם מתעצל מעבודת ד' נקראת הנפש בכחי' ישנה.

מבאר מצות התלויים במחשבה דיבור ומעשה.

תפוגם בברית ח"ו, תשובתו קשה וכו' אבל הקב"ה מרחם עליו ומקבל תשובת השבים.

כל עבירות יש להם תיקון וצירוף ע"י הגיהנם חוץ מהרהורי עבירה.

מי שנוהר מהרהורי עבירה מכריון עליו בשמים בכ"י בג"ע שהאיש הזה מתדבק באילני דחיי.

רב שהוא ר' אבא מהזוהר שלא הסתכל חוץ לד' אמותיו עכ"ז אמר דל כרעי מקמי' גיהנם וכו'.

עיקר תיקון הברית הוא ללחום עם המחשבות ורות.

מאמר טהרת המחשבה

התרי"ג מצות הם תרי"ג עטין (עצות) האיך להתדבק בה, והתפלה ומצות תכליתם — להתלמד להפנות מעסקי העולם ולהתדבק בהשי"ת.

מצות המוח והלב המה תכלית כל התורה.

ענין שכל, משכיל, ומושכל וכו'.

לפי הכנתו למצו' או לתפלה, ככה מושך הארה גדולה וקדושה בשמים.

ארבעה מחשבות שמבלבלים תמיד לאדם. עבודתו של בר ישראל הוא בעיקר שני דברים: הא' להכרית האויבים שלו. ב' להפוך נפש הבהמית והיצרא בישא לטובה.

לאחר שעשה תשובה ומכלה בחי' הרע של הברואים שנבראו מעוונותיו נהפכים למלאכים קדושים וכו'.

מבאר הכתובים אמר אויב ארדוף וכו' ע"ד המוסר.

בשעה שהאדם בעצבות צריך לרחמים גדולים שלא יפול ביד הייצר.

היצר אינו גוף, רק שכל נפרד, ומתלבש במוח ובלב.

כל דיבור שמורה ומדריך בניו או תלמידיו, אינו נאבד, וסוף, סוף יצאו הדיבורים מכח אל הפועל, גם באלו שכבר נשתקעו בכחי' רשע.

בשעה שאדם מהרהר בעבירה נעשה בוו השעה מרכבה לכל סטרין בישין ונעשה טמא ומטומא ונפשו בוערת בגיהנם רח"ל.

משקל המאזניים הוא ברקיע, ושם נצטייר כל מחשבה ודיבור של אדם, איזה נחשבת למצו' או ח"ו להיפוך וכו'.

מבאר ענין טרדות המחשבות המטרידים את האדם, ומחלקם לד' פרטים.

מפתחות

ט

הנרצה של הבריאה, כמובא ברמב"ם.
 פ.ג. שזה תכלית הבריאה ותכלית המצות.
 שורש ותכלית הכל הוא רגע של אמונה
 ודביקות.
 שם : אל יקטן בעיניך אפילו איזה רגעים של
 דביקות, שזה יותר נעלה מלמוד
 ולהתפלל כמה וכמה זמנים רצופים,
 בלי דביקות, וזה הי' עבודת רבותינו
 קדמאי.
 שם : ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כולכם
 היום, ע"י דבקות — זוכים להחיות כל
 הימים הקודמים.
 התכלית ועיקר הוא המעשה ולא החכמה
 — ועיקר המחשבה — ומי שעוסק
 בגשמיות וכוונתו דבוקה בהש"ת הרי
 זה עובד הש"ת עבודה גמורה.
 שם

חלק שני

מאמר פתח התשובה

א. פרטי התשובה המבואר בתנ"כ
 בתיקוני הנפש יש שלשה כללים והמה
 תשובה — תפלה — וצדקה. ויש ג'
 בחי' התשובה שהם, תשובת המשקל
 — תשובת הגדר — תשובת הכתוב
 — וכו'.
 שם : עשרה פרטים נאמרים אצל תשובה והמה
 וידוי — בושה — חרטה — צום —
 בכי — הספד — שק — אפר —
 טבילה — כניעה — באלו עשרה
 דברים תלויים מחילת העונות וטהרת
 הנפש.
 ב. ראשי בעלי התשובה היו, אדה"ר —
 קין — ראובן — דהע"ה.
 שם : מביא מאמרי חז"ל והזוה"ק המדברים
 מגודל מעלות התשובה.
 ג.

מבאר כאן עצות ודרכים איך לעקור
 המחשבות המטרידים את האדם.
 מבאר החילוק בין המרה שחורה ללב
 נשבר.
 עה. האריז"ל גילה שהעיקר שזכה לגודל
 השגותיו, הי' מפני גודל השמחה ששמח
 בעשיית רצון בוראו.
 שם : כי בשמחה תצאו מכל הקלי' וע"י
 שמחה, מעורר עולם השמחה, וממשיך
 עליו ועל כל העולם שמחה — ויתפרדו
 מעליו כל פועלי און ומוחלין לו כל
 עונותיו.
 שם : הבעש"ט הק' אמר שעבודת השמחה הוא
 דרך ארוכה וקצרה מאוד, ומה שהאדם
 צריך לטרוח לתקן בסיגופים ותעניות
 בכמה שנים, יוכל בזמן קצר לתקן
 זאת בעבודת השמחה וקדושה.
 שם : כמו יציאת כלל ישראל מהגלות יהא
 בשמחה, כן יציאת נפש הפרטי מגלותו
 הוא בשמחה, ואין עלי' לשכינה הק'
 רק בעבודת השמחה.
 עט. כשהיצר מרגיש שהאדם מתחיל לעסוק
 בתשובה הוא רוצה להפילו מזה ע"י
 עצבות ומר"ש רח"ל.
 שם : שמחה הוא השורש שיוכל לבא ע"י
 לאהבת הבורא ואהבת ישראל.
 שם : בלי התעסקות בתשובה, יכול ליפול ע"י
 השמחה לטעותים הרבה וגסותא דריחא
 ולליצנות ח"ו — השמחה צריכין
 לשתף ביראה.
 פ. רוב פגמי הברית ח"ו נצמחים ע"י
 עצבות.
 פא. לעקור השרשים של העונות הוא ע"י
 תורה ועבודה של מסיני"פ.
 שם : לזכות לטהרות המחשבות והלב הוא
 דייקא ע"י התדבקות לצדיק.
 שם : אפילו אם תדבק נפשך בה' רגע או חצי
 רגע, אז הגעת בזה הרגע לתכלית

מפתחות

<p>ז. כמו שיש תשובה תתאה ותשובה עילאה ככה יש תשובה בראש ותשובה בסוף וגו'.</p>	<p>אין להתיאש ולומר כיון שמרדתי מרדתי וא"א לי לתקן, לא יאמר כן כי הקב"ה מחכה על השעה והרגע שיפנה האדם לבבו לשוב לה'.</p>
<p>ד. שום הירהור תשובה אינו נאבד, וכל הרהור תשובה של בר ישראל הוא מוכן לעשות טובות גדולות לנפשו לעתיד.</p>	<p>הבע"ת יכול לעשות ולתקן ברגע אחד, מה שאינו יכול לעשות זאת צדיק גמור בהרבה שנים.</p>
<p>שם צריכין לטהר ולתקן אפי' המקומות שמכריזין שם שפלוני עבר עבירה.</p>	<p>שם הבע"ת זוכה לנשמה יתירה אפי' בימי החול.</p>
<p>שם אם אדם הי' רואה מה שגורם ע"י חטאיו היה משליך עצמו לכבשן האש, מלעבור איזה חטא.</p>	<p>שם הבע"ת זוכה שכל העולמות וכל הברואים העליונים ותחתונים מנשקים כפות ידיו ורגליו.</p>
<p>ח. הגדול שבפגמים הוא מה שגורם ע"י חטאיו להפרד מה', ותכלית כל התורה ומצות הוא לדבק עצמו לה'.</p>	<p>שם מי שנפל ח"ו בידי הס"א ולמקומות שפלים, זוכה ע"י תשובתו להעלות הרבה נשמות נדחות ותפלות ותורות שנדחו כבר כמה מאות שנים, ומביא מעשה רב מזה.</p>
<p>שם הקב"ה מבקש ומתחנן כבי' לישראל שלא יפרדו ממנו.</p>	<p>שם תורתו ומצותיו של הבעל חוטא נמסרים לידי החיצונים, ואם עושה תשובה מוציא הכל מידיהם.</p>
<p>שם אפי' ע"י חטא קל שאדם עובר גורם שיסתלק השכינה הק' ממנו.</p>	<p>שם עיקר נשמתו של אדם הוא בשמים ושמי השמים.</p>
<p>שם מעשה רב מהרה"ק רבי ר' ברוך ממעוזבו ז"ל, מענין הנ"ל.</p>	<p>ה. בשעה שאדם עושה תשובה גופל פחד ואימה על החיצונים, ועי"ז יכול להעלות מידם הרבה ניצוצין ונשמות כשאדם עושה תשובה גדולה נעשה מעונותיו אורות ונשמות גדולות, וגם חלק הרע שיש לו אחיזה בקדושה נכנס בהקדושה, ומחולין נעשה קודש. באם אדם עושה תשובה מעולה, אז גם המחשבה והרצון שהיה לו להעבירה מצטרפים לזכיות, כמו מחשבות טובות.</p>
<p>עיקרי הפגמים שאדם גורם ע"י עונותיו והמה בס"ה עשרים</p>	<p>מאמר שורש התשובה</p>
<p>ט. (א) פוגם בד' אותיות הוי' ב"ה וד' אותיות שבשם אקי' וד' אותיות של אדנ'.</p>	<p>שם עיקר עסק התשובה הוא לתחזיר תח' אחרונה של השם שנפרד מהו' ע"י עונותיו.</p>
<p>(ב) פוגם בשורש העליון של נשמתו.</p>	
<p>(ג) פוגם עד אילן העליון.</p>	
<p>(ד) פוגם באדם העליון.</p>	
<p>(ה) גורם ע"י חטאו גלות השכינה.</p>	
<p>(ו) גורם להוריד נשמות וניצוצין לידי החיצונים.</p>	
<p>(ז) גורם להוריד נשמתו לבחינת רגליו.</p>	
<p>(ח) גורם צער למשיח צדקינו.</p>	
<p>(ט) גורם לייבש המקור והנהר העליון, וגורם ע"י מניעת השפע.</p>	

מפתחות

יא

ששה עשר שמות יש בענין סליחת
העונות ואלו הם—א) כפרה. ב) סליחה.
ג) מחילה. ד) נושא. ה) ניקוי. ו) מעביר.
ז) כובש. ח) השלכה. ט) מחי'. י) כבוס.
יא) טהרה. יב) ליבון. יג) כסוי.
יד) פדות. טו) הרחקה. טז) חיטוי.
ומבאר שם כל הפרטים הנ"ל.

יב:

מבאר הענין שאמרו ז"ל שאלו מוחלין
להן עונותם כגון חתן ביום חופתו.
והעושה דבר עבירה ומתבייש בו וכו'.
המחילה הוא דייקא באם עושה תשובה
וכו'.

יג:

מאמר הרהור תשובה

הרהורי תשובה הבאים לאדם המה
מתנוצצים מהבת קול היוצא מהר
חורב שובו בנים שובבים.

יד:

כל אחד לפי ערך נפשו מתעורר בו
הכרח של שובו בנים.

שם

ההשתוקקות הגעגועין של בר ישראל
לה' נצמח ע"פ רוב ע"י התקשרות
ברבו המלמדו דרך ד', ולפעמים נצמח
הרהורים קדושים ע"י חברים טובים
והעיקר ע"י התעסקות בתשובה
בתמידות.

טו.

גם אם הולך ונוסע אצל רבו ויש לו
התעוררות תשובה ואינו עוסק בתשובה
תמידית נשאר רק בהתעוררות ואינו
בא לידי תשובה לעולם.

שם

אפי' אם האדם מגושם ולבו אטום וסתום
יעשה את שלו ויעסוק בתשובה,
ולבסוף ירחמו עליו בשמים.

שם

בראשית התשובה יתבונן בעשרים
הפגמים דלעיל ובהחמשה תיקונים

שם:

י) גורם לשמח אויבי ה' שהמה
החיצונים וממציא להם השפעות
רבות ועי"ז נגרם הרבה צרות
לשונא"י.

יא) גורם שיוטלו ממנו הדעת וקדושה
ונתרחק מה'.

יב) גורם למסור אותיות התורה בידי
החיצונים.

יג) גורם שיבחו החיצונים תורתו
ומצותיו.

יד) גורם שידחו נשמתו מדחי אל דחי
בעולם התוהו.

טו) גורם שיצטרך להתגלגל בכל מיני
גלגולים.

שם:

טז) גורם ע"י חטאו צער לנשמות
הנדחות.

יז) גורם שיסתלקו ממנו המלאכים
המלוים תמיד את האדם.

יח) גורם להפשיט את השכינה הק'
כבי' מלבושה.

יט) גורם שמשתיק את המלאכים
האומרים שירה ועי"ז נגרם להם
בושה גדולה.

כ) גורם פגם וחולשת כח לחיות
הקודש.

שם

חמשה פגמים אלו מופל על כל אחד לתקן

א) מה שפגם האדם בהיותו בחלדו, ואפי'

מה שגרם צער לאמו בקטנותו. ב) צריך

לתקן מה שפגם בגילגוליו הקודמים.

ג) צריך לתקן גם פגם אבותיו.

ד) צריך לתקן גם פגם אדם הראשון.

ה) צריך לתקן פגם הנפשות השייכים

לשורש נפשו.

מעתיק מספר (שער הגלגולים) ענין ד'

חלוקי כפרה שהי' ר' מתיא בן חרש

דורש.

יא.

שם :	שייך בכל עת וזמן.	מכל עשרים הפגמים הנ"ל השרשים
	מאמר כניסה לתשובה	המה ג' — א) שנתפרד ע"י עונותיו
שם :	כל העבירות שאדם עושה נרשמים בתואר	משורש העליון. ב) שממשיך פגם
י.ט.	פניו ועל כפות ידיו.	לנשמתו ולשורש נשמות כל ישראל.
	יש מי שעובר על מ"ע ופגמו מגיע עד	ולד' עולמות וד' אותיות של השם
שם :	עולם האצילות כגון מי שעובר על	הוי' ב"ה. ג) שמפריד ה' אחרונה
	זמן קר"ש.	שבשם מהו' וממשיך צער לשכני' הק'
שם :	מפרט העבירות שהאדם פוגם ע"י בד'	ולכל הניצוצין ולמשי"צ.
שם	עולמות עיבא"צ.	האר"י הק' מסר סימן כשסוגר עיניו.
שם	הבעש"ט הק' זי"ע בא לזה העולם בכדי	אם מאירים לפניו ד' אותיות הוי'
כ.	להקל בענין התעניות הסיגופים.	ב"ה ביושר — סימן שנתקן נפשו.
	מבאר שהאדם נענש גם על החטאים	אין לך מעשה טוב שיתעלה למעלה כמו
שם :	שעשה בימי קטנותו לפני היותו עוד	הרהור תשובה והוא חשוב בשמים
	בן עשרים שנה ומביא ראיות מדברי	יותר מהכל.
שם :	ראשונים ואחרונים בזה.	ע"י הרהור תשובה אמיתית מקיים השבעה
	יש עבירה ששקיל נגד הרבה זכויות ויש	פרטים מתשובת הכתוב.
כב.	זכות אחת ששקול נגד הרבה עבירות.	כל אדם יבקש מה' שיצילנו השי"ת ולא
שם :	אם האדם עומד נגד איזה נסיון נמחלים	ישטוף במים הזדונים.
	לו עי"ז הרבה עבירות.	ע"י עונות האדם נתפשט הדעת הקדושה
שם :	ע"י יסורים מוחלים עונותיו.	וכו'.
שם	מבאר החילוק באם האדם מתחיל לשוב	כל הרהור תשובה שובר טינרין תקיפין
כג.	מעצמו או ע"י שמזכירין אותו משמים	ויועיל לעתיד להציל האדם מבור
	ע"י יסורים וכדומה.	שחת.
שם :	תכלית בריאת האדם שיהפוך חלק הרע	לפני קביעת עתך ללמוד תורה — אם
	לטוב.	רבע שעה מקודם תהרהר בתשובה.
כד.	מבאר ענין של תשובה תתאה בג' חלקי	יתעלה תורתך לריח ניחוח לה'.
שם :	התשובה שהמה תשובת הכתוב —	לפני כל תורה תפלה מצו', שבת, רגל,
	תשובת המשקל — תשובת הגדר.	טבילת המקו' ולכל דבר תקדים
שם	עשר פרמי שמות התשובה הנכללים	הרהור תשובה.
	בתשובת הכתוב	מי שרוצה בתיקון נפשו יתמיד בלימוד
שם	ווידוי — חרטה — בושה — צום — בכי	זה הפרק.
	— מספד — שק — אפר — טבילה	היצר מניח לאדם ללמוד ולעשות הכל
שם	— הכנעה.	רק לא לעסוק בתשובה.
		כמו שיש עשר ספירות באורות למעלה
		ככה יש באדם התחתון.
		כל מצו' צריכין לקיים במחשבה דיבור
		ומעשה.
		להרהור תשובה אין זמן מיוחד רק זה

על ידי עמידה בנסיון, מתקנים מדת נצח, וע"י הודי' לה' על שעזרו לתשובה ושלא נמסר בידי יצרו ועל שזכה לרגעים יקרים נתקן מדת הוד — וע"י הסכמה חזקה לתשובה נתקן מדת יסוד — וע"י וידוי בפה נתקן מדת מלכות.	שם
אם רוצים לצאת מעומק הרע והקליפות הוא דייקא ע"י התעמקות בתשובה.	לב.
מאמר תשובה פרטית	
האדם צריך להזכיר תמיד לעצמו את הימים נוראים ויום הדין הגדול והנורא וייחד לו שעה בכל יום להתבונן בתכליתו.	לב.
בכל דבר יש כלל ופרט וכמו שיש בכללות העולמות כלל ופרט ככה יש אצל האדם כלל ופרט — ויש תשובה כללית — ותשובה פרטית — תשובה כללית הוא תשובת התבוננות — ותשובה פרטית הוא תשובה מעשית כמבואר.	לב.
ההתחלה בתשובה מעשית הוא ההכנעה.	שם :
התחלת עקירת הרע הוא ע"י עשרה אופנים של תשובת הכתוב המכו"ל. לתקן פגם היסוד צריך לעשות תשובה גדולה.	שם
הסימן שנפתח להאדם שערי התשובה הוא באם מראין לו מהשמים הרים וגבעות של עבירות וכל העבירות שעשה מימי קטנותו.	לד.
לפני כל תורה ומצוה יהרהר בתשובה ויתן לצדקה.	שם :
לעשות הכנה לפני התעסקות בתשובה וילמוד מקודם איזה לימוד כמבואר. צריכין לעשות תשובה על כל חטא בפרטות.	לה.
	שם

עוד פרטי תשובה

אנחה, נאקה, צעקה, תפלה, מלקות, גלגול, חרולים, גלות, לימוד התורה, ניצור כל הלילה, עניית איהש"ר בכח. שמירת שבת, צדקה, קבלת יסורים באהבה, קבלת בזיונות, קבלת מסירת נפש ועוד הרבה.

שם

כל זמן שהאדם לא תיקן חטאות נעוריו נמסר תורתו להחיצונים אם לא שמהרהר בתשובה מקודם.

כה :

אי אפשר לקבל שבת כהלכתה בלתי הקדמת התשובה, ואי אפשר להרגיש נועם שבת בלי תשובה וכן אי אפשר לזכות ללמוד התורה לשמה או לתפלה באמת בלי התעסקות התשובה.

כו.

מאמר תשובה בהתבוננות

לתקן הרהורי עבירה ומח"ז הוא דייקא ע"י תשובה בהתבוננות.

כו :

מי שרוצה בתיקון נפשו יתבונן תמיד תכלית ביאתו לזה העולם.

כו :

אין שום מלאך ושרף ששיג גדול ערך המצות.

כח.

מבאר הענין של תשובה בהתבוננות וחשבון הנפש.

כט.

ע"י הבושה התבוננות בתשובה נתקן בחי' חב"ד שבנפש האדם.

ל.

חסד נתקן ע"י קבלת אהבת ה' — גבורה ע"י שמירת הל"ת — ת"ת ע"י קבלת רחמים על נפשו.

שם :

על ידי בושה — חרטה — התמרמות — נתקנים בחי' חב"ד — ועל ידי יראה — אהבה — רחמנות — נתקנים בחי' תג"ת.

שם

הילוכך תהא בנחת ובכל פעם תוכל
 בעזרתו ית' להרבות בתיקון נפשו.
 הגם כי היצר יפיל אותו אפי' כמה אלפים
 פעמים לא יסוג אחור ויעשה את שלו
 כי שבע יפול צדיק וקם.
 כל אחד נידון כפי המדרגה שהי' בעת
 אשר חטא.
 מבאר ההפרש שבין ת"ח לע"ה בענין
 החטאים ותיקונם.
 מעשה נפלאה מרבינו סעדיא גאון ז"ל.
 ע"ד התשובה.

סדר תיקון עונות מחאריז"ל בשער רחוק
 (א) העובר על מ"ע כגון שלא הניח תפילין.
 (ב) מצות ציצית. (ג) יין נסך. (ד) מוציא
 דיבה על אדם ששטה יי"ג ואינו אמת.
 (ה) פגם בנדר. (ו) בשבועה. (ז) גאווה.
 (ח) כבוד אב ואם. (ט) קלל אב ואם.
 (י) מלבין פני חבריו. (יא) מבה אדם
 אחר פטירתו. (יב) כעס. (יג) לכפר על ד'
 מיתות ב"ד. (יד) בועל גדה. (טו) בא
 על בהמה. (טז) על גוי. (יז) על א"א.
 (יח) על הזכר. (יט) אכל נבילות.
 (כ) שחט בסכין פגום. (כא) מאכלות
 אסורות.

תיקוני תשובה מטה"ק עמק המלך
 לאלו העונות
 המלשין — הולך רכיל — מספר להיר
 — ליצנות — חנופה — מנבל פיו —
 מלבין פני חבריו ברבים — מכנת שם
 רע — מקניט חבריו — מענה הגר
 — רצח — אשה שוככת על בנה
 והמיתה אותו בשינה — גניבה —
 גזל — רבית — מסיג גבול — מכה
 חבריו — מגביה ידו על חבריו —
 מכה אשתו — מחלל שבת — מחלל
 השם.

מ"מ

מבאר כאן שלשה דרכי תשובה (א)
 תשובה של התבוננות. (ב) תשובה
 מעשית. (ג) תשובה ע"י סיגוף.
 להילו

מאמר תשובת המשקל
 תשובת המשקל הוא דרך הרביעי של
 תשובה והוא הגורם העקרי לשרש
 הרע וד' יסודות של נפש הבהמית
 ולתקן כל השרשים וכל הגלגולים.
 מי שחטא אינו מועיל לו עסק התורה
 לבד לתיקון חטאיו אלא צריך לצרף
 לזה עסק התשובה.

כל זמן שאדם עוד בבחי' קטנות —
 סכנה גדולה להתגרות בתעניות.
 נשמת רבינו הבעש"ט הק' זי"ע ירד לזה
 העולם בכדי להורות לבני ישראל
 שלא יסגפו בהתעניות אלא יתקנו
 חטאיהם ועונותיהם ע"י עבודת התפלה
 במסינ"פ ועבודת השמחה של קדושה
 ואמונת ד' ואמונת צדיקים.
 אלמלא גודל כחו של הבעש"ט הק' זי"ע
 וגודל התגלות אלקות שהתגלה ע"י
 לא הי' באפשרות להתחזק באמונת ד'
 בזמן החשוך הזה.
 התקשרות האדם לצדיק מועיל הרבה
 לתיקון נפשו.

תיקון נפש הכללי הוא ע"י הצדיק ותיקון
 הפרטי הוא ע"י עסק התשובה.
 שורש כל הקדושה הוא הכנעה וביטול
 — ובלי הכנעה הולך כל מצותיו
 לעולם התמורות ח"ו.
 אלו החסידים שחושבים שמספיק לתיקון
 נפשם זאת לבד שנקראים חסידים אלו
 נשארים לעולם בפתאותם והן המה הי'
 תמיד וכו'.
 אין ליכנס לדברים גדולים אשר למעלה
 מכחו. כי בהמשך הזמן יקוץ בהם
 וישליך הכל מעליו.

ש"מ

מפתחות

טו

הבא על אשת רעהו.	ג.	הרגיל במלקות ירגיש בהמשך הזמן	נ.
באם נכשל בעון נדה או שלא פירש	נא.	הארה גדולה בנפשו.	נא.
סמוך לוסתה ואירע אונס.	נב.	תשובת חרולים הוא תיקון נפלא ומטהר	נב.
שבועת שוא ושקר.	שם :	הנפש מאד.	שם :
מקלל אביו ואמו — מקלה אביו ואמו.	נג.	גלות הוא תיקון כללי לכל מיני חטאים.	נג.
כשאכל נבילה בין באונס בין ברצון.	נד.	גלות נקרא אפילו מה שמקבל על עצמו	נד.
מורגל לדבר בביהכניס.	נו.	להיות נודד חוץ לביתו על איזה	נו.
עונש הגלגול ועולם התהוה הוא קשה	נו :	זמן — ונהגו בזה כמעט כל הצדיקים.	נו :
יותר מעונשי הגיהנם.	שם :	בהיותך על הדרך תתן אל לבך שהכל	שם :
כל תנועה קלה של האדם נרשם בשמים	נז.	בהשגחה פרטית — כל פסיעה ופסיעה.	נז.
ובשורש נפשו העליונה.	שם :	וכל נסיעה נגזר מהשי"ת ותדע שכל	שם :
אם האדם מסגף עצמו אפי' בסיגוף קל	נח.	מקום הוא ענין אחר וכל בית הוא	נח.
נמחק ממנו בזה חלק זוהמא.	שם :	ענין אחר, וכל פעם שתבוא לזה הבית	שם :
לפעמים ע"י איזה מצו' שאדם עושה	נז.	הוא ענין ותיקון אחר.	שם :
נברא מלאך שאינו מניח לענוש האדם	שם :	תשובת הנמלים.	שם :
בעודו בחיים. ואל יחשב ששלום עליך	נז.	תשובת ישיבה על הקרקע.	שם :
נפשי ושכבר נמחלו עונותיו.	נז.	תשובת השק.	שם :
מעשה נוראה שסיפר הגה"ק רבי ר'	שם :	תיקון אפר.	שם :
מנדילי מרימענאו זצ"ל.	נח.	תשובת החכוך.	שם :
מבאר ענין הסיגוף ע"י קבלת מלקות.	נח.	תשובת התקררות התאוה.	שם :
היצר משטה את האדם באומרו אליו	נח.	אם תגדור עצמך ותמעט תאוותך המותר	שם :
שהעבירות אינם חמורים כ"כ היום	נח.	לך מובטח אתה שלא יסייך עוד יצרך	שם :
כמו שהי' בדורות הקודמים ועשה מה	נח.	אל האיסור.	שם :
שלבך חפץ.	נח.	אם אדם מפסיק על איזה רגעים באמצע	שם :
העונש היותר גדול יהי' לבעל חוטא בעת	נח.	אכילתו לשם התקררות התאוה נחשב	שם :
שיראה שהצדיקים מתענגים בזיוו	נח.	לו לתענית, ויותר חשוב מגלגול שלג	שם :
השכינה ונוחלים ש"י עולמות והוא	נח.	וכו'.	שם :
חסר מכל אלה מחמת עונותיו.	נח.	מדבר מענין החטיפת שיריים אצל	שם :
כשאדם מתחיל לשוב לה' מתעורר בקרבו	נח.	צדיקים.	שם :
ההתלהבות ורוצה לחטוף הכל בפעם	נח.	תיקון השינה הוא ענין נורא ועצום.	שם :
אחת ועי"ז יכול ליפול מהכל, אלא	נח.	וכל לילה שמונע א"ע משינה ועוסק	שם :
יתחיל לשוב לאט לאט בישוב הדעת.	נח.	בה בתורה נפטר מעונש כרת.	שם :
ואז ה' יהי' בעזרו.	נח.	להיות ניצור בליל ששי הוא תיקון גדול	שם :
אסור להתחבר לרשע אפי' להחזירו	נח.	לפגם היסוד.	שם :
למוטב.	נח.	אולם הכל תלוי בדעת, שאם נחלש	שם :
אם האדם מהרהר בעבירה או בורא בזה	נח.	ע"ז עזביו יצא שכרו בהפסדו.	שם :
ההרהור מזיק רח"ל.	נח.	תיקון הלבנישה.	שם :
מבאר תיקון התשובה בסיגופים.	נח.		שם :

מפתחות

ז

<p>בכל רגע שאדם נזכר בשבת מקדושת היום הוא מקיים המ"ע של זכור ושמור.</p> <p>שם</p> <p>עצות האיך להזכיר לעצמו קדושת השבת בכל פעם.</p> <p>שם:</p> <p>משל בענין הזכרון ושמחת השבת.</p> <p>שם</p> <p>הקב"ה כביכול ומשריין דילי' באים לביתו של כל איש ישראל השומר שבת להתחבר עמו.</p> <p>ע"ט.</p> <p>אפילו שבת אחד או חלק משבת שתשמור באופנים הנ"ל, יהא חשוב לפניך מאד, כי כל שבת הוא ענין בפני עצמו וכל שעה מהשבת הוא ענין בפני עצמו ותחטוף מה שתוכל.</p> <p>שם:</p> <p>שבת הוא בחי' תשובה מאהבה ותשובה עילאה — והשבת בעצמו מטהר את האדם ומאיר בו קדושה, ועתיקא קדישא מלבן עונותיו ונעשו מהם זכיות.</p> <p>שם</p> <p>לומר שירת הים בשמחה:</p> <p>מביא לשון הוזה"ק פר' בשלח — שבזו השירה נרמזו כל מה דהוי ומה דעתיך למהוי עד עולם ואחר התחי' ב"ב, ונכלל בה כל השירות של כל ישראל עד סוף כל הדורות.</p> <p>פ.</p> <p>ע"י גודל האמונה שהשיגו בניי על ים סוף זכו לנבואה ועיי' זכו לומר שירה.</p> <p>שם</p> <p>וכל הניסים בכלל ובפרט נרמזו בו, ואין לך אדם מישראל שלא נעשה לו בכל יום נסים בגלוי או בהסתר, וכשאומר השירה בכח גדול ובכוונה ובשמחה גורם המתקת הדינין ומחלין לו עונותיו.</p> <p>שם</p> <p>מעביר על מרותיו:</p> <p>סבילת העלבון יותר מעולה מכמה אלפים סיגופים.</p> <p>שם</p>	<p>שלישה כוונות פשוטות לכווין בעניית איש"ר:</p> <p>(א) מחיית עמלק.</p> <p>(ב) מילוי שם מ"ה.</p> <p>(ג) שיתקדש שמו ית' בכל העולמות — ובכללות ישראל.</p> <p>שמירת שבת:</p> <p>ליזהר מאד להיות בקי בהלכותיו.</p> <p>שם</p> <p>שכיתה במעשה:</p> <p>שם:</p> <p>טלטול מוקצה, אוהל, הטמנה.</p> <p>שם:</p> <p>שכיתה בדיבור:</p> <p>מובא בס"י עיקר השביתה בשבת היא שכיתה בדיבור.</p> <p>ע"י דיבור חול בשבת פוגם עד למאד.</p> <p>שכיתה במחשבה:</p> <p>בחי' המוח בחי' הלב.</p> <p>המחשבות הטורדות לאדם בעניני חול בשבת לא יועילו לו כלום אדרבה גורמים גרעון גדול בכל עניניו.</p> <p>ומי שמחוק לבו בה' שלא לדבר ושלא לחשוב ולדאוג בשבת בעניני חול או רואה פלאים גדולים.</p> <p>שם:</p> <p>שמחת השבת ממתיק הדינים והגזירות. להתחזק בשבת קודש בשמחה גדולה הן בתפלה הן בשעת אכילה, כי שבת קודש הוא יומא דנשמתא יומא דחדותא אין עונג אלא בשמחה.</p> <p>שם</p> <p>בכל רגע של שמחת השבת מוסיף בזה כח לנשמתו, והוא סיוע על כל השבוע ולכל ימי חייו.</p> <p>שם</p> <p>השמחה הוא ענין רוחני ויש בכח כל בר ישראל להכריח עצמו לשמחה.</p> <p>שם</p> <p>הרשעים המחללים את השבת נדונים בגיהנם אפי' בשבת.</p> <p>ע"ח.</p>
--	---

מפתחות

כל מיני חלישות הדעת שמקבל מזולתו ואינו משיב, מתכפרין בזה עונותיו ונמתקין הדינין מעליו.

שם

פרטים שמנו חז"ל לסגולת כפרת עונות והמה בלי סגופים ואחד מהם הוא קבלת יסורים באהבה.

שם

ענין התבודדות :

לשון האריו"ל סיגופים — יסורים — הפסקות — עיגוים — לא נזכרו אלא למי שאינו עמל בתורה, אבל מי שתורתו אומנתו, לא יתבטל מלימודו, רק יום אחד בשבוע יתבודד בינו לבין קונו, ותקשר מחשבתך בו ית', זה לא נאמר אלא למי שלא חטא אבל במי שחטא לא נאמר זאת.

פ"א.

אחדות ואהבת חברים והכנעה לצדיק מועיל הרבה יותר מהתבודדות.

פ"א.

להתקרב לאמיתיות עבודת ה' ולזכך המדות ולהכנעת הלב א"א להגיע בלתי התבודדות.

שם :

מובחר ההתבודדות הוא בלילה קודם השינה או קודם אור הבוקר.

שם

בענין ההתבודדות יש שלשה דרכים :
 (א) התבודדות בתשובה וסיגופים.
 (ב) בהתבוננות בגדולת הבורא ב"ה.
 (ג) התבודדות ביחודים כמו שנהגו צדיקי קדמאי.

פ.ב.

לשמוע תוכחת חכם :

בשעה שחכם י"ש דורש דברי תוכחה עולה התעוררות גדול לשמים ע"י שילוב לבבות ישראל וזה ההתעוררות גורם הארה מעין יו"כ. הקב"ה מוחל עונותיהם של ישראל, ומי שמטה אזנו לשמוע לתוכחתו יכול להתהפך לפעמים לברי' אחרת. ונתוסף הארה גדולה בנפשו, כי הדיבורים של החכם נעשים אצלו בחי' נשמה חזקה לתשובה שלימה.

שם :

פי' על הכתוב אכן מאסו הבונים היתה לראש פנה.

פ.ג.

יסורים מכפרים העונות יותר מהקרבות וגם מנקים כל האיברים והגידים המלאים מחלודת העונות.

שם

כ"א ירגיל עצמו להאמין שכל דבר קטן וגדול שעובר עליו המה בהשגחה עליונה ואפי' פרעוש יתוש ורעידת והצטננות אברים וכו'. ועל כל דבר יאמר בפיו שהוא מאמין שהוא בהשגחה עליונה.

שם

אפי' רשעים באם מקבלים יסורים באהבה זוכין לגן עדן.

שם

קבלת יסורים באהבה :

כל מיני יסורים שאדם מקבל באהבה נבראו מזה מלאכים קדושים, הן יסורי הגוף ח"ו, הן נסיון וצער גידול בנים ח"ו, וחלישות הדעת מאשתו או מאחרים, הן ע"י עניות ח"ו או צער המסחרים או צער רדיפות היצר, הכל מושלח מאתו ית' ואלו היסורים בין קטנים או גדולים יאירו לפניו בכל דרכיו.

שם :

הנעלבים ואינם עולבים :

מביא מספר אור צדיקים אילו היו יודעים גודל טובת הדבר היו רודפים בשוק לבקש אדם שיחרף אותם, וכן מובא מקדושי עליונים שהיו תמיד משתוקקים שידברו עליהם גנות ויחרסו אותם — וכל מיני בישות

מפתחות

יט

אדם שדר במקום שמבזין איזה מצוה, ומוסר נפשו לקיים מצוה זו, אז כל האורות והעולמות שכלולות בזו המצוה, וכל המלאכים ונשמות שמקבלים חיות מזה, כולם מלמדים עליו זכות.

פז.

אפילו מי שעושה פעם אחת מצוה במס"ג ומסכן נפשו וגופו לקיימו, או מצות פדיון שבויים או להציל נפש מישראל מעניו ומרודו, או מי שכופין אותו לעבור על איזה מצוה ומוסר נפשו על קיומה, או בענין כשרות המאכלים וכדומה, אז מתרגשים מזה רבו רבון עלמין.

שם

ואהבת לרעך כמוך :

ע"י מצות ואהבת לרעך כמוך נחשב כאלו קיים כל התרי"ג מצות.

שם

המקשר נפשו ע"י אהבת ישראל בשורש כללות ישראל, נכלל עי"ז באילנא דחיי, ונמשך על נפשו טהרת החטאים, ועונות, והוא סגולה לטהרת הנפש ולכפרת עונות, ולהמשיך כל מיני השפעות בעולם ולתקן נפשו שלא יצטרך להתגלגל שוב.

שם :

מצות אהבת ישראל עולה על כל תשובות הסגוליות הקודמות.

שם

מאמר תשובה בתפלה

ע"י תפלות ובקשות קורעים כל גזרי דינים ומבטלים כל הצרות וגזירות קשות, וממשיכים כל מיני השפעות וישועות.

פת.

מה שאמרו ז"ל גדולה תפלה יותר ממעשים טובים, אין הכוונה על השלשה תפלות של כל יום.

שם :

אפילו מי שטעה לפני העמוד או בלימוד ויש לו חלישת הדעת מזה, יש לו טובה גדולה מזה.

שם

לרדן כל אדם לכף זכות :

אין דינים האדם בשמים עד שידין הוא את חבירו מקודם.

אפי' כשדן חבירו לכף חוב במחשבה יכול לגרום לו רע ח"ו, כמובא מעשה מרבינו הבעש"ט הק' ז"ע.

שם :

דברי חז"ל — העושה עבירה ומתבייש בו מוחלין לו על כל עונותיו.

פה.

מעיקרי התשובה הוא שיבוש מה' על מה שחטא נגדו.

שם

הבושה מועיל לטהר תיקונו בכל האופנים.

שם :

הכנעה ולב נשבר :

מי שזיכהו ה' שיהי לו תמיד לב נשבר ונדכה ובושה לפני ה' או בודאי שמוחלין לו על כל עונותיו.

שם

למדה זו של הכנעה א"א להגיע אלא ע"י תשובה תמידית.

שם

למדת הכנעה א"א להגיע אלא ע"י הכנעה שמכניע א"ע תחת רבו ומתאבק בעפר רגלי חכמים באמת ובהכנעה בלי שום רצון של קבלת כבוד.

שם :

כל הצדיקים לא זכו לקבל מדריגות אמיתיות אלא ע"י לב נשבר.

פז.

מדת הבטחון :

מי שמתדבק במדת הבטחון גורם שיתוקן במהרה ובניקל.

שם

מופר נפשו על קיום מצוה אחת : ע"י מצו' אחת במסיני"ס אפשר לזכות לרוה"ק ולעוה"ב.

שם :

ע"י מצו' אחת במסיני"ס יכול לבא לקיום כל המצות.

שם

- עיקר הכוונה של תשובה הוא תשובת המשקל, שיסודה מתחלת בצום והשני — הוא תפלה, שבלעדה אפילו יעשה כל מיני סיגופים ויתן כל מיני צדקות לא תקובל תשובתו.
- עיקר הזדככות הוא ע"י תפלה בכוונה, וזה עיקר העבודה עכשיו שתהי' תפלתו ביראה ואהבה רבה.
- הגם שמתפללים אלף אנשים ביחד, מכל מקום אינו דומה תפלת זה האדם לחבירו, שכל אחד מוצא אלקותו ית', לפי כוונתו והכנתו שעשה מקודם.
- כמו שיש הנהגות מסודרות ובלתי מסודרות ככה הוא אצל התפלות שיש תפלות מסודרות ג' תפלות בכ"י שהמה קיום כל העולמות. אבל התפלות שאדם מתפלל בעת צורכיו נעשו מהם צירופים ואורות חדשים לעילא.
- כמו שמענישים את האדם עבור דיבור של איסור, ככה מענישים אותו באם יכול לומר דיבורים טובים ואינו אומר.
- לפעמים אפי' אדם פשוט וע"ה יכול לבטל הרבה גזירות ע"י דיבור טוב.
- יש כלל ופרט אצל כל אדם, ולפעמים אדם מכין עצמו לתפלה ומתפלל ולא נענה — ולפעמים שלא במתכוין, מדבר איזה דיבורים טובים לפני ה' ומוצא עת רצון ונענה תיכף על כל משאלות לבו.
- מכל דיבור של אדם קול והבל היוצא מפיו נעשו ענינים גדולים בשמים.
- בשעה שאדם רוצה למצוא איזה דבר יאמר: רבש"ע הושיעני שאוכל למצא דבר זה — ובשעה שאוכל יאמר: רבש"ע הושיעני שיהא זה לבריאותי וליזון גופי ונפשי — ובשעה שרוצה לילך לשוק יאמר: רבש"ע שמרני
- והצילני מהרהור עבירה ומכל מכשול בדרך.
- על דבר חסד הן קטן וגדול שהקב"ה עושה עמו יתן תיכף הודאה לה'.
- לעקור שורש הרע ולתיקון המדות וכו' צריכין דייקא לעשות תשובה בתפלה.
- עובדא דהוה אצל הרה"ק מבעלו זי"ע ע"י תפלת אדם פשוט.
- ע"י תשובה בתפלה בישוב הדעת נשפע שפע קודש לשורש נשמתו ולכל הניצוצי קודש השייכים אליו.
- כשאדם קובע עצמו לשוב לה' ולהתפלל אליו אז נתעוררים כנגדו כחות החיצונים לבלבלו, ולכן העצה שיאמר דיבורים אפי' בלי כוונה חזק ג"כ עולה לנח"ר להקב"ה.
- אם תקבע לך בכל יום סדר התשובה באיזה שעה, וככה תתנהג זמן רב, אז בהמשך הזמן יעזור לך הבוב"ה שכשיבוא זה הזמן הקבוע לא יהא רשות לשום משחית לבלבלך, ותוכל להעמיק בתשובה בדמעות מעומקא דלבא.
- קודם שמתחיל לעסוק בתשובה בתפלה יתן לצדקה איזה סכום ובוה יכניע כח הסי"א.
- פ"ו בחינות לתשובה בתפלה:
- (א) לומר דיבורים לה' בכל עת גם בלי קביעות וסדר.
- (ב) שיקבע לעצמו תפלה ותשובה כנ"ל.
- (ג) בעת שובו בתפלה יעמיק מחשבתו עד כמה התענג מהחטא, וככה יצטער בחרטה ותשובה ובהתמרמרות.
- (ד) תפלה בדמעות.
- (ה) תשובה בשועה.
- (ו) תשובה בועקה.
- (ז) תשובה בצעקה.

מפתחות

כא

שם	שם	ח) תשובה שיבכה במסיני"פ.
שם	ט) בשעה שהאדם בצער ח"ו. או ישפוך שיחו לה' ויעטוק בתשובה.	
שם	י) תפלה ותשובה בשמחה.	
שם	יא) תפלה של אהבה.	
שם	יב) תפלה של יראה.	
שם	יג) תפלה של אהבה ויראה ביחד.	
שם	יד) תפלת הרבים.	
שם	טו) תפלת העני.	
מאמר הצדקה		
שם	שם	אין לנו שיור בגלות החשוק המר הזה במה לפייס את הקב"ה כביכול רק הצדקה הזאת.
שם	שם	ע"ב מעלות הצדקה :
שם	א) מקרבת הגאולה.	
שם	ב) מאמר חז"ל גדול העושה - צדקה בסתר יותר ממשא רבינו — פירוש ע"ז	
שם	ג) גדולה יותר מכל הקרבנות.	
שם	ד) שקולה כנגד כל המצות.	
שם	ה) מצלת מדינה של גיהנם.	
שם	ו) נעשית לו כשריון	
שם	ז) ע"י רדיפה אחר הצדקה ימצא חיים עושר וכבוד	
שם	ח) הנותן צדקה מתברך בשש ברכות והמדבר על לבו של עני מתברך בי"א ברכות	
שם	ט) הקב"ה ממציא תמיד מעות להרודף אחר צדקה ליתן צדקה הגם שהוא עני. והקב"ה ממציא לו עניים מהוגנים ליתן להם	
שם	י) בזכות הצדקה ניצול מן הגלגולת והארנוניות. ומביא בשם ספר אגרא דפרקא כשרואה שהיצר מתגבר עליו במחשבות ינדר לצדקה	
שם	יא) אפילו ע"ה כשנותן צדקה לת"ח מלינין אותו אצלו	
שם	יב) ע"י מצות צדקה זוכה לשכון בין צדיקים עליונים	
שם	יג) צדקה והכנסת אורחים חשובה יותר מקבלת פני שכינה	
שם	יד) מקרבת הרחוקים שנתרחקו ח"ו מהקדושה	
שם	טו) חשובה הכנסת אורחים כהשכמת ביהמ"ד ועוד יותר	
שם	טז) אפילו גלי הים ממליצים זכות עליו	
שם	יז) חשובה יותר מבנין ביהמ"ד	
שם	יח) ע"י צדקה נעשה לו נסים גדולים וגלויים. ואפילו נגזר עליו איזה גזירה ח"ו נתבטל	
שם	יט) בזכותה מתדבק באילנא דחיי	
שם	כ) זוכה על ידה להשלים הצלם ודמות דיוקן אדה"ר. שזה תכלית הבריאה והתשובה	
שם	כא) על ידה ניצול אפילו ממיתה של בעל בחירה	
שם	כב) על ידה זוכה להשלים בשלימות השם הוי' ב"ה. ומביא בשם רבינו ר' חיים ויטאל ז"ל שצריך שהוא יתעורר לעני קודם שיתעורר העני אליו ואז נעשה היחוד גדול בשלימות	
שם	כג) על ידה מקדים הישועה לפורעניות	
שם	כד) על ידה גורמים להתעורר האי צדקה לעילא ותתא	
שם	כה) בזכותה ניזון כל העולם הגם מי שאינו ראוי למזון	
שם	כו) על ידה איקרי שלום. שהנותן צדקה עושה שלום בין הקב"ה ובין העני	
שם	כז) מצלת אפילו מדינה של נהר דינור	
שם	כח) הנותן צדקה קיים צדקתו לעולם ועד. ומביא מהאר"י ז"ל שהרשימו של צדקה אינה מתבטלת לעולם	

שם	מה מעלות האבות הי' רק בשביל צדקה	כט	הגבאי צדקה שמעשה אחרים שיתנו.
שם	מו מיום שנברא העולם עד עכשיו	ל	מקבל שכר כנגד כל הנותנים ואיקרי
שם	העולם עומד על הצדקה	צדיק	
שם	מז מארכת ימיו ושנותיו של אדם	ל	גורם חיים לו ולבניו. שנשאר הזכות
שם	מח מביאה את האדם לחיי העוה"ב	שם	להגן בעדם מכל רע
שם	מט שוותה לתורה	לא	לאחר פטירת הנותן צדקה. מקדמת
שם	ג התורה שוותה לה	שם	והולכת לפניו הצדקה ומושכות אותו
שם	נא מעלה הנשמה ומושיבה ונותנה תחת	צו.	למקום שנקרא כבוד
צח.	כסא הכבוד	שם	לב עיה"ק ירושלים תיקרא לעתיד צדקה
שם	נב בזכותה שליט על כל בריח דעלמא	שם	לג נחשב כאלו ברא את העני
שם	וכולם זעין ודחלין מיני' — וע"י	שם	לד נחשב כאלו מלזה להקב"ה
שם	מתלבש בלבוש צלם אלקים	שם	לה דוחה שתי קלי' טמאות ששמן
שם	נג בזכותה נקרא טוב ובזכותה אתער	שם	שוד"ד כפ"ן
שם	טוב לכנ"י	שם	לו מוסיף ברכה בעלמא. ונותן שמחה
שם	נד על ידה ממתיק הי"ד עתים של רעה	שם	וכח מימינא ומשמאלא לאוריק ברכאן
שם	נה הקב"ה זורע צדקתו בג"ע ועושה שם	שם	ליסוד ומלכותא קדישא
שם	תמיד פירות	שם	לז זוכה להתדבק באמונה שלימה. ונקרא
שם	נו זוכה לתקן נפשו	שם	מבני מהימנותא. והשכינה הק' עושה
שם	נז זוכה להתדבק במדת אמת	שם	מה שהם גוזרים
שם	נח כל המצות נקראים על שם צדקה	שם	לח לא לבד שאילנא דחיי מוסיף לו כח.
שם	נט אפילו כהני עלין — מיכאל וגבריאל	שם	רק אילנא דמותא וכו' ממליצים
שם	מתלבשין בלבוש צדקה להמליץ על	שם	בעדו וכו'
שם	ישראל	שם	לט אוכל פירותיה בעוה"ז והקרן קיימת
שם	ס אם נותן צדקה מסחורה. שוקלין	שם	לעוה"ב — ובזה"ק כתב שאוכל רק
שם	בשמים גם כל הסחורת	שם	קצת פירות בעוה"ז וכו' והגם שפגם
שם	סא לאברהם נתנה מדת הצדקה	שם	ביסוד אפשר ע"י צדקה להיכלל
שם	סב אי אפשר להעלות מן הרפ"ח ניצוצין	שם	במדת יסוד וכו'
שם	סג דוחה כל מקטריגין מתפלת' דכשנותן	שם	מ זוכה לאשקאה האי נהר דחרב
שם	צדקה קודם התפלה פותחין לו שערי	שם	ויבש
שם	תפלה	שם	מא גם ליראי ה' יורח עליהם לעתיד
שם	סד זוכין בשבילה לבנים בעלי חכמה.	שם	אור הצדקה. בזכות הצדקה שהמה
שם	בעלי עושר ובעלי אגדה.	שם	עושים
שם	סה ע"י זוכה להיות חדש תמיד בעבודת	שם	מב חשובה כקבלת פני השכינה
שם	ה'.	שם	מג כדרך שאדם מקבל האורחים
שם	שם	שם	בשמחה. ככה משלמין לי' כשמקבלים
שם	סו כשמקבל בויונות בשביל מצות צדקה	שם	נשמתו בעוה"ב
שם	נחשב כאילו נהרג על קדוש ה'.	שם	מד אפילו שערי ג"ע נקראו ע"ש
שם	סז גם המצוה ואומר לאחרים שיתנו	שם	הצדקה

מפתחות

כג

שם	להתגבר עליהם	צ.ט.
שם	עיקר תכלית עבודת האדם שלא יאמין ללבו ויעשה היפך ממה שלבו רוצה וכו', מלבד חשק הראשון שנתעורר באדם לעשות מצו' זה בא ע"פ רוב משמים ברחמי ה'.	שם
שם	מי שהוא צר עין נאבד ח"ו משני עולמות ומי שהוא ותרן בממונו זוכה לשני עולמות.	שם
ק.א:	מי שהוא קמצן הוא אינו מזרעא דאבהן — וכל המרחם על הבריות בידוע שהוא מזרעו של אברהם אבינו ע"ה.	שם
שם	זה שמובא בווה"ק שמי שעוסק בתורה אפי' כל היום באם אינו עוסק במצות אינו נקרא תורת ה' — המכוון הוא על מצות צדקה.	שם
שם	ע"י מצות צדקה זוכין לפתוח תרעין דנהורא ושערי חסד לכל באי עולם צריכין ליהזר מאוד שלא לקבל צדקה מגוי.	שם
שם	ע"י נתינת צדקה הוא מעורר רחמים רבים על נפשו וזה הוא סגולה גדולה לאהבת ישראל ומעורר עינא פקיאא עילאה.	שם
ק.ב:	מדת הקמצנות הוא המדה הגרועה יותר מכל המדות ומי שיש בו זו המדה סימן הוא שיש בו כל המדות רעות.	שם
שם	התורה הזהירה שיתנו צדקה בשמחה.	שם
שם	אם אדם מרגיל א"ע לתת לצדקה הרבה פעמים או מתבטל אצלו חלק הקליפה שמעכבת אותו מליתן ויזכה לתת בחשק ועין יפה.	ק:
ק.ג:	מקובל מרבינו הבעש"ט זי"ע שעיקר עליות השכינה ועליות כל בירורי הניצו"ק בזמן חתימת הגלות יהי בעיקר ע"י מדת צדקה וחסד.	שם
שם	מבאר מדרגות הצדקה מהרמב"ם ז"ל (הלכות צדקה פ' י')	ק.א.
ק.ג:		

נחשב כאלו עושה המצוה בעצמו
 סח משיח צדקנו יתלבש באזור של צדקה
 סט שוקלין גם העפר שדרך עלי' לעשות ולקבץ צדקה
 ע מקובל מרבינו הק' ר' אלימלך זי"ע שההולך לקבץ צדקה בארבע פנות העיר מתכפר לו על עון ד' מיתות בי"ד
 עא בפתחת ידו לבדו ג"כ קיים מ"ע, ונפתחין עי"ז עולמות כמספר —
 פתח תפתח
 עב הקב"ה בעצמו מתכבד ונקדש בצדקה — ע"כ ע"ב מעלות הצדקה —

מאמר צדקה

מי שאין בכחו לקיים כל התיקונים של תשובה הנ"ל כגון בתפלה וסיגופים וכדומה עכ"פ יתאמץ בכל כחו לקיים התשובה בצדקה
 אין פרוטה נמטר להאדם במקרה ח"ו רק הכל מהשפע וההשגחה העליונה כביכול. מבאר גודל ההשגחה בפרנסתו של האדם, וגודל חסדי ה' שלא מבקש מאתנו רק שניתן לצדקה מעשר או חומש.
 זה שאמרו רז"ל אל יזבנו יותר מחומש. זה לא נאמר רק על הנותן צדקה סתם בשביל מצות צדקה אבל למי שחטא אינו שייך זאת. כי כל אשר יש לו יתן בעד נפשו.
 כמו שמבואר לעיל גודל מעלות הצדקה, ככה להיפך ח"ו מי שמעלים עיניו מן הצדקה אמרו עליו רבו"ל (כתובות סח) שהוא כאלו עובד ע"ז ונקרא נבל קמצן בן בליעל.
 מי שמאמץ ידו מליתן צדקה שורש נפשו הוא מנפשות סדום.
 מובא בווה"ק שיש כתות חיצונים שאוחזין ביד האדם שלא יתן לצדקה וצריך

אכילה שתיה לויח לינה לעניים ואורחים

אברהם אבינו ע"ה הי' הראשון שגילה מדת החסד בעולם ועליו השתכלל כל סדרי בראשית.

אש"ל הוא ר"ת — אכילה שתיה לויח — אכילה שת' לינה.

ויקרא שם בשם השם אל-עולם, אברהם קרא וביקש ה' אל שהוא מדת החסד — עולם — שלא יפסוק מדה זו מישראל עד עולם.

אלמלא מדת החסד והצדקה שבישראל הי' נחרב כל העולם כולו.

ליתן מקום לינה לאורח הוא יותר חשוב מאכילה ושתי'. כי גדולה מנוחת העיף יותר מהמאכילו ומשקהו.

הדרכה למצות הכנסת אורחים מסה"ק הפליאה.

בכל פסיעה שאדם מלוה את חברו מדבק עמו השכינה.

במה שאדם מקיים מצות לויח הוא מתקן פגם היסוד.

לתת מלבוש לעני הוא מצוה גדולה יותר מאכילה ובכל פעם שהעני מתלבש באותו הלבוש, הנותן מקיים מ"ע של גמי"ח, ובפרט מלבוש של מצו' כגון ציצית ותפלין.

עוד יש ענין של גמי"ח להשתתף בשמחת חברו.

בהכנסת אורחים יש ד' אבות וד' תולדות:

אבות: א) אכילה ב) שתי' ג) לוי' ד) לינה תולדות:

- א. לקבל בשמחה, תביא בית בחדר פנימי וכו' קו.
- ב. לפרוס פרוסין וליתן בהרוחה
- ג. לדבר על לב העני ולחזק לבבו ולשמחו
- ד. שיתן לעני מן המובחר שם

הגם שצ"פ הירושלמי (שקלים פ"ה) וע"פ רבינו האר"י ז"ל אין ליתן צדקה בלילה, אבל כשרוצים לתת לצדקה בסתר משמע דמותר. וכן להאכיל לעני וכו' וכן כל עניני גמי"ח שעושים בגופו ובפיו וכו'.

כמו שיש שמונה מדרגות בנתינת צדקה ככה יש להיפך וכו'.

פ"י על דברי הבעש"ט ה"ק ז"ע שאמר שאל השני דברים אין שייך בהם פניות טבילת המקו' וצדקה.

מבאר מעלות הצדקה המובא (בש"ע יו"ד סימן רמ"ט).

גבאי צדקה מקבל שכר נגד כל הנותנים אם מחרפין את האדם בשעה שהולך לקבץ לצדקה שכרו גדול ביותר. וככה הוא אצל כל מצו' שכל מה שמקבל בזיונות בשביל דבר מצו' נתגדל שכרו בשמים.

ההולך לקבץ מעות לצדקה לאחרים הוא תיקון הרגלים וכו' ואין לך כמעט תיקון יסוד גדול כזה.

עוד מעלה במי שמקבץ מעות לעניים, שהעניים המהוגנים מתגלים אליו.

מעשה נורא מהרה"ק ר' יצחק חיות שנתגלה אליו רבו לאחר פטירתו והראה לו שחסר לו מנעלים בשמים מחמת שלא הלך לקבץ מעות לעניים.

מעשה נורא מכי"ק של מוהר"ם מברדיטשוב ז"ל בענין קבוץ מעות לצדקה.

מצות הלואה

מבאר גודל מעלות המלוה מעות להנצרכים וכל המצות שמקיימים בשעה שמלו' מעות לאחרים.

אשרי למי שקובע לו זה המצו' להלוות תמיד לעניים ובאופן שלא ידחק ח"ו את הלווים.

מפתחות

כה

- אח"כ נתינת הצדקה שהוא פתוח תפתח. ואח"כ, לוי' וצידה לדרך — ובכללות המה עשרה מצות.
- אם הקב"ה רוצה לזכות את בר ישראל במצו' גדולה או מכריזין עליו בשמים שיוכה לעשות זה המצו' ועד שלא מכריזין ע"י בשמים אינו זוכה לעשותה. סי' של מצו' חשובה, שלאחר עשיית המצוה נתרבה אצלו חשק גדול לעשות עוד מצות. אבל צריך ליהרר מפניות וכו'.
- מעשה נוראה מהרה"ק מסטרעטין זי"ע זי"ע בענין פניות ממעשי המצות. כל העושה צדקה ומכוין לש"ש הגם שעשה עם בנ"א שאינם מהוגנים הוא רצוי בשמים.
- כדאי לחלק מאה פרוטות למאה עניים . ואפי' יהי' צ"ט לאינם מהוגנים. רק אולי ימצא ביניהם עני הגון אחד.
- מי שיש לו סכום גדול לצדקה הוא כדאי שיחלק זאת לכמה פעמים כי בזה מרגילין את הידים לתת לצדקה.
- יש צדקה החשובה ביותר הוא להיות זומך בת"ח.
- ועוד יש צדקה חשובה באם עני יש לו למכור איזה חפץ או ספר וקונה ממנו במחיר המלא הוא חשוב יותר מצדקה.
- ועוד יש צדקה לבקר חולה עני.
- הרוצה לעשות מצות צדקה וגמ"ח כראוי ירגיל עצמו להפריש מכל ממנו מעשר או חומש, ואז יזכה ליתן צדקה בשמחה.
- אם יפריש צדקה מכל ריוח שיהי' לו אז כל ההכנסה נכלל בקדושה ובכלל המצו'.
- פללים גדולים בענין הצדקה:
- (א) כשכיף ליצרו ונותן.
- (ב) כשמקבל בזיונות עבודה.
- (ג) שעושה מצוה אחת כתיקונה.
- (ד) מצוה שאין לה דורשים — כגון עני שאין משגיחין עליו.
- (ה) המעשה אחרים.
- (ו) שמוסר נפשו בעד קיום המצות. שם
- (ז) שמשתוקק תמיד לקיום המצות. קיב.
- עכשיו הוא עיקר תיקון נפשינו ע"י תפלה וצדקה. שם
- איך לפדות התענית בצדקה. קיב:
- כל אחד צריך לבקש מה' שלא יפטר מעוה"ז עם חובות וצריכין לרשום החובות בפנקס. קיג.
- כמו שאין לערב תיקון אחד בחבירו ככה אין לערב פדיון צדקה יום ביומו שם
- מאמר מארי דחושבנא**
- ביאור על הכתוב על כן יאמרו המושלים בואו חשבון תבנה ותכונן עיר סיחון: קיג:
- כפי מספר הניצוצין שיש לחלק נשמתו שירדה לדור באדם, ככה מספר הימים שניתן לו לחיות. קטו.
- כל הניצוצין הם כנפי הנשמה, וכולם צריכים לבושים, וכל חד מתלבש ממצוה שנעשה באותו יום, ואם החסיר חסר לו מהלבושין.
- כמספר ימי חייו ככה מספר הלבושין הנצרך להנשמה בעולם העליון. שם
- הימים שלא תיקנם ח"ו, יוצאים מהקדושה ומתחברין לטומאה וגורמים היויקות ל"ע בגוף נפש וממוץ. שם
- כל מה שהאדם מתאחר לשוב לה' ולתקן הימים מתחשכין הימים ביותר ומתעבין בעביות הזוהמא וביותר קשה לתקנם. קיא:
- מי שאבד חותמו ממתנינים לו עד הערב — הצלם נקרא חותם, וכשמבטל היום ממתנינים עד הערב. שם

		יש בזמני תשובה ד' ערבים :
		(א) הלילה שלאחר היום.
		(ב) ערב שבת.
		(ג) ערב ראש חודש.
		(ד) ערב ראש השנה.
		כל מה שאדם מקדים לשוב אל ה' תיקונו יותר גדול.
		בכל יום מזהירין את האדם מן השמים שלא יחטא.
		יש היכל מיוחד קדוש ונורא ומי שהוא במארי דחושבנא זוכה ליכנס בזה ההיכל.
		מי שהוא ממארי דחושבנא אפי' חטא ומוכרח לירד לגיהנם עולה משם בהקדם.
		ע"י שתהי' ממארי דחושבנא תזכה לתקן הכל.
		מי שהוא ממארי דחושבנא ייחד לו שעה מיוחד ביום או בלילה ויעשה חשבון הנפש כי אין לך אדם שאין לו שעה, ומי שאין לו שעה מיוחדת להתבוננות במצב נפשו אינו בגדר אדם נורא פ' בא.
		מי שהוא ממארי דחושבנא חי בחשבון. הבעל חטא נענש בעוה"ב על ג' דברים :
		(א) על עבירה גופא, (ב) על ביטול זמן, (ג) על שגרים צער להקב"ה.
		אם הייצר רוצה לבלבל את האדם בעצבות ומזכיר לו העבירות באמצע היום או בשעת לימוד בתורה והתפלה ועשיית המצו' או ישיב לו שעכשיו אין הזמן לזה אלא לעבוד ד' בשמחה.
		פירוש על הכתוב (ישעי' מ"ד) וצמחו בבין חציר כערבים על יבלי מים וכו'. כל יום הוא ענין אחר בפני עצמו, וכל יום יש בו ניצוץ אחר לתקן, ואם נדחה היום נשאר הניצוץ בלי לכוש ונשארה הנשמה פגומה.
		ק"ח.
לכל אדם יש יום מיוחד שהוא תכלית כל התכליתין של בריאתו, וכל הימים שמתקנים קיימים לעולם ולעתיד ולעולם התחי' ובאלף השביעי.	ק"ח :	
פ"י על הכתוב יום ליום יביע אומר וכו'. אם יזכה האדם לעשות תשובה גדולה לה' אז יזכה לתקן הימים שעברו עליו בחושך.	שם	
הקב"ה הבטיח לבעלי תשובה שלעתיד לבא יהי' כל הבגידות שבגדו, למור ואהלות, ויתהפכו לזכויות וימים הבטלים ג"כ יותקנו.	ק"ט.	
מדה הבינונית הוא שאדם עושה תשובה בכל לילה קודם השינה, אבל מדה המובחרת היא שבאם אדם עובר עבירה הן קלה והן חמורה עושה תיכף תשובה ע"ז.	שם	
באם אדם עובר עבירה ועושה תיכף תשובה ע"ז אז בניקל להעביר העון בהרגשת העבירות יש כמה בחינות (א) שאינו מרגיש כ"א שעבר עבירה חמורה, ומי ששכלו וחומרו מוזכך מרגיש גם עבירה קלה, וביותר שהוא מוזכך מרגיש בדקות העבירות שעבר.	שם	
אל יחשוב האדם היות שהוא אדם פשוט לא יענש אלא על העבירות חמורות שעבר, לא כן הוא אלא אחר שנענש על החמורות מענישים אותו על הקלות, וע"כ מוכרח כל אדם לשוב על כל העבירות גם על הקלות.	ק"ט :	
הרבה עבירות יש שנחשבים בעיני האדם כקלות והמה מהחמורות שבחמורות כגון לשה"ר אבק לשה"ר — שקר — ליצנות — חנופה — כעס — הסתכלות בנשים — ריבוי שיחה עם אשה — וכש"כ ביטול תורה — התפארות — הלבנת פנים, ע"כ באם ח"ו עבר על אחד מהם יתודה תיכף.	שם	

מפתחות

כז

תורה שלמד להתפארות ולגאות נמסרה
 שם ח"ו לחיצונים.
 שם באם קילל את חבירו או אשתו הוא
 שם עובר על לא תקלל חרש.
 שם המדבר דברים בטלים עובר על לאו
 שם ודברת בם ולא בדברים אחרים.
 שם ריבוי אכילה יותר מהנצרך לבריאת
 שם גופו, עובר על פן תאכל ושבעת, ולא
 שם תאכלו על הדם, — ועוד שני לאוין.
 שם אכילת טבל — פגם גדול ונורא.
 שם אם לא שמר עיניו, עבר על — לא
 שם תתורו — ונבראו מזה קלי' נדראות.
 שם השומע שמועות אסורות, ולהיר —
 אמרו עליו בפסחים דף קי"ח שראוי
 קכה. להשליכו לכלבים.

פגם האזנים

שמיעות חדשות ודברים בטלים, יש בהם
 משום ביטול תורה, העולה על כל
 שם העבירות.
 שם מסיר אזנו מלשמוע דברי תורה ותוכחה
 שם — קרה"ת — חזרת הש"צ.

פגם החוטם

שפגם ע"י ריח של עבירה — וע"י כעס שם

פגם הידים והרגלים

שפגם באיסור מו"מ בלקיחת שוחד —
 בחשש ריבית — בקמצנות — בהרמת
 קכה: יד.
 שם וכן יתבונן מה שפגם בחילול שבת
 שם בטלטול מוקצה, ובאיסורי בריה,
 שם סחיטה, שהמה באיסור כרת, ובמזיד
 שם ובהתראה נתחייב סקילה.
 שם ויתבונן שפגם במניעת הילוך של מצו'.
 שם וסייע לידי עבירה — וכש"כ שפגם
 שם בהוצו"ל.

וכש"כ באם עבר על עבירה חמורה
 קכ: כגון פגם הברי"ק יתודה בזה"ל, וכ"י.
 שם חוץ מזמני התשובה שנו"ל יש עוד זמן
 שם התשובה לשוב קודם אכילתו, וקודם
 לימודו, וקודם התפלה.
 שם הגם שממעט בלימודו ע"י שעוסק
 בתשובה מקודם, טוב יותר ללמוד רבע
 שעה בתשובה מקודם ותורתך תעלה,
 משתלמוד כמה שעות בלי תשובה
 ותורתך תלך לחיצונים רח"ל.
 קכא: טוב לרשום בפנקס ברמו כל העבירות
 שעבר עליהם וישוב עליהם קודם
 קכא: השינה.
 שם הרבה חסידים ואנשי מעשה לקחו לעצמם
 דרך מספרי הנהגות בלי שימוש חכמים
 שם ונפלו לטעותים ומכשולים.
 שם טוב ללמוד קודם השינה ספרי מוסר
 ואח"כ משניות — גמרא — עין יעקב
 — תנא דבי אליהו והוא שמירה שלא
 יכשל באונס לילה.
 שם טוב לילך לישן מתוך שמחה של קדושה.
 קכג: מכאר העבירות התלויים בלאו מן התורה.

ראשית כל יתבונן בפגמים דלהלן:

המצער אבותיו בדיבורו זה פגם גדול
 ונורא, שפוגם בשני אותיות השם,
 ואפילו תנועה שהוא נגד אבותיו מגיע
 הפגם ברום גבהי מרומים כי השווה
 כבודם לכבודו ית'.
 קכד: מחלוקת, מריבה — עובר על לאו: ולא
 שם יהי' כקרח וכעדתו.
 שם אם ציער חבירו בדברים עובר על לא
 שם תונו איש את עמיתו.
 שם אם הפסיק באמצע לימודו או תפלתו
 וכש"כ כשהסיח דעת מתפילין הוא
 שם עבירה גדולה.
 שם גם ברכות לבטלות איום ונורא עובר
 קכד: חלילה על לא תשא שם ה'.

- כ"ז שאדם לא עסק זמן רב בתשובה לבו הוא כאבן דומם, ואם הוא ממארי דחושבנא אז לבו מתרכך, היינו שהיצר הנקרא אבן נחלש.
- קודם שמתחיל לשוב יפריש סכום לצדקה, ויכלול עצמו עם כל בעלי תשובה. ויעשה בעצמו איזה סיגוף, וילמוד איזה לימוד בתורה, ועי"ז יתרכך לבבו.
- זה הוא הסימן שהתחילו לפתוח לו בשמים שערי התשובה באם מראין לו מן השמים ומוזכרין לו כל עונותיו שעבר עליהם.
- כשאדם בוכה לפני ה' ישגיה מאוד מפניות כי הוא סכנה ח"ו, לכן יתפלל לפני ה' שיצילהו מפניות.
- עד שלא זכה האדם ללב נשבר בתמידית אין תשובתו תשובה.
- תשובה תתאה נקרא עוה"ז — ותורה ועבודה נקרא חיי עוה"ב.
- בעלי תשובה שורש נשמתם הוא ממקום גדול רם ונעלה מאוד.
- כל העוסקים בתשובה יזכו לעתיד להיות מתלמידיו של דוד המע"ה.
- באם הכשילך היצר באיזה עבירה קלה או חמורה, רוץ תיכף לחדר התשובה. ובאם לאו הרי בע"כ העבירה תגרור אחרי' עוד עבירה.
- לימוד התורה לבד בלי תשובה אינו מספיק לתיקון העונות וראי' מדהמ"ע
- מי שרוצה לקדש עצמו, ירשום כל דבר בפנקס ברמו.
- הבע"ת יתנהג כמו בעלי המסחר שכמה פעמים ביום עושים חשבון קטן ובלילה או פעם אחת בשבוע עושים חשבון כללי.
- מי שחי בחשבון משגיחים עליו מן השמים בהשגחה עליונה, ומודיעים לו
- חובותיו, משא"כ מי שהוא ח"ו בהול וטרוד כל ימי חייו, וחושב שלא בא לעולם רק בשביל אשתו ובניו, אז מטרידים אותו מן השמים.
- עיקר הכל המתינות וישוב הדעת, ובלי זה מפסיד הכל.
- בכל לילה לפני שאדם עולה על מטתו צריך להיות אצלו כיו"כ קטן ויתודה על כל עונותיו שעשה ויקבל ע"ע דמב"ד.
- היצר יכול לטרוד את האדם בכל פעם בענין אחר. פעם מראה לו שהוא חלש, ופעם עייפות, ופעם טירדות, ופעם רעבון וכו' לכן לא תשמע אליו ואל תאמר לכשאפנה אשנה.
- אל תסתכל בהצלחת הרשעים כי איני להצלחתם ויש עושר ששמור לבעליו לרעתו, כי יהיו דראון לכל בשר.
- מי שלא זכה לעסוק בדרכי התשובה כל ימות השנה, עכ"פ ישתדל באלו דרכי התשובה בימי אלול ועשי"ת.
- מי שעושה חשבון בנפשו בלב נשבר, אז נתמלאים כל העולמות בשמוחה, והקב"ה משפיע מזה החשבון שפע לכל העולמות שעומדים על החשבון.
- אמרי אינשי שחשבון הוא חצי פרעון, וככה הוא בחשבון העונות.
- העוסק בתשובה צריך לבקש תמיד מהשי"ת שיזכהו ברוב רחמיו לשוב בתשובה שלימה ולא יהי' נדחה מהשי"ת.
- מאמר תשובה עילאה**
- תשובה מיראה היא תשובה תתאה. ותשובה מאהבה היא תשובה עילאה.
- לתקן פגם מידת היסוד צריכין דייקא תשובה עילאה.

קכח.

שם

שם

קכח :

שם

קכט.

שם

שם

קכט :

קל.

קל :

קכ.

שם

קכ :

שם

שם

שם

קכו.

שם

שם

קכו :

שם

שם

מפתחות

כט

	הגם שתשובה עילאה היא מדריגה גבוהה, אבאר לך כאן דרך היאך שאפשר לכל אדם לאחוז בזה התשובה זה החלי.	
שם	תפלה נקרא תשובה עילאה — שמוזה בעבודת ה' נקרא ג"כ תשובה עילאה, ושבת ובפרט תפלת שבת, נקראת תשובה עילאה.	שם
שם	בספר "ראשית חכמה" כתוב שצעקה הוא תשובה עילאה.	שם
שם	בזוה"ק משמע שלימוד התורה מתוך יראה ואהבה הוא נקרא תשובה עילאה.	שם
קלג.	לתשובה תתאה אפשר לזכות ע"י התעסקות במעש"ט ביראה ואהבה, וע"י תורה לשמה זוכה לתשובה עילאה.	שם
שם	כמו בכללות בריאת העולם יש שבעה לכל דבר כמובא במד"ר ויקרא ככה ברא הקב"ה את האדם עם ז' חלקי הנפש.	שם
קלד.	לתשובה תתאה אפשר לזכות ע"י התעסקות במעש"ט ביראה ואהבה, וע"י תורה לשמה זוכה לתשובה עילאה.	שם
שם	עיקר הפגמים שאדם פוגם הוא בו' מדות מחסד עד מלכות שהמה נגד ו"ה שבשם, אבל יש מקצת פגמים שאדם פוגם ח"ו גם בשני אותיות הראשונות שבשם, ובפרט בפגם הברי"ק פוגם בדעת העליון וכו', לכן על יתר עבירות מספיק תשובה תתאה, אבל לתקן פגם הברי"ק נצרך לו דייקא לתשובה עילאה שהוא נגד ה' ראשונה שבשם.	שם
שם	כל התרי"ג מצות נכללים ביראה ואהבה — השס"ה לית נקראים יראה, והמ"ע נכללים באהבה.	שם
שם	מי שפורש מלעבור על לאו מחמת יראה נקרא בשם ירא ה', והמחמיר ע"ע בחומרות נקרא בשם ירא וחרד, ומי שפורש א"ע משבעים שערים של	שם
שם	היתר שלא יכנס לשער אחד של איסור נקרא ירא ה' מרבים וירא וחרד על דבר ה', וכ"ז נקרא רק יראה תתאה.	שם
שם	אם מקיים המצות בנרירות ושמחה והידור נקרא בבחי' אהבה תתאה.	שם
שם	מבאר ענין של יראה עילאה שהוא בא ע"י התבוננות זיחודים.	שם
שם	תשובה תתאה הוא ע"י בכיות תעניות וסיגופים ומעש"ט.	קלג.
שם	ומי שעובד ה' במסינ"פ למעלה מגדר כחו הוא נקרא בגדר תשובה עילאה.	שם
שם	מבאר ענין של מסינ"פ במחשבה דיבור ומעשה.	קלד.
שם	בדורינו ולאנשים פשוטים נקרא קבלת מסינ"נ בתוכיות הלב — לבטל עצמו לגבי השי"ת, שאינו רוצה ואינו חפץ כלום — רק למסור נפשו לה' אחד. ואז על ידי מחשבה זו מדבק עצמו בהמחשבה הקדומה ששם שורש נשמותיהם של ישראל אשר אין מגיע שם שום פגם, וממילא נטהר בזה מכל הפגמים.	שם
שם	מבאר אופני המסינ"פ.	שם
שם	תיקון היסוד הוא בג' אופנים של מסינ"פ מחשבה — דיבור — מעשה:	
שם	מחשבה: מסינ"נ במחשבה.	קלה.
שם	דיבור: עסק התורה ותפלה במסינ"נ.	שם
שם	מעשה: עשיית המצוות במסינ"נ.	שם
שם	מבאר ענין תשובה עילאה שהוא ע"י צעקה ושועה.	קלו.
שם	ע"י צעקה מעומק הלב עוקר ומשרש כל שורש עונותיו, ונעשה רעש גדול מזה בכל העולמות.	שם
שם	תפלה בכל כחו ומעומק הלב זהו עיקרו של תשובה עילאה.	קלו:

<p>לפעמים כשאדם עושה איזה מצו' גדולה במסיני'ם נתעורר בו איזה ניצוץ קדוש מאיזה צדיק. ויכול הניצוץ להעלותו ברום העליות עד שנעשה כמותו ממש.</p>	<p>לימוד תורה לשמה בדחילו ורחימו, אחר התשובה, נקרא תשובה עילאה. מי שלומד ומתפלל במסיני'ם נותנים לו כח למעלה מן הטבע והוא נכנס בגדר תשובה עילאה.</p>
<p>מבאר סתם קבלת מסיני'ם באם אדם מתיגע כל ימיו בתורה לשמה זוכה לנחול מאתים עולמות, ובאם מקבל ע"צ מסיני'ם של קידוש השם בשעה שאומר ואהבת את ה' וכו' אז נחול ג"כ מאתים עולמות.</p>	<p>התורה הוא המשכה מלמעלה, ותפלה הוא העלאת מ"נ מתתא לעילא ושניהם נצרכים, ותפלה הוא מעלה יותר גדולה כי הוא מלא אהבת ה', ובשעת התפלה נתקנים ונתעלים כל העולמות, לכן יכול גם הוא להתעלות עמהם.</p>
<p>תשובה מיראה הכלול באהבה הוא, שאדם ממאס בחייו ע"י עונותיו ומקבל ע"צ מסיני'ם של מיתה לפני ה'. אבל תשובה מאהבה הוא כשזוכה לעבוד ה' במסיני'ם ומשתוקק בכל רגע למסור נפשו לה', וזה ה' עיקר עבודת תלמידי הבעש"ט זי"ע.</p>	<p>יהא שמיה רבא בקול חזק ותקיף ובכל כחו ומסיני'ם משבר כל טיגריץ תקיפיץ וכל החומות של ברזל, ופוחת כל השערים דלעילא, ומתקן כל האותיות שבשם הוי' ב"ה, והוא ג"כ בחינת תשובה עילאה.</p>
<p>עוד יש בחינת תשובה עילאה, להשתתף בצער שכינת עוזינו בחצות לילה ובשעת התפלה.</p>	<p>מבאר בחי' תשובה עילאה ע"י מסיני'ם קלו: במעשה</p>
<p>ע"י שמחה בעבודת ה' זוכה ליכנס לתשובה עילאה. תפלת שבת בשמחה ובמסיני'ם הוא בבחי' תשובה עילאה.</p>	<p>מי שלוחם תמיד עם תאוותיו שהוא בכל לבבך אז בניקל לו לקיים ובכל נפשך. כשבא מצוה לידו, ואין משגיח אפילו אם לא ישאר לו פרוטה בכיסו ונותן — בזה נכנס בגדר תשובה עילאה.</p>
<p>מאמר כללי הפגמים</p>	<p>כשעוסק במצוה ומתיגע ביגיעה גדולה למעלה מכחו, זה בכלל תשובה עילאה במעשה.</p>
<p>יש גשמות מיחודות בכל דור שהמה עיקרי בריאת וקיום זה הדור, ובאם נשמתו מאותם הגשמות, אז אם ח"ו פוגם מחריב כל העולם כולו.</p>	<p>כולם צריכין לאדם השב, כל מיני מסיני'ם, במחשבה דיבור ובמעשה, כי המה תיקוני גפרוני.</p>
<p>ע"י לשה"ר נוטל חלק העבירות של חבירו לעצמו.</p>	<p>כללו של דבר כל דבר שעושה במסיני' יותר מכחו שע"פ הטבע יוכל להחלש או שיוכל להשאר עני ומפקיר נפשו — זהו נקרא תשובה עילאה.</p>
<p>אדם בחטאו גורם ח"ו פגם ויסורים לצדיק ולנפש הקדוש שהוא משרשו.</p>	<p>שם</p>

מפתחות

לא

העושה עבירה ואין יצרו תקפו כ"כ	מי שפוגם בנפשו ע"י חטאיו, גורם שעוד
שם מקבל עונש יותר ממי שיצרו תקפו.	בימי חייו מתלבש בצורת בהמה או
צריך ליזהר מאד מעבירות שאדם דש	חי' וכלב וכדומה, ומביא מעשה גורא
בעקביו שעליהם נאמר עון עקבי	מזה.
שם יסבני.	העובר עבירה נקרא גולם ונקרא טמא
ואלו המה עבירות שהעולם אינם נזהרים	ואם אינו שב אז לאחר פטירתו
שם מהם — לשה"ר — שקר — שיחה	נעשה מ"ק רח"ל.
בשעת חזרת השי"ץ ובשעת קדיש	העובר עבירה מפסיד ג' דברים — א)
שם — הסתכלות בנשים — ביטול תורה	ביטול הזמן, ב) שהי' יכול לעשות
ותפלה — לחטוף הברכות וכו'.	מצו' בזו הזמן, ג) שאם הי' נמנע
העבירות שאינם כתובים בתורה והמה	שם מהעבירה הי' נחשב לו למצו'.
רק מתקנת חכמים או מגזירות הציבור	העושה עבירה עובר בזו השעה על לאו
שם חמורים יותר מהעבירות המפורשים	לא תקח האם על הבנים.
בתורה, וראי' מפלגש בגבעה וכו'.	במדה שאדם פוגם משפיע בזה חיות
ונתתי משכני בתוכם, הקבי"ה כביכול	לכל הקל"י אשר המה מאלו ההיכלות,
שורה בתוך בני ישראל — ומי שפגם	ונותן בזו השעה כח שיפעלו פעולתם,
שם בא' מאיבריו, מסלק בזה השכינה,	או לכל בעלי עבירות שיעשו מעשיהם
ומשרה במקומה להבדיל כתות	חי'.
שם החיצונים, ונפגם זה האבר.	קמא. אדם ששורש ניצוצי נפשו הוא מנשמה
מכל עבירה שאדם עושה או שיש בידו	שם גבוהה, אפי' פגם כל שהוא נחשב לו
למחות ואינו מוחה הוא עושה לעצמו	לפגם גדול.
קמג. לבוש של בגדים צואים.	אם אדם עובר עבירה ושנה בה אז מתיר
עונש הבושה שיש לנפש החוטאת בעולם	שם את היצר מאזיקו ויכול להחטיאו
שם העליון הוא יותר גדול מעונשי	בניקל רח"ל.
הגיהנם.	קמא. החוטא הגם שמכה הרבים אין זה מגין
המרגיל עצמו באיזה מדה רעה אז נמסר	שם עליו מפני הפורעניות—הראי' משלמה
שם בידי הסי"א ר"ל, והיצר נעשה עליו	המלך, שזיכה לכל ישראל ע"י ספריו,
בבחי' מלך, ומוכרח תיכף לציית לו	שם אעפ"כ רצו למנותו עם ג' מלכים וכו'.
שם כשעולה במחו ולבו זו המדה, בחי'	מי שיש לו תלמיד או בן שאינו הגון
שם מלכות דקל"י ותגור אומר וכו'.	חי' מצו' לגרשו שלא יקלקל
דרכי פרישות מחפאים	שם אחרים.
לכתוב העונות על פנקס ברמו ולשוב	שם יש עבירות שעושין פירות ופירי
שם עליהם.	פירות.
שם לגלות כל חטאותיו לצדיק ויבקש ממנו	המחטיא את חבריו באיזה חטא וחבירו
שם דרך החשובה.	צריך להתגלגל בסיבת זה החטא,
שם אם בא איזה נסיון לידו יקבל ע"ע	שם אז המחטיא ג"כ מתגלגל אתו, והגם
שם מסיני"פ ולא יעבור העבירה.	קמב. שהוא בעצמו לא חטא.

ע"י פגם הברית נפגמים כל הרמ"ח
 שם אברים ושס"ה גידים.
 האדם נקרא עולם קטן ומי שהוא שומר
 הברית אז כל העולמות משתוקקים
 קמז. אליו ועליו קיים כל העולם כולו.
 לאלו אשר יודעים עד היכן הפגם מגיע
 רק שאין בכוחם למשול ביצרם
 ולמשול על התאוה החזקה המושל
 בהם, לאלו ג"כ יועילו התיקונים
 שם בעז"ה.
 אין עבירה בכל התורה שמוליד ע"י שדין
 שם : ורוחין כמו המוז"ל.
 כל עבירה יש לה היכל מיוחד בגיהנם. שם
 כמה גדול כוחה של תשובה כיון שאדם
 מחשב לעשות תשובה מיד עולה זו
 קמח. המחשבה ועומדת לפני כסא הכבוד.

עיקר תיקון היסוד הוא ע"י חמשה
 תיקונים הללו

(א) טבילת המקוה. (ב) להתענות (או
 לפדות) פ"ד תעניות. (ג) דמעות.
 (ד) תפלת יהי רצון בכוונה בתקע
 בשופר בשמ"ע (המובא לקמן בדף
 קנ"ב ע"א). (ה) תיקון הד' קר"ש של
 היום א — ק"ש של שחרית, ב —
 דהקרבות, ג — ק"ש של ערבית,
 ד — קר"ש שעהמ"ט. (עין בפרטות
 החמשה תיקונים מדף קמ"ח עד
 קס"ב). שם
 טוב לעשות בכל שנה פדיון פ"ד
 שם : תעניות.
 ע"י כל טפה של דמע מעלה ומתקן טפה
 קמט. של ז"ל.
 ע"י דמעות נפתחים השערים של חכמה
 עילאה ונמשך לחכמה תתאה ונתחברין
 שם : עי"ז כל הדינים וכו'.
 אם אדם מוריד דמעות על צער השכינה
 קנ. הקב"ה סופרין.

מי שרוצה להתפלל על עצמו או על
 שם איזה חולה צריך לשוב מקודם.
 אם אדם עומד בנסיון ונוהר מלעבור
 עבירה פעם אחת ב' וג' פעמים אז
 שם מכאן ואילך שומרין אותו מן השמים.
 כל אדם צריך להתפלל לה' על כל
 שם איבריו בפרטות שלא יחטאו.
 מי שיצרו תקפו ואינו עובר העבירה
 הוא יותר חשוב בשמים ממי שעבר
 עבירה ושב. קמד.
 למחות בעוברי עבירה אם יש בידו
 ש למחות.
 העושה תשובה על העבירות הידועים
 לו הגם שאינו זוכר את כולם אז גם
 שם יתר העבירות נכללים באלו שפרטם.
 אל יתחבר אדם לרשע אפי' לקרבו
 שם : לתורה.

מאמר תיקון היסוד

מי שלא שב עדיין על חטאיו אינו יכול
 לשמור שבת כהלכתו. ולהניח תפילין
 כדבעי ולהתעטף בציצית כתיקונה,
 בשמחה וגיל חרדת ה'. קמה :
 כמעט בכל המצות שאדם עושה נכלל
 שם בהם תיקון מדת היסוד וכו'.
 פגם הברית גורם רבית הטומאה
 ובריאות הקליפות והחיצונים יותר
 קמו. מכל העבירות.
 ע"י פגם בברי"ק מוליד קליפות
 וחיצונים בדמות כלבים וחזירים והמה
 מתדבקים עמו בחייו ולאחר אריו"ש
 ונכרת מעוה"ב — ונידון בצואה
 רותחת במדור התחתון — ונחשב
 כרוצח ושוף דמים ואחר כל העונשים
 שם מוכרח להתגלגל שוב.
 אם אדם עושה תשובה נמחה כל הפגמים
 של העבירות אפי' פגם הברית
 שם : קודש.

מפתחות

לג

אם זוכה לקרות קר"ש כדקא יאות הקב"ה שרי' על רישיה ומברך ליה בשבע ברכאן ומכריזין עליו ישראל אשר בכך אתפאר.

שם

ע"י יחוד דקר"ש יזכה שהקב"ה ישמח נשמתו בזה ובבא.

שם

כשעה שבר ישראל מקבל ע"ע עומ"ש בכל חושיו ועצמותיו ואיבריו ע"י יגיעת הנפש והגוף מתקבצים כל חילי דשמיא לקבל השפע מזה היחוד, והקב"ה כביכול מלקט שושנים עי"ז היחוד.

שם :

מי שיוזכה ליחד היחוד דקר"ש כראוי יזכה לעתיד לישב בהיכלא דעילאה מכל ההיכלות שהוא היכל אהבה.

שם

ע"י אמירת קר"ש כראוי זוכה ליכנס בהיכלות הג"ע בעודו בחיים.

שם

התיקונים שאדם מתקן בדי' קר"ש שבכ"י

הנה בק"ש שעל המטה יש ב' מעלות :

(א) להעלות הנשמה. (ב) זוכה להרוג הגופים של הקליפות שנבראו ע"י פגמיו, וזוכה להעלותם שנית למקום שורשם.

קנו.

אולם בק"ש של שחרית יש עוד מעלה גדולה יותר, כי על ידי כח כוונתו ויגיעת גופו, יש בכחו להוציא מידי החיצונים גם הניצוצי קודש שהוריד על ידי יתיר עונותיו.

שם

קר"ש שעהמ"ט מגין מפני המזיקין, והורג את אלו שנולדו ע"י פגם הברי"ק וע"י קר"ש של שחרית הס"מ קשור בידו.

שם

ומובא מהאריז"ל בפע"ח שק"ש שעהמ"ט היא עולה על כל תקוני היסוד, ויתר הק"ש המה תקון הנפש ממש ומתרפאים ע"י כל איברי האדם.

שם

הדמעות המה תיקון לפגם היסוד, ע"י הפגם מתיש כוח הראות, וכשאדם מוריד דמעות ג"כ מחליש כוח הראות, לכן בא זה ומתקן זה, ועוד מחמת שעיקר פגם הברי"ק בא ע"י פגם העינים.

שם

מי שאינו יכול להוריד דמעות ובוכה, עליו נאמר כי אתה שומע קול בכיות הגם קול בלא דמעה.

שם :

שלשה הזהרות יש בהורדת דמעות : (א) להזהר מאוד מפניות, (ב) שלא יחשוב שבאם בכה פעם או שתים די ומספיק לו, (ג) להתחזק אחרי הבכיות בשמחה.

שם

כשעה שבוכה ומוריד דמעות על עונותיו טוב לרחוץ עם הדמעות את מצחו.

קנא.

מבאר גדול תיקון היסוד ע"י אמירת יהיה רצון בתקע בשופר.

קנב.

שער קריאת שמע

גודל מעלותי' של קר"ש

קנג.

ע"י הפ"ד תעניות נתכפרים העונות שלא יצטרך לירד לגיהנם. אבל צריך עוד לשני תיקונים (א) להמית הגופים של השדים שברא ע"י הטפות לבטלה (ב) להוציא הנצוצי קודש מבין החיצונים.

שם

והשני תיקונים הנ"ל נעשים ע"י קר"ש שעהמ"ט.

שם

דע שתיקון זה לא בכוונה ואמירה תל"י מילתא, ולא כדעת אלו שלא טעמו טעם מתיקות דברי תלמידי הבעש"ט זי"ע וסוברים שבכוונותיהם בלבבות קרים ועצמות יבשים יתקנו תיקונא דמלכא וטעות גדול הוא בידם.

שם :

קר"ש הוא כללא דכל אורייתא.

קנד.

<p>ד) באמרו ה' אחד יכוין שה' הוא אחד יחיד ומיוחד, וכל הברזאים כולם חיים מחיוהו.</p>	<p>ק"ש הוא ר"ת ק"ש, שהיא מבטלת כתות של עשו שהם כמספר ק"ש. לא ילך בדרך המעקלות נתיבות יושר שקוראים ק"ש באיחור זמן.</p>
<p>ה) יקבל על עצמו מסי"ג, שבאם יגיע אליו נסיון, אז ימסור נפשו לה'.</p>	<p>הצדיקים נהגו לומר ק"ש ג' פרשיות תיכף בעמדם משינתם בעוד לילה, הגם שלא הגיע עוד זמן ק"ש כדי לקבל ע"ע עול מלכות שמים.</p>
<p>ו) יכוין שהקב"ה מלא חיות הכל, ואפילו המחשבות זרות חיותם מהבורא ית'.</p>	<p>תקון גדול ועצום הוא ק"ש בזמנו דייקא, ותניח תפילין ותקרא ק"ש, ואח"כ תניח תפילין דר"ת ותקרא ג"כ בהם ק"ש.</p>
<p>ז) שצריכים ליתן על לבבו, שהקב"ה צילת כל העילות וכו', ולהאמין באמונה שלימה שהקב"ה משפיע תמיד חיותו וכו', וזהו יחודא עילאה ויחודא תתאה.</p>	<p>אחר כך כשתבוא לביהמ"ד להתפלל אם ה' בנתיים היסח הדעת צריך לברך על התפילין עוד הפעם, ואז די ברכה אחת של להניח תפילין.</p>
<p>ח) שמע ישראל ה' אלקינו ה' : יכוין שילוב הוי' אהי', ובאמרו בשכמל"ן ישלב הוי' ואדני', שילוב הוי' אהי' נקרא בכללות יחודא עילאה, ושילוב הוי' אדני' נקרא יחודא תתאה.</p>	<p>ענין ק"ש להוריד שמע מע"ק מדעת עליון החופף על או"א לכן תיקנו לומר כל הג' פרשיות בק"ש שעל המטה, והוא תיקון גדול ונורא.</p>
<p>ט) שמע — מלכות ישראל — תפארת ה' אלקינו — או"א, ואח"כ בניווגם ממשיכים המוחין לזו"ן, ומוחין נקראים דעת ועל זה מורה ה' שני' ונעשה ע"י דעת אחד, פי' אותיות א"ה חשע ספירות עם אות ד' — שהיא מלכות נעשין אחד וכו'.</p>	<p>תקרא קשה"מ בספר שערי ציון לפי סדר האריו"ל, ותאמר הוידווי בלב נשבר ותקבל עליך מסי"ג, ותמסור פקדון נפשך לבוראך.</p>
<p>י) יכוון לקבל ע"ע לקיים השמונה מצות המובאים לקמן.</p>	<p>כוונת ק"ש שמע ישראל</p>
<p>מצוות שמקיימים באמירת ק"ש</p>	<p>ראשית כל יכוין מה שמובא (בש"ע או"ח סימן א"ס) שצריכין לכוין בפסוק ראשון וכו'.</p>
<p>א) אמונת ה'. ב) אחדות השם.</p>	<p>א) בשמע ישראל יכוין לעורר ישראל סבא ואת כח קדושתו. בזה שאנו מראים שאנחנו זרעיו ואנחנו עוד ביחוד השלם.</p>
<p>ג) מסנ"פ לה'. ה) אהבת ה'. ו) קבלת עול המצוות. ז) הסתכלות בציצית. ח) זכירת יציאת מצרים.</p>	<p>ב) יקבל על עצמו אלקותו מעכשיו עד סוף כל הגלגולים.</p>
<p>יכוון בעשרת הדברות הנרמזים בק"ש : עוד מצו' שיתן ריווח בין הדבקים.</p>	<p>ג) ה' אלקינו יקבל על עצמו אלקותו ית"ש ועל כל הדורות שייצאו ממנו.</p>

מפתחות

לה

ח	ישראלים בכל יום צ' אמנים ד' קדושות י' קדישים ק' ברכות ר"ת צדי"ק.	קסא.	כל הלימוד וכל ההכנות שעושים קודם התפלה, הכל הוא רק שיזכה לומר הפסוק שמע ישראל בכזונה.
ט	יטריח במחשבה דיבור ומעשה לעשות שלום.	שם	קודם שאומר קר"ש יהרהר בתשובה מפני שקר"ש הוא עדות, ורשע פסול לעדות.
י	ישתדל להיות ראשון בביהמ"ד שחרית וערבית.	שם	בשעת אמירת קר"ש יכוון לכלול א"ע בכללות האבות והשבטים ובכללות ישראל.
יא	יתגבר לקנאות לכבוד ה' בכל כחו.	שם	באמירת ק"ש צריך להפריד בין ס' דביקים, ולומר בחיות אלקות ביראה ובשמחה ובקול המעורר הכזונה, ובחרדת הלב ויאמר כל מלה ממש בפני עצמה.
יב	ישתדל להרבות מצות בשמחה רבה.	שם	החמשה תיקונים סימנם — ת"ק/ב'צ"ם' — תקע: ק"ש: בכ"י: צדקה: מקוה:
יג	ירוך לדבר מצו'.	שם	בכל עבירה שעובר פוגם ע"ז בע"כ במידת היסוד.
יד	ישתדל להיות תוכו ככרו.	שם	אצל קיום כל המצות עשה כגון ק"ש, תפילין, מזוזה, ציצית, ברכות, סוכה, שופר, יוה"כ, צדקה, שבת, יבקש מהשי"ת שעל ידי זה המצוה יתקן פגם הברית קודש.
טו	לעולם ילמד סנגוריא על ישראל בכלל ובפרט.	שם	תיקוני הברית מספר עבודת הקודש להחיד"א ז"ל
טז	יהייר בכל כחו — מעביר על על מידותיו — שומע אגדה מפי הדורש ועונה אח"כ אישיר — שירת הים בשמחה — בוכה ומתאבל על אדם כשר — מתפלל בע"ש ואומר ויכולו — מקבל יסורים באהבה — עוסק בסדר הקרבנות — עוסק בתורה לשמה — מתעטף בציצית — מניח תפילין — קורא קר"ש ומתפלל — מצטער ובוכה ביוה"כ בשעה שקורין פרשת אחרי — נעשה לו גס ואומר שירה.	קסב.	קסד.
טז	ישתדל להרבות מצות בשמחה רבה.	שם	בכל תפלות שבת ובכל הג' סעודות יכוון לתקן מדת היסוד.
יז	ירוך לדבר מצו'.	שם	בשעת אמירת בריך שמיה בפתיחת הארון יכוון להג"ל.
יח	ישתדל להיות תוכו ככרו.	שם	ח"י פרקים משניות בכל יום.
יט	לעולם ילמד סנגוריא על ישראל בכלל ובפרט.	שם	לגמור בכל שבוע פעמיים תהלים — בכל יום לומר יום תהלים ואח"כ ביום אחד כל התהלים.
כ	ללמוד בעל פה איזה מסכתא וסדר משניות.	שם	ללמוד בעל פה איזה מסכתא וסדר משניות.

ויש ח"ו מי שפוגם במזיד — בראי' שם
 שמיעה ודיבור איסור. ועכ"ז אינו שם
 נפגע בלילה ע"י אונס. וע"ז אמרו אין מקרה יוצא מידי פשוטו וכו'. שם
 באם רואה האדם הבא לתקן שהיצר מתגבר עליו ביותר מקודם לכן אל יפחד מזה. שם :
 הגורמים היותר גדולים המה כעס ועצבות רח"ל. שם
 קסו : קסו.
 יש נפשות שמצד בירור שבנפשותם תיקונם בדרך הזה דייקא. שם
 התיקון היותר מועיל הוא באותו יום. שם :
 ראשית התיקון בהיום שקרה לו מקרה לא טהור ח"ו. הוא טבילת המקוה — ויקדים הטבילה בכל מה דאפשר. שם
 תיקון היום: תענית יום שלם או חצי יום באותו יום דייקא ולגמור כל תהלים, ויפריש סכום ח"י לצדקה — ח"י פרקים משניות. ויאמר תפלת תיקון היסוד המוביל. שם
 קסח.
 תיקון עוד נעלה: תפלה בכח ובמסייג — אמן יהשיר בכח ובכוונה — ק"ש בכח ובכוונה עצומה: קשעה"מ בכוונה גדולה: ומלקות. שם
 ג' תיקונים מיוחדים לתיקון זה החטא: א) משניות. ב) תהלים. ג) תיקוני זהר. שם :
מאמר שמירת הברית
 אי אפשר בשום אופן לבא ליראת שמים וליראת חטא בלי שמירת הברית. קסט.
 וכמו שא"א שמירת הברית בלי יר"ש ככה א"א להיות יר"ש בלי שמירת הברית. שם
 כל הבריאה הוא בשביל נוטר הברית. שם

להיות ניצור בליל ששי כל הלילה וללמוד וכו'.
 נתנת צדקה בעש"ק הוא תיקון גדול.
 לספור ספירת העומר בכח ובכוונה, הוא תיקון גדול (מס' בני יששכר)
 החמשה תיקונים המובאים לעיל דף קס"ב ע"א אינם מעכבים זה את זה אלא כל אחד מהם לחוד תיקון גדול ועצום
 המתקן פגם הברי"ק גקרא צדיק ונכלל בכלל צדיק יסוד עולם.

מאמר תיקון היום

ענינים הגורמים פגם היסוד ר"ל. שם :
 כתב רבינו האר"י ז"ל כשהיצר גובר על הנפש אז מוליך היצר עמו את היצר טוב והנפש להיכלות נוגה רח"ל. שם
 בכל הדורות צריכין לתקן פגם הו"ל של אדה"ר, מי שאינו שומר את עיניו ביום ואח"כ בלילה בא לו אונס ח"ו אז זה נחשב קרוב למזיד. שם
 לפעמים בא לידי אונס ע"י שמדבר ומפטט עם נשים — או ששומע קול שירותיהם או ע"י דברי ניבול פה רח"ל — וכל אלו קרובים למזיד, וכש"כ ח"ו אם מדבר עם אשה בדרך שחוק ומרעות וכש"כ ח"ו באם פוגם באיסור יחוד. שם
 לפעמים בא לידי אונס ע"י דיבורים אסורים כגון לשה"ר — שקר — וכש"כ ע"י פגם הכעס וע"י גאווה. קסו.
 ויש אשר בא לו ע"י שאוכל קודם השינה דברים המרבים זרע. שם
 ויש אשר בא לו ע"י טורח הדרך או עייפות ויגיעה וחולשה. שם
 ויש שמוז"ל ע"י הרהור ואינו יודע ומרגיש. שם

מפתחות

לו

על ידי שמיעת דברים מאדם שאינו הגון
אפי' דברי קדושה, יכול להתהפך לבו
לרע ח"ו. **קעב.**

שמירת הברית התלוי בחוטם :

שמירת הברית תלוי גם בחוטם שאם
מריח ריח של עבירה ממי שמבשם
עצמו עם בשמים או בורית היא בכלל
לא תנאף לא תהנה אף. **שם**

פגם השני התלוי בחוטם הוא כעס. ומי
שהוא כועס או בלי ספק שמטמאין
אותו באונס לילה רח"ל. **שם**

שמירת הברית התלוי בפה :

מלבד הדברים המביאים לפגם הברית
כגון לשה"ר שקר כעס — אכילות
ושתיות יתירות ואסורות והתרבות
התאוה, יש שלש דברים שהם בעצם
פגם היסוד א) נשיקת עבירה, ב)
ריבוי שיחה עם אשה, ג) ניבול פה. **שם**

העיקר שבעיקרים של פגם היסוד התלוי
בפה — זה ניבול פה. **שם :**

מי שמוציא מפיו איזה דבר ניבול פה
או כל מלאכים הסובבים בעולם לשמור
בניי וכל היכלות של מעלה קוראין
לפניו טמא בזוי ומשוקץ — רח"ל. **שם**

ירא שמים אם ח"ו יצא מפיו דיבור ניבול
פה שלא בכוונה, או תיכף יחרד וילפת
נפשו. כי הוא תיכף בנידוי, ויכול להיות
ח"ו קיטרוג עליו ואפילו על דורותיו
הבאים אחריו. **קעג.**

שמירת הברית התלוי בצוואר :

לא ילך בקומה זקופה. והוא מורה על
גסותא דרוחא. וכל המתגאה כאלו
בא על כל העריות לכן מכשילין אותו. **שם**

לא הי' באפשרות שישמרו ישראל בריתן
בארץ מצרים באם לא שבר יוסף הצדיק
החומה תקיפה ונטר ברית קודש,
ובזכותו נגאלו ישראל ממצרים
ובזכותו עתידין ליגאל.

בזכות נטר הברית קיים העולם, וניזון
כל העולם עבורו. **שם**

זכור ושקול בנפשך מה שתוכל להפסיד
בשביל תאוה והנאה של רגע. ומה
תוכל להרויח. **שם**

הנטר הברית יזכה להיות בעולם
העליון בין כל הצדיקים העליונים
והראשונים. **קע.**

שמירת הברית התלוי בעינים :

עיקר שמירת עינים שלא להיות נרדף
לידע ולשבוע ולראות חדשות. ולקיים
ושח עינים יושיע — עיניך לנוכח
יביטו — שירגילו ויכריח עצמו שלא
להסתכל לכאן ולכאן. **שם**

עיקר שמירת עינים תלוי במידת
בטחון. **שם :**

השומר עיניו הקב"ה משגיח עליו
בהשגחה יתירה על כל פרט ופרט. **שם**

שמירת הברית התלוי באזנים :

ע"י האזנים יכול האדם לזכות שיתהפך
כח נפשו הרע למוטב, באם שומע
איזה דיבור מצדיק ומוכיח. **שם**

ע"י שמיעת תוכחה מצדיק נימול הרע
מהלב. **שם :**

באם אדם שומע תוכחה ודיבורים קדושים
באזניו או לבבו יבין ושב ורפא לו. **שם**

שמירת אזנים הוא ענף גדול לשמירת
הברית. **שם**

שמירת הברית התלוי ברגלים:

באם אדם מונע עצמו מליך לאיזה מקום מפני שיוכל להכשל שם בראות עיניו, נקרא נוטר הברית בפרט זה. שם:
 אסור לילך לחתונה באם אינו בטוח שלא יבא שם לידי הרהורין בישין. שם:
 כשהולך ברחוב ילך בצדי דרכים בכדי שלא יצטרך לילך בין שתי נשים — וכן אסור לילך בין שני דברים טמאים. שם:

שמירת הברית התלוי בתואר פניו:

מבאר גודל הפגם המגיע ע"י סלסול בשערות בכדי שיסתכלו בו — אבל לא יעשה מעשה שגעון ובהלה אלא ילך מסודר בבגדיו כי דרכי דרכי נועם כתיב. קעו:
 עיקר לב האבן וסתומות הדעת נולד מסיבת פגם היסוד. שם:

איפור יחוד:

מביא מעשה נורא מענין איסור יחוד שהי' אצל הרה"ק ר"ר משה מסאוראן ז"ל. שם:
 עיקר היצר הוא המחשבה. כי המחשבה הוא עיקר האדם. קעו:
 כל מקום שאדם חושב שם הוא והמחשבה הוא קומה שלימה. שם:
 מי שמהרהר בעבירה ואינו דוחה מחשבותיו ע"י דברי תורה או לע"ל נפרעין ממנו. שם:
 המהרהר בעבירה תיקונו קשה יותר מעצם העבירה. שם:
 מי שעשה עבירה פגם רק בעשי' — ועל ידי דיבור פגם ביצירה — ועל ידי מחשבה פוגם בכריאה ובאצילות. שם:

המזמר או אומר בדחנות במקום דשכיחא נשים ישגיח מאוד על עצמו שלא יכוון שישמעו הנשים — ומעשה נורא מזה.

טוב שלא לשמוע בדחנות מבדחן שאינו הגון כי זה מוזיק מאוד. שם:

שמירת הברית התלוי בבטן:

תאוות פגם היסוד מתחיל מהטבור ולמטה. ולכן הזהירו ע"ז חז"ל ישב לו קוץ בכריסו וכו'. וישגיח מאוד שלא יניח ידיו על בטנו שלא יבא עי"ז לידי חימום ח"ו.

ע"י מילוי בטנו בתוספת אכילה יותר מידי צורכו מביאו לידי זימה ח"ו. שם:

הרבה יראים נוהגים שלא לעשות כיסים במכנסים מטעם הנ"ל. שם:

שמירת הברית התלוי בידיים:

שלא להניח ידיו למטה מטבורו הכוונה מהטבור עד הארכובה. קעו:

יזהר מלחכך עצמו על הבטן והירכים או על אבר היסוד. שם:

מי שרוחץ באותו מקום הוא פוגם בברית ממש. שם:

הפוגם בידיים פוגם ח"ו בכל העשר ספירות. שם:

שמירת הברית התלוי בירכים:

ישגיח שהאבר לא יגע בירך בשעת תורה ותפלה כי המברך בשעה שהאבר נוגע בירך מברך ברכה לבטלה. שם:

צריך ליזהר מאוד שלא ליקח ילד בין ברכיו בכדי לשחק. כי זה מביאו לפגם הברי"ק. שם:

מפתחות

לט

שם	עצה לבטל ההרהורין בישינ ינדר סכום לצדקה.	ישנם כחות הנקראים רוח זנונים ומלאים כל הארץ, ואין מקום פנוי מהם, ועם כל הצופה מתלויים כמה מאות ואלפים מהם, ומפתים להאדם להסתכל לכאן ולכאן.
שם	עוד עצה לבטול ההרהורים להיות תמיד בשמחה.	החיצונים שאדם ברא ע"י פגם הברית המה מתגברים עליו ומביאים אותו לידי הרהורים רעים.
שם	קצח. כשבא לו ח"ו איזה מחשבה זרה במוחו יגרשה תיכף ולא יעשה שהיות וטענות.	עצות ודרכים איך לבטל הרהורים רעים.
שם	שם. עוד עצה שיקבל ע"ע במחשבתו מסינ"פ אדם שהתחיל לתקן פגם הברית ומתגברים עליו המחשבות אז יכוין הכוונה והיחוד של נוצר חסד.	עצה ראשונה יעסוק בתורה ויחזור תורה בע"פ.
שם	שם. יש אדם שכל ימיו צריך לעבוד בעבודה זו שידחה המחשבות, וזה הוא תיקון נפשו דייקא, וזה האדם בכל פעם שדוחה אלו המחשבות גורם שמחה ונחיר להשי"ת, והקב"ה יפרע לו בשכר נפלא עין לא ראתה.	עצה שניה — הוא הסגולה המובא בזה"ק ח"א ק"ב.
שם	שם. סגולות להנצל מאונס לילה.	עצה ג' יסתכל על דופן השמאלי של חוטמו.
שם	שם. אין הדיבורים של כאן שייכים אלא למי ששומר את עיניו ומחשבותיו.	שם. ינעוץ גודלי אצבעות ידיו ורגליו בארץ.
שם	שם. להשביע עצמו מד"ת קודם השינה.	שם. בשעה שמתגבר עליו הרהורין בישינ ידבר עם בני אדם וילך לחוץ מאותו הבית.
שם	שם. לא ילמוד בלילה עניני אישות ולא ירבה בלימוד ספרי מוסר קודם השינה רק בתנאי שילמוד אח"כ דברי חז"ל.	שם. יטבול במים קרים.
שם	שם. אלו הלימודים מסוגלים לשמירה — משניות — עין יעקב — תנא דבי אליהו.	שם. אם הוא במקום שאסור להרהר בד"ת ומתגברין עליו ההרהורין בישינ, אז מותר לו להרהר שם בד"ת בכדי לבטל ההרהורין רעים.
שם	שם. יקרא קר"ש בכוונה גדולה.	שם. סגולות ושמות לבטל ההרהורים רעים.
שם	שם. יחוק א"ע בבטחון ושמחה.	שם. שמות וכתובים המסוגלים לבטל הרהורים רעים.
שם	שם. סגולות וכחונות השמות להנצל מאונס.	שם. ע"י הכנעה יכולין לבטל הקליפות המביאין אותו לידי הרהורים.
שם	שם. המגלה סודות התורה למי שאינו הגון בא לידי קר"י ח"ו.	שם. מי שהוא יושב ממסיבה בין אנשים ובא לו הרהורים רעים, אז יעשה לעצמו איזה סיגוף בצנעה ועי"ו יבטלם.
שם	שם. הרואה קרי וטובל בו ביום נמחק המזיק.	שם. כשרואה איזה אשה ירוק ג"פ וזה מבטל ההרהור.
שם	שם. הנודר ואינו מקיים נכשל ח"ו בזה.	שם. עיקר העונש הוא כשאדם מאריך ח"ו במחשבתו הרעה.
שם	שם. מאכלים יתרים ושתיית יין בלילה גורם לזה.	שם.

ללמוד ענין טהרת ישראל ממים חיים
שמטהרת יותר ממקוה. (ד) ענין שייכות
רישא דקרא לסיפא

קפו:

באם לא חטא אדה"ר לא הוצרכו ישראל
לקיים המצות בדרך גשמי אלא בדרך
רוחני כמו שיהי' לעת"ל

קפה.

לעתיד יהי' הטהרה באופן רוחני ע"י
מים רוחניים עליונים כטהרת המלאכים.

שם

המים נמשכים ממקור החסד העליון
וכשיררדים למטה לעוה"ז מתגשמים
המים.

שם.

יש בכחם של המים לגרש כל מיני
טומאות וקליפות וחיצונים מעל האדם.

שם.

הטעם למה האדם טמא ומטמא ולא כן
העכו"ם והבהמה.

שם.

אין בכחה של רוח הטומאה ליכנס לתוך
המים ובכן כשהאדם טובל במ' סאה
בורחת ממנו רוח הטומאה.

שם:

השערות יונקים משורש הדינים

שם:

יש ארבע מאות ראשי כתות הטומאה
שהמה בסוד ארבע מאות איש של
מחנות עשו, וע"י טבילת המקוה יכול
האדם להעביר מעליו אלו הד' מאות
כתות.

שם:

סוד וכונת טבילת המקוה. — במקוה
כלולים כל השמות.

שם:

ביאור בענין חומרות בכשרות המקואות
שיהי' ע"פ שיטת כל הפוסקים.

קפט.

במקומות שיש מקואות של מים חיים
יכולין להמשיך נשמות גבוהות לעוה"ז.

שם.

מקוה מסייע להשוחטים שיוכלו להעמיד
חלפיהם כראוי לכן החמירו הצדיקים
שהשוחטים לא יעמידו חלפיהם ולא

הישן יחידי בלילה — ועצבות —
המסתכל בצורת ע"ז — והשומע קול
שיר שאינה של קדושה, או כלים
מאוסים סביב למטתו. ואם סמוך
למראשותיו מנעלים או מכנסים. או אם
יש עליו מפתחות ברזל. כל אלו
גורמים שיבא ח"ו לידי מקרה.

קפו.

יעסוק בתורה סמוך לשכיבה במשניות
וכו'.

שם

יקרא ק"ש כהוגן — יהרהר במה שלמד
— יצייר דיוקנו של אביו.

שם

ישכב על צדו השמאלית תחילה —
ישכב עם ד' כנפות של ציציות,
לא ישן יחידי בחדר.

שם

קודם שהולך לישון יצייר שם המיוחד.

שם:

יעשה לו טבעת כסף חקוק עליו וכו'.

שם

עיקר השמירה לשמור הפה מלשה"ר,
ומשקר, וכעס, וגאות.

שם

מי שמטהר עצמו אפילו באחד מאלו הד'
מדות יש עליו שמירה מן השמים.

שם

קודם השינה עד שישן יחזור בע"פ
הפסוקים המסוגלים — אש תמיד
תוקד על המזבח — מה יפית
ומה נעמת אהבה בתענוגים —
לב פהור ברא לי אלקים:

קפו.

מאמר מקוה ישראל

מקשה ד' קושיות, (א) וכי צריכים
להביא ראי' מהמקוה שהקב"ה מטהר
את ישראל. (ב) הי' צריך לדרוש בהיפך
מה הקב"ה מטהר את ישראל אף מקוה
מטהרת הטמאים. (ג) והלא יותר טוב

מפתחות

מא

- באם אדם ראה מראה או דמות לא טהרה בחלום ר"ל הגם שלא יצא ממנו שום טיפה צריך לטבול א"ע במקוה. **שם :**
- באם יש לאדם איזה חולה בביתו אז סגולה לטבול במקוה. [שהמקו' מסוגל להמתקה כמבואר בהכונות ובשלהי זה המאמר]. **שם**
- ע"י טבילת המקוה נמשך על האדם קדושה גדולה ונוראה, והיא מעיקרי תיקוני הנפש. **שם :**
- מובא ברוקח ובכתבי האר"י ז"ל שהבעל תשובה יטהר עצמו טרם התחלת התשובה והסיגופים. **קצא.**
- כל עיקר כניסת עם ישראל להקדושה הוא ע"י טהרת המקו'. **שם**
- בטבילת המקוה יש טהרה חיצונית ופנימית וכן בהשראת הטומאה והחיצ' על האדם יש בחי' חיצונית ופנימית, ובשעה שהאדם טובל עצמו במקו' מסתלקים ממנו החיצונים ונגב"א ומכלה הרבה מינייהו, זהו טהרה החיצונית. **שם**
- וטהרה הפנימית הוא באם האדם טובל א"ע בדעת ובכוונה ובהכנה גדולה אז גורם טהרה גדולה בנפש הפנימי ונמשך משם טהרה לחלק הנפש שבגוף ומכניע כוח היצר הרע. וכש"כ באם טובל עצמו במים קרים לשם תשובה. **שם**
- כמו מים קרים מרפאים גוף האדם העיף ככה מרפאות נפש העייפה ע"י מכות היצר. **שם :**
- הבעש"ט הק' זי"ע השיג עיקר מדרגותיו ע"י טבילת המקוה, וע"י טבילת המקו' זכה להשיג תפלות קדושות ונוראות. **שם :**
- ישחטו בלי טבילת המקוה, וכל שו"ב הירא לנפשו יזהר בזה מאד. [ומובא במרדכי חולין פ"א בשם ר' אלדר הדני שבאם שחט השוחט שלא טבל לקריו שחיטתו פיגול עיי"ש]. **ש.ם.**
- [מה שמובא שם קסט. בשם הרמב"ם סוף הלכות טומאה שיש כובר על האדם קודם שיטבול הוא טעות המעתיק כי זה לא נזכר בהרמב"ם שם, ואולי נמצא דבר זה במקום אחר בהרמב"ם ואני המו"ל חפשתי ולא מצאתי אבל לא ראינו אינו ראי']. **ש.ם.**
- בע"ק שהוא חולה ל"ע הקילו בו בט"ק וכשאי אפשר גם בזה יעשה נטילה כמבואר להלן בשער התפלות (דף ג: — ד.). **ש.ם :**
- הנזהר בטבילת מצוה (כגון כשהוא בע"ק) נעשה מטביל"ה טב"ל י"ה שמתחבר להקב"ה, ומי שאינו נזהר בטבילת מצוה אז נעשה בט"ל י"ה ומקצץ בנטיעות רח"ל ונעשה נרגן מפריד אלוף. **ש.ם :**
- מי שטובל א"ע בלי כונה לכהפ"ח לשם טהרה הוא מקצץ בנטיעות. **קצ.**
- שלא לחמם את המקוה ביותר כי מזיק להגוף ח"ו. **ש.ם**
- שלא לשהות במימי המקוה יותר מכדי צורך הטבילה ושלא לכוון להתעדן ממימי המקוה. **ש.ם**
- במקוה אפשר להרגיש קדושת הסוכה. **ש.ם**
- אפי' מי שאינו מעריך את נפשו לכוון כוונות, אעפ"כ יכול לכוין כוונת המקוה מפני שקדושת המקוה מגין עליו. **ש.ם :**

מפתחות

מג

- כונת הטבילה מסה"ק סוד מרע רב
 כונת המקוה מספה"ק זוהר חי — ומכ"ק
- מין בעל המחבר ז"ל ר.ג.
 י"ד כונות של טבילת המקוה לשם ר.ד.
 תשובה משל"ה הקדוש
- כונות פשטיות של טבילת המקוה
- כונות פשטיות וגם פנימיות של טבילת המקוה בקיצור דברים השווים לכל נפש מדף ר"ה. עד ר"ז.
- כונת הטבילה לתיקון הו' מדות ר.ו.
 כונת ציור המקוה שם:
 כונת הקרא ויקרא אלקים ליבשה ארץ שם
 ולמקוה המים קרא ימים שם
 כונת טבילת בע"ק. שם
 כונת הטבילה קודם התפלה ויתר קיום המצות ר.ח.
- כונת הטבילה לתיקון מדת הכעס; ובאדם אדם נכשל באיזה כעס צריך לטבול שם:
 כונת הטבילה להמתקת הדינים שם—ר.ח.
 כונת טבילת ערב שב"ק בפשטות ובקיצור שם
 כונת טבילת שב"ק בקיצור שם:
 כונת הטבילה דערב יו"ט וי"ט וערב ית"כ בקיצור. שם
 טביליה במימי המקוה הוא בגימט' שדיי — ועיי טבילת המקוה יכולין לבטל הדינים ולהמשיך כל מיני השפעות ולהבריח מיני החיצונים והוא תיקון גדול לפגם מדת היסוד. ר.ט.
 טבילת המצוה גורם מהירות הגאולה וסימנך שתיבות טביליה במימי המקרה הוא כמס' הר"ת שורש דוד יוסף שמיניהו יצאו התרין משיחין שיתגלו בב"א. שם
- פירוש על הכתוב (יחזקאל לו) חזקתי עליכם מים טהורים וכו' עפ"ד מרן הבעש"ט זי"ע.
 פירוש על הקרא (ויקרא טז) כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם וגר' שם
 טעם למה לא נלמד טהרת הקב"ה לישראל אלא ממימי המקוה שם:
 פירוש הכתב"ק (ירמי' יז) כסא כבוד מרום מראשון מקום מקדשנו וגר' קצו.
 כמו שעיקר רפואות הגוף תלוי ביד הקב"ה כביכול ככה תלויים בידו כביכול עיקרי רפואות הנפש. קצח.
- כונת טבילת המקוה
 כונות פנימיות
- כונות הטבילה מכ"ק אאמ"ר בעהמ"ח ז"ל שם:
 פתחא ועירא מבן המחבר קצט.
 כונת הרחיצה במים חיים בערב שבת קודש מהאר"י הקדוש ז"ל. שם
 כונת טבילת ערב שב"ק מהאר"י ז"ל. שם:
 כונת טבילת ערשיק ושב"ק מהאר"י ז"ל בקיצור. ר.
 כונת טבילת ערב יו"ט וי"ט מהקדוש האר"י ז"ל שם
 כונת טבילת ערב שבועות ושבועות מהקדוש הג"ל שם:
 כונת לבישת החלוק של שבת ממרן הקדוש הג"ל. וכונת לבישת חלבוש ולבישת המנעלים. וכונת רחיצת הידים מהאר"י הקדוש ז"ל. שם
 כונת המקוה ממרן הבעש"ט הקדוש ז"ל. שם
 כונת המקוה מהרה"ק מהר"ן מטשארנאביל ז"ל. ומבנו הקדוש זי"ע. רא:

טהרת הקודש

ה ק ד ס ה

לשם יחוד קודב"ה ושכינתיה בדחילו ורחימו ע"י האי טמיר ונעלם בשם כל ישראל. אמר ה' יתברך ויתעלה ושבת עד ה' אלקיך ושמעת בקולו ככל אשר אנכי מצוך היום אתה ובניך בכל לבבך ובכל נפשך. ושב ה' אלקיך את שבותך ורחמך ושב וקבצך מכל העמים אשר הפיצך ה' אלקיך שמה. אם יהי' נדחך בקצה השמים משם יקבצך ה' אלקיך ומשם יקחך. (דברים ל) כאן באלו הפסוקים הבטיח לנו הבורא יתעלה בשני הבטחות הבטחת הרוחני והגשמי שהוא גאולת הנפש והגוף. הבטחת הגשמי כפשוטו שע"י תשובה יקבץ ה' נדחינו מארבע כנפות הארץ. כאשר כבר הבטיחה לנו תורתנו הקדושה שבאחרית הימים ישונו ישראל בתשובה. ועי"ז ישונו מגלותם לאדמתם. כדכתיב (דברים ד) בצר לך ומצאוך כל הדברים האלה באחרית הימים ושבת עד ה' אלקיך ושמעת בקולו. ומובא ברמב"ם ז"ל סוף הלכות תשובה וז"ל וכבר הבטיחה תורה שסוף ישראל לעשות תשובה בסוף גלותן ומיד הן נגאלין שנאמר והי' כי יבואו עליך כל הדברים וגו' ושבת עד וכ"ל. אבל מתי יהא זה ובאיזה אופן ומי ומי שיזכה לזה אין אתנו יודע עד מה.

והבטחה שני' שהבטיח לנו ה' כאן. שע"י תשובה יקבץ ה' נדחינו מארבע כנפות הארץ אשר רומזו לניצוצי הקודש שנתפורו בכל העולם מה שמוטל על כללות ישראל להעלות ולברר. ועד השיעור המשוער בעיני יוצר ובורא כל עד ביאת גואל צדק במהרה בימינו אמן. שזה הי' תכלית גלותן של ישראל להעלות אלו הניצוצי קודש. כאשר מבואר בדברי רבינו האריז"ל על מאמר רז"ל (פסחים פ"ז) א"ר אלעזר לא הגלה הקב"ה את ישראל לבין העכו"ם אלא כדי שיתוספו עליהם גרים שנאמר וכ"ו ולכאורה קשה וכי בשביל גרים נצטרכו ישראל להגלות ולסבול כ"כ יסורי הגלות ועול האומות שהוא נגד השכל. אלא הכונה אלו הניצוצי קודש שנקראו גרים שמוטל על כל דור להעלותם. כי אלמלי ישראל לא חטאו לא הצטרכו לזה לילך לגולה לקבץ ניצוצי הקודש רק הניצוצי קודש היו מתקבצים מאליהם והיו באים מארבע כנפות הארץ לארצינו. ובעבור שחטאו גלו ונצרך להם בעצמם להתפור במדינות ומקומות רחוקים לקבץ אלו הנידחים בכח תורתן ותפלתן ומעשיהם הטובים. וכשיגמר העלאות ניצוצי קודש שמוטל על כללות ישראל להעלותם. אז תיכף ומיד יצמח צמח צדיק. ואם היו כללות ישראל או רובם שבו בתשובה אז היו מתקבצים בפעם אחד כל הניצוצין מכל העולם והי' תיכף ומיד הגאולה. כמבואר מהאריז"ל בשער הפסוקים עה"כ הקטן יהי' לאלף עיי"ש. ועיין בזה בספר הקדוש באר מים חיים על פרשת נצבים ותמצא דברים מתוקים מדבש. ויתר הביאור בהעלאת הניצוצין יתבארו קצת במאמר תיקון הנפש בע"ה ובמאמר תיקון יסוד.

והנה כתבה התורה אלו הפסוקים בלשון יחיד כי כמו שיש גאולה בכלל. ככה יש גאולה בפרט. שמוטל אקרפתא דבר נש להעלות אלו הניצוצות השייכים לשרשי

טהרת הקדמה הקודש

נפשו רוחו ונשמתו. ועד שלא יגמור בירור וקיבוץ אלו נדחים. מוכרח הוא להתגלגל ולהתגלגל הגם פעמים אין מספר עד שיזכה להעלות ולברר את כלם. ואז נתקן בתיקון השלם ועולין נפשו רוחו ונשמתו למקומות הראויים להם לפי מעשיהם הטובים. ובכל יום יש לכללות העולם וגם לנפש הפרטי ניצוץ אחר לתקן הכולל כמה ניצוצין. לכן אין שום יום דומה לחבירו ואין שום תפלה דומה לחברתה כידוע מדברי רבינו האריז"ל בפע"ח ובשער הגלגולים. ואם אדם ח"ו פוגם בחטאיו אז לא די שאינו מתקן הניצוצי קודש רק מקלקל ודוחה הניצוצי קודש שהמה חלקי נפשו ורוחו ממש למקום חיצונים. והנשמה יש לה ג"כ ירידה בסיבת אלו הניצוצין. וזה המכוון של ותגל מרגלותיו כמובא בתיקוני זוהר דף קל"ב והמה שבויים בין החיצונים בצער ובצרה גדולה. וזה הסוד שאמר הכתוב משוד עניים מאנקת אביונים עתה אקום כידוע. ולפעמים ע"י עונות האדם נידחין הניצוצין כל כך עד שיורדין ל' ארעין תתאין. ואם אדם אינו מתקן נפשו בתשובה אז בעצמו לאחר פטירתו יורד ונדחה עד שם ע"י עונותיו. ואז קשה לו התיקון מאד ועובר זמן וזמנים ימים ושנים הרבה עד שיזכה אחר הרבה צרות ומיריות בלי שיעור לעלות ולהתקן.

וכשיש צדיקים אמתיים וקדושים בדור, אז בכחם לסייע להנדבקים אליהם בעליות אלו הניצוצין, כמו שאמרו רז"ל הבא לטהר מסייעין לו. מסייעין לו ע"י נשמות צדיקים. דהיינו שמסייעין הן ע"י נשמות צדיקים שהמה בחיים. והן להב"ח ע"י נשמות צדיקים שכבר המה בעולם העליון ובאין ומתעברין בעוסקי תורה ומצות. וביותר בבעלי תשובה. כידוע מרבינו האריז"ל בשער הגלגולים בשם מדרש נעלם כ"י על הבא לטהר מסייעין אותו. ר' נתן אומר נשמות של צדיקים באות ומסייעין אותו. ומובא בחרידים כי לבעלי תשובה יכול להיות ע"י גודל תשובתו. שניצוצין מנשמת משה רבינו מתעברים בו ויעלה מעלה מעלה בקדושה. אבל זה רק לסיוע. כי עיקר צריך לעשות האדם בעצמו. וכשי"כ כשחסירים מהדור צדיקים כאלו. אז כל מטולא דגברא על גרמיה. ואם אדם ח"ו מושקע ע"י עונות בטומאת התהום רבה. כי עונותיו רבו משערות ראשו. וירד בסיבתן למקומות שפלים מאד ח"ו. עכ"ז הבטיחה התורה באם נשוב אל ה', אז יקבץ כל נדחינו. אלו ניצוצי קודש שנקראו נדחים. הגם אם ח"ו כ"כ גברו עונות שיהי' נדחך בקצה השמים. שזה י"ל הגם על סוף מארעין תתאין שידוע שו' רקיעים כפומים עליהם כקערה. וכאן טוב הקיצור. ואז משם ג"כ על ידי תשובה יקבצך ה' אלקיך ומשם יקחך כביכול הוא בעצמו. וזה אם יהי' נדחך ח"ו בקצה השמים. אפילו משער הנזין, אשר אין בכח לשום מלאך ליכנס לשם וע"י תשובה גדולה ונכונה. משם יקחך כביכול בעצמו.

והנה אין בכל עבירות שבעולם. שיגרום דחיות הניצוצי קודש למקום החיצונים והירוס העולמות. ופגם בשמות הקודש. וחורבנות בלי שיעור וחקר. כמו ע"י פגם הברית ח"ו. אשר גורם שמרבה כחות הטומאה. וכחות החיצונים בלי שיעור וערך. ודחיות הניצוצי קודש. שהוא כעין שברי כלים מחדש. כידוע מזה"ק ומהאריז"ל. כאשר מבואר בפנים החיבור אשר קצת מקצת העליתי בחבורי זה מספרי קודש. במאמר פגם היסוד. למען יראו וידעו עד היכן הדברים מגיעין. וכאן בהקדמה אעתיק רק דבר אחד מספר הק' הקנה אשר כל דיבוריו קודש קודשין וברוה"ק נאמרו. וז"ל ואם עובר עבירה נמצא מכניס אבר הקדוש במקום שאין ראוי וחותם המקום הוא הפרי המשחיתים מעקרו וגם חותם המלך ואבר הקדוש הוא הברית החתום בבשרו ואלו הם הנכנסין בבור שחת

שחת ונידונין שם לדור דורים ואם תשים בדעתך שסיבת המיתה בעולם בעבור חילול הברית של מעלה די לך זה שתהי' כל ימיך בתשובה גם על זה אמרו כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא וידעת שהצדיק נמשך מישראל ואם זה מחלל הברית הצדיק בעונותיו אי"כ אינו בכלל ישראל והוא הוא שלא יחיה בתחית המתים וכמה דברים הרמזו להם בעניני הברית הזאת עכ"ל.

ואם תתבונן אחי באלו הדיבורים האיך לא תסמר שערות ראשך ובשרך עד היכן הדברים מגיעין, ועד היכן הפגם הזה נוקב ויורד רח"ל עד שאינו נחשב בסיבת זה הפגם מכלל ישראל, ואין לו חלק לעוה"ב, ולא יקום בתחית המתים, ונידון בגיהנם לדור דורים, ולא תחשוב שח"ו זה הקדוש גיוס בדיבוריו חס מלהזכיר, כי כל קדושי ארץ מביאים דבוריו ונרתעים מדבוריו הקדושים אשר כנחלי אש וכדברים הנאמרו מסיני ברוח הקודש, ואמר הקדוש הנ"ל בדבריו אלו שדי לך בשביל זה לבד שיהיו כל ימיך בתשובה, דהיינו הגם שקיים כל התורה כלה רק פגם בברית יש די והותר שיהא לו על כל ימיו על מה לשוב ומה לתקן.

ועוד מקודם כמה וכמה שנים ראיתי והתבוננתי בדברי קדשם ומורא עלה על ראשי ודברי רבותינו הקדושים הבהילוני, בפרט בראותי כי אחרי מלחמה הגדולה הקדומה, שהתחילה לצאת לאויר העולם צרעת ממארת ספחת הפריצות פרצה גדרי העולם ונחשך כל העולם בחושך כפול ומכופל, תחת ויצא לך שם בגויים ביפיך כי כליל הוא בהדרי וכו' ותקחי מבגדיך ותעשי לך וכו', (יחזקאל ט"ז) אשר היינו מיום מתן תורתינו הקדושה מוכתרים בצניעות וגדורים בעריות וצניעות במלבושים, ומקודשים ומובדלים מכל אומה ולשון, וזה הי' ליופי ולשבח ולתפארת לישראל בכל דור נגד כל האומות, מגודל קדושתם וצניעותם וצניעות מלבושיהם, ופתאום ויקרב רב החובל וצירים חבלים הפיל בנעימים והכוני פצועני נשאו את רידי הקודש מעלי, ותהי המכה גדולה בחבורות פצע תמרוק ברע, ותרבה המספחת והשחית עצומים ועם קדושים, והנה אימה חשיכה גדולה נופלת על כל העולם כולו באין מוחה, כי סבבו צרות הזמן מכל צד, וכאן מצא בעל חוב לגבות חובו, עד שברבות הימים נתרגל הדבר בעיני ההמון וחשכו עיניהם מלראות ושכחי עמך ובית אביך מה והאיך הי' התנהגותם צניעותם ודרכיהם.

ולא לבד הצעירי זמן שלא יזכרו ימי קדם, כי גם זקן ושיבה נתרגלו ונסתפקו בזה הנהגה עד שלדבר קטן בעיניהם יחשב ובלתי עכרם בזה עצם תורתנו הקדושה, ברואם בניהם ובני בניהם הולכים לבושי סחבות בלי בושה מה' ולהבדיל מאדם, ולא אאריך יותר מפני כבוד ישראל, עד שנכנסה זה המספחת וקנתה לה מקום תחנותה גם במנהגי עדרי צאן קדשים, ומהם מנהלים ורבנים ומפורסמים, וקצר המצע מהשתרע, כי אין אדם דקדושה דר עם נחש בכפיפה אחת כמובן, ומזה הכח רח"ל נשתרגו ונתרבו כל הפרשעים ורשעים וזים מינים כופרים מיגעים בכל כחם להדיח נפשות ישראל לאלפים ורכבות, ומהם לא נדבר עוד כי במתים לא דברה קרא, וכל באיה לא ישובון ולואי שיתן ה' בלכם שישובו, אבל בעדרי צאן קדשים אשר בפנימיות לבם עוד מיוחדים ומקושרים באמונת שלומי אמוני ישראל, ועל זה לבנו דוי שנשכח מהם בהמשך הזמן גדרי צניעות אבותינו ואמהותינו, האם תורה חדשה יצאה ח"ו, אוי ואבוי לנו שהגיענו למים רבים האדירים הללו ואוי לעינים שכך ראות, חורבן העולם, חורבן כל הקדושה, חורבן צניעות ורע עם קדושים אשר בזה נכתרו והתקדשו מעולם, ובשביל זה הי' יציאותם ממצרים שלא שינו מלבושיהם, ועכשיו ירדנו לסתר המדריוגה, כי זה הי' בעוכרינו, וזה

היה

טהרת הקדמה הקודש

הי' הגרם שפשטה הירוס מדת יוסף הצדיק אשר זה קיומו של עולם, כמובא בפנים אשר מדת יסוד הוא המעמיד כל העולמות כדכתיב אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמת, עד שנתרבו פושעים ומורדים המשחיתים זרעם רח"ל, חוטאים ומחטיאים אחרים רח"ל, אוי ואבוי כי אין לנו כה לכתוב וגם לצעוק ולדבר, כי שמים וארץ בוכים ומבכים על זה, וכל צבא דלעילא ודלתתא בוכים ומבכים על זה.

עך שעלה קטרוג הגדול בעוה"ר עד שפעל רב החובל והרתיח והרעיד והרתיע ושבר הספינה ורוב חלקיה צלל במים עזים ואדירים, בחורבנו של עולם ומיתות משונות ואכזריות לרבו רבבן מזרע עם הקודש העמוסים מני בטן, ת"ח ובעלי מעשים טובים, יראים ושלמים, זקנים עם נערים בחורים וגם בתולות, עדרי צאן קדשים, תינוקות של בית רבן, בנים קדושים וחביבים יונקי שדים שלא חטאו אשר אדמו עצם מפנינים, נמסרו ליד ארור העמלק ימ"ש וחילותו, תמח זכרם, להשמיד להרוג ולאבד טף ונשים בכל מיני מיתות משונות ואכזריות אשר לא נראה ולא נשמע כזאת, כי כל ישראל הקדושים ערכים זה לזה, ובעת הגזירה יצאה, או אכלה אש סביביו ותלהט מוסדי הרים, כאשר הי' בעוה"ר ג"כ בכל הגזירות הקודמות בפרט בשעה שאין מוחים כדת וכראוי, כי באם יש צדיק מוחה כראוי על הברית יכול לבטל כל הגזירות, כמובא בזה"ק פ"ר פנחס וז"ל בגין דכד עלמא איהו בדוחקא ואית צדיק בעלמא מקני על ברית אבהן אשתתפו ביה ובגיניהו אמר משה בדוחקא דישראל (שמות ל"ב) זכור לאברהם ליצחק ולישראל עבדיך עכ"ל, אוי לדור שהגיע לכך ואל מי תדמי ותמשלי חלייך בת ישראל ובמה תנחם על הריגת גדוליך נפשטה חמדתיך בהריגת מוריך וצדיקיך, הלא אם תשאלי בת ישראל על מה עשה לי ה' ככה, לכן דעי לך בת ישראל כי תתבונן בנפשך שהכל בשביל פגם הפריצות שע"ז נמשך פגם היסוד אשר חדא מילתא היא, כי זה הפגם התחיל והתפשט מעון הפקירות והפריצות רח"ל.

בי באם ישראל הקדושים נוטרין מדת יסוד אין כל אומה ולשון יכול לשלוט בהם, כמובא בזה"ק פ"ר נת, וז"ל א"ר אלעזר בכל זמנא דבני נשא יתאחדון בברית דא ולא ישבוקון ליה לית עם ולישן בעלמא דיכול לאבאשא לון עכ"ל, ופגם הברית איקרי חרב גוקמת נקם הברית ח"ו הגם כי סוף כל סוף הי' בזה חסד גדול לתקן נפשות ישראל אשר נצטרכו לתקן מכמה דורות מקודם, כמובא בסה"ק היכל הברכה סוף פ"ר מקץ אשר בגלות צרפת וגזירת שנת ת"ח, היו כלם גלגולי דורו של יהויכין וצדקיהו, וכן דורו של יחזקאל הנביא נשרפו כלם על קידוש ה', אשר נצרכו לתקן פגם ע"ז ופגם נשים נכריות, הגם שבהם היו גדולי וקדושי עולם כידוע, ועי"ז היה תיקונם כל אחד כפי שרש פגמיו מאז ככה הי' מיתתו על קידוש השם.

וגם עכשיו בזמנינו בעוה"ר בוודאי כי לא נהרג ח"ו שום בר ישראל בלתי השגחה גדולה ועצומה, אשר הי' נצרך לזה התיקון מכמה דורות, וקיבץ הקב"ה כל אלו הנפשות בדור אחד, למען יתוקנו כל אחד כפי הצירוף הנצרך לנפשו או בהריגה או בשריפה או בקבורת חיים וכדומה ברעב בצבא, כאשר הארכתי בזה בספרי שומר אמונים עיי"ש, עכ"ז לא בזה חפץ הקב"ה אשר מצטער ג"כ על דם רשעים כמבואר בדברי רז"ל, כי הקב"ה ממתין ומצפה שיתקנו ישראל הקדושים נפשם בתשובה, ואם ח"ו העונות גורמים ואין מספיק זכות הדור להמתיק הגזירה, או בע"כ ח"ו הגזירה יוצאה כמו בזמן החורבן ויתר הגזירות בעוה"ר.

והנה בכל אלו הזמנים המרים הגם כי היתה הגזירה מלפניו כביכול מכבר לצורך צירוף הנשמות, עכ"ז כל הגזירות היו בשביל עונות מיוחדים שבאותו הדור כידוע, והנה כמה וכמה שנים עוד לאחר מלחמה הגדולה הקדומה, בראותי גודל השממון וחורבן העולם וירידה מהקדושה, ולבי עלי דוי ולבי אמר לי מה שיכול לצמוח מזה אשר אמרתי הרבה פעמים לתלמידים וידידים כי לבי מרתת ומתפחד שלא תצא חורבן בעולם מסבת ההפקירות, כי עולם כזה אין נקרא בשם תואר וצורת עולם כלל, כי לא היתה זאת לישראל מיום היתה ישראל לגוי ומימות מתן תורתינו הקדושה, ובכל פעם כמה לבי ונפשי אותה להוציא חיבור על ענין פגם היסוד לעורר לבבות ידידי וישראל הקדושים אשר יקשיבו לקול שפל ועני כמוני, ונסוגתי אחור כי מששתי תכונת אברי ולא תיקנתי עוד אחד מהם, וגם התבוננתי בעצם בעומק הענין וראיתי כי היא מלאכה גדולה וכבידה ועמוקה ולא אוכל להעמיס עלי עול כבד כזה בגופי החלש, וה' יעזריני עד"ש, וגם לא אכניס עצמי לדברים אשר אינם לפי ערכי, כי מי הוא שיאמר זיכיתי לבבי ונטהרתי, בפרט אנוש וגבר אשר מזהמתו לא רחץ וממדותיו לא נטהר, ומה לבר נפחא למיעל לאתר זיקוקין דנורא וביעורין דאשא, לאתר שגם גדולים וקדושי ארץ קמאי יראו ונתפחדו לקרב מלעסוק באלו הענינים כידוע.

אולם בהפצרות אחרים הוצאתי לאור מחברת קטן שמו ג"כ טהרת הקודש שראו אצלי בין הכתובים כמדומה בשנת תרצ"א, ואמרו לי רבים כי הגיע להם תועלת רב מהחיבור זה הקטן, ועשה טובות גדולות ופעולות בנפשם, וה' בזה תשובת הרבים, והספר הקטן נתפשט בע"ה בין עם הקודש.

וכראותי תועלת זה הספר קטן הכמות עשתה פרי ותועלת, וחשבתי אולי רצון העליון, ואולי גם נפשי מסוגלת להדפיס חיבור שלם מענין זה, ומאז חשקה נפשי לגמור החיבור על תיקון היסוד ותיקוני הנפש, וגם הפצירו בי הן מידידי והן אחרים אשר נודע להם כי רצוני לחבר חבור הזה, באמרם מהר והחישוה וגמור מעשיך כי תזכה רבים בזה, ואני נתרשלתי כי ידעתי מהות נפשי כי אין אני זוכה לזה כלום ובזו אני מבוראי ויוצרי אשר עשה אתי מיום היותי, כי לא לפי תגמולי ולא לפי מעשיי, רק כך עלה ברצוני יתברך רצון פשוט בלי טעם, ונפשי יודעת מעט פחיתותה ולא מהרתי מלאכתי זאת, בפרט אח"כ כי כתבתי והדפסתי חבורי שלחן הטהור, ועבר על ראש שונאי צרות רבות גלים ורדיפות נסיונות אחר נסיונות עברו עלי, ב"ה וב"ש על הכל, בפרט גודל חולשת כחי ויסורים אשר אני סובל זה כשלושים שנה, וב"ה וב"ש על הכל, הרחמן ירחם ויאמר לצרות ישראל ולצרותינו די וירפאיני ברפואה שלימה למען שמו, וכל אלו היו הגורמים ובמניעתי שאיחרתי בכתיבת החיבור טהרת הקודש.

ואהר כך בראותי גודל חורבן העולם בעוה"ר ובאו שמעות הנוראות מאבדן בית עמינו זרע קודש העמוסים מני בטן, ומגודל הפחד שלא יפלו ויתאשו ח"ו זרע עם הקודש מאמונה בעבור צרות רבות של הדור, מהרתי וכתבתי במהירה בנחיצה והוצאתי בשנת שב"ת ספרי שומר אמונים על האמונה ההשגחה בחיזוק גדול לחזק ולאמץ לבבות עם הקודש, לחזקם באמונה ובבטחון ובדרושים רבים להחיות נפשות ישראל הקדושים, ואח"כ שבאו ונתוספו ביתר שאת השמועות הנוראות הזוועות המרירות מגודל חורבן העולם והשמדות הגזירות על זרע עם הקודש צרות נוראות ותרד פלאים אין מנחם לה, ועוד בשיתוף כי באו אלי עוד שמעות יותר נוראות מזה (כאמרם ז"ל קשה המחטיאו יותר מההרגו) כי נתפשטו ונתרבו רשעי ארץ רשעים ופוקרים

טהרת הקדמה הקודש

ופקרים אשר כל אישי גיהנם יכלו ואשם לא תכלה, כי חוטאים ומחטיאים בהשחתת הברית ומחטיאים תינוקות של בית רבן ומלמדים אותם לחטוא ולהחטיא אחרים, ופשתה המספחת הזאת בהחדרים והישיבות, כאשר באו לי שמועות וידיעות והבחנוט אמיתיות מזה, ונפשי מרה לי מאד ובמסתרים תבכה נפשי, כי לא די לישראל עם הקודש אלו גודל הצרות שעובר עליהם מדי יום ביום, ואף גם זאת ירבה זה הרשעות וטומאה הרצוצה הזו בישראל הקדושים.

התבוננה וראה המוכא בתד"א פר' י"ח ו"ל פעם אחת הייתי מהלך בתוך הגולה שבבבל ונכנסתי לעיר גדולה של ישראל ומצאתי שם מלמד תינוקות אחד וישבו לפניו מאתים גערים שרובן בני שמנה עשרה שנה ובני עשרים שנה, ולשנה האחרת חזרתי לשם ומצאתי את התלמידים ואין רבן ביניהם אלא בן אחד בלבד שהוא הי' בן בן בנו שבשביל מעשיהם המקולקלים של אותן גערים מת רבן, ומתה אשתו ומת בנו ומת בן בנו ומתו כל הגערים שרובם בני שמנה עשרה ובני עשרים ולא נשתיירו רק הקטנים והייתי בוכה ומתאנח עליהם עד שבא אלי מלאך מן השמים ואמר לי מפני מה אתה בוכה ומתאנח אמרתי לו וכי לא אבכה ואתאנח על אלו שבאו לידי מקרא ומשנה ועכשיו הלכו להם והיו כלא היו ואמר לי לא יפה עשית שאתה בוכה ומתאנח עליהם אמרתי לו מפני מה ואמר לי שהן היו עושיין דברים מכוערין ודברים שאינן ראויים ומקולקלין בעצמן והיו מוציאין שכבת זרע חנם והן לא היו יודעין בעצמן שהמיתה משגתן עכ"ל. בא וראה אחי והתבונן במעשה הזאת הנוראה שסיפר אליהו אשר בדידיה הוה עובדא. ואני בשמעתי זאת מי יכול לשער גודל מרירות נפשי, ואמרתי בלבי אין עוד זמן לחשות ואמרתי לנפשי קומי נא והתעוררי נא, הגם כי חלש כחך הרוחני וגם הגשמי, כי לא ידוע גודל חולשת כחי רק לבורא עולם ב"ה, ולהבדיל קצת לאלו הרגילים אצלי. עכ"ז נתחזקתי בלבבי כי אתחזק ברוב רחמי ה' וחסדיו לכתוב ולהוציא החיבור בעזרתו ית"ש.

והתחלתי בשנת תש"ד כ"ג אייר, ואחזתי במלאכת כתיבתי לכתוב החיבור, ותיכף אחר זה איזה שבועות נפלתי למשכב עד שכמעט בא נפשי עד נואש, וה' ברוב רחמיו וחסדיו פדה משאול נפשי, ושכבתי כמעט כל הקיץ, אח"כ סמוך לסוף החורף נתחזקתי שוב בהכתיבה קצת, אח"כ נפלתי עוד להרבה נסיונות וחולשות בלי שיעור, ונוסף טרדות הרבים עלי כמעט יום ולילה, ומסיבת אלו הדברים לא מצאה נפשי מנוח בצירוף יסורי וחולשת כחי, ובזה הקיץ סמוך לסוף שנת תש"ו נתחזקתי בעזרתו ית"ש בכל מאמצי כחי לכתוב כמה מאמרים, כן יזכירני ה' לגמור כל החיבור בחיים ובבריאות בשעה טובה.

ודעו לכם אחי אהובי ורעיי שאר ישראל הקדושים אשר יגיע לידם החיבור הזה, שזה החיבור אשר אני נותן לפניכם לא נכתב בדברי דמיונות וסברות אנושי שווא ותהו ח"ו, כי רבים וגם שלימים באלו הזמנים ומכמה זמנים ושנים מקודם, אשר בקשו ממני לסדר להם תיקון נפשם בכללות ובפרטות על פגם היסוד, ובאמת קשה הדבר כי מי הוא זה אשר יוכל להתפאר לסדר תיקון נפשות ישראל בדור הזה, אשר צריך לזה ידיעה ברורה בשורש הנפש בשיעור פגמיה בגלגול זה ובגלגולים הקודמים, וכשיעור מה שיוכלו בכח הגפש והגוף לסבול מעול התשובה בפרט בדור חלש כזה, והי' קשה לי הרבה פעמים לדחות להמפצירים בי.

לכן בחרתי לתועלת ישראל הקדושים לחבר חבור הכולל, אשר כל אחד ימצא בו תיקון נפשו ובמאמרים שיוכלו תיקון נפשות כללות ופרטות, וכל אחד ימדוד בנפשו כפי אשר לכו מושך וכפי אשר מוחו וגופו סובל, וכפי אשר ידוע לו שיעור פגמיו כפי אשר נפשו בתכונתו יותר מסוגלת אם בתיקוני הנפש של תפלה או תיקוני הנפש של צדקה, או תיקוני נפש בסיגופים או בתשובה תתאה ותשובה עלאה או יזכה ה' לעסוק בכל פרטי תיקוני הנפש המובאים בזה החיבור כי אחר חשבון האמיתי של כל אחד מכיר קצת מהות נפשו ופגמיו ואשר נפשו חסירה לה' מגלגול זה, וע"י תשובה ובקשה מה' יאירו עיניו, ויראו לו משמים איזה פרט מתיקון הנפש שייך יותר לנפשו, ודע כי קודם שסדרתי סדר תיקון הנפש בחיבור זה, היו לפני כמעט כל ספרי הזוהר והתיקונים להוציא ולברר מהם תיקוני היסוד ותיקוני הנפש, וגם דברי רבינו האריז"ל, במקומות הנצרך לסדר תיקוני הנפש, וספרי קדמאי ובתראי כמו רבינו הרמב"ם ז"ל, וחובת הלכבות, וספר חסידים, הרוקח, ורבינו יונה, ודברי הרמ"ק ז"ל, ושל"ה הקדוש, הראשית חכמה, וחרדים, וחיבורי וספרי בעל העשרה מאמרות ה' לי לאור עינים ויתר ספרי קודש, ולהוציא ולראות ולהתבונן בדרכים אשר דרכו בעניני תיקוני הנפש, במקומות שדברו הקדושים ההם מתשובה ותיקון הנפש, ומדברי רבינו הקדוש הבעש"ט זי"ע ויסודותיו אשר מובא בדברי תלמידיו הגדולים המפורסמים דיקא לבעלי רה"ק וצדיקים אמיתיים, כי רק מעיקרי קדושים והראשונים בחרה נפשי להוציא מפעלות חכמה לסדר תיקוני הנפש בעזרתו ית"ש, בצירוף אשר קבלתי קצת מצדיקים וחסידים אשר נתאבקתי מבחרותי בעפר רגליהם דברים אשר הכרתי וידעתי כפי דעתי הקלושה והשפלה, כי המה אמיתיים וברורים בלי ספק והשאר והספיקות דחיתי והשלכתי. ועיקר שבעיקרים על החסד הגדול מחסדי ה' שהופיע הבורא ב"ה על עני מדוכא כלי ריק מכל, בזוי ומבוזה רחוק משכל ודעת הקודש להעמיק להתבונן בעיקרי דברים, הגם בתוך כל נסיונותי וצער יסורי גופי וטרדותי, בעת ובזמן קצר שחטפתי וגזלתי לפעמים איזה זמן לכתובה הופיע ה' עלי חמלתו ורבים רחמיו, להעמיק בעומק ענינים לברר ענינים בעומקם וברדת דקדושה הנראה לי לאמיתית בע"ה, כאשר כל בר דעת יראה וירגיש, ולא בדרושים ומאמרים תלך נפשי בזה החיבור כמו בחיבורים הקודמים, וכאשר ברצוני בע"ה לכתוב על זה חיבור מיוחד בע"ה, רק עיקר כונתי ורצוני בזה החיבור לסדר סדר תיקוני הנפש בכל הדרכים וענינים בעזרתו ית"ש, ודע לך חביבי הגם כי תחשוב ותתבונן מי הוא זה בדור השפל וסוף עיקבא דמשיחא שרוצה להתעטף בטלית שאינו יאות לו, להוציא ולחבר ספר על סדר תיקוני הנפש, ואמת כדברך, אבל דע לך אחי חביבי כאשר מובא כבר בספרים אשר דבר הנראה לעינים, אשר לפי הידוע כי החכמים הקודמים הן מישראל והן להבדיל מאומות, קטנם עבה ממתני חכמי זמנינו, עכ"ז רואים בחוש הרבה חכמות גדולות ונפלאות יוצאות לעולם ע"י קצירי שכל ומעוטי דעת חלושי מוחות ועצבים, כי לכל זמן, ועת לכל חפץ לצאת לעולם, וקודם שהגיע זמנו להופיע לחכמה על העולם, הגם כי יתקבצו כל החכמים אין בכחם לחדש זאת החכמה טרם זמנה המיוחד לה, ככה בעניני יציאות חכמה דקדושה או יציאת חיבור, כמובא בסה"ק גלי רזיא, אשר כי כל אחד בא לעולם בשביל איזה ענין, מי שצריך לחבר חבור בע"כ מן השמים מסייעין לו לכך, וגם רבותינו הקודמים הניחו לו מקום לגדור, ולפעמים גם חיבור גדול וקדוש נגזר משמים

טהרת הקדמה הקודש

דוקא על קצות הדורות, כאשר רואים בכל דור בחוש, גם ע"י עני ואביון מדעת וקטן בשכל, וזה יהא תירוץ לקושייתך, ולא מרמות רוחא ח"ו דנקיט יתי. והגם כי כמה צדיקים ורבותי אשר נתאבקתי בעפר רגליהם צוו ופקדו עלי להעמיד תלמידים ולקרב לבכות לאבינו שבשמים, לא בשביל זה מיהרתי ואחזתי להתלבש באצטלא דידעתי דלא יאות לי, כמו שידוע בשמים אשר זה ה' מעיקרי כונתי בבואי פעם ראשונה לא"י לברוח מזה מלהתעטף באצטלא, כאשר יאות לגבר ופעוט כמוני להיות באמת להיות נידוש מכל ונחבא אל הכלים, וגם עכשיו לא תאוו נפשי ח"ו לשום כבוד המדומה וממון ופרסום חס מלהזכיר משטותים והבלים כאלו, ואתה אבי שבשמים ידעת כי כתבתי כל זאת ההתנצלות מה שלא כתבתי כל זה בחיבורים הקודמים שלא ה' נפק"מ לכתוב זאת, אבל בשביל שאני עוסק עכשיו לחבר חיבור על תיקון נפשות ישראל, וידעתי כי יש ויש הרבה קנאים קנאה של שטות והבל אשר באמת אין מה לקנאות כלל, ואשר חרבם לשונם, והמה גם משופרא דשופרא דמחוזא, ובאמת לא יראה יראת חטא בלבם ולא יראת ה' על פניהם, וידעתי כי הגם כי אתרץ עצמי לפני שקרנים או קנאים ובפרט להוללים בכל מיני תירוצים שבעולם לא יספיקו להם רק יהפכו כל אור לחשך, כמו שהתנצלו בזה גם גדולי וקדושי ארץ קמאי בספריהם, כי ה' ברחמיו המנהיג עולמו כפי רצונו הוא משפיל כרצונו והוא מרומם כרצונו ולא בזה ולא שיקץ ענות עני ומי יאמר לו מה תעשה.

לכן חלקי אמרה נפשי לידידי ומקשיבים לקולי, אשר אני חושב כי מן השמים נתעוררתי להוציא זה החיבור בעזרתו יתברך, ובפרט כי ראיתי בעוה"ר גדול חורבנו של עולם ובעוה"ר אין דורש ואין מבקש ואין מחפש, וציון דורש אין לה, וישראל עם הקודש אזלי ונתדלדלי ומתמוטטים בעוה"ר ברוחני ובגשמי, ויראי חטא נמאסו ונשקצו בתכלית, ורשעי ארץ ופורקי עול מצות מתגברים הולכים ומתקבצים ומאמצים כחם בכל יום יותר ויותר להדיח נפשות עם הקודש, ה' יפר עצתם ויתן בלבם לשוב אל ה' באמת, או אמרתי לא עת לחשות, ואמרתי לנפשי שחי ונעבורה ונתחזקתי בדברי רבותי והבטחתם אותי השפל בין אנשים ואולי יעלה בידי למלאות רצון קוני, כמו שכתבתי בהקדמת חיבורי שומר אמונים, כי באם נפל בן המלך לבור עמוק ובמים עזים באה נפשו אין עת להתבונן ולחשוב אם הוא כדאי וראוי להציל בן המלך, רק כל הקודם קודם מוכרח ומחויב לעשות מה שבכחו ויותר מכחו להפליט ולהציל בעזרתו ית"ש.

ככה בעידן אשר זרע עם הקודש הוא בצער ובצרה גדולה מכל צד צרות נפשי ורוחני, ובפרט מצרות וחורבן הדת והאמונה והצניעות והקדושה בעוה"ר, אשר סכנה גדולה ועצומה ואיומה מרחפת על העולם כולו בשביל זה, כי מי יודע מה יעבור עוד על כנסיי בבירור האחרון אשר נאמר עליה (יחזקאל כ) וברותי מכם המורדים והפושעים בי, וכתוב והי' הנשאר בציון והנותר בירושלים קדוש יאמר לה, וכתוב ביואל הנביא ג' ונתתי מופתים בשמים וארץ דם ואש ותמרות עשן: השמש יהפך לחשך והירח לדם לפני בוא יום ה' הגדול והנורא, והי' כל אשר יקרא בשם ה' ימלט כי בהר ציון ובירושלים תהי' פליטה כאשר אמר ה' ובשרידים אשר ה' קרא, הלא תראו דברי הנביאים כי ישארו בירושלים רק המקודשים ומוזמנים לה והראויים אליה, ולא כדעת כמה פתאים שאומרים שלום עליך נפשי שישו מעי, ולא אאריך במקום שטוב לקצר. כי מובא בזה"ק פר' שמות וז"ל ובהוא זמנא יתער קודב"ה גבורתיה לכל עמין דעלמא

טהרת הקדמה הקודש ה

דעלמא ומלכא משיחא יתידע בכל עלמא וכל מלכין דעלמא יתערון לאתחברה לאגחה קרבא ביי' וכמה (עמיו) מפריצי יהודאין יתהפכו לאהדרא לגבייהו וייתון עמהון לאגחה קרבא על מלכא משיחא, כדין יתחשך כל עלמא חמש עשרה יומין וסגיאין מעמא דישראל יהון מתין בההוא חשוכא ועל דא כתיב כי הנה החשך יכסה ארץ וערפל לאומים עכ"ל, לכן עמי עם הקודש דרשו נא ה' ועוזו רחמו רחמו נא עליכם שלא תשתארו ולא תשתקעו בטומאת התהום ח"ו, ועד לא יבוא הימים שאין בהם חפץ אלו ימות המשיח שאין בהם לא זכות ולא חובה, כדרשת רז"ל כי באם נשמע תקיעת שופר של משיח הגם יביא כל אילי נביות שבעולם לא יוכל עוד לתקן כלום ולא יקבלו עוד השבים, כי מי שלא טרח בע"ש מה יאכל בשבת, והיום לעשותם ומחר לקבל שכרם היום דוקא בגלות המר הזה, כמו שמובא בספיה"ק אלימה מרמ"ק ז"ל אשר כל דבריו ברוה"ק, וז"ל וכבר בזמן הזה (פי' בזמן הגאולה) אין תשובה מועלת כלל מפני שהתשובה היא מהבינה וכיון שאור הבינה אינה מנהגת אלא אור החכמה ימי משיח אין בהם תשובה כלל שלא יקבלו כלל הרשעים אלא ימותו ויאבדו עכ"ל, הרי בהגלות נגלות פני משיח צדיקנו, א"א עוד לתקן כלום ולא לשוב, כי לא יקבלו עוד בעלי תשובה וכן מובא במדרש ועיין בילקוט שמעוני.

ואמר הכתוב (ישעי' כא) אמר שומר אתא בקר וגם לילה אם תבעיון בעיו שבו אתיו, ופירש"י אמר שומר, הקב"ה, אתא בוקר, יש לפני להזריח לעשות בוקר לכם, וגם לילה, מתוקן לרשעים לעת קץ, אם תבעיון בעיו, אם תבקשו בקשתכם למהר הקץ, שובו אתיו, בתשובה, והתרגום פי' אמר נביא אית אגר לצדיקיא ואית פורענות לרשיעיא אם תיבון אתון תיבו עד דאתון יכלין למיתב, עכ"ל ומובא בשער הגלגולים להאריד"ל וז"ל הרי הכתוב מדבר מגאולה העתידה, ואמר הכתוב שובו עד שתוכלו לשוב וכן מובא במדרש תהלים מאמר י"ז וז"ל מלפניך משפטי יצא אמר הקב"ה לישראל בני עד ששערי תכלה פתוחים עשו תפלה ותשובה שאני נוטל שוחד בעוה"ו, אבל משאני יושב בדין לעולם הבא איני נוטל שוחד שנאמר לא ישא פני כל כופר ולא יאבה כי תרבה שוחד עכ"ל.

לכן אחיי אהובי רעיי ועמי עם הקודש דרשו נא מעל ספר הזה אשר אני נותן לפניכם, ותמצאו בו תיקון לנפשכם בעזרתו ית', התעוררות גדול על עניני תיקון הנפש, ועצות ודרכים לכל דבר בע"ה, הן על מדת יסוד, והן תיקוני שאר עונות והן בתיקוני המדות והמחשבות וכדומה, ולא בצומות ותעניותים באתי אשר א"א לדור החלש הזה עוד, רק בתיקונים השווים לכל נפש דברים אמיתיים וברורים בע"ה.

ובכן אחיי אהובי ורעיי בלומדכם דברי וסדרי התשובה הנאמרים בזה החיבור יהי חביב וחשוב בעיניכם, כי כולם נתיסדו על יסודות דברי רבותינו הקדושים האמתיים אשר מפיהם אנו חיים, כאשר תראינה עיניכם יסודות גדולות ועמוקות, הן בתיקוני הנפש הן בתיקוני וטהרת האיברים וטהרת המחשבות וטהרת כל החטאים, ומאמר גדול בע"ה בעניני תיקוני המדות, כלם בדרכים קלים וברורים ואמיתיים ועצות נפלאות בע"ה, אשר כל החפץ ורוצה לדרוש ה' ולשוב בתשובה, ימצא כאן כל חפצי לבבו בע"ה, בפרט בעניני תיקוני היסוד, אשר לא מספיק לנפשות הצמאים ומחפשים תיקון נפשם בזה בכל הספרים שנדפסו עד הנה, שיספיק לדור עני ואביון שאנחנו שרויים בו, כי לא דברו חכמים רק בההו ולאנשים כערכם ובדורם שהיו גדולים בדעת וקדושה בהופעת רבים קדושים בעולם, ומעט התעוררות ורמו בעלמא הספיק להם, ולא שיספיק לדורנו השפל.

טהרת הקדמה הקודש

וגם הרבה אחרונים שלקטו לקוטי בתר לקוטי והרבו והעמיסו עמל ועול גדול להרבות בתיקונים אשר מי יתן שיהא בנו כח לקיים אחד מעשר מהמנויים שם, ולא אזכיר שמות הספרי קודש כי ידעתי מך ערכי כי אין אני כדאי אפילו להיות אסקופא תחת כפות רגליהם, עכ"ז האמת יורה דרכו וקבל האמת ממי שאמר, כי אפילו יאמרו עשה כך וכך הלא גם לעשות זאת צריך סיעתא דשמיא ורחמים רבים שיוכה לזה, גם דרכים והנהגות האיך ובאופן שיגיעו לזה, שלא ישטה עצמו.

אבל בחיבור זה בע"ה, תמצא דרכים ושבילים ועצות לכל דבר בע"ה, באופנים קלים וגוחים וברור כשמלה, למען יוכל כל אחד להבין ולהשכיל בע"ה, ותראה כאן גודל ועצם מעלות ושכר של נוטרי ברית, אשר בלי שיעור וערך מעלתם ושכרם, וכן לעומת זה גודל עוצם פגם היסוד רח"ל שהוא בלי שיעור, וכן מעלת קדושת העינים והפוכו, וכן טהרת המחשבות והפוכם, ומעלת הצדקה, וק"ש, ומקוה, ותיקוני הנפש, ודברים ודרכים ויטודות גדולות למבקשי עבודת ה', אשר יתגלה לך בזה החיבור באם תשים עיניך ולבך בהדיבורים תחזינה עיניך ותגיל ותשמח בע"ה, רק אחי באם תשים לבך בהם כי לא דבר ריק הוא ואם ריק הוא רק לעיניך שלא עיינת כראוי או קיצור שכלך מלהבין ולהשיג, וכל מאמר הוא כמעט כענין חיבור מיוחד להורות לעיניו ולדרכיו כאשר תחזינה עיניך באם תשים לבך עליהם בפנימיות העינים ודבורים. והרביתי בדבורים רבים בע"כ שלא ברצוני רק מגודל חשקת נפשי לזכות ישראל עם הקודש, ויגורתי שלא ימנעם היצר ח"ו ע"י שלוחיו ופתויו לקררם מלהגות ולעסוק בהחיבור, ותוכל לאבד הרבה מתיקון נפשך ח"ו, ומגודל חשקתי ותאותי ורצוני לזכות עם קדוש בתשובה ותיקון הנפש, כאשר גלוי וידוע לבורא עולם כי לא לכבודי ולא לממוגי ולא לשום דבר, רק אולי ואולי יוכני ה' להיות שלוחא דרחמנא שיצמח על ידי איזה נחת רוח לקדוש שמו ית', ומי יתן שיוכני ה' לזה ברוב רחמיו אשר הגדיל אתי עד הנה חסדו בלי לשער, לפי חלישת כחי שפל אנשים, כן יזכיני ה' להבא ברוב רחמיו וחסדיו להיות ממקדשי שם שמים ולזכות הרבים, ויציליני מפיתוי היצר והייליו שלא יקררו עם הקודש מלהגות בהחיבור.

והגם כי כתבתי הרבה דברים אשר נפשי יודעת רחוקתה מכל זה, אבל ראיתי המוטל עלי לקיים הכתוב אל תמנע טוב מבעליו, ונדחקתי ליכנס לפנים ממחיצתי ולקיים דברי הקדוש בחובת הלבבות וז"ל, והסכמתי לכתבם על ספר ושחברם בחיבור שיהי' כולל שרשיהם וסוכב פרקיהם והרבה מתולדותיהם כדי שאבקש את נפשי תמיד לדעתם ואחיבנה לעשותם ובמה שיהי' פעלי שוה עם דבורי אודה לאל העוזר אותי עליו והמורה לי את שביליו ובמה שיהי' מהם חולק עליו ומקצר מהגיע אליו אנשים את נפשי ואוכיחנה ואטעון עליה ממנו עד שיתבאר לה עולה מצדקו ונטותה מיושרו ועזתה מתיקונו וקוצר מעשיה מתמותו וראיתי לשומו דבר קיים ומטמון צפון ונר שיאיר לבני אדם ויורה להם הדרך אשר ילכו בה וקויותי שיהי' תועלת זולתי בו מתועלתי והוראת בלעדי בהשלמת חפצי עכ"ל.

וגם כתבתי עינים אשר ידעתי כי דורותינו בעוה"ר הרבה והרבה רחוקים מכל זה, ולא מפני שנעלם ממני מהות העולם ודעת הנופלת בעוה"ר, רק חשבתי אולי יעזור ה' שיגיע ספרי זה לאיזה נפשות קדושות ואם לא ימצא הגם רק נפש אחד שיש עוד בעולם בא"י או בחו"ל ואולי יצטרך להם זה הענין וזה הידיעה, וגם בשביל נפש אחד קדוש גיכ די לכתוב ולהדפיס הענין, כאשר כבר קדמוני בהתנצלות כזה כמה חבורי

קדמאי, לכן לכו עמי אחי ורעי ואל יאש אתכם הצייד הגדול, כי גואש לנפשי בגדול פגמי אשר פגמתי, כי הקב"ה רחום וחנון וממתין ומצפה על תשובת בני אדם כמו שמובא במדרש שובה ישראל אפילו כפרת בעיקר.

ובזוודאי שאין עוד פגם יותר מהכופר בעיקר ח"ו עכ"ז הקב"ה מבקש מישראל שישובו אליו, הלא ירבעם שהחטיא כל בית ישראל וגרם להחריב בית מקדשינו ולהגלינו בין האומות, עכ"ז הקב"ה בקשו ותפסו בבגדו ואמר חזור בך, וכש"כ איש פשוט שלא עשה כמותו.

ולאו דוקא בעשיית, אלא כל יום הזמן לתשובה כי דמתה התשובה לים כמו שמובא במדרש פ' ואתחנן ח"ל כתיב נוראות בצדק תעננו אלקי ישענו מבטח כל קצוי ארץ וים רחוקים מה הים הזה לעולם פתוח כך ידו של הקב"ה לעולם פתוחות לקבל שבים עכ"ל.

ואמרו רז"ל שוב יום אחד לפני מיתתך וכי יודע אדם מתי ימות, אלא ישוב היום שמא ימות למחר, בפרט בזמנינו ה' ישמור ויציל כל בית ישראל, ששכיח מיתות פתאומיות רח"ל ומאורעות ומעשיות נוראות מה שלא נראה ונשמע כזאת מעולם, וכש"כ מי יודע מה יהא ויולד בעולם בכל שעה, ואין אדם יודע מה יולד רגע, לכן צריך לחטוף ולמהר לתשובה כי לא יודע לו רגעו ויומו ועתו, ולא יניח עצמו מפיטרי היצר לכשאפנה אשנה דרכי כי שמא לא תפנה, ולא תהא נדחה משני עולמים, ובלתי תשובה אפילו ילמוד כל היום ויעשה כל המעשים לא יועיל לו לתקן נפשו, כאשר הבאתי בפנים החיבור דברים אמיתיים מדברי רבותינו הקדושים בכללי התשובה ותיקון הנפש עיי"ש.

וזנה מובא בדברי רבותינו הצדיקים אשר אחד מיוחד ונדולי תיקוני הנפש מפגם היסוד להיות ממזכי הרבים, ואבל ידוע לכל בר דעת כי אי"א לכל אחד להיות ממזכי הרבים, כי אפילו לפעמים שאחד חושב שהוא ממזכה הרבים יכול להיות שטעות בידו, לכן זה הוא בלי ספק מכלל מזכה הרבים בעיה, מי שישתדל שגם אחרים ילמדו בזה החיבור, ובלי ספק שיקלוט כל אחד איזה הארה או שמירה למדת יסוד באיזה פרט בראי' בעשי' ובמחשבה, ואמרו רז"ל הצדיקים במה שהם חוטאים בזה מתקנים, וכן מובא בפנים מזה"ק, כי עיקר התיקון רק במקומות שפגם.

ואל תתיאש אחי חזק ואמץ ועטוק בתשובה הקב"ה יקבל תשובתך כי רחמיו רבים, בפרט בדור עני ואביון כזה שלא הי' כמותו מימות עולם, והתגברות הרשעים מינים כוכרים חצופים וכל מיני ערב רב, ובזוודאי מי שמתחזק היום בתשובה מקבל שכר נגד כל העולם כולו, ואחי אהובי חוס וחמול על נפשותך ועל נפש ביתך שלא תדון אתה עמהם ביחד באש נופח נורא ועצום אשר אשו הקטן הוא נכסל על ששים מן אש של עוה"ז ויתר עונשים ח"ו, ותמסור נפשך על צניעות ביתך כמכואר במ' הצניעות, והדריכם בדרך התורה בדרך היראה בדרך הצניעות והקדושה, הגם אם ח"ו לא יעלה בידך כרצונך, אתה עשה מה שבחךך ויותר מכחך לכבוד בוראינו בורא כל עולמים שלגדולתו אין חקר ומחי' ומהה אותנו בכל שעה ורגע בכל מיני טובות חסדים, בודאי צריכים למסור נפשינו לפניו תמיד, אלו פיגנו מלא שירה כים ולשונינו רנה כהמון גליו וכי'.

ועכשיו אחי ידידי אשר תהגה בזה הספר תדע כי היצר דרכו וחכמתו באם יודע שיש לאדם איזה אופן או דרך או חיבור להתקרב על ידו לה' או לתקן נפשו,

בתחילה

טהרת הקדמה הקודש

בתחילה בע"כ מניח אותו לעסוק בו או לילך בזה הדרך. אבל אח"כ מזניח אותו ומקדרו מהדבר ומראה לו פחד אפילו להתקרב בזה הדרך או מדריך לעבודת ה' וכן לפתוח הספר המסוגל לקרבת ה'.

לכן תדע כי הענין תיקון הנפש אינו כמו ספר אחר שזה צריך לימוד והתעוררות תמידית, והן בחיבור זה או בחיבור אחר שתבחר לך ממחברי קמאי לתיקון נפשך עיקר התמדת הלימוד וההגיון בו, כי היצר בוער כתגור ואש נורא אוכל סביבותיו והכל בלבוש החניפות ובכל מיני גניבות בחלקלקות לשונו, כי הוא השודד לכל העולם כולו ושוחק מכל העולם כי כלם נופלים בידו אחד מעט ואחד הרבה, ואמר שלמה מלכינו חכמה ומוסר אוילים בזו מוסר כזה שהוא מלובש בעניני חכמה מבזים אותם הכסילים, כי מי שהיצר אצלו הב"ב, שונא את המוסר בתכלית כמובא בתיקוני זוהר רשיעיא לא שליט בהון מוסר אלא נוסרין דבבו, פי' הרשע אינו מקבל מוסר כלל רק נוסר שנאה על המזכיתו משא"כ לחכם אמר שלמה מלכינו הוכיח לחכם ויאהביך, לכן אחי חביבי אל תתרפה מללמוד ולהגות כסדר ולחפש לך תיקון נפשך ע"י ספרי יראה והדרכה לה' להתחזק לבבך וכחך ורוחך הרוחני בע"ה, לבקש ולחפש טובה ותיקון לנפשך רוחך ונשמתך, ובספרי זה תמצא כל חפצי לבבך ומה שלא תמצא בפעם ראשון תמצא בפעם שנית ושלישית באם תתן לבך בע"ה וה' יהי' בעזרינו להטות לבבנו אליו עד כל הימים אמן ויתר הדברים עיין בפתיחה ומבוא השער.

והנה כמה דברים אשר כתבתי בהם הביאור אשר רבותינו הקדושים לא דברו מה רק ברמיזה בעלמא, וסמכתי בזה על דברי קדשו של רבינו הרמ"ק ז"ל, אשר מובא בדבריו הקדושים בהקדמה לספר אלימה משם כתב יד מחבוריו של הק' הג"ל על ספר יצירה, וז"ל והוא בהמשילך משל צדק ונאמר כי מדרך הטבע הנטבע בחמלת האב על הבן להשגיח עליו בכל מה שיצרך, הנה לא כל העתים שוות בזה כי הנה בעת שהבן הוא בבריאות על מזג השווה האב אינו משגיח על הבן אלא בדרך כלל במאכלו ושאר דברים עם שאר בני ביתו וארוחתו ארוחת תמיד מה שהם אוכלים ושותים, ואינו מפזר עליו ממון לשום לו מאכל ביחוד לבדו, באומרו שהוא ללא צורך כי מצד מה שהזמין מלחם ובשר ומשקה לכל בני ביתו, בזה ימלא ידו מברכת הבית ומסתפק מן המזון אשר בכליהם, אבל אם ח"ו יארע מיחוש קל בסיבת אשר אכל מאכל רע, אזי האב מתחיל להשגיח על הבן בדרך פרט לתת לבן מיני מרקחת ולחם צלול בלי תערובות טובין ומורסיך, באומרו כי הטבע בני עכשיו אינו יכול לסבול מאכל של שאר בני בית כי הנה בריאים והוא חלש במזגו ופן יארע לו חולשה יותר, וכשח"ו יארע לבן חולשה יתירה אזי מדרך הטבע להשגיח על הבן יותר ויותר ויצטרך לרופא נאמן לתת לו עצה האין להתנהג עם בנו בענין המאכל ומשקה כפי שיוכל שאת עד כשח"ו יארע לבן חולשה שהוא בסכנה עצומה אשר כל אוכל יתעב נפשו ויגיע עד שערי מות הנה האב מפזר ממון הרבה על רפואות ופעמים יצוה הרופא ליתן לפיו טיפות של רפואות לחזק הלב והנה הבן החולה מצד חולשתו הגיע לו קצת טירוף הדעת וימאן לקחת הטפות לפי, עכ"ז נותנין לו בחזקה ומדרך הטבע כשנותנין לו שלא ברצון אזי יזובו הטפות לצדעיו ועל הלחי ומעט ממנו שיגיע לפה של החולה ובוה האב שדי זוזי בכדי עכ"ז יאותו לו וישר בעיניו לאבד שאר הטיפות בשביל אותה הטיפה המגיע לפה החולה כי מטיפה אחת לבדו יביא תועלת לחזק לבו ולהשאר על חיותו המצומצם בעת חליו בכדי שלא ימות בפתע פתאום הכלל העולה כי טבע האב לרחם ולהשגיח על הבן, וידוע כי טבעו הוא המכריח

המכריח אותו להשגיח כי הוא מוטבע בגזירת הבורא ית"ש, אך השתנות הנז"ל בא מצד בן המקבל, לכן בתחילה הוא מתנהג עמו בדרך כלל וכשהאב רואה שהוא צריך לדבר פרטי אזי מתנהג עמו בדרך פרטי עד שתראה כמו שהבן נופל יותר בחולשה אזי האב ג"כ מתנהג עמו בהשגחה פרטיות יותר ויותר ע"כ דברי המשל, עכ"ל, ואלו דברי הקדוש הרמ"ק ז"ל.

וכתב על זה בעל ההקדמה שם ז"ל והנמשל אודיע בקצרה כי היריעה לא תוכל להכיל כל דבריו ובקצור המכוין בזה, כי ידוע שקומת כלל נשמותינו בית ישראל בכלליו ובפרטיו הוא מצוייר בדרך משל ציור קומת אדם ובעת שחטא אדם הראשון הוטבע נשמותינו בקליפות והוטבע אבר באבר הדומה לו, למשל אבר הראש בראש, עד הרגלים, וזה הנ"ל בדברי רז"ל בעיקבא דמשיחא כו', וכן אמר אשר חרפו עקבות משיחך כי העקביים הם יותר חומריים מכל קומת הגוף, והנפילה היתה כסדר קומת הגוף, והנה כדמיון הזה קרה לנו, בגלות ראשון ואחרון כמשה"כ אכן כאדם תמותון, וזה ענין אמרם רז"ל אין לך יום שאין בו קללה וכו', וכן נקרא נפילה זו סוכת דוד הנופלו, ולא אמר הנפל אלא שתמיד הוא נופלת נפילה אחר נפילה בהכרח כי מצד חטא הקודם שנפלו כל קומת הנשמות ליטבע באברי קומת האדם בליעל עד דמטי רגלין ברגלין ולזה ג"כ יצטרך הקדושה לרדת עד שם להעלות ניצוצין כל חלק לחלקו הדומה אליו והדברים עתיקין וארוכין, הנה ממוצא דבר זה תבין שאי אפשר לדורות אחרונים שיהיו כראשונים, והנה הראשונים היו בארץ הקדושה, ולבם היה בריא ודבוק בלי מסך מבדיל, אם מפאת עצמם אם מפאת ישיבת ארץ ישראל והקרבתם, ולזה לא היו צריכים לצד גלוי הסודות טעמי מצות כי הלב היה דבוק וקשור בדביקות חזק ואמיץ עם חשק נפלא עד שהיה בועד כמו אש בעצמותיו והמצות היתה נעשה בזריזות גדול והיתה אתערותא דלתתא בלב ונפש חפיצה בעריבות ידידות נעימות חשיקות והיתה המצוה נעשית, כתקנה, וכשראה ית"ש שהמה כאדם עברו ברית ועושים מצות אנשים מלומדה והחבל אשר בינם לקונם הוא מתנתק עצמו מעט מעט והגלות מתרבה והצרות מתחדשות, ושמא תאמרו ב"י אבדה תקותנו נגזרנו מאבינו שבשמים, לכן פתח להם אוצרו הטוב יין המשומר בבית גנזיו טעמי תורה וסודותיה הצפונים ובוזה ה' אליקים עליהם יראה ויצא כברק חצו, אהבתו על נשמות בני ישראל בהתגלות להם מסתוריו, אשר מדרך האב שלא לגלות גנזיו אוצרו הטוב יותר מזהב ומפז כ"א לבניו העומדים לפניו ואוהבים אותו אהבה נאמנה והוא גם הוא אוהב אותם לזה כשהנשמה חושבת זה הענין אזי יגיע לה אהבה יתירה לבורא לשוב אליו באמת, עכ"ל.

וכן כתבתי בספרי שומר אמונים בסוף מאמר צהלי ורני בשם ספר הקדוש סודי רזי מהקדוש בעל הרוקח ז"ל שהוא חלק קטן מספר הגדול הנ"ל שהוא עוד בכת"י בביבליסטעק, שגלה הקדוש הנ"ל אוצרות ותעלומות חכמה ומצפונייה בעולם, שהיה אז צרות גדולות ושמדות בימיו, וכדי שלא יתשללו ישראל הקדושים ח"ו מאמונה ובטחון בה' גילה להעולם גנזיו אוצרו להוציא להם שכל המרכבה עליונה עומדת על ישראל כביכול, וכל העולמות נבראו בשבילם, וגילה להם גודל מעלת נשמותיהם, וכן מובא בזה"ק פרי שמות ויתרו שלכן גילה יחזקאל הנביא כל כך סודות יותר מכל הנביאים, מפני שהיה אז אחר החורבן, וכדי שלא יתשללו ישראל הקדושים גילה להם מצפוני חכמה, והאיך הקב"ה וכל פמליא דיליה כביכול המה עם ישראל בגלותן ומשמרם ומצילם, כי אני ה' לא שניתי ובית יעקב לא כליתי ח"ו.

טהרת הקדמה הקודש

הגם שבכל אלו הזמנים וגם בימי הרמ"ק ז"ל היה עוד גלויים גדולים בעולם מצדיקים וקדושי עליון, על כל זה כתבו זאת ועשו פעולות לחזק לבבות ישראל, וכש"כ עכשיו בגודל ההסתרה הנוראה והאיזמה ואחר השמדות והגזירות ואבדן חלק גדול מכלל ישראל, בודאי ובודאי אם אפשר ואם בנמצא עוד איזה דבר שאפשר לחזק בית ישראל הקדושים באמונתם ובעבודתם, בודאי אין שום דבר עומד נגד זה לגלות ולחזק לבות ישראל בכל מה דאפשר:

ונח"ל והנה אחי תדע שעכשיו בדור החשוך והנורא אשר נתגבר ההסתרה שלא הי' זאת מעולם, ונתגברו צרות וחשכות הדור שלא ראו דורות הקודמים, ונסתמו כל המאורות ונסתם כל החזיון, ואין מגלה ואין מגיד ואין דורש ואין מבקש, ואף אם נמצא איזה נפש קדוש שרוצה בקרבת ה' מראה לו היצר מה לך להתחכם על כל הדור ואינשי דעלמא, הלא תראה שכבר אין הזמן לבקש לך גדולות ונפלאות, ואין עוד הזמן להתרפק לעבודת ה', ולא בזה הפצים עכשיו בשמים, וככה בלי שיעור פיתויים, וע"ז כתבתי הדברים להראות שאני ה' לא שניתי ח"ו, ואין שום השתנות לפניו כביכול באמת, ואין שום הסתרה באמת רק ההסתרה לפנינו, וגם היום אפשר לעבוד ה', רק באם תרצה ותחפוץ באמת, וככה עד ביאת המשיח, הגם מה שיעבור, לא יהי' שום זמן בעולם ח"ו שיהא אפשר לומר שאין עכשיו הזמן להתרפק לה' לעבוד אותו בעבודתו יתברך, וגם במסירת נפש, אדרבה כל מה שמתרבה החושך יותר חשוב גם עבודה קטנה, כאשר אמר הקדוש האר"ל לתלמידו הק' ר' חיים וויטאל, ועכשיו מפני גירוי החיצונים יותר חשוב גם עבודה קטנה מבר ישראל יותר מכל אילי נביות שבעולם מדורות הקודמים, וזה הי' בימיו, וכש"כ עכשיו גם תנועה טובה וקטנה של בר ישראל חשוב ומקובל בשמים בלי שיעור חזק, ואמרו חז"ל באבות במקום שאין אנשים השתדל להיות איש, ואמרו במקום דלית גבר תמן תהי גבר, שהוא לשון גבור במקום שתראה שאין שום אחד מתגבר בעבודת ה' אתה תהא מתגבר והולך ואשרי לך, וכל נפש ונפש מישראל יכול להעמיד כל העולם כולו במסירת נפשו לה', כי אמרו ז"ל אפילו יחיד ששב מוחלין לכל העולם כולו.

לכן אחי חביבי מה שתחטוף בעבודת ה' בתשובה וטהרה ומס"נ וצדקה ותורה ותפלה יהי' לך לריוח גדול ונורא, כי יבוא זמן אשר יאיר לך זה התשובה וזה הלב נשבר וזה התורה וזה המצוה, ויאירו לפניך בכל הדרכים ובכל השבילים, ובכל העליות והעולמות שתצטרך לעבור בהם, וגם להבדיל בגיהנם ובעולם התהו ח"ו, שם ג"כ יהא לך לטובה ולמשמרת, לכן אחי חזק ואמץ וחזקת והיית לאיש, והיינו אפילו שאין אתה בגדר איש שהוא מדריגה נעלה ורמה, עכ"ז ע"ז ההתחזקות תוכל להיות איש בלי ספק, הגם שהיא לפי שעה לפעמים, כמובא בספר הקדוש נועם אלימלך שאדם ע"י מצוה גדולה יכול לקפוץ על הרבה מדריגות בפעם אחד ולעלות מעלה מעלה, וכן מובא בספר הגלגולים לרבינו האר"ל, וה' יהא בעזרינו שנוכה לשוב לפניו באמת ובלב תמים ובלב שלם אנחנו זורעינו באמת ובתמים מתוך שמחה והרחבה אמן.

טהרת הקודש

ס ת י ח ה

בעזרת השם אשר ברא עולמו במדת חסדו להטיב לברואיו ובטרם כל יציר נברא שראה בעל הבירה כי יצר לב האדם רק רע מנעוריו, וצופה רשע לצדיק ומבקש להמיתו בכל מיני פתוים מינים ממינים שונים, ואדם פרא יולד דל השכל בין לילה ויום עבר, ונלחץ ונלחם במלחמות תמידי עם מלך זקן וכסיל מלא ערמות חכמות ותחבולות, ואלמלא הקב"ה עוזרו לא ה' יכול לו, לכן ברחמיו הרבים הכין לעולמו לעמו ישראל מדת התשובה, כי באם לא כן לא ה' קיום לעולמו המלא נסיונות וביתר שאת מצר המיצר הוא היצר, וכל מאמינים שהוא פתוחה ירו הפותח שער לדופקי בחשובה, ולא כמדת בשר ודם מדותיו שבר"ד אם יחטאו לפניו לא ימחול ואם ימחול לא לגמרי, אבל מדת הקב"ה שהוא צופה לרשע וחסף בהצדקו, ובהטיב הרשע מעשיו או כביכול נושא העון למעלה, ומעונות וחסאים בעצמם נעשו אבני היקרים מאירים ונאים.

והנה טרם אבא לשערי התשובה ראיתי לטוב לסדר איזה כללים נחמדים אשר המה המפתחות וכללים להספר, והנה אני עני המדוכה אשר אלקים יודע עני ופתי כי נער אנכי ולא ידעתי דבר מה, ובמה שהקב"ה ברוב רחמיו פותח לי שער לכתוב דברי מוסר ותשובה, הבושה אחזתני כי התקוששו וקושו עלי ביותר נאמר, וגם באם אחבונן כי בעוה"ר באיזה דור ובאיזה מצב אנן קיימין ולמי אכתוב ולמי אדבר ומה אדבר, והנביא ירמי' בקפיטל ו' אמר אל מי אדברה ואעידה וישמעו הנה ערלה אונם ולא יוכלו להקשיב הנה דבר ה' ה' להם לחרפה לא יחפצו בו, אם זה הנביא הקדוש אמר זאת בימיו על הפורקי עול שנמצאו בימיו, ואנחנו בעוה"ר שירדנו לסתר המדרגה שאין שום אדם מדבר מתשובה ולא חסר לשום אחד כלום ואין דורש ואין מבקש על זה ואין מחפש זה ולא נמצאו בעלי תשובה כלום, ואם אחד מטיב דרכו קצת חד מרבי רבבות מסתפק אם מתחיל להתפלל ולומד קצת, ומתשובה ומחשבון הנפש אין עונה ואין שואל ואין מדבר.

כי בדורות שלפנינו בימים הקודמים ה' מרבית העם עוסקים בתשובה והיו הומים כימים, ובכל מקום ובכל אתר ואתר היו נמצאים בעלי תשובה, אשר מהם היו מסגפים עצמם בסיגופים גדולים ורבים בתעניות ובגלגולי שלגים ומקאות מכפור וקרח ושברו גזיוי דברדא וטבלו, ומהם היו עוסקים בפרישות והיו הולכים וגלים ממקומות רחוקים וזכו עצמם ברבים והיו נדרסים במפתני ביהמ"ד כאשר אבותינו ספרו, והיו הולכים וסובבים לצדיקים להורות להם דרכי התשובה מגודל פחד הבורא ופחד עונשיו שה' מוסל עליהם, כדמצינו בחכמי הגמרא שהיו גולים ממקום למקום, והפצירו להצדיקים והמנהיגים וגדולי ארץ לסדר להם סדרי התשובה אנשים ונשים, מהם זקנים ונערים.

ועכ"ש יו סמוך לדור האחרון הזה חדלנו מכל אלה ואין צועק ואין נאנח ואין דורש ואין מבקש, וכל ההרים נעשו למישור וכל הרכסים לבקעה, והסיבה לזה הוא כמה דברים, ועיקר שבעיקרים כי בעוה"ר חדלה פרזון בישראל כי נחללו מישראל

צדיקים

טהרת פתיחה הקודש

צדיקים וקדושים כאלו אשר גילו על עונות הנרשם על פני אדם כמבואר מרבינו האריז"ל שיש עונות שנרשמים על המצח ויש בשערות ויש בידים, וגם כל אברי הגוף מרמזים לאדם פגמיו, וגם נפשות שמגולגלים בדיבוקים ל"ע, והי' להם רשות לגלות עצמם וגילו לבני אדם עונות, וספרו לעין כל גודל המרירות והצער והצרות שעובר עליהם בריבוי עונשים, ונעשה הרהור תשובה לרבים על זה, וחזן מזה במרבית צדיקי עולם וקדושי עליון היה מושפע קדושה וטהרה והתעוררות תשובה בלבות בני ישראל, ולבד מזה המוכיחים הקדושים ויראי ה' שהיו מסבכים מעיר לעיר להורות לבני ישראל דרכי התשובה ולעוררם ולהקיצם משנתם, וזה וזה היו הגורמים שהיו בעלי תשובה רבים בכל צד ופנה, ועכשיו בעוה"ר חדלו המפליאי פלאות ומגלי נסתרות בגודל ההסתרה הנוראה שחדלה העולם מכל אלו הדברים, לכן כל איש ישר וצדיק וזן בעיניו מבלי פשע, הגם כי מסתכלים בספרי מוסר ומתעוררים לפעמים, מתגברים תיכף העננים והעבים המסתירים על אור הדעת וסותמים השכל בצירוף פתויים שונים ומקוררים ומפחידים נפשות מלבקש להם תכליתם ותיקון נפשם, הגם באמת כי אני ה' לא שניתתי כתיב ואין שינוי לפניו כביכול כי זה הבורא שהי' לנו אז וזה התורה וזה התשובה יש לנו גם עכשיו, ורק הצייד הגדול הצודד נפשות ממציא ומספיק תירוצים הרבה בכל עת בפתויו.

וזה מה מהלקות המתפתים מהמפתה לכל בריין ראיתי לפי דעתי השפל שמתחלקים לחמשה כתות, כת אחת הגם שלומדים ספרי מוסר ורואים ומבינים שנצרך תיקון לנפשם בצירוף המעורר הוא היצר טוב בחברת הנפש הקדוש המעורר ומקיץ לאדם לפעמים מה לך נרדם קום הקיצה משנתך כי רב עליך הדרך ודייני ושוטרי המלך מוכנים ומזומנים לחשבון הגדול לחשוב ולהפרע על כל דבר גדול וקטן, אבל תיכף יקפוץ כח המנגד ויגיד ויאמר לו חוות דעתו, אמת הדבר אבל למי ומי תלך ואנה תפנה ולמי תוכל לספר ומי יסדר לך סדרי התשובה אשר שביליה רבים ופרטיה עמוקים וכבדים, והלב נשמע לו ומתפתה ואין עושה כלום.

וכת השניה שאין מגיעין לזה החשבון וההשכלה, אלא תיכף שמתעוררים ע"י מוכיח או ספרי יראה או הקיצות הנפש, בעוד רגע מוכן ומזומן לפנייהם תירוף מספיק, באמרם הלא עיקרי התשובה המה תעניתים וסיגופים וכדומה וכונות ויחודים, הלא חלש אנכי ובדור חלש אנהנו קיימים ובלא דעת ובלא בינה והשכל, ומה כחי לעשות ולפעול, ואינו מרבה בהתבוננות אלא תיכף נפטר והולך לו ופוטר היצר טוב בזה הטענה ומשלחו, וכת השלישי שהיצר משיב להיצר טוב, הלא ב"ה אני לומד ונותן צדקה ומתפלל וכדומה, ומה אתה רוצה יותר ממני, ויש שמוסיפין עוד והולכים ולומדים כתבי האריז"ל בחושבם כי בזה בוודאי יתוקן נפשם ושבעים ודשנים ורעננים בזה.

וכת הרביעי המה המון עם ומהם ג"כ כמה מופלגים בתורה, שמוחם מטורדים ומבולבלים ומסובכים בגלי גלים דאגות ועסקי העולם יום ולילה לא ישבותו, עד שאין היצר מניח אותם לשבות כמו רגע לעיין בצורך תיקון נפשם, גם אם ישבו על הספר שינה חוטפתם והמוח הולך וסוער בלי השקט, ואין פנאי לנפשו הגם שעה בימי חייהם, הגם כי אחריהם בפייהם ירצו סלה, אבל ההבלי עולם ותענוגיו וטרדותיו המה היותר חזקים ומסיחים ומשכחים תיכף הכל, והמה חושכים שזה הכלית ביאתם לעולם לרוץ ולרדוף כמו משוגע ובהול כל ימי חייו, אשר בסיבת זה נשלח משמים ממעל

ממעל ונחצב מכסא כבודו יח"ט. פנימי נמחצב המלאכים, אשר שמים ושמי שמים וכל צבא עליונים מחכים על עבודת בר ישראל, ואלו הטועים מהפכים סדרי העולם לחשוב העליונים למכה והתחתונים למעלה. וכת החמישי יבא טענתם לבסוף עיי"ש. והנה להשיב תשובה על ד' מחלקות הנ"ל, שגרם להם טעותם וטענתם לסוג אחר מדרך התשובה ומלחפש התשובה. והנה הטענה הראשונה של היצר כי למי

אלך ומי יסדר לי דרכי התשובה, והנה כפי ראות העין אמת כדברך אחי אבל ידוע לך אחי שחולי הנפש מתאימים בכל פרטים לחולי הגוף כאשר דברו בזה קדמאי ובתראי וחד מהם רבינו הרמב"ם ז"ל בהלכות דעות. והנה אמרו רז"ל (ב"ב דף קט"ז.) כל שיש לו חולה בתוך ביתו ילך אצל חכם ויבקש עליו רחמים, שנאמר (משלי ט"ז) המת מלך מלאכי מות ואיש חכם יכפרנה, וכן בתענית דף ח' ילך אצל חכם, ולכאורה הלא אנחנו אומרים כי אתה שומע תפלת כל פה ולמה הטריחו חז"ל לילך אצל חכם דוקא, יאמרו כל שיש לו חולה יבקש ויפציר ברחמים, רק רבותינו השמיעו לנו ענין גדול, שבאם יש צדיק או חכם בעיר או במדינה מוכרח הוא להכניע תחתיו שילך דוקא שהחכם יבקש רחמים כמו שאמר ג"כ בתענית דף ח'. ילך אצל חסיד שבדור וירבה עליו בתפלה, וע"י זאת הכניעה שמכניע עצמו לילך אצל צדיק, ילך דוקא ולא ע"י שליח, עיי"ז נמתק הדין מעליו, ואם א"א לחולה לילך בעצמו ילך אחד מבני ביתו אם אפשר, כמו שדייקו מי שיש לו חולה בתוך ביתו, ומי שרמות רוחא נקט ליה מלילך ולשלוח אל ההכם, לפעמים שהיו מתחייב בשונאי נפשו, כמו שהקפידו רז"ל גם בשעת ברכת הודאה שיהא בפני עשרה ותרי מינייהו רבנן, כי הכניעה בעצם לפני החכם יש בכחו להמתיק כל הדינים אם הוא באמת ובאמונה, ויש בזה להרחיב הדיבורים רק טאין כאן מקומו וגם מפני דעת הפתאים.

והנה בין והבין מי שח"ו אסור במאסר וא"א לו לשלוח לחכם או שדר במקום שאין נמצא שם חכם וא"א לילך אליו או נאמר שח"ו אבד סברו ותוחלתו מעם ה', בודאי לא זה לחשוב על אדון הכל בעל הרחמים ובעל החסד, רק כשאין מי שיעורר רחמים עליו אז הקב"ה בודאי שומע תפלת כל פה וחונן ומרחם כי רבים רחמיו, ויפציר בעצמו בתפלה לה' והקב"ה ברהמיו ישמע תפלתו, וכזה ממש הוא ענין רפואת הנפש, כמו שכתוב בפסקי הרמב"ם ז"ל בהלכות דעות פרק ב' הלכה א' וז"ל

חולי הגוף טועים חסר סתוק ומתוק סר, ויש סן החולים סי שמתאוה ותאכ לסאכלות שאינן ראיין לאכילה כנון העפר והפחם ושונא הסאכלות הטובים כנון הפת והבשר הכל לפי רוב החולי, כך בני אדם שנששותיהם חולות סתאויים ואוחכים הרעות הרעות ושונאים הדרך הטובה וסתקצלים ללכת כה וחיא ככירה עליהם לסאר לפי חליים וכן ישעיהו אוסר באנשים הללו חוי האוטרים לרע טוב ולטוב רע ששים חושך לאור ואור לחושך ששים סר לסתוק ומתוק לסר, ועליהם נאסר הטובים אורחות יושר ללכת בדרכי חושך, וסה היא תקנת חולי הנפשות ילכו אצל החכמים שהן רופאי הנפשות וירפאו חליים בדעות שמלכדון אותם קר שיחזירום לדרך הטובה, והסכירים בדעות הרעות שלהם ואינם הולכים אצל החכמים לרפא אותם עליהם אסר שלטת חכמה ומוסר אוילים כזו עכ"ל.

כי בכל זמן ובכל מקום שנמצאו רופאי נפשות שיודעים בשרשי הנפשות וסדר תקונייהם, כמובא בדברי רבינו רח"ו ז"ל על רבינו הק' האריז"ל, שבאו ממרחקים לבקש כמנו סדר תיקון נפשם, וכמו שהי' אצל רבינו הבעש"ט זי"ע ובגדולי

טהרת פתיחה הקודש

ובגדולי תלמידיו ותלמידיהם, ואם נמצאו צדיקים כאלו או בודאי מחויב לילך ולבקש סדר תיקון נפשו מהם, שיוכלו לסדר לו אמיתת הדברים שיהא במדידה כפי כח הגוף והנפש לסבול, ובמקום ובזמן שאין נמצא צדיקים וקדושים כאלו, אז בודאי הכל טמון בתורתנו הקדושה, כי ליכא מידי דלא רמיזא באורייתא, אשר יש בה תיקון נפשות כללות ישראל, וכל גפש וגפש מישראל יהי' מי שיהי' אחוז באיזה אות מתורתנו הקדושה, ואם מפשפש בתורה וכדברי צדיקים קדושי עליונים אשר סדרו תיקוני התשובה, ויבקש מה' שיאורו עיניו לראות סדר תיקון נפשו, או הקב"ה ברוב רחמיו מאיר לו עינים לראות מה שעליו לתקן.

והנה בודאי שלא כל מוחא סביל דא לחפש בגינוי דמלכא שיזכה שיאורו עיניו בדרכי התשובה ובסידוריהם, בפרט בדור חלש כזה אשר כל המוחות רצוצות ומעורבות בגלי הגלות ומצרות שונות, לכן סידרתי כאן בע"ה סדר תיקוני נפשות ממקור אמת מקדושי ארץ קדמאי ובתראי, ולא בדרך ליקוט, כי ספרי הליקוט אין מועילין לנפש כלום, אלא אדרבה מערבבין הסדרי מוח אשר לא ידע בין ימינו לשמאלו במה ינקוט ובמה יאחז, כי כל דרך של כל צדיק וצדיק הוא דרך ושביל אחר כידוע למבינים, לכן סידרתי בע"ה בסדר נכון המתישב על הלב אשר יאורו כל עינים גם בקטנות הדעת לאחוז בסנסיו, וממש בכל פרט מתיקוני הנפש אפשר לכל גפש ממש לקיים בו כמה דברים וכמה עינים, אם ינקוט בהם ויחפש באמת, ולא ברמות רוחא ובקנאה ובפתאות הדעת.

ועכשיו אבא להשיב על דברי מפלגות השניה אשר מרחקים מעליהם תיקונו של עולם בהטענה אשר תש כחם וחילם, בפרט בראותם אשר עיקר תיקוני הנפשות שנמסר לנו מרבינו הרוקח ז"ל ראש למסדרי התשובה קדמאי, ומבעל ראשית חכמה, ועיקר שבעיקרים מרבינו האריז"ל ותלמידיו, והמה רובם ככולם התיקונים בצומות ובסיגופים קשים ובכונות עמוקות וביחודים, אשר כמעט לית בר נש מדיורי דארעא בעדנא הדין דאית ביה חילא וגבורתא לקיים כל זאת, לכן נצמח להם בסבת זה היאוש ושדי היצר תכלא בכולהו, לכן הט בני אוניך והבן אמרי בינה, כי לפי דעתך וסברתך אם כן ח"ו הותרה הרצועה, מי שחלש כחו ירכוש לו ויצבור עבירות חמרים חמרים כמו הרים וגבעות ולית דין ולית דין ח"ו, א"כ כל העבירות להיכן אזלי להו, האם מצאת באיזה מקום שלאדם חלוש מותר לחטוא ופטור מלתקן נפשו חס מלהזכיר דעה נפסדה כזו, הלא אמרו רז"ל (בב"ק דף נ"ו.) כל האומר הקב"ה וותרן הוא יוותרו חיו שנאמר הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט, בפרט אם תלמוד בדברי רבינו האריז"ל אשר כל תעלומות עולם היו נגלין לפניו, ותראה האיך מדקדקין בשמים אפילו על חטא כחוט השערה ואין מוותרין אפילו כל שהוא, ולפי סברתך ודעתך לפי שאתה תש כח העבירות שלך נמוסו ונטשטשו מאליהם, אלא לא כן בני בודאי ובודאי חובה על כל בר נש לתקן נפשו ואין הקב"ה מוותר כלום וכלום, רק הענין כמובא בדברי צדיקי בתראי ומהם בעל התניא בספרו התניא, ובספר דרך פקודין וכדומיהם, והנה הקב"ה הוא השוקל הוא הסופר הוא המונה הוא הדיין הוא העד כביכול, לכן ברחמי ה' ובחמלתו הגם עונות האדם גברו למעלה למעלה הגם כי אלף שנים יחי' לא יתקן אשר מוטל עליו לתקן כמובא בהקדמה בשם ספר הקנה, אשר גם על פגם היסוד לבד די והותר כל ימיו להיות בתשובה, וכשי"כ על יתר הפגמים אשר אין שיעור וחקר להם, באם מתבונן בנפשו ומאירין לו הדעת לראות להבין ולהשכיל

טהרת פתיחה הקודש

ולמשל, ויזכה ע"י תשובה והתמרמרות בנפשו על חטאתיו להסיר קצת עורוץ העינים והסרת עננים וטפשות הדעת המחשיך אור השכל. אז רואה ומתבונן ומאירין לו עיניו אשר הרים וגבעות ותלי תלים מחטאים ועונות הן קלות וחמורות אשר יסובבוהו ובאים לנגד עיניו. אבל כל זמן שאינו עוסק ומרבה בתשובה זמן חמנים כל העבירות מתכסים מלפניו. הגם כי רבו כמו ימים ונהרות וסובר שהוא עוד משופרא דשופרא, וכשבא לעולם העליון רואה לפניו עבירות גדולות חמרים שאין להם שיעור אשר לא חשב בהם ועליהם כלום מעולם. עיין במאמר מארי דחושבנא.

ואם זוכה שהקב"ה פותח לו הדעת ויודע בנפשו האיך עומדת האיך נפגמה והאיך חסר לו התיקון. ומתבונן בנפשו האיך אתקן ובמה אתקן כי כחי חלש ומחוי בל עמי לתקן תיקונא דמלכא בכונות וביחודים שהמה מעיקרי תיקוני הנפש כמו שגילה רבינו האריז"ל, אבל בהיות שאין הקב"ה בא בטרוניא עם בריותיו שאין מצוין לו על האדם לעשות יותר מכחו ומה שאין ביכלתו לעשות בשום אופן. ולהמית עצמו בסיגופים אשר אין בכחו לסבול. כמו שאמרה התורה בסדרי התשובה בפרשת ואתחנן ושבת עד ה' אלקיך ושמעת בקולו כי אל רחום ה' אלקיך לא ירפך ולא ישחיתך. דהיינו אין הקב"ה רוצה להחליש אותך ולא להשחית גופך בסבת התשובה. אדרבה גצטוינו בתורה שם ונשמרתם מאד לנפשותיכם. וכתוב בפ' אחרי וחי בהם ואמרו רז"ל ביומא פ"ה: ולא שימות בהם. (הגם אשרי מי שנותן ומוסר נפשו לתשובה אשר אין למעלה ממדרגתו אשר יבואר מזה במאמר תשובה עלאה בשם הזוהר הקדוש. אבל לא על הכלל כולו יצא רק בשרידים אשר ה' קורא).

לכך הקב"ה ברוב רחמיו שוקל ומודד כל איש לפי כח גבורתו. למשל יש איש חלש בתכלית אשר גם בסיגוף קטן ותענית אחד מסתגף בזה כמו לאיש בריא שלשים תעניתים ויותר, וככה בענין צדקה יש איש עני ואביון אשר דחיקא ליה שעתא טובא. ובאם נותן כסף אחד לצדקה הוא לו לעיניו כמו לאיש בעל פרנסה לחמשים או מאה כסף ואולי עוד ביותר הרבה, אז הקב"ה ברוב רחמיו שוקל ומודד זה הכח המעוץ. ולפום גמלא שיחנא. כמו שאמרו רז"ל במנחות דף ק"י. נאמר בעולת בהמה אשה ריח ניחוח ובעולת עוף אשה ריח ניחוח ובמנחה אשה ריח ניחוח לומר לך אחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוין לבו לשמים, וככה ביתר הסיגופים. אבל תדע אחי כי צריך גם גודל האמת לזה ושיקול גדול שלא ישטה בעצמו. כי לפעמים מראה לו היצר שהוא חלש ואינו כן. כי לרוץ ולרדוף אחרי הבלי העולם אינו חלש אלא מתאמץ ברב כחו וחילו ועוד ביותר, הוא זריז ורץ ונמהר להרויח פרוטה או צרכי ביתו ונפשות התלויים בו. וכן בעניני צדקה שמפתיהו היצר שאין לו ודחיקא ליה שעתא הוא בעל חוב וכדומה. כי אין שיעור לתירוצי היצר, אבל ישקול בדעתו אם גם לצרכי אכילתו ולביתו ולכמה מותרות שבביתו אומר גם כן שאין לו והוא בעל חוב. ולא תהא נפשא קדישא העלובה הכהנת כנפש הבהמית הפונדקית. הלא המסטין בעצמו העיד בעצמו ואמר וכל אשר לאיש יתן בעד נפשו (איוב ב'). ואמרו הצדיקים כי הכונה נפשו ממש. פירוש בעד תיקון נפשו יתן ויפזר כל אשר לו. וכשבא לילך לעבוד ה' או לעסוק בתשובה או באיזה תיקון הנפש. היצר מראה לו עיפות וחולשות ותשות כחו. כי יש בכח היצר לנסות את האדם גם להחליש גופו כשבא לעסוק בתשובה כמובא בס"י. הוא רק נסיון לפי שעה, אבל אם יתחזק בנפשו ואומר לה שחי ונעבורה רואה ומבין שאין שם חומה ולא הר, רק הקב"ה

טהרת פתיחה הקודש

הקב"ה הוא הנותן ליעף כח ולאין אונים עצמה ירבה, והוא נותן כח ללמוד ולעסוק בכל תיקוני התשובה אם רוצה באמת בלי תרמית, ותחשוב כי רבים עצות היצר ורבו מצודיו וחרמיו, וכשרוצה לעסוק בתשובה מטריד לו שעחו ומדחה אותו מיום ליום ומיאש אותו ומראה לו שהוא עיף ותש כח ואפס הפנאי ומצומצם בפרנסה, ואולי הוא גם אמת כדבריו, אבל אם יתאמץ בנפשו הבורא הגדול הרוצה וחפץ בתיקון עולמו, בודאי בלי ספק שירחיב לו בכל עניניו, בכת, בממון, כי רבים רחמיו.

ב פ ר ט כי יש ויש כמה דרכים קלים אשר גם החלש שבחלושים ח"ו אפשר לעסוק בהם ולחפש תיקון נפשו, אם רוצה באמת כי כל תנועה של בר ישראל מדוד ושקול למעלה בתכלית המדידה והשיקול אם עושה לכבוד בוראו ולתקן נפשו דלא ליעול בכיסופא קדם רבון עלמא קדישא, לכן אחי חביבי בזה החיבור תמצא סיגופים ודרכים גם קלים וסדר תיקון נפשך בע"ה, בסדר תפלה ובסדר הצדקה, וסדר הסיגופים משרשי הקדושים והצדיקים אשר מפיהם אנו חיים, ויוכל גם עני בתכלית ליתן הרבה צדקה כמבואר במאמר הצדקה, וגם חלש בתכלית לקיים הרבה סיגופים באוכנים קלים כמבואר במאמר סיגופים קלים, רק שתתן לבך ולא יחליש כחך כלום בע"ה, ולא תתפתה מהרשע האורב לנפשך, כי אתה רחוק מזה, ורק חזק בני ואמץ כי יראו בע"ה כל הדרכים אלו וכיוצא בהם בתוך החיבור.

ז ע ב ש י ו נבא לטענת המתפתים מכת השלישי אשר בדעתם כי תיקון נפשם היא התורה לבד, וע"ז אמרו רז"ל (ביבמות ק"ט): כל האומר אין לו אלא תורה אפילו תורה אין לו, בפרט כי ימצא לו היצר כמה מאמרי רז"ל, כמו (במ"ר פ' קדושים) אם נכשל אדם בעבירה וכו' מה יעשה ויחי' אם הי' למוד לקרות דף אחד קורא שני דפים ואם הי' למוד לשנות פרק א' ישנה שני פרקים, ועוד אמרו (במנחות דף ק"י) זאת התורה לעולה כל העוסק בתורה כאילו הקריב עולה מנחה חטאת ואשם, ועוד אמרו רז"ל בר"ה י"ח, וביבמות ק"ה, בזבח ומנחה אינו מתכפר אבל מתכפר בתורה ובגמילות חסדים, וככה תמצא וימצא לך בלי מספר מאמרי רז"ל, בפרט מי שנתן קצת צדקה בודאי שבע ודשן מזה, הלא אמר דניאל חטאך בצדקה פרוק, וכתוב במשלי י"א וצדקה תציל ממות, וכדומה תמצא הרבה ראיות מדברי רז"ל אשר יסייעו לך על זה.

ז ה נ ה בודאי דברי רז"ל וכל דרשותיהם אמת ויציב ונכון וקים לעולם ועד אין בהם ח"ו שום דיבור יתר או הגזמה ח"ו אשר עליהם ועל דבריהם קיימין כל עלמין עלאין ותתאין, ובכל דבריהם כלהו רזין עלאין קדישין שאין להם חקר, אבל תדע אחי חביבי כי כבר כתבתי בזה באריכות בספרי שומר אמונים כי כל תורתנו הקדושה והן דברי רבותינו ז"ל ניתנו בדרך בחירה והלבשה, בי כמו שמוכא בספר הכוזרי אשר המלך כוזר ראה ושמע אשר כל מיני נימוסין ובעלי הדתות כלם מביאים ראיה לדתיהם מתורתנו הקדושה, לכן נתן אל לבו להבין ולהשכיל ולהתבונן ולחפש בעיקרי דת האמת תורתנו הקדושה, לכן חיפש אחר החכם שבדור אשר יאיר לו שביל ונתיבי האמת ובויוכחים רבים בכל עיקרי הדת וראה והשיג אמיתית הדברים וממר יצא מתוק אח"כ כידוע, וככה תדע להבדיל בין טול"ט אשר אין שום דרך ויסוד ושביל מכל מיני דרכים ומנהגים ויסודות הצדיקים, ובחלקי מנהיגי ישראל, ובחלקי הנהגות כל מיני מפלגות בין ישראל, ובפרטות האנשים, אשר לא ימצאו להם ראיה מתורתנו הקדושה הן שבכתב והן

תורה

טהרת פתיחה הקודש יא

תורה שבעל פה, אשר כתוב בו (דברים ל') ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב ואת המות ואת הרע, אשר זה הכלל נאמר לכל הדברים וכל מיני דרכים תמצא בזה החיים והמות והטוב והרע, וכל דבר ודבר יש בו להביא ראיות רבות מתורתנו הקדושה, הן מדרך האמת והן להיפוך, כי התורה בהלבשה ניתנה, וכן כל דברי רז"ל על דרך זה נאמרו, וזה הוא כל הפלאות הנמצא בדבריהם, כי כן נצטוו משמים להלביש דבריהם, ככה אחי תדע כי יש להביא ראיות רבות תלי תלים מתורתנו ומדברי רז"ל היפוך דבריך וטענותיך.

אבל תדע אחי חביבי אשר לא זה הדרך ונתיב היושר, כי אדם אין יכול בעצמו להמציא לו דרך זו, מלבד דברי קדושי ארץ אשר דברו לסדר תיקוני הנפש ולמדוד ולשקול ושיעור מזה ושיעור מזה, ומה פנימיות כונת דברי רז"ל, אשר כלם נכתבו ונסדרו בסודות עמוקות בכונה גדולה, אשר תוכן רצוף אהבה למביניהם ולהזוכין להבין, מהם אשר גילו להם משמים לאלו צדיקי עולם סדרי תיקוני העולם, כמו רבינו הרמב"ם אשר ידוע מפי ספרים כי כל דבריו מפומא דאליהו, ובפרט רבינו האריז"ל אשר מי עלה שמים וירד כמותו באחרית הדורות, אשר השגתו היה כעין הנביאים וסידר דרכי התשובה על פי אשר קיבל ממתיבתא דרקיעא ומפי אליהו זכור לטוב, אבל תדע אחי אשר רבינו האריז"ל לא סידר זה הסדר לסדרי העולם, רק מכח דרשותיו שהיו להבות אש והיו כמעין שאין להם סוף, יצאו מכלל דבריו אלו תיקוני הנפש, כאשר תמצא זאת בתיקוני התשובה להקדוש בעל הרמ"ע ז"ל ועיי"ש.

והנה הראשון מבתראי שסדרו סדר תיקוני התשובה הוא הקדוש בעל ראשית חכמה ורוב דבריו אשר קיבל מרבו הרמ"ק ז"ל, שהי' מבעלי גלוי אליהו האמיתים, ואמר עליו רבינו האריז"ל משה אמת ותורתו אמת, ובפסירתו ראו עמודא דנורא על מטתו אשר אין מראין רק לחד בדרא או לתרי בדרא, הוא הקדוש בעל ראשית חכמה אשר הופיע ה' רוח קדשתו עליו כידוע אשר שלח רבינו האריז"ל את תלמידו הקדוש רבינו חיים ויטל ז"ל לתהות על קנקנו כאשר נודע מחבורו ראשית חכמה, ובא בתשובה אשר ראה בעל המחבר ויש לו פנים כמו הספר, וע"ז אמר רבינו האריז"ל אי"כ הגיע הזמן שיקדימו זה החיבור ליתר החיבורי מוסר, וכנראה משער היחודים אשר קיבל ג"כ מהאריז"ל כונות וסודות, והעידו גדולי תלמידי בעש"ט על ספרו שכל דבריו ברוח הקודש, רק הוא הקדוש העמיק והרחיב בדבורים אשר צריך להבין דרכיו ורמיזותיו, ורוב ספרי מוסר ויראה שהיו אחרינו נמשכו אחרי דבוריו ותקונו אשר עמקו וגבהו, וגם החמיר בעניני התעניתים שהיו לפי ערך דורו, הגם כי באמת רבינו האריז"ל החמיר ג"כ בעניני התענית מאד וגם על חטא קל לפי ראות עין צוה לתלמידיו להתענות הרבה תעניות ולהסתגף בהרבה סיגופים, אשר באמת הם הם עיקרי תקוני הנפש כפי אשר גילו מן השמים, אבל כבר כתבתי לעיל שאין הקב"ה בא בטרונא עם בריותיו, ואטו החלש והגיבור ודל הדעת והשכל ובעל מוח ובעל חושים כולו בחדא מחתא מחתינהו, אלא זה כפום כחו וחילו וזה כפום כחו וחילו.

והנה הקדוש הנ"ל בעל ראשית חכמה אשר האיר לנו נתיב היושר ודרכי הצדק בעניני תקוני התשובה ותיקוני היסוד ופרישות של קדושה וטהרה, הוא

טהרת פתיחה הקודש

הצדיק הנ"ל העביר מסך הטעות מהעולם אשר יסתפקו בלימוד בלחוד לענין תיקון העונות, וקודם אעתיק דבריו משער הקדושה פרק י"ז וז"ל.

מי שחטא בכרית כמה צריך שיצטער בסיגוף ותענית כל ימיו כמו שעשה דוד ואם יאמר מי שיאמר שהתורה סכפרת עון הלא דוד חסלך עליו השלום עוסק בתורה הי' יותר סמה שאנו עוסקים כרפי' ז"ל והי' בו רוח הקודש למה סגף עצמו כחנם ולא ססך עצמו על עסק התורה יומם ולילה שיכפר לו עונו אלא ודאי מה שאמרו שהתורה סכפרת הוא על דרך שפירש החסיד רבינו יונה עליו השלום בשערי תשובה בענין מה שאמרו דז"ל שחוקק בגמילות חסדים שמכפרים על עונותיו פירוש שתולין לו מחסורין עד שוכו כן העוסק בתורה הכפרה הוא שמאריכין לו עד שישוב אבל ודאי שצריך לטהר סעונותיו בסיגופים ובתעניות כדי שיהיה תורתו רצויה כמו שהארכנו בשער התשובה וכפרט מי שחטא בכרית שהפגם בו שקול כנגד כל התורה כלה שמהמקלות שאמרו בו דז"ל נודע גדול עונש הפגם בו והאריכו בסעלתו, עכלתיק.

וכן מצינו בגמרא בתנאים הקדושים ע"י חטא ופגם קטן שעבר עליהם גם בשוגג התענו תעניות הרבה, ועל הרבה נאמר שהושחרו שיניהם בתענית כר' אלעזר בן עזריא בירושלמי מס' שבת פ"ה שפרת שכינתו היתה יוצאת ברצועה שבין קרניה והושחרו שיניו מן הצומות, ור' יהושע (בחגיגה כ"ב:) שאמר בושנו מדבריהם ב"ש וכל ימיו הושחרו שיניו מפני תעניותיו, ויתר תנאים הקדושים כדמצינו בבבלי וירושלמי, ויש שנאמר עליהם שכל ימיהם היו בתעניות על איהו פגם קטן, ולא סמכו עצמם על תורתם כלום, והנה עיין אחי בשער הגלגולים לרבינו האריז"ל אשר גם הרבה מגדולי וקדושי התנאים אשר כל התורה שבעל פה על פומיהו אתמר וכותיה דדהו, עכ"ז גם בשביל דבר קטן הוצרכו בגלגולי ניצוצותיהם לתקן בכמה תיקונים גדולים, וכן עיין בגלגולי נשמות של הרמ"ע ז"ל, וכן אשר גילו גדולי תלמידי הבעש"ט ז"ל מענין גלגולי נשמות, הגם כי לא פסקו פומיהו של אלו קדושי עליון מללמוד יומם ולילה, וכל התורה כלה בלבם נכתבו, ועכ"ז לא הספיק כל זה, רק הוצרכו דייקא לתקן תיקון מיוחד בהרבה סיגופים ויסורים גם על פגם וחטא קל, ותמצא הרבה בגמרא ובירושלמי ובמדרשים מזה, גם מצינו שנצרך ראובן בן יעקב לעסוק בשקו ובתעניתו על בלבול יצועי אביו שכיון לש"ש לפי דעתו שבקש עלבון אמו, וכן אשר מקובל מספרי קודש אשר רובם ככולם התעניות וסיגופים ויחודים שמסר רבינו האריז"ל הנכתב בשער היחודים היו לתלמידיו, הגם שהיו כלם גמרים ואריות בתורה וגדולי הדור, לא היה די להם שיעסקו בתורה, הגם כי היו עוסקים בתורה לשמה באש לבת אש, רק צוה להם להתקן בתיקונים גדולים ונוראים, וכן תראה בר"ה ויה"כ שאנחנו הולכים לפייס להקב"ה, וכן ביתר תענית צבור או לבטל גזירה, אין יושבין ללמוד רק עומדים בלב קרוע ומורתח להתפלל ולומר בקשות ולעורר רחמים על נפשו, וכן על חולה ח"ו ולכל מיני ישועות.

וככה תדע אחי כי לפייס את הקב"ה ושכינת עונו על עונות שפגם, הוא דייקא בתפלות ובקשות ודמעות הרבה, ובהתבודדות בינו לבין קונו, ושפיכת שיחות לגבי הקב"ה בתפלות בכונה, ובסיגופים וביסורים לפי כחו, וכדומה, כל חד לפום תשובתו, וכחו, ויותר מכחו, ומפזר ממונו לצדקה כפי כחו ויותר מכחו, ועי"ז הקב"ה חונן ומרחם עליו

עליו כמו שמצינו אצל חזקיהו המלך שלא היה כמוהו מרביץ תורה בישראל עד שאמרו (בסנהדר' צ"ד:) שנעץ חרב בפתח ביהמ"ד ואמר שכל מי שאינו עוסק בתורה ידקר בחרב, ובדקו מדן עד בא"ש ולא מצאו ע"ה וכל תיגוק ותינוקת איש ואשה היו בקיאים בהלכות טומאה וטהרה שהלכותיה גדולים וקשים ומרובים, ואח"כ שנגזר עליו הגזירה על שלא נשא אשה, והתפלל ובכה לפני ה' ושמע ה' תפלתו ובקשתו והוסיף לו על ימיו חמשה עשר שנה ועשה לו פלאים גדולים, ובזכות תפלתו עשה ה' פלאים יותר עם כל בית ישראל, והכל ע"י דמעותיו וכח תפלתו, ולא הועיל לו הרבצת תורתו בלא תפלה ותחנונים כמו שהשיב לישעי' הנביא (ברכות דף י'). כך מקובלני מבית אבי אבא אפילו חרב חדה מונחת על צוארו של אדם אל ימנע עצמו מן הרחמים, הגם אחר כל כחו הגדול של תורתו והרבצת תורתו שלא הי' כמוהו, עד (סנהדרין צ"ד.) שביקש הקב"ה לעשותו משיה, רק בשביל שלא אמר שירה לפני ה' נתעכב הדבר, ואמר הנביא עד מתי, יצתה בת קול ואמרה (ישעי' כ"ד) בוגדים בגדו ובגד בוגדים בגדו, ואמר רבא ואיתימא ר' יצחק עד דאתו בוזוי ובוזוי דבוזוי פירש"י עד שנתבוזו שונאי ישראל כמה פעמים עכ"ל.

וכן מובא בר"ח ושליה שזה שאמרו רז"ל (תענית י"א:) האי בר בי רב דיתבי בתעניתא ליכיל כלבא לשירותיה, לא נאמר רק למי שלא חטא רק מסתגף על תוספות קדושה ופרישות וטהרה, או להשיג השגות וכדומה, שאסור למי שחלש ומתבטל עי"ז מלימודו, אבל מי שחטא עליו לא נאמר זאת.

וכן מובא באגרת הק' להרב התניא ז"ל אשר דיבוריו אמת לאמיתו וברורים בסדרי התשובה, כאשר העידו גדולי וצדיקי דורו, ומובא שם אשר זה שאמרו רז"ל המבזבוז אל יבזבוז יותר מחומש זה לא נאמר רק למי שלא חטא, אבל מי שחטא עליו נאמר (איוב ב') וכל אשר לאיש יתן בעד נפשו וממילא מובן כי אין גבול לנתינתו אפילו יפקיר ויתן כל מה שיש לו אין לו בזה חטא, אדרבה ע"ז נאמר ובכל מאודך. אם כן אחי חביבי כנפשי אל יטעוך היצר כי בלימודך תתקן הכל, כי אפילו את"ל כפי דעתך, הלא זה לא נאמר שהתורה מכפרת רק בלומד לשמה, ומי זה אשר יתפאר בזה, הלא מובא בהקדמת רבינו חיים ויטל בעץ חיים שמי שאומר שלומד תורה לשמה התנא ר' מאיר מכחישו, שאומר העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה ונותנת לו מלכות וממשלה ונעשה כמעין המתגבר וכל המעלות שנמנו שם בפרק קנין התורה, עיי"ש בדבריו הקדושים, ומי בדורינו שיתפאר בזה אפילו מקצת מן המקצת הנאמר שם, וגם דברי רז"ל בעצמם מעידין על זה שאמרו (ביומא ע"ב:) זכה נעשית לו סם חיים לא זכה וכו', ולמה לא אמרו זוכה הלא זה קאי על שעת הלימוד, באם יזכה ללמוד לשמה או באותו הלימוד נעשית לו התורה לסם חיים, ואם לא כן להיפוך ח"ו, ולמה אמרו זכה לשון עבר, רק הכונה באם זכה מכבר שזיכך נפשו בתשובה כראוי עד שנעשה זכאי, או באם יושב ללמוד נעשה לו התורה סם חיים, משא"כ להיפוך נעשית לו ח"ו וכו', ואם תאמר א"כ לא אלמוד כלום ח"ו בודאי ישתקעו הדברים, כי באם לא ילמוד כלל בודאי יתגבר יצרו עליו ביותר ויעשה כל עבירות שבעולם, רק התירוץ לזה האיך אפשר גם תיקון נפשו ללמוד ויהא תורתו מקובלת לפני ה', עיין במאמר הרהור תשובה ובמאמר תיקון התורה ותדרשנו משם.

מהרת פתיחה הקודש

לכן אחי חביבי אל תסמוך על דחויים ופתוים של יצרך, ותחפש לך תיקוני הנפש וסדרי התשובה, ותבכה ותתחנן תמיד לפני ה' שיחוס ויחמול עליך, ולא תהא נדחה משני עולמים ח"ו, וכאן בע"ה בספרנו זה תמצא אשר לבבך חפץ בתיקוני התשובה ובמדות ובתיקוני מחשבות ועינים ובכל עינים באם תדרשנו, הגם אם נודע לך כמה מהדברים מספרי קודש, עכ"ז אין מדרש בלי חידוש, ואי לאו דדלאי לך חספא לא משכחת מרגינתא תותיה, כי הגם בתוך הדברים שאתה לומד וידעת, תמצא הרבה חידושים והרחבת הדברים בע"ה אשר גילוי רז"ל רק כרמזי דברים בעלמא

ועכ"ז נלך לפרט השני מזה המדרגה אשר במסילות החכמה מסילותם ולדרך עץ החיים דרכם, אשר חשבו שבוה יתקנו נפשם, ותאמין לי אחי חביבי שלא באתי לקנטר שום איש חס מלהזכיר כידוע לכל מכירי שאין זה דרכי כלום ח"ו, ואין דרכינו להתערב בשום דרך מהדרכים, רק ברית כרתי לקסתי שלא אבא בהניפות ובחלקלקות הלשונות, ולהאיר דרך האמת לדורשי האמת כפי אשר נתן ה' בלבי אשר יקשיבו לקול עני ואביון חלש ומדוכא לתיקון נפשם, להסיר ממך העוירות וכסילות הדעת ממחפשי ודורשי קצת אמת, הנה כבר כתבתי לך אחי לעיל שאפשר לפלפל על דבריי, ולכל דברים אפשר להביא ראיות להיפוך, רק האמת יורה דרכו מאנשי קודש ואמת ולהמבקשים ולמחפשים האמת, ואעתיק לך לשונו הקדוש של נר ישראל פירוש על ליקוטי רב האי גאון, מהגאון הקדוש אור העולם המגיד מקאוניץ.

כי כל מי שאינו צדיק כוודאי אינו מבין שום חכמה וסכ"ש חכמת התורה לאמיתה ולכן ברית גימ' תורה כי הוא כולל כל התורה מי ששומר הכרית יכול לחבין התורה לאמתו ולקיימ תרי"ב פקודים הכלולים ביב"דית' והרבה סוה בתקונים, וכו'. ולכן אסור ללמוד תורה לקרל כאשר החסיר כווח"ק והוא כמו טיפת קריון ח"ו וכן לרשעים הנוגמים הכרית, וז"ל באות ל"ו וכל זמן שאדם פגום בכריתו אי"א להשיג הנזנים ואם ח"ו עוסק בתם הורו נהפך בהם למשחית זרעו והשם יצילנו מכל רע: עכ"ל.

וז"ל של הגאון הקדוש רבינו אלימלך ז"ל בהנהגות בספרו הקדוש נועם אלימלך ז"ל. ורפעים ילמוד באימה בסעט איזה כתבים סהאריי וצלליה וכ"ז באימה וכיראה ופחדה, ברורות הראשוני' היו נשמותיהם נשמות קדושות והיו נשטרים מנקוריהם מכל חטא ועון והיו נשמותיהם ראויים ומסוגלים ללמוד חכמה זאת אבל עתה בעויה שיש לנו גוף עכור וחוסר עב צריך האדם לזכך ולכבס עצמו מכל חטא ולזכך נשמתו ויבין האדם אם זכך נשמתו כאשר אין יצח"ר מסיתו לשטות והכלים כאשר בתחלה ואז יוכל ללמוד בכל פעם הכתבים והשי"ת יזכהו אם יזכך מחשבתו בקדושה באמת ובתמים שיפתח לו שערי החכמה בכחבי האריי וללה"ה אשר לא כן כ"ז שאלובש בתאות גונניות כהבלי זמן שחלימוד קשה לו מאד ח"ו: עכ"ל.

ואם נבא להעתיק מכל ספרי קודש המדברים מזה אין שיעור להדברים, רק הבאתי שני קדושים אלו שהיו מפורסמים לכל העולם לגאוני ארץ וקדושי עליון ברוח הקודש בגלוי נשמות דלא פסק.

וכן מובא בר"ה שער הקדושה פרק י"ז וז"ל ובפרט אם רוצה להכנס בחכמה הפנימית במקום הסוד והוא פגום במדת צדיק שהוא סוד הרי הוא נדחה משם ויטמאוהו להראותו

להראותו לו שאינו ראוי לכנס לשם, וכן מוכח בזהר, וכן אמרו בתיקונים תיקוני קדמא וז"ל בראשית ראשית ב' זה השער לה' צדיקים יבואו בו דא איהו תרעא דצדיקיא דאית לון רשו לעאלא תמן ואחרנין דלאו אינון צדיקיא איתדחיק מתמן עכ"ל. וגם סברא בעלמא הוא שח"ו האם נתנו דברים קדושים ורמים כאלו לבעלי עבריינים ח"ו, ועל שאינם עוסקים בתשובה ובטהרת הנפש, ח"ו שנאמר זאת על דברים העומדים ברומו של עולם, והנה כאן בארצינו הק' אשר בני ישראל הקדושים, ה' יאריך ימיהם ושנותיהם, שבאים לארץ הקדושה וחושבים הלא מה חסר לו עוד רק ללמוד קבלה בחשבם שבוה יתעלו ויתקנו בנפשם, הוי אחיי אהוביי כמה טעות גדול בידכם, מי יתן והיה שיתעסקו באלו הזמנים בתשובה ותיקון נפשותיהם, אבל אם אדם עוסק בתיקון נפשו ומחפש תיקון נפשו, ובוכה ומתחנן תמיד לה' שיחוס וירחם על נפשו, ויצרף לזה ג"כ קצת לימוד החכמה, או בודאי דבר גדול הוא, כי באמת זה החכמה הקדושה הוא אור מאיר לנו להאיר נפשותינו ולקרבינו לשכינת עוון ית"ש להזוכים אליה.

ואין בכלל דברינו הנ"ל אמירת דברי הזהר הקדוש בפשטות והתיקונים, שאמירה ולימוד בעלמא בזה הוא קדוש ונורא, אשר כל הדברים המה מלאים רגשי קודש מרשפי אש להלהיב הנפש ולטהרו ולקדשו, בפרט אמירת התיקונים אשר נתחבר דוקא על זה לתיקון הנפש להאומרים אותה בכונה זה, ואשרי המתמיד בזה לאמרו בכל יום כמובא בפנים החיבור, שזה בעצם מגודל תיקוני הנפש, ומביא התעוררות לאדם שיתמיד בתיקון התשובה שהמה תיקוני הנפש.

והנה הרבה שמסתפקים בזה שבאים לארץ הקדושה וסוברים שבוה כבר נתכפר כל עונם, כי מקרא מלא הוא (בישעי' ל"ג) העם היושב בה נשוא עון, ואמרו רז"ל (בכתובות דף ק"א), הדר בא"י שרוי בלא עון ומובטח לו שהוא בן עולם הבא, אשר על זה המאמר מצאו להם רשעי ארץ וכל פורקי עול להגביר רשעותם ודבוריהם הכוזבים רח"ל. בפרט שרואים בספרי המלקטים, מעלת ישיבת ארץ הקדושה ומעלת יושביה גם בגלות המר הזה, הוי אחי חביבי הסתכל בדברי הנביא אשר אמר הנביא ירמיהו קפיטל ב' ותבואי ותטמאו את ארצי ונחלתי שמתם לתועבה, ואמרה התורה (ויקרא י"ח, כ') ולא תקיא אתכם הארץ וכדומה הרבה פסוקים בתורה ובנביאים, ופוק חזי בסדור התפלה של הגאון הקדוש היעב"ץ ז"ל, שאחר שמבאר רום גודל מעלות גדולות של ישיבת א"י, מביא שם שהוא אינו נוסע שאין מרגיש בעצמו עוד הזדככות הנפש שזוכה לזה לדור בא"י, ונודע מכל צדיקים שהיה איש קדוש ונורא דבוק כל היום באלקיו, כאשר כל איש משכיל יכול להבין זאת מחבוריו הרמים, וכן כמה גדולי וקדושי ארץ שיראו ונתפחדו לבא לארץ הקדושה שלא יפגעו קדושתה שלא יאמר עליהם ותבואו ותטמאו את ארצי וכו', ואדרבה מובא בספריים הקדושים שמי שזוכה שארץ ישראל תתרצה בו בישיבתו בה, אז ארץ הקדושה מראה לאדם חובותיו ופגמיו ועד היכן צריך לתקן ולפלוט מדותיו הרעים, למען ידע מה יש עליו לתקן, כאמרם בזה"ק אורייתא מודעת ליה חוביה דב"ג, והרבה יש לדבר מזה רק בעוה"ר אין למי לדבר כי מי יקשיב ומי ישמע.

ומי שזיכהו ה' לבא לארץ הקדושה צריך לירא ולפחד ביותר שלא יפגום גודל קדושתה, כי החטא קל ח"ו פוגם בא"י יותר ויותר מהרבה חטאים ועונות בח"ל, וצריך כאן אדרבה יותר ויותר לעסוק בתשובה ובתיקון הנפש ממה שעבר עליו מקודם ועל החטאים דהשתא.

טהרת פתיחה הקודש

ויש שמסתפקים בזה שהולכים למקומות הקדושים שבה יתקנו נפשם, הוא אמת ויציב שמקומות הללו המה מסוגלים לעתות רצון להתעורר בנפשו לבקש על תכליתו, אבל רק באופן כזה אם הוא נקי בלי חטא, ועכ"פ מנקה נפשו תמיד בתשובה בגעגועין גדולים לה, כי דרכה של קדושה שקולטת קדושה, משא"כ אם הוא להיפוך, ולאיש המזוכך קצת בקדושת גופו, בא בחזרה בדעת אחרת בהרגש חדש מהמקום הקדוש שהלך, אם הולך בהכנת התשובה מקודם, משא"כ אם הולך בנפש מזהמת בלי תשובה אמרה השכינה מי ביקש זאת מידכם רמוס חצרי, ואין מה להאריך בזה כי בעוה"ר בוז יבוזו מילי, ואין עוד למי לדבר ולמי לכתוב בעוה"ר, רק אולי ימצאו מקצת נפשות קדושות שיקשיבו ויודו לדברים אמיתיים הללו שכתבתי לטובת נפשות ישראל, ובלי שום כונה ונטיה אחרת ח"ו, רק לעורר לבבות וללמד דעת האמת ולהמקשיבים לקולי, שאם הולכים בהכנה של תשובה מקודם ולתכלית תיקון נפש זה בקשתם, אזי מטהר ומקדש, משא"כ ח"ו להיפוך וכו', ודי לך אחי בזה אם בלבוש השקר עדיין לא נתכסה כל חלקי נפשך.

ועכ"פ יו גילך למדריגה הרביעית אשר נפשם טרודים ובהולים יום ולילה לא ישקוטו מלרדוף כקורא בהרים, ולא ידעו בנפשם על מה ירדפו ואנה ירצו, עליהם אמר שלמה המלך (משלי א') עד מתי פתאים תאהבו פתי, ואעתיק לך לשון הקדוש של רבינו הרמב"ם ז"ל בהקדמה לסדר זרעים ז"ל.

ומה טוב אסר האוסר לולי חסשתנעים נשאר העולם חרב שאין בעולם שגקון דומה לשגקון האדם שהוא חלש הנפש ורל ההרכבה, והוא נוסע סתחלת הגליל השני ששכנה גלילות הישוב ער סוף הששי, והוא עובר ימים בזמן החורף והולך בארץ תלאכות בזמן החורף והקיץ, וססתכן בנפשו להיות חשרה ולרסשים כדי שירויה דינרים, כשיקבץ כלום סן החוכים שסכר בהם נפשו השלם ויחיה לו סחם חלק, יתחיל לחלוק אותם על אוסנים לבנות לו יסוד על סכור הארץ בסיר ואבנים כדי לחקים עליו קיר שיעסור שנים רבות, והוא יודע שלא נשאר ששנות חיו סה שיוכל בהם לבלות בנין עשוי סן חגסא, היש שטות ושגקון כזה, וכן כל תענוגי העולם הם הוללות וסכלות גסור אבל הם סיכה לישוב העולם עכ"ל.

וכמה עמקו דבריו וסתוקים מדבש.

והנה היצר הצורר הצודד הנפשות שזהו בעצם חלק הרע שבאדם, ויש לו עצות מוכנים ומזומנים חמרים חמרים צבורות להרוג האדם ולהבהילו להיות בהול ומשוגע יום ולילה לא יתן לו השקט ומנוחה, ואין מניחו להפנות דעתו גם על רגע להתבונן על תכליתו של האדם, על מה באתי להאי עלמא שפילא, ולמה הטריח ה' עמי ליקח נשמה עליונה מתחת כסא כבודו ית' נחצב ממחצב מלאכי וקדושי עליון, ולהורידו לעולם הזה השפל שמלא שקרים ומלא שטות ומלא הבל ומלא פצעים וחבורות, ומלא עבירות ומכשולות, האם באתי להאי עלמא בשביל הברי העולם הזה, או בשביל אשתי ובניי, האם בזה אתקן נפשי מה שעשיתי בגלגול זה ובגלגולים הקודמים, ועל זה נבראתי להיות תמיד בהול ומשוגע ונרדף ונדאג בלי קץ ותכלית, אזי לאותה בושה ואזי לאותה כלימה, ומה תענה ליום פקודה, ומה תענה ותאמר למשלחך בבא יום פקודתך, ואנה תפנה מבושה וכלימה נגד אלפי אלפים ורבות כמות שאין להם שיעור וחקר ממלאכי עליון אשר רום עבודתם אין להם קץ וגבול, ומנשמות הקדושות של צדיקים שאין חקר לגדולתם, ברוך גודל מסירות נפשם

שמסרו

שמסרו עצמם בשביל עבודת בוראם, ואתה הפתי הסחת ושכחת כל זאת ומכרת נפשך ללודאי ולחבילי טריקאי, וכסוס וכפרד אין הבין במתג ורסן עדין לבלום שהוא עדי הגשמה הקדושה כתר ראשך ותפארתך, ואנה תרוץ ובמה תתרוץ לאלפי אלפים ורבו רבבו מלאכי חבלה שיחטפו לנשמתך לדונך בכל מיני דינים קשים ומרים רח"ל, ובמה תציל עצמך, האם תקרא בני ביתך וחמדת העולם שרכשת שהמה יצילוך. ואם תחשוב שבניך יצילוך אעתיק לך דברי הקדוש בעל ערבי נחל בפרשת יתרו וז"ל. ועל זה ירוו כל הרוים וכל שומעו תצלינה אוניו כי מי סאחנו יאמר זכיתי לבי טחזתי סחטאתי ואין איש אשר לא חטא, ואם חיו מסיר לבו ומתעצל מלשוב חיו יהי נידון לרורי דורות ומעשיו הטובים לא יועילו, ואם יאמר שמוסך שישוב קודם סותו מי יודע אולי יסות פחאום חיו ועוד שאם מסתין ע"ז ה"ל כאומר אחטא ואשוב, ע"כ מוטל על כל איש לחפש על כל מעשיו וידע חטאיו כמו שאמר הכתוב נחששה דרכינו ונחקורה ונשובה, אסרו נחששה היינו לרעת כל חטא וחטא אשר חטא סעת חיותו בן מצוי ולא ישכח סאחו שום עון אשר חטא, ואוסרו ונחקורה היינו לחקור ולעיין בספרים היטב כתשובה שעל כל חטא וחטא בפני עצמו ומי שאינו בר הכי לעיין בספרים לידע תשובתו צריך לקיים ונחקורה כחקירת פיו שישאל לחכמים וצדיקים, ואחר שחפש על חטאיו וחקר על תשובתו אמר שאז ונשובה, וכעשותו ככה ימלט נפשו מיד שאול סלה, וכו', דהנה ישראל קדושים הסה ומי אשר לא חפץ לשוב ולהיטיב מעשיו רק סדרת חזון וסדרת אסיפת כסף נמאס, לחחיות ביתו ובניו מונעו כל יסו מלשוב, וכאשר לפעמים לבו אסר לו מה יהי בסופי וסתי אקשה גם אנכי לביתי, היצחיר סקיל לו וסרפא את שכרו על נקלה ואומר לו הלא אתה עוסק חסיד לאסוף סמון כרי גורותך שחתן עד כלי די לכניך כחחוק את בניך אצל סלסדים וראה שילכו בדרך ישרה הנה אם בנך ייטיב מעשיו או יעשה תשובה יזכה גם אותך כי כרא סוכה אכא, וכדמצינו עובדא דר"ע עם בן הקצב וחכם בנך ישמח לבך גם אתה, והסכל והפתי סחרצה בזה ומתפיים כתשובה בנו וכאמת אין הסמיכה של כלום. אסת כי מצינו בדרז"ל פעמים רבות כעין עובדא דר"ע, אבל דע לך שלטנין שיוכה האב ע"י בנו אסרו רז"ל אינו דומה חכל שיש בו חטא וכו', פ"י הספרשים שלטנין שיוכה הצדיק ויגין על אחרים צריך לחיות רוקא חכל שאין בו חטא ונפיש זכותיה טובא, ובעתה חבין כי אותן עובדות שמצינו בדרז"ל דע לך שאותן חכמים נעשו תנאים הקדושים בעלי רוח"ק אשר גדולתם ונכורתם גדלו עד שחקים, והם חיי כח בידם להגן על אחרים ומכ"ש על אבותם. לא כן אנחנו פה אלה חיום אין בירינו להגן ואם ייטיב האדם מעשיו די לו שיפקיע את עצמו אבל לא שיססוך אחר עליו, וע"ז אמר התנא אם אין אני לי מי לי, ורחוק רחוק ברורותינו אלה אחד מעשרת אלפים שיזדמן איש כזה אשר במעשיו יציל לאביו סגיהנם ולהביאו לחיי עולה"ב. עכ"ל.

ואם הקדוש הזה כתב זאת בימיו שהיה דור קדוש דור דעה, כש"כ אגן שופלי דשופלי מה נענה אבתריה, וע"ז אמרו רז"ל אם אין אני לי מי לי. לכן אחי חביבי חוס נא וחמול על נפשך, וזכור נא כי יבואו הימים שתשב ערום וחוסר ויהוו עיניך האיך מתקבצים למאות ולאלפים תולעים ורחשים לאכול בשרך אשר רכשת ברוב עמל ויגיעה, ויבואו מלאכים גדולים ואדירים לדונך, זה טורף זה מכה זה משבר זה מכתת לשברי שברים גופך עם נפשך כמו חגור הרוכב על הסומא, ותדין

טהרת פתיחה הקודש

ותדין באש ובשגל בגלגולי בהמות וחיות ושרצים, וגלגולי עולם התווה שקשה הרבה יותר מגיהנם, כמובא בשער הגלגולים במעשה נורא שהיה בהוצאת הדיבוק רח"ל עיי"ש, חוסה נא עליך ואל תתפתי מהצר הצורך הרשע העמלק, ושובי אל אדונייך ותרצה פני מלכך טרם יזמינו אותך לדין ולמשפט לפניו ולפני בית דינו הגדול האיום והנורא, והגם ברוב טרדותך תחשוב, כי לא על אלו הטרדות באת לעולם ולא זה תכליתך ולא בניך ואשתך המה תכליתך, וזה רק לטפל שבטפלים שנקרא פרט אחד מצדקה כאמרם ז"ל (כתובות נ'), עושה צדקה בכל עת, זה הזן בניו ובנותיו כשהם קטנים, ודייקא אם אתה עושה בזה רצון בוראך, ומי יודע שלא תעמול לגדל מבעיסי המקום ח"ו, וזכור התנא הקדוש ריש לקיש (בגיטין מז), ששבק קבא דמוריקא קרא על נפשו ועזבו לאחרים חילם.

לכך אחי חביבי לכהפ"ח תן חלק לשבעה וגם לשמונה, שבעה נקרא הגוף שנבנה משבעה שערים ושבעה מדות, ושמונה היא הנשמה שהיא מאור הבינה מדה שמינית, שבשעה שתבא להתפלל לפני בוראך תחשוב שזה הזמן הוא מיוחד לצורך תכליתך וזה תיקון נפשך, וכן שתקבע עיתים לתורה אשר צריך לך לגזול בע"כ, כאשר אמרו המפורשים קבעת עתים לתורה שהוא לשון גזילה כמו (משלי כ"ב) וקבע את קובעיהם נפש, וכן צריך לך לקבוע זמן לתיקון נפשך ולעסוק בתשובה שזה תכלית התכליתים, וכן לעסוק בצדקה יותר מכחך כמובא לעיל, ולכהפ"ח גם אלו אשר טרדתם וצער ביתם הוא ביותר ואין בכחם לעסוק ברוב תיקונים, הנה לכהפ"ח תקבע לך כמה פעמים בשבוע לעיין במאמר תשובת התבוננות המובא לקמן במאמר מיוחד, ובמאמר מארי דחושבנא ותאמר התפלה המיוחד לתיקון היסוד, ותפלת השב הכללית הנמצא במאמר התפלות להלן, שהוא תיקון נפש גדול לכל כללות הפגמים ולכל סדרי הנפש, ותאמר בבכי בדמעות ובתחנונים ותרצה את בוראך בכל מה שתוכל, כי דבר קטן שתעשה בעולם הזה תנכה לנפשך על ידי זה עונשים גדולים ורבים בלי מספר מעונשי עולם הבא.

ואם תניד ותאמר הלא הלש אני או זקן אני והעולם מטושטש בצער ובצרות ובגלות, ומי יודע מה יולד יום ומי יודע אם אוכל לתקנם ועד כמה, והאמת כדברך, אבל תדע אחי כי זה כלל גדול שמובא בדברי יראים הקדושים שהורו לנו דרכי חיים הרוקח ר"ח ושל"ה וכדומיהם, באם אדם מקבל על עצמו סדר התשובה ומקבל על עצמו באמת לאמיתו שיתנהג ככה כל ימי חייו ומוסר נפשו על זה כמה פעמים, הגם כי לא זכה לתקן נפשו מכל וכל כי נסתלק באמצע תקונו, חושבין לו בשמים כאילו עשה זאת הרבה שנים, ונתקן נפשו בתכלית, אם גלוי בשמים שהי' עושה כך כל ימי חייו, כן מובא בדבריהם הקדושים, וזה כלל גדול לעיקרי התשובה, ואשרי כשהוא ירא ה' כשהוא איש בכחו וגבורתו, ולא יהא מכת המעלים עליו רק מכת העושים והבן.

והנה עוד יש כת חמישית שקשה ביותר מכל המפלגות הראשונות, שהמה כח הדוחין שמדחין את יצרן הטוב, שכשמעוררין אותו לתשובה בכח המעורר העליון בהכרוז שבהר חורב שובו בנים שובבים, שנתפשט זה הכרוז בכל לבבות ישראל, עד שאפילו רשעים מלאים חרטות מכה זה הכרוז המתפשט בלבבות כללות ישראל, ואיזה ניצוץ מזה גם להשפלים והגרועים ביותר, אז דוחין התשובה בלך ושוב ואמרים למחר כשאפנה קצת מרבוי טרדותי אזי אעסוק בתשובה, הוי אחי אהובי

אהובי כמה משקר בך ומהתל בך היצר בזה, וכמה אלפי אלפים ורבבות נפשות שנדחין בכל דור מתשובה, ונשארו בחשך ואפלה, וכן הולכין מהעולם בלי תשובה ובלי תיקון הנפש כלום. מכח זה הטענה והדחיה של היצר, וע"ז אמרו רז"ל אל תאמר כשאפנה אשנה דהיינו אשנה דרכי שמא לא תפנה, והנה להשיב דברים ברורים על טעות של זה הכת שהמה רובא דרובא דעלמא, ועל אותם שאומרים עדיין בחור בשנים אני ולא קשישאי ועוד רב עלי הדרך מדרכי העולם והימים ידברו, והנה להשיב ולהראות לך טעות הגדול של פתוי זה יחדתי על זה מאמר מיוחד הנקרא תשובת הבחרות וחובת הזקנה.

והנה אחר שכללתי לך אחי אלו הכללים אכתוב עוד איזה כללי הספר הנחוץ לידע לך למען תבוא לתכלית המכוון של זה החיבור ברצות ה'.

ועכשיו איעצך עצה טובה בעניני הנהגות החיבור אשר לפניך ובסדר תקנתה אם תרצה לבוא לתכלית המכוון שפעם ראשונה שתלמוד בהחבור תלמוד כסדרן ולא תקפוץ ממקום למקום. כי כל המאמרים משולבים זה בזה ומה שזה מחסר השני משלים, ואחר גומרך לימוד החיבור תוכל אח"כ ללמוד ולהגות באיזה מאמר שתבחר ותרצה לפי הזמן ועת רצון והרגשת נפשך.

והנה עוד אמסור לך אחי כלל גדול בזה החיבור, הנה אמרו רז"ל במדרש חכם וכסיל שנכנסו לביהמ"ד הכסיל הזה שרואה מסכת כלים יש לו ל' פרקים מסכת שבת כ"ד פרקים מתמה ואומר מתי אגמור כל זה ונסוג אחור ואינו לומד כלום ונשאר בור ריק, אבל החכם חושב ואומר אשנה היום פרק אחד ומחר פרק אחד עד שאגמור הכל, ככה כשתראה כל עניני זה החיבור שיש בו הרבה דרכים ומאמרים בעניני תשובה תחשוב מתי אגמור כל זה כמו שכמה שאלו על ספרי שולחן הטהור, הלא מתי אעשה אנכי לביתי, אבל דע חביבי כי לא עליך המלאכה לגמור ואין אתה בן חורין להפטר ממנו, אלא או שתבחר לך לפי שכלך וכחך דרך אחד מדרכי התשובה ותיחד לך זאת לקבע בל ימוט ואז יש לו לענין כח גדול ונשגב באם אדם קובע לו איזה ענין של תשובה, או שמזה ומזה אל תנח ידיך ותעשה בזה וגם בזה, לפעמים בכולם, ולפעמים לאט לאט כפי הזמן ולפי הכח ולפי המוח ועת רצון. כי באמת כל אדם כמעט מחויב לעסוק בכל עניני התשובה כי אין אדם יודע ערך תיקון נפשו ומה נכשו מחויבת מגלגול זה אשר אין רגע בלא פגע חטאים ועונות במחשבה דבור ומעשה, וגם כי עכשיו זה זמן וזמנים אשר מובא בספרים שאין נמצא נפש חדש רק כולם עכשו מגולגלים מכמה גלגולים הקודמים, ויש בו די והותר לתקן מכל גלגול וגלגול, וגם אלפי אלפים הרים וגבעות מפגמי המדות אשר חמורות מעבירות כמבואר במאמר מארי דהושבנא, וגם ע"פ רוב מתדבק עם אדם עוד נפשות בעת ביאתו לעולם כמובא בשער הגלגולים, ולבד מעבורי נשמות שמתעברים באדם בכל עת וכולם צריכים תיקונים.

כי אדם בכל פסיעה ממש נצרך לו לתקן איזה ענין רק העינים סתומים מלראות ומלהבין זאת, וגם מה שהבאתי בספרי שומר אמונים מספיק עבודת הלוי בשם הבעש"ט שעכשיו אין לך נפש שאין בו כמה ניצוצי קודש גבוהים, ויכול להיות שאפילו נפש שפל שבשפלים יש בו ניצוצי נשמות גבוהות מאד, לכן צריך כל אחד לעסוק בכל אופני תיקוני הנפש לפי שיעלה בידו, פעם בזה ופעם בזה, למשל פעם בתשובת מארי דהושבנא, פעם בתשובת הסיגופים קלים, פעם בתשובת התפלה ודמעה, ופעם בתשובת התבוננות, כל אחד אשר מבואר במאמר המיוחד לו דרכיהם ואופניהם

ושביליהם

טהרת פתיחה הקודש

ושביליהם, בפרט כי עכשיו בעוה"ר המוחות דבני אדם אינם צלולים ומיושבים אלא מבלבלים בצרות ודאגות הדור, וצרות וחולשת העצבים ועורקים, ולא אפשר לרובא דרובא בני אדם ליחד לו ענין מיוחד בקביעות, לכן צריך לחטוף בכל עת כל מה שיכול, ומזה וגם מזה אל תנח ירך, כפי אשר מבואר באריכות הכל בפנים בע"ה, ויתר הדברים עיין אחי במבוא השער ובמאמרים הבאים בע"ה.

וזה מה מתחילה עניני התשובה על האדם כעול כבוד וכמשא כבידה, ונראה לו כאילו משא כל העולם מונח על ראשו, ומרה לו יותר מכל מיני מיתות להנתק קצת מתאותיו וממידותיו הרעים, וכש"כ לעשות סיגוף אפילו סיגוף קל דבר שהוא מנגד לגוף, כמובא בר"ח שער התשובה, אבל אח"כ בהרגל אדם נפשו בזה ומזכך נפשו קצת בתשובה, רואה ומבין ומרגיש שאין שום דבר קשה, והרים הרמים וסלעים הקשים שהמה בעיניו נעשים לו כמישור, ויכול בע"ה לקיים אפילו כל דברי תיקונים הנאמרים כאן ואינו קשה כלל וכלל.

וזוה אפשר לפרש מאמר רז"ל על הכתוב נאם הגבר הוקם על, ואמרו רז"ל שהוקם עולו של תשובה, וזה נאמר בדוד ראש לכל בעלי התשובה והוא הקים זה העול שיהי' לו קימה, שיוכל כל אדם הרוצה לשוב אל ה' לקבל על עצמו עול התשובה ולא יהי' נמאס וקשה בעיניו, ככה תדע אחי באם תרגיל את נפשך בעסק התשובה אז אל יקשה בעיניך, ויפתח לך ה' שערי סיעתא דשמיא, כי הנותן ליצף כח ולאין אונים עצמה ירבה, ותזכה להכלל בגדר בעלי תשובה אשר צדיקים גמורים לא יעמדו במחיצתך, כאשר מובא בגמרא ובווה"ק הרבה, ועיין במאמר מעלת התשובה לקמן.

וזכ' הי' סדר קדושי ארץ תלמידי הבעש"ט המפורסמים בגאונם ובקדושתם שכל ימיהם היו עוסקים בתשובה, ובכל רגע ורגע היו בושים ונכלמים לפני ה', והעתירו אותו בכל מיני פתווין ובקשת רחמים, ובדברי רצוי ותחנונים, כי לפעמים אם דיבורו בהשכל וברעת לא די שפועל בעדו ובעד נפשו, רק יכול לפעמים לבטל גזירה מכלל ישראל או מעיר או מרבים, כפי שמקבלים דיבורו בשמים, ועיין במאמר תשובה בתפלה.

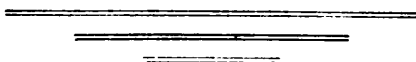
ואשר י' לך אחי אם לא תתפתה מיצרך ותקבל עליך עול וגדרי התשובה, והי' יהא בסעודך בהמשך הזמן שיהא לך כח לעשות יותר מגבור שבגבורים לפעמים, כמובא בר"ח שהקב"ה נותן כח לבעלי התשובה אמיתיים למעלה מגדר הטבע בכל עניניו

יהי' רצון אבי שבשמים שתזכני ברוב רחמין לגמור ולהשלים החיבור לשלום, בכתיבה ובהדפסה, ולפשט החיבור בקרב ישראל, שיתקדש שמך הגדול והקדוש בעולמך, על ידי, ועל ידי כל זרעי ותלמידי ואוהבי וריעי, וכל אשר ילמדו ויהגו בספרי זה וביתר ספרי שהוצאתי לאור בע"ה, ואשר נפשי חשקה עוד להוציא בע"ה לזכות נפשות בית ישראל, כולם יזכרו לטובה ולחיים וברכה, ויזכני ה' לתקן נשמותינו ומדותינו ומעשינו.

ויהא רעוא דלא נייעול בכיסופא קדם מרא דעלמא כולא, וקדם רב מתיבתא עילאה, וקדם בית דין העליון, ונשמות הצדיקים, ומלאכי עליון, אשר לא תאחזינו בושא ופחד וכלימה מבנים המשחיתים ונגעי בני אדם רחמנא לצלן מהם, וגודל הפחד והאימה מחורבן העולמות, ופגם השמות הקודש, ומניעת השפע קודש, וצער שכינת עוינו

עוֹזֵינו, אֲשֶׁר גִּרְמָנוּ בְּעוֹזֵינוּ בְּפִגְמִים בְּלִי מִסְפָּר, וְנִפְטַר מֵעוֹלָם הַתְּהוֹ, וְגִיּוֹנֵנוּ שֶׁל
אֵשׁ וְשֶׁלֶג, וּמִגִּלְגוּלֵי דוֹמָם צוֹמַח בְּהִמּוֹת חַיּוֹת טְהוֹרוֹת וְטִמְאוֹת רַחֲלִיל, וַיִּתֵּר עוֹנְשֵׁים
עֲצוּמִים אֲשֶׁר אֵין שִׁיעוֹר וְחֶקֶר לָהֶם שְׁעוֹבֵר עַל נֶפֶשׁ הַחוּטָאֵת, וְעַכְשֵׁיו כָּל זִמָּן חֲלָדֵינוּ
בְּכַחֲנוּ לַחֲקֹן הַכֹּל, כְּאֲשֶׁר אָמַר הַכְּתוּב (דְּבָרִים ד') וּשְׁבַת עַד ה' אֱלֹקֶיךָ וּשְׁמַעַת בְּקוֹלוֹ
כִּי אֵל רַחוּם ה' אֱלֹקֶיךָ לֹא יִרְפֹּךְ וְלֹא יִשְׁחִיתְךָ וְכו'.

אֲבִינוּ שְׁבַשְׁמִים תֵּהֵא בְּעִזְרַתֵּנוּ וּבִסְעָדֵינוּ תִּמְיֵד, לְשׁוֹב אֵלֶיךָ בְּאֵמֶת וּבִלְבַב שְׁלֵם,
וּבְלִי תִרְמִית וְשֶׁקֶר חָיו, וַיִּקְוֶבֶל לִפְנֵיךָ תְּשׁוּבַתֵּנוּ וְהַשְׁתַּוְּקוֹת וְהַגְּעוּגוּעֵיךָ
הָעוֹלָיִם בְּלִבְבֵינוּ, בּוֹכּוֹת כָּל הַבְּעָלִי תְּשׁוּבָה וּלְבַכּוֹת הַנִּשְׁבְּרוֹת מֵעַמְךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל,
אֲשֶׁר בְּהִי, וְאֲשֶׁר בְּהוּ, וְאֲשֶׁר יֵהִי עַד בִּיאַת מְשִׁיחַ צְדִיקֵנוּ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן וְאָמֵן.

טהרת הקודש

מבוא השער

פרק א.

בואו שערינו בתודה חצרותיו בתהלה הודו לו ברכו שמו (תהלים ק"א), אמרה כנסי להקב"ה אני ישינה ולבי ער קול דודי דופק פתחי לי אחותי רעיתי יונתי תמחי שראשי נמלא טל קוצותי רסיסי לילה (שה"ש ה'), ודוד מלכינו אמר בעד כנסי פתחו לי שערי צדק אבא במ אודה יה (תהלים קי"ח), והוא כעין פלוגתא דקוב"ה וכנסי המובא בדרושים, שהקב"ה אומר לכנסי (מלאכי ג') שובו אלי ואשובה אליכם. וכנסי אמרה להקב"ה (איכה ה') השיבנו ה' אליך ונשובה, שהקב"ה ישיבנו מקודם אליו ואחיב אנחנו נשוב מדרכינו, והכי גמי הקב"ה אומר פתחי לי מקודם. וכנסי אמרה להקב"ה שיצוה לשומרי הפתחים שיפתחו לנו שערי צדק, והיכן דופק הקב"ה, אבל ידוע מרבינו האריז"ל בספר היחודים ובשער הגלגולים שחכמה עליונה בסוד והחכמה תחיה את בעליה מתלבשת בדפק האדם ומשם נשפע לפנימיות הדמים והעורקים והגידיים החיות, ולכן הי' ניכר בדפק כל תחלואי הגוף לרופאים הקודמים בעלי דעת, ותחלואי הנפש לצדיקים רופאי נפשות כמובא שם, ולכן נשתנה זה הדפק מעת לעת כפי השפע הנשפע עליו באותו שעה מן השמים עיי"ש. וזה כפי התעוררות הנשפע בנשמה, אם ע"י מעשי המצות או ע"י חטאים ח"ו.

ואמר אחותי רעיתי יונתי תמתי, הרמז לכאן על שלשה מיני בחינות בישראל, אחד הצדיקים שדבקים בהשכינה אלו נקראים אחותי, כדכתיב אמור לחכמה אחותי את. והשני אלו יראי ה' המחממים לבם תמיד בעבודת בוראם שנקראים רעיתי, והשלישי ישראל הקדושים תמימי לב הנקראים יונה תמה, כמרומו זה בתיקוני זוהר דף ק"ה עיי"ש, וכל אלו שלשה המדרגות נכללים בקדושה ואחוזים חד בחברי, ולכל אלו מהשלשה בחינות אמר הקב"ה פתחי לי שיפתחו לו כל אחד כפום דרגא דיליה, הצדיקים ביחודים קדושים וביראתם לה', והעובדי ה' יפתחו לבם בהתלהבות לעבודת ה', והתמימי לב בתורה ועבודת ה' התמימה, בלב אמת לה' לבדו.

ולמה נצרך זו הפתיחה לכל שלשה בחינות הנ"ל, לזה אמר ברישא דקרא אני ישינה, כי השכינה הקדושה נקראת אני כידוע, וזה ניצוץ אלקות ששורה בכל ישראל המחיי אותה, והוא בבחינת יחידה שלו, ולפעמים הוא בבחינת שינה כביכול ע"י עונות, כי ישנה כמספר שס"ה שהמה שס"ה לאוין כמובא שם בתיקונים, כי כמו שעל ידי רמ"ח מצות עשין, ע"י כל מצוה שאדם מקיים, בא התעוררות חדש בנפש לקיים עוד מצות כאמרם ז"ל מצוה גוררת מצוה, ככה ח"ו ע"י לאוין אפילו עבירה קלה דרבנן וכש"כ דאורייתא נצמח טמטום הלב באדם, ונמשך בחינת שינה בנשמה, וגם כביכול בניצוץ הקדוש, ונמנעו מלהשפיע השפעתם לאיברי הנפש והגוף.

ואמר

ואמר ולבי ער הוא כמספר שית. דהיינו כשנופל ח"ו שינה בנפש צריך לפייס את השכינה בשיחות חמימות שידבר מלבו התנצלות ופיוסים להקב"ה, ועיי' נעשה שוב לבו ער מהשינה, ונמשך לו דפיקא דלבא ממקור קדוש עליון, ונשפע לכל האיברים והדמים, כי בחיות הן הנפש והגוף תלויים בדמים כי הדם הוא הנפש, לכן כל אורייתא ופקודא דלא הוי בדחילו ורחימו לא פרחת לעילא, כי כיון שלא נעשו בהתעוררות הדמים הפנימיים נעדר מהם החיות, ואז נקרא זה המצוה או תפלה בחינת מת, ומת אין לו עליה, ועליה אין לו רק לתורה ועבודה בחיות הדמים המעוררים הלב, והוא עולה למוח, ושם נחדבק בשורש הנפש והשכל, ונתקשר ועולה עד שורש העליון בסוד יעקב חבל נחלתו, ונתעלה דרגין אחר דרגין בעולמות העליונים להאחו בשורש כל השרשים, הכל כפום החיות והלב, וכפום שורש הנפש דקדושה, לכן גם אצל צדיק הגם גדול וקדוש שייך אצלו ג"כ לפעמים קצת ירידה וכש"כ ביתר עם הקודש שהמה כסדר בבחינת עולים ויורדים בו.

פרק ב.

ואמר אח"כ שראשי נמלא טל, וכבר ביארתי מזה בספרי שומר אמונים בשם המפורשים כי אתערותא דלעילא איקרי בשם טל, ואתערותא דלתתא מכונה בשם גשם, וראשי איקרי דורות הקודמים, כדכתיב (ישעי' מ"א) קורא הדורות מראש, וצדיקי קדמאי ע"י גודל צדקתם וקדושתם, המשיכו לכנסת ישראל תמיד התעוררות דלעילא על ידי גודל עבודתם במסי"ג, עד שהי' נרגש בעתות רצון לכל אחד, חיות ותענוגי הקדושה והתעוררות אמונה, אבל קווצותי המה הקצוות הם הדורות האחרונים בעיקבא דמשיחא, הם אקראו רסיסי לילה, שהוא רמוז על חשכות וגשמיות, וכפירש"י, שהוא מכוון על גודל ההסתרה השולט בעוה"ר בהקצוות, שזה הוא תיקון דורות אחרונים דיקא, לעבוד ה' ולהתרפק לה' בהסתרות וחשכות בלתי הרגש שום חיות, וכלי ראיות מופתים מצדיקים ועובדי ה' כמו שנראו בדורות הקודמים, רק לעבוד ה' באמונה פשוטה בלי שום טעם רק ברצון פשוט ובאמונה פשוטה כי זה רצון העליון כביכול, כי אלמלא כן הרבה דרכים לה', להמשיך גם עכשיו נשמות קדושות, או ליתן כח במנהיגי הדור להראות מופתים על הארץ, רק רצון העליון דייקא שיהא תיקון דור האחרון בהסתרה גדולה וצרות ומרירות, וככה דייקא יתקרבו וישתוקקו לה', כאשר רמזו בזה הרבה קדמונים בפרט בזה"ק, כאשר הארכתי בזה הרבה בספרי שומר אמונים, כי זה אצלו ית' יותר ויותר נחת רוח גם עבודה קטנה בחשכות ובהסתרה, מכל אילי נביות וכל עבודות שהיו בעידן התגלות אלקות, כאשר הארכתי בזה בראיות רבות בספרי שומר אמונים מרבינו האריז"ל ויתר קדושי קדמאי עיי"ש.

ועוד אפשר לרמז כי כל אדם בתחילת עבודתו הקב"ה מאיר לו בבחינת טל העליון, כמובא בחובת הלבבות ובספר הישר לר"ת אין חסידות כתחילת חסידות,

ואח"כ צריך לעבוד ה' ביגיעות, כידוע מרבינו הבעש"ט זי"ע על הכתוב הוא ינהגו על מות, (תהלים מח) דהיינו כמו עלם קטן שמלמדים אותו אבותיו בתחילה לילך, ואח"כ כשנתרגל קצת בהלוך שומטים הידים ממנו ומניחים אותו לילך בעצמו, ככה בקדושה בתחילה הוא באתערותא דלעילא, ואח"כ מניחים אותו שיתרפק מאליו באתערותא דלתתא, לכן כל אדם שיש לו זה השעה שמסייעין אותו מן השמים, צריך

טהרת טבוא השער הקודש

לידע ולהשכיל כי לא לעולם חוסן ולא לנצח יראה אור, וצריך להתחנן ולבקש מה' בהרבה דמעות ותחנונים, כי בשעה שיבא לימי הירידה אל ישריכו ה' מעם פניו, ויוכל עוד להתרפק לה' כל ימי חייו, וזה הסוד המובא מהבעש"ט זי"ע על הכתוב אל תשליכנו לעת זקנה, שהמה ימי נפילה מעבודת ה' שנקראים ימי זקנה, כמו הזקן שנפג ונחלש כחו וחיותו, וזה הסוד שמובא בדברי רז"ל להזהיר גדולים על הקטנים, דהיינו שבימי גדלות יכין עצמו לימי הקטנות, כמובא בנועם אלימלך, ובספר הק' דברי אמת, וזה יסוד פנה לעבודת ה'.

וכן כשבא לימי ירידה וקטנות וחשכות שמר לו ממות, ואינו יכול ליקח אפילו ספר בידו, וכש"כ להתכלל בכונה, ידע כי לא לנצח ישכח אביו, ולא יהא שוטה בעדן כזה לברוח מה', רק יתרפק לה' בכל כחו, הן בתורה, והן בתפלה, בלי שום טעם, רק כעבד נאמן העובד באמונה פשוטה לאדוניו, וזה בכל ענינים דקדושה, וגם באדם שהוא בתכלית הפשטות וקטנות שייכים אצלו אלו בחינות, שמעוררין אותו מן השמים לפעמים לאיזה דבר של קדושה או לאיזה דבר מצוה, בסוד (איוב לב) ונשמת שדי תבינם, כמובא במדרש פנחס על זה הפסוק, כי כל התעוררות באה על ידי השפעת הגשמה שנשפע לה ממקור העליון האחוזה בחבל נחלת יעקב, ואח"כ מתכבה זה התעוררות ונוטלין ממנו, ונופל אדם לספיקות אם הוא מצוה או לא מצוה, וצריך להתחכם ולילך אחר התעוררות הראשונה, וזה שראשי דהיינו בתחילתי נמלא מטל העליון, וקוצותי פי' אח"כ בסוף בקצוות, רסיסי לילה הוא בהסתרה, וצריך התעוררות התחתון דוקא.

פרק ג.

ועוד זה הכתוב קאי על זמן הגאולה, כמבואר שם בתיקונים, שסמוך לגאולה יאמר הקב"ה לכנס"י, קול דודי דופק פתחי לי וכו' שראשי נמלא טל קוצותי רסיסי לילה, ואפשר לומר שידוע כי נתקללה הארץ בל"ט קללות על ידי חטא אדם הראשון, והתיקון לזה המה הל"ט מלאכות שנאסרו בשבת, ועל ידי אלו המלאכות שבכללם חוץ מתולדתם המה ל"ט, על ידם מתבררים כל ניצוצי קודש שנתפזרו בכל המקומות כידוע, וכנגד זה ל"ט מלקיות, וכשיוגמר הבירור נעשה טל דלעילא שהוא טל דתחיה שעתידי הקב"ה לחיות מתים, והיום נמשך ג"כ מזה הטל, התעוררות לרשעים שנקראו מתים, שישובו בתשובה, כידוע מהכונות על ברכת מחי' מתים, וסמוך לגאולה כשיוגמר כל בירור הניצוצין שנצרך לישראל הקדושים לבררן, יאמר ה' שראשי נמלא טל, כי (ישעי' כו) טל אורות טליך, כי הטל אורות הוא הטל עליון שיומשך לכנס"י, יהי' ע"י טליך דייקא, ע"י בירורין שלך, וכל אחד כפי אשר בירר בימי חיותו ע"י עבודת הקודש, ככה יומשך עליו זה הטל התחי', וככה הוא עתיד לקום לתחית המתים.

ואמר שראשי נמלא טל שהוא ר"ת ש'ט'נ' וס"ת י"א'ל' שהוא ר"ת יצר לב אדם, שהקב"ה יאמר לכנס"י הלא מה שעשו ופגמו הי' על ידי גודל גירוי היצר שאי אפשר להם לעמוד כנגדו, והנה הבירור נעשה על ידי פתיית היצר דייקא שהוא השטן, ע"י שמורדין בפתייו, ע"י אמונה שכל פתייו המה ג"כ מהקב"ה, כמשל הוונה שמפתה לבן מלך ברצון המלך כמובא בזה"ק, וצריך להאמין שבכל המחשבות ובכל הפתיין

הפתויין שם גנוח אלופו של עולם. כידוע מהבעש"ט זי"ע הסוד של חמשה אלפין של ר"ת מהכתוב א'מר א'ויב א'רדוף א'שיג א'חלק שלל שיש בר"ת ה' אלפין. לרמוז שבכל הפתויין ובכל רדיפות היצר שהוא אויב האמיתי לאדם גנוח שם אלופו של עולם. וכשאדם מאמין זאת או יתפרדו כל פועלי און ונתגלה לו הקדושה. כמובא בתולדות בשם הבעש"ט זי"ע. וז"ל.

שמעתי מסורי זלחיה שאם ידע האדם שהקביה מסתתר שם אין זה הסתרה כי נתפרדו כל פועלי און, וזיש ואנכי הסתיר אסתיר פני סחם ריל שיסתיר סחם שלא ידעו שהקביה שם בחסתרה זו וכו' ודפחיה, וכיוצא בזה שמעתי סמנו כי ר"ת אסר אויב ארדוף וגו' ר"ת חם ה' אלפין ששם אלופו של עולם מסתתר בסוד שם סאל וכו' ודפחיה אחר שידע אדם כלל זה שהוא כלל גדול שאין שום מסך סכריל כינו לבין אלקיו בשעת תורה ותפלה גם שיעלו לפניו כמה כחשבות זרות שחם לבושין וכסויין שהקביה מסתתר שם אין זה הסתרה וכניל, עכ"ל.

והנה ר"ת הכתוב הג"ל שטן וס"ת אלי. שזה תכלית בריאת היצר להפכו לקדושה. ואם מהפכין היצר לקדושה או הוא ג"כ מאיר באור גדול. כדכתיב (בזכריה ד') ויאמר אלה שני בני היצהר העומדים על אדון כל הארץ. ופירש"י שני בני היצהר. יצר טוב ויצר הרע מתהפך לטוב בזכות התורה עכ"ל. ונעשה היצר הרע כמו היצר הטוב. וזה הסוד סוד מרע ועשה טוב שיעשה מהרע טוב כמובא בע"ח להאריז"ל.

והנה להפך היצר מרע לטוב זה עבודה גדולה וגוראה שהיא עבודת הצדיקים וקדושי ארץ. אבל להמתיק היצר שייך וחובה על כל בר נש. והענין המתקה ומה היא המתקה לאנשים כערכינו. הוא כידוע מרבינו הבעש"ט זי"ע. ששורש ענין עבודת ה' תלוי בהני תלת דברים שהוא הכנעה הבדלה המתקה. והנה סוד הדברים המה עמוקים מגני ים שכל שורש העבודה תלוי בזה. ויש דברים נוראים בזה לענין סוד העבודה. ולענין סוד המתקה היצר. ואבל שיתבאר לאנשים פשוטים כערכינו. שהוא תחלה. הכנעת היצר. ואח"כ הבדלה מרע. ואח"כ המתקה. והענין ע"פ שפירשתי בספר שולחן הטהור שאמר לי מורי זי"ע בשם אבותיו זי"ע וכמדומה בשם החוזה הק' מלובלין. שאמר שכל שרש עבודת בר ישראל שיעשה תמיד להיפוך ממה שיאמר לו הלב. כי אדם שלא נודרך חומרו. או שרש כל המחשבות נצמחים מפאת היצר. שהוא מפתה העיקרי שבלב. שהוא המשכה לגשמיות ולעצמיות. לכן צריך לעשות להיפך ממה שהלב הרע רוצה. כגון להקפיד על בר ישראל. או לרדוף אחרי תענוגים. או לרוץ לכאן ולכאן. וכדומה. או להפסיק באמצע הלימוד. או שמפתה אותו למחלוקת ולכעוס. או לעשות רשעות לבר ישראל. או לביישו. או למהר בתפלה בשביל איזה ענין. או להפסיק בלימוד. או למנוע מאיזה מצוה מסיבת איזה פאליטיק. וכן לפעמים יתבונן המשכיל שמפתה אותו לעשות איזה ענין בפרסום או ברבים או לספר מעשיו. ידע וישכיל שטמון בזה איזה גניבת היצר. וככה בלי שיעור פתויין. ועפ"י רוב הוא מלביש זה הפתוי באיזה דבר מצוה ומראה לו שהוא ענין נחוץ ומצוה. לכן צריך להתבונן ולהשכיל אם הלב הרע רוצה זאת דוקא וממשיך אותו ומפתה אותו. מסתמא הוא אינו מצוה רק היצר מתגנב בזה. ככה יבין וישכיל העובד ה' בכל עניניו וצרכיו. ואדם העובד ה' ימצא בזה דרך גדול ויסוד גדול לעבודת ה' להנצל מכמה מכשולים וספיקות. ואלו הדיבורים היו לי לאור מאיר כמה פעמים בלי שיעור. וסיים מורי ז"ל רק אדם שכבר מוכך

טהרת מבוא השער הקודש

מוזכך בחומר, ומדובק במחשבות טהורות לה', ואין החומר מבדיל בינו ובין אלקיו. אז יכול להאמין על רוב מחשבותיו, ובין והתבונן אחי באלו הדבורים וטוב לך. ואין בכלל זה השתוקקות הראשונה שיש לאדם לעבוד ה' או לעשות דבר מצוה, כי זה אינו נצמח מהרהורי הלב, רק זה נצמח מפנימיות הנפש שהוא שרש למחשבות. כידוע, שלפעמים מרחמים על האדם מן השמים ונפתח לבו להשתוקק לדבר מצוה, ורוב פעמים נצמח זה התעוררות ע"י שעשה איזה מצוה או טובה לבר ישראל, או זה המצוה עולה לשמים וממשיך לו השתוקקות לדבר זה, ואח"כ בהיות שאדם עדיין אינו מוזכך לזה, לכן אח"כ נוטלין מהאדם זה הדעת, ונופל לספיקות אם הוא מצוה או לא מצוה ואפשר הוא עבירה, ומזמין לו היצר הרבה מקררין ומפתין, וככה אם רוצה להתקרב אל רב שילמדו דרך ה' או לחברים קדושים או להתדבק באיזה אמת ודבר קדושה. בפעם הראשון מעוררין אותו מן השמים ונופל בו חשק גדול, ואח"כ נוטלין זאת ממנו לכן יבין וישכיל וילך אחר מחשבה ראשונה שזה ה' התעוררות מן השמים, ולא יטה אחר הספיקות והמחשבות והפתיים והתקררות שלאחר זה, והבן אחי ויהי' לך זאת לעמוד תקיפא אם תאחו בזה.

ובל השתוקקות לדבר מצוה נצמח מפאת הנפש הקדוש והיצר טוב, והשתוקקות לדבר רע נצמח מהנפש הרע שביסודות ומהיצר הרע, אבל תדע כי בהשתוקקות לדבר מצוה היצר ג"כ שדי ב' נרגא לערב דעתו שלא להיות צח וברור, וצריך שכל ובירור ועזר וסיעתא דשמיא ושימוש חכמים, וכן בפתוי היצר שח"ו מפתה לאדם לעבירה היצר הטוב ג"כ בע"כ מכניס בו קצת כח, וזה הרהור התשובה ולב נשבר שנצמח לאדם אחר עבירה ח"ו, וזה מרחמי ה' בסוד משגיח מן החלונות מציץ מן החרכים כמובא במאור עינים, וזה הסוד מגמרא ברכות דף כ"ט: גם כשעוברים על דברי תורה יהיו צרכיהם לפניך, כמובא לקמן מהבעש"ט ז"ע כי גם בעבירה יש בו ניצוץ הקדוש.

פרק ד.

זהנה אחר כמה שנים מצאתי כעין דברי מורי הנ"ל ורמז לזה בזהר חדש פ' לך במדרש הנעלם על הכתוב ואם השמאל ואימינה, וז"ל שם דהיינו הנשמה אומרת להיצר אם השמאל ואימינה אם אתה רוצה להשמאל אותי אני אימין, אלך לצד ימין שלא אטה אשורי ימין ושמאל, ואם הימין ואשמאילה אף על פי שאראה שטובה עצתך אעשה היפוך רצונך ותאותך עכ"ל. והתבונן בהדברים כי לפעמים היצר מושך למצוה ודבר טוב וצריך להבין רמאותיו.

ופירשתי בזה הכתוב וימאסו בארץ חמדה. (תהלים ק"ו) וכי דוד מלכינו סופר ומונה בשירותיו ומירותיו גנותן של ישראל ח"ו, אלא יש לומר הפירוש כידוע מדברי רז"ל (בסנהדרין דף צ':) שהגוף איקרי ארץ מהכתוב ואל הארץ לדין עמו. (תהלים נ'), וזה וימאסו בארץ חמדה, דהיינו ישראל הקדושים ממאסים בארץ חמדה מה שהגוף הרשע חומד ומתאוה לזה, ולא האמינו לדברו דהיינו אפילו לדבר מצוה, על ידי שלא מאמינים בפתיונו, ובודאי יש לפרש כל הפסוקים שם על דרך הטוב.

לבן כל בר ישראל שבא אצלו היצר לפתותו הן בהסתכלות רע ח"ו, או לעשות עבירה במחשבה דיבור ומעשה, ראשית כל צריך למאן בפתיונו, ולא יתרצה לו

לו ולא יאמין לו ליה הצר הצורה. ובוה משברין בחינת מלכות דקליפה שהוא בחינת ותגור אומר. כאשר כתבתי בספרי שלחן הטהור במאמר עצות האכילה מספר רמתים צופים בשם הקדוש מלובלין עיי"ש. ויאמר לרשע לך ברח לך אתה הרשע הבויו והמשוקץ איני שומע לפתויך. כמובא בספה"ק ליקוטי אמרים. ועי"ז נכנע כח הרע וכח המפתה ובוה נעשה הכנעה ליצר. וזה בחינת הכנעה.

ו א ח " כ בא בחינת הבדלה. שהיא להבדל ממנו ומפתויו, ולברוח ממנו, שהוא סוד הבדלה. שאומרים במוצאי שבת ד' הבדלות. להבדל מהד' קליפות שמובא (ביחזקאל א') וארא והנה רוח סערה באה מן הצפון ענן גדול ואש מתלקחת ונוגה לו סביב. ואנחנו אומרים הבדלה במוש"ק להבדל מהם, ומובא בשלה"ק בשם תולעת יעקב ח"ל.

ומברך הסבדיל בין קודש לחול וכו' ותקנו בכאן ד' הכולות כנגד ארבע קליפות ששביב האצילות, והם רוח סערה, ענן גדול, ואש מתלקחת, ונוגה לו סביב, ואלה הם סוד עשרה כתרים תחוננים הנקראים קליפות ליודעי חן, ואלה הקליפות הם טחיצה בין ישראל לאביהם שבשמים כשגורמים העונות, ועל זה כתוב, כי אם עינותיכם חיו סבדילים וגו' וכו', ולפי שהלבושים של שבת הם בדרך כריאה ויכולים להתערב בתם אלה הקליפות תקנו לנו להבדיל במוצאי שבת וכו', וזהו סוד ההכרלה הסבדיל בין קודש לחול, וכו', עכ"ל.

ו א ח " ב לפייס אותם שלא יקטרגו עלינו בהבדלינו מהם. שופכין מייך הבדלה על השלחן. כמובא בספר גלי רוי, ויש בחינת הבדלה הן במחשבה והן בדיבור והן במעשה. במחשבה, מן מחשבות זרות ומחשבות רעות, והן בדיבור, והן במעשה שמבדילים עצמם מהרע שבורח מן העכירה, ואם אין ציית להיצר נעשה בוה בחינת הבדלה ועיין בתיקונים דף ק"ט.

ו א ח " ג בחינת המתקה שזה שייך לצדיק שממתיק היצר ומפכו לטוב. אבל על כל זה שייך זאת אצל כל אדם, על ידי שמכניע היצר ומתבדל ממנו נמתק קצת. שככה תראה שאין כח המפתה שורה לעולם ח"ו. כי לא לעולם יונח ה' ולא לעולם יקצוף ולא לעולם יטור, אפילו שרואה שמתגברים אצלו מאד מאד התאות ומדות רעות והמחשבות, וכשרוצה להבדל קצת מהתאות מר לו מאד בתחילה יותר ממות. אבל כשמוסר נפשו לה' ולוחם מלחמתו הגם קצת קצת, או בעזרת ה' בכל פעם נמתק קצת היצר, וניקל לו ביותר ההפרש מהתאות ומפתווי היצר.

ו ב י ו ת ר ניכר בחינת המתקה באדם הגם שאינו צדיק, שהקב"ה מטעים לו לפעמים לפי שעה טעם עבודת ה' שהוא זיו שכינת כבודו ית' שמו, וכן הוא מרגיש טעם בתפלה הנרגש למתרפקים אליו. ונתקיים בו (קהלת י"א) ומתוק האור וטוב לעינים. כמובא בליקוטי רב האי גאון וז"ל וגאון אחד אומר כי זה השם (דהיינו השם יג"ל פז"ק) יגל לב המתפלל בכונה שלימה לבשרו על קבלת תפלתו וזה סוד יג"ל, ומאמר פז"ק ר"ל כי הקב"ה שראשו כתם פז שומע תפלתו במאה ברכות אשר ישראל מברכים בכל יום עכ"ל רב האי גאון. ובנר ישראל שם וז"ל וכבר כתבנו בוה השם, שבא ממחשבה עליונה לצדיק ולבשרו על קבלת התפלה ונקרא רוח הקודש, והי' בכח הכה"ג להאציל בכח זה השם משמחתו על ישראל, וכבר ראינו זה בעינינו מצדיקי הדור, מכש"כ הכה"ג הי' לו כח זה, עכ"ל, הבן הדבר, וזה הסוד של המתקה שהוא לשון מתיקות ולשון המתקת הדינים וכמספר תקן והבן,

טהרת מבוא השער הקודש

כי המתקה הוא לשון מתיקות שמבשרין לו משמים שנתקבל הפלתו. אבל לא כל אדם זוכה לזה, אבל עכ"פ חיות חדש והשתוקקות. הנצמה בלב ישראל, שישתוקק לדבר מצוה או לתורה או לתפלה, אפשר לכל אדם מישראל להשיג ולרכוש. אפילו כשהוא בדיוטא אחרונה ח"ו. כשהוא רודף אחר מצות אלקינו ב"ה וב"ש.

ועיקר בסדר עבודת ה' כי ע"י הכנעה שנכנע לפני בורא כל עולמים בהרהור תשובה ובושה לפני ה', אז תיכף נעשה הבדלה שנתבדל הרע ממנו לפי שעה, וזה אשר כתבו הצדיקים להרהר בתשובה לפני כל תורה ותפלה ומצוה, בי לכאורה קשה באם האדם עוד אחוז ברע, וההיצונים בע"כ אוחזים ותופסים בתורתו ובמצותיו, מה מועיל הרהור תשובה, הלא כל הכחות הרעות המה בשלימותם, ואטו כשביל הרהור תשובה יתפחדו ויתבטלו, אלא אם יש לאדם הרהור תשובה ובוש ונכנע לפני ה' אז נעשה בזה הבדלה לפי שעה, ונתבדל כח הרע ממנו בע"כ, ויתפרדו כל פועלי און, ואז בזה השעה מתגברת כחה של הנשמה לעלות ולפריח עם המצוה למעלה בקדושה והבן, וזה בקיצור פי' ענין הבדלה הכנעה המתקה, ועיין בזה אחי כי זה כלל היותר גדול בדרכי העבודה וכל הענינים, ואם תתן אל לבך זה יהא לך לאור מאיר לכל ענינים.

והנה כתיב (תהלים מ"ו) לכו חזו מפעלות ה' אשר שם שמות בארץ, והנה שמות הוא לשון שממות, ולהלן (בקפיטיל ס"ו) כתיב לכו וראו מפעלות אלקים, ולמה כאן אצל שמות כתיב לשון רחמים השם הוי' ב"ה, וכיון שהשם הוי' הוא מדת הרחמים, וכי השממות מפעלות ה' שהוא מדת הרחמים, ורבו"ל דרשו (בברכות דף ז' ע"ב) אל תקרי שמות אלא שמות השי"ן בצירי, א"כ למה בא הקריאה בפתח לשון שממות, וכן בכל מקום הנדרש כעין זה נצרך פירושו של דבר, אלא אפשר לפרש כי הקב"ה ברא היצר, והוא עושה כל מיני שממות וחורבנות בעולם ע"פ ז' שמות טמאות שיש לו, וע"ז קשה וכי זה מדת הרחמים, וע"ז אמרו רז"ל אל תקרי שמות שאל תסבור שלשוא ברא הקב"ה היצר, כי באם נמתק אז מאיר כמו היצר טוב, ונעשה ז' שמות שלו שמות בצירי, והנה אמרנו למעלה כי המתקה שלו ע"י הכנעה הבדלה המתקה, הכנעה הבדלה המתקה כמספר שמות, שעל ידי שלשה בחינות הנ"ל מתהפכים הצירופים לטובה.

והנה מובא בספר הליקוטים מהאריז"ל, שמלאך המות הוא מלא עינים ויש לו תרי"ג עינים, והוא נגד עבירות שאדם פוגם בתרי"ג מצות, ומכל פגם נעשה פגם בעין שלו, וכשהוא נפטר רואה לפניו כל אלו הפגמים, לכן רואה אותו מלא עינים עיי"ש, אבל כשאדם מתקן הפגמים נעשה עינים מאירים, כאמרם ז"ל (ע"ז ל"ה:ו) אפילו מלאך המות נעשה לו אוהב, אז מזה השממון של היצר שנעשה מתרי"ג עינים שלו, נעשו אורות מנהירות, לכן ה' אשר ש"ם ש'מות ב'ארץ הר"ת כמספר תרי"ג, וקודם לזה כתיב לכו חזו מפעלות הוא אותיות לחם שהוא לשון מלחמה כמו (שמות י"ד) ה' ילחם לכם, ובקיום התרי"ג מצות נעשה המתקה מכל.

סרק ה.

ונחזור לענין דלעיל, קול דודי דופק פתחי לי אחותי, ואמרנו שע"י אמונה שיאמין שבכל דור, ובכל הצרות והמרירות ונסיונות וצער פרנסה ויסורים וגלי

טהרת מבוא השער הקודש כ

וגלי גלים של היצר, הכל גנוח בהם אלופו של עולם, בסוד החמשה אלפין של אמר אויב ארדוף כמובא לעיל, ובוה האמונה שלימה פותחין שערי מעלה לעורר מדת רחמים על נפשו, לכן פתחי לי אחותי ר"ת הוא אותיות אלף, שזה האמונה, פתחי לי, תגרום שאפתח לך שער גדול, כאמרם ז"ל (מדרש רבה שה"ש ה') ע"ז הכתוב, פתחו לי פתח כחדו של מחט ואני אפתח לכם כפתחו של אולם, ואנחנו מבקשים מה' שהקב"ה יפתח לנו מקודם, כדכתיב פתחו לי שערי צדק והמה שערי ג"ע, כמובא בוהר חדש בראשית ששערי ג"ע אקראו שערי צדק, ומובא מרבינו בעל עשרה מאמרות, שכל אחד נמשך עליו מאור ג"ע מכח מעשים טובים, ומאור גיהנם ח"ו ע"י מעשיו הרעים, וזה הסוד כתיבה של ר"ה שנרשמו תנועותיו באויר הספירות ונמשך האויר ונכנס או לג"ע או לגיהנם ע"י"ש, וכשנפתחו שערי רחמים והתעוררות בא על ידי אויר הג"ע החוסף עליו, וזה שכתבתי בספרי שומר אמונים במאמר פתחו שערים, שזה הסוד כל העונה אמן בכל כחו פותחין לו שערי ג"ע ע"י"ש.

והנה באמת יש לכל בר ישראל שני פתחים, לפעמים פותח לו הקב"ה מקודם פתח ברחמי ה' ובחמלתו, וכשנתעורר בשמים איזה קטרוג על שונאי ישראל או על יחיד או על רבים, ולמטה אינם יודעים האיך צריכים רחמים גדולים, או הקב"ה מאיר לנפש לפעמים בהתעוררות גדול פתאומי, שיקוץ משנתו, ויעורר רחמים על עצמו, לכן כשבא פתאום לאדם איזה התעוררות גדול יירא ויבקש רחמים על נפשו ועל נפשות ב"ב ועל כלל ישראל, כי אולי בא ההתעוררות להזכירו שידע שצריך רחמים רבים, וזה כלל גדול לכל הבא לעבודת ה', כי לפעמים ברחמי ה' ובחמלתו מקיים הקב"ה הקרא והגדת לבנך שהוא לשון המשכה, ומתעורר לבו להתעוררות חשובה פתאומי, ולבקש רחמים על נפשו כדי שימתיק הדינים מעליו, ולפעמים צריך דייקא שיתעורר מעצמו וסותמים ממנו אתערותא דלעילא, כי זה טובתו שיתאמץ מאד לחפש עבודת ה' ג"כ בע"כ, ולדחוק עצמו לה', לכן צריך תמיד לעורר אלו השני פתחים פתחא דלעילא ופתחא דלתתא, דהיינו שיבקש מה' שיעורר עליו ברחמי אתערותא דלעילא, וכן יאמץ כחו וגבורתו בעבודת ה' במסירת נפש, ולא יבקש ולא ימתין על שום התעוררות מלמעלה והבן.

והנה רבז"ל אמרו (בברכות דף ח') לעולם יכנס אדם שני פתחים בבית הכנסת שני פתחים ס"ד אלא אימא שיעור שני פתחים ואח"כ יתפלל, ולכאורה קשה אם המכוון שיעור שני פתחים, וכי התרשל בעל המאמר מלומר תיכף מילת שיעור שני פתחים שלא להצטרך לתקן הלשון, כי באמת בכל מקום כהאי גוונא צריך פירושא למלתא כמובא במפורשים, ועוד מה ענין אלו השני פתחים, אלא יש לפרש כונת בעל המאמר, כשאדם נכנס לביהמ"ד להתפלל יכנס באלו שני פתחים שיקבל על עצמו לעורר אתערותא דלעילא, כמו שכתוב פתחו לי שערי צדק, וגם אתערותא דלתתא כדכתיב פתחי לי אחותי, כי צריך בכל תפלה לאמץ כחו וגבורתו לעורר מדת הרחמים על נפשו כמובא בליקוטי אמרים, ובוה פותחים שערי מעלה, וגם ליגיעות עצמו בנייעת נפש ובשר לעורר אתערותא דלתתא, ואמרו שני פתחים ס"ד, א"כ מי שאין שכלו מחוזק לזה וכי לא יתפלל כלל, וע"ז תירצו שיעור שני פתחים, שעל כל זה ישער בלבו כל אחד שיש שני פתחים אלו שזה עבודת התפלה העיקרית, ועכ"פ יכנס בוה האמונה להתפלל, ואם לא יעלה בידו לעורר אלו השני פתחים, או הכונה והאמונה לזה גם כן טוב.

מהרת מבוא השער הקודש

ואח"כ אמר שראשי נמלא טל שהוא ר"ת ש'ט"ן כמובא לעיל וס"ת א"ל"י ואפשר לומר ע"פ הכלי יקר על הכתוב הוא ישופך ראש שבתחלה אפשר בניקל להכניע היצר, משא"כ לבסוף כשנתרגל בעבירה ונעשה ואתה תשופנו עקב ח"ו עיי"ש, וזה שראשי נמלא טל שבאם מחזק עצמו בראש העבודה בכה לה' או אפילו ח"ו בראש פתוי היצר, אז עדיין נמשך טלא דלעילא ותוכל בניקל להשמידו, אבל קווצותיו כי היצר אינו יונק רק מהקצוות של קדושה כנודע, ואם תמתין לבסוף אז רסיסי לילה יכפול החשכות ביותר.

ואפשר לומר הוא ישופך ראש כנודע מסה"ק תלמידי בעש"ט זי"ע שעיקר שבתחילת עבודה יכוון דעתו לה' ויבטל כל המחשבות זרות, אז הגם אם לא עלה כהוגן מחשבותיו ח"ו, אבל עכ"ז נכלל הענין בקדושה, כעין כתיבת ס"ת שעיקרה שבתחילת הכתיבה תהי' לשמה, ע"כ אומרים לשם יחוד בתחלת כל מצוה, וזה הוא ישופך ראש, דהיינו שיכוין בראש לשם ה', אז נקצץ כה של הנחש, ואתה תשופנו עקב, כמובא בתיקונים דף צ"א שיעקב אותיות י' עקב, שח"ו ע"י פגם היסוד שהוא יו"ד כנודע בכמה מקומות בזה"ק שמדת יסוד הוא היו"ד, ע"י פגם היסוד ח"ו פרח יו"ד מיעקב ויש לו לעשו אחיזה בעקב ח"ו, וזה וידו אוחזת בעקב עשו עיי"ש, ועיין עוד בתיקונים דף כ"ט ע"א ודף קי"ג ע"ב, וז"ל

י' דפרח מן שח איתו י' דיעקב, דפרח י' מיניה ואשתאר עקב, ודא איתו רוא רחוא ישופך ראש ואתה תשופנו עקב, עכ"ל.

וזה עיקר התיקון של עקב של עקבא דמשיחא, לתקן הפגם של עקב, להחזיר היו"ד שפרח מיעקב, וזה רק ע"י תיקון היסוד, ולכן תראה בעקב עשו כמספר תקן שזה תכלית התיקון עכשיו בסוף הגלות, לכן קו'צ'ת'י'ו' שרומז על סוף הגלות שהמה רסיסי לילה עולה כמספר ברית, שעיי"ז ובשביל זה באים כל רסיסי לילה וכל החשכות וכל הצרות בעולם ח"ו.

לכן הרוצה לרחם על נפשו יראה לתקן זה הפגם, כמובא בר"ח שער הקדושה פרק י"ו, שכשזה נתקן או הכל נתקן, וירחם על נפשו האומללה שלא תדחה משני עולמים ח"ו בסיבת זה הפגם אשר נצרך לכל אדם לתקן, אבל אדם שהיצר ח"ו הבעל הבית שלו ועושה שלום עמו, ולא מזכיר אחריתו מה שמוכן לו ח"ו, עליו נאמר (איכה א') טמאתה בשוליה שהוא רומז למדת יסוד שהוא השוליים, לא זכרה אחריתה מה שיצמח לך מזה ח"ו, וזה עיקר תיקון האדם ותכלית תיקונו, ותכלית בריאת העולם הוא בשביל הברית, שבראשית הוא אותיות ברית א"ש כמובא בתיקונים, וגם ברא אותיות אבר כמובא בתיקונים דף ע"ד עמוד ב', שזה היא עיקר הבריאה ותכלית הבריאה, שישמרו ישראל הברית, שעל זה עומדים כל העולמות כמובא בפנים הרבה ראיות מרז"ל על זה, וזה גורם כל הצרות על שונאי ישראל בכלל, ועל כל אדם ח"ו בפרט, כל הצרות וכל החבלים בזה ובבא ח"ו, כאשר הבאתי בפנים מזה"ק ומיתר ספ"ק, ועל ידי פגם הברית נצמח התקררות אמונה, שזה תלוי בזה, כי ביסוד תליא רוא דמהימנותא וחד בחד סביך, כמובא בזה"ק בכמה מקומות, ואחד מהם הוא פ' וירא דף צ"ז ע"ב בסתרי תורה וז"ל.

ועל דא אתגלויא עליה שכינתא בהני אלוני בוסמין דלעילא, כגין לאחזאה קסיייהו ברית קרישא רחוא ככל עלמא ברזא דסהיסנותא, והוא יושב פתח האהל סאן פתח האהל, דא אתר דאקרי ברית רזא דסהיסנותא, עכ"ל.

טהרת מבוא השער הקודש כא

לפני מיום שנתסקר העולם בפריצות רח"ל, גברו רשעים בעולם וגברו בעלי זרוע את ידם, להרבות גבולם במינות ואפיקורסות רח"ל, ובאופן שלא הי' מימות בריאת עולם כזה, ואלו השני רשעות, מינות והפקירות, בזמן אחד יצאו וגברו בעולם, בהיות שכל כתות החיצונים יודעים ומרגישים שהוא סמוך מאד לגאולתנו ולפדות נפשינו, אשר גם הסומא יכול לראות ולהבין זאת, והמה יודעים שבאלו השנים שהמה אמונה וברית, המה עיקרים ושרשים שבזה תלוי פעמי הגאולה, כאשר תראה במעלות נוטרי הברית, לכן התגברו מאד בכל כח ותעצומות עזו להחטיא את ישראל באלו השני פגמים, וכבר מצאו ידיהם על ידי גודל צרות הדור וגודל הסתרה לאמץ כחם הרשע לעכב הגאולה ח"ו, הגם מה אהני להו לרמאי ברמאותיהו כי כשיגיע הרגע ויום המוגבל לגאולה שלימה ב"ב, אז אפילו אם יהיו ישראל וכל הדור רשעים ח"ו וכולהו הייב, אז יבא הגאולה ולא יאוחר רגע כמובא באוה"ח הקדוש פר' בהר והרבה ראיות מפורשות הבאתי ע"ז בספרי שומר אמונים ע"ש.

פרק ו.

והנה אחי כי בכל דור יש לכללות הדור ענין אחר לתקן, כמובא בספה"ק נועם אלימלך פר' נח וביתר סה"ק, והנה כמו שמוכא בספרים הקדושים אצל כל איש באם יראה שהיצר מתגבר עליו באיזה מדה רעה ח"ו, או באיזה עבירה, ונותן בזה כל כחו תמיד להכשיל את האדם, בזה ידע וישכיל כי בסיבת זה הפגם נולד, וזה תכלית ביאתו לעולם לתקן זאת, ויתגבר בכל כחו על היצר בזה, ככה בכללות הדור, כשרואים שהיצר מקשקש ומתגבר באיזה פגם אחד להחטיא את העולם, אז תדע ותשכיל כי בזה תלוי תיקון כללות הדור, ואם אדם פרטי נותן אל לבו ונפשו להזהר מזה החטא, אז נוטל שכר נגד כל העולם, ונתעלה בזה בעילוי גדול מאד יותר הרבה מיתר המעשים שעושה.

והנה עכשיו בעיקבא דמשיחא עיקר שנותן היצר כל כחו באלו השני דברים לקרר מהאמונה ח"ו ולפגום היסוד שבכלל זה הוא הפקירות ופריצות עיקר שבעיקרין הגורם לזה ח"ו, לכן בודאי לתקן כללות הדור או אפילו חלק מהדור, לית בר נש בעלמא אפילו אם יהי' כגובה ארזים גבהו, רק הקב"ה בכבודו ובעצמו שהבטיח לישראל להחזירם בתשובה קודם הגאולה כמובא בהקדמה ע"ש, לכן אחי חביבי תדע המאמץ כחו וגבורתו באלו שני דברים, באמונה שלימה, ובשמירת ותיקון יסוד, יזכה להיות מהיכלא דמלכא משיחא, כמובא בזה"ק וז"ל לא בעי קוב"ה מישראל אלא דינטרי האי קיימא קדישא.

ואם אלו שני דברים נתקנים התלויים זה בזה אז הכל נתקן, ועליהם נאמר והי' הנשאר בציון והנותר בירושלים קדוש יאמר לו, ולכאורה מהו כפל הלשון הנשאר בציון והנותר בירושלים, הלא ציון הוא ירושלים, ומי שישאר כאן הוא ישאר כאן, אלא ציון נקרא היסוד דכתיב (ישעי' יד) כי ה' יסד ציון, וגם ציון כמספר יוסף, הנשאר כמספר תקון, והי' הנשאר בציון מי שיתקן בחינת ציון שהוא יסוד קיימא קדישא, והנותר בירושלים זה האמונה שיתחזק באמונה שלימה, כי בירושלים הוא כמספר אמונה מלכות, שהוא האמונה תלוי בה, כמובא בזה"ק איהי אמת ואיהי אמונה, וגם כל אמונתנו תלוי בזה להאמין שמלכותו בכל משלה בין בעליונים ובין בתחתונים,

שאינ

מבוא השער **טהרת** **הקודש** כב

כלום ח"ו. וכש"כ וכש"כ באיש ישראל. אשר תכלית בריאת השתלשלות כל העולמות
הי' רק בשביל ישראל. בודאי ובודאי שח"ו לא עייפות לפניו ולא טורח להשגיח
על כל איש ואיש בכל פרטי עניניו.

כ"י הקב"ה צופה ומביט בכל עניני האיש ועל כל דרכיו וצעדיו. כדכתיב (ירמי' י"ז)
אני ה' חוקר לב בוחן כליות. וכתיב (איוב כ"ח) ולכל תכלית הוא חוקר. וכתיב (איוב
ל"ד) כי עיניו על דרכי איש וכל צעדיו יראה. וכתיב (משלי ט"ו) בכל מקום עיני ה'
צופות רעים וטובים. וכתיב (ירמי' כ"ג) אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו
נאום ה'. וכתיב (ירמי' ט"ז) כי עיני על כל דרכיהם לא נסתרו מלפני. וכתיב (עמוס
ט') ואם יחבאו בראש הכרמל משם אחפש ולקחתים ואם יסתרו מנגד עיני בקרקע
הים משם אצוה את הנחש ונשכם.

כ"י אין נסתר מנגד ה' וכל דרכי האדם וכל פסיעותיו המה מנויים וספורים. כדכתיב
(איוב ל"א) וכל צעדי יספור. וכן כל מעשיו אשר עשה הן לטוב והן לרע. וכל
דבוריו כמובא בספר חסידים שכל אדם יש לו גבול כמה דבורים צריך לדבר בימי
חיו. וכשיכלה השיעור של אלו הדבורים צריך להפטר מן העולם ח"ו. לכן צריך ליתן
הדיבורים לפני ה'. וכל דברי האדם אפילו קול היוצא מן פטיש שמכה. וכן כל הבל
היוצא מפיו. מהכל נעשה איהו ענין. כמובא זאת בזה"ק בסבא משפטים. וכן מובא
בזה"ק שבכל מעשה האדם נעשה הבל הן בקדושה והן בס"א. וזה ההבל נעלה למעלה.
וזה מביאין לאדם לאחר פטירתו. וכן כל תורה ותפלה ומעשים בעצמם שעשה. כמובא
בזה"ק וישלח דף קע"ו ע"א וז"ל

ריש אמר כל אינון סלין דאורייתא וכל ההיא אורייתא דאשתדל כה בר נש
בתאי עלמא. אינון סלין וחהיא אורייתא קייסא קביה ואסרת
קסיה והיא ארימת קלין ולא אשתככת ולההיא זמנא איחי תשיח ותיסא כפוס
דאתרבק בר נש ואשתדל כהאי עלמא, ועל דא אינון יקוסון בקיובא שלים לחוי
עלמא כרקאטרן. ולהלן כעסוד ב' זיל תיה כסה גרים עוברא דבר נש, דהא כל
סאי (סאן) דאיהו עכיד כלא אתרשם וקייסא קסי דקביה, עכ"ל.

פרק ז.

והנה אמרו רז"ל (בחולין דף ז'): אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא א"כ מכריזין עליו
למעלה. הרי יסורים קטנים כאלו שהוא נוקף האצבע. נעשה מזה כרוז
למעלה. הרי ההשגחה גדולה על האדם. ואמרו (ערכין ט"ז): עד היכן תכלית יסורין א"ר
אלעזר אפילו ארגו לו בגד ללבוש ואין מתקבל עליו. מתקיף לה רבא זעירא ואיתימא
רבי שמואל בר נחמני גדולה מזו אמרו אפילו נתכוונו למזוג בחמין ומזגו לו בצונן.
בצונן ומזגו לו בחמין. ואת אמרת כולי האי. מר ברי' דרבינא אמר אפילו נהפך לו
חלוקו. רבא ואיתימא רב חסדא ואיתימא ר' יצחק ואמרי לה במתניתא תנא אפילו
הושיט ידו לכיס ליטול שלש ועלו בידו שתיים עכ"ל. ואם אדם מאמין בזה או נמתקין
מעליו הדינים. כשמשים אל לבו לשוב אל ה'.

וכן אפילו כל מחשבות האדם המה בהשגחה עלינו. כידוע מתלמידי הבעש"ט זי"ע
שאין שום מחשבה במקרה. רק כל מחשבותיו שחולפים על האדם הן לטוב
והן לביש ח"ו. בכל ענינים יש תיקוני נפשו. אם יש לו דעת להבין ולהשכיל. הגם אדם
שמחשבותיו

טהרת מבוא השער הקודש

שמחשבותיו משוקעים ומבלבלים בכל יום בשטותים והבלים, בכל אלו מוטמן בו השגחת הבורא, ולפעמים באמצע בלבול המחשבות באו לו מחשבות טובות לעשות מצות וכדומה כדי להעלות אלו המחשבות, וזה מהשגחת ה' עליו.

וכן אין שום דבר בעולם, ואין שום ברי' בעולם, הן בני אדם הן שאר בראים, שבכחם ליגע באדם בלתי השגחה עליונה, אפילו כינה העוקצתו מובא בשם האריז"ל שלא יקוף בו, כי זה ממותרות האדם וזה תיקונו, וכן זבוב ופרעוש ויתוש שעוקצים את האדם, בא בהשגחה עליונה, כמובא במדרש פר' וירא ברצות ה' דרכי איש גם אויביו ישלים אתו אלו הפרעושים והיתושים והזבובים, כי אין שום דבר חי יכול ליגע בבני אדם בלתי השגחה עליונה, כי גם הזבובים והפרעושים והיתושים באים מניצוצי הרע שבאדם שגרם ע"י עונותיו, והוא בהשגחה עליונה איזה פרעושים ויתושים יעקצו לאדם, ולפעמים ח"ו ע"י נשיכת זבובים יתלה עד שח"ו על שונאי ישראל כדכתיב (קהלת י') זבובי מות יבאיש.

וכן מובא בספר חסידים באם יתלה אדם ע"י שיאכל איזה מאכל, לא יתלה שע"י מאכל בא לו, רק הוא בהשגחה עליונה, שעונותיו גרמו שיאכל זה המאכל המקולקל, או ה"י קטרוג על המאכל ועי"ז נתקלקל, וכן מובא שם אם היטיבו לו בני אדם יתלה בהשגחה עליונה, וכן כל הרוחה שבא לאדם, כמובא שם שהקב"ה נותן בלב בני אדם שיקנו אצלו הסחורה, וכן מי שעובד ה' ועוסק בתורה הקב"ה מזמין לו הצטרכותו, שהקב"ה שולח מלאכים להביא לעוסק בתורה כל הצטרכותו, וכן כל דבר אשר יש לאדם הן מלבושים והן דירה והן כל הצטרכותו הכל המה חלקי אדם וניצוציו כמובא בספרים הקדושים, וכן היכן יאכל, והיכן ישן, והיכן ילך, ובאיזה דרך, ובאיזה שביל, ובאיזה מקום, הכל הוא מושגח בהשגחת הבורא, ועיין בזה בספר אלימה ובשיעור קומה לרמ"ק ז"ל, וכן הוא בהשגחה פרטית מיוחדת כל נכסי בני"א בהמותיו חיותיו וכל דבר ששייכים לבני אדם.

וכן יש סימנים מרב האי גאון, ומובא קצת מזה בספר אחד, על האיברים שמפרסמים או אוחו לאדם פתאום איזה דקירה או חיכוך, הכל בא לרמוז לו איזה דבר או פגם, כי כל האיברים מגידים לאדם סימנים ונביאות, וכן אפילו עבירות שאדם עובר ח"ו יש בו מניצוצי קודש, והמה בהשגחה עד שישוב בתשובה ויתקן מעשיו, ואם אדם מתדבק תמיד בזה האמונה, אז נתקן האדם, ומזמינים לו כל דברים לתיקון נפשו, כמובא בצוואת הריב"ש וכן בכתר שם טוב וז"ל.

התורה חסה על סמונם של ישראל, ולמה כן, כי זה כלל גדול שכל דבר שאדם לובש או אוכל או משתמש בכלי נהנה מהחיות שיש באותו דבר, כי לולא אותו רוחניות לא היה שום קיום לאיתו דבר, כי יש שם ניצוצין קדושים השייכים לשורש נשמתו, ושמתיו כי זה הטעם שיש אדם שהוא אוהב דבר זה ויש אדם ששונא דבר זה ואוהב דבר אחר, וכשהוא משתמש באותו כלי או אוכל מאכלין אפילו לצורך גופו הוא מתקן הניצוצות, כי אח"כ הוא עובר ה' באותו כח הבא לגופו מאותו מלבוש או מאכל או שאר דברים, ובוה הכח עובר להשייח נמצא מתקנם, לכך פעמים אירע שיאבד הדבר ההוא שכשכלה כבר לתקן כל הניצוצות שהיו באותו דבר השייכים לשורש נשמתו, או לוקח סמנו השייח אותו הכלי ונותן לאחר ששייכים הניצוצין הנשארים באותו הכלי לשורש אחר, ואמר ריב"ש ע"ה שאוכלין בני אדם ויושבין עם בני אדם ומשתמשין בבני אדם, היינו בניצוצין שיש באותו הדברים, לכך צריך אדם לחוס על כליו ועל כל דבר שיש לו, היינו מצד הניצוצין שיש שם, כדי לחוס על ניצוציו הקדושים, עכ"ל.

ועוד שנעשים לו נסים ונפלאות תמיד. כי אמונת השגחה ממתיק כל הדינים ומבטל כל הגזירות.

וְלַפְעָמִים נִיצוֹל אָדָם מִסַּכְנָה גְדוּלָה חָיו כְּמוֹ לְמַשֵּׁל כִּי כָל דָּבָר אֲשֶׁר נִגְזַר חָיו עַל הָאָדָם. מְגַלִּין לוֹ בַחֲלוּמוֹ רַק שְׁאִינוּ מִבֵּין הַדָּבָר, וְכֵן מְגַלִּין בַּהֲקִיק עַיִן רָכוּ שְׁמַרְמִזִּין לוֹ בְּאִיזָה עֵינָיו, וְמִי שֶׁרְגִיל בְּאֲמוּנַת הַשְּׁגָחָה אֵין נִיתֵן לוֹ דַּעַת מִשְׁמַיִם שִׁבִּין זֶה הַרְמִיזָא. אִם נִמְנַע מִלִּיסַע בּוֹזֵה הַמְּקוֹם. אִם לִילֵךְ. אִם לַעֲשׂוֹת. כִּי מֵאִמִּין בּוֹזֵה הַשְּׁגָחָה וְהַרְמִזָּה. אִם מִמִּילָא מִתְּבַטֵּל זֶה הַגְּזִירָה, וְעֵינָיו אֲחִי בַסְּפָרִי שׁוֹמֵר אֲמוּנָה בְּמֵאֵרֶה הַשְּׁגָחָה פְּרִטִית וְחַיֵּי נִפְשָׁךְ בְּעֵהָ. עַד כֹּאֵן שְׁנֵי פְּרָטִים בְּעֵינָיו אֲמוּנָה, שֶׁהוּא אֲמוּנַת ה' וְאֲמוּנָה בְּגוֹדֵל הַשְּׁגָחָה.

וּפְרָט הַשְּׁלִישִׁי שִׁיאִמִּין בְּאֲמוּנָה שְׁלִימָה בְּכָל דְּבָרֵי תוֹרַתֵנוּ הַקְּדוּשָׁה וּבְכָל דְּבָרֵי רוּזָל. שֶׁהֵמָּה כֻּלָּם אֲמִתִּים וּבְרֻרוּם. הֵגֵם בְּמִקוֹם שֶׁדְּבָרָיו דְּבָרֵי חִידוֹת וְחֻכְמוֹת. הֵלָא נִכְתְּבוּ תְּלֵי תְּלִים דְּרוּשִׁים וּסְפָרִים עַל גּוֹזְמָאוֹת שֶׁל רַבָּה בַר בַּר חֲנָה, וְכֵן עַל חֻכְמוֹת דְּסַבִּי דְּבִי אֲתוּנָא מֵהַתְּנָא ר' יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָה (בְּכּוֹרוֹת ח:). וְכֵן בְּכָל מְקוֹם שֶׁדְּבָרָה הַתּוֹרָה בְּלִשׁוֹן גּוֹזְמָא, וְשֶׁדְּבָרָיו חֻכְמִים בְּלִשׁוֹן גּוֹזְמָא הַכֹּל יֵשׁ לוֹ מְקוֹם וְסוּד מִיּוֹחַד. וְעֵינָיו בּוֹזֵה בַסְּפָרִי הַק' בְּעַל עֲשָׂרָה מֵאֲמֻרוֹת וְתַרְאֵה פְּלָאִים בּוֹזֵה. וְכֵל מְקוֹם שֶׁדְּבָרֵי חֻכְמִים סוֹתָרִים זֶה אֵת זֶה, אִם מְדַרְשִׁים הַסּוֹתָרִים אֲמַר רַבִּינוּ אֲרִיזִי"ל וְרַבִּינוּ הַבְּעַשְׂט זִי"ע וְתַלְמִידָיו שְׁכּוֹלֵם יֵשׁ לָהֶם מְקוֹר וְשׁוֹרֵשׁ בְּשַׁמַּיִם. אֲפִילוֹ חִילוּפֵי גְרַסָּאוֹת הֵמָּה בַּשְּׁגָחָה עֲלִיוֹנָה. כִּי חָיו לֹא יֵצֵא שׁוֹם דְּרוּשׁ מִפִּי רַבּוֹתֵינוּ הַקְּדוּשִׁים הַתְּנָאִים וְהַאֲמֻרָאִים בְּלִתי רוּזָק אֲשֶׁר גִּילוּ לָהֶם מִן הַשְּׁמַיִם

פּוֹק חֲזִי (סְנַהֲרִין ק"י) בּוֹזֵה הַתְּלָסִיר שֶׁשֶּׁמַּע סָר' יוֹחֲנָן רַבּוֹ, שֶׁעָתִיד הַקְּבִיָּה לְהִבְיָא אֲבָנִים טוֹבוֹת וּמְרַגְלִיּוֹת, שֶׁהֵן שְׁלִשִׁים עַל שְׁלִשִׁים אַסוֹת, וְחוֹקֵק בְּחֵם עֶשֶׂר בְּרוּם עֶשְׂרִים, וּמְעַבִּיָּין בְּשַׁעֲרֵי יְרוּשָׁלַיִם, שְׁנֵאֲסֵר (יִשְׁעִיה נִיר) וְשִׁבְחָה כְּדוֹד שְׁכַשְׁחוּתִךְ וְשַׁעֲרִיךְ וְגו', לְגַלְגֵּל עֲלֵיוֹ אוֹתוֹ תְּלָסִיר, אֲסֵר הַשְּׁחָא כְּבִיעָחָא דְצִלְצָלָא לֹא בְּשַׁכְחִינָן כּוֹלֵי חַיֵּי מְשַׁכְּחִינָן, לִימִים הַפְּלִיגָה סְפִינְתוֹ בֵּים, חוֹינְתוֹ לְמַלְאכֵי הַשְּׁרַת דְּקָא מְסַמְרֵי אֲבָנִים טוֹבוֹת וּמְרַגְלִיּוֹת, אֲסֵר לָהּ הֵן לְמֵאן, אֲסֵרֵי עָתִיד הַקְּבִיָּה לְהַעֲסִיד בְּשַׁעֲרֵי יְרוּשָׁלַם, כִּי הִרָר אֲשַׁכְּחִיה ל' יוֹחֲנָן דִּיתִיב וְסָא דְרִישׁ, אֲסֵר לִיה רַבִּי דְרוּשׁ וְלֵךְ נָאָה לְדְרוּשׁ כְּשֶׁם שְׁאֲמַרְתָּ כֵךְ רֵאִיתִי, אֲסֵר לוֹ רִיקָה אִם לֹא רֵאִיתָ לֹא חֲאֲסַנְתָּ, כִּלְגַלְגֵּל עַל דְּבָרֵי חֻכְמִים אַתָּה, יֵהֵב בֵּיה עֵינֵיה וְעֲשָׂאוּ גַל שֶׁל עֲצָמוֹת עֵיכ.

וְלֹא הָאִמִּין בּוֹזֵה עַד שֶׁהִרָאוּ לוֹ מִן הַשְּׁמַיִם שֶׁהוּא כֵךְ. כִּי מִסְתַּמָּא הִי זֶה הַתְּלָמִיד אָדָם גְּדוֹל שׁוֹכֵה שֶׁהִרָאוּ לוֹ זֹאת מִן הַשְּׁמַיִם, עֵכִז הַקְּפִיד עֲלֵיו רַבּוֹ עַל שֶׁלֹּא הָאִמִּין עַד שֶׁלֹּא רָאָה, וְעֲשָׂהוּ גַל שֶׁל עֲצָמוֹת. כִּכָּה מִי שֶׁמִּסְתַּפֵּק בְּדְבָרֵי רַבּוֹתֵינוּ הַקְּדוּשִׁים וּבְדַרְשׁוֹתֵיהֶם עֵתִיד לִהְיוֹת כֵךְ לְאַחַר פְּטִירְתּוֹ, וּגְבָרָא קְטִילָא הוּא. כְּמוֹבָא בּוֹזֵה"ק פְּר' וַיִּקְרָא דָף יו"ד ע"א וז"ל.

אֲמַר זְכַאִין אֵינּוֹן צְדִיקִיָּא דְמִשְׁחַרְלֵי בְּאוּרִייתָא וַיִּדְעִין סְחִימִין דְּרוּזֵי עֲלָאִי, וְזֵי לְאֵינּוֹן דְּאֲפִלְגִינוּ עַל מְלִיתוֹן וְלֹא סְחִימִנִי, סְחִימִין יוֹסָא כֵד הוּא אֲחִי לְבִי רַב וְאֲסֵרֵי מִלְחָא דְאוּרִייתָא הוּא בְכִי, אֲסֵרֵי לִיה אֲסֵרֵי קָא בְכִיתָ, אֲסֵר לּוֹן בְּנִין דְּעִבְרָנָא עַל סְחִימְנוֹתָא דְמִלֵּי דְרַבְנָן וּמִסְתַּפִּינָא סְרִינָא דִּהְוָא עֲלָמָא, עֵכִיל.

וּבַפ' פְּקֻרְדֵי דָף רִסִיד עֵיב וּנְפִיקִין חֲרִין רוּחִין אָף וְחִיטָה וְאַלִין אַחְסָנוֹן וְכו' וְכֵן עַל כָּל אֵינּוֹן דְּחִיכָאֵן מְסִלֵי דְאוּרִייתָא אִם מְסִלֵי דְרַבְנָן, עֵכִיל.

וְכֵל דְּבָרֵי רַבּוֹתֵינוּ הַקְּדוּשִׁים הֵמָּה קְדוּשִׁים וְנוֹרָאִים וְגַחֲלֵי אֵשׁ.

מהרת מביא השער הקודש כד

והנה זה הכתוב ואל מקומו שואף זורח, הוא רומז גם שכשח"ו בא השמש שסר ממנו הקדושה וקוב"ה. על כל זה ואל מקומו שואף זורח בסנסן היאיר להשתוקק להקב"ה. ובשביל זה שואף קדושה עליונה וזורח לו השמש, ועיין ביתר הדברים כמאמר המחשבות בפנים החיבור. והנה השתוקקות הוא ענין נפש שוקקה, ואמונה שוקקה כמספר תרי"ג וכמספר ברית עם הכולל, כי אם יש לו אמונה והשתוקקות נחשב כאילו קיים כל התרי"ג מצות, כי אמונה כולל כל התורה כאשר הבאתי בכמה דרשים בספרי שומר אמונים, וע"י השתוקקות נחשב כאילו קיים כל התורה, כי מעלה עליו הכתוב כאלו עשאו, ועי"ז נמשך עליו נטירת ברית קודש, כי משגיחין עליו מן השמים בעינא פקיחא עליונה וחמלה רבה.

וכתיב, לויחן זה יצרת לשחק בו, ומובא בספה"ק עשרה מאמרות שער ראשון כי שעשוע של לויחן, הוא הגעגועין של הצדיקים לה', ולעתיד לבא יעשה מזה הגעגועין בחינת עוז וחדה לפניו, וי"ל.

מקים רבר עברו כרוך הוא עצת נביאו ישלים כי אין שחוק הלויחן זולת זה לקבץ בו בכל יום סעין ברכותיו סקרונני הסצות שהצדיקים סחאויס בלב שלם לחיות עושים ובעשים תמיד כי סחשבתם סצטרפת למעשה והם עכשיו אוררי יום שיש בו בטול סצותיהם סחטת אונס וכוסן הסעורה עתידים עורר לויחן לענות עליו דברי שבח והלל גדול לגורא תחלות עושה פלא שחוא צדיק חונן ונוחן תהלה סצדיק את הנטול על סחשבתה חונן סתנת חנם על סמעשה שלא חושלם ונותן שכר שניהם כמו שאנו עתידים לבאר כפרק כ"ב סחחלק חשני בסיד וכתוב זה לויחן זה יצרת לשחק בו כי פיו ית' הוא צות שיתקדנו באותן סצות ובשכרן אקים שלא ננטרי, סלאכתן ורוחו הוא קבצן לאוהה סעורה ובשביל זה עוז וחדה לפניו סטה שיסחט ישראל בעושו והנה הקווי אל השמחה יקרא שחוק על דרך האסור באכרהם כשנפל על פניו בכשורת הזרק אלא שבא אצל הלויחן כפועל יוצא כי יוצרו ססציא וססגיל בו חשחוק בכל יום להטיב כאסור וכהשתלם להם השמחה עצמה לקחיד לבא ישחט ה' כמעשיו עכ"ל.

וכ' עבודת הצדיקים ה' תמיד השתוקקות גדול לה', והיצר הרשע מכבה מאדם זה, והשתוקקות נמשך ע"י תשובה תמידית, כי בלא תשובה ח"ו נחשך הדעת ואינו יודע ואינו זוכר באיזה עולם עומד ומה נעשה עמו, וע"י תשובה תמידית נפתח לו דעת הקדוש, וזוכה שאורייתא מודעת לי' חוביה, ויודע ומרגיש מה שפגם לה', עד שעומדים לפניו עונותיו כמו שערות ראשו, ונפשו נשבר ונדכה, ומי שאינו עוסק בתשובה סר ממנו האמונה וההשתוקקות ח"ו ודעת דקדושה, וכש"כ ע"י פגם הברית שהופגם הדעת עליונה ח"ו, ואם לומד תורה ועוסק במעשים טובים רבים, עכ"ז אם אינו עוסק בתשובה נחשך שכלו ונתעבה חומרו ויגבה לבו, כמובא ברי"ח שער התשובה עי"ש.

לכך אחי אהובי אל תתרפה מתשובה תמידית לה', ואז תתרומם ותתנשא בנפשך, ויתוסף עליך קדושה וטהרה וחמלה רבה מחמלת ה', וזוהו החיבור בע"ה תמצא כל חפצי לבבך ותיקון נפשך, וסדר תשובה לה' על כל פרט ופרט. הרחמן הוא יטהר לבבינו, ויזכינו לשוב אליו בלב שלם ובלב תמים, ויקרבינו לעבודתו ית"ש לנו ולכל ישראל ולכל העוסקים בחבורא דא, ויושגחו מעם ה' בהשגחה עליונה והשגחה תמידית בכל טוב ורצון העליון ברחמים רבים אמן כן יהי רצון.

טהרת הקודש

מאמר מעלות נוטרי היסוד

בעיה אתחיל להעתיק מאמרים מדברי זוהר הקדוש ממעלת שמירת הברית והנה סידרתי המאמר לראות ולהראות גודל שכר של נטירת היסוד, הגם מי ומי יתפאר שזכה אפילו למעלה חדא מאלו המעלות, וכש"כ איש אנוש כמוני רחוק מה' בתכלית. אבל עכ"ז סידרתי לידע ולהודיע גדולת ושבח הדבר, ועוד דע אחי מי ששומר עיניו וידינו ומחשבותיו שלא יכניס עצמו במזיד ח"ו בהרהורים רעים, וכשבאו ללבו דוחה אותם תיכף בשתי ידיים, ושומר עצמו בכל כחו, ומיתר ענינים המובאים במאמר שמירת הברית להלן, אז בלי ספק הגם אם לא יזכה עכשיו לכל אלו המעלות בהיות שאין הדור והזמן מסוגל לזה, אבל בלי ספק שלעתיד לבא יהא גבולו ומחיצתו עם אלו צדיקים נוטרי ברית שזכו לכל אלו המעלות, כי אין הקב"ה מקפח ח"ו שכר שום ברי', וכש"כ בדור שפל כזה אשר בעוה"ר השווקים מלאים פריצות, והשומר נפשו עכשיו שכרו וגדולתו וחשיבותו למעלה בלי חקר.

מעלה א. איתא בזה"ק בראשית דף נ"ו ע"א וז"ל ת"ח כד ברא קוב"ה עלמא עבד האי ברית וקיימא עליה עלמא, מנלן דכתיב בראשית ברא שית דא ברית דעלמא קיימא עליה עכ"ל. ומובא בתיקונים דף ס"ד ע"ב וז"ל, קם רבי שמעון פתח ואמר בראשית ברית אש דאיהו אות ורשימו דעלאין ותתאין ביה קיימין. איהו אות דצבא דלעילא דבהון אתקרי קוב"ה יקו"ק צבאות, ואיהו אות דצבא דלתתא, איהו אות וברית דביה קיימין שמיא וארעא כד"א (ירמי' לא) אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתי, איהו אות ודאי דאיהו רשימו דחותמא דמלכא, עכ"ל. פירוש כי ידוע שכל העולמות עומדים וקיימים על שבעה עמודים, והמה שבעה המדות, כנגד שבעה ימים, ושבעה שבועות של ספירת העומר, שנתן לנו הבורא ב"ה לתקן אלו הז' מדות, וכל העולם קיים על המדות שקראים בספרי חכמה ז' ימי הבנין, והמדה הששית היא מדת יסוד, וכשהקב"ה ברא את עולמו הסתכל על זו המדה הששית שישראל הקדושים יקיימו אותה, ובכה גודל זה השמחה שעלה לפניו כביכול ברא עולמו על זו המדה, וכן מובא שם דף ל"ב ע"א שר' שמעון אמר על ברית עלמא אתברי ואתקיים דכתיב אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתי, ועוד מאריך שם בזה. הרי לך אחי מעלה אחת גדולה בכרית קודש מפי עדות ר' שמעון בן יוחאי מה שכל העולם נברא וקיים רק בשביל הברית, אשר זה קיום כל העולמות, כמובא בזהר פר' נח דף ס"ו ע"ב ת"ח כל זמנא דישראל נטרו קיימא קדישא, כדון עבדי קיומא לעילא ותתא, וכד שבקי להאי ברית כדון לא אשתכח קיום לעילא ותתא עכ"ל. דהיינו אפילו כל המלאכים וכל העולמות ח"ו נהרסים ע"י פגם הברית, וכן קיומא דברית קדישא מעמיד ומקיים כל העליונים ותחתונים, וכך אמרו (במס' גדרים דף לב.) גדולה מילה שאילמלא מילה לא נתקיימו שמים וארץ שנאמר כה אמר ה' אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתי, הרי מעלה ראשונה.

מעלה

טהרת סאמר מעלות נוטרי יסוד הקודש כה

מעלה ב. מובא שם בזה"ק דף ס"ו ע"ב וז"ל אמר ר' אלעזר בכל זמנא דבני נשא יתאחדון ברית דא ולא ישבקון ליה. לית עם ולישן בעלמא דייביל לאבשא לון עכ"ל. פי' בזמן שישראל נוטריין הברית אין שום אומה ולשון יכול לשלוט בהם. ומובא שם כי גזירת המבול הי' בשביל שהשחיתו זרעם. כנודע מהכתוב כי השחית כל בשר, ובוה נדונו במים רותחים, ונח הצדיק שנטר הברית מצא חן בעיני ה' והצילו מכל העולם, הרי אם אדם נוטר הברית גורם בזה הצלה לנפשות ישראל, שכמה נפשות בלי שיעור ניצולים בזכותו, והכל לפי כחו ולפי מעשיו, וכל גזירות האומות אין בכחם לצאת מכח אל הפועל רק בשביל פגם הברית ח"ו.

מעלה ג. מובא בזה"ק שם דף קצ"ז ע"א וז"ל ועל דא כל מאן דנטר ברית קדישא כאילו קיים אורייתא קדישא כולא, דהא ברית שקול ככל אורייתא עכ"ל. וכן מובא בזה"ק ויקרא דף י"ג ע"ב וז"ל ועל דא אורייתא אחידת בהאי, דכל מאן דנטר האי ברית כאילו נטיר אורייתא כולא עכ"ל. ועוד מובא זאת בכמה מקומות בזה"ק. הרי כמה חשוב ומקובל ברית קמי קוב"ה, כי בכל פעם שנוטר הברית מחשב לו הקב"ה כאילו קיים כל התורה כולה.

מעלה ד. בשמירת הברית המובא בזה"ק פרי' לך דף צ"ד ע"א וז"ל פתח אידך ואמר (איוב י"ט) ומבשרי אחזה אלוה, מאי ומבשרי, ומעצמי מבעי ליה, אלא מבשרי ממש, ומאי היא, דכתיב (ירמיה י"א) ובשר קודש יעברו מעליך, וכתיב (בראשית י"ז) והיתה בריתי בבשרכם, דתניא בכל זמנא דאתרשים בר נש בהאי רשימא קדישא דהאי את, מניה חמי לקוב"ה, מניה ממש, ונשמתא קדישא אתאחידת ביה וכו', ואי זכי ונטיר ליה שכינתא לא אתפרש מניה כו', וכלא תליא בהאי את, וע"ד כתיב ומבשרי אחזה אלוה דא שלימותא דכלא, מבשרי ממש, מהאי את ממש, ועל דא זכאין אינון ישראל קדישין דאחידן ביה בקב"ה, זכאין אינון בעלמא דין ובעלמא דאתי עלייהו כתיב (דברים ד') ואתם הדבקים בה' וגו' ובג"כ חיים כלכם היום עכ"ל, ותראה מכאן אם שומר הברית ואין מקיים בו ח"ו מש"כ ובשר קודש יעברו מעליך, זוכה לשלשה מעלות גדולות, אחד שזוכה לעתיד לראות הקב"ה ממש בלי שום מסך המבדיל, ומי יכול לשער ולספר אלו הדברים, ואשרי לנשמה שזוכה בעת צאתה מן העולם לראות הקב"ה כאשר תראה כאן בדברי הוזה"ק אשר שום מלאך ושרף אינו זוכה לזה. [ועוד שני מעלות אשר יבוארו במעלה ה' ומעלה ו'].

מעלה ה. מהמבואר שם דנשמתא קדישא אתאחידת ביה, דהיינו שצריך לאדם רחמים גדולים ומעשים רבים ותורה ועבודה רבה בלי שיעור שיזכה לנפש רוח ונשמה, כמובא בזה"ק ובספרי רבינו האריז"ל שמי שלא זכה לכולם מוכרח להתגלגל בלי שיעור פעמים עד שזוכה לכולם, ועל ידי שמירת הברית הבטיח הוזה"ק שזוכה שנשמתא קדישא אתאחידת ביה, ועוד הלשון אתאחידת ביה המכוון שבאים נשמות גדולות מצדיקים הקודמים להתעבר בו, כידוע מרבינו האריז"ל, וכמו שמובא ברע"מ כי הבא לטהר מסייעין לו ר' נתן אומר מסייעין לו ע"י נשמות הצדיקים, ואי לא זכי ח"ו או מקיים בו (איוב ד') מנשמת אלוה יאבדו, נאבד ממנו הן נשמה שלו ונשמה שהרויח במעשיו, כי לפעמים אם זוכה לעשות איזה מצוה כהוגן מתדבק בו איזה נשמה קדושה עליונה, וכ"ז נאבד ממנו ע"י פגם היסוד ונשמת אלוה יאבדו.

מעלה ו. ועוד מעלה היותר גדולה שמובא שם, ואי זכי ונטיר ליה שכינתא לא אתפרש מניה, וכן הוא בזה"ק פרי' שלח דף קס"ה ע"ב המובא לקמן במעלה ט"ז וז"ל

טהרת מאמר סעלות נוטרי היסוד הקודש

וז"ל כל מאן דנטיר ברית קדישא אדווגת ביה שכינתא ושריאת עליה וכו' דכיון דנטיר ברית דא עם ה' להוי ולא אתפרש מניה עכ"ל. שזוכה להיות משכן לשכינת כבודו ית', כדכתיב ונתתי משכני בתוכם. בתוכם ממש, כמובא באלשיך הקדוש על זה הכתוב, וגם על הכתוב ועשו לי מקדש, עיי"ש בדבריו הקדושים, ואי אפשר בשום אופן שבעולם לזכות לזה המדריגה ובחינה, רק על ידי שמירת הברית, כמובא כאן בזה"ק כי שכינתא לא אתפרש מניה. הרי כאן שלשה מעלות גדולות ורמות אשר לא יערבנו כסף וזהב ושום חמדה בעולם, שזוכה לראות השכינה ומקיים בו מה שכתוב מבשרי אחזה אלוה, דהיינו על ידי בשרי שנקרא האבר בשר סתם בשר קודש זוכה לראות השכינה, וזוכה שנשמות קדושות מתאחדים בו, וזוכה ששכינה לא תתפרש מניה. אשרי לו ואשרי חלקו. הרי כאן עד הנה ששה מעלות בשמירת הברית.

מעלה ז. מובא בזה"ק פר' שמות דף ג' ע"ב ח"ל ר' אבא אמר מאי נגד השמש נגד הברית דאיקרי שמש, ועליה אתמר כי שמש ומגן ה' אלקים, שמש ומגן דא ברית קדישא, מה שמש זרח ואנהיר על עלמא, אוף הכי ברית קדישא זרח ואנהיר גופא דבר נש, מגן מה מגן איהו לאגנא עליה דב"נ, אוף הכי ברית קדישא מגן עליה דבר נש, מאן דנטיר ליה לית נזקא בעלמא דיכיל למקרב בהדיה ודא הוא נגד השמש עכ"ל, ופי' באור החמה זרח ואנהיר גופא דב"נ, שעל ידו נכנס בקודש ונשמה מאירה בו עכ"ל, ודע שדברים רבים נכלל בזה"ק באלו הדבורים, ותדע כי על ידי מחשבות קדושות של האדם מתקן ומאיר בחינת נשמתו, ועל ידי דבורים קדושים ולמודי התורה ותפלה מתקן בחינת רוח שבקרבו, ועל ידי מצות מעשיות מתקן בחינת הנפש, וכל אחד מאלו משכנם במקומות אחרים כאשר יבואר במאמרים הבאים בע"ה, והנה זה שייך לכל בר ישראל אשר זוכה לפעמים למחשבות טהורות ותורה ותפלה ודבורים קדושים ומצות מעשיות, אבל תכלית הבריאה הי' בשביל אלו המקדשים גופם ג"כ, שהגוף נתהפך לרוחני, כמבואר באור החיים הק' פר' חיי שרה וז"ל כי הצדיקים הגם שימותו הגוף אינו מושלל מהחיים, כי צדיקים במיתתם קרויים חיים, וצא ולמד ממצעה רבי אחאי בר יאשיה, והטעם הוא כי בהיותם בעוה"ז מהפכים בחינת החומר שביסודות לבחינת הרוחניות הקדוש שבנפש, באמצעות מעשים טובים והכלגת התורה שמשתדלים בעולם הזה, עכ"ל. אבל עכ"פ אלו שמקיימים כל התרי"ג מצות בכל מה דאפשר ביגיעות ובהתעמלות הגוף כדכתיב אדם לעמל יולד, עיי"ז וזכה שמנהיר ומאיר גופו גם כן, ויזכה לעתיד בתחיית המתים שגופו ינהיר כמו גופו של אדם הראשון קודם החטא כאשר יבואר לקמן, כמו שאמרו על רבינו ר' ר' אלימלך זי"ע שגופו היה מאיר כמו אלף נשמות מישראל, וגם גורם שגופו ישכב בקבר במנוחה, ומי יכול לשער מעלת אלו הצדיקים, ומובא לעיל כי השומר הברית כאילו קיים כל התורה כולה, ועיי' נסיון שהיצר תקיף עליו כמובא ברמב"ם בהלכות איסורי ביאה פרק כ"ב אין לך דבר בכל התורה כולה שהוא קשה לרוב העם לפרוש אלא מן העריות והביאות האסורות עכ"ל, לכן זוכה בשביל זה כמו שהשמש אנהיר לכל העולם כך זה הנוטר ברית קודש שלו מאיר את גופו, ואין רימה ותולעה שולט בו, ויזכה לעתיד לעין לא ראתה, ומלת מגן יתפרש להלן בע"ה, הרי מעלה שביעית.

מעלה ח. בשמירת הברית, ועכשיו נלך בע"ה ליתר המעלות הגבוהות, מובא בזה"ק בשלח דף ס"א ע"א וז"ל אמר ר' יהודא מאי דכתיב (תהלים מה) חגור חרבך על ירך

גבור

מהרת באסר טעלות נוטרי היסוד הקודש כו

גבור הודך והדרך. אלא כל מאן דמזרו גרמיה ושווי דחילו דחרבא שנא תקיפא לקבליה. על ירך. מאי. על ירך דא רשימא קדישא כד"א (בראשית כ"ד) שים נא ירך תחת ירכיך. ד"א חגור חרבך כלומר זרו ואתקיף יצרך בישא דאיהו חרבך. על ירך על ההוא רשימא קדישא לנטרא ליה. ואי נטיר ליה כדין איקרי גבור. וקב"ה אלביש ליה בלבושו. ומאן לבושו דקב"ה הוד ונצח (ג"א והדר) דכתיב (תהלים קד) הוד והדר לבשת אוף הכא הודך והדרך. וכדין אתדבק בר נש במלכא קדישא כדקא יאות. מכאן ולהלאה כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך כי אני ה' רופאיך. דא מלכא קדישא. ועל דא אזרח לון על ההוא מלה ממש דיהב ורשם בהו ולא יתיר עכ"ל. זגם בספיק ר"ח מעתיק זה הזוהר ומביא שם מאלו המעלות. הרי תראה אחי אהובי מזה שהנוטר ברית איקרי גבור שצריך גבורה גדולה לזה. לזה אמר בווה"ק אלא כל מאן דמזרו גרמיה ושווי דחילו דחרבא שנא תקיפא לקבליה. והפירוש הוא כמובא מרבינו האריז"ל כי יש חרב לס"ם רח"ל לכרות נשמות מלעילא ממקור הנשמות ונמסרו אלו הנשמות בידו ע"י פגם הברית ח"ו. ועוד נדבר מזה. ואוי לו ולנפשו מה שגורם. לזה כפל כאן בלשונו שישים נגד עיניו הפחד של זה החרב השנון התקיף. כי בשעה שבא היצר אל האדם בזה הנסיון. ומביא עמו חרבו הגדולה להרגו ולהכריתו ח"ו. לכן תהא תקיף וברח לנפשו. כמו שעשה יוסף הצדיק כדכתיב ויברח וינס החוצה. לזה אמר מאן דמזרו גרמיה. שצריך רחמים גדולים בעת נסיון. וזריזות גדול לברוח ולהתתקף ולנוס. ומי שעומד בנסיון נקרא גבור שכן מצינו בבוועז שהוא אחד משלשה צדיקי עולם שהמה. בוועז. פלטי בן ליש. יוסף. וסימנך ב'פ"י ישרים בפי ר"ת בוועז. פלטי. יוסף. פלטי ידוע ששאל המלך נתן לו אשת דוד מיכל לאשה והוא נעץ חרב בינו ובינה כל אלו השנים שהיתה גביה. ומסתמא הי' לו נסיונות גדולות אם זכה להמנות עם שלשה צדיקי עולם. ובוועז כשראה שאשה שוכבת מרגלותיו הי' היצר מקשקש בקרבו והוא נשבע ליצרו כמובא במדרש רבה רית וז"ל א"ר יוסי שלשה הן שבא יצרן לתוקפן ונזדרו עליו כל אחד ואחד בשבועה וכו' בוועז מנין שנאמר חי ה' שכבי עד הבוקר. ר' יהודא אומר כל אותו הלילה הי' יצרו מקטרגו ואומר וכו' ונשבע ליצרו ואמר חי ה' שאיני נוגע בה עכ"ל. ועי"ז נקרא בוועז כלומר בו עז כמובא בתיקונים דף ע"ה ע"ב עיי"ש. שהי' לו זה העוז והגבורה. ומזה הגבורה הגדולה ששבר יצרו נולד נשמת משיח צדקינו שיתגלה לנו בעגלא ובזמן קריב. וכתיב חצי גבור שנונים שזה קאי על נוטרי ברית כידוע. והנוטר ברית יש לו אלו החצים שנונים בידו כמובא בתיקוני זוה"ק שע"י ק"ש ותפלה בזה זורקין חצים לגבי נחש העליון. ומי שנוטר ברית זוכה לומר ק"ש ותפלה ברשפי להבות אש. ונטל אלו החצים והורג בהם ומפיל לאלפים ורבבות בכח מסירת נפשו ומחשבותיו הטהורות. לכן יש בידו חצי גבור שנונים עם גחלי רתמים רשפי להבת אש. כי איזה גבור הכובש את יצרו וסתם היצר הוא על ענין עריות הרי מעלה שמינית.

מעלה ט. ועוד מובא שם בווה"ק כי לא די שאיקרי גבור רק הקב"ה אלביש יתיה בלבושיה שהוא הוד והדר. חגור חרבך על ירך גבור הודך והדרך שהמה לבושי הקב"ה. ואשרי לילוד אשה רימה ותולעה קטן ושפל. שהקב"ה מלך מלכי המלכים ב"ה עילת כל העילות וסיבת כל הסיבות מחי' ומהוה עליונים ותחתונים בכל שעה ורגע. יזכה תולעת קטן. שהקב"ה ילביש אותו בלבושו לבוש מלך. הרי מעלה תשיעית.

מעלה

טהרת סאסר סעלות נוטרי היסוד הקודש

מעלה י. המובא שם בלשונו הקדוש כדין אתדבק בר נש במלכא קדישא כדקא יאות. כי זה תכלית הבריאה, כמובא ברמב"ם ז"ל כאשר אעתיק לשונו במאמר טהרת המחשבה, ומובא בכל ספרי קדמאי ובתראי במקומות בלי שיעור, שזה תכלית הבריאה שנתדבק בו ית"ש, וכשעונותיו מבדילים א"א להתדבק בהקב"ה בשום אופן, כי החיצונים מבדילים בעד שכלו במסך המבדיל כל זמן שלא תיקן זה המדה, ומבלבלים אותו כל מיני מחשבות זרות ח"ו לנתק אותו משרשו, ועוד יתבאר זה באריכות בע"ה ביתר המאמרים. והנה לעיל בזהר פרשת לך לך דף צ"ד ע"א קאמר בגין דהוא אתאחיד בשמא דקב"ה. דהיינו כי על ידי זה נתקן השם הוי' ב"ה הד' אותיות, כאשר יובא להלן בע"ה, וכאן אמר וכדין אתדבק בר נש במלכא קדישא כדקא יאות, זה גודל הדביקות של הצדיקים, כמו רבינו הגדול רבי מיכל מולאטשוב ז"ל שאמרו עליו הצדיקים שלא ראה טפה לבטלה מימיו, וזכה שיצאה נפשו על ידי דביקות ה', וכן בעל העשרה מאמרות זכה לזה, ואשרי להם וגורלם, וכל מה שזוכה יותר לתקן זה המדה הקדושה, יותר יזכה להתדבק בה' במחשבה דבור ומעשה, וה' ישים חלקינו מהני הדבקים עמו אמן. ועיין בראשית חכמה שער הקדושה סוף פרק י"ז וז"ל הזוכה לטהר מדת הברית בכל התנאים שפי', יזכה שיהיו מחשבותיו טהורים ויזכה להיות דבק בידו', והטעם כי י' עליונה שהיא בסוד החכמה תלויה בי' התחתונה שהם סוד שני יוד"ין שבא. [שהא' היא צורת י' למעלה וי' למטה וו' באמצע] וכן ב' יוד"ין שבשני שמות יקו"ק ואדני' כדפי' בתיקונים, וכיון שהתחתונה היא פגומה גם העליונה היא פגומה, ובעוד שאין האדם עושה תשובה לטהר מדת הברית הפגומה, אי איפשר שיהיו מחשבותיו טהורות להיות דבוק בידו' בהיותו עומד בתפלה, והמטהר בריתו הרי מטהר כביכול ידו' שבו ויזכה להיות דבק בו, וכן פי' בזהר (פ' לך לך דף צ"ד) שעל מדת הברית נאמר (דברים ד') ואתם הדבקים בידו' אלקיכם, וכלא תליא בהאי את, ועל דא כתיב (איוב י"ט) ומבשרי אחזה אלוה, דא שלימותא דכלא מבשרי ממש מהאי את ממש, ועל דא זכאין אינון ישראל דאחידן ביה בקב"ה, זכאין אינון בעלמא דין ובעלמא דאתי, עליהו כתיב ואתם הדבקים בידו' וגו' בגין כך חיים כלכם היום, וכן בזהר (פ' ויקרא י"ד ע"ב וז"ל אבל ישראל קדישין בני קדישין דגזעין ושרשין ואתבסמו בטורא דסיני ועאלו במהינותא שלימתא קדישתא בשעתא דאתגזר [שנימולים] שריא בכלא, דכתיב ואתם הדבקים בידו' אלקיכם חיים כלכם היום עכ"ל הראשית חכמה.

מעלה יא. ועוד מובא שם מכאן ולהלאה כל המחלה אשר שמתו במצרים לא אשים עליד כי אני ה' רופאיך, כי ע"י שמירת הברית הקב"ה רופא אותו גופו ונפשו, א"כ מי שיש לו איזה חולשה או חולי ח"ו, אז עיקר שיעשה תשובה על זה הפגם, וכשנרצה תשובתו על זה אז יתקיים בו כי אני ה' רופאיך, הקב"ה בעצמו, לא ע"י מלאך שזה רפואה קיימת לעד כאשר יובא לקמן בע"ה, הרי אחד עשר מעלות.

מעלה יב. המובא בזהר וישב דף קפ"ט ע"ב וז"ל וכד קיימא קדישא אתנטיר בעלמא כדקא יאות, כדין קוב"ה יהיב ברכאן לעילא לאתראקא בעלמא כד"א (תהלים סח) גשם נדבות תניף אלקים נחלתך ונלאה אתה כוננתה, גשם נדבות דא גשם דרעותא כד אתרעי קוב"ה בכנסת ישראל ובעי לארקא לה ברכאין כדין נחלתך ונלאה אתה כוננתה, נחלתך אינון ישראל דאינון אחסנתיה דקב"ה כד"א (דברים לב) יעקב חבל נחלתו, ונלאה דא כנסת ישראל דאיהי נלאה בארעא אחרה דאיהי צחיא למשתי וכדין איהי נלאה, וכד ההיא

טהרת מאמר מעלות נוטרי היסוד הקודש כז

ההיא גשם דרעותא אתיהיב כדין אתה כוננתה, ועל דא שמיא וארעא וכל חיליהון כולהו קיימא על קיומא דא דכתיב (ירמ' לג) אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתי, ובגין כך בעי לאודהרא בדא והא אוקמוהו עכ"ל. ושם מאריך מאד הוה"ק כי השומר בריתו מושך כל מיני השפעות טובות הרומז ענין גשמים על זה כפי המבואר שם. שמים וארץ וכל צבאם הכל תלוי בזה. דהיינו השפעות כל העולמות וכל המלאכים וכל הגלגלים והכוכבים וכל ברואי מעלה ומטה בזה תלויים. על בני ישראל הקדושים דנטרי ברית קיימא קדישא, וכן מובא שם דף רכ"ט ע"א שזוכה לברכאן סגיאין, שבשביל זה זכה יוסף ליותר ברכות מכל אחיו בשביל שנטר ברית, וז"ל ועל דא המלאך הגואל אותי מכל רע יברך את הנערים מ"ט אתחזו לאתברכא בגין דנטיר יוסף את קיימא קדישא, ועל דא אמר יוסף בני הם אשר נתן לי אלקים בזה אחמיה ליה רזא דברית דנטר ליה, ובגין דנטר ליה אתחזו לאתברכא ואתחזי איהו לברכאן סגיאין, בגין דא לכולהו יהב ברכא חד וליוסף ברכאן סגיאין, משמע דכתיב ברכות אביך גברו על ברכות הורי וגו' ברכות שדים ורחם תהיין לראש יוסף עכ"ל. הרי מעלה שנים עשר.

מעלה יג. המובא בוה"ק פר' שלח דף קס"ה ע"א וז"ל זכאה עמא דכל דא מחכאן אי חסידא קדישא מאן דנטיר ברית שוי ליה אבתרוי ואיהי לקמא, ואי תימא מאן נטיר לאחורא הא נטירו רב ועלאה מכלא דנטיר ליה, ומאן איהו צדיק עלאה ברחימו סגי, עאל בין צדיק וצדק ואשתכח נטיר מכל סטריין, זכאה מאן דנטיר ברית דא, וע"ד ישראל אתחזון כל דכורין דנטירין את קיימא דא קמי מלכי קדישא, מאן איהו דיכיל לנזקא לברא דאיהו באמצעו אבוה מכאן ואמיה מכאן ואיהו בינייהו ודא כד איהו אחרי ה' עכ"ל ראה אחי דברים קדושים ומתוקים אשר לא יערכנו זהב ופז דקאמר שם אשרי לישראל שמחכיין לכל אלו המעלות המובאין קודם לזה דברים נוראים, ואמר אחיכ מי יזכה לכל זה הנוטרי ברית, והשומר ברית הקב"ה ושכינתא קדישא שומרין אותה, הקב"ה כביכול מלפניו, ושכינת עוון מלאחריו, שהוא לפאר ותפארת לשכינת עונו, ואין שום אדם ושום דבר בעולם שיכול ליגע ולהזיקו, ואמר שם אשרי ילד שאביו הולך מלפניו ואמו מלאחריו, הלא נתרגש הלב מדברים כאלו, מי יראה ולא יתבונן ולא יסתכל מה שיזכה הנוטר ברית, אשרי לו ואשרי חלקו.

מעלה יד. המובא בוה"ק פר' שלח דף קס"ה ע"ב וז"ל וע"ד (שמות כ"ג) יראה כל זכורך אינון בני קיימא קדישא, דייק רב מתיבתא זכורך ולא זכרך דהא זכר כתיב ולא זכור מאי זכורך אלא כל אינון דנטירין קיימא קדישא ולא חבאן ביה אינון הוי בני מלכא דבכל יומא משתבח בהו ודכיר לון תדיר, וע"ד זכורך ההוא דאית ביה קיימא קדישא דדכיר לון מלכא בכל יומא דלית שבתא קמי מלכא עלאה (אלא) כמאן דנטיר קיימא דא, וע"ד בעי דיתחזון תלת זמנין בשתא קמיה עכ"ל ותראה אחי אהובי ידיד נפשי ואור עיני, כי דברי הוה"ק הללו וכן המובא קודם לזה ואחר זה, המה דברים ששמע רשב"י מריש מתיבתא דרקיע כשהי' במדבר העמים ששם מתו הששים רבוא יוצאי מצרים וזכה לראות עולמות ונשמות, ומה שגילו שם, כי מי שנוטר ברית הקב"ה מתפאר ביה בכל יום, כי לית שבת של שום עבודה ושום מצו' ושום תורה ושום דבר בעולם, כמו השבח שהקב"ה משתבח במי ששומר הברית, וזה מובא ג"כ בגמרא בבלי (פסחים קי"ג), שלשה מכריו עליהן הקב"ה בכל יום על רווק הדר בכרך ואינו חוטא. הרי מעלה

ארבעה עשר

מעלה טו. ועוד מעלה המובא שם שהקב"ה זכר אותו תדיר:

מעלה

טהרת טאסר מעלות נוטרי היסוד הקודש

מעלה זו. המובא שם להלן בזה"ק וז"ל תלת זימנין אמאי אלא בגין אבהן קדמאי דקבילו להאי ברית. קדמאה לכל פקודין דאורייתא. ובגין כך תלת זימנין אינון בשתא. אברהם קביל ברית. יצחק קביל ברית. יעקב הוה שלים מכולהו. ועל דא כתיב ביה (בראשית כה) ויעקב איש תם שלים מכלא. אברהם תמים אקרי ולא הוה כ"כ שלים אבל תם שלים מכלא. מה כתיב בנח (שם ו') איש צדיק תמים הי' בדורותיו דהוה רשים ברשימא קדישא בנייהו. ואמר רב מתיבתא בכל אתר דכתיב תמים תמים דרשים ברשימו קדישא באת קיימא דברית. ובגין דנטר ברית אקרי תמים בדורותיו מה דלא הוה כולהו הכי דאינון מחבלן ארחייהו וע"ד כתיב את האלקים התהלך נח. וכי מאן יכיל למיהך עמיה. אלא כל מאן דנטיר ברית קדישא אתדווגת ביה שכונתא ושריאת עליה ובג"כ (דברים יח) תמים תהי' עם ה' אלהיך. תמים תהי' ולבתר עם ה' אלהיך בזווגא חדא. דכיוון דנטיר ברית דא. עם ה' להוי ולא אתפרש מגיה עכ"ל. אפשר לבאר בקצרה זה הזוהר. כי למה זכו ישראל לקבל פני אביהם שבשמים בשלשה רגלים. בזכות שלשה אבות שנטרו ברית. והיא מצוה ראשונה שניתן לאבות. וכלם נקראו תמימים. אברהם התהלך לפני והיה תמים. יצחק עולה תמימה. ואצל נח כתיב צדיק תמים. מפני שכל דורו פגמו בברית והוא היה נטיר. אבל יעקב אבינו הוא זכה להקרא תם. שהוא מדריגה עליונה יותר מתמים. שהוא הי' נוטר ברית יותר מכולם. והקב"ה אמר תמים תהי'. כי הקב"ה לא בקש מאתנו תם תהיה שוה מדריגה עליונה. מדריגת בחינת יעקב. שלא ראה טיפה מימיו. וועירין הוה בעלמא דהוי זכו לזה. רק תמים להיות נוטר הברית ולתקן אותו. לכן בהכתוב תמים תהי' עם ה' אלקיך כתיב תי"ו גדולה. כמובא בעל הטורים. שרומז כי מדת תמימות נחשבת כאילו קיים כל התורה כולה מא' עד ת'. מובן ע"פ דברי זוה"ק הזה. כי אינו נקרא תמים רק מי שהוא נוטר הברית. וכן הוא בתקונים דף י"ח ע"ב וז"ל ומאן דנטר ברית אתקרי איש תמים עכ"ל. ולזה נחשב כאילו קיים כל התורה כולה. כמובא לעיל במעלה שלישית שהנוטר ברית כאלו קיים כל התורה כולה. לזה אמר הזוה"ק אם תהא נוטר הברית ותקרא תמים אז תהי' עם ה' אלקיך. כי תמים איקרי שלם. כי הנוטר הברית הוא אדם שלם. והקב"ה עמו תדיר. משא"כ מי שהוא פוגם ח"ו. אין אדם העליון כביכול דר עם נחש בכפיפה אחת. ולזה אקרי נוטר הברית תמים מפני שצריך לזה תמימות גדול שלא ילך בגבה עינים על השוק וישמור ראיית עיניו. כמובא לקמן במעלת שמירת עינים. וכשבא לידי נסיון לדבר עם אשה שלא ירבה דבורים עמה ולא יסתכל בפניה בשעת הדיבור. וכן כשבא לידי נסיון איסור יחוד שיברח מהבית ולא יעבור על איסור יחוד. וכן כשבא אשה לנגדו יתמשך לצדדין. לכל זה צריך תמימות גדול אשר לפתאים קשה להם כמות כל זה. ונחשב בעיניהם לשגעון למי שעושה זאת. אבל דע בני אהובי מה מעלות שומרי הברית ומה שזוכין. הלא כל הארץ ומלואה וכל הדרים עליה. אינם כדאי וחשובים לדחות אפילו אחד ממעלות קטנות שחשבנו עד הנה. שבשבילם תסוג אחור מלהיות מנוטרי הברית ולזכות למעלות רמות ונשגבות שאין כערכם. והמרגיל עצמו בקדושה הקב"ה עוזרו והוא מסייע לו כי הבא לטהר מסייעין לו. ולזה תראה דברי הפייטן ברה"ש בשר של וכל מאמינים. שמסיים וכל מאמינים שהוא תמים דרכו התם ומתמם עם תמימים. הרי הקב"ה קורא לעצמו בשם תם דרגא דיעקב ישראל סבא קדישא. ואמר התם ומתמם עם תמימים. מי שהוא תמים ונוטר הברית שאקרי תמים. או הקב"ה מתמם עצמו עמו. הגם שיש עליו מקטריגים הקב"ה עושה עצמו כאילו

מהרת באסר סעלות נוטרי היסוד הקודש כח

כאילו אינו שומע, וכן הקב"ה מתנהג עמו בחמימות כמו שכתוב ה' צלך, כי הקב"ה עושה עצמו כמו צל שעושה כל דבר שאדם עושה, לכן מסיים אחר זה תושב לבדך ותמלוך על כל ביחוד, שבזכות שומרי הברית יבא הגאולה במהרה בימינו אמן, הרי לך כי השומר ברית אקרי תמים וה' עמו בכל מקום.

מעלה יז. שנוטר הברית איקרי צדיק, וז"ל הוזה"ק בראשית דף נ"ט ע"ב וז"ל ועל דא ישראל דנטרי ברית וקבילו ליה אית לון חולקא בעלמא דאתי, ולא עוד אלא בגין כך אקרון צדיקים, מכאן אוליפנא כל מאן דנטיר האי ברית דעלמא אתקיים עליה, אקרי צדיק, מנא לן מיוסף בגין דנטר ליה לברית עלמא זכה דאקרי צדיק ועל כך ועמך כולם צדיקים לעולם ירשו ארץ עכ"ל, וכן מובא בוזה"ק וארא דף כ"ג ע"א וז"ל כל מאן דאתגזר ונטיר האי את קיימא אקרי צדיק, תא חזי מן יוסף דכל יומי לא אקרי צדיק עד דנטיר ההוא ברית את קיימא קדישא, כיון דנטיר ליה אקרי צדיק יוסף הצדיק, עכ"ל. וזה מובא בכמה מקומות בוזהר ובתקונים שהנוטר ברית אקרי צדיק ודיקא הנוטר ברית ולא אחר, ופירש שם בניצוצי אורות וכן כתוב בפירושו של הגלאנטי ז"ל שאע"פ שעבר על שאר עבירות, דהיינו לא ח"ו בשאט נפש רק כמנהג העולם שנתפס בעבירות שאדם דש בעקבו בלי שיעור, עכ"ז איקרי צדיק בשביל נטירת הברית לבד, ודייק מלשון הוזהר כל מאן דנטיר ברית דעלמא קיימא עליה, בשביל גדול מעלתו שהעולם קיים עליה, כדאי הוא להקרא צדיק בשביל נטירת הברית, וגם לפי פירושו שפירש שרבים הגם שלא הגיע נסיון לידם, עכ"ז בשביל שמירת הברית אקראו צדיקים, ויחיד דוקא באם הגיע לידו נסיון של עריות כעין יוסף וכדומה או אקרי צדיק, ואין כך דעת יתר המפורשים שפירושו שהנוטר ברית הגם שלא הגיע נסיון לידו אקרי צדיק, וגם לפי פירושו, באם בר ישראל שומר עיניו בקדושה ושומר בריתו אקרי הגיע מעשה לידו, כמבואר לקמן במאמר שמירת עינים בע"ה, ותדע כי אותם נשמות שאקראו בגדר צדיק יש להם בג"ע היכלות מיוחדות ומעלה יותר מכל הנשמות של עובדי ה' ויראים הגם במס"ג, וזוכין לקבל אנפי יוסף צדיקא, ואשרי להם מה שמוכן להם להתאחד בחולקא דצדיקא לעתיד ולעולם התחי' ולאף השביעי, הרי מעלה שבעה עשר.

מעלה יח. ועוד אעתיק לך מדברי הוזה"ק שם דף קס"ב ע"א וז"ל צדיק איהו ראש (נ"א רישא לכל ברכאן) בגין דכל ברכאן ביה שריין, תו ההוא בר גש דזכי למינטר

את קיימא קדישא ועביד פקודא דאורייתא צדיק אקרי ומרישיה ועד רגליו הכי אקרי, וכד ברכאן נגדין לעלמא שריין על רישיה ומניה קיימי ברכאן לעלמא בבנין קדישין זכאין דאוקים, עכ"ל, ופירש הגלאנטי שם הגם שלא עשה שום מצוה עכ"ז אקרי צדיק מראשו ועד רגליו, עיין בפירוש ניצוצי אורות שם, ובאור החמה בשם הגלאנטי, מבאר דברי הוזה"ק, שמי שזוכה לינטור ברית, כשהקב"ה ממשיך השפעות באים כל ההשפעות על ידו, והוא נעשה שביל וצנור לכל השפעות בעולם, וזה מעלה נוספת על מעלה שנים עשר, כי שם מובא שבזכות נטירת ברית באים כל מיני השפעות, וכאן מבואר כשהקב"ה ממשיך איזה שפע בא קודם השפע לאדם הנוטר ברית, הגם שאינו נרגש אצלו בעולם הזה, אבל שמור וטמור לו כל אלו השפעות בעלמא דאתי, כי רז"ל אמרו יפה קורת רוח אחת בעולם הבא מכל חיי העולם הזה, שהוא הבל הבלים, וזוכה זה הנוטר ברית שכל מיני השפעות רוחניות וגשמיות באים על ידו דייקא.

מעלה יט. ונוסף לזה המעלה, שמסיים שם שזוכה לגועין קדישין בעלמא, כי יזכה כי גם בניו יהיו נוטרי ברית, וזוכה לבנים צדיקים, כי ידוע מרבינו האריז"ל שהפוגם

בברית

טהרת סאסר סעלות נוטרי היסוד הקודש

בברית או נאחזים בזרעו שמוליד בעלי קריין רח"ל, ומשם באים כל בנים משחיתים רח"ל. ומי שזוכה לשמור ברית נפקין מיני' זרעא מעליותא, ועכ"פ מי שמוסר נפשו לתקן מוכרח לצאת ממנו איזה צדיק וקדוש מיוצאי חלציו, ויקויים בו (ירמיה ב.) ואנכי נטעתוך שורק כלה זרע אמת, כמובא בזה"ק לך לך דף צ"ג ע"ב מכאן אוליפנא מאן דנטיר להאי את קיימא מלכו אתגטרת ליה, מגלן מבעז דכתיב (רות ג') חי ה' שכבי עד הבקר, דהוה מקטרג ליה יצריה עד דאומי אומאה ונטיר להאי ברית, בגין כך זכה דנפקו מיניה מלכין שליטין על כל שאר מלכין ומלכא משיחא דאתקרי בשמא דקב"ה עכ"ל. ותראה בועז הצדיק שזכה שיצא ממנו משיח וכל מלכי בית דוד בשביל מה שעמד בנסיון בשמירת הברית, ואם לא כן לא הי' זוכה לאותן מעלות הגדולות שיצא ממנו משיח צדקנו, וככה כל צדיק שנוטר ברית זוכה שגם בניו יהא נוטרי ברית קיימא קדישא, וזוכה לזרעא קדישא שכלם רואים כי המה זרע ברך ה' והי' ישימנו מחלקם. אמן.

מעלה ב. המובא בזה"ק בראשית דף ח' ע"א וז"ל רב המנונא סבא אמר הכי (קהלת ה) אל תתן את פיך לחטיא את בשרך, דלא יהיב בר נש פומיה למיתי להרהורא בישא ויהא גרים למחטי להאיא בשר קודש דחתים ביה ברית קדישא, דאילו עביד כן משכין ליה לגיהנם וההוא דממונה על גיהנם דומ"ה שמייה וכמה רבוא דמלאכי חבלה בהדיה וקאים על פתחא דגיהנם וכל אינון דנטרו ברית קדישא בהאי עלמא לית ליה רשו למקרב בהו עכ"ל. וכן מובא בזה"ק שם דף צ"ד ע"א וז"ל פתח אידך ואמר לולי ה' עזרתה לי כמעט שכנה דומה נפשי תאנא במה זכאן ישראל דלא נחתי לגיהנם כשאר עמין עכו"ם ולא אתמסרין בידוי דדומה (אלא) בהאי את, דהכי תאנא בשעתא דבר נש נפיק מעלמא כמה חבילי (מלאכי חבלה) טהירין אתפקדן עליה זקפין עינא וחמאו האי את דהוא קיימא דקודשא, אתפרשן מניה ולא אתיהיב בידוי דדומה לנחתא לגיהנם, דכל מאן דאתמסר בידוי נחית לגיהנם ודאי, ומהאי את דחלין עלאין ותתאין ודינין בישין לא שלטין ביה בבר נש אי איהו זכי לנטורי ליה להאי את בגין דהוא אתאחיד בשמא דקב"ה, עכ"ל ותראה אחי שמי שנוטר ברית, שמלאך דומה וכל מלאכי חבלה הממונים על גיהנם אין להם רשות ליגע בהנוטרי ברית, וכן מובא במס' (עירובין דף י"ט.), שאברהם אבינו מוציא מגיהנם כל אלן דנטרו ברית, והנה ידוע לך אחי מדברי הקדוש הרמב"ן שמביא בהקדמה לפירושו על איוב, ששעה אחד בגיהנם שקול נגד יסורי של איוב שבעים שנה, וידוע לך שאיוב סבל יסורים י"ב חודש, ויסורים כאילו אשר לא הי' עוד שום אדם בעולם שסבל יסורים כאלו וישאר בחיים, רק הקב"ה אמר להשטן אך את נפשו שמור, שיסרוהו ביסורי מיתה וישמור שנפשו לא תצא, ואמרו גדול צערו של שטן משל איוב, עכ"ז הגיהנם שעה אחת יותר קשה מכל אלו היסורים של שבעים שנה, כי האש הקטן של גיהנם שקול כששים פעם נגד האש הגדול שבגדולים בעולם הזה, וזה רק במדור הראשון, וכש"כ ביתר המדורים שלמטה רח"ל, ומי ששומר ברית אינו נכנס לגיהנם, והגם שבדאי הקב"ה אינו מוותר על שום עבירה, אבל הקב"ה מתקן אותו בתקונים אחרים יותר קלים, כי הרבה תיקונים למקום.

מעלה בא. המובא בזה"ק פנחס דף רכ"ה ע"ב וז"ל פתח ואמר (תהלים לו) בטח בה' ועשה טוב שכן ארץ ורעה אמונה, בטח בה' כדקא יאות, ועשה טוב תקונא דברית קדישא דתהא מתקן ליה ונטיר ליה כדקא יאות, ואי תעביד דא אנת תהא הכא בארעא ויתון מנך ויתפרנס מנך ההיא אמונה דלעילא, ותו (ס"א) מתקן ליה ונטיר ליה, שכן ארץ ארץ קדישא עילאה ארץ החיים דההיא ארץ תשרי בההוא טוב ורעה אמונה

טהרת מאמר סעלות נוטרי היסוד הקודש כט

אמונה ההוא אמונה דלעילא יתון ויתפרנס מיניה על ידך, ואי תעביד דא) תתענג על ה' ויתן לך משאלות לבך כל דא אתתקנת בתקונא דברית כיון דאתקנת ברית אתקן כולא, פנחס בגין דקני על ברית דא זכה לכלא ולא עוד אלא דאגון על כל ישראל וביה אתקיים והתענג על ה' דהא סליק ואתקשר לעילא (ואנהיר) באור קדמאה דברא קוב"ה וגניז ליה עכ"ל, הרי תראה מי שנוטר הברית ממשיך השפעה על אמונה דלעילא כביכול שהוא שכינת עוזינו יותר מכל העולם כולו, ומגין על כל העולם כולו, וכיון שמתקן הברית נתקנו כל רמ"ח איבריו, כמו שאמר כיון דאתקנת ברית אתקן כולא, ומגין על כללות ישראל, וזוכה להתענג על ה' שמרגיש קדושת השם ונועם זיוו בבחינת שאמרו עולמך תראה בחיך, ומגין על כל העולם כולו בזכותו, הרי כאן שתי מעלות גדולות שזוכה שאמונה דלעילא כביכול אתפרנסת על ידו, והוא ענין גדול שאין למעלה ממנו. [והמעלה השנית הוא מעלה כ"ב].

מעלה כב. שזוכה להתענג בעבודתו ית"ש, ולעתידי יתגנו בהאי אור דלעילא באור טמיר וגניז דלעילא עין לא ראתה אלקים זולתיך, אשרי חלקו וגורלו, הרי כאן עשרים ושתיים מעלות.

מעלה כג. המבואר בפ' פנחס דף ר"ג ע"ב וז"ל אמר ר' ייסא מאן דאוקיר שמא דמאריה בהאי ונטיר האי, זכה דיוקיר ליה מאריה על כולא, מגלן מיוסף דכתיב (בראשית מא) וירכב אותו במרכבת המשנה אשר לו וכתיב ונתון אותו על כל ארץ מצרים, ולא עוד אלא כד עברי ישראל ית ימא ארונא דיוסף עאל בגו בקדמיתא ולא הו מיא קיימין על קיומיהו קמיה, הודא הוא דכתיב (תהלים קיד) הים ראה ויגוס מאי ויגוס אלא ראה ההוא דכתיב ויגס ויצא החוצה, תא חזי זכי ליקרא בחייוי וזכי ליקרא במיתתיה עכ"ל, הרי תראה אחי כי מי שנוטר הברית, מייקר ליה הקב"ה על כולא, כמבואר בזה"ק זכה דיוקיר ליה מאריה על כולא, דכל י"ב שבטי יה היו צדיקים גדולים ונוראים דעליהם קיימא עלמא, אבל יוסף לפי שזכה לשמור הברית אוקיר ליה הקב"ה על כלהו, ויעקב אבינו נתן לו ברכות יותר מכולהו, וככה אמר ר' ייסא קדישא כי מאן דנטיר ברית יהיה מי שיהיה אוקיר ליה הקב"ה על כולא, הגם שיש בעולם צדיקים קדושים ובעלי מעשים טובים גדולים ועובדי ה', אבל מי שזכה להקרא בשם נוטר הברית אוקיר ליה הקב"ה על כולהו צדיקיא דאינהו בעוה"ז ודאינהו בג"ע כמו שמסיים הוזה"ק שם זכי ליקרא בחייוי, וזכי ליקרא במיתתיה.

מעלה כד. המובא בתיקוני זהר דף נ"ד ע"ב וז"ל ועוד דבזמנא דייתי משיחא כל אינון דנטרו אות ברית ישוב יתהון ממותנא דבההוא זמנא יתבטל מותנא וכו' עכ"ל. דידוע מזה"ק (פר' שמות דף ז:) דבעת ביאת המשיח יהי ט"ו ימי אפילה, וימותו כל אינון דלא יזכו לגאולה, ואח"כ באלו הימים החדשים שבין משיח בן יוסף לביאת בן דוד, אז יהא הצירוף הגדול והנורא צירי לידה האמיתית, ואח"כ מלחמת ארמילוס הרשע ימ"ש, ועיקר הצירוף יהא במ"ה ימים האחרונים שישאל יהו במדבר העמים, כדכתיב ביחזקאל כ' והבאתי אתכם אל מדבר העמים ונשפטתי אתכם שם פנים אל פנים ובהושע ב' כתיב, לכן הנה אנכי מפתיה והולכתיה המדבר ודברתי על לבה שיהיו שם מ"ה יום ושם יהא עיקר הצירוף, ומאן דנטיר ברית יזכה להנצל מכל זה, ומעונש יום הגדול והנורא, ויזכה לאור הגדול והנורא הזה, ומשיח ילמד סגוריא עליו בכל אלו הזמנים, וישויב יתיה מכל מיני מיתות, יהי רצון שיתגלה לנו בקרוב ויקוים בנו והיה הנשאר בציון והנותר בירושלים קדוש יאמר לו.

מעלה

טהרת טאסר סעלות נוטרי היסוד הקודש

מעלה כה. המבואר בזה"ק שמות דף נ"ז ע"ב וז"ל ימינך ה' נאדרי בכח בזמנא דא בעלמא דין. ימינך ה' תרעץ אויב בזמנא דמלכא משיחא. וברוב גאונך תהרוס קמיר. לביאת גוג ומגוג. תשלח חרונך יאכלמו כקש. לתחית המתים דכתיב (דניאל י"ב) ורבים מישיני אדמת עפר יקיצו אלה לחיי עולם ואלה לחרפות ולדראון עולם. בההוא זמנא אמר ר' שמעון זכאין אינון דישתארוון בעלמא. ומאן אינון. ת"ח לא ישתאר מבני עלמא בר אינון גזירין דקבילו את קיימא קדישא ועאלי בקיימא קדישא באינון תרין חולקין כמה דאוקימנא. והוא נטיר ליה לההוא קיים ולא עייליה לאתר דלא אצטריך. אלין אינון דישתארוון ויכתבוון לחיי עלמא. מנלן דכתיב (ישעי' ד') והיה הנשאר בציון והגותר בירושלים קדוש יאמר לו כל הכתוב לחיים בירושלים. משמע הנשאר בציון והגותר בירושלים. דכל מאן דאתגור באלין תרין דרגין עאל. ואי נטיר לההוא קיים כדקא חזי ויזדהר ביה. עליה כתיב הנשאר בציון והגותר בירושלים. אלין ישתארוון בההוא זמנא. ובהו זמין קודב"ה לחדתא עלמא ולמחדי בהו. על ההוא זמנא כתיב (תהלים ק"ד) יהי כבוד ה' לעולם ישמח ה' במעשיו. עכ"ל. ותראה נא אחי בדברי זוה"ק הוה ותראה דברים נוראים. כי לאחר התחייה [שיהיה יום הדין הגדול. ועיין בתוספות ר"ה דף ט"ז סוף ע"ב ד"ה ליום הדין.] לא ישארו רק אלו דנטרו ברית. והוא מבהיל הרעיון.

מעלה כו. מה שמסיים שם שכשהקב"ה יחדש עולמו באלף השביעי לא יחדש עולמו רק בנוטרי ברית. ועליהם הכתוב אומר הנשאר בציון כידוע. כי ציון כמספר יוסף. וגם קדוש רזמו על שמירת היסוד. ובגין כך קדוש יאמר לו כל הכתוב לחיים שוה מדת יוסף. הנקרא חי. כדכתיב עוד יוסף בני חי כידוע מספרי חכמה. ועליהם הכתוב אומר ישמח ה' במעשיו לאחר אלף השביעי. אשרי להם ואשרי גורלם. ומי פתי יסור הנה שיראה דברים מבהילים ונוראים כאלו ולא יתן אל לבו להיות מנוטרי ברית קיימא קדישא. הרי כאן שתי מעלות כי לעת משיח ותחיה לא ישארו רק הנוטרי יסוד. ומעלה שניה כי לאחר אלף השביעי אשר לא ישארו רק צדיקי וקדושי עליון הדבקים בה' כידוע מספרי חכמה. וכאן בישר לנו הוזה"ק כי הנוטרי יסוד המה ג"כ ישתארו באלף השביעי. וישמח הקב"ה עמהם בחידוש עולמו כדכתיב ישמח ה' במעשיו. ואשרי חלקו. מעלה כז. המובא בזה"ק פר' פנחס דף רי"ג ע"ב וז"ל ר' חייא פתח (תהלים פ"א) עדות ביהוסף שמו וגו'. הא אוקמוה דאוליף שבעין פתקין ולשון הקודש יתיר הה"ד (שם) שפת לא ידעתי אשמע. אבל מאי עדות. ת"ח בשעתא דאיתתיה דפטיפר הות אחידא ביה לההיא מלה הוה יוסף עביד גרמיה כמאן דלא ידע לישנא דילה וכן בכל יומא עד ההיא שעתא בתרייתא דכתיב (בראשית לט) ותתפשהו בבגדו. מאי ותתפשהו אלא בגין דעביד גרמיה כמאן דלא ידע לישנא. ורוח הקודש צווח לקבליה (משלי ז') לשמרך מאשה זרה מנכריה אמריה החליקה. מאי קמ"ל אלא כל מאן דנטיר גרמיה מהאי אתקשר בה בשכינתא ואחיד בההוא עדות ומאי הוא ה' דאתוסף ביה. דכתיב עדות ביהוסף שמו. אוף הכא י' איתוסף בפנחס על דקני בהאי עכ"ל. ותראה אחי אהובי דברי הוזה"ק כי מאן דנטיר ברית אתקשר בשכינתא. ואז אחיד בההוא עדות. ונרמזו כאן דברים גדולים. ואקדים איזה דבורים מן ספר הקדוש תקוני זוהר דף צ"ט ע"א וז"ל שם ווי למאן דלא נטיר ליה וכאה איהו מאן דנטיר ליה. (דהיינו ששומר הברית) ומאן דנטר ברית האי איהו עד עליה. ע' מן שמע ד' מן אחד ואי לא נטיר ברית פרח מיניה קוצא מן ד' מן אחד ואשתאר אחר (עד ער) עכ"ל.

דידוע

ל טהרת סאסר מקלות נוטרי היסוד הקודש

דידוע שק"ש הוא עדות שאנחנו מעדיין על יחודו יתברך, ולזה גורמים קיום כל העולמות. שזה שרש אמונתן של ישראל זה היחוד. ואדם שהוא פגום בברית ח"ו אינו ראוי לאותו יחוד כי פסול לעדות. (עיין בספר הק' דרך פקודיך). ולכן החיצונים מבלבלים מחשבתו שלא יוכל לכוין באחד כראוי. בפרט באמירת אהבה רבה שסמוך להיחוד כנגש בחוש. ואם זוכה ליחד לבבו באמת לה', בהאי שעתא אתקשר בחי החיים. ואי"ה אאריך בזה במאמר ק"ש עיי"ש. ומאן דנטיר ברית או נתקשר בה' עלאה ותתאה. ושכינתא מתדבקת בו. והיא מעידה בו בחיים חיותו. ולעתיד בעת יום הדין הגדול והגורא. ואין יכולין המקטריגים לשלוט עליו ולא לבלבל יחודו. כי נתעורר עליו עד דשמע ואחד. ואם לאו ח"ו פרח קוצו של ד' ונעשה אותיות רע. ואז רע רע יאמר הקונה. זה קוב"ה הקונה בית ישראל קנין אחד. דהיינו ע"י אחד והבן. אבל המתקן ברית גורם להתאחד בהאי עדות. בפרט אם הוא מקני על ברית ומתדבק באות יוד מן הוי'. ואשרי חלקו. ולא נאריך כי הוא מסודות וסתרי אלקינו. וזה זוכה אחר שבא מעשה לידו ועמד בנסיון. או שומר ראות עיניו ומחשבתו ודבוריו מאד שלא יפגום ח"ו. אשרי חלקו וגורלו.

מעלה כח. המובא בזה"ק בראשית דף צ"ג ע"ב וז"ל קם אחרא ואמר (בראשית מ"ה) ויאמר יוסף אל אחיו גשו נא אלי ויגשו ויאמר וגו'. וכי אמאי קרי להו והא קריבין הוו גביה. אלא בשעתא דאמר לון אני יוסף אחיכם תוהו דחמו ליה במלכו עלאה. אמר יוסף מלכו דא בגין דא רוחנא ליה גשו נא אלי ויגשו דאחוי להו האי קיימא דמילה. אמר דא גרמת לי מלכו דא בגין דנטרית לה. מכאן אוליפנא מאן דנטיר להאי את קיימא מלכו אתנטרת ליה. מנלן מבוועז דכתיב (רות ג') חי ה' שכבי עד הבוקר. דהוה מקטרג ליה יצריה עד דאומי אומאה ונטיר להאי ברית. בגין כך זכה דנפקו מניה מלכין שליטין על כל שאר מלכין ומלכא משיחא דאתקרי בשמא דקוב"ה עכ"ל. וכאן קשה לכאורה דאמר מאן דנטיר להאי את זכי למלכות כמו יוסף ובוועז. כי בשלמא יתר המעלות אפשר לכל בר ישראל לזכות להם. אבל מלכות אין לישראל רק מלך אחד. ועוד בגלות אינו שייך בחינת מלכות. רק תדע כי ככה אמרו רז"ל באבות פרק ו' על הלומד תורה לשמה. ונותנת לו מלכות וממשלה. כך תדע שת"ח אקראו מלכים כי מאן מלכי רבנן. כדאיתא (בגיטין ס"ב). כדכתיב (במשלי ח') בי מלכים ימלוכו וכו'. ות"ח שחבריו נכנעים תחתיו מפני חכמת תורתו או קדושתו. או מרביץ תורה וקדושה ברבים. נקרא בחינת מלך. וכמו שמובא (במס' ברכות דף נ"ו). שאמר ליה האי מפשר חלמא לאבני מלכא הוית וקאי אמורא עלך עיי"ש. וזה מקובל כל מי שנוטר ברית. או שלעצמו נותנין לו מן השמים בחינת מלכות וממשלה. כמו שראו אצל הצדיקים הקודמים בגודל קדושתן. או שיוצא מיוצאי חלציו איזה ת"ח וצדיק שמנהיר לבני ישראל בתורה ובקדושה או בעבודת ה'. ויתקדש שמו יתברך על ידו. או בשעה שילך לעולם העליון יותן לו בחינת מלכות על יתר נשמות ודי בזה. כי בודאי דברי תורתנו הקדושה אין להם ביטול ח"ו בשום אופן. והכי מובא בתיקונים דף ל' ע"ב וז"ל וכל מאן דנטיר אות ברית זכו למלכו כגונא דיוסף. וישראל בגין דנטרין ברית זכו למלכותא. ואתמר בהון כל ישראל בני מלכים ומשה בגין דנטיר אות ברית אתמר ביה (דברים ל"ג) ויהי בישרון מלך. זכאה איהו מאן דנטר ברית עכ"ל. וכללות ישראל אקראו ג"כ נוטרי ברית נגד שאר האומות לכן אקראו בכללות בני מלכים.

מעלה

טהרת סאתר סעלות נוסרי היסוד הקודש

מעלה כפ. המובא בתקונים דף ס"ד ע"ב וז"ל קם ר"ש פתח ואמר בראשית ברית אש דאיהו אות ורשימו. דעלאין ותתאין ביה קיימין, איהו אות דצבא דלעילא דבהון אתקרי קוב"ה יק"ק צבאות, ואיהו אות דצבא דלתתא, איהו אות וברית דביה קיימין שמיא וארעא כד"א (ירמי' ל"ג) אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמת, איהו אות ודאי דאיהו רשימו דחותמא דמלכא עכ"ל. ופירוש הדברים שהקב"ה פתח תורתו במלת בראשית שהוא אותיות ברית אש, מפני שברית הוא כל עלמא עומדת על הברית, וכל צבא מעלה ומטה, וזה חותם המלך מלכי המלכים הקב"ה, ועוד מאריך שם. ואח"כ אמר בדף ס"ה ע"א ומאן גרים לאנהרא לה ולשתמודעא בה לקב"ה, מאן דנטיר ברית, ורזא דמלה זה השער לה' צדיקים יבואו בו, דא איהי תרעא דצדיקייא ואית לון רשו לעאלה תמן, ודא איהו מאן דאיהו צדיק וביה יק"ק, איהו זכי בשכינתא וירית לה וסליק בה למלכא דאיהו עמודא דאמציעתא, דאיהו מלך ואיהי מלכות דיליה, ורזא דמלה ועמד כלם צדיקים לעולם ירשו ארץ ודא איהי שכינתא דאתמר בה והארץ הדום רגלי ושכינתא איהי ציורא דעלאין ותתאין. עכ"ל. כי מי ששומר הברית מאחד קוב"ה ושכינתיה ומעלה את השכינה בעליון גדולים.

מעלה ל. המובא שם שמפני זה זוכה כי תרעא דצדיקייא וכל השערים של צדיקים נכתחים לפניו, כי זה השער לה' צדיקים יבאו בו. כי הצדיקים יש להם שער מיוחד לעלות למעלה, והנוטר ברית בזכות גודל היחוד שגרים זוכה ונכנס בתרעא דצדיקייא, ויש לו רשות ליכנס בשערי הצדיקים כלם לעתיד ולית דימחי בידיה, אשרי לו ואשרי חלקו. וז"ל שזה השער היראה שזוכה ליראת ה' יראה הפנימית, ה' ישים חלקנו עמהם.

מעלה לא. המבואר בזה"ק בראשית דף רי"א סוף ע"א וז"ל כי עודך חי דאתקיימת ברזא דברית קדישא דאקרי חי העולמים, ובגין כך כי עודך חי, וע"ד בקדמייתא אמר, רב עוד יוסף בני חי, דאצטריר למיקם ברזא דחי והא אתמר, עכ"ל. ותראה אחי כי מאן דנטיר ברית אקרי חי, וכן זה המדת יסוד אקרי אל חי, כמו שאומרים בברית מילה אל חי חלקינו, ויוסף אקרי חי דכתיב רב עוד יוסף בני חי, ועיין בשביבי נגה שם הטעם דאקרי חי העולמים, לפי שהוא משפיע חיות לכל העולמות שלמטה ממנו, והוא ג"כ מקבל תמצית כל שייפין של העולמות העליונות שהוא חיות הגוף. עכ"ל, אשרי חלקו וגורלו.

מעלה לב. ענין גדול ונורא המובא בספר התיקונים דף ס"ו ע"א וז"ל ובגין דא מאן דנטיר ברית מילה דאיהו חותמא דיליה זו מות מיניה, דאיהו שטן יצר הרע רע טמא צפוני מלאך המות, ולא יתקרב לגביה ולא ימות על ידיה, ומאן דמשקר וכו', עכ"ל. ותראה אחי ענין נורא ועצום, שכשיוצאת נשמתו הגם שכלם מתים על ידי מלאך המות אבל הוא לא מת על ידיה, רק מתגלה שם שכינת עווינו, ועיקר פרישת נשמתו על ידי שכינתא קדישא דלא אתפרש מניה, והיצר הנקרא בו' שמות כנגד ז' מדורות החיצונים, ה' ישמרנו, וכנגד שבע מדות טמאות, וכנגד שבע היכלות הגיהנם, כלם אתפרשין מיניה כי נתקדש בקדושא דמלכא עלאה, כמובא שם בכסא מלך, שכל החיצונים סרים ומתפחדים מאימת שם שדי שנכתב על המזוזה, וכש"כ כשנרשם שם שדי על בשרו, כמובא בזה"ק פר' לך דף צ"ד ע"א שקודם ברית מילה הוא בחינת שד, ועל ידי מילה נתגלה אות יו"ד ונעשה שדי, לכן אמר יעקב (בראשית מ"ג) ואל שדי יתן לכם רחמים לפני האיש זה יוסף כמובן, ואם פוגם בברית ח"ו נסתלק האות יו"ד ונשאר

טהרת סאסר סעלות נוטרי חיסוד הקודש לא

ונשאר שד טמא, כמובא לקמן בע"ה, ואשרי חלקו וגורלו אם זוכה לנטרו שדבוק בחי החיים.

מועלה לג. המובא בספר התיקונים דף ס"ט ע"א וז"ל בראשית ברית אש ברית דא צדיק, כל אתקרי, קשורא דכל אברין דגופא ח' דאיהו תמניא יומין אינון שעורא דשבת דאיהו תרין אלפין אמין לכל סטר לנטרא בהון אות שבת כגוונא דא אינון תמניא יומין תחום לקבלא בהון אות ברית ולנטרא ליה בהון דלא יתעביד באות ברית חול, א"ר אלעזר אבא יומא חד הוינא אזלי אנא ורבי יוסי, ואתא בריה דרב המנונא סבא מההוא עלמא בדיוקנא דהאי עלמא ואזדמן לן בארחא כגוונא דמחמר בתרין חמרין, ושאלנא (נ"א ושאל לן) מאי את שבתותי תשמורו ומקדשי תראו (ויקרא י"ט) ואמר איהו מלין שפירין אבל עם כל דא בעינא למשמע מפומך, א"ל ברי ודאי ברית איהו שקיל לשבת ובגין דא בראשית ירא שבת עכ"ל ותראה אחי מזה התקונים כי ברית ושבת ענין אחד, וכן מובא בתיקונים דף ע' ע"א וז"ל וכל אינון תקונין צריכין לתקנא בליל שבת דאיהי ממש אות ברית מילה, וגם בתיקונים עשרים וארבע מאריך שם בתקונים שברית ושבת אחד, לכן כמו שאסור בשבת להוציא מרשות היחיד לרשות הרבים, כן אסור להוציא זרע לרשות הרבים שהמה הקליפות רח"ל, לכן תראה שאמרו (שבת ק"ל), כל מצוה שקיבלו עליהם בשמחה כגון מילה דכתיב שש אנכי על אמרתך כמוצא שלל רב עדיין עושין אותה בשמחה וזה קאי על מצות ברית חתיכת המילה, כי כמו בשבת הוא זמן שמחה ותענוג העליון, ככה בשעת ברית מילה צריך לשמוח שהוא זמן שמחה לעילא ותתא, לכן א"א לקבל קדושת שבת בלתי שמירת הברית, ואי אפשר לזכות לבחינת נשמה יתירה רק אם עושה תשובה על מדת יסוד, לכן הזהירו רז"ל לטבול בעש"ק כדי לזכות להאי נשמה יתירה ע"י תשובה וטבילה ביחד, כמו שיבואר במאמר המקוה בע"ה, לכן מי שעושה תשובה בפרט בעש"ק על פגם הברית, וזוכה שנתקבל תשובתו, זוכה להרגיש עזן ותענוג העליון מנשמה יתירה ששורה בו, כי השבת הוא אחד מעיקרי תקוני היסוד, כמובא בספרי קודש כידוע, ומובא בספרים הקדושים שהזוכה לתקן הברית מתלבש באור לבוש צה בשבת קודש, ונעשה בשרו כעין לפיד אש, ואשרי חלקם להזוכים לזה, ומי יתן שנזכה להיות אסקופא תחת רגליהם, ועכ"פ מי שעושה תשובה הגונה על יסוד קודם שבת, ג"כ יזכיהו ה' להרגיש קדושת שבת בבחינה גדולה, אם לא יטמא פיו בדברים בטלים ובמחשבות מאוסות, שאז אתא חמרא ובטש לשרגא דנהורא, וזה שכתוב ושמרו בני ישראל את השבת וסיים לעשות את השבת לדורותם ברית עולם, ע"ז דוקא תעשה ותפעל מלאכת השבת, ודי בזה עכשיו.

מועלה לד. המובא בתיקונים דף ע' ע"א וז"ל לבינוניים אתחשיב ברית מילה אעברו דדמא ובשרא כקרבנא דה"ד (שמות כ) וזבחת עליו את עולתך ואת שלמיך, וצדיקיא ודאי באתר דמילה ופריעא שריא יקו"ק, ודא איהו ומבשרי אחזה אלוה (איוב יט) ועליהו אתמר (יחזקאל ט"ז) ואומר לך בדמך חיי לצדיקיא וכתוב (זכריה ט') גם את בדם בריתך שלחתי אסיריך מבור דאיהו גיהנם עכ"ל, ופירוש הדברים כי תיכף כשאדם נימול שורה על האבר הקדוש שם הוי' ב"ה וב"ש, שמאיר אותו ומלמד אותו דרך ה', ומוציא נשמתו מגיהנם, וידוע כי זה שם הקדוש כולל כל שמהן קדישין וכל העולמות, וכל התורה כולה רק שמותיו יתברך, ועיקר הכל זה תכלית תקונו של אדם לתקן ד' אותיות הוי' ב"ה וב"ש, כמובא בשער היחודים מרבינו האריז"ל סימן לתיקון עונותיו

טהרת מאמר טעלות נוטרי היסוד הקודש

עונותיו האיך עומדים לנגד עיניו אלו אותיות חוי' ב"ה. וכשוה נתקן אז הכל נתקן. וע"י תקון היסוד נתקנו ד' אותיות חוי'. כמובא בתיקונים דף ס"ה ע"ב על הכתוב מי יעלה לנו השמימה שהוא ר"ת מילה וס"ת השם חוי' ב"ה. ועיין עוד מזה לקמן במאמר תיקון היסוד. ואז מבשרי אחזה אלוה להשיג השגות אלקות. ואומר לך בדמיך חיי שנהפך דמים הטמאים לדם טוהר. ונעשה כולו דם טוהר. ויש בזה דברים עמוקים.

מעלה לה. הסיום שמסיים את בדם בריתך שלחתי אסיריך מבור, הפירוש הוא כי הצדיק השומר ברית נכנס לגיהנם, ומוציא משם הרבה אסירי בור שהם יורדי גיהנם, ועיקר מהניצוצין השייכים לשורש נפשו, וזה שלחתי אסיריך מבור, ואשרי חלקו. וכל זה זוכה בשביל השם חוי' ב"ה השורה על בשרו אם זוכה לתקנו, ואז יורד לגיהנם בלי פחד ומורא ונשמר מהם, ומסייעין לו להוציא נשמות הרשעים משם וכן מובא בתיקונים דף ע"ו ע"ב וז"ל ואינון שבע מדורין דגיהנם ההיא נפשא דלא חזרא בתיובתא באלין תלת. נחית לה קב"ה במדורין דגיהנם אליו ותמן אתנשי לדרי דרין, ואם הוא צדיק אתמר ביה (משלי כ"ד) כי שבע יפול צדיק וקם, א"ל רבי אלעזר ואם הוא צדיק אמאי נחית תמן. אלא בגין לאפקא מתמן כל נפשא ונפשא מאלין דהרהרו בתיובתא. ומתו בקצרות שנין ואיהו טרח בגינהו דא איהו מאמר קדמאה דאיהו בראשית עכ"ל. ותראה שהצדיק הנוטר ברית, דאקרי סתם צדיק בווה"ק כידוע, יש לו כח לירד לגיהנם ולהוציא משם נשמות, וזה הסוד גם כי אלך בגיא צלמות לא אירא רע כי אתה עמדי. כידוע בסודות של הקדוש ר' שמשון מאוסטראפאלי ז"ל.

מעלה לו. המובא בתיקונים דף צ"ט וז"ל ומאן דנטיר ליה איהו בהקש בשותפו עמי בדיקנא דילי, עליה אתמר (בראשית א) ויברא אלקים את האדם בצלמו בגין דמאן דנטיר ברית זכה למלכות, הרי איהו בהקש לי בשותפו עמי, ואם לא נטיר ליה אתחזר ק"ש קשה ליה קשה לאות ה', ועל האי ק"ש אתמר (עובדי' א) ובית עשו לקש, ואיהו לקש בהיפוך אתוון שקל, ואיהו שקל לצדיקים דנטרין ברית שקל הקודש, ווי למאן דלא נטיר ליה וזכאה איהו מאן דנטיר ליה, ומאן דנטיר ברית האי איהו עד עליה, ע' מן שמע ד' מן אחז עכ"ל. דהנה אמרו רז"ל הדין דין אמת לאמיתו כאלו נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית, וכן האומר ויכולו בליל שבת אמרו רז"ל בזה הלשון כאלו נעשה וכו', אבל כאן בנטירת ברית מבואר בווה"ק שממש נעשה שותף בהקש להקב"ה, מפני שני טעמים, אחד מפני שכל העולמות לא נבראו רק בשביל ברית, דכתיב (ירמי' ל"ג) אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי, וכל העולם כולו עומד על ברית כמבואר לעיל כמה פעמים. א"כ אם לא הי' ח"ו בעולם נוטרי ברית או הקב"ה הי' מחזיר העולם לתהו ובהו, א"כ הנוטרי ברית מקיימים ממש כל העולמות, לכן נחשבים לשותף להקב"ה בכל הבריאה כביכול שלא נברא רק בשבילם. וטעם שני כמובא כאן בווה"ק דמאן דנטיר ברית זכה למלכות, כי גזירת שלטון אין להעביר, א"כ הצדיק הנוטר ברית הוא גזור והקב"ה מקיים כמו מלכות, וזה הסוד (איוב כ"ב) ותגזר אומר ויקם לך ועל דרכיך נגה אור, שהוא סוד המילה, דכתיב במשה רבינו ותרא אתו כי טוב הוא, שגולד מהול ונתמלא כל הבית כולה אורה מאור הגנוז, כי תלוי זה בזה, כי הנוטר ברית הקב"ה מאיר עליו אור הגנוז לצדיקים. כמבואר מווה"ק לעיל במעלה שביעית, מהכתוב כי שמש ומגן.

מעלה לו. המובא בתיקונים דף צ"ד ע"ב וז"ל ובמאי נסתר בר נש מאלין דינין וקטרוגין דלא שלטין עליה, בתיובתא. הה"ד (תהלים צ"א) יושב בסתר עליון

טהרת טאמר טעלות נוטרי חיסור הקודש לב

עליון דא אימא דאיהי סתר עליון מינה דא חכמה דלא אשתמודע אלא בה' בצל שדי יתלונן דא אימא עלאה (נ"א תתאה) צ"ל דשד"י דאיהו אות ברית קודש דאתמר ביה (שם ל"ט) אך בצלם יתהלך איש ודא שכינתא תתאה דאיהו צלמו דקב"ה, ועליה אתמר (בראשית א) ויברא אלקים את האדם בצלמו, בצלמו ממש דא שכינתא צלמו דקב"ה עכ"ל. הרי תראה מפורש שמי שנוטר ברית זוכה לצלם אלקים, ושורה עליו כל הצלם דקב"ה, וידוע כי מי שזוכה לצלם אלקים, דחלין מגיה כל הברואים, וכל חיתו יער, כמובא בזה"ק פר' נשא דף קכ"ג ע"ב וז"ל ובגין דכלא אתברי בהאי צולמא דעל כל ישראל דאיהי צדיק אתמר בהון (בראשית ט') ומוראכם וחתכם יהיה על כל חית הארץ ועל כל עוף השמים וגו' וכו', וכל אלין למה מתפחדין מהאי דיוקנא דאינון מתמן אתבריאו אלא משום דשם ידו"ד שריא עליה רזא דמלה (דברים כ"ח) וראו כל עמי הארץ וכו' עכ"ל. וכן הוא בזהר פר' נח דף ע"א ע"א שמי שזוכה לצלם אלקים, מתפחדין מיניה כל חיות ברא וכל ברואין דעלמא עי"ש, וכן מובא באור החמה על הזה"ק (פר' שמות דף ג') בשם הרמ"ק ז"ל וז"ל בנסיון מי ששומר הברית ופוגע בחיה רעה אינה שולטת בו, ע"כ. והי' מעשיות בכמה צדיקים שנכגשו עם חיתו יער וברחו מהם כשראו צלמם אלקות, וכן שמעתי בשם הרה"ק מסאנו ז"ל שנסע ביער בעגלה ובא נגדם דוב ורצה להזיק הסוס, וירד מהעגלה והגביה כובעו ותיכף כשראה צורתו הקדושה ברח הדוב מהם, וא"כ כל מי שזוכה לתקן הברית בתשובה, זוכה להאי צלם הקדוש צלם אלקות, כמו שמתחיל בתיקוני זוהר הנ"ל בלשון ובמאי נסתר, בתיובתא זה תשובה, ואשרי למי שזוכה לתקן צלמו, עליו נאמר (בראשית א') ויברא אלקים את האדם בצלמו, וזוכה לתקן חטא אדה"ר אשר על כל בר ישראל מוטל לתקן, ואשרי חלקו.

מעלה לח. דידוע מזה"ק ברעיא מהימנא פר' בא דף מ"א סוף ע"ב ודף מ"ב ע"א שיש ד' קליפות טמאות, עון, משחית, אף, וחימה, שהמה חורבן כל העולם כולו, וכל הצרות והרעות בכל העולמות נצמח מהם רח"ל, וע"י משיח צדקינו ישברו כלם ב"ב, ומובא בתיקונים דף צ"ב ע"ב וז"ל ודא רזא דערלה דאית לה תלת קליפין דצריך לאעברא לון מאות ברית קודש, ומיד וראיתיה וכו' עיין שם שמאריך בענין זה, ובדף ע"ח ע"ב וז"ל תלת קליפין דערלא, אינון משחית א"ף וחימ"ה לקבל ערלה איהו עון, והיינו דתקינו בצלותא לגביהו והוא רחום יכפר עון, דא עון, ולא ישחית, דא משחית, והרבה להשיב אפו דא אף, ולא יעיר כל חמתו דא חימה, ומאן דאעיל אות ברית ברוש נוכראה, אלין ארבעה שלטין עליה, הה"ד (בראשית ז') והמים גברו מאד מאד על הארץ, על הארץ דא גופא דיליה, עכ"ל. ומובא בכסא מלך שם וז"ל ולכן מי שמטמא בריתו שלטין עליה על ד' יסודות שלו, ד' קליפות מים זדונים ד' פעמים מים (הנאמר בדור המבול) ד' יסודות, עכ"ל. וכל ששומר בריתו מכניע אלו הד' קליפות טמאות, ועושה בזה טובה גדולה לכל כללות ישראל, כי אין לך אדם מישראל שיעשה איזה מצוה, שאינו משבר באיזה בחינות הד' משחיתים, או להכניע עכ"פ קצת כחות אלו הד' משחיתים, ואדם ששומר בריתו, לא לבד שמכניע כחות אלו החיצונים שלא ישלטו על ישראל, אלא מקדש חלל העולם, ועי"ז גורם להרבה נפשות בלי שיעור, שיהיו להם כח ללמוד תורה ולעבוד ה' באמת, או בצדקה ומעשים טובים, על ידי שבירת אלו הכחות, כי המה לא נכנעים רק ע"י שמירת הברית קודש, לכן אומרים שלשה פעמים ביום הוא רחום יכפר עון ולא ישחית, אחד קודם אשרי, ואחד בובא לציון, ואחד קודם תפלת ערבית, כנגד שלשה פעמים ביום שמוציאים הרשעים מגיהנם, בשעת עניית איהש"ר

טהרת סאמר מעלות נוטרי היסוד הקודש

איהש"ר שאומרים ישראל בבתי כנסיות, וצריך לכיין באמרו זאת להכניע כחות אלו הדי' שלא ישלטו בעולם ח"ו, ואשרי השומר בריתו כי אפילו כל הרשעים שבגיהנם מקבלים טובה על ידו, הן בחיים חיותו, והן לאחר פטירתו, כמובא במעלה ל"ה עיי"ש. מעלה לפי המובא בתקונים דף ס"ה ע"ב וז"ל שימני כחותם דא אות ברית מילה ואית דיומין טבין דאיהו רשימא דשמא קדישא כגוונא דא מ"י יעלה לנ"ו השמימ"ה רישי אתוון (נ"א תיבין) מילה וסופי אתוון יקו"ק, מאן דנטיר האי רשימו כאילו נטיר שמא קדישא, ומאן דמשקר בהאי רשימו כאילו משקר בשמא קדישא, דהאי אתקרי חותמא דגושפנקא דמלכא דכל בר נש דנטיר האי רשימו לתתא דאיהו אות ברית אות שבת אות תפלין אות דיומין טבין איהו רשים וחקיק לעילא ונהיר לעילא ומניה מזדעזעין עלאין ותתאין כד"א וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך, שם יקו"ק ודאי, דא ההוא רשימו דאות ברית מילה ואות דתפלין ואות דשבת ודיומין טבין, עכ"ל. והנה במעלה ל"ז מבוואר, כי הנוטר ברית זוכה לצלם אלקים ודחלין מניה כל חיות ועופות, וכאן מבוואר יותר המעלה, כי מאן דנטיר ברית רשים וחקיק לעילא, הפירוש כידוע שיש למעלה רשימה מכללות ישראל, ויש רשימה מן בעלי מעשים טובים, ויש רשימה מן עובדי ה' בתפלה, אבל מאן דנטיר ברית רשים וחקיק בלבד, ברשימה בפני עצמו, מפני גודל חשיבתו, והקב"ה מראה זה הרשימה בעתות רצון בפני כל העולמות, לכן כל העליונים ותחתונים מזדעזעין ומתפחדין מהאי רשימא דבר נש, ולכן ממילא ג"כ כשאדם כזה פותח שפתותיו בתורה ותפלה, מתפתחין בהבל פיו כל העולמות וכל צבאי צבא מעלה, אשרי חלקו וגורלו ואשרי הזוכה לזה.

מעלה כ. עוד מעלה המובא שם כי מזדעזעין מניה עלאין ותתאין. מעלה מא. על מה שדרשו רז"ל על הכתוב הים ראה וינס מאי ראה ארונו של יוסף ראה, וכן בזה"ק בשלח דף מ"ט ע"א הים ראה, מאי חמא ימא, ארונא דיוסף קא חמי וערק מקמיה, מ"ט דכתיב וינס ויצא החוצה עכ"ל. והוא ענין מבהיל הרעיון, שהקב"ה התנה עם הים בששת ימי בראשית שיבקע לישראל, כמו שדרשו על הכתוב וישב הים לאיתנו, לתנאו שהתנה עמו הקב"ה, והי' שם באותו מעמד, משה ואהרן ומרים וכל בית ישראל, ולא זע ולא אתפחד הים שיבקע ויחלק, רק מפני ארונו של יוסף, שהיה כמה וכמה שנים לאחר פטירתו, משום שנס מעבירה, לכן נס לפני הים, וכן מקובל בצפת כשנסע לארץ ישראל בעל המחבר ספה"ק בת עיני, והי' סוער הים שהי' עד רגע שכמעט כל הנוסעים נטבעו בים, ואמר למנהל הספינה שיעלה אותו לתורן הספינה, וגילה בגדיו והראה לים האות קיימא קדישא, ותיכף נח ושקט הים מועפו, כי זה הצדיק או שלא פגם מעולם, או שתיקן לגמרי פגם אות ברית קודש, הרי אפילו עכשיו, כל גלי הים והסתערות שלו ושר הים, כלם מתפחדים ונחים מפני שומר הברית.

מעלה מב. המבוואר בתיקונים דף נ"ח ע"א וז"ל ומאן דנטיר אות ברית בכל אתר דאיהי בין בברית מילה בין בשבת ודיומין טבין, (כי כבר ביארתי כי א"א זה בלא זה), קב"ה נטיר ליה בגינה בכל אתר, ומכסי עלוי משנאו, כגוונא דמשה דאתמר ביה (תהלים צא) בצל שדי יתלונן, וכגוונא דאסתר דסתיר לה מאחשורוש דאיהו ערל וטמא ושוי באחרה שנית בדיוקנא דילה, ע"כ. כאן גילה לנו ענין נורא, דהנה בעמוד הקודם בתקו"ז שם מבוואר, שהקב"ה שומר לכנס"י באמונתם, ועיקר שמירה דילה ע"י קוצא דד' מן אחד שהוא אות ברית שעל ידו נשמרת כנס"י באמונתם, כי זה בזה תלוי אמונה

טהרת סאמר סעלות נוטרי חיסוד הקודש לג

אמונה וברית המקושר חד בחד. כמבואר במבוא השער ולקמן במעלה ע"ו, ובזכות זה זוכה הנוטר ברית שהקב"ה נטיר יתיה בכל אתר, בין ח"ו שיש עליו קטרוג, בין ששונאיו רוצים להרע לו כמבואר שם, כמו למשה על ידי פרעה ומדין וארץ כוש והקב"ה הצילו מכל רעה. ומכסה עליו מכל שונאיו שלא יפגעו בו, ובין שבא לו נסיון כענין אסתר ואחשורוש, הקב"ה עמו בכל נסיונות, וגם כשהולך בין רשעים עכו"ם בעלי בחירה כמו אחשורוש והמן כמבואר שם, אין להם שום שליטה עליו ח"ו, כמו שאמר הכתוב בצל שדי יתלונן, כמובא שם שע"י שמירת הברית נרשם עליו שם שדי, שמתפחדים מזה השם כל החיצונים, וגם בצל שדי יתלונן ר"ת שבי, גם צל רומז בזה כי גם כל הניצוצין שלו שבכל אתר שהמה מפוזרים, הקב"ה שומרם שלא יאבדו, וכלם יזכו ויבואו לתיקון, כענין שפירש האר"ל על התנא הקדוש ר' פרידא (בעירוובין ג"ה) שבשביל שלמד עם תלמידו ד' מאות פעמים, זכה שכל דורו יבואו לעולם הבא, ופירש האר"ל הכונה כל הניצוצי קודש שלו יתוקנו ולא יאבדו, כי ניצוצי האדם המה האדם ממש כנפש אחד חשבינן ליה, ואלו נקראים דורו, כמבואר בכתבי האר"ל ובתלמידי בעש"ט הק' הרבה, ובכלל זה שנשמר מעינא בישא, כמובא (בברכות דף כ"ו) דזרעא דיוסף לא שלטא ביה עינא בישא, לכן הסגולה מפי רז"ל (בברכות דף ג"ה): שמי שנכנס לעיר וירא מעינא בישא, יאמר אנא מורעא דיוסף קא אתינא, שאפילו מזכיר שם יוסף הצדיק נשמר מעינא בישא, וכש"כ כשדבק במדתו הקדושה, לכן מי שמרגיש ח"ו שקיבל עינא בישא, ראוי לו להרהר בתשובה על מדת יוסף, כי מדתו עלי עין אל תקרא עלי עין אלא עלי עין, ואז לא יירא ולא יפחד, הגם שמצינו אצל התנאים הקדושים ורבותינו שהענישו בעיניהם, כמובא כמה פעמים נתן בו עיניו, וכמו (בברכות דף ג"ה), אין הענין פשוט, כמבואר בזה"ק בלק דף קפ"ו, כי בבחינת טוב עין לא שייך רע עין חלילה, רק הענין הוא ע"פ סוד, כמו כל דבריהם הקדושים הכל ברזא דחכמתא תליא, ומסתמא זה הי' תקונו.

מעלה מג. המובא בתקונים דף ק"ל ע"ב וז"ל פקודא דברית מילה בגיורו דערלה ופריעה כמה דאיהו אעבר מההוא אבר כל אלין קליפין דפולחנא דכוכביא ותקין ביה אתר לשריא ביה שכינתא דאיהו אות ברית מילה, הכי קב"ה כד נשמתיה סליקת לעילא הה"ד מיי י"עליה ל"ג"ו הי"שמימ"ה קב"ה אעבר מיניה כל מלאכי חבלה ומקטרגין דלא יקרבו לגביה בגין דשמא דה' שריא עליה דתשכח ליה באלין תיבין מיי י"עליה ל"ג"ו הי"שמימ"ה ר"ת מילה וס"ת יקר"ק בשמיה סליק לעילא נשמתא ובההוא זמנא יתקיים ביה וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך, עכ"ל. הרי תראה המובא כאן דברי רשב"י, כי הנוטר ברית, כשנשמתו סלקת לעילא, ואז מתקבצין כל מיני מקטרגין לקטרג עליה, כי אין הקב"ה מוותר כלום, ואם הקב"ה מסתכל ששם הוי' שורה עליו, שלא פגם בברית, או שזכה לתקנו, או מגרש כל מיני מקטרגין ממנו שלא יתקרבו לגביה לקטרג עליו, וזה ענין גדול ונורא והבטחה גדולה ונוראה, וזה נעשה גם כן בחיים כשנשמתו סלקת בעת שינתו, שנותן דין וחשבון על מעשיו, ואם זוכה להיות נוטר הברית בכל פרטיו, אז כשעולה נשמתו בלילה, מכריזין לפניו הבו יקר לדיוקנא קדישא, ואין רשות לחיצונים ושום מקטרג ליגע בנשמתו ח"ו, רק משוטטת למעלה לשמוע דברי תורה בממליא דלעילא, כידוע מהאר"ל, הגם שאינו יודע מזה, רק נפשו מרגשת הארת קדושה בשעת הקיצותה, וזה הסוד על משכבי בלילות בקשתי כמובא באור המאיר.

מעלה

מהרת סאסר סעלות נוטרי היסוד הקודש

מעלה מז. המעלה היותר גדולה והעליונה, המובא בזה"ק פ"ר בשלח דף ס' ע"ב וז"ל אשתמע דכל מאן דנטיר להאי רשימא קדישא מניה סליק עד מלכא קדישא עלאה, מאי משמע, משמע אינון תרין דאתכנש בהו זרעא ומשח רבות קודשא דשדיין ליה בפום אמה (ועל דא) אתקשרו כחדא ומלכא עלאה עליהו ואתקשרו ביה, ועל כך מאן דעאל באלין תרין ונטיר לון אתקשר בתרין אחרנין ועאל בהו וכדין מטי למלכא קדישא, אמר רבי יצחק ודאי מאן דזכי בצדיק זכי בנצח והוד ואלין אינון תלתא דאתברכא בהו כנסת ישראל ומאן דזכי בהו זכי במלכא קדישא ועאל בכלהו ארבעה ולקבלי ארבעה אלין נטירו להאי רשימא קדישא מארבע מלין עכ"ל. פי' שזוכה ע"י שמירת היסוד לעלות עד יסוד אבא שבתפארת, עיין במקדש מלך שם, חזכה להגיע עד נצח הוד לעלות לרום מדרגה העליונה שבמדת תפארת, שהמה מדרגות הגבוהות והעליונות, שעולה למעלה ברום מדרגה העליונה, אשרי לו ואשרי חלקו וגורלו, וה' ישימינו מחלקם להאריך ימינו ושנותינו אמן.

מעלה מה. המובא בזה"ק פ"ח ע"א וז"ל ומעשה ידינו מגיד הרקיע, מעשה ידינו אלין אינון מארי קיימא דברית בהדי כלה ואינון מארי קיימא דברית אקרון מעשה ידינו כד"א ומעשה ידינו כוננהו דא ברית קיימא דחתיים בבשרא דבר נש עכ"ל. פי' הברית קודש נעשה בידינו שחותכים ברית מילה במילה ופריעה, ולכן אנו מתפללין ומעשה ידינו כוננהו, דהיינו הברית מילה יהא אצלינו נכון ולא נפגום ח"ו, עיין לקמן במאמר תיקון הברית מזה, וכל נוטרי הברית נקראים מעשה ידי של הקב"ה, דהיינו הגם שהכל מעשי ידי של הקב"ה, אבל המה תכלית הבריאה כד"א (ישעי' ס') מעשה ידי להתפאר, שהקב"ה מתפאר באלו שנקראים מעשי ידיו, ושומרים אות ברית קיימא קדישא.

מעלה מו. ואח"כ מובא בזה"ק מה שמובא לעיל במעלה כ' ואח"כ (שם עמוד ב) מדבר הוזה"ק בשמירת הברית דדוד מלכינו משיחנו, ואח"כ מסיים בזה הלשון למה יקצוף האלקים על קולך על ההוא קול דאיהו אמר, וחבל את מעשה ידיך דא בשר קודש ברית קדישא דפגים ואתמשך בגיהנם על ידא דדומה ובגין כך ומעשה ידינו מגיד הרקיע אלין אינון חברייא דאתחברו בכלה דא ומארי קיימא דילה, מגיד ורשים כל חד וחד, מאן הרקיע, דא איהו הרקיע דביה חמה ולבנה וככביא ומזלי, ודא איהו ספר זכרון, איהו מגיד ורשים להו וכתוב להו למהוי בני היכלא ולמעבד רעותהון תדיר עכ"ל, זה קאי הכל על נוטרי ברית, (עיי"ש באור החמה, כאן ובעמוד הקודם), הרי שכל צבא מעלה, הרקיע וכל ככבים ומזלות שברקיע, בכל אלו מקומות נרשמים נוטרי הברית מבני היכלא דמלכא, ולעשות רצונם תמיד, והם מוכנים תמיד למלאות רצון אלו היראים שהמה נוטרי ברית, התבונן אחי שכל עסק שלמעלה הכל רק בשביל נוטרי הברית.

מעלה מז. המובא בזה"ק ויקרא י"ד ע"א וז"ל אמר ר' אבא משמע דכל מאן דנטיר להאי את רשימא קדישא, אינון תרין דרגין עלאין אתקשרו ביה לנטרא ליה בכלא ולאעטרא ליה ביקרא עלאה, ועל דא זכה בתרין מלכו חד הוא וחד בנו עכ"ל. פי' הנוטר ברית יורש שני שמות שם שדי ואדני שהמה ביסוד ומלכות מקושרים זה עם זה לנטרא ליה, כי כל מיני קליפה נכנעים תחת אלו שני שמות הקדושים, ומעטרין את נשמתו בכל מיני עטרין קדישין אשרי לו, כדמסיים שם הוזהר ועל דא ברית חביב מכלא, דהיינו ברית חביב מכל התורה, דהרי שלמה מלכינו קיים כל התורה, רק שנמצא אצלו איהו פגם דק מנשים נכריות, הגם שכוונתו היתה לדברים גדולים ונוראים, לתקן ולברר מכל האומות

טהרת סאסר סעלות נופרי חיסוד הקודש לד

האומות הניצוצין, שלא יצטרך עוד גלות כמובא במקובלים, ואעפ"כ מפני פגם דק שלא הי' בזה עוד רצונו ית', ניטל ממנו מלכות, וירבעם מפני זכות יוסף הצדיק נמשכה מלכותו, הגם כי עבר על כל התורה, כי מפני שחביבה נטירת ברית גבי קביה מכל התורה, ועיין באור החמה בשם הרמ"ק ז"ל מזה ראייה, דלא כאלו שסוברים כי בלימודם יתקנו הכל, ואין צריכים תשובה על מדת יסוד.

מעלה טח. המובא שם והאי ברית אחיד בהו ביומם ולילה בדינא וחסד, בדינא בקדמיתא ולבחר שריא ביה בחד ואתבסם בכלא, ודא הוא ברית דאקרי יומם ולילה דאחיד בתרוייהו, ומאן דזכי לנטרא להאי ברית כדקא יאות ולא חטי ביה כל יומיו, אחיד בהו ביומם ולילה וזכה לתריין עלמין עלמא דא ועלמא דאתי, ועל דא אקרי אברהם שלים דכתיב התהלך לפני והיה תמים, ואימתי אקרי שלים כד זכה בתרוייהו ביומם ולילה דכתיב יומם יצוה ה' חסדו ובלילה שירה עמי ותרוייהו אחסין אברהם עכ"ל, דהיינו מפני שהיסוד הוא מחבר לכל המדות מחסד עד מלכות, לכן הנוטר ברית זוכה לקשר מדת חסד עם הגבורה, וממתיק כל הדינים ע"י מדת חסד, וזה הי' עבודת הצדיקים כל ימי חייהם לבסם ולהמתיק הדינים שלא יתוקד עלמא בדינא, ועל פי דרכי עבודה יתכן כידוע מדברי צדיקים כי עיקר עבודת ה' ישנו בשני זמנים, אחד בימי גדלות שמהו צח וברור ומרגיש גילוי ה', ואחד בימי קטנות ונפילות וחלישות הדעת וצער ויסורים ח"ו שאז הוא בבחינת הסתר פנים, וגילוי פנים אקרי יומם, וימי ההסתר אקרי לילה, ועיקר תכלית כל העבודות שיקיים בו ויאר את הלילה, שישבר ההסתר ויאר אותו בבחינת יומם, וזה מביא ראייה מהכתוב, כי בבחינת יומם יצוה ה' חסדו נמשכו החסדים ממילא, אבל בבחינת לילה שירה עמי צריך התעוררות דלתתא דוקא לעורר בחינת היום, ולכן מסיים אח"כ תפלה לאל חי, כי אימתי נשבר עיקר מסך המבדיל, זה בעדן תפלה כידוע ליודעים, ואל חי זה נקרא יסוד הנקרא אל חי, ומי שעושה תשובה על פגם יסוד זוכה לקשר תמיד יומם ולילה, כי אין ניכר בו קטנות רק כמעט קט, והגם שאמר בזהר שלא חטא בברית כל יומיו, אבל מי שמתקן בתשובה ומקבל על עצמו באמת להיות נוטר הברית, גיב יש לו זה המעלה, כמובא בס"י, ועוד גדולים בעלי תשובה מצדיקים גמורים, ויש לו זה המעלה אחר תקון נפשו, ונכלל במדרגת צדיק, כמובא לקמן בשם צדיקים.

מעלה טז. לכן מסיים שם בזהר אימתי אקרי שלים כד אחיד בתרוייהו כי מי שיכול להמתיק הגבורות בחסדים, או משבר תמיד הקטנות להאיר המחין, נקרא אדם שלם, וכל זה ע"י נטירת הברית שהוא חביבות הכל ושלמות הכל, וזה מעלה נוספת שנקרא אדם שלם, אשר מעוטא דמעוטא זוכין להקרא בשמים בשם זה.

מעלה נ. המובא בוה"ק ואתחנן דף רס"ו ע"א ז"ל ת"ח נהרא דנגיד ונפיק אשקי לכל גנתא (ס"א ורוי לכל גנתא) ורוי לכל אתר ואתר כמה דאוקימנא עד דמלי (נ"א דמטי) לההוא אתר בגנתא דאקרי באר מים חיים, ומתמן אתזני עלאין ותתאין (נ"א עלמין תתאין) כד"א ומשם יפרד, וכל אינון סטריין דסטור שמאלא לא משתקיין מההוא גביעו דמיין נביעין בגין דאינון מסטרא דשאר עמין, ואקרו בורות נשברים, ומאן דמשקר בשמא (נ"א ברשימא) קדישא בההוא סטרא אתרבק בורות נשברים, אשר לא יכילו המים ולא עיילי לתמן, וההוא דזכי לנטרא ליה זכי לאתשקייא מההוא גביעו דנחלא (נ"א בעלמא דין) בעלמא דאתי, וזכי דאתמלי ההוא באר עלאה לנגדא ברכאן לעילא ותתא, זכאה איהו בעלמא דין ובעלמא דאתי, על דא כתיב (ישעי' נ"ח) והיית כגן רוה וכמוצא מים אשר לא יכזבו מימיו, עכ"ל. הרי מבואר כאן בזהר הק' שעל ידי נטירת ברית זוכה

למלאות

מהרת . מאמר סעלות נוטרי היסוד הקודש

למלאות האי באר העליון שהוא יסוד דבינה, ונהר היוצא מעדן להשקות את הגן. שהוא השקת כל המדות העליונות מהארת אין סוף היורד מחכמה לבינה, ואח"כ ליסוד ומלכות, ומתמלאים כל המדות הקדושות בכל מיני השפעות.

מעלה נא. ועוד מעלה המובא שם שהוא בעצמו מקבל מהשפע רבה ונשמתו בעלמא דין ובעלמא דאתי מהאי באר עלאה, וזוכה שלוקח בעצמו משפע כזה אשר לא יכזבו מימיו, והענין נורא ועצום, כי יש השפעות שהמה לפי זמן כידוע מספרי חכמה, והשפעות אשר מקבלים ע"י נטירת יסוד המה השפעתין אשר לא יכזבו מימיו וכגן רחם, ואשרי לו ואשרי חלקו.

מעלה נב. המבואר בתקונים דף י"ח ע"ב וז"ל ת"ח כל מאן דנטיר אות ברית דיוקניה רשים בשכינתא וצדיק, עכ"ל. והוא כעין יעקב אבינו שדיוקנו חקוק בכסא הכבוד, כי כל מעלות האבות שזכו למעלותיהם הגבוהות, עיקר שבעיקרים היה מפני גודל שמירת בריתם, וזה וזכרתי את בריתי יעקב, כמבואר לעיל, שבשביל שמירת הברית אקראו האבות הקדושים תמימים, שאמר הקב"ה לאברהם התהלך לפני והיה תמים וזה ברית קודש, וזה הנוטר ברית מגודל חשיבתו, לא לבד זכותיו ומעשיו, רק כל קומת נשמתו ודיוקנו חקוק בשכינה ויסוד, ומי יכול לשער גדול מעלה זו.

מעלה נג. המבואר בזה"ק פנחס דף רל"ח ע"א וז"ל א"ל בגין דכד עלמא איהו בדוחקא ואית צדיק בעלמא מקני על ברית, אבהן אשתתמו ביה ובגיניהו אמר משה בדוחקא דישאל זכור לאברהם ליצחק וישאל עבדיך עכ"ל. הרי כשיש צער בעולם ח"ו או האבות הקדושים מצטערים בקברם על בניהם, והמה ממליצים טוב על ישראל, ולפעמים ח"ו כשגובר הקטרוג אין כח לאבות ג"כ להציל העולם כמבואר בספרי חכמה, וכשיש צדיק מקני על הברית, משתתפים האבות בזה המקני לברית, ומתעורר זכות אבות, והקב"ה מרחם על עלמא. והנה תראה בלשון הזהר ואית צדיק בעלמא מקני על ברית, כי יש נוטר הברית ויש צדיק מקני על ברית, שלא כמו היום בעוה"ר שמתביישים לדבר מזה עם תלמידים, ולא כן עשו המגידיים בדורות הקודמים שהיו מנהמים כאריות על נטירת יסוד כמו שרואים בספרים הקדושים כמה נתחבטו בזה, ואין להאריך בזה בעוה"ר כי למי אדבר ולמה אדבר כי בוז יבוזו מילי, ומבואר בזה"ק פר' פנחס דף רי"ג ע"ב שהמקני על ברית מעלתו יותר גבוה מהנוטר ברית, וראיה מפניחס שיוסף הצדיק זכה שניתוסף לו ה' על שמו כדכתיב עדות ביהוסף שמו, ופנחס זכה כשקנא על ברית שניתוסף לו י"ד על שמו שהוא יותר מעלה עליונה, לכן המקני על ברית נתוסף לו מעלה גדולה שזוכה ליר"ד של השם שהוא חכמה כביכול, וה' ישימנו מחלקם.

מעלה נד. המובא בזהר פר' לך דף צ"ה ע"א וז"ל ויאמר אליו אני אל שדי מאי משמע דעד השתא לא קאמר אני אל שדי אלא הכי תאנא עבד קב"ה כתרין תתאין דלא קדישין לתתא וכל אינון דלא אתגורו יסתאבון בהון ורשימין בהון ומאי רשימא אית בהון דאתחזי בהו שיי' דלית ולא יתיר ובגין כך אסתאבון בהו ואתדבקון בהו, בתר דאתגורו נפקין מאלין ועאלין בגדפוי דשכינתא ואתגליא בהו י"ד רשימא קדישא את קיימא שלים ואתרשים בהו שר"י ואשתלים בקיומא שלים ועל דא כתיב בהאי אני אל שדי, התהלך לפני והיה תמים שלים דהשתא את חסר ברשימא דשיין ודלית גזר גרמך תוי שלים ברשימא דיר"ד ומאן דאיהו ברשימא דא אתחזי לאתברכא בשמא דא דכתיב ואל שדי יברך אותך מהו אל שדי ההוא דברכאן נפקין מיניה הוא דשליט על כל כתרין תתאין וכלא מדחלתיה דחלין ומזדעזעין בג"כ מאן דאתגור כל אינון דלא קדישין אתרחקו מניה

לא

ולא שלטין ביה ולא עוד אלא דלא נחית לגיהנם דכתיב ועמך כלם צדיקים וגו' (כל אינון דאתגורו אקרן צדיקים ובג"כ לעולם ירשו ארץ דלא ירית האי ארץ אלא ההוא דאקרי צדיק אוף הכא ועמך כלם צדיקים לעולם ירשו ארץ) עכ"ל. ומובא בתקונים דף ס"ו ע"א וז"ל ומאן דמשקר בברית מילה הוא משקר בחותמא דמלכא. דאיהו רשים ביה שרדי מלבר יקריק מלגאו, מנא לן מהאי קרא משמע, מ"י יעליה לניו הישמימ"ה. ראשי תיבות מילה ס"ת יקריק, ובודאי מאן דמשקר בברית מילה אסתלק מניה יקריק ושרדי ושריא עליה שטן, דאיהו אל אחר, חויא שריא באתר דיקריק מלגאו, וסם מות שריא באתר דשרדי מלבר עכ"ל. וקיצור הדברים כי עד שלא נימול התינוק שורה עליו אותיות שד, וכשהוא נימול ניתוסף לו יריד ושורה עליו שם שדי, לכן מי שהוא נימול ושומר ברית, או כל כתרין תתאין דחלין ומזדעזעין מיניה, כי כמו שיש ספירת הקדושה, כן לעומת זה להבדיל יש ספירת הטומאה והמה כתרין תתאין, וכשאדם שומר בריתו או שורה עליו שם שדי וכלהו מסתבלין בבריתו, וכל כתרין תתאין וכל ההיכלות דחלין ומזדעזעין מיניה, וכל ס"א מתרחקין מיניה, וכל אינון דלא קדישין מתרחקין מיניה, ולא עוד אלא לפעמים כשבא למקומות הרשעים או מתדבקין בו ח"ו בע"כ מוזהמא דלהון איזה רשע וחלק מהם ח"ו, אבל מי ששומר הברית תמן לא יגורך רע ומתרחקין מניה כל אינון דלא קדישין, כמובא בר"ח בענין בעלי תשובה בשער התשובה ובשער הקדושה, אבל מי שפוגם ח"ו נסתלק ממנו היריד ושורה עליו שד וס"א כמבואר.

מעלה נה. המובא בתיקונים דף מ"ח ע"א וז"ל ד"א קול ענות אנכי שומע, דא איהו ענויא דאנכי שומע, דאיהי צוחת בכל יומא למעלה היא ובנהא וקראן ליה תרין זמנין ערב ובקר שמע ישראל, וכל בר נש דאית ליה ענוי משכינתא דאיהי עניא בגלותא רחיקא מן בעלה, וקרא ליה בכל יומא שמע ישראל דיהא נחית לגבה, ודאי עליה אתמר קול ענות אנכי שומע, קול דענויא דהאי עניא אנכי שומע, קם אחד בקירטא ודא שכיתנא תתאה, וחד בקשתא דא ברית צדיק, עליה אתמר שופ"ר הול"ך פז"ר גדו"ל, גירין דילה אינון צדיקים דישאל דקבילו ברית דבזכותיה נפקין מגלותא, ורוא דמלה הא לכם זרע דאינון טיפין, עכ"ל, ובדף ע"ח ע"א וז"ל ועד דאתפרע האי פריעה איהי לא אתגליא בעלמא ולא יהא אות בעלמא, ורוא דמלה כד אתעבר מינה ערלה ופריעה מיד אתגליא אות בעלמא לההוא דאתמר ביה וזה לך האות כי אנכי שלחתיך לקיימא ביה קרא כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות, ובגין דא אלעזר ברי לא תצפי לרגלא דמשיחא עד דתחזי קשת בגוונני נהירין, או עד דאתגליא אות בעלמא, מאי אות אלא דרך ככב מיעקב דא את יוד אות ברית, ומיד וקם שבט ישראל לגבה, ההוא דאתמר ביה ויהי בישרון מלך, עכ"ל, וכן מובא בה"ק פר' נח דף ע"ב עמוד ב', והנה הדברים מבוארים כאן בתיקונים ובהר שעיקר הגאולה תלוי בתיקון הברית שאז יגהר הקשת בגוונני נהירין, והנה הצדיקים בספרים פירשו ענין קשתא בגוונני נהירין שקשת בעצמו מורה לברית שהוא יורה כחץ, וכן מבואר כאן בתיקונים בדף מ"ח הלשון גירין דיליה, וזה משמע עוד שע"י שתיקן זה הפגם או תיכף יצמח צמח צדיק של יוסף צדיקא שהוא בחינת משיח בן יוסף, ולכאורה קשה האיך אפשר זאת הלא מבואר בספרים עיין במגלה עמוקות פר' ויחי, וז"ל ולפי שיוסף הוא סוד נקודת צירין שבידו חרב לנקום נקם ברית והוא מקבץ נדחי ישראל לכן אמר עליו יעקב ואני נתתי לך שכם אחד לקבץ על ידו גיצוצות הנדחים בכל דור ודור אשר לקחתי מיד האמורי בחרבי דייקא לקבל חרב דיליה, עכ"ל. שעיקר ביאת הגואל תלוי במדת יוסף, הגם שכל

טהרת מאסר סעלות נוטרי היסוד הקודש

הארבע גליות היו בשביל יוסף דכתיב (עמוס ב') על מכרם בכסף צדיק ואביון בעבור נעלים, אבל גאולה האחרונה תהי' עיקר בזכות יוסף, דכתיב (תהלים ע"ז) גאלת בנורע עמיד בני יעקב ויוסף סלה, לכן תלוי הגאולה האחרונה דייקא בתקון היסוד, ולכאורה אנחנו רואים בעוה"ד להיפך שנתרבה החציפות והעזות ופגם היסוד אשר לא היה לעולמים זאת בכנסת ישראל, והאיך אפשר לצפות שהגאולה תהא בזכות תקון היסוד, אבל תדע כי לא מחשבותינו מחשבותיו כביכול, כי הקב"ה נתן כח לס"ם וחיילותיו להוציא הפקירות כזו בעולם לא בחנם, כי עכשיו זמן בירור האחרון של תכלית זוהמת דור המבול, כי כשסיים האילן ערבוביא בישא עד שיסיים קוצא בישא בתת כחם לחוץ כל האפשרי, וזה קוצא בישא, כאשר יתגדל ויתרבה העזי פנים וחציפות והפקירות עד למעלה, אז יסוים קוצא בישא והתבררות בירורים האחרונים מכל הגליות, ובזכות שימצא בדור, אחדים מישאל הקדושים, שבכל אלו החציפות ועזות והפקירות מוסרים נפשם ושומרים עיניהם מלהסתכל באלו החציפות והשריפות רח"ל, ושומר נפשו מלפגום הברית, יסתכל קב"ה בהם, ובזכותם יצמח הגואל במהרה דידן, ויש על זה כמה רמזים מזהר וממדרשים ומספרי ראשונים.

מעלה נו. המובא בזהר בראשית דף צ"ד ע"א וז"ל פתח אידך ואמר מאי האי (דכתיב) דאמר דוד והראני אותו ואת נהו (מאי והראני אותו ואח"כ ואת נהו) מאן יכיל למחמי ליה לקב"ה אלא הכי תנינן בההיא שעתא דאתגור עליה ההוא עונשא ודוד ידע דעל דלא נטר האי את כדקא יאות אתענש בהאי דכלא כחודא אחידא וכלא מתרמיז בהאי את ולא אקרי צדיק מאן דלא נטר ליה כדקא יאות הוה בעי בעותיה ואמר והראני אותו ואת נהו מאי אותו (אות דיליה אות הברית דהא אותו דקב"ה אות דיליה) דא את קיימא (דיליה) קדישא דהא דחילנא דאתאביד מנאי, מאי טעמא בגין דתרין אלין מלכותא וירושלים בהאי אחידן ובגין כך תלי בבעותיה אותו ואת נהו דיתהדר מלכותא דהאי את לאתריה וכלה חד מלה, עכ"ל. פי' דכתיב אצל דוד כשרח מאבשלום וצוה להוליך את בחורה לירושלים את ארון ה' שגלה עמו, ואמר (שמואל ב' ט"ו) אם אמצא חן בעיני ה' והשיבנו והראני אותו ואת נהו, שאין לו שום פירוש מהו והראני אותו, כי הגראה שקאי על הקב"ה, וכי אפשר לראות ה' הלא כתיב כי לא יראני אדם חזי, ומאי הראני אותו, רק קאי על אות ברית קודש, ונהו הוא בית המקדש כפירוש הפשוט, ואמר דוד שיראני ה' שאחקן אות קיימא, ויראני את בית מקדשו, כי מלכות וירושלים תלוי בזה, וכל בגין בית מקדשינו תלוי בזה, כדכתיב בונה ירושלים ה' נדחי ישראל יבנס, אלו הניצוצי קודש, כמובא בסידור האריו"ל על הברכה מקבץ נדחי ישראל, שהמה הנדחים ע"פ פגם הברית קודש שקיבוצם תלוי בקץ גאולתינו, כי ציון וירושלים חד בחד תלוי, וציון כמספר יוסף ומלכות בית דוד ובגין ירושלים שזה בית המקדש תלוי בתיקון אות זה, הרחמן הוא ישכללה ויבנה אותה בקרוב בימינו אמן.

מעלה נו. המובא בזהר ויקהל דף רי"ד ע"ב וז"ל ומאן איהו דקאים ברוא דאדם מאן דנטיר את קיימא קדישא ועל רזא דא אינון חסידי קדישין כד הוה מפטרי מהאי עלמא הוה עאלין לון בארונא בגין דלא אתחזי למיעל בארונא אלא מאן דנטיר להאי ברית את קיימא קדישא, ביוסף מה כתיב ויישם בארון בגין דנטיר ברית קדישא ואתקיים ביה להכי אתחזי לאעלא בארון וכלא כדקא חזי, עכ"ל. פי' כי כמו שיש אדם דקדושה כולל כל קומת הקדושה עליונה ותחתונה, כן יש כנגדו ח"ו אדם בליעל כולל כל כללות קומת ס"א וכל כת דלהון רח"ל מהם, והנוטר ברית זוכה להכלל בהאי גופא קדישא

קדישא כללא דקומת אדם דקדושה, וראוי להכניסו לארון ברית כמדת יוסף הצדיק, ואם ח"ו פגם, אפקי ליה מכללות האדם כמבואר להלן בזהר, ונותנים אותו ח"ו בידי החיצונים, שכיון שנאבד ממנו ח"ו צורת האדם נתלבש בצורת בעל חי, וכל חיות רעות רח"ל שלטין ביה, ועיין עוד בזה להלן.

מעלה נח. המובא בזה"ק פ' פנחס דף רל"ו ע"ב וז"ל ורשימו דיורד ברית קדישא עלה מלעילא כדין איהי אתאחדת ביחודא חד יורד דא איהי רזא דברית (וע"ד) כל מאן דנטר ברית דא איהו אשתזיב לעילא ואשתזיב לתתא (מגלף) פנחס בגין דאיהו קני על ברית דא אשתזיב מן דינא עלאה ומן דינא דלתתא ובג"כ אתרשים יורד דא בגויה הה"ד פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן, עכ"ל. פי' כי בשעה שאדם יוצא מן העולם דנין אותו בהרבה דינים, אחד בעודו שוכב על הארץ, ואח"כ כשנפקין ליה מפתח ביתו, ואח"כ בקבר, בחיבוט הקבר רימה ותולעה, ואח"כ דינין דלעילא בכ"ד של מעלה, ולכן הנוטר ברית ניצול מדינין דלעילא ודינין דלתתא, וכן בחייו ניצול מכל דינים, והמות שסובל הצדיק למרק חטאיו הנסתרים, וגם לטובת העולם.

מעלה נט. המובא בתקונים דף פ"ב ע"א וז"ל אמר ר' אלעזר אבא והא קרא ליה יבשה מאן תדשא הארץ, א"ל ברי הכא אוליף תיובתא לכל בני עלמא דאם בר נש יחזור בתיובתא נחית לה נביעו דאסתלק, ומה דההו יבשה קרא לה ארץ, ונהר דההו חרב ויבש קרא ליה מקוה המים וימים, הה"ד ויקרא אליקים ליבשה ארץ ולמקוה המים קרא ימים, עכ"ל. פי' כי קודם קאמר בתקונים כי מי שפוגם בברית ח"ו, גורם להיות ונהר יחרב ויבש, כי נתייבש כל לחלחית השפע משכינתא, כאשר יבואר במאמר הבא ברצות ה' והדר קאמר אם זוכה לשוב בתשובה על זה הפגם, גורם שיחזור האי נביעו, ונהר דחרב ויבש ע"י פגמיו וחטאיו, או שנחרב ונתייבש מעונות שברור, לא לבד שאינו חרב ויבש רק חוזר להיות נקרא מקוה מים, דהיינו שנמשך מן זה המקור שהי' כבר חרב זיבש ע"י עונותיו, אח"כ אדרבה חוזר וניתוסף השפעות גדולות ונוראות, שישקו כל עדרי צאן קדשים מאלו השפעות.

מעלה ס. המבואר בתיקונים דף י"א ע"א וז"ל ובגין דא מאן דנטיר ברית אש קרי איש צדיק תמים, ואות יורד דשדי איהי חוליא על צואר דשד יצר הרע חוליא דשלשלאה, ובגין דא רשים שד"י בברית ורשים במזוזה דמודעזעין כלהון מהאי שלשלאה, דאיהי אות שבת, אות ברית, אות יר"ט, אות תפילין, ומיד דאיהו תפיס בה יצר הרע דאיהו ש"ד, נטיל בר נש חרבא דאתמר בה רוממות אל בגרונו, דאיהו יורד דישא דחרבא ו' גופא דחרבא ה"ה תרי פיפיות דילה ושחיט ליה, עכ"ל פי' שמבואר בזה"ק שהנוטר ברית אקרי צדיק, ופעם מבואר שהנוטר ברית אקרי תמים, וכאן מבואר שנקרא איש צדיק תמים, כי צדיק אקרי על שם יוסף הצדיק, לכן נקראו כללות ישראל בשם צדיקים כדכתיב ועמך כלם צדיקים, כי כללות ישראל נוטרים ברית קודש יותר מכל האומות, כמבואר בתיקונים דף ל"א ע"א, וכל ישראל פרטי נקרא קצת נוטר ברית, שנוהר מאיסור עריות ושמירת ימי טהרת אשתו, מלבד רשעים המורדים ופושעים בה', כי במתים לא דברה קרא, וישראל העומד בניסיונות בשמירת עינים ונטירת הברית מלפגום, וגם בא לנטיון אקרי על שם יוסף הצדיק, ותמים אקרי על שם האבות שנקראו תמימים על שם שנטרו הברית, כי עיקר מעלות האבות ה"ו שנטרו ברית קיימא, כמבואר בזה"ק המועתק לעיל במעלה ט"ז, וכאן קאמר שאקרי איש צדיק תמים, שזה מעלת נח הצדיק שאקרי איש צדיק תמים, שבשביל שכל דורו השחיתו ורעם על הארץ, והוא נטר האי

טהרת סאסר מעלות נופרי היסוד הקודש

האי ברית קיימא קדישא. עי"ז ונח מצא חן בעיני ה', ונקרא איש צדיק תמים שלשה מעלות מצורפים ביה. איש נקרא על שם שגבר נגד יצרו וחטף ממנו החרב נוקמת נקם ברית. שאיש נקרא מי שמתגבר על יצרו, כמוכא (עי"ז י"ט). אשרי איש ירא את ה' אשרי מי שעושה תשובה כשהוא איש, דהיינו בכחו וגבורתו. ותמים על שם שמירת עינים אשר רמזו בס"י בדברי רז"ל כלה שענינה יפות כל גופה אינה צריכה בדיקה, וצדיק נקרא על שם נטירת הברית, וזה שלשלת של שלשה מעלות שבידו, ועי"ז ניתן שלשלת על צואר היצר, ואוחז חרב בידו ושחיט ליה, כאשר יבואר במאמרים הבאים ברצות ה'.
מעלה סא. המוכא בתיקונים דף י"ד ע"ב וז"ל שם, ובגין דא צדיקים דנטרי ברית שוב אינם חוזרים לעפרם, דאיהו עור משכא דחויא דאתברי מעפרא, דאתמר ביה ונחש עפר לחמו, עכ"ל, הרי מעלה גדולה ונוראה שכמעט אין כמוהו. שמי שזוכה ליטור הברית אינו חוזר לעפר, וגוסו חי וקים בקבר.

מעלה סב. המוכא שם להלן בתיקונים וז"ל ובגין דא מאן דלא נטיר ברית אתדון בחיבוט הקבר בההוא עפרא, ואלין אינון דגופא דלהון אינון לון קבר בחייהון עכ"ל. שעיקר חיבוט הקבר בשביל זה העון, והנוטר ברית הגם שאינו בר הכי שגופו יתקיים לעד כמוכא במעלה הקודמות, אבל נפטר מחיבוט הקבר, ומכל עונשים שבקבר שהמה מרים מרורים, כמו חיבוט הגוף, וצער רימה ותולעה שהוא קשה עד מאד בכל עקיצה ועקיצה כמחש בבשר החי, כדרשת רז"ל (בברכות דף י"ח ע"ב), והטעם עיין בפירוש הקדוש אור ישראל על התיקונים מהמגיד מקאנוניץ וז"ל שם ומאן דמשיך על גרמיה הערלה ומשך הטפות לבטלה או באיזה ענין שהוא לבטלה ח"ו מעורר שהשפע עליון תלך לעולם הבטלה ועי"ז מושך בערלתו האו"ר לעו"ר ומאן דנטיר הברית נדבק באור וא"צ לחיבוט הקבר וענין חיבוט הקבר הוא רומז לחיבוט הגוף הנקרא קבר ויאיר הגשמה, ונמשך עוד לזה כי הקב"ה נתן ט"ל מלאכות לברר הניצוצות במעשה מצות במלאכה ומר"מ באמונה אבל מי שפוגם בברית אי אפשר לו לברר וגורים להבקע דם טמא מצפרנים שהמשיך לשם הערלה עכ"ל. כי עיקר חיבוט הקבר הוא מפני חטא אדה"ר שנתהפך גופו של אדם מכתנות אור לעור משכא דחויא, ומי שנוטר הברית נתהפך מעור הגשמי לאור, ונעשה גופו כתנות אור, כמו הגוף של צדיקים, הגם שאינו נראה בעינינו הגשמיים, לכן נפטר מחיבוט הקבר, ועי"ש בדברי קדשו הכולל במילין ועירין ענינים הרבה ורמים כדרכו בקודש.

מעלה סג. המוכא בזה"ק ויחי דף רט"ז ע"א ר' יצחק פתח ואמר ועמך כלם צדיקים לעולם יירשו ארץ, האי קרא רוא עילאה איהו בין מהצדא חקלא דהא ברוא דאגדתא תני ר' שמעון דאחסנת ירותא עלאה דההיא ארץ לית מאן דירית לה בר ההוא דאקרי צדיק (ס"א דהאי ארץ ולית מאן דירית לה בר ההוא דאקרי צדיק דהא צדיק ירית למטרוניתא ודאי) דהא מטרוניתא ביה אתדבכת לאתבסמא וצדיק ירית למטרוניתא ודאי, אוף הכא בחביבותא דקוב"ה לישראל אמר ועמך כלם צדיקים ובגין כך לעולם יירשו ארץ אתחזון לירית למטרוניתא, מאי טעמא אקרונ צדיקים ומ"ט ירתין למטרוניתא בגין דאתגורו כמה דתנינן כל מאן דאתגור ועייל בהאי (ס"א ברית קדישא ועאל בהאי) אחסנא ונטיר להאי ברית, ועאל ואתדבק בגופא דמלכא ועאל בהאי צדיק ובגיני כך אקרונ צדיקים ועל דא לעולם יירשו ארץ מאי ארץ דא ארץ החיים. אהדר ואמר נצר מטעי מעשה ידי להתפאר. נצר מטעי ענפא מאינון ענפין דנטע קוב"ה כד ברא עלמא דכתיב ויטע ה' אלקים גן בעדן מקדם והאי ארץ חד מנייהו בגיני כך נצר מטעי

לה מִהַרְתָּ סַמְסַר מַעֲלוֹת נוֹטְרֵי חִיסוּד הַקְּדוּשָׁה

מטעי מעשה ידי להתפאר, עכ"ל. ותראה אחי אהובי שכל ישראל נקראו צדיקים בכללות מפני שנימולים, אבל מאן דנימול ונטיר ברית ירית תאי ארץ עלאה דאיהי ארץ החיים, ואתרבק כביכול בגופא דמלכא שהוא תפארת, והם דברים עמוקים בסודין עלאין ולא כל מוחא סביל דא, אבל בפשטות הדברים כמובא במפורשים, איכ בטוח שזוכה ליכנס לאחר פטירתו וכן לעתיד בגן עדן העליון. ונטמן שם בארץ החיים העליונה, וכביכול עאל ונתרבק בגופא דמלכא קדישא, וכן מסיים הוזהר בראשית דף רנ"א דכל צדיק ירית ארעא קדישא עלאה כד"א ועמך כלם צדיקים לעולם ירשו ארץ נצר מטעי מעשה ידי להתפאר. עכ"ל. אשרי חלקו וגורלו. הרחמן ישימנו מחלקם אמן.

מעלה פד. המובא בתקונים דף ס"ה ע"ב וז"ל שימני כחותם דא נשמתא דאיהו רשימו דילה גליפא לעילא, כמה דאוקמהו ביעקב דיוקנו של יעקב חקוקה בכסא הכבוד, דכל נשמתין דאינון גזירין מתמן גליפו דלהון איהו חקיק לעילא, ורשימו דלהון לתתא, והוא גליפו דלעילא איהו חותם, ורשימו דלתתא רשימו דחותם ומיד דרשימו דגליפו דנשמתא איהו לעילא ורשימו דילה לתתא, אתמר בה והנה מלאכי אלקים עולים ויורדים בו, סלקין לעילא ומסתכלין בדיוקנא דנשמתא דנהרא בההוא גליפו ומדעזעין מניה, נחתין לתתא ומסתכלין ברשימא דההוא דיוקנא דלתתא וחתין דלא אשתגי מדיוקנא דלעילא ודחלין מניה, עכ"ל. פי' כי התקונים מדבר מהנוטר ברית ושבת אשר א"א זה בלא זה, ומי שהוא נוטר ברית גליפו דיליה חקיק וגליף לעילא ורשימו חקיק לתתא, פי' שהנוטר ברית חקיק דיוקנא דיליה ממש בכסא הכבוד, ורשימו דיליה לתתא בגוף שלו, כי בגוף אין רק רשימא דנשמתא דלעילא, כי עיקר הנשמה למעלה, וכשהמלאכים עולים לכסא הכבוד ורואים שם צורת זה הנשמה הקדושה שזכה להקרא בשם נוטר ברית, ויורדים למטה ורואים החותם שלו שמחים בו ועולים ויורדים בו, ודחלין מיניה, וכל עליית המלאכים רק על ידי נוטרי הברית, וכל ירידתם למטה לשמור העולם רק בכח זה האיש, כי זה הוא עולים ויורדים בו, כי אין חידוש כאשר תבאתי למעלה כמה פעמים מוזהר אשר כל הבריאה הוא רק בשביל נטירת הברית, וכל העולם קיים רק בכח הנוטרי הברית, איכ אין חידוש שכל עליות וירידות המלאכים תלויים בו, ה' ישימנו מחלקם.

מעלה פח. המובא במדרש פר' קדושים וז"ל א"ר יהודה בן פוי מפני מה נסמכה פרשת עריות לפרשת קדושים אלא ללמדך שכל מקום שאתה מוצא בו גדר עריות אתה מוצא קדושה ואתיא כהדא דר' יהודה בן פוי דאמר כל מי שהוא גודר עצמו מן העריות נקרא קדוש, עכ"ל. הרי הגודר עצמו מן העריות, שהוא שמירת הברית בכללות, אקרי בתואר קדוש, וידוע שיש בשמים בהיכלות עליונים וקדושים מאד מדור לקדושים, ולא אקרי קדוש רק מי שזוכה למסור נפשו באהבה ובאמונה לה' בקדושת ה', ומי שזוכה לנטור קיימא קדישא, שזה מעלתו ביתר שאת, מפני שלחמו ביצרם וקדשו עצמם בימי חייהם, שצריך לזה מס"נ גדול להיות משומרי היסוד קיימא ואשרי חלקו, וזה הסוד הנשאר בציון והנותר בירושלים קדוש יאמר לו, שזוכה ליכנס בציון ובירושלים דלעילא, ונשאר ולא נדחה ח"ו, ואשרי לו ואשרי חלקו וגורלו, כי ציון הוא כמספר יוסף, וירושלים הוא היראה התלוי זה בזה.

מעלה פו. המובא במדרש רבה אמור פרשה ל"ב וז"ל יוסף ירד למצרים וגדר עצמו מן הערות ונגדרו ישראל בזכותו עכ"ל. שעל ידי זכות יוסף הצדיק זכו כל ישראל לינטור בריתם במצרים, בני ישראל נכנסו ובני ישראל יצאו, ואלמלי היה פוגם יוסף בריחו

טהרת סאמר סעלות נוסדי חיסוד הקודש

בריתו לא היו יוצאים משם לעולם. כי היו ג"כ ח"ו פוגמי ברית. ובשביל זה שלח הקב"ה מקודם למצרים את יוסף צדיקא קדישא. לשבר האי שלשלאה תקיפא ערות מצרים שהיו שטופים בנימה יותר מכל הארצות. ויוסף הצדיק ע"י כח גבורתו בנסיון הברית. שבר מלתעות רשע ונתן כח וגבורה לכל ישראל להיות שומרי הברית. כי אחת היתה ופירסמה הכתוב. שענין זה הפלא היה למעלה מגדר הטבע. במדינה טמאה והיו כלם משועבדים להם בחומר ובלבנים. וע"י גבורת יוסף הצדיק זכה וזיכה את כל כלל ישראל. ומפני זה נקראו כל בית ישראל על שמו. כדכתיב גאלת בורע עמך בני יעקב ויוסף סלה. ומי שזוכה לעמוד בנסיון. הן בשמירת עינים במסירת נפש גדול. והן יתר נסיוני הברית. זוכה ג"כ לפי ערך גשמתו לשבר האי קליפה תקיפא וקשיא. ובזה מקדש אור העולם שגם אחרים יזכו לשמירת בריתם בזכותו ובכח גבורתו. ועליו נאמר גבור בארץ יהיה זרעו. וע"י כחו ניצלים ישראל הרבה מחטא זה הקשה. אשר שיבר זה הנוטר ברית. כי אין לך דבר ששובר כח החיצונים מלהרע לישראל ברוחני ובגשמי מכה הנוטר ברית. ואז זוכה ומזכה אחרים עמו בשמירת יסוד קיימא קדישא. ואשרי לו ואשרי חלקו. הרחמן הוא ישימנו מחלקם ומגורלם אמן.

מעלה פז. המובא בתנא דבי אליהו סוף פרק ט' שכל הנוטר ברית הגם שאינו מהן ראוי להעלות עולה על גבי המזבח כאלו הוא כהן גדול. וגם בעולם העליון זוכה ומשתתף במיכאל שהוא כהנא רבא דלעילא. ומקריב קרבנו לה' בירושלים שלמעלה. חרי אלו ששים ושבע תקונים ומדריגות שביארתי ברצות ה' מדברי זוה"ק ותקונים ומדרשים. ועכשיו אביא עוד כמה מדריגות להשלים מספר יסוד. שהמה גמשמעות דברי הוזהר ומפורש ומבואר ביותר ביתר דברי הצדיקים וספרים הקדושים. **מעלה פח.** כידוע מכתבי האריז"ל שהפוגם בברית ח"ו. פוגם בדעת העליון ח"ו. ואז בא לו סתימת הדעת ומחוז נעשה אטום וסתום מדעת האמת ומדעת הקדושה. בפרט בעזן התפלה. כמובא בעבודת ישראל פ' ויגש. וז"ל. ועץ אחד אפרים בן יוסף רומז כי בודאי אי אפשר להתפלל למי שאינו שומר הברית כראוי לכן צריך לתקן הברית אז זוכה ליחוד כנסת ישראל עם דודה ע"י הודאת פיו בשירות ותשבחות וחלילה מי שפוגם הברית הוא מכסה חרפת ערלה על אות הברית קודש וצריך לתקן וז"ש אפרים בן יוסף שהוא הבחינה הקדושה כאשר כתבנו סוף דרוש חנוכה וז"ש עץ יהודה ועץ אפרים מורה תיקון שני בריתות ברית הלשון וברית המעור והי' לאחדים בידך פירוש שע"י כן תזכה ליחוד הגדול והקדוש עכ"ל. אי"כ תראה שאי אפשר להתפלל התפלה כדקא יאות ברצון קוב"ה. רק אם שומר הברית. אז מחשבותיו מזדככת ודעתו נפתח. ובפרט אם יזכה לעמוד באיזה נסיון של שמירת הברית אפילו דבר קטן. נרגש בתפלה של מחר או נפתח לו דעת בתורה. או בקיום המצות. כיון שתיקן דעת העליון. וזה דעה קניית מה חסרת. מה. הוא רוא דאדם בגימטריא מה. כי בדעת חדרים ימלאו (משלי כד). וגם בלא דעת נפש לא טוב (משלי י"ט). וזה ע"י פגם הברית ח"ו. כי טוב נקרא הברית. דהיינו אם פוגם בדעת אז נפש לא טוב. מסתלקת מנפשו כל בחינת הטוב. ואם מתקן הברית ניתן לו דעת חדש. ורוח חדשה ניפח בקרבנו מדעת קדושה עליונה. ורואה בהזדככות נפשו. כי נותנים לו מן השמים מתנה של תפלה למי שמחפש ומתרפק לה. ומכיר האיך הוא בריה שפילה ופחותה קמי קוב"ה. ולבו נשבר ונדסה. ואני ה' שוכן את דכא. כמובא ברי"ח שער הקדושה פרק י"ז בשם אלימה. שאין להשיג ענינות רק ע"י תקון הברית. וזה פרט גדול מעיקרי תשובה עלאה. והי' ישימנו מחלקם אמן.

מעלה ס"ט

מהרת מאסר פעלות נוטרי היסוד הקודש לח

מעלה פפ. המובא במאמרי רשב"י מרבינו האריז"ל שהנוטר ברית זוכה להיות מרכבה ליסוד העליון, כמו שיוסף הצדיק הוא מרכבה ליסוד העליון, ככה מי שהוא נוטר הברית נעשה מרכבה ליסוד העליון, וז"ל מאמרי רשב"י — ולפיכך אמר ר' יצחק כל מי שיש לו חלק בצדיק שהוא אות ברית קודש יורש הארץ העליונה כדכתיב ועמך כולם צדיקים לעולם ירשו ארץ, ביאור הדבר הוא כי כל הנוהר שלא לחלל בריתו ולקדש עצמו בו יש לו חלק בברית העליון, ונעשה מרכבה אליו כיוסף לבא על ידו שפע לארץ העליונה ונעשה בעלה דמטרוניתא הבעל יורש את אשתו, וזמ"ש וירית להאי ארץ, ודקדק באומרו דאית ליה חולקא בצדיק ולא אמר דאחיד בצדיק להורות כי כל מי שנוהר באיזה דבר הנוגע באות ברית קודש ויש לו בו קצת חלק בין רב בין מעט יורש הארץ כי עכ"פ בא שפע על ידו לארץ העליונה כפי שיעור זהירותו וקדושתו בו אם מעט יבא שפע מעט ואם רב רב, וזמ"ש כל בר נש דאית ליה חולקא בצדיק כר, וזמ"ש לעולם ירשו ארץ אם מעט ואם הרבה וכו' וזה הוא ענין נכון בפירוש ירושת הארץ מה הוא כי הוא בענין מי שירש חבירו ויושב תחתיו וממלא מקומו כן ענין הצדיקים בעשותם המצוה ירשוה לקבל שפע ומזון לתחתונים ונמצא שהם עושים פעולת הארץ העליונה ויורשין מקומה בבחינה זו, ולא עוד אלא שמשפיעין בה, ונמצא שהם ליסוד בדמות הארץ העליונה, ולארץ העליונה כדמות צדיק העליון כיון שמשפיעים אליה, ולפיכך נקראים צדיקים יורשי ארץ אחר שמקבלים מהצדיק העליון במקום הארץ העליונה ומשפיעים בה כמו הצדיק, עכ"ל. ואשרי לילד אשה שזוכה להעשות מרכבה ליסוד העליון אשר כל יסודא דעלמא בו תלויים, לכן מי שזוכה להיות נוטר ברית זוכה שיהא מרכבה ליסוד העליון, כי באם לא יהיה בדור נוטרי ברית היה נחרב העולם ח"ו, ואשרי חלקו של הנוטר ברית, ראה אחי אהובי למה שתוכל ליכות אם תרצה.

מעלה ע. אשר ביארתי הרבה למעלה מדברי זה"ק, אשר השומר ברית כאלו קיים כל התורה כלה, והנה ע"י פגם הברית נסתמו כל מעיינות התורה מהאדם, והגם שלומד שוכה, כמובא בהנהגות רבינו ר' אלימלך ז"ל, וכן כשבא למעלה נשכח ממנו, אבל העושה תשובה כהוגן על פגם הברית הקב"ה פותח לו מעיינות חכמה, כל חד לפום דרגא דיליה הן בנגלה או בלימוד הנסתר, משא"כ הפוגם ח"ו, כמבואר להלן במאמר הבא בע"ה ואורייתא מודעת ליה חוביה על כל דבר דק ודק תיכף לשוב לה', ואורייתא קדישא מתאחדת ביה ביחוד גמור להתרגש ביראת ה' ובאהבתו ית"ש אמן. השם יזכנו להיות מעבדיו ועושי רצונו ית"ש.

מעלה עא. המבואר בספרי קדושה עיין בשער הקדושה לרבינו חיים ויטאל ז"ל שם שבע מדות שבאדם המה למעלה מן התורה, אם האדם זוכה לשברם אז נתלבש בו רוח קדושה, וכן מובא בצעטיל קטן מר"ר אלימלך שלא נברא האדם רק לשבר הטבע שהמה הו' מדות, שזה תכלית הבריאה, וכל זמן שנפגם האדם בברית שהוא כלל כל הו' מדות, נתעוררים בו הו' מדות רעות ח"ו, לכן מובא בהנהגות רבינו אלימלך ז"ל שתיכף שנתעורר באדם איזה מדה רעה, יהרהר בתשובה על חטאת נעוריו, ויכנע זה המדה רעה, אם יכניס בלבו הרהור תשובה מעומק הלב, כי ענין פגם הו' מדות על ידי שטר מהאדם הבושה מה', והכנעתו אליו, כמו שרואים כי בשעה שיש להאדם לב נשבר אין נתעוררים בו המדות, כמו כעס גאות ליצנות שקר קנאה ושנאה ותאוות רעות וכדומה, וא"א לבא ללב נשבר אמיתית רק ע"י תקון הברית, שהוא נקרא ברית אש כמובא בתקונים, ששורף כל מדות רעות, ונתלבש בלבוש אש קדושת השכינה, וזוכה

ללב

טהרת מאמר סעלות נוטרי היסוד הקודש

ללב נשבר ונדכה, ועיני נמתקים המדות רעות, ונתנוצץ בו ובנשמתו הו' מדות טובות. אמן כן יהי רצון.

מעלה עב. המבואר בריח וביתר ספרי קודש המדברים בעניני תיקון הברית, שחד מגדולי תקוני הברית לזכות אחרים, ועיין בזהר פ' תרומה דף קכ"ח ע"ב גדול מעלת זה האיש, שעל זה נאמר באהרן הכהן (מלאכי ב') ורבים השיב מעון, ונאמר בו (שם) בריתי היתה אתו החיים והשלום, כי על ידי שמירת הברית של אהרן כהנא קדישא זכה שרבים השיב מעון, לכן המזכה אחרים נאמר עליו ג"כ זה הכתוב, כי א"א לזכות אחרים באמת שיהא דבריו של קיימא אם לא ע"י זכות תקון שמירת היסוד, ומי שזוכה לשוב בתשובה על פגם היסוד ונתקבל תשובתו, הקב"ה ברוב רחמיו ממציא לו ענינים לזכות אחרים באמת, או ע"י תלמידים עובדי ה', או ע"י תורה ומעשים טובים שיהא מקובל באמת לה', כי הרבה דרכים למקום, ולא כהבחנת בשר ודם, כי מאן ומאן דקא מבחין רק הבורא אחד יחיד ומיוחד, המזכה אחרים באמת זוכה כי כל מארי דדינים לא יכלין למידן ליה בהאי עלמא, ובעלמא דאתי עאל בתריסר תרעי ולית מאן דימחי ביה, וגורם לקיים כל עלמא בתיקונו, ועוד מעלות נשגבות אשר חושב שם בזה"ק פ' תרומה דף קכ"ח ע"י"ש כל הדין, הרחמן הוא ישימינו מחלקם אמן.

מעלה עג. המובא בתיקונים דף ג"ח עמוד א' וז"ל ועוד שכינתא אתקריאת צדקה וקב"ה בעל צדקה, ובגלותא איהי עניה ובנהא עניים וקב"ה כביכול איהו עני כד איהו בר מאתריה, ובגינה אתמר (ישעיה ל"ג) הן אראלם צעקו חוצה כו', ובאן אתר איהו עני ואיהי עניה, בצדיק דאיהו ברית, ובגין דחאבו ביה ישראל לתנא, איהו נהר יחרב ויבש (איוב י"ד) בבית ראשון ושני, ושכינתא איהי ביה זרבה ויבשה בגין דאינון גרמי דיתכשושון מניה מיין עלאין ושכינתא אשתארת יבשה הה"ד (בראשית ב') יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד ותראה היבשה, וכל מאן דעביד צדקה במסכנא, גרים ההוא נהר דיתמשך מעדן דאיהו אימא עלאה, להשקות את הגן דאיהו דלת, דלה מסכנא, עכ"ל. כי ע"י פגם היסוד נעשה נהר חרב ויבש, כמובא לעיל במעלה ג"ט וע"י צדקה מתקנים פגם הברית וגורמים להמשיך שפע מעדן עליון ומהאי נהר דאתמשך מעדן עלאה, והנה כל זמן שאדם נפגם בברית אינו זוכה לעשות צדקה כראוי, כמובא בגמרא סוכה דף מ"ט ע"ב, שמא תאמר כל הבא לקפוץ קופץ ופירש רש"י ז"ל כל הבא ליתן צדקה מזמינים לו אנשים מהוגנים, ת"ל מה יקר חסדך עכ"ל, והנה יקר אותיות קרי ח"ו, כי ע"י זה הפגם של קרי נעשה יקר החסד, ואין משפיעין לו מן השמים דעת האמת ליתן במקום הראוי, והגם שנותן, המקבל אינו מתנהג עם המעות במקום הצריך, משא"כ כשעושה תשובה על זה הפגם, נמשך עליו מדעת דקדושה לידע היכן ליתן ומתי ליתן, ומזמינים לו מן השמים מצות ומעשים טובים, כדכתיב אחר זה ובני אדם בצל כנפיך יחסיון, בני אדם גקרא אלו המתקנים הברית, כמובא לעיל במעלה מ"ט, ובצל כנפיך יחסיון, צל, קאי על נטירת הברית, כמובא לעיל במעלה ל"ו שזה קאי על שומרי הברית, שזוכה לצלם אלקים, ולאלו מזמינים עניים מהוגנים, והקב"ה חוננו בדעת העליון לעשות דברים טובים קדושים ואמתיים, אשר גם אחרים לומדים ממנו, שזה כל ענין נסיעה לצדיקים ללמוד מדרכיהם הקדושים כל דברים הטובים, ואז אשרי לו אם זוכה לצדקה באמת, או זוכה ע"י להשקות גן העליון, ומתמלאים כל העולמות שפע עלאין אמן: עיין לקמן במאמר תשובה בצדקה.

מעלה ע"ד

טהרת מאסר סעלות נוטרי היסוד הקודש לט

סעלה עך אשר הבאתי במעלה ס"ח בשם ספר עבודת ישראל, וכן מובא זאת ביתר ספרי קודש, אשר אי אפשר להתפלל במחשבות טהורות רק אם שומר הברית, ואם מזדמן לפעמים לאדם פשוט איזה תפלה טובה, מסתמא עשה אז איזה גדר או סייג ששייך לנטירת יסוד, או לתיקון יסוד, כי תפלה היא בבחינת מלכות, ואני תפלה, ויסוד משפיע לתפלה, ואם אין יסוד אין תפלה, לכן אי"א להתפלל התפלה כראוי בלא תיקון יסוד, אם לא בהתחלת חסידות איזה זמן נותנין לפעמים לכל אדם כח התפלה לעוררו לתשובה, וזה ג"כ בעוה"ר היום מיעוטא דמיעוטא שכיח, מצד שפלות הדור ושפלות ערך הנשמות וזוהמתם בעוה"ר, ואי"כ מי שרצונו להתפלל תפלתו לפני ה' ויעלה תפלתו לפני כסא הכבוד צריך לשוב בתשובה קודם התפלה על פגם היסוד, ואז ואולי ברחמי ה' יפתחו לפניו שערי תפלה, ועיין במאמר תיקון היסוד בע"ה.

מעלה ע"ה. המבואר בספר זרע קודש ובספר באר מים חיים וביתר ספרי קודש, אשר קדושת האכילה הוא תיקון גדול ונורא על פגם היסוד, כי זה הפגם ח"ו ג"כ נקרא אכילה, (משלי ל') אכלה ומחתה וכו', לכן כתיב (משלי י"ג) צדיק אוכל לשובע נפשו, דייקא צדיק, ומובא לעיל כמה פעמים שאין נקרא צדיק סתם רק הנוטר ברית, וזה דייקא יכול לאכול לשובע נפשו, ולקדש עצמו במותר לו ביתר ענינים ובתאוות לקיים קדושים תהיו, כי הפוגם בבריתו מושכינן אותו אלו הגיצוצין שנדבקין בחיצוניים תמיד להרהורין בישין, לגרור אחר כל תאוין בישין וכל זמן שמתגברין עליו הרהורין רעים סימן שעדיין הוא פגום וצריך עוד תשובה גדולה.

מעלה ע"ו. המובא בזה"ק בכמה מקומות בפ' וירא דף צ"ז ע"ב בסתרי תורה שם וז"ל מאן פתח האוהל דא אתר דאקרי ברית רוא דמהימנותא וכן בפ' שמות דף ג' ע"ב וז"ל לית קנאה קמי קב"ה בר קנאה דברית קדישא דאיהו קיימא דשמא קדישא ורוא דמהימנותא עכ"ל. כי אמונה וברית תלויים זה בזה, כי הנוטר ברית אדבוק ברא דמהימנותא, ואי אפשר לזכות לאמונה שלימה וברורה אלא לנוטרי ברית, וכל חלישות וקטנות הבטחון והאמונה הכל בא מחמת זה, והזוכה לשוב לה' מפגם היסוד זוכה לאמונה שלימה, אשר כל התורה תלוי בזה בשמירת אנכי ולא יהי' לך, וכשזוכה לאמונה אינו נופל בעיני עצמו משום דבר, ומים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה שיש אצלו להקב"ה, אשרי חלקו וגורלו.

מעלה ע"ז. המובא בספרי קודש על המאמר (ברכות דף י"ז). תכלית חכמה תשובה ומעשים טובים, והמאמר (שבת דף ל"א). אי יראת ה' היא אוצרו אין אם לאו לאו, ויש להאריך בזה, אבל מה אכתוב בדורנו אשר אין דורש ואין מבקש מזה, עכ"פ אכתוב איזה מילין זעירין כי זה אשר אין אדם מרגיש יראת ה' הוא בשביל פגם מדת יסוד שפגם בשכינה, סותמים מנפשו בחינת היראה העליונה, וכמובא בזה"ק פר' וארא דף כ"ו ע"א וז"ל וכל מאן דנטיר ליה להאי ברית איהו גרים לאתערא להאי ברית לאתריה, ואתברכאן עלאין ותתאין, וכו', מנא לן מהכא דכתיב וגם הקימותי את בריתי אתם לתת להם את ארץ כנען את ארץ מגוריהם, מאי מגוריהם כמה דאת אמר גורו לכם מפני חרב וכו' אשר גרו בה מיומא דאתקריבו לגבי קודשא בריך הוא דחילו בה דחילו, ודחילו (נ"א ודחילו דחילו) עלאה בה למיטר פקודוי דאי בהאי לא ישרי (נ"א דהא אי לא ישרי) דחילו על רישיה דבר נש לא דחיל ליה לקודשא בריך הוא לעלמין בשאר פקודוי, עכ"ל. שמי שפגם בברית סליק ממנו יראת שמים, ומי שזכה לשוב על זה העון ניתן לו יראת שמים בלבו, וזה סימן להתחלת תיקון מדת

מהרת מאמר סעלות נוטרי היסוד הקודש

יסוד, ועל זה אמר יוסף את האלקים אני ירא. ועל זה כתיב יראו את ה' קדושו כי אין מחסור ליראיו. כמובא בזה"ק בכמה מקומות כי ירד רומז ליסוד, ועיין בזה"ר (נשא דף קכ"ב:) ובשביבי נגה שם, כי יראה הפנימית הוא היורד ומינה ייעול דחילו ללבא דבר נש, לכן מי שרוצה לקבל על עצמו עול יראת שמים, או ליחד יחוד של יראה, אי אפשר בשום אופן מבלי שישוב בלבו על פגם היסוד, ואם יקובל תשובתו, בעת והיא נתעורר לכו ליראה פנימית, כך קבלנו מצדיקים אמיתיים אשר קבלו מרבותיהם בעלי רוח הקודש אמיתיים.

מעלה ע"ה. המובא בתיקונים דף ס"ז ע"א וז"ל ורוא דפורקנא בהאי חותמא איהו. (דהיינו חותם ברית קודש) דעליה אתמר כי בשמחה תצאו ובשלום תובלון, עכ"ל. כמו שאמרו הצדיקים כי בשמחה תצאו דהיינו שתצאו על ידי שמחה מכל צרות ומכל עצבות של רחוני וגשמי ומכל נפילות, כמובא בספרי המוסר קדמאי ובתראי שאין דבר שמביא לפגום הברית ח"ו כמו עצבות, ואמרו רמז כי בעצב תלדי בנים, בנים דס"א ח"ו, אשר מקורם עצב יגון ואנחה, ואמר כי בשמחה תצאו ובשלום תובלון, שלום נקרא היסוד כמובא בכל ספרי חכמה, ואמר באמת כי בשמחה תצאו, אבל מהיכן תבא לשמחה ע"י שלום שזה היסוד, כמו שאמר רבינו האריז"ל שכל המדריות והשגות שזכה הכל ע"י עשיית המצות בתורה ותפלה בשמחה גדולה בלי קץ בעבודת ה', וזה היה מדריות הצדיקים תלמידי בעש"ט זי"ע אשר רובם ע"י שמחה של קדושה זכו למה שזכו, ואי אפשר להיות נוטר הברית מי שהוא בעצב ח"ו, כי החיצונים רודפים אחריו בכל כחם, לכן למי שזכה לשוב על פגם היסוד נותנים בלבו שמחה, שזוכה לשמחה בה' בעדן תורה ותפלה ובעת קיום המצות, ואז נעשו מכל מצותיו שעשועיו דמלכא, ומעטרין ליה בעטרין קדישין עלאין, ושכינת תפארתינו כביכול נושקות כל מלה ומלה, ואין צורך בזה להאריך כי מבואר זה בכל ספרי קודש אשר לומדים בהם.

מעלה ע"פ. כי הוא מושג בהשגחה פרטית יותר מכל העולם, כדכתיב עיני ה' אל צדיקים, ומובא לעיל כמה פעמים שאין נקרא צדיק סתם רק הנוטר ברית, וכוונת הכתוב הוא על גודל ההשגחה, כמבואר בשומר אמונים מאמר השגחה פרטית פרק כ"ו וכתיב הנה עין ה' אל יראיו וכבר נתבאר במעלה ע"ז כי אי אפשר לקבל על עצמו עול יראת שמים מבלי שישוב קודם על פגם היסוד, ואז דייקא נכלל בכלל יראיו, וזוכה על ידי זה לגודל ההשגחה כמבואר. ועיין במבוא השער.

מעלה פ. המובא בתיקונים דף ל"ו ע"ב ואיהי פתוחא כלפי צדיקא וחסדיא וחכימא מארי דאורייתא ופתיחא לגבי נביאיא ולגבי נטרי ברית וכל אינון דתליין בספירן דאינון שמא קדישא דקביה עכ"ל. ותתבונן בדברי קדשו, קודם חושב צדיקא וחסדיא ומארי דאורייתא, ואח"כ אמר שוב ופתיחא לגבי נביאיא ולגבי נטרי ברית, ותראה אחי אהובי הגם מי שאינו צדיק במדריות אחרות בכללות המבוארות אשר נקרא עי"ז צדיק כמובא בספרי קודש; וגם אינו מכלל חסיד אשר הוא מדריות יותר מצדיק, ולא מחכימא מארי דאורייתא, רק שהוא נוטר הברית, מחשבין ליה ביחד עם הנביאים, אי"כ לעתיד לבא יהא נחשב הנוטר ברית עם הנביאים ביחד, ועם אינון דתליין בספירן שהוא רומז לגשמות קדושות העליונות ביותר, עד כאן סידרתי בעיה שמונים מעלות כמספר יסוד, השם יזכינו להיות מנוטרי בריתו, ולזכות לכל אלו המעלות שחשבנו למען להיות נאה דורש ונאה מקיים אמן כן יהי רצון.

מ א מ ר פ נ ס ה י ס ו ד

בחיות שזיכני הכורא ברחמיו לסדר מעלת קדושת הכרית שמונים מעלות. אתחיל לסדר כאן בעיה פדר פנמי הכרית. למען ייראו ויתפחדו, ויראו מה גורמים חיו על ידי פנב הכרית לעילא ותתא.

פנב א. המובא בגמרא גדה דף י"ג עמוד א' ח"ל גופא ר' אליעזר אומר כל האוחז באמה ומשתין כאלו מביא מבול לעולם, אמרו לו לרבי אליעזר והלא נצוצות נתוין על רגליו ונראה ככרות שפכה ונמצא מוציא לעז על בניו שהם ממזרים, אמר להן מוטב שיוציא לעז על בניו שהם ממזרים, ואל יעשה עצמו רשע שעה אחת לפני המקום, עכ"ל הגמרא. הרי תראה כאן שנחשב לו כאילו מביא מבול לעולם, כי זה היה כל חטא עון דור המבול שהשחיתו זרעם על הארץ, ומפני זה היה תיקונם אח"כ במה שנימוחו מעל הארץ במים רותחים מדה כנגד מדה, ברותחין קלקלו וברותחין נדונו, ונתקנו אחר כך בעבודת הפרך של מצרים, שנשתעבדו ישראל החלק הטוב שבהם, ויתר הניצוצין נתקנים בכל דור חזור, ועכשיו בעוה"ר הוא הבירור האחרון תכלית הוזהמא של דור המבול, לכן מעשיהם כמו שם בהפקירות ובפריצות ובעזות והשחתת זרע לבטלה, והוא סימן לבירור האחרון בעיה שבקרוב יצמח צמח צדיק בקרבינו.

פנב ב. המובא שם אחר כך בגמרא, וכל כך למה מפני שמוציא שכבת זרע לבטלה, דאמר ר' יוחנן כל המוציא שכבת זרע לבטלה חייב מיתה שנאמר וירע בעיני ה' אשר עשה וימת גם אותו, עכ"ל הגמרא. הרי תראה שחייב מיתה דוגמת ער ואונן שהשחיתו זרעם והמיתם ה', והתקנה לזה יבואר להלן בעיה במאמר תיקון היסוד.

פנב ג. המובא שם בגמרא, ר' יצחק ור' אמי אמרי כאילו שוסף דמים, שנאמר (ישעי' נ"ז) הנחמים באלים תחת כל עץ רענן שוחטי הילדים בנחלים תחת סעיפי הסלעים אל תקרי שוחטי אלא שוחטי עכ"ל הגמרא. ומובא בזוהר הקדוש פרשת ויחי דף רי"ט ע"ב ח"ל תא חזי הוא כתיב אוי לרשע רע כיון דכתיב אוי לרשע אמאי רע, אלא כמה דאמינא דעביד גרמיה רע, וכתיב לא יגורך רע, וכלהו סלקין והאי לא סליק, ואי תימא שאר חייבין דקטלו בני נשא, תא חזי כלהו סלקין והוא לא סליק, מאי טעמא אינון קטילו בני נשא אחרא והאי קטיל בנוי ממש אושיד דמין סגיאיין, תא חזי בשאר חייבי עלמא לא כתיב וירע בעיני ה' וכאן כתיב וירע בעיני ה' אשר עשה, מאי טעמא משום דכתיב ושחת ארצה, תנן אמר ר' יהודא לית לך חובא בעלמא דלא אית ליה תשובה בר מהאי, ולית לך חייביא דלא חמאן אפי שכינתא בר מהאי, דכתיב לא יגורך רע כלל, אמר ר' יצחק וסאיין אינון צדיקיא בעלמא דין ובעלמא דאתי, עליהו כתיב (ישעי' ס') ועמך כלם צדיקים לעולם יירשו ארץ, מאי לעולם יירשו ארץ, אמר ר' יהודה כמה דכתיב (תהלים קט"ו) אתהלך לפני ה' בארצות החיים עכ"ל. הרי תראה שגרוע משוסף דמים בעלמא, שהשוסף דמים הורג אחרים, וכאן הורג בניו ממש, כי מכל טיפה מלביש הלילית רח"ל, ומקבלת רחמינות הטפה בקרבה, ויולדת מזה מזיקין הנקראים נגעי בני אדם, ואלו הקליפות יותר קשה לנתק מן הגשמה, יותר מכל שאר קליפות בעולם

וגם

טהרת סאמר פגם היסור הקודש

וגם מכל ביאות אסורות רח"ל, מפני שאלו נקראים בניו ממש ח"ו, כי יש מוליד בגשמיות וכן ברוחניות, וכמו שח"ו מוליד ממורים בגשמיות חס להזכיר, כך הפוגם בברית מוליד ברוחניות ממורים, הגם שעל ידי כל הפגמים נולדים קליפות רח"ל, אבל אינו דומה לאלו שנבראו על ידי פגם זה שנקראו בניו ממש, ועליו נאמר (הושע ה') בה' בגדו כי בנים זרים ילדו, (ועיין בזה"ק לך דף צ"ג ע"א, ובפ' יתרו דף פ"ז ע"ב). ולאחר מותו הולכין אלו הבנים אחר מטתו, וצועקין אליו אבא הב לנו חיי הב לנו מזוני, ולא זיין משם עד שנוקמין ממנו נקמות גדולות בתמרורי תמרורין רח"ל אוי לאתה בושש ואוי לאתה כלימה השם ישמרנו.

פגם ד. המובא שם בגמרא, רב אסי אמר כאלו עובר עבודה זרה כתיב הכא תחת כל עץ רענן זכתיב התם על ההרים הרמים ותחת כל עץ רענן עכ"ל הגמרא, ומובא בזה"ק פרשת ויקרא דף י"ג ע"ב וז"ל ולא שקרנו בבריתך דכל מאן דמשקר ביה בהאי את קיימא קדישא דרשים ביה כאלו משקר בשמא דמלכא, בגין דשמא דמלכא אתרשים ביה בבר נש, וקרא אחרא אודי ביה בהאי קרא דכתיב אם שכחנו שם אלקינו ונפרוש כפינו לאל זר, אם שכחנו שם אלקינו כד"א ולא שכחנוך (ודא היא אורייתא דאיהי שם אלקינו) ונפרוש כפינו לאל זר כד"א ולא שקרנו בבריתך וכלא חד מלה, מאי שקרא הכא דפריש כפיו לרשותא אחרא ומשקר בהאי ברית, ועל דא אורייתא אחידת בהאי, דכל מאן דנטיר האי ברית כאלו נטיר אורייתא כלה, ומאן דמשקר בהאי כאלו משקר באורייתא כלה עכ"ל, ותראה על ידי שמשקר באות ברית הוי כאלו פריש כפיו לע"ז, כמבואר בניצוצי אורות שהוא על דרך הכתוב ידיכם דמים מלאו, כמובא במסכת נדה דף י"ג ע"ב שקאי על השופכים זרעם ח"ו.

פגם ה. המובא בסוף לשון הוזהר הג"ל, ומאן דמשקר בהאי כאלו משקר באורייתא כלה, כי ברית ושבח וע"ז נחשבים בענין זה כאחת, כמו בע"ז המודה בה כאלו כופר בכל התורה כלה, וכן המחלל שבת, כך הפוגם בברית, ולכן תיכף כשפוגם ח"ו בברית נעשה חשכות גדול ונורא בכל העולמות ממש, כי באורייתא ברא קוב"ה עלמין עלאין ועלמין תתאין, וכיון שפגם בכל התורה נוגע הפגם ח"ו בכל העולמות, ובכל רמ"ח מצות עשה שבתורה, וכאלו עובר על כל השס"ה לאוין, כי כולם תלויים במדת יסוד, וברית מעלתו גדולה מהתורה, כאשר דרשו רז"ל במסכת ברכות (דף מ"ח ע"ב) שלכן צריך להקדים בברכת המזון ברית לתורה, שאומרים קודם ועל בריתך שתתמת בבשרנו, ואחר כך ועל תורתך שלמדתנו, מפני שהתורה נתנה בשלש בריתות, והמילה נכרתו עליה שלש עשרה בריתות עיי"ש.

פגם ו. המובא שם בגמרא נדה דף י"ג ע"ב אמר רב המקשה עצמו לדעת היא בנדוי דקמגרי יצר הרע אנפשיה עכ"ל, דהיינו שמכניס עצמו להרהור עבירה בשאט נפש, או גורם באופן אחר קשוי אבר ח"ו, תיכף מגדין אותו בשמים, וכיון שמנדין אותו בשמים, אז ארבעים יום אין נשמעת תפלתו, כמובא בזה"ק פרשת פקודי דף רמ"ט ע"ב עיי"ש.

פגם ז. המובא שם בגמרא ורבי אמי אמר נקרא מומר עכ"ל, וכן הוא במסכת כלה המובא לקמן וכל המקשה עצמו הרי זה מומר עכ"ל, הגם בכל עבירות מי שעובר ורגיל בעבירה נקרא מומר כדפסק הרמב"ם ז"ל, שאפילו מי שרגיל לקצץ פאות ראשו ועובר על לאו דלא תקיפו ג"כ נקרא מומר, אבל שם דוקא כשרגיל בה, וכאן אפילו בפעם אחת נקרא מומר, מפני שנחשב כע"ז ממש, כאלו השתחזה לפסל ח"ו, שאפילו בפעם

בפעם אחת נקרא מומר, כי המודה בע"ז ככופר בכל התורה כלה, וכן ומשקר בברית ג"כ כאלו משקר בכל התורה כלה, כמובא לעיל פנס ה' מהוהור.

פנס ח. המובא שם בגמרא, איכא דאמרי אמר ר' אמי כל המביא עצמו לידי הרהור אין מכניסין אותו במחיצתו של הקב"ה כתיב הכא וירע בעיני ה' וכתוב התם כי לא אל חפץ רשע אתה לא יגורך רע עכ"ל הגמרא. ומובא בוה"ק בראשית דף קפ"ח ע"א ח"ל, תא חזי כמה אתחזי ליה לבר נש לאזדהרא מחובי ולאזדהרא בעובדי קמי קוב"ה בגין דכמה שליחן וכמה ממנן איגון בעלמא דאיגון אזלין ושיטן חמאן עובדיהון דבני נשא וסהדין עלוי (ד"ח עלייהו) וכלא בספרא כתיבין, ותא חזי בכל איגון חובין דאסתאב בהו בר נש בהאי עלמא, דא איהו חובא דאסתאב ביה בר נש יתיר בהאי עלמא ובעלמא דאתי, מאן דאושיד זרעיה בריקניא ואפיק זרעא למגנא בידא או ברגלא ואסתאב ביה כד"א (תהלים ה') כי לא אל חפץ רשע אתה לא יגורך רע, בגין דא לא עאל לפרגודא ולא חמי סבר אפי עתיק יומין, כמה דתגינן כתיב הכא לא יגורך רע וכתוב ויהי ער בבור יהודה רע בעיני ה', ובגין כך כתיב (ישעי' א') ידיכם דמים מלאו, זכאה חולקיה דבר נש דדחיל למאריה ויהא נטיר מאורח בישא, וידכי גרמיה לאשתדלא בדחילו דמאריה, עכ"ל. ראה אחי בזה הזה"ק המובא כאן, כי הפוגם הברית נטמא יותר מכל שאר עבירות, לכן עונשו כי לא עיל לפרגוד (עיין ברש"י מסכת ברכות דף י"ח ע"ב ח"ל הפרגוד מחיצה המבדלת בין מקום השכינה עכ"ל), ולא חמי סבר אפי עתיק יומין, כי כל הנשמות, לכל הפחות אחר שזוכין לתקון בעולם העליון ואחר קבלת עונשם, עאלין לפרגודא דמלכא שהוא עולם הבריאה עולם הנשמות, כי הנשמות נחצבות מתחת כסא כבודו יתברך, ושם זוכין לראות סבר אפי עתיק יומין, שהוא מדרגות עליונות ונהורין עלאין קדישין, אשר שום מלאך וצבא מרום זוכין לזה, מה שאין כן הפוגם הברית ח"ו הגם לאחר תקונו ועונשו, אם לא שב בתשובה בימי חייו, אזי מפני גודל הטומאה שנטמאו כל עצמותיו ח"ו, אינו זוכה לכנס לפרגוד, ואינו זוכה לזה המעלה העליונה לראות סבר אפי עתיק יומין, ואזי לבושה וכלימה דהאי נשמה עלובתא.

פנס ט. המובא שם בגמרא, תנא דבי רבי ישמעאל לא תנאף לא תנאף בך גיאוף בין ביד בין ברגל עכ"ל הגמרא. כי לפי דעת הסמ"ק נחשב המוציא ז"ל מכלל תרי"ג מצות משס"ה לאוין, ואגמרי ליה מהאי קרא דלא תנאף, ועליו הכתוב אומר ידיכם דמים מלאו, כמובא כאן בגמרא וז"ל ואמר רבי אלעזר מאי דכתיב ידיכם דמים מלאו אלו המנאפים ביד עכ"ל.

פנס י. המובא במסכת כלה ח"ל, רבי אלעזר בן יעקב אומר כל המוציא שכבת זרע לבטלה כאילו הורג את הנפש שנאמר (ישעי' ג"ז) שוחטי הילדים אל תקרי שוחטי אלא שוחטי, וחכמים אומרים כאילו עובד עבודת כוכבים שנאמר (שם) הנחמים באלים תחת כל עץ רענן וכו', דבר אחר הנחמים באלים כל המחמם עצמו להוציא זרע לבטלה חשוב כבהמה, מה בהמה אינה מקפדת ועושה אף הוא כן, מה בהמה אינה עומדת אלא לשחיטה ואין לה חלק לעולם הבא אף הוא אין לו חלק לעולם הבא, עליו אמר שלמה בחכמתו (קהלת ג') מי יודע רוח בני האדם העולה היא למעלה זו נשמתן של צדיקים שאין מחממין עצמן ואין מוציאין שכבת זרע לבטלה, ורוח הבהמה היורדת היא למטה בארץ זו היא נשמתן של רשעים שמחממין עצמן ומוציאין שכבת זרע לבטלה, ד"א הנחמים באלים כל המחמם עצמו ומוציא שכבת זרע לבטלה חייב מיתה שנאמר (בראשית ל"ח) ויהי ער בכור יהודה רע בעיני ה' וימתהו ה', וכל המקשה את עצמו הרי

מהרת סאמר פנס היסוד הקודש

זה מומר שנאמר וירע בעיני ה' אשר עשה עכ"ל. הרי שנחשב כבהמה, מה בהמה אין לה חלק לעולם הבא. אף המוציא זרע לבטלה אין לו חלק לעולם הבא ח"ו. פנס יא. המובא בזה"ק שמות דף ג' ע"ב וז"ל בגין דחובא דא עליהו לקנאה ליה לקב"ה בהאי ברית מאן דאעיל קדושא דא ברשותא אחרא עליה כתיב (שמות כ') לא יהיה לך אלקים אחרים על פני, לא תשתחוה להם ולא תעבדם כי אנכי ה' אלקיך אל קנא וכלא קנאה חדא, ועל דא אתדחייא שכנתא מקמיה, מאן דמשקר בברית קדישא דחתים בבשריה דבר נש כאילו משקר בשמא דקב"ה, מאן דמשקר חותמא דמלכא משקר ביה במלכא, לית ליה חולקא באלקא דישראל, אי לא בחילא דתיובתא תדיר (ס"א יתיר) עכ"ל. וכמה מבהיל הרעיון המובא כאן בזה"ק שלשה דברים נוראים ומפוזרים (שהם פנס י"א י"ב י"ג), אחד הפוגם בברית עובר בכל פעם על לא יהי' לך אלקים אחרים על פני ועל לא תשתחו' להם, שהמה שני לאוין היותר חמורים בתורה, וכן מובא בזה"ק וישב דף קפ"ט ע"ב וז"ל דהאי איהו כמאן דסגיד לאלקא אחרא, דמשקר בהאי את קיימא קדישא עכ"ל. וכן מובא בתקונים דף נ"ח ע"א ח"ל ואם משקר אעבר קוצא מן ד' דאחד ואשתאר אחר, ובגין דא אמר קרא (שמות ל"ד) לא תשתחוה לאל אחר עכ"ל. פנס יב. המובא שם, כאילו משקר בשמא דקב"ה, וכן מובא בזהר לך דף צ"ג ע"א ח"ל אמר רבא אבא וכאין אינון ישראל דקב"ה אתרעו בהון מכל שאר עמין ויהיב לון את קיימא דא, דכל מאן דאית ביה האי את לא נחית לגיהנם אי איהו נטיר ליה כדקא יאות דלא עייל ליה ברשותא אחרא ולא משקר בשמיה דמלכא, דכל מאן דמשקר בהאי כמאן דמשקר בשמיה דקב"ה דכתיב (תושע ה') בה' בגדו כי בנים זרים ילדו, עכ"ל. וכן הוא בזהר פ"ר יתרו דף פ"ז ע"ב וז"ל דמאן דמשקר בהאי ברית משקר בשמא דקב"ה עכ"ל, שפוגם בכל שם הקודש הוי' ב"ה, כמו שרמזו בתקונים דף ס"ה ע"ב על הכתוב מי יעלה לנו השמימה ר"ת מילה וס"ת שם הוי' ב"ה, כי כשנימול הילד נרשם בו שם הוי' כולו על ידי קדושת אות הברית, וכיון שפוגם בברית ח"ו פוגם בכל אותיות שם הקודש, אשר תלוי בזה כל השמות וכל האורות וכל הכנויים, וכל כללות הקומה תלוי בזה השם.

פנס יג. שהוא מר ומרור בתמרורין, המובא שם לית ליה חולקא באלקא דישראל. וכן מובא בזה"ק שלח דף קנ"ח המובא לקמן בפנס מ"ח ח"ל ולית לון חולקא בקב"ה, כי הפוגם בברית ח"ו אין לו חלק באלקי ישראל, ואוי לו ואוי לנפשו אם נאמר עליו כגון זה שאין לו ח"ו חלק באלקי ישראל אם לא בתשובה גדולה ותדירה. פנס יד. המובא בזה"ק פרשת יתרו דף פ"ז ע"ב וז"ל תניא אמר ר' יצחק לא תעשה לך וגר' דבעי בר נש דלא לשקרא בשמא דקב"ה דקשרא קדמאה דאתקשרו ישראל בקב"ה כד אתגורו ודא הוא קיומא קדמאה דכלא למיעאל בברית דאברהם דהוא קשרא דשכינתא ובעי בר נש דלא לשקרא בהאי ברית דמאן דמשקר בהאי ברית משקר בקב"ה, מאי שקרא הוא דלא ייעול האי ברית ברשותא אחרא, כמה דאת אמר (מלאכי ב') ובעל בת אל נכר, ר' יהודה אמר מהבא (תושע ה') בה' בגדו כי בנים זרים ילדו, מאן דמשקר בהאי ברית משקר בקב"ה, משום דהאי ברית בקב"ה אחידא וכתיב לא תעשה לך פסל וכל תמונה אשר בשמים ממעל וגו', עכ"ל. ותראה מדכרי זה"ק שלשה דברים נוראים, שהמשקר בברית משקר בקשרא קדמאה, דהיינו מצוה ראשונה של אברהם אבינו היה שנצטווה במצות ברית מילה, ולא נקרא תמים ולא נקרא אברהם ולא זכה לבן ולא זכה לרוח הקודש אמיתי ולא זכה לכל דרגין עלאין עד שנימול, וניתנה לו ברית מילה

טהרת סאמר פגם היסוד הקודש מב

מילה מצוה ראשונה שנפקוד עליה, וכן כל תינוק מִישראל מצוה ראשונה שלו הוא ברית. ועי' נכנס ונתקשר בשם הוי' ביה ובאמונתו ית', וידוע כי לכן נקרא הברית מילה יסוד, מפני שהוא היסוד הראשון והמצוה הראשונה של בר ישראל, כמו שאם ח'ו הורסים היסוד של הבית נחרב כל הבית, וכן אם פוגם בברית ח'ו מהרס היסוד, ונחרב כל כח נשמתו, ונחשכה כפחם ושולי קדירה ח'ו.

פגם פז. המובא שם בזה"ק דמאן דמשקר בהאי ברית משקר בקב"ה, שהפוגם בברית פוגם בקוב"ה, מפני שקוב"ה ואורייתא וישראל חד הוא, ההתקשרות הקב"ה בישראל הוא רק על ידי הברית, ועל ידי זה משרה הקב"ה קדושתו בישראל, וזה עדות של הקב"ה בשם יהוה, שהעיד על ששים רבוא מִישראל שהיו במצרים שלא פגמו בריתם, ומובא כאן בלשון ההר הנ"ל וז"ל כמה דאת אמר ובעל בת אל נכר, ר' יהודא אמר מהכא בה' בגדו כי בנים זרים ילדו כי מאן דפגים בברית כאילו בעל בת אל נכר, כמובא בזה"ק בכמה מקומות שלילית ונעמה רח"ל מתחממים ממנו הנקראים בת אל נכר רח"ל, ור' יהודה יליף מהכא כי בנים זרים ילדו, כי אחר שהרשעות מתחממים ממנו מולידות בנים זרים ההולכים אחר מיטתו, ולאחר פטירתו שורים חזונים על קברו, ולא זויס משם עד שנתקן האדם בצרות רבות ויסורי גיהנם וכל מיני גלגולין בישין רח"ל, כמובא לעיל בפגם ג', ולכן ההיר רבינו האר"י ז"ל שמי שלא תיקן פגם היסוד לא ילך על קברים, שלא יתדבקו בו אותן נגעי בני אדם ח'ו.

פגם פז. מבואר כאן בזה"ק הנ"ל כי הפוגם ברית עובר משום לא תעשה לך פסל, הכוונה אפשר מפני שמוה שפגם בברית מסתלק ממנו קדושת השם, ונתלבש בו שד מסטרין בישין, והוא כמו שנעשה הוא בעצמו פסל ותמונה רח"ל, וזה לא תעשה לך את עצמך.

פגם יז. המובא בזה"ק פקודי דף רס"ג ע"ב וז"ל פתחא קדמאה ביה קיימא חד ממנא, עסטירי"א שמיא וכמה אלף ורבבן ממנן תחותיה, והאי איהו קיימא על כל אינון דמחבלי ארחייהו לאושדא זרעא על ארעא, או דמפקי זרעא דלא כארעא, או לכל אינון דמוזני בידיהו, אלין אינון דלא חמאן אנפי שכינתא כלל, אלא האי ממנא דבסטור מסאבא דקאמרן נפיק בההוא זמנא וכמה אינון אלף ורבבן כלהו מתכנפי על ההוא בר נש ומסאבי ליה בהאי עלמא, ולבתר כד נפק נשמתיה מניה מהאי עלמא, האי ממנא וכל אינון דעמיה מסאבין ליה לנשמתיה ואחדין בה (ואסתאבת בהו) ואעילו לה לאתדנא בהו, אלין אקרון שכבת זרע רותחת דכלהו רוגזין מסאבין קיימין כלהו על דא, בגין דכלהו קיימין ושראן עליה דבר נש בההוא זמנא דארתח גרמיה חמים ליה לתיאובתא דא, וכדין נטלין ליה, לההוא תיאובתא וההוא זרעא דאתושד בארעא, ואתתקפו ביה ונטלי ליה וסלקי ליה לעילא, וגרמו דברית דא דישתעבד בסטר מסאבא עכ"ל, ותראה בני אהובי זה הדבר ותסמר שערות בשרך, ופירש זה הזר בקיצור אמרים, כי ידוע כי לכל חטא ועון יש כנגד זה קליפות טמאות, אשר כל חיותם מזה החטא, והמה מסבבים לאדם לבא לזה החטא ועון, וביזה גורם האדם ח'ו להוסיף להם השפעה רבה בכל סטרין דלהון, ובכל היכלין דלהון, ובכל תנות המחנות דלהון רח"ל, ואמר כאן בזה"ק שזה הרשע אשר הולך להשחית זרעו ארצה, מתקבצין עליו יחד באותה שעה כל מיני מסאבין וכל הקליפות הממונים על כל מיני חטאים, ומטמאים אותו בכל מיני טומאות, וכן מבואר בזה"ק המובא לעיל פגם ח' וז"ל ותא חזי בכל אינון חובין דאסתאב בהו בר נש בהאי עלמא, דא איהו חובא דאסתאב ביה בר נש יתיר בהאי עלמא ובעלמא דאתי

טהרת סאטור פנס היסוד הקודש

דאתי, מאן דאושיד זרעיה בריקניא, ואפיק זרעא למגנא בידא או ברגלא ואסתאב ביה עכ"ל. ותראה אחי שהעון מוציא זרע לבטלה מטמא את האדם יותר מכל עבירות ומכל ביאות האסורות, וכשזוה הרשע יוצא מן העולם באים ומתקבצים עליו כל אלו הקליפות המונים המונים, ושמחים בצרתו כי זה שקיווניהו ראוניהו כמבואר בספרי הקודש, ועל זה אמר דכלהו רוגזין מסאבין קיימין כלהו על דא, שכלם ביחד קמים עליו כנ"ל.

פגם יח. מה דמסיים שם וגרמו דברית דא דישתעבד בסטר מסאבא, שגורם זה הרשע רח"ל להשתעבד ברית העליון, אשר כלא עלמין קיימין עליה על מדת יסוד צדיק, דאריק השפע לכלהו עלמין, וצדיק יסוד עלמא עלאה ועלמא תתאה, וזה הרשע גורם שזוה הברית עליון ח"ו ישתעבד לס"א, ועל ידי זה גורם שעאל טמא בקודש העליון, ואשתעבד לס"א, ואוי אוי אוי מה נעשה על ידי זה ח"ו, וכמה גורם בושה לשכינה, וכל נשמתין עלאין וכל המלאכים רוצים לקורעו כדג זה הרשע ח"ו.

פגם יט. מי שפוגם הברית ח"ו מושכין ליה מלאכי חבלה לגיהנם, כמובא בזה"ק בראשית דף ח' ע"א וז"ל רב המנונא סבא אמר הכי (קהלת ה) אל תתן את פיך לחטיא את בשרך דלא יהיב בר נש פומיה למיתי להרהורא בישא, ויהא גרים למחטיי לההוא בשר קודש דחתים ביה ברית קדישא, דאילו עביד כן משכין ליה לגיהנם, וההוא דממונה על גיהנם דומ"ה שמיה, וכמה רבוא דמלאכי חבלה בהדיה, וקאים על פתחא דגיהנם, וכל אינון דנטרו ברית קדישא בהאי עלמא לית ליה רשו למקרב בהו עכ"ל. והבט נא אחי בדברי זה"ק הזה, המזהיר שלא יטמא פיו שלא לבא להרהורים ח"ו ולא יצטרך לכנס לגיהנם, ולכאורה קשה וכי מאי רבותא שמושכין ליה בגיהנם, וכי בשביל יתר העבירות אינו צריך לסבול גיהנם, הלא אמרו רז"ל (ב"ק דף נ' ע"א) כל האומר הקב"ה ותרן הוא יותרו חייו, רק כמובא באור החמה בשם הקדוש הרמ"ק ז"ל על זה הזהר, כי באם נוטר הברית יש לו להקב"ה דרכים אחרים לטהר אותו, שלא יצטרך לבירור זה הקשה והמרור אש הגיהנם, ומטהרין אותו מחטאיו באופנים אחרים הקלים ביותר, אבל מי שפוגם הברית ח"ו בע"כ יורד לגיהנם, ונדון אגב זה ג"כ על יתר העבירות בגיהנם, אם כן פגם הברית גורם להכביד עונשי יתר העבירות גם כן רח"ל, אבל מי ששומר הברית אי אפשר לירד לגיהנם כדסיים רב המנונא סבא בזה"ק המובא לעיל, וכן מובא בזה"ק לך דף צ"ג ע"א (ומובא לשונו לעיל בפגם י"ב) וז"ל דכל מאן דאית ביה האי את לא נחית לגיהנם אי איהו נטיר ליה כדקא יאות עכ"ל.

פגם כ. המובא בזה"ק בראשית דף נ"ו ע"ב וז"ל, אבל תא חזי מאן דאתדבק ביצר הרע ואתמשך אבתריה ויסתאב הוא ויסאבון ליה כמה דאתמר, כי רבה רעת האדם כל בישין דהו עבדי ולא אשתלים חובייהו עד דהו אושדין דמין למגנא על ארעא, ומאן אינון דהו מחבלין ארחייהו על ארעא הה"ד רק רע כל היום, כתיב הכא רק רע וכתיב התם (לא יגורך רע וכתיב) (בראשית לח) ויהי ער בכור יהודה רע בעיני ה' אמר ר' יוסי וכי רע לאו איהו רשע, א"ל לא, רשע אפילו ארים ידיה לגבי חברה אע"ג דלא עביד ליה מידי אקרי רשע, כמה דכתיב (שמות ב') ויאמר לרשע למה תכה רעך הכית לא כתיב אלא תכה, אבל רע לא אקרי אלא מאן דמחבל ארחיה וסאיב גרמיה וסאיב ארעא ויהיב חילא ותוקפא לרוח מסאבא דאקרי רע דכתיב רק רע כל היום, ולא עאל בפלטרין ולא חמי אפי שכינתא בגין דבהאי אסתלק שכינתא מעלמא, מגלן מיעקב דכד אסתלק שכינתא מגיה דבבנהוי הוה פיסול דבגיניהו אתתקף בעלמא רוחא מסאבא וגרע נהורא מן סיהרא ופגים לה, ואי תימא אמאי, בגין דדא סאיב מקדשא ואסתלקא שכינתא מעלוי דייעקב

דיעקב כל שכן ההוא דמסאב ארזיה וסאיב גרמיה דהוא אתקיף ליה לרחא מסאבא ובגין כך כד אסתאב אקרי רע, תא חזי כד בר נש אסתאב לא יתפקד מעם קוב"ה לטב ובכל זמנא אתפקיד מההוא דאתקרי רע לביש דהא הוא דכתיב (משלי יט) ושבע ילין בל יפקד רע כד אזיל בארז מישר כדין בל יפקד רע, ועל דא כתיב רק רע כל היום, וכתיב לא יגורך רע, ודא אקרי רע ולא אקרי רשע, וכתיב (תהלים כג) גם כי אלך בגיא צלמות לא אירא רע כי אתה עמדי עכ"ל. ובפר' ויהי דף רי"ט ע"ב וז"ל ואי חייבא הוא כרוזא קרי עליה בגיהנם תלתין יומין (עליה), וכלהו חייבאי כלהו עציבין כלהו פתחין ווי, דהא דינא חדתא אתער השתא בגיניה דפלניא, כמה גרדינין דנמוסין מזדמנין לקבליה ולאקדמה ליה ווי, אוי לרשע אוי לשכנו, וכלהו פתחין ואמרין (ישעיה ג) אוי לרשע רע כי גמול ידיו יעשה לו, מאי (טעמא) גמול ידיו אמר ר' יצחק לאכללא (לאפקא) מאן דזני בידוי לאפקא ולחבלא זרעיה בריקניא, דהא תגינן כל מאן דאמיק זרעיה בריקניא אקרי רע, ולא חמי אפי שכינתא, דכתיב (תהלים ה') כי לא אל חפץ רשע אתה לא יגורך רע, וכתיב (בראשית ל"ח) ויהי ער בכור יהודה רע, אוף הכא אוי לרשע רע, ווי. לההוא חייבא דאיהו רע דעבד גרמיה רע, כי גמול ידיו יעשה לו, לאכללא מאן דזני בידוי לאפקא ולחבלא זרעיה בריקניא, ולהאי טרדין בההוא עלמא יתיר מכלא, עכ"ל. הרי תראה אחי אהובי כי מבוארים כאן ארבע פגמים גדולים מרים ומרורים [שהם פגם כ' כ"א כ"ב כ"ג], האחד כי הפוגם בבריית אקרי רע, והפירוש כמובא באור החמה בשם הקדוש ר' חיים וויטאל ז"ע, מפני שכל רשע כשעושה איזה עבירה ח"ו, נשאר בו עדיין ניצוץ הקדוש, וזה השי"ן של רשע שמורה על קצת קדושה, ובו יכולים לאחוז בניקול לשוב לה', אבל הפוגם הברית נסתלק ממנו גם כן זה הקצת קדושה ונשאר כולו רע ח"ו, לכן נקרא רע, ונעשה על ידי זה בווי ומבוזה טמא ומשוקץ כידוע מספרי מקובלים שיש יסוד הקודש הנקרא טוב, ויסוד טמא אקרי רע, רק רע כל היום, שאין לו שום אחיזה בקדושה, לכן צריך לשבר טגרין תקיפין עד שיחזור השי"ן לאתרו, ואחר כך מתחיל ליכנס לשערי תשובה, ועל כל זה לא יתיאש שום אדם, כי הקב"ה רחום וחנון, כי אפילו הרהור תשובה ג"כ אינו נאבד, לכן יעשה כל מה שבכחו ויותר מכחו, והקב"ה ברחמיו בוודאי יקבלנו בתשובה, רק לחטוף לזה ביותר שאפשר להקדים, כי באם לא כן מי יודע ח"ו, ויקיים בו כל הדברים הנאמרים עד כאן ומה שנעתק להלן.

פנס פא. ופנס כב. המובא שם ולא עאל בפלטריין, ולא חמי אפי שכינתא, וכן מובא בה"ק פ"י נח דף ס"ט ע"א וז"ל בכל חובין דחייבי עלמא דחייך לה לשכינתא, חד מנייהו מאן דמתבל אורזיה על ארעא כדאמרן, ובגין כך לא חמי אנפי שכינתא ולא עאל בפלטריין, ועל דא כתיב באלין וימחו מן הארץ אתמחון מן כלא עכ"ל, וכאן בעל הזר מברר שני פגמים גדולים מרים ומרורים, אחד שאינו זוכה לראות פני השכינה, שכיון שמת אדם מישאל או בעת מיתתו זוכה לראות פני השכינה, מה שאין כן הפוגם הברית ח"ו אינו זוכה לזה, ולא עוד אלא כל הרשעים יש להם לפעמים מנוחה, כמו בשבת, ובשעה ומחצה של זמן תפילה, או באותו זמן נמשכין לנשמתן קצת ויהרא דשכינתא מגן עדן, להחיות נשמתן קצת ממכות האכזריות ויסורי גיהנם, והפוגם הברית ח"ו גם בקצת מנוחה שיש לו לפעמים, באותו זמן גם כן אין נמשך לו שום עונג ויהרא דשכינתא, וגם אחרי טהרתו בגיהנם לא יזכה לה אלא יתגלגל כדרך ער ואונן ואח"כ יזכה, כמובא באור החמה שם בשם הקדוש הרמ"ק ז"ל ועי"ש. והטעם מובא שם בה"ק בגין דבהאי אסתלק שכינתא מעלמא, מפני שגרם לסלק השכינה מעלמא לכן לא

טהרת סאסר פגם היסוד הקודש

זוכה לה, ועונשו יותר מיתר העבירות, וגם זה העבירה קל לו לעבור בכל עת ושעה, שזה מצוי לו בלי טרחה ובלי ממון ואין רואה, כי יכול להשחית ורעו בכל עת בלי יודע ורואה, רק הבורא הבוחן ובודק גנוי נסתרות, כמובא שם באור החמה בשם רבינו חיים וויטאל ז"ע, ועוד פגם גדול המובא שם שאינו זוכה לכנס בפלטריין של מלך שהוא הג"ע, והוא ג"כ כנ"ל שגם לאחר הגיהנם אינו זוכה להכנס לג"ע רק מתגלגל כנוכר לעיל. פגם כג, המובא שם בזה הזה"ק שמי שפוגם הברית ח"ו, אינו זוכה להתפקד בחלום דקדושה, רק הכל מסי"א ח"ו, וזה חסרון גדול כי מי שזוכה להתפקד על ידי מלאך הקדוש, זה בתדבק בו קדושה על ידי התקשרות זה המלאך, וקם בקדושה דמלכא, וזוכה על ידי זה לתפילות זכות, ולסיצתא דשמיא על כל היום בעניני דקדושה, וכל שכן מי שזוכה להתפקד על ידי הקב"ה בכבודו ובעצמו, מה שאין כן הפוגם הכל נעשה להיפוך ח"ו, על ידי התדבקות הרע שמתדבק בו רח"ל, ומובא בראשית חכמה שער הקדושה פרק י"ז על דברי הזהר הנ"ל, וז"ל ואמר בסוף המאמר תא חזי כד בר נש אסתאב לא איתפקד פי' ע"ד מה שפי' בגמרא במסכת ברכות (דף י"ד ע"א) אמר ר' חייא בר אבא אמר ר' יוחנן כל המשביע עצמו מדברי תורה ולן אין מבשרין אותו בשורות רעות שנאמר ושבע ילין כל יפקד רע עכ"ל, ולפי דברי הרשב"י ע"ה, רע זה הנזכר בפסוק הוא המוציא רע לבטלה, והיינו שלא יבא לידי קרי בלילה כשיהי' שבע מדברי תורה, כי דברי תורה הם מרפא לחולי זה כמו שנבאר עוד, ורצה באומרו כד בר נש אסתאב וכי' שכל זמן שלא עשה תשובה מעון זה אינו נפקד בחלומ' מעם הקב"ה לטוב, ואדרבה כיון ששלטו עליו החיצונים הוא מחלקם ופוקדים אותו ברע ומטמאים אותו בקרי, וזה שכתב ובכל זמנא איתפקד מההוא דאתקרי רע לביש, עכ"ל הראשית חכמה, הרי מבואר בזה הזהר ד' מדריגות הטומאה רח"ל אוי לו ולנפשו ח"ו.

פגם כד, המובא בזה"ק וישב דף קפ"ט ע"ב וז"ל ותא חזי אינון דלא נטרו להאי קיימא דקדושה, גרמי פרישו בין ישראל לאבהון דבשמיא, בגין דכתיב וסרתם ועבדתם אלקים אחרים והשתחוויתם להם, וכתיב ועצר את השמים ולא יהי' מטר, דהאי איהו כמאן דסגיד לאלקא אחרא דמשקר בהאי את קיימא קדישא עכ"ל, הרי תראה שני פגמים נוראים שהפוגם בריתו ח"ו, גורם שהתקשרות שיש לישראל עם הקב"ה מנתק זה ההתקשרות חלילה, וגורם שהקב"ה ח"ו יתפרש מישראל על ידי בחינות חטאיו.

פגם כה, ועוד פגם המובא שם שגורם עצירת גשמים, כי נחשב כאילו השתחה לע"ו, וממילא מנע על ידי זה עליות הניצוצי קדושה, שמתעלים על ידי גשמי ברכה, וכל חילי מרום ח"ו פסקו כחם על ידי חטא זה.

פגם כו, המובא בזה"ק פרשת נח דף ס"ז ע"ב וז"ל אמר ר' שמעון לית לך מלה בעלמא דקב"ה קני לה כמו חובא דברית, כמה דאת אמרת (ויקרא כ"ו) חרב נוקמת נקם ברית, ותא חזי לא אשתלים חובא דדרא דטופנא אלא בגין דחבו בחבילו דארהיהו על ארעא עכ"ל, ובוה"ק פרשת שמות דף ג' ע"ב וז"ל ותנינן לית קנאה קמי קב"ה בר קנאה דברית קדישא דאיהו קיומא דשמא קדישא ורזא דמהימנותא מה כתיב (במדבר כ"ה) ויחל העם לזנות אל בנות מואב מיד ויחר אף ה' בישראל, רישי עמא דידעו ולא מחו בידיהו אתענשו בקדמיתא דכתיב (שם) קח את כל ראשי העם והקוע אותם לה' נגד השמש עכ"ל, הרי מבואר בזה הזה"ק שאין הקב"ה נוקם ונוטר על שום עבירה כמו שנוקם ונוטר בשביל פגם הברית, והקב"ה מקפיד שינקמו בעד פגם הברית, כמבואר

שם בזה"ק שמות ג' ע"ב וז"ל רישי עמא יתפסון בכל דרא ודרא בחובא דא אי ידעין ולא מקנאין ליה, בגין דחובא דא עליהו לקנאה ליה לקביה בהאי ברית עכ"ל.

פנח כו. המובא בזה"ק ויחי דף ר"מ ע"ב וז"ל, ר' אבא פתח (תהלים מ"ה) חגור חרבך על ירך גבור הודך והדרך, וכי דא הוד והדר למיון זיינא ולאודרוזא בהאי מאן דאשתדל באורייתא ואנח קרבא באורייתא חריו גרמיה בה דא הוא שבחא (דמריה) דא הוא הוד והדר ואת אמרת חגור חרבך, אלא דאי עקרא דמלה את קיימא קדישא. יחב קוביח ורשים ליה בבני נשא בגין דינטרון ליה ולא יפגמון ליה בפגמו להאי רשימא דמלכא, ומאן דפגים ליה הא קאים לקבליה (ויקרא כ"ו) חרב נוקמת נקם ברית, לנקמא נוקמא דברית קדישא דאתרשים ביה הוא פגים ליה ומאן דבעי לנטרא האי אתר יודרו ויתקן גרמיה וישוי לקבליה בשעתא דיצרא בישא יתקיף עלוי להאי חרב דקיימא על ירך לאתפרעא ממאן דפגים האי אתר, וכדין חגור חרבך על ירך גבור, גבור איהו, גבור אתקרי, ועל דא הודך והדרך, עכ"ל. ובפרשת וארא דף כ"ו ע"א וז"ל פתח רבי שמעון ואמר (איוב י"ט) גורו לכם מפני חרב כי חמה עונות חרב למען תדעון שדון, שדין כתיב, גורו לכם מפני חרב, מאן חרב, דא חרב (ויקרא כ"ו) נוקמת נקם ברית, דהא האי חרב קאים לאסתכלא מאן דמשקר בברית, דכל מאן דמשקר בברית נוקמא דנקמין מגיה האי חרב הוא, דהא הוא דכתיב (איוב יט) כי חמה עונות חרב עכ"ל.

תראה מדברי זה"ק האלו כי מי שפוגם בבריתו ח"ו נוקמין ממנו בחרב נוקמת נקם הברית. ופירוש הדבר כמובא בשם רבינו האר"י ז"ל כי כשם שיש חרב בקדושה שהוא רוממת אל בגרונום וחרב פיפיות בידם, על ידי מצות ק"ש שישראל קוראין, ככה יש חרב בס"א, שתיכף שאדם פוגם בברית ומשחית זרעו ח"ו, הולך זה הקליפה תקיפא ועזה ח"ו הנקרא חרב, וכורת נשמות מאוצר הנשמות ונותנים אותו בידי חיצונים, ואוי לאותו בושח וכלימה ואוי לאותה מעשה, אוי ואוי לזה, כמה צריך להטריח להוציאם משם, ועל זה ביקש דוד המלך ע"ה (תהלים ל"ב) הצילה מחרב נפשי מיד כלב היחידתי, אשר יבואר להלן בע"ה בפגם ס"ט, ואזר כך זה החרב בעצמו נוקם מזה האיש חרב נוקמת נקם ברית, אוי אוי אוי אנה נלך גרוך ונסתתר.

פנח כח. המובא בזה"ק מקץ דף ר' ע"ב וז"ל, כה אמר ה' אם שלמים אלין ישראל דקביה יחב לון ברית קיימא לנטרא ליה תדיר, ולמהווי ביה בר נש שלים בכל סטרין לעילא ותתא, ואי לא נטיר ליה בר נש תדיר, הא איהו פגים, פגום בכלא, מנלן דכתיב (בראשית יז) התהלך לפני והיה תמים, מאי תמים שלים דעד לא אתקיים ביה ברית איהו פגים, ובגין כך (נחום א') אם שלמים וכן רבים, אם שלמים דנטרי פקודא דא למהוי שלימין דלא יהון פגימין, וכן רבים יפשוון ויסגון ביה, בגין דנשמתיין לא נפקי לעלמא אלא בהאי ברית עכ"ל. הרי כמו ששומר הברית אקרי תמים ושלים בכל סטרין בין לעילא ובין לתתא, דהיינו בכל כללות שורש נשמתו, וכן בגופו וברמ"ח אבריו ושס"ה גידיו, כן הפוגם ח"ו נעשה פגום בכל כללות שורש נשמתו בשמים ממעל, ובכללות גופו ונשמתו שבגופו, כי הוא פגים בכל סטרין בין לעילא ובין לתתא ח"ו.

פנח כט. ראוי למיתות משונות רח"ל, כי האי דמובא בזה"ק בראשית דף ג"ו ע"ב וז"ל רבי שמעון הזה אויל יומא חד בפילי [בשערי] דטבריה, חמא בני נשא דחיי מקטרי בקיטרא דקשתא [שהיו מקשרים בקשר הקשת לירות חצים] בקולפא דקנסיר [בכרים של חרס והוא רמו שהשחיתו זרעם בגלוי ולכן נתן עיניו בהם לענשם], אמר זמא חובא דא באתגליא לארגוא למריהון, יהיב עינוי בהו ואתרמיו לגו ימא ומיתו עכ"ל

טהרת מאמר פגם חיפון הקודש

עכ"ל. פירוש ר' שמעון ראה חברת אנשים רשעים שהשחיתו זרעם לבטלה ונתן עיניו בהם ונפלו לים ומתו. כי מסתמא גלי הים שטפו לאלו הרשעי ארץ. ועוד שם דף ג"ט ע"א רח"ל כהאי דשאלו לבר נש על את קיימא דרשימו בבשריה דבר נש. ואמר לאו איהו מהימנותא. שמע רב ייבא סבא ואסתכל ביה ואתעביד תלא דגרמי עכ"ל. פירוש ששאלו לזה האישי על ענין ברית קודש החתום בבשרו. אשר כל אמונת ישראל תלוי בזה החתום ברית קודש. והוא כפר בזה שאין אמונת ישראל תלוי בזה. ומסתמא פגם זה הרשע באות ברית. לכן רצה להמציא התיריים לנפשו. והסתכל בו ר' ייבא סבא ונעשה גל של עצמות. כן יאבדו כל אויביך ה' הכופרים בך.

פגם ל. המובא בזה"ק פרשת פקודי דף רס"ד ע"א וז"ל, פתחא תנינא ביה קיימא ממנא אחרא טסקיפ"ה שמיה. והאי איהו ממנא על כל אינון דמחבלי ארזיהו. ולא אושדי זרעא על ארעא. אלא דאושדי זרעא בבעירי או באיסורין חמורין דאורייתא באינון עריות. האי ממנא וכמה אלף ורבבן דעמיה כלהו קיימי עליה (ס"א לסאבא ליה ולמידן ליה) לאתדנא ליה כמה דאתמר באינון אחרנין. תא חזי האי ממנא בידיה כסא חדא ואקרי (ישעי' ג"א) כוס התרעלה כוס חמתו. וכל אינון קטולי בית דין דאתקטלו או אתעגשו על חובין אלין. כלהו אתעקרו מאלין סטרין מסאבין ולא אית לון חולקא בהון ובהאי כסא דאקרי כוס התרעלה בגין כסא אחרא דשתי בקדמיתא. וכל אינון דלא שתו ההוא כסא דב"ד לאתעקרא מהאי כוס התרעלה. לבתר כד נפיק בשמתייה מהאי עלמא. האי ממנא וכל אינון דעמיה אחידן ביה. ודא הוא (עמוס ח') יום המר. ורוי לה להאי נשמתא מכמה דינין משניין אלין מאלין. בהיכלא דא קיימא חד רוחא דאלין ממנן תחותיה ודא הוא ניאצריא"ל. מהאי רוחא תקיפא נפקי תלת טיפין מרירין דנפלו בהאי כוס התרעלה. חד אקרי חצ"ץ וחד אקרי מר המות וחד אקרי קובעת (ד"א וכלהו מתכנשי להאי כוס לבתר) ואלין תלת טיפין נפלו לבתר מהאי כוס (נפקי ג' טיפין) (ס"א בההיא) דההיא חרבא דקטלא בני נשא כמה דאוקמוה. עכ"ל. וקודם זה המאמר המבואר בפגם י"ז מדבר מהמשחית זרעו רח"ל. וכאן מדבר מהמטמא עצמו ביתר נבלות של עריות. כמו במשכב זכור רח"ל שעונשו בסקילה וקנאים פוגעין בו. וכדתנן במתניתין (בסנהדרין דף ע"ג ע"א) ואלו הן שמצילין אותן בנפשן הרודף אחר הזכר וכו'. שמצילין אותן בנפשן בלי עדות והתראה. וכן מדבר זה הזהר מהמטמא עצמו ביתר העריות. ומעין זה גם כן המסתכל בנשים זרים ומהרהר בהם ומשחית זרעו באותו שעה. או קולט מאותו וזהמא ממש כמו עריות החמורות. לבד מעצם הפגם הגדול והנורא של השחתת זרע. ועונשו רח"ל המובא כאן בזהר שאם לא קיבל עונשו בעולם הזה על ידי מיתת בית דין. או משקין אותו כוס התרעלה. ונקרא יום המר שדנין הנשמות. ודנין אותו בכל מיני דינין משונין רח"ל מהם.

פגם לא. המובא בזה"ק פר' נח דף ע"ו ע"א וז"ל ובגין כך לבעי ליה לבר נש לאסתמרא מחובוי ולדכאה לגרמיה. מאי דכיו דכתיב (דברים כ"ג) והיה מחניך קדוש. מאי קדוש קדושים מבעי ליה. אלא מחניך קדוש אלין שיפי גופא דגופא אחתבר ואתתקן בהו. ובגין כך והיה מחניך קדוש. ולא יראה בך ערות דבר. מאי ערות דבר דא מלתא (ערייתא) דעריין דדא הוא מלה דקב"ה מאיס בה יתיר מכלא עכ"ל. הרי תראה אחי הגם שהקב"ה מואס בבעל חוטא. אבל הפוגם בריתו בעריין ח"ו בזה מואס הקב"ה יותר מכל מיני חובין. איכ' הפוגם בברית מאוס ומשוקץ בעיני ה' יותר מכל מיני שקוצות ונבלות. ויותר מכל מיני מורדים בה'.

פנס לב. המובא בפר' נח דף ס"ו ע"ב וז"ל תא חזי כל זמנא דישראל נטרו קיימא קדישא כדון עבדי קיומא לעילא ותתא וכד שבקי להאי ברית כדון לא אשתבח קיום לעילא ותתא דכתיב (ירמיה ל"ג) אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתי, ובגין כך וירפא את מזבח ה' ההרוס עכ"ל. וכן מובא בזה"ק פר' לך דף צ"ג ע"ב וז"ל אלא הכי תנינן לית עלמא מתקיימא אלא על האי ברית דכתיב (ירמיה ל"ג) אם לא בריתי יומם ולילה וגו' דהא שמיא וארעא על דא קיימין, בגין כך כל זמנא דישראל מקיימין האי ברית, נמוסי שמיא וארעא קיימין בקיומיהו, וכל זמנא דחיו ישראל מבטלין האי ברית, שמיא וארעא לא מתקיימין וברכאן לא משתכחין בעלמא עכ"ל. הרי תראה שעל ידי פגם הברית אין לו קיום שמים וארץ לא לעילא ולא לתתא, וכל אדם מישראל עומדים עליו עולמות כמובא בספרים הקדושים, ולבד מזה שגורם הפוגם הברית חורבן בכללות העולמות, וכל שכן בעולמות העומדים על נפשו, וכולם נחשכים ומתכבאים ח"ו.

פנס לג. מה דמסיים שם בזהר דף צ"ג ע"ב המובא לעיל, וז"ל וברכאן לא משתכחין בעלמא, עכ"ל. הרי הפוגם ברית מסלק כל מיני ברכות מן העולם, אפילו נגזר ברכות לעולם, כי שפע עליונה לעולם מוכן להשפיע, ולא נפסק רק על ידי פגם הברית, אפילו שעל ידי תפלת ישראל ומעשיהם הטובים נגרר ונמשך להם ברכות טוב, אבל זה הרשע הפוגם ברית מונע ומפסיק השפע, ומונע ברכות מן העולם, ועליו נאמר (משלי י"א) מונע בר יקבחו לאום.

פנס לד. המובא שם להלן וז"ל תא חזי לא שליטו שאר עמין על ישראל אלא כד בטילו מניהו קיימא דא עכ"ל. וכן מובא בתקונים דף נ"ח ע"א וז"ל וחובא דא גרים לישראל לאשתעבדא בהון אומין דעלמא עכ"ל. וכן מובא בתקונים דף נ"ג ע"ב וז"ל ערב רב בגין דלילית חייבא דבהון חאבו ישראל, וחבילו ית בשריהו באות ברית, אינון רב עליהו בגלותא עכ"ל. כי כל שליטת האומות בישראל רק על ידי פגם הברית האלמלי נטרו ישראל ברית קיימא קדישא לא הוי שום אומה ולשון שולטין בישראל, אם כן הפוגם בברית גורם ח"ו להרבות הגזירות, כמובא באור החמה על זה הזהר כי על ידי פגם הברית ח"ו נעשה ונמשך העדר הברכות, והעדר הברכות גורם הכנעת הקדושה ותגבורת הקליפות, ותיכף שולטים האומות ח"ו בישראל.

פנס לה. המובא בתקונים דף נ"ו סוף ע"ב וז"ל והאי נקודא איהו אות ברית דבה אשתלם א"ח לעשר ובה אתעביד י', ומאן דמשקר בברית מילה גרים לאסתלקא מניה שכינתא דאיהו יחודא דקובי"ה, ושליט ליה ש"ד דאיהו אחר, דאיהו דא"י י' דשדי איהו קוצא מן ד' דאחד ואם משקר אעבר קוצא מן ד' מן אחד ואשתאר אחר, ובגין דא אמר קרא (שמות ל"ד) ולא תשתחוו לאל אחר וגו' ובההוא זמנא דשלטא על בר נש שד דאיהו אל אחר, איהו משתעבד ביה בכל מיני ענויין, עכ"ל. כי מובא בכמה ספרי קודש אשר בעון פגם הברית, באים כל הצרות לאדם, וכל הנסיונות שעוברים עליו רח"ל, וזה מרומז בזה התקונים שאמר ובההוא זמנא דשלטא על בר נש שד דאיהו אל אחר, איהו משתעבד ביה בכל מיני ענויין עכ"ל.

פנס לו. המובא שם בזה"ק דף צ"ג סוף עמוד ב' וז"ל תא חזי בגין דהאי זאת לא נטר ליה דוד מלכא כדקא חזי מלכותא אתעדי מניה כל ההוא זמנא, והכי אוליפנא האי זאת אתרמיזא במלכותא דלעילא, ואתרמיזא בירושלם קרתא קדישא, בההוא שעתא דדוד עבר עליה נפק קלא ואמר דוד במה דאתקטרת תשתרי, לך טרדין מירושלם ומלכותא

ומלכותא אתעדי מינד, מגא לן דכתיב (שמואל ב' י"ב) הגני מקים עליך רעה מביתך, מביתך דייקא, והכי הוה במה דעבר ביה אתענש, ומה דוד מלכא הכי, שאר בני עלמא על אחת כמה וכמה, עכ"ל. כי דוד המלך נהגרש מבית מלכותו ונתקיים בו הגני מקים עליך רעה מביתך, הגם שלא חטא רק איזה פגם דק, וכל שכן הפוגם בברית גורם לעצמו גלות, ואין לו מנוחה בביתו, כי כל מיני נסיעות וטרדות וגלות שיש לו לאדם שאדם נטרד מביתו הכל מפני פגם הברית, כמובא בספר הק' זרע קודש, כי כמו שגרם גלות השכינה כמובא בזהר ובתקונים, ככה נתחייב אדם בגלות, לכן הרבה צדיקים וחסידים ואנשי מעשה נסעו מביתם בימי השובבי"ם, לסבול גלות עם השכינה הקדושה, כי אולי לא תקנו עוד בשלימות זה המדה.

פגם לז'. המובא בתקונים דף ס' ע"א וז"ל, וכן מסטרא דיסוד חי עלמין אתקריאת מצות ברית מילה, מאן דגול בברית ואפיק זרעא מיניה לרשו נוכראה כאלו אפיק מרשות היחיד לרשות הרבים, וגרם למהוי שכינתא נפקא מאתרה דאיהי ארץ ישראל רשות היחיד וגלה אותה בין אומין דעלמא דאינון רשות הרבים, הה"ד ובפשעיתכם שולחה אמכם, ובגין דא לא תשא את שם ה' אלקיך לשוא, מאן שם ה' דא שכינתא, לשוא דא ע"ז דגלת תמן, עכ"ל. ובתקונים דף פ"ה ע"א וז"ל מאן דאעקר חפץ מאתריה ואנח ליה לבר מאתריה ומרשותיה, כאילו אעקר אילנא דהיי דאיהו אות ברית ואנח ליה ברשו נוכראה, מאן דעביד דא גרים דאעקר נשמתיה מרשות דילה - ואנח לה ברשו אחרא דאיהי מרה וטחול, ודא גרים לישראל דאתעקרו מארעא דישראל, זאתגליאו בארעא נוכראה דאיהו רשות הרבים, והכי איהו מאן דאעיל אות ברית קודש דיליה ברשו נוכראה עכ"ל. ותראה כאן שני פגמים עצומים רח"ל, אחד שעל ידי פגם היסוד ח"ו מוציא מרשות היחיד שנקרא הקדושה עולם האחדות ומפיק השפע לרשות הרבים שאינון סטרא דלהון הנקרא רשות הרבים, ומוציא נשמתו מיחודו של עולם ומוסר אותה להס"א ח"ו.

פגם לח'. והשנית שעל ידי זה גורם גלות השכינה, כי יותר ח"ו שגורמים הפגמים, גורמים לה לשכינה כביכול גלות מארץ ישראל לחוץ לארץ, והוא היכלות דלהון ועיין בזה"ק בראשית דף נ"ז ע"א המובא לשונו בפגם כ' וז"ל בגין דבהאי אסתלק שכינתא מעלמא עכ"ל. וכן בפ' נח דף ס"ט ע"א ומובא לשונו בפגם כ"א וז"ל דחיבי עלמא דחיין לה לשכינתא חד מנייהו מאן דמחבל אורחיה על ארעא עכ"ל. ולא נאריך בזה כי על זה ידו כל הדוים.

פגם לפ'. המובא בזה"ק לך דף צ"ד ע"א וז"ל ואי לא זכי, דלא נטיר האי את, מה כתיב (איוב ד') מנשמת אלה יאבדו דהא רשימו דקבי"ה לא אתנטיר, עכ"ל. הרי שהפגם הברית ח"ו נאבד ממנו הנשמה הקדושה, הגם שזכה על ידי מעשיו לנפש הקדוש ולנשמה קדושה, על ידי פגם הברית נאבד ממנו הנשמה מלעילא ח"ו, ושורה במקומה אל אחר ס"א ח"ו, כי בכל מקום סילוק הקדושה, תיכף מוומנים לשרות ח"ו, השם יצילנו מהם. פגם מ'. המובא בזה"ק ויקהל דף רי"ד ע"ב וז"ל ומאן דפגים ברית ועאל בארונא ווי ליה דפגים ליה בחייו, ווי ליה דפגים ליה במיתתיה, ווי ליה מההוא עונשא, ווי ליה דפגים את ארון קיימא קדישא, ווי ליה לההוא כסופא דנקמין מניה נקמת עלמין נוקמא דעלמא דא ונוקמא דההוא פגימו, ורזא דא כתיב (תהלים קכ"ה) כי לא ינח שבט הרשע על גורל הצדיקים, בשעתא דדיינין ליה בההוא עלמא מסתכלין בעובדוי אי הוה פגים רזא דברית קדישא דחתים בכשריה והשתא פגים ארונא (דברית) דיליה, בהאי הא לית ליה חולקא בצדיקא

בצדיקא, מסתכלין ביה ודיינין ליה ומסקי ליה לבר מכללא דאדם, כיון דאפקי ליה מכללא דאדם, אפקי ליה מכללא דכלהו אחרנין דאתעתדו לחיי עלמא ויהבי ליה לההוא (ארו) סטרא דלא אתכליל ברזא דגופא דאדם, כיון דאתמסר לההוא סטרא ווי ליה דאעלין ליה בגיהנם ולא נפיק מניה לעלמין, על דא כתיב (ישעיה ס"ו) ויצאו וראו בפגרי האנשים הפרשעים בי וגו' אינון דאשתארו מכללא דאדם, והני מילי כד לא עבד תיובתא שלימתא, תיובתא דאיהי אתחזיא לחפיא על כל עובדוי, עכ"ל. והנה המסתכל בזה"ק הזה המבהיל הרעיון, שמי שפגם בברית ח"ו מפקין ליה מכללא דאדם ומוסרין אותו בידי דס"א, ואפרש כאן מעט מזעיר הענין, הנה דברי הזהר האלו מדבר במי שמכניסין אותו לארון לאחר פטירתו, והנה לפי דברי הזה"ק הזה מה יעשה זה הנפטר שהכניסו אותו קרוביו ובניו שלא ברצונו בארון, ועוד הלא בחוץ לארץ ברוב מקומות קוברים כל איש בארון, אם כן אלו דברי הזהר לא שבק חיי לכל ברית, ועוד בשביל דבר קל כזה יהא עונשו קשה כל כך והלא משפטי ה' אמת ומלא חסד ורחמים, רק תדע אחי שיש ארון דלתתא וארון דלעילא, כמובא בזה"ק בסוף ויחי דף רנ"א ע"א וח"ל וישם בארון במצרים ותנינן תרי יודין אמאי, אלא יוסף נטר ליה ברית לתתא, ונטיר ליה ברית דלעילא אסתלק מעלמא אתשוי בתרי ארוני בארון לתתא ובארון לעילא, ארון דלעילא מאן איהו אלא כמה דאת אמרת (יהושע ו) הנה ארון הברית אדון כל הארץ, דארון דלעילא ארון הברית אקרי, דהא לא ירית ליה אלא מאן דנטר ברית, ובגין דיוסף נטר ליה לברית אתשוי בתרי ארוני עכ"ל. הרי מאן דנטיר ברית ישם בארון דלעילא, ומכניסין אותו בכנפי שכינה כביכול הנקרא ארון, הגם כי נדון, כל משפטיו הוא בקדושה, עיין באור החמה, אבל מי שפגם בריתו ח"ו מפקין ליה מכללא דאדם, ודיינין ליה לבר מכללא דאדם, שמורידין אותו אל החיצונים ושם הם גומרין את דינו, כי כמו שיש אדם דקדושה כולל כל קומת דקדושה וכל נשמות ישראל, ככה יש אדם דס"א הכולל כל קומה דס"א וכל הנשמות של ערב רב השייכים אליהם רח"ל, עיין בשער הקדושה לרבינו חיים וויטאל ז"ל, והנה אצל כל פגמים שבתורה נשאר עוד בו רשימו דקדושה ונקרא רשע, מה שאין כן הפוגם בברית נתרקן מכל מיני דקדושה שבו, ולכן עונשו רח"ל שמפקין אותו מכלל אדם דקדושה, ומוסרין אותו בידי ס"א להאדם דס"א רח"ל, והמה דנין אותו ונשאר בשאל תחתית בידם רח"ל, כל זה הביאור בקיצור נמרץ, ומי שמכניסים אותו, לארון כמו שהי' מנהגם בזמן התנאים להכניס רק החשובים בארון, ומי שאינו ראוי לזה מעורר על עצמו עוד יותר דינים קשים רח"ל, אבל בעת דנהגו סלי עלמא בזה, בודאי אין שום מיחוש כל דהוא רק פגמו בארון דלעילא רח"ל.

פגם מא. המובא בדברי הזהר הנ"ל כיון דאתמסר להאי סטרא ווי ליה דאעלין ליה לגיהנם ולא נפיק מניה לעלמין עכ"ל, ותראה מדברי זהר הללו שיש עוד דבר מר ומרור בפגם הברית, ולא די שאתמסר בידי דס"א ונפיק מכללא דאדם, ומפקין ליה מאלו שמוזמנים לחיי עלמא, עוד עונשו שאינו יוצא מגיהנם לעולם ועליו נאמר ויצאו וראו בפגרי האנשים וכו' ואשם לא תכבה לעולם, אוי ווי לעונש מר כזה, ומי יכול למחוק ולעורר על דברי זה"ק הללו, על כל פנים הזה"ק מסיים והני מילי כד לא עביד תיובתא שלימתא, תיובתא דאיהי אתחזיא לחפיא על כל עובדוי עכ"ל, וכאן תראה לראיה ברורה שמועיל תשובה על זה הפגם, כמו שהוא הסכמת כל הצדיקים ראשונים ואחרונים, רק צריך תשובה גדולה דאתחזיא לחפיא על כל מעשיו, כי מי שפוגם בברית נעשה סרחון בכל זכויותיו, ונשרשו ונתעבו כל עונותיו על ידי זה הפגם רח"ל, לכן צריך לרחוץ הפגם והסרחון מכל מקום.

פגם מב. המובא שם להלן וז"ל בגין דלית חובא דקשיא קמי קוב"ה כהאי מאן דמשקר ופגים להאי את קיימא קדישא, ודא לא חמי אנפי שכינתא, על חובא דא כתיב (בראשית ל"ח) ויהי ער בכור יהודה רע בעיני ה', וכתוב (תהלים ה') לא יגורך רע עכ"ל. מכאן תראה שהפגם היסוד קשה קמי קוב"ה יותר מכל עבירות, ולכאורה מהו הפירוש קשה קמי קוב"ה, וכי שייך זאת לקמיה רבון עלמין, רק כשאדם פוגם בספירין עלאין ובעלמין עלאין ומהרס בניגין דלעילא בפגמיו, עולה הצער כביכול עד למעלה, וגם בשביל דחיית נשמתו שנדחה ונתעב יותר מכל חטאין רח"ל, לכן כתיב רע בעיני ה' שלא כתב על שום חטא ועון.

פגם מזג. המובא בזה"ק בראשית דף ס"ב ע"א וז"ל תא חזי כל חטאוי דבר נש כלהו חבלותא דיליה תליין בתשובה, חטאה דאושיד זרעא על ארעא ומחבלי ארציה ואפיק זרעא על ארעא, מחביל ליה ומחביל ארעא, ועליה כתיב (ירמיה ב) נכתם עונך לפני, וכתוב ביה (תהלים ה') כי לא אל חפץ רשע אתה לא יגורך רע בר בתשובה סגי, וכתוב (בראשית ל"ח) ויהי ער בכור יהודה רע בעיני ה' וימיתו ה' והא אתמר עכ"ל, הגם כי כבר מבואר בזה"ק גם במקום אחר שמועיל תשובה על פגם היסוד, בפרשת ויקהל דף רי"ד ע"ב וז"ל והני מילי כד לא עביד תיובתא שלימתא, תיובתא דאיהי אתחזייתא לחפיא על כל עובדוי עכ"ל, ומובא לשונו לעיל בפגם מ'. וכן הסכימו כל המקובלים, ובר"ח שער הקדושה פרק י"ז מתרץ הזהר דבפרשת ויחי דף רי"ט ע"ב (ומובא לשונו לעיל בפגם ג') הכתוב שם לית לך חובא בעלמא דלא אית ליה תשובה בר מהאי, מתרצו הר"ח בכמה אנפין, ומביא ג"כ ראיה שמועיל תשובה על זה הפגם, אבל כולם הודו ואמרו שתשובתו קשה, ופגמו יותר מכל עבירות שבתורה, ומכל ביאות האסורות, וגם יותר קשה מבעל בת אל נכר כמובא באור התמה על הזהר בראשית דף נ"ז ע"א, עיין שם הטעם מפני שזה החטא מצוי לו ביותר בכל זמן ועדן רח"ל, ולכן אל יחשוב האדם כי ממילא חטאתי הרבה ומה מועיל לי התשובה, כי תדע בני כי לא כן הוא, כי באם חטא אחד הי' מחפה על חטא הקדום הי' כדבריד, אבל תדע שתצטרך ליתן דין וחשבון על כל פעם ופעם כמבואר בר"ח שער הקדושה פרק י"ז וז"ל, וצריך להתמיר התשובה שנה אחר שנה, ואל ישכח כמה פעמים הכעיס לבוראו, כי כל עונותיו ספורים וכתובים, ואם לאו הרי לילית מזומנת ליפרע ממנו סך עונותיו מה שנתחמם בין ירכותיה שם יפול, ואין מקום עד יעכל כל הרע, כי הקב"ה נותן כח ברשעים לסבול פורענותם, ועל כל חימום וחימום נפרעים ממנו מחדש, והטעם כמו שנאמר (בראשית ל"ט י') לשכב אצלה להיות עמה, ואמרו לשכב אצלה בעולם הזה להיות עמה בעולם הבא, עד שיקבל עונשו כמ"ש רשב"י בזהר עכ"ל, וכן לפעמים אם אדם מתאוה ויצרו תקפו לעבור עבירה, והוא עומד בנסיון, יכל לתקן בנסיון אחד הרבה חטאות ועונות הקודמים בלי שיעור, כמובא בספרי קודש מכל זה.

פגם מד. שנאבד ממנו הצלם כמובא בתקונים דף צ"ד ע"ב, ובמאי נסתר בר נש מאלין דיגים וקטרוגין דלא שלטין עליה, בתיובתא, זה"ד יושב בסתר עליון דא אימא דאיהי סתר עליון מינה דא חכמה דלא אשתמודע אלא בה, בצל שדי יתלונן דא אימא עלאה (נ"א תתאה), צ"ל דשד"י דאיהו אות ברית קדש דאתמר ביה אך בצלם יתהלך איש, ודא שכינתא תתאה דאיהו צלמו דקב"ה, ועליה אתמר ויברא אלקים את האדם בצלמו, בצלמו ממש דא שכינתא צלמו דקב"ה, עכ"ל. הלא תראה דברי הר"י שמעון בן יוחאי שאמר צל דשד"י דאיהו אות ברית קודש דאתמר ביה אך בצלם יתהלך איש, וכן בודף צ"ט מובא שם וז"ל ומאן דנטיר ליה איהו בהיקש בשותפו עמי בדיוקנא דילי עליה אתמר ויברא אלקים את האדם בצלמו עכ"ל

עכ"ל. וכן ברף ל' ע"א וז"ל צדיק איהו בצלמו כדמותו עכ"ל. וכן תמצא בכמה מקומות בזהר הקדוש שאין אדם זוכה לצלם רק על ידי נטירת ברית, ואם ח"ו פוגם בריתו נאבד ממנו הצלם אלקים ושורה עליו צלם דס"א ח"ו, ואם אדם זוכה לצלם אלקים, מתפחדין ממנו כל חיות היער, וכל המזיקים, ואפילו בעלי בחירה מתפחדים ממנו, כאשר יש מעשיות למאות זאלפים שנעשו עם צדיקים בעלי צלם שנפגעו בהם חיות רעות וכשראו צלמם ברחו להם, וכמובא באור החמה פר' שמות דף ג' ע"ב בשם הרמ"ק ז"ל וז"ל בנסיון מי ששומר הברית ופוגע בחיה רעה אינה שולטת בו עכ"ל. וכן בעמוד עליהם אנשים רשעים ברחו מצלמם הקדוש. ודע אחי כי השפעות עליונות נותנים לאדם על ידי צלמו, וזה חיות כל האדם, כדכתיב (תהלים ל"ט) אך בצלם יתהלך איש, ואשרי איש שזוכה לצלם אלקים, כי ידוע מדברי מדרשי רז"ל שאין כל אויר חלל מכתות החיצונים, אלפי אלפים ורבות מכל צד, רק ברחמי ה' הוא שלא יראו אותם, כי אלמלא כן לא היה באפשר לסבול אפילו רגע, ואם הולך בשוק אדם שיש לו צלם דקדושה, כולם מכריזים לפניו, וגם המלאכי שמירה שעם האדם מכריזין הבו יקר לדיקנא דמלכא, אשרי חלקו, ואוי לו למי שמאבד צלמו ח"ו ה' ישמרנו.

פגם מזה. המובא בזה"ק פנחס ברעיא מהימנא דף רל"ח ע"א וז"ל, ואות יוד דשדי איהו חוליא דשלשלת על קודלא דשד יצר הרע דלא לניזק ליה לבר נש, דעליה אמר דוד (תהלים כ"ב) הצילה מחרב נפשי מיד כלב יחידתי, איהו נחש איהו כלב איהו אריה דעליה אמר דוד (שם י') יארוכ במסתר כאריה בסכה, והנביא קרא ליה דוב הה"ד (איכה ג) דוב אורב הוא לי ארי במסתרים (תהלים מ"ט), נמשל כבהמות, נמשל לכל חיון מסאבן דאינון דורסין, אתמתיל לכל בר נש כפום חובוי, והא אתמר, והאי איהו כלב ונחש וחמור גוער, דמרכיבין עליה נפשא, ומיד דאשתמודע ההוא דרכיב עליה דאיהו חייבא עליה כתיב (בראשית מ"ט) ויפול רוכבו אחר, עכ"ל. ושם מאריך בזה"ק בענין שמירת הברית והפגם, וצריך לזה ביאור ארוך, ולא העתקתי רק איזה מילין בקיצור, ושורש הדברים כמובא כאן בזה"ק שמרכיבין אותו בכלבא או בחיות רעות כפום עובדיה, ואם נוטר הברית שהוא יוד של שם שדי כמובא במאמר הקדום במעלה ל"ב ומעלה נ"ד ולהלן בפגם מ"ו, או נשמר מכל חיות רעות ומזיקין, ואם פגם בברית נתלבש בדמות חיות רעות ומשונות, וזה ניכר רק לזכי הראות. כאשר ה"י עובדא אצל הנעשחיוצר ז"ל, שאיש זקן רצה ליכנס כמה ימים, והזקן בכה והתחנן לאנשיו שיכניסו אותו לאותו צדיק, ואמר הנעשחיוצר כי מפני חטאיו של אותו האיש, נתלבש צורתו בדמות עכבר רח"ל, לכן אין בכחו להושיעו ושיחזור אותו בתשובה ויקבל צורת אדם. וכן ח"ו לאחר מותו נתגלגל בזה הצורה ממש שנתלבש בו בימי חייו, ואוי לאותו צער וצרה ולאותה בושח רח"ל, בשביל תענוג סרוח של איזה רגעים, יסבול האדם עונשים עצומים מרים, וגלגולים בחיות ובשקצים טמאים ח"ו, השם ישמרנו.

פגם מז. המובא בתקונים דף ס"ו ע"א וז"ל ובגין דא מאן דנטיר ברית מילה דאיהו חותמא דיליה, זז מות מניה, דאיהו שטן יצר הרע רע טמא צפוני מלאך המות, ולא יתקריב לגביה, ולא ימות על ידיה, ומאן דמשקר בברית מילה הוא משקר בחותמא דמלכא, דאיהו רשים ביה שד"י מלכר יקרוק מלגאוו, מנא לן מהאי קרא משמע (דברים ל') מ"י יעל"ה ל"גו ה"שמימ"ה, רישי תיבות מילה ס"ת יקרוק, ובודאי מאן דמשקר בברית מילה אסתלק מניה יקרוק ושד"י ושריא עליה שטן, דאיהו אל אחר, חויא שריא באתר דיקרוק מלגאוו, וסם המות שריא באתר דשד"י מלכר, ודא איהו דאמר קרא (במדבר י"ח) את מקדש ה' טמא וגו' אם לא תב בתיובתא, וסביל כמה יסורין לאעברא ההוא חויא מתמן ולסם

מות דיליה דאיהי צרעת ממארת בכמה מרעין ומכתשין. עד דלא אשתאר ביה בשרא דאיהי עפרא ורוא דמלה (ויקרא י"ד) ועפר אחר יקח וטח את הבית בגין דנחש עפר לחמו עד דיתפרנס מההוא בשרא לא יוז מניה. עכ"ל. וכן בתקונים דף י"א ע"א וז"ל ואות י' דשדי איהי חוליא על צואר דשד יצר הרע חוליא דשלשלאה, ובגין דא רשים שדיי בברית ורשים במזוחה דמודעזעין כלהון (נ"א כלבין) מהאי שלשלאה עכ"ל. כי התינוק כשנימול נשלם באות שם שדי, ונכנס על ידי מילה ופריעה לגבולי קדושה, וכיון שפוגם בברית ח"ו נסתלק היוד משדי, כי היוד רומז ליסוד כמובא בכמה מקומות בזהר, ונשאר שד ושורה שטן, וח"ו שורה באתר דשם הוי' ב"ה, וחויא בישא לא יוז מניה עד שיקבל עונשו השלם. ויש בכל אלו ענינים להתאריך, אבל לא נטריח כל כך על המעיין, שיש לי עוד לכתוב בע"ה כמה שערים נחוצים אחרים ואקצר.

פגם מז. שיצא רח"ל מכלל ישראל כמובא בתקונים דף פ"ג ע"ב וז"ל, ואם נטר אות ברית בתרריהו [דהיינו במילה ופריעה שאינו פוגם אותם השני קדושות שניתן בברית] איהו בצלמינו כדמותינו, ואם לאו לאו, כמובא לעיל במעלה ל"ז, ופגם מ"ד, שעל ידי נטירת הברית זוכה לצלם אלקים, ומסיים שם ולא הוא בכלל ישראל, אוי לעונש המר הזה שיצא מכלל ישראל על ידי זה ח"ו.

פגם מח. המובא בזה"ק שלח דף קנ"ח ע"א וז"ל פתח ואמר (קהלת ט') זה רע בכל אשר נעשה תחת השמש זה רע ודאי, מאי זה רע דא הוא מאן דאושיד ורעא בריקניא וחביל אורחוי, בגין דהאי לאו מדוריה בקב"ה, ולא יהא ליה חולקא בעלמא דאתי, הה"ד (תהלים ה') כי לא אל חפץ רשע אתה לא יגורך רע, על דא אמר זה רע דלא יהא ליה מדורא לעילא, כי מקרה אחד לכל וגם לב בני האדם מלא רע (בגין דא) והוללות בלבבם בחייהם שטותא תקיע בלביהו, ואינון מחוסרי מהימנותא, ולית לון חולקא בקב"ה ובאינון בני מהימנותא, לאו בעלמא דין ולא בעלמא דאתי, הה"ד (קהלת ט') ואחריו אל המתים עכ"ל. ביאור הדבר דכתיב (דברים ל"ב) כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו, כי יעקב אבינו בחיר האבות, אשר בחינתו אחוז בכל סטרין, נחלה בלי מצרים, לעילא ותתא, כידוע מספרי חכמה, הוי' מיטתו שלימה בלי שום פסולת, לכן עיקר אחוזת ישראל ביעקב אבינו, ונקראים ישראל על שמו, ועיקר אחיותינו ביעקב אבינו בשעת ק"ש שאומרים שמע ישראל, שמעוררים בזה ישראל דלעילא, שזה שורש אמונתן של ישראל, שבזה נסתלק יעקב אבינו, והניח לבניו זה האמונה שהוא מצות אחדות השם, וידוע מתקונים דף נ"ח ע"א ודף צ"ט שהפוגם בברית נסתלק הקוץ של ד' של אחד ונעשה במקום אחד אחר ח"ו, ועל ידי זה נסתלק ממנו התקשרות של יעקב אבינו, לכן אין לו חלק בבני מהימנותא כלל לא בעולם הזה ולא בעולם הבא, כמבואר כאן בזהר, ועל ידי זה לית ליה חולקא בקב"ה, כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו, וזה קשור בזה, לכן בא על ידי זה ח"ו פגם האמונה שאינו זוכה לאמונה שלימה, שהיצר מעלה במוחו שטותים והבלים כנגד האמונה חס להזכיר, ותמיד יש לו בלבולים רח"ל, וקטנות הדעת, וקטנות האמונה והבטחון, וכן בעולם העליון אין לו חלק בבני מהימנותא, כמובא בזה"ק בכמה מקומות, ומובאים במאמר הקדום מעלה ע"ו, שהאמונה תלוי ביסוד ויסוד תלוי באמונה, ואם עוסק בתיקון וחשובה על זה הפגם, אז בהמשך הזמן נסתלקין ממנו כל הדמיונות שווא ושקרים, ונתחזק אמונתו ובטחונו בה'.

חזק ואמץ בל ימוט, ה' ישימנו מחלקם של הבוטחים בו באמת אמן.

פגם מט. מסלק ממנו מורא שמים, כמובא בזה"ק שמות דף כ"ו ע"א וז"ל דאי בהאי לא ישדי דחילו על רישיה דבר נש לא דחיל ליה לקב"ה לעלמין בשאר פקודי

עכ"ל

עכ"ל. [ומובא לשונו יותר באריכות במאמר הקדום מעלה ע"ז]. ולא די שאינו זוכה ליראה פנימית רק אינו זוכה ג"כ ליראה חיצונית, כי נסתם לבו ונפגם דעתו, כי פוגם בדעת העליון רח"ל, ונעשה דעתו כדעת הבהמה כמובא במסכת כלה המובא לעיל בפגם י' שנחשב כמו בהמה, עד שישבו לה' ויתקן הדעת העליון שפגם, ואז נפתח לו דעת דקדושה.

פגם נ. המובא בתקונים דף צ"ט וז"ל, ומאן דנטיר ליה איהו בהקש בשותפו עמי בדיוקנא דיליה, עליה אתמר (בראשית א') ויברא אלקים את האדם בצלמו, בגין דמאן דנטיר ברית זכה למלכות, הרי איהו בהקש לי בשותפו עמי ואם לא נטיר ליה אתחזר ק"ש קשה לי' קשה לאות ה', ועל האי קש אתמר (עובדיה א') ובית עשו לקש, ואיהו לק"ש בהפוך אתון שק"ל, ואיהו שקל לצדיקים דנטרין ברית שקל הקדש, ווי למאן דלא נטיר ליה זכאה איהו מאן דנטיר ליה, ומאן דנטיר ברית האי איהו עד עליה ע' מן שמע ד' מן אחד, ואי לא נטיר ברית פרח מיניה קוצא מן ד' מן אחד ואשתאר אחר, עכ"ל, ותראה מכאן שני דברים נוראים כי מאן דנטיר ברית נעשה בהקש להקב"ה, כי נמשך עליו צלם אלקים, כי מעמיד כל הבריאה כביכול, כי נעשה שותף להקב"ה כביכול, ואם לא נטיר ח"ו, נעשה מן אותו הקש קש ה', שקשה לה' אחרונה שהוא השכינה, ונתדבק בד' מאות דעשיו רח"ל, מקור הטומאה שמספרם קש, וזה בית עשיו לקש.

פגם נא. ועוד המובא שם כי מאן דנטיר ברית זוכה ליחד הקב"ה בק"ש ביחודא שלימ, ועולים אותיות ע"ד מן שמע ואחד ומעידין עליו קמי קוב"ה, ואי לא נטיר ח"ו נעשה מן אחד אחר רח"ל, כי פרח הקוץ מן הד' ונעשה ר', לכן אין יחודו יחוד, כמבואר בספר דרך פקודיך שצריך לשוב בתשובה קודם ק"ש מהאי טעמא, כי בעל חוטא פסול לעדות ועי"ש.

פגם נב. המובא בתקונים דף ע"ח ע"ב וז"ל, תלת קליפין דערלה, אינון משחית א"ף וחימה לקבל ערלה איהו עון, והיינו דתקיננו בצלותי לגביהו והוא רחום יכפר עון, דא עון, ולא ישחית דא משחית, והרבה להשיב אפו, דא א"ף, ולא יעיר כל חמתו דא חמה, ומאן דאעיל אות ברית ברשו נוכראה, אלין ארבעה שלטין עליה הה"ד (ובראשית ז') והמים גברו מאד מאד על הארץ, על הארץ דא גופא דיליה, עכ"ל. לעיל מיניה שם בתקונים מובא שעל ידי מילה ופריעה ומציצה וי"ג בריתות שנכרתו על המילה סך הכל ט"ו, ניצול מחרבא דמלאך המות, שיש לו ט"ו סיפיות, ומכניעים בזה ד' קליפות טמאות הרודפים אחר הקדושה, בפרט אחר אדם כשר, ומי שפוגם ברית ח"ו משליט לאלו הד' קליפות רח"ל מהם, והם מענשים אותו כמשפט המגיע לו בצאת נפשו ממנו רח"ל, כמובא שם להלן וז"ל דבומנא דאלין קליפין שלטין בעלמא אתחזר עלמא לתהו ובהו, וממשיך כל הגזירות רח"ל, ואשרי מי ששומר בריתו ולא נמסר בידי אלו הרשעים ח"ו.

פגם נג. המובא בזה"ק פ"ר' שלח דף קס"ו ע"א וז"ל כיון דבר נש תמים ונטיר ליה מיד היא לקמיה ואיהו אבתרה כשר איהו לודא, לגרעונא מה כתיב (שמואל א' ט"ו) כי שב מאחרי עכ"ל. והנה לא העתקתי רק קיצור הדברים, ושם בזה"ק מאריך בזה כי מי שנוטר הברית ונימול זוכה שהולך לפני הקב"ה כביכול, והשגחת הקב"ה עליו בהשגחה גדולה, לא על ידי מלאך וממוצע, כדכתיב עיני ה' אל צדיקים, וסתם צדיקים נקראו נוטרי ברית כידוע, ואם ח"ו פוגם, או נדחה לבחינת אחוריים הגם כי הקב"ה בודאי משגיח על כל בריה ובריה, אבל על הפוגם משגיח בבחינת אחוריים, והשפעתו על ידי זרים ח"ו, כדסיים שם כי שב מאחרי, אוי לאותה בושה.

פגם נד. המובא בזהר ויצא דף קס"ב ע"א וז"ל תו ההוא בר נש דזכי למנטר את קיימא קדישא ועביד פקודי דאורייתא, צדיק אקרי, ומרישיה ועד רגלוי הכי אקרי, וכד ברכאן נגדין לעלמא שריין על רישיה, ומניה קיימי ברכאן לעלמא בבנין קדישין זכאין דאוקים עכ"ל. וכן מובא בתקונים דף פ"ז ע"ב וז"ל תא חזי כל מאן דנטיר ברית ההוא בר דיהיב ליה קב"ה עליה אתמר (בראשית ב) ויצמח ה' אלקים כל עץ נחמד למראה ברזין דאורייתא, וטוב למאכל בפקודין דאורייתא, אבל ברא אחרא דלא אתעביד בדחילו ורחימו דקב"ה מה כתיב ביה (שם) ועץ הדעת טוב ורע, ודא ערבוביא דטוב ורע מעורב ממצה ושאור, ובגין דא מני קב"ה לישראל לנטרא גרמיה בפריה ורביה הדא הוא דכתיב (שם) ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו, טוב מסטרא דדם טהור ורע מסטרא דדם גדות, דהאי בר גרים אבודא דתרין עלמין הדא הוא דכתיב (שם) כי ביום אכלך ממנו מות תמות מות בעלמא דין תמות בעלמא דאתי עכ"ל. ותראה מדברי הזהר והתקונים שהנטר ברית אוליד גזעין קדישין, ומאן דפגים אוליד כל מיני ערבוביא בישא, נשמות דערב רב סדום ועמורה תכלית הרע שלהם, שנתערב עכשיו כחא דלהון, בעבור זה הפגם, ה' ישמרנו.

פגם נה. שעיקר חיבוט הקבר בשביל זה העון, כמובא בתקונים דף י"ד סוף ע"ב וז"ל ובגין דא מאן דלא נטיר ברית אתדן בחבוט הקבר בההוא עפרא, ואלין אינון דגוסא דלהון אינון לון קבר בחייהון, דדוחקין לו שעתא בכל יומא, ובמלאכה דלהון דאתבקע דמא בצפרניהון עכ"ל, הרי תראה מדברי התקונים שעיקר חיבוט הקבר בשביל זה העון, ולא עוד אלא שגוף שלו נעשה קבר בחייו, שהנשמה ממאסת בו, ונחשב אצלה כאילו נקברה בקבר, בגוף הפגום הזה רח"ל.

פגם נו. אעתיק על דברי תקונים דברי הקדוש בעל אור ישראל מהה"ק מקאזניץ אשר כל דבריו ברוח הקודש נאמר, כאשר אמרו הצדיקים על ספרו הקדוש הזה אור ישראל, אשר כל מלה ומלה שבו אית ביה רזין עלאין קדישין, וז"ל בקיצור נמרץ ומאן דמשיך על גרמיה הערלה ומשך הטפות לבטלה או באיזה ענין שהוא לבטלה ח"ו, מעורר שהשפע עליון תלך לעולם הבטלה, ועל ידי זה מושך בערלתו האור לעורר, ומאן דנטיר הברית נדבק באור וא"צ לחיבוט הקבר, וענין חיבוט הקבר הוא רומז לחיבוט הגוף הנקרא קבר ויאיר הנשמה, ונמשך עוד לזה כי הקב"ה נתן ט"ל מלאכות לברר הניצוצות במעשה מצות במלאכה כמ"מ באמונה, אבל מי שפוגם בברית אי אפשר לו לברר וגורם להבקע דם טמא מצפרנים שהמשיך לשם הערלה עכ"ל; ומובא לשונו גם במאמר הקדום מעלה ס"ב, ודו"ק בדבריו הקדושים אם כן נמשך מדברי התקונים שגילה עוד פגם גדול ונורא האי צדיקא קדישא, שמי שפוגם בברית אי אפשר לו לברר ברורין הניצוצין קדישין, אשר תכלית בריאת האדם בשביל זה, וזה הפגם מושך למטה שאי אפשר לניצוצין לעלות, ואוי לזה הפגם הגדול והנורא.

פגם נז. המובא בתקונים דף מ"ח ע"א וז"ל, קם אחד בקירטא, ודא שכינתא תתאה, וחד בקשתא דא ברית צדיק, עליה אתמר שופ"ר הול"ך שופ"ר גדו"ל, גירין דילה אינון צדיקים דישראל דקבילו ברית, דבנכותיה נפקין מגלותא, ורזא דמלה דא לכם זרע דאינון טפין עכ"ל. ובדף ל"ז ע"ב וז"ל וסימנא דא יתא בידך עד דתחזי קשתא בגוויני נהירין לא תצפי לרגלי דמשיחא, ומיד דיהא נהיר בגוויני נהירין, מיד (בראשית ט) וראיתיה לזכור ברית עולם עכ"ל. ופי' עד דתחזי קשתא בגוויני נהירין, עד שיתוקן היסוד שנקרא קשת, וכן בדף ע"ח ע"א וז"ל ובגין דא אלעזר ברי לא תצפי לרגלי

לרגלי דמשיחא עד דתחזי קשת בגווי נהירין. או עד דאתגליא אות בעלמא. מאי אות אלא דרך כוכב מייעקב דא את י' אות ברית. ומיד וקם שבט מישראל לגבה, ההוא דאתמר ביה ויהי בישרון מלך עכ"ל. הרי תראה שעיקר ביאת המשיח תלוי בברית. זמבואר בזה"ק בשלח דף ג"ז ע"ב שלא ישארו בתחיה ולאף השביעי רק הנוטרי ברית. וז"ל תא חזי לא ישתאר מבני עלמא בר אינון גזירין דקבילו את קיימא קדישא וכו' והוא גטיר ליה לההוא קיים ולא עייליה באתר דלא אצטריך. אלין אינון דישתארון ויכתבון לחיי עלמא זכר. ואי נטיר לזהוא קיים כדקא חזי ויזהר ביה עליה כתיב הנשאר בציון והנותר בירושלים. אלין ישתארון בההוא זמנא. ובהו זמין קביה לחדתא עלמא ולמחדי בהו. על ההוא זמנא כתיב יהי כבוד ה' לעולם ישמח ה' במעשיו עכ"ל. [ומובא לשונו יותר באריכות במאמר הקדום מעלה כ"ה]. אם כן הפוגם ברית ח"ו נדחה מפני המשיח ותחיה ואלף השביעי אם לא שב בתשובה, ואין לו חלק לעולם הבא, כמובא לעיל בפגם י'. זמבואר בסה"ק זרע קודש שכמו שדור המבול נדחו מעולם הבא ולא יקומו בתחיה. ככה העושה כמעשהיהם להשחית זרעו כמזיד יהא נידון כמותם רח"ל.

פגם נח. אשר יותר קשה מכל הדברים. המובא בזה"ק פר' תרומה דף ק"ג ע"ב וז"ל. אתר אית בגיהנם דרגין תמן דאקרון צואה רותחת. ותמן איהו זומא דנשמתין אינון דמתלכלכן מכל זומא דהאי עלמא. ומתלבנן וסלקין ואשתארת ההוא זומא תמן ואינון דרגין בישינ דאתקרון צואה רותחת אתמנן על ההוא זומא. ונורא דגיהנם שלטא בההוא זומא דאשתארת. ואית חייבין אינון דמתלכלכן בחובייהו תדיר ולא אתלבנן מנייהו ומיתו בלא תשובה וחטו והחטיאו אחרנין והו קדי קדל תדיר ולא אתברו קמי מאריהון בהאי עלמא. אלין אתדנו תמן בההוא זומא ובהייתא צואה רותחת זלא נפקין מתמן לעלמין. אינון דמתלבין ארחייהו על ארעא ולא חששו ליקרא דמאריהון בהאי עלמא כל אינון אתדנו תמן לדרי דרין ולא נפקי מתמן. עכ"ל. ותראה אחי אהובי איך לא תפוז ותסמר שערות בשרך מלחטוא קמי קוב"ה. שמובא בזה"ק הזה שבשביל זה הפגם נידון בצואה רותחת. ואחדן לדרי דרין. ולא נפקי מניה. ומי פתי שוטה שרואה דבורים כאלו ומכניס עצמו לכל זה בעבור הנאת רגע ח"ו.

פגם נט. המובא בתקונים דף צ"ה ע"א וז"ל. יסודא דכלא י' דא ברית כל מאן דמשקר ועבר ביה כאילו אעקר כלא ואפיל ליה והאי י' היא אבן השתיה דמינה הושתת עלמא ועליה אתמר (תהלים קי"ח) אבן מאסו הבונים וכו'. ואיהי יסודא דכלא ועלה אתבני. ווי ליה למאן דחאב באות שבת ובאות תפלין ובאות יומין טבין ובאות ברית מילה כאילו אעקר ליה מאתרי' ואהדר עלמא לתהו ובהו עכ"ל. ותראה מה שגורם פגם הברית ח"ו. כי קודם כתב מאן דפגים בברית לבד. כאלו אעקר כולא ח"ו. וכאלו אעקר אבן השתיה ממקומו. ומחזיר העולם לתהו ובהו ח"ו.

פגם פ. המובא בתקונים דף ל"ז ע"א וז"ל ערוה איהי מסטרא דחם ודא איהו יצר הרע דמחמט גופיה לדבר ערוה (נ"א עבירה) וגלי ערין בעלמא דאיהו מסטרא דנחש הקדמוני דאתמר ביה ארור אתה מכל הבהמה. ובגין דהאי איהו מסטרוי אמר ארור כנען וגו' עכ"ל. כי ידוע כי הוזהמא וכחות היצר נמשך מהאי וזהמא דיהיב נחש בחוה. הגם שלא היה בגשמי ח"ו. רק הוא סוד נעלם ענין רוחני כמובא במקובלים. אבל השרש הוא זה. ואלמלא לא חטאו ישראל בעגל היה נטהר ונפסק זה הוזהמא לגמרי. והיו ישראל כמלאכי השרת. אבל אחר זה הפגם רח"ל. חזר הוזהמא עד ביאת משיח צדקינו

צדקינו מלבד הצדיקים נוטרי הברית שמנקים זה הזוהמא, מלבד רשם כל שהוא אשוי אי אפשר לטהר עד ביאת משיח צדקינו, וזה הענין של מתו בעטיו של נחש, והנה מפני שפנח העיקרי הוא נתלה בערה, לכן זה כל כחו של נחש הקדמוני בעריות דוקא, ונפוגם בבריתו בכל אופנים געשה מסטרא דנחש הקדמוני, ומעורר כח הראשון, ויש בכחו על ידו זה לעורר כל סטריין והיכלין בישין רח"ל, וגם בכלל זה המסתכל בערותו במזיד או בערות חבירו, כדמשמע מדברי התקונים הללו בשורות הקודמות לזה עיי"ש. פנח סא. המובא בתקונים דף ל"ט ע"ב וז"ל, וכד ישראל חאבין בברית מילה אתפסיק נבועי דנקודין מאתון דכלילן בשכינתא. תתאה ואשתארת (כהו) יבשה, בההוא זמנא מה כתיב בשור"ק חיר"ק (איכה ב') שרקו ויחרקו שן אמרו בלענו, עכ"ל. כי כל העולמות נבראו בכ"ב אתון קדישין, דכתיב (תהלים ק"ד) כלם בחכמה עשית, ויש טעמים נקודות תגין אותיות, ואותיות רומזת לשכינה, והנקודות המת החיות לאותיות, כמובא בתקונים דף כ' ע"ב וז"ל ונקודי לאתון כנשמתא לגופא עכ"ל, ועל ידי מדת יסוד ממשיך חיות מהנקודות, לאותיות, ועל ידי פנח ח"ו מסתלקין הנקודות מהאותיות ויש בזה רזי דרזין אשר למעלה משכליננו, ואז מסתלק החיות ח"ו מכל העולמות, לפי ערך החוטא והחטאים ח"ו, ועל ידי זה השונאים שרקו ויחרקו שן רח"ל, די בזה אשר אין להאריך.

פנח סב. המובא בזה"ק ואתחנן דף רס"ו ע"א וז"ל תא חזי נהרא דנגיד ונפיק אשקי לכל גינתא (ס"א ורוי לכל גינתא) ורוי לכל אתר ואתר כמה דאקימנא, עד דמלי (נ"א דמטי) לההוא אתר בגנתא דאקרי באר מים חיים, ומתמן אתזנו עלאין ותתאין (נ"א עלמין תתאין) כמה דאת אמרת (בראשית ב') ומשם יפרד, וכל אינון סטריין דסטרא שמאלא לא משתקיין מההוא נביעו דמיין נביעין בגין דאינון מסטרא דשאר עמין, ואקרו בורות גשברים, ומאן דמשקר בשמא (נ"א ברשימא) קדישא בההוא סטרא אתדבק בבורות גשברים, אשר לא יכילו המים ולא עיילי לתמן, וההוא דזכי לנטרא ליה זכי לאתשקייא מההוא נביעו דנחלא (בעלמא דין) בעלמא דאתי, עכ"ל. ותראה אחי אשר הגוטר ברית זכי לאתשקייא מנהרא דנגיד ונפיק שהוא יסוד הבינה המשקה לגן, והפוגם אתדבק בבורות גשברות ואינו זוכה להנות מהאי נהר דנפיק לכולי עלמין, וככה יהא גם כן בעולם העליון ח"ו.

פנח סג. המובא שם להלן וז"ל וההוא דזכי לנטרא ליה וכו' זכי דאתמלי ההוא באר עלאה לנגדא ברכאן לעילא ותתא, זכאה איהו בעלמא דין ובעלמא דאתי, על דא כתיב (ישעיה נ"ח) והיית כגן רוה וכמוצא מים אשר לא יכזבו מימיו, וזי למאן דמשקר ברשימא קדישא דהא משקר בשמא עלאה, (דהיינו בסוד בינה ותבונה), ולא עוד אלא דגרים להאי באר דלא אתברכא, וקרינן עליה (דברים כ"ב) כי הוציא שם רע על בתולת ישראל, בתולת ישראל דייקא עכ"ל. כי על ידי הגוטר ברית אתמלי האי באר קדישא, (עיי' במקדש מלך פירושו שמלבד מה שזוכה לעצמו בפרטותו, עוד זוכה לכללות העולמות עיי"ש), והפוגם גורם שלא נמשך ברכות להאי באר קדישא, ומשקר בשמא עלאה, ונסתלקו משם הברכות רח"ל, על ידי שנתדבק בלילית הנקראת אל נכר רח"ל מהם.

פנח סד. המובא בתקונים דף נ"ד ע"א וז"ל ותנח ודאי בחדש השביעי ודא איהו גיד צדיק ח"י עלמין, בגין דמניה נפיק זרע להאי יבשה, וכל מאן דאפיק האי זרע דאיהו נביעו מלעילא דלא בהאי יבשה, גרים פרוחא בההוא נביעו כביכול כאלו נתפסק נביעו דשכינתא

דשכינתא, ויתרבה נביעו דסטרא אחרא, דאינון מי טופנא, הדא הוא דכתיב והמים גברו מאד מאד על הארץ עכ"ל. ובדף פ"ב ע"א וז"ל הכי כל מאן דפגים אות ברית כהאי טפה דאיהי יחודא, ווריק לה באתר אחרא, גרים לה למהוי יבשה מסטריה. דאסתלק נביעו ויחודא מינה ואשתארת איהי יבשה, ודא גרים חרבן עלמא, ומיד אתמר ונהר יחרב ויבש, דאיהו נהר דנפיק מעדן דאשקי ליה לגן דאיהי אורייתא שבעל פה דאיהי מתשקיא מאורייתא דבכתב דכלילא גין סדרים דאורייתא. בראשית תמן אתר יבש, ודא איהו ונהר יחרב ויבש עכ"ל. ותראה כאן שני פגמים עצומים, אחד שעל ידי יסוד קיימא קדישא המשפעת לשכינה כידוע, ועל ידי זה הפגם גורם שנתפרד האי נביעו מיסוד שלא יומשך להאי יבשה, ונקרא ונהר יחרב ויבש, ועיין בחסד לאברהם מעין ראשון נהר כ"ד שמאריך בזה, שאנו נקראים זרעא דשכינתא כביכול, וגורמים להשקות לה כביכול על ידי מעשינו הטובים לגרום לה שפע ונחת רוח, ומיזם החורבן הלאה נעשה הנהר חרב ויבש, לכן אין לך יום שאין קללתו מרובה מחבירו, ונקרא סוכת דוד הנופלת שמשמעותה בכל יום נופלת, ועל ידי מעשינו הטובים אנו גורמים גם בגלות קצת סעד וסמך לשכינה הקדושה, ומי שפוגם עכשיו בשעת גלות המר הזה שגורם שגם מיעוט השפע נחסר מהשכינה, אז רגזה עליו מאוד. ומי שפגם בברית ח"ו נעשה הצירוף מן בראשית אותיות אתר יבש, כמובא בסוף לשון התקונים המובא לעיל, ונעשה הנהר דאנגיד מעלאה חרב ויבש, ואוי לאותה בושה וכלימה רח"ל.

פגם פה. ועוד פגם נורא המובא בלשון התקונים דלעיל, ויתרבה נביעו דס"א שעל ידי זה גורם להרבות נביעו דסטרא אחרא, כי כמו שיש יסוד דקדושה ככה להבדיל לעומת זה יש יסוד הטמא הנקרא רע רח"ל, וגורם להשקות האי יסוד דלהון, ועל ידי זה מקבלין כל סטרא דלהון יניקה גדולה ח"ו רח"ל.

פגם פ"ו. המובא שם להלן בתקונים דף פ"ב ע"א ח"ל בההוא זמנא דאיהו יבש ואיהי יבשה, צוחין בנין לתתא ביחודא, ואמרין שמע ישראל ואין קול ואין עונה, הדא הוא דכתיב (משלי א') אז יקראוני ולא אענה עכ"ל. דפגם היסוד גורם דישראל צוחין בק"ש ותפלה ואינו עולה למעלה, ואין קול ואין עונה להוריד למטה משאלותינו.

אלו ס"ו הפגמים מצאתי בגמרא בזהר ובתקונים, ואביא עוד ששה פגמים המובאים ביתר ספרי קדושה.

פגם פ"ז. שעל ידי פגם הברית אינו זוכה לתפלה, כמובא בספר עבודת ישראל להרה"ק מקאזניץ בהפטרה של פרשת ויגש, ומובא לשונו במאמר הקדום מעלה ס"ח, שמי שפגם בברית אינו יכול להתפלל בכונה צי"ש, ונועלין בפניו שערי תפלה, כי בתחלת חסידות מראין לו איזה זמן קצת תפלה, אבל אחר כך לוקחין ממנו עד שיתקן זה הפגם, ואז נותנין לו תפלה בשלימות.

פגם פ"ח. המובא בסה"ק זרע קודש, שפוגם בזה החטא שלשה יסודות, כי נוגע פגמו עד החכמה ראש הספירות, שפוגם ביסוד דחכמה, ופוגם ביסוד דבינה, ובנו"ן שערי בינה, כי הטפה יורד מהמוח שיש בו ל"ב נתיבות, והולך דרך ח"י חוליות השדרה, ח"י ול"ב מספרו נו"ן, כמנין נו"ן שערי בינה, ופוגם ביסוד דתפארת רח"ל, אוי מה שגורם החוטא הזה ברשעו.

פגם פ"ט. המובא בסה"ק זרע קודש כי מאותם הטפות נבראו דמות כלב וחזיר שקשה מכל הקליפות רח"ל ואחר מותו נתגלגל בכלב וחזיר רח"ל.

פנס ט. המובא בשער היהודים לרבינו האריז"ל, שגורם בזה מחדש שבירת כלים, הנה המעיין בכתבי האריז"ל, שכל עיקר מלאכתו בעולם לתקן העולמות, והנצוץ קודש שנפלו, ונשמות הנדחות, שנקראים בכלל על שם שבירת כלים, ויש בזה סודות גדולות ורבות ועצומות בכתבי האריז"ל ובמקובלים הראשונים ואחרונים, והפוגם בזה גורם ח"ו מחדש שבירת כלים, ויכול להרוס ח"ו מה שבנו העולם מכבר מכמה מאות ואלפים שנה, אוי ואוי לזה הפוגם, מי שידע אלו הדברים עד היכן מגיעין. **פנס טא.** שנסתם ממנו מעיינות חכמת התורה, ואינו זוכה לראות האמת ולהורות על דרך האמת, אפילו שהוא למדן גדול.

פנס עב. שמתדבקין בו כל מדות רעות, בפרט ביותר עון הגאווה וכעס כי המרתיח עצמו בטפה מעורר אש הטומאה ובוצר בו ביותר, ורודפים אותו אלו השני מדות יהרא וכעס רח"ל, המטמא ומוסיף על טומאתו כל גופו ונפשו מבית ומבחוץ, עד ששייב לה' וירחמהו, כי הוא חנון המרבה לסלות, והשם יזכנו ברוב רחמיו לשוב לפניו באמת ובלב שלם מתוך שמתה והרחבה אמן, השם ברחמיו יוציאנו מגלות המר הנמחר, ויקבץ נדחינו במהרה דיין, וישכלל היכלו כולו אומר כבוד אמן, ונזכה אנתנו גם כן לשמחה בשמחת שכינת עזה, ולראות בעינינו נחמות ציון וירושלים אמן.

ברוך הוא זכרון שמו שזיכני ברוב רחמיו וחסדיו לפרך אלו השני שטרים, כן יזכינו ה' לגמור יתר השטרים וכל החיבור לחיים ולשלום, ולהוציאם מכח אל חפועל אמן.

מאמר פגם עינים

פ ר ק א

אמר הבורא יתעלה (במשלי כ"ג) תנה בני לבך לי ועיניך דרכי תצורנה, ולכאורה איך אפשר לכל אחד ליתן לבו לה', הלא אמרו רז"ל (בברכות דף סא:): כי רק צדיקים לבם ברשותם משא"כ הבינונים, וכ"ש מי שהוא עוד רחוק מבחינת בינוני גם כן, אשר אמרו רז"ל רשעים מסורים ביד יצרם, והנה מי שלבו מסיתו עוד לעבור על רצון הבורא, בוודאי עוד לא יצא מכלל תואר רשע, כי אצל בינונים כתיב כי יעמוד לימין אביון להושיע משופטי נפשו כדרשת רז"ל בברכות (שם), לכן האיך אפשר לבקש מכל אחד שיתן כל לבו לה' בשעה שירצה. ע"ז בא התירוץ תיכף, ועיניך דרכי תצורנה, כי אמרו רז"ל במסכת סוטה (דף ת. ת.) גמירי דאין היצר שולט אלא במה שעניו רואות. ועוד אמרו, עין רואה ולב חומד, לכן אם יהא עניו דרכי ה' תצורנה, או בטח ימשוך לבבו לה', כי שריינא דעינא בלבא תליא, כאשר כתבנו במאמר שמירת עינים כי העינים חכה הראש והראשון המתפשט מהדעת, והדעת משכנו במוח, וכמו שהמוח נתן ה' בו כח שישלוט על הלב, ככה העינים שהמה ראשית כח התפשטות הדעת שולטים על הלב. אם העין רואה דברים אסורים וכעורים, אז שולטים על הלב שמוכרח הלב להרהר בעבירה, כי הגם שהמוח אינו רוצה להרהר, אבל זה הכוונת הסומאה ששואבים העינים, שיש להם כח השאיבה ביתר שאת, ותיכף נמשך זה השאיבה במוח, ונתטמם המוח ע"ז ונחלש כחו, ואין בכחו עוד להשפיע על הלב מלעכב מלהרהר ח"ו. לכן עין רואה ולב חומד בעל כרחך, ואפילו בשוגג אם ראה אשה, כי אפילו שוגג ג"כ חטא אקרי, כמובא בספר חסידים אם נזדמן לפניו ראייה אפילו בשוגג הוא מסבת חטאיו, לכן אפילו בשוגג צריך סיעתא דשמיא להתאפק מלהרהר, אם לא בצדיק שלבו בר ונכון לה' אשר אינו עושה רושם בנפשו, כי יש בכחו תיכף להעביר המחשבה לה', ועכ"ז קצת קליטה בנפשו עושה בע"כ ח"ו.

והנה אחי אהובי, בהיות שרוב בני אדם ומהם כמה מופלגי תורה שסוברים שענין ראיית עין הוא חסידות בעלמא, לכן אבאר לך הענין על פי הלמה גמורה. ראשית אעתיק לך דברי רבינו הגדול בעל הרמב"ם ז"ל, בפרק כ"א, מהלכות איסורי ביאה הלכה ב', וז"ל. ואסור לאדם לקרוץ בידיו וברגליו או לדמוז בעיניו לאחת מן העריות או לשחוק עמה או להקל ראש ואפילו להריח בשמים שעליה או להביט ביפיה אסור, ומכין למתכוין לדבר זה מכת מרדות, והמסתכל אפילו באצבע קטנה של אשה ומתכוין להנות כמי שנסתכל במקום התורף, ואפילו לשמוע קול הערוה או לראות שעה אסור. ע"כ. ושם מהלכה כ"א, וז"ל. וכן אסור לאדם להסתכל בנשים בשעה שהן עומדות על הכביסה, אפילו להסתכל בבגדי צבע של אשה שהוא מכירה אסור, שלא יבא לידי הרהור עכ"ל.

וכן

מהרת סאמר פנס עינים הקודש

וכן בהלכות תשובה. פרק ד', הלכה ד', וז"ל. המסתכל בעריות מעלה על דעתו שאין בכך כלום שהוא אומר וכי בעלתי או קרבתי אצלה והוא אינו יודע שראיית העינים עון גדול שהיא גורמת לגופן של עריות שנאמר ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם עכ"ל.

וכן הסמ"ג, בלי"ת קכ"ו, מביא דברי הרמב"ם ז"ל הנ"ל. וכן בטור ובש"ע אהע"ז סימן כ"א מביאים להלכה דברי הרמב"ם ז"ל הנ"ל.

וכן הסמ"ק במצוה ל', מנה אותו במנין תרי"ג מצות, וכתב שם לבסוף. וז"ל וכתב טוב מראה עינים מהלך נפש, ודרשו רבותינו, טוב מראה עינים באשה יותר מגופו של מעשה, ואפילו באשתו היה נזהר אברהם אבינו ע"ה ומשה רבינו, עכ"ל. (עיי' מזה לקמן במאמר קדושת עינים בע"ה).

וכן התרדים כתב, וז"ל, נאמר על חוש הראות ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם, הוזהרנו בזה שלא יסתכל האדם באשת איש ובשאר עריות פן יקש בם (רבינו יונה ממנין תרי"ג) עכ"ל. ורבינו יונה ז"ל כתב, ומביאו החיד"א ז"ל בספר מדבר קדמות, המסתכל בנשים מומר לעבירה אחת הוא. עכ"ל. וכתב בבית יוסף באבן העזר סימן כ"א ז"ל. כתוב באורחות חיים בשם הר"י יונה אסור להסתכל בא"א מן התורה שנאמר (במדבר ט"ו) ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם ואסור להסתכל בפנויה מדברי קבלה שנאמר (איוב ל"א) ברית כרתי לעיני ומה אתבונן על בתולה וכל המסתכל בא"א מכשיל ומכחיש כח יצרו הטוב והודו נהפך עליו למשחית שכך אמרו רז"ל (סנהדרין צ"ב. עיי"ש) כל המסתכל בעריות קשתו נגערת ואשר לא נשא עיניו אל א"א זוכה ומקבל פני שכינה שנאמר עוצם עיניו מראות ברע ונאמר אחרי מלך ביפיו תחזינה עיניך. ואסור מן התורה להרהר באשה ואפילו פנויה, עכ"ל.

הרי לך מדברי רז"ל ומפורשים, שבכל הסתכלות שמסתכל בנשים עובר על לאו. והוא מן הלאוין התמורות שבחמורות שהוא אבזריהו דגילוי עריות. והלא אמרו רז"ל בנדרים (דף כ'). כל הצופה בנשים סופו בא לידי עבירה, ואמרו רז"ל בסנהדרין (דף ע"ה). באותו שנתן עיניו בהאי איתתא ונחלש ואמרו הרופאים שיראה אותה או תדבר עמו מאחורי הגדר ואמרו חז"ל ימות ולא יראנה, וכתב בספר שפע טל, ומביא זאת מהרמ"ק ז"ל, ויסודו מהוזהר, שכל מצות עשה ולא תעשה כלולה מכל תרי"ג מצות, כי לכאורה האין אפשר על ידי עבירה לבראות מלאך רע, הלא כל עבירה הוא רק נגד אחד מאבריו או מגידיו, ואם כן המלאך הנברא על ידי זה אין לו רק אבר אחד נגד אבר שעבר, ועל זה תירץ, כי כל מצות עשה ולא תעשה נכללה מכלם. ואם האדם עובר איזה עבירה מתרי"ג נכללו בו כל התרי"ג כולם, ונברא על ידי זה מלאך רע שלם בכל רמ"ח אברים ושס"ה גידים רוחניים, ומלאך טוב נברא במקיימי המצוה.

ואם כן תיכף בהסתכלותו במקום שאסור ובדמות אשה וזה נברא מזה קליפה גדולה ונוראה ומלאך רע מכל ראייה בפני עצמה ממש, ואחר כך כשיבא על ידי זה להרהר, אז עובר בכל הרהור על לאו מיוחד של ונשמרת מכל דבר רע ואמרו רז"ל במסכת ע"ז (דף כ"ו) שלא יהרהר אדם ביום ויבא לידי טומאה כלילה, והרמב"ן והסמ"ק ורבינו יונה מנאו זה הלאו של ונשמרת במנין תרי"ג. והנה אמרו רז"ל עין רואה ולב חומד וכלי מעשה גומרים, אם כן כל שכן כשח"ו שתביאהו המחשבה הזה לידי מעשה עבירה. והמעשה הוא לאו ועבירה בפני עצמה, אם כן ברגע אחד ח"ו מתקשרים אלו השלשה. עין, לב, מעשה, שלשה מלאכים רעים שנבראו. ובורא על ידי זה קליפות

טמאות

טמאות בלי שיעור וחקר, ומלאכי חבלה המוכנים לפרוע ממנו, ואלו ראה אדם אותם היה מת תיכף מפחדם ומוראם, והמה בעוונותינו הרבים העומדים כרוצחים גם בחיין לצערו בכל מיני צער, ולחטוף גם מצותיו שעשה, וכל שכן מה עושים עמו אחר פטירתו ח"ו.

פ ר ק ב

והנה אעתיק לך קצת מאמרי רז"ל מענין ראות העין.

אמרו רז"ל בעירובין (דף י"ח): תנו רבנן המרצה מעות לאשה מידו לידה או מידה לידו בשביל שיסתכל בה אפילו דומה למשה רבינו שקיבל תורה מהר סיני לא ינקה מדינה של גיהנם. ועליו הכתוב אומר (משלי י"א) יד ליד לא ינקה רע לא ינקה מדינה של גיהנם, ובברכות (דף ס"א.) מסיים אפילו יש בידו תורה ומעשים טובים כמשה רבינו, ע"כ. ועכשיו הבט נא אחי חביבי כנפשי מאמר רבותינו אפילו יש בידו תורה ומעשים טובים וגדול כמשה אשר היה מובחר אנושי בכל עינים אם ח"ו נכשל בענין כזה שכוונתו להסתכל על אשה אין ניצול מגיהנם ואין מועיל לו כל תורתו הנפלא, וכל מעשיו לאלפי אלפים שיש בידו כולם אין בכחם להצילו מדינה של גיהנם וחז"ל דרשי ליה מקרא האי מילתא.

ועוד שם בברכות (שם) דתניא לא יהלך אדם אחורי אשה בדרך ואפילו אשתו נודמנה לו על הגשר יסלקנה לצדדין וכל העובר אחורי אשה בנהר אין לו חלק לעולם הבא. ופירש רש"י ז"ל מפני איסור הסתכלות ח"ו אין לו חלק לעולם הבא. עוד אמרו שם בברכות (דף כ"ד.) אמר ר' ששת למה מנה הכתוב תכשיטין שבחוץ עם תכשיטין שבפנים לומר לך כל המסתכל באצבע קטנה של אשה כאילו מסתכל במקום התורף. וממסכת בבא בתרא (דף נ"ז:) ומסכת מכות (דף כ"ד.) המובא במאמר שמירת עינים תראה שמי שאפשר לו לילך במקום שאין שם חשש להרהור ומהלך במקום שיכול לבוא על ידי זה להרהור אז נקרא רשע. ועל זה ידון כל הדווין.

ואמרו במסכת (נדרים כ'). כל הצופה בנשים סופו בא לידי עבירה, והנה רז"ל הבטיחו אותו שסופו ח"ו לבוא לידי עבירה ממש ואם רבז"ל קללו אותו בודאי לא ימלט מזה בכל אופן.

ואמרו במסכת יומא (דף ע"ד:) אמר ר' זירא מאי קרא (קהלת ו') טוב מראה עינים מהלך נפש, אמר ריש לקיש טוב מראה עינים באשה יותר מגופו של מעשה. שנאמר טוב מראה עינים מהלך נפש, עוד אמרו שם (דף כ"ט.) הרהורי עבירה קשו מעבירה. הרי תראה שמראה עינים באשה קשה מגופה של עבירה והיצר מתרצה בה ביותר מגופה של עבירה ח"ו. וטעם הדבר, מפני שהעובר עבירה אחר העבירה מרגיש על כל פנים שעשה העבירה ויש לו לב נשבר על זה כי רשעים מלאים חרטות ועושה לפעמים תשובה על זה. ובפרט כשרואה בספרים חומר הדבר או שומע מפי מוכיח, אבל זה המסתכל שנעשה כהיתר בעיניו, עובר בכל פסיעה עבירות חמורות, ורשע אקרי, ולבו אין נשבר בקרבו, כמאמר החכם שלמה מלכנו (במשלי ל') דור טהור בעיניו ומצואתו לא רחץ, עיין במצודות שם, מפני שטהור בעיניו שאינו משיג האיך עיניו טמאים ומטומאים לכן מצואתו לא רחץ אינו מהרהר בתשובה. ולכן כתב אחר זה, דור מה רמו עיניו ועפעפיו ינשאו, להלוך בגאותו ובזו להפקיר עיניו למקום אשר רוצים.

ועכשיו

טהרת סאמר פנס עינים הקודש

פ ר ק ג

ועכשיו אעתיק דברי רבינו שמעון בן יוחאי, ואחר כך נדבר דבורינו בעזרת השם. ח"ל וזו"ק פרשת קדושים דף (פ"ג): ותנינן אסיר ליה לבר נש לאסתכלא בשפירו דאיתתא בגין דלא ייתי בהרהורא בישא ויתעקר למלה אחרא. וכך היה רבי שמעון עבד כד היה אזיל במתא והוה חברייה אזלין אבתריה וחמא לאינתו שפיראן מאיך עיניה הוה אמר לחבריה אל תפנו. וכל מאן דיסתכל בשפירו דאנתתא ביממא אתי להרהורא בליליא. ואי סליק ההוא הרהורא בישא עלויה, אעבר משום אלהי מסכה לא תעשו לכם. עכ"ל. ומה שכתב שם בשפירו, כתב על זה הקודש החי"דא בניצוצי אורות שם בזה"ק, ח"ל. לאו דוקא אלא אפילו הבטה שאינה גמורה כשלא יש אונס אסור, וכן מוכח קצת מעבודה זרה (דף כ'). עכ"ל. ואם שכוונתו להסתכל על דבר אחר ואירע לו באונס הסתכלות אשה ואינו נהנה שמעביר הרהורו מלבו אז אינו נענש אדרבה מקבל שכר על זה.

ועיין עוד בזה"ק פרשת פקודי (דף רס"ה ע"ב) ח"ל. בהאי היכלא (דהיינו היכלא רביעית דגיהנם) אתחזי חד רוחא שליט תקיפא דאיהו על כלהו ודא אקרי אוף הכי אל כנתא דאחרא דבסטר קדושה. האי איהו א"ל נכ"ר. ודא איהו דמפתי לבר נש דלעי באורייתא או דקאים בבי מדרשא האי רוחא תקיפא מפתי ליה וחשיב כמה הרהורין ואמר מה את קאים הכא טב לך למהך בחבורת אינון דגאו על בני נשא ואינון דאזלין בתר נשין שפיראן ומתענגי בענוגי עלמא. כיון דבר נש אתפתי אבתריה כדין כלהו שפיין ואזלי ואתמשכאן אבתרי', וכמה אינון אחרנין דקיימין תחותיה. וכלהו מסאבי ליה בהאי עלמא ומסאבי ליה בהוא עלמא ואינון אקרון צואה רותחת דכתיב (ישעיה ל') צא תאמר לו אינון דרגין דקיימין לסאבא תדיך והא אתמר. עכ"ל.

ותראה כי יש קליפות הממונים על זה לפתות את בני אדם שישא עיניו לאיזה ענין או יסתכל בחוץ והיצר מזמין לו הסתכלות אסורות. ואינהו קליפות דאקרי צואה רותחין מלויין אותו ומפתים אותו ח"ו לילך ולרדוף אחר ענין מסאבין ונעשה חבר להם כמו שאמר שם בזה"ק ואתמשכאן אבתריה, וכמאמר שלמה (משלי כ"א) רום עינים ורחב לב ניר רשעים חטאת, שרום עיניו מזה נעשה ניר דהיינו חרישה לרשעים, חטאת, להביא אותו לכל מיני חטאים ח"ו.

ובזה"ק שם דף רס"ג ע"א מביא ח"ל. היכלא קדמאה שרותא דסטרא דיצה"ר. האי היכלא קדמאה אקרי בור ריקא מכלא מאן דאתי לאעלא ביה לית מאן דאחיד ביה כוללה דחין ליה למינפל דלא יקום לית ביה סמך לטב. בהאי היכלא קיימא חד ממנא דומה שמיה והאי איהו קיימא לעילא ותתא. דא איהו אחיד בנשמתא כד אתדחיא מהיכלא קדישא על ידא דהוא ממנא טהריא"ל. והאי איהו קאים לגבי ההוא תרעא דהוא סטרא קדישא ובגין כך קיימא האי דומה לאחדא לה לנשמתא וכמה גרדיני נימוסין בהדיה, ותחות האי ממנא קיימא חד ממנא אחרא די אלף ורבבן תחותיה והאי ממנא אקרי פתו"ת, דא הוא דאיהו קיימא לפתאה בני נשא, והאי איהו דשרי לגביה ואסטי ליה לאסתכלא ולעינא במה דלא אצטריך בכמה זנונין ובכמה נאופין. וכל אינון דעמיה כלהו קיימין לגביה ואזלין קמיה ואכריחון ליה לאסטאה עיניו לאסתכלא במה דלא אצטריך והאי איהו (סרסרים דאיהו) סרסורא בישא לכל אינון בישין האי קאים על קברא בזמנא דאתדן ההוא גופא ותבר ליה עיניו בגין דאיהו רוח לון כד איהו בהאי עלמא ודיליה אינון. ובהאי אתר אתדנת נשמתא עד דעאלת לאאי אתר דאקרי בור וכמה נחשים ועקרבים אית ביה דכלהו עקצי לה להאי נשמתא ואחדי בה ודיינין לה. עכ"ל.

ותראה

ותראה אחי אהובי שהקליפה הנקרא פתו"ת ואלפי אלפים חיצונים עמו הם המפטים לבני אדם לשוטט אחרי עיניו, ואחר כך על כל ראייה ח"ו משבר עיניו בקבר. ואחר זה המשפט מוסרין אותו לגיהנם הנקרא בור לנחשים ועקרבים שהמה אווזין בו ודינן אותו על שהרים עיניו והפגים, כמו שמובא שם בזה"ק. וכתוב (בקהלת י"א) שמח בחור בילדותיך ויטיבך לבך בימי בחורותיך, והלך בדרכי לבך, ובמראה עיניך, ודע כי על כל אלה יביאך האלקים במשפט. ולא דוקא בחור רק שעל פי רוב בבחרות השנים אז נפתה יותר ליצרו.

פ ר ק ד

זהנה אמרו רז"ל במסכת סוטה (דף ד'): המתנאה באילו בא על כל העריות כולם, ולכאורה קשה האיך רבותינו ז"ל הפריזו במדותיהם בזה, והלא אין לך אדם בארץ אשר כמעט נמלט מזה או במעשה או בדבור או במחשבה דקה החולפים על רגע, אם כן רבותינו ז"ל לא שבקו בזה חיי לכל בריה, שאם כן ח"ו כל אחד מהם נדון כאילו בא על כל העריות כולם, ואם נאמר שרבותינו גזמו בדבורים להטיל מורא בלב איש, ח"ו לומר כן, הלא מדות רבותינו שקולים ומדודים, כאשר דיברתי מזה הרבה בספר שומר אמונים במאמר מבקש אמונה, ובמא' דרוש האמונה עיי"ש. אבל דע אחי שדברי רז"ל חיים וקיימים אין בהם עודף ח"ו, ודע כי תרין גאון יש אשר נקראו בפסוק גאים (תהלים ק"א) גבה עינים ורחב לבב, והמה תרין שבבין בישיב ועל שניהם אמר ה', אותו לא אוכל, לא אוכל לסבול אותו. כאשר אמר שלמה מלכנו (משלי ו') שש הנה שנה ה', ושנים מהם, עינים רמות, לב חורש מחשבות און, ואמר (בקפיטיל כ"א) רום עינים ורחב לב ניר רשעים חטאת, והנה מי שהוא מקיים דברי הכתוב (איוב כ"ב) ושח עינים יושע, שמשם לומדים שצריך אדם ומצוה לשוח עיניו, ניצל מכל מיני הסתכלות, אבל כשהולך בגבה עינים ורחב לבב אז בעל כרחך נכשל בכל מיני הסתכלות, פעם באשת איש ופעם בנכרית, ובכל הסתכלות הבאים לפניו. דידוע כי כמו שיש רמ"ח מצות עשה שהמה נגד קומה עליונה כביכול שהוא נגד רמ"ח תליבין דקריאת שמע. שעל זה אמר הכתוב (ירמיה ל"א) ריחם' ארחמנו נאם ה', כמובא בזה"ק, והמקיים מצות עשה מוסיף כח דקומה עליונה ומוסיף כח בכל העולמות ובכל הברואים לעילא ותתא, ככה להבדיל להיפך ח"ו שיש שס"ה היכלות דקליפות שהמה כנגד שס"ה לאוין, והאדם העובר איזה עבירה ח"ו משס"ה לאוין מוסיף כח בהיכל שכנגד הלאו שהוא בקליפה, ושם המה אלפי אלפים ורבי רבבן קליפות שמקבלים חיות מזה וניתוסף חילם ליכנס בגבולי קודש ולינק מהקדושה ולהביא על ידי זה כל חורבנות בעולם ולהוסיף להחטיא בני אדם במחשבות המזוהמות האלו ח"ו חס מלהזכיר. והנה האדם שאינו שומר ראות עיניו אז פעם מסתכל בדמות אשת איש, ופעם בדמות נכרית, וככה בכל הראיות, ובהצטרפות ראייה ומחשבה, וכל שכן אם בא על ידי זה לטומאה באונס או ברצון. נברא קליפות של ציור זה האיסור ממש, ויונקים מזה והיכל שכנגד זה הלאו. אם כן ח"ו יכול בלא הודע לעבור בכל יום בהסתכלות העין רוב מיני עריות ח"ו או כולם, ועיין בתיקוני תשובה מספר הקדוש עמק המלך, ואחר כך מצאתי זאת גם כן בספר דרך פקודיך, מהגאון הקדוש בעל בני יששכר וז"ל שם, במצוה ליה, חלק הדיבור, אות ד', הנה אם יראה האדם את עצמו נקי מזה הלאו שידוע בעצמו שלא בא על אשת רעהו מעולם (ולא על שאר עריות) על כל זה ענפי הלאו הזה מצויים בעונותינו הרבים וכמעט עיני הלאו

מהרת סאמר 48 עינים הקודש

גופא בהרהור בא"א (או בעריות אחרות) ובא לידי מעשה בהקיץ או בחלום הנה נהנה מגוף העבירה בדמיונו שהביאו לידי מעשה להריק מביעו לאשפות ח"ו, עכ"ל. ואם כן זה המתגאה ואינו מקיים ושח עינים, ממש כאילו בא על כל העריות, כי נותן כח בכלם דהיינו באלו הקליפות של כל היכלות הטומאה, ונחשב לו ח"ו כאילו עבר על כלם באיזה פרט, אם כן לא גזמו רז"ל ח"ו.אלא דבריהם אמת ויציב ונכון, ועל זה יבכה במסתרים נפשו וידע מה שעשה עד הנה.

אהובי אחי כנפשי הלא בשביל תענוג לפי שעה במקום שתוכל לזכות לעין לא ראתה אלקים זולתני, ותזכה ליוון מזיו השכינה, ועיניך יסתכלו מה למעלה מה למטה, והיו צופות בכל היכלות המרכבה, ויקום בך (ישעיה ל') והיו עיניך רואות את מוריד שהוא הבטת השכינה. במקום זה ח"ו תטני עיניך ותכניס עצמך באחריות גדול ונורא כזה לעבור על כמה לאוין, אחד לא תתורו, ושנית ונשמרת מכל דבר רע ודרשו במסכת ע"ו (דף כ"ז) שלא יהרהר אדם ביום, שמשם הוא אזהרה על הרהורי עבירה, ועובר על לאו לא תחמוד, ועל לאו לא תנאף, ועובר על לאו לא תנאף, כי הנאף בעיניו גם כן נקרא נאף כמובא לעיל מספר הקדוש דרך פקודיך, ולקמן בסוף מאמר שמירת עינים בשם המדרש, וכמו שבהסתכלות הטובה גורם עינים פקוחות דלעילא, ככה בהסתכלות רע גורם לסתום עינים העליונים מלהשגיח בפרטות על העולם ועל ישראל, ואתה מצער מלאכים הקדושים הנקראים עינים שנאמר (זכריה ד') שבעה אלה עיני ה' המה משוטטים בכל הארץ. ואתה שואב בגופך ובנפשך כל מיני זיהומא ושיקוץ, ובקבר ישר עיניך לשברי שברים, ואחר כך מולידין אותך לבור תחתית לדון על ידי נחשים ועקרבנים בלי שיעור, כאשר מבואר לעיל משם הוזהר הקדוש פקודי. כל זה אם תציית שני סרסורים הרעים, כי לעלוקה שתי בנות הכתוב במשלי אלו שני הקליפות נעמה וליילית אמן של השדים המתחברים יחד, כמובא בזה"ק בראשית ובכמה מקומות. והמה המפתות לכל דבר רע ולכל הניאופים ועבירות ח"ו, והמה המטמאות לאדם בהקיץ או בחלום ח"ו אלו שנים בנות של גיהנם חיילותיהם, ועוד שני בנות אלו שני עינים שהן סרסורין בישינ דלהו, כי עין רואה ולב חומד וכלי מעשה גומרים ח"ו. לכן אמר שלמה מלכנו (משלי כ"ג) תנה בני לבך לי ועיניך דרכי תצורנה. ואמר (שם ד') עיניך לנוכח יביטו.

והראיה מאיוב שהיה קודם מתן תורה והתפאר עצמו (איוב ל"א) ברית כרתי לעיני ומה אתבונן על בתולה שאפילו על בתולה לא הביט הגם שהיה יכול ללקחה, וכל שכן על נשואה, שמשם אנו לומדים איסור הסתכלות על בתולה. ואבינו אברהם שהיה קדש קדשים, ולא נשרף גופו הגשמי באור כשדים, וניתן לו גוף נקי וקדוש קודש קדשים, ושרה אמנו הצדיקת שהיתה גדולה בנבואה ממנו, מעולם לא הביט בה. כדרשת רז"ל במסכת בבא בתרא (דף ט"ז.) על הכתוב (בראשית י"ב) הנה נא ידעתי. וכן מובא בגמרא שבת (דף נ"ג) מעשה באדם אחד שנשא אשה גידמת ולא הכיר בה עד יום מותה. שזה יותר רבותא שלא הסתכל אפילו בידה של אשתו. ולכן אמר רבינו הרמב"ם ז"ל בהל' איסורי ביאה, פרק כ"א הלכה כ"ד, וז"ל. חסידים הראשונים וגדולי החכמים התפאר אחד מהם שמעולם לא נסתכל במילה שלו. ומהן מי שהתפאר שלא התבונן מעולם בצורת אשתו. מפני שלבו פונה מדברי הבאי לדברי האמת שהן אוחות לבב הקדושים עכ"ל. וכן היו כמה קדושי ארץ סמוך לדורינו, שלא הכירו דמות נשותיהם מגודל קדושתם שהי' בהם שלא תגביהו ריסי עיניהם להסתכל על שום דבר רשות בעולם, ויש בזה הרבה לספר ועיין מזה להלן בעה"י במ' קדושת עינים.

סאמר שמירת עינים

פ ר ק א

הפורא - ברוך הוא וברוך שמו אשר ברא את האדם ישר, יצרו ופוננו בחמשה חושים, שהמה חוש הראות, חוש השמע, וחוש הריח, וחוש הטעם, וחוש המישוש, ואמרו החכמים שחוש הראות הוא היותר חשוב מכל יתר החושים, מפני שהיא קרובה להרעה, קבא התנוצצות הראשית מהרעה, כי כל החמשה חושים המה כחות הנשמה שמתגלה באדם, ולכן לפעמים חיו מחמת עונות האדם בעלם ממנו איה חוש ה' ישמרנו, וכשנעלה חיו חוש הראות נחשב כמו מיתה, לכן אמרו סומא חשוב כמת מפני גדול השיבות זה החוש, לכן לא נאמר זה בהעדר יתר החושים שנחשב כמת, רק בחוש הראות חיו אם בן עיקר החיים תלויים בעינים, ואלו החמשה חושים מצטיירים בגוף האדם בפועל הגשמי, הגם שהמה יותר רוחני מיתר כלי הגוף, כמו למשל אצל הריח אמרו רז"ל (ברכות מ"ג) איזהו דבר שהנשמה נהנית ממנו ואין הגוף נהנה ממנו - הוי אומר זה הריח שנאמר כל הנשמה תהלל יה, וכן בחוש השמע הוא ענין רוחני, כי באם לא ישפיע כח הנשמה בחנם יהיה לו אוניים, וכן בחוש הטעם, באם נחלש כח הנשמה חיו אינו מרגיש טעם באכילתו, כמו שיש חולים בה חיו, אבל חוש הראות הוא יותר חשוב ויותר רוחני מכל החושים.

ידע כי כמו שיש חמשה חושים המתגלים בגוף הגשמי, ככה יש חמשה חושים ברוחני שהוא למשל אצל חוש הראות עיני שכל, כמו שאמרו רז"ל רואים את הנשמע, ואלו הצדיקים אשר זככו נשמותיהם ראו בעיני שכלם, כמו שאיתא בברכות (דף ג"ה), רב ששת סגי נהור היה קאזלי כולי עלמא לקבולי אפי מלכא וקם אזיל בהדיהו רב ששת אשכחיה והוא צדוקי אמר ליה תצבי לנהרי כגני לייא אמר ליה תא חזי דידענא טפי מינך חלף גונדא קמייטא כי קא אושא אמר ליה והוא צדוקי אתא מלכא אמר ליה רב ששת לא קאתי חלף גונדא תניינא כי קא אושא אמר ליה והוא צדוקי השתא קא אתי מלכא אמר ליה רב ששת לא קא אתי מלכא, חליף תליתאי כי קא שתקא אמר ליה רב ששת ודאי השתא אתי מלכא אמר ליה והוא צדוקי מנא לך הא אמר ליה דמלכותא דארעא כעין מלכותא דרקיעא דכתיב (מלכים א' י"ט) צא ועמדת בהר לפני ה' והנה ה' עובר ורוח גדולה וחזק מפרק הרים ומשבר סלעים לפני ה' לא ברוח ה' ואחר הרוח רעש לא ברעש ה' ואחר הרעש אש לא באש ה' ואחר האש קול דממה דקה כי אתא מלכא פתח רב ששת וקא מברך ליה א"ל והוא צדוקי למאן דלא חזית ליה קא מברכת ומאי הוי ליה דהוא צדוקי איכא דאמרי חבריה כחלינהו לעיניה ואיכא דאמרי רב ששת נתן עיניו בו ונעשה גל של עצמות, ע"כ לשון הגמרא, והגם שהיה סגי נהור ראה כל זה בעיני השכל, וכן יש בקבלה אמיתית מכמה צדיקי בתראי שנעלם מהם חוש הראות, ובאם שרצונם היה לראות ראו הכל.

טהרת סאמר שסירת עינים הקודש

וכן שמעתי מהגאון המפורסם בעל שמן רוקח זצ"ל, שהיה סגי נהור כמה שנים קודם פטירתו, ואיזה זמן קודם הסתלקותו קבץ כל בני ביתו, וכל בניו, וכל יוצאי חלציו. נכדיו וחתניו וכלותיו ואמר להם בואו בניי ואראה לכם שיש בורא כל עולמים אשר הוא אמת ותורתו אמת ולהשריש בכם זאת האמונה ולמען תספרו לדור אחרון, ואמר תדעו בניי כמו שיש חוש הראות הגשמי, ככה יש חוש הראות הרוחני, וכשהצדיק רוצה רואה לפניו הכל, והתחיל לחשוב ולפרוט לפניהם צורתם, ותואר בגדיהם וכפתוריהם, ופניהם וכל אשר בבית לפניהם, והמה ראו כן תמהו ונבהלו מעוצם הפלגת כח קדושתו, והוה הענין שהצדיקים ראו לפניהם צורת הרוחני הכל מכח קדושת עיניהם שהיו מקדשים את עיניהם, כי בלתי זה לא אפשר לזכות לזה כמו ששמעתי ממורי ז"ל שאמר שהחווה הקדוש מלובלין הלך שבע שנים צרור מטפחת על עיניו שלא יראה לפניו שום דבר טמא וזכה אחר כך למה שזכה שנקרא עד היום החווה, והגם שאחר כך היו עיניו סתות מסיבה הנ"ל.

ונחזור לעינינו. הגה העין מפני שיותר חשוב ונעלה מכל החושים, לכן כחו עצום ורב מיתר החושים, כי מי שעינו רעה יכול להזיק חבירו ולהמיתו חיו, כאשר מובא במס' בבא מציעא (דף ק"ז): בדיק רב בקברי וראה שתשעים ותשעה מתים בעין רעה, וכן יכול להזיקו בממונו, לכן אמרו (שם דף מ"ב.) אין הברכה מצוייה אלא בדבר הסמוי מן העין. מי לנו גדול מהלוחות אשר אמרו רז"ל (במדרש תנחומא פר' תשא) שנשברו מפני ששלטא בהו עינא בישא שנתנו בפומבי, וכן יש להיפוך במדת עין טובה דכתיב (משלי כ"ב) טוב עין הוא יבורך יברך ל"כ אלא יבורך, שארז"ל שהוא לשון המשכת השפע כי מי שהוא טוב עין, ממשיך לחבירו כל מיני השפעות טובות ברוחני ובגשמי, ובספרי חכמה מביאין ראייה על גודל כחו של עין, מעוף הנקרא ראה, שאינו מוליד כמו יתר העופות שמחממים ביציהם בישיבתם עליהם איזה זמן, אלא זה העוף הנ"ל עומדת מרחוק ומסתכלת על הביצים בחזק ראייתה, ועל ידי זה נתבקעו הביצים ויוצאים מהם האפרוחים. וכן יש מין נחש שקריי אפעה, שממית את האדם בהביטו עליו, וכן יש מיני עופות כאלו רחמנא ליצלן מהם, והכל מטעם שכתבנו לעיל, כי שורש נפשם של אלו המזיקים - משורש קליפה קשה רחמנא ליצלן, לכן בכח הרע הדוחה מנפשם הרע שורף ומזיק לכל גברא רחמנא ליצלן, ובלעם הרשע היה מקור הטומאה של זה העין רעה שזוהמת הרשע מצד שורש נפשו היה ממקום גבוה להבדיל לעומת משה רבינו בקדושה, לכן היה יכול להזיק אומה שלימה בראיתו. רחמנא ליצלן, וזוה הטעם אמרו רז"ל במסכת מגילה (דף כ"ח.) שאסור להסתכל בצלם דמות אדם רשע, מצד שורש הטומאה ששורה עליו, ועל ידי ראיית האדם עליו נקלט בנפשו מכח הרע שלו. כדכתיב (משלי י"ח) שאת פני רשע לא טוב, ולהיפוך בקדושה כתיב (ישעיה ל') היו עיניך ראות את מוריך, ואמר רבינו הקדוש (ערוכין דף י"ג:) הא דמחדדנא מחבראי דחזיתיה לר' מאיר מאחוריה ואילו חזיתיה מקמיה ההוה מחדדנא טפיה, לכן אמרו הצדיקים דורשי רשימות על הכתוב (בראשית ל"ח) איה הקדשה היא בעינים על הדרך, פירש איה כל הקדושה רק בעינים.

פ ר ק ב

ואמר ישעיה הנביא (בקאפיטיל ל"ג) ועוצם עיניו מראות ברע הוא מרומים ישכון, ואמרינן בגמרא בבא בתרא (נ"ז:) וכן במכות (כ"ד.) ועוצם עיניו מראות ברע, אמר ר' חייא בר

בר אבא זה שאינו מסתכל בנשים בשעה שעומדות על הכביסה וכתוב הוא מרומים ישכון, ובב"ב מקשי הגמרא ה"ד אי דאיכא דרכא אחריתא רשע הוא אי דליכא דרכא אחריתא אנוס הוא [פירש"י, ה"ד, דמשתבח ביה קרא אם עוצם עיניו דמשמע שאם לא יעצום עיניו אינו לא צדיק ולא רשע. אי דאיכא דרכא אחריתא הוא הולך בזה הדרך שהנשים מכבסות הלא רשע אקרי, ואף על פי שעוצם עיניו שלא היה לו לקרב אלא להרחיק מן העבירה, (ואי דליכא דרכא אחריתא רק צריך הנהר לעבור אם כן מה יעשה הלא רואה בעל כרחך) דמדמשתבח ביה קרא שמעינן דצריך לעצום עיניו] ונתרץ בגמרא לעולם דליכא דרכא אחריתא ואפילו הכי מיבעי ליה למינס נפשיה [פירש"י, להטות עיניו לצד אחר והיינו דמשתבח ביה קרא דאי אנים נפשיה חסיד הוא], והעקתה הרשי כי כמה הלכתא רבתא איכא למשמע מיניהו. ואעתיק גם כן דברי הגאון הקדוש בעל המהרש"א, ודיל שם, ועוצם עיניו כד, היכי דמי אי דאיכא דרכא אחריתא כו' ואנוסא דקרא לא תקשי ליה הכי דאיכא לאוקמא דאיירי ביושב ודבר ערוה הולך לפניו ואע"ג דאינו מתכוין לכך יש לו לעצום עיניו אבל למאי דמוקי ליה בהולך על שפת הנהר תקשי שפיר אי דאיכא דרכא אחריתא הרי הוא מתכוין לעבירה ורשע מקרי על הלוכו שם כלל ולא סגי ליה בעוצם עיניו וק"ל, עכ"ל.

ותראה אחי אהובי מדברי המפרשים הללו. כי מי שיש לו דרך או שביל לילך במקום שאין שם חשש לתערובות ולהרהור, ואינו פונה לזה והולך במקום שאפשר שגיע להרהור, אקרי על הליכה בלבד רשע, וכל שכן על הסתכלות בודאי אקרי רשע ומרשע ומשוקץ, כי מלבד שעובר על כמה לאוין מן התורה כאשר ביארתי בעה"י במאמר פגם עינים, מביא אותו לכל מיני רעות שבעולם, כי עין רואה ולב חומד. אבל מי שאין לו רק זה הדרך מחייב מצד התורה להעצום עיניו, ומי שמטה ראשו לצד אחר שלא יראה ענין הכביסה וענין הנשים כלל אקרי חסיד, ועליו נאמר (ישעיה ל"ג) הוא מרומים ישכון. שלעתיד לבא לא יהא משכנו בין אנשים פשוטים, רק במרומי מרומים בין צדיקים וקדושי ארץ, שעליהם קיימא עלמא, כפירש התרגום. באתר רם ומנטל יתא בית משריה, וכתוב אחר כך בהאי קרא (שם) מצרות סלעים משגבו, פירש התרגום, בית מקדשא תסבע נפשיה, כי לא כל אחד יזכה לראות בית המקדש שלעתיד בבנינו. רק מי ומי, לזה הבטיח הכתוב שהשומר עיניו בבית מקדשא תסבע נפשו, שנפשו תרגיש בקדושת זיו בית המקדש שלעתיד, ולא רק בראיית עיניו, וכתב אחר כך לחמו ניתן מימיו נאמנים, ופירש התרגום מזוניה מספק מהי קימין כמבוע דמין דלא פסקין מהי.

ותראה מהו אחי שזכות זה האיש ששומר עיניו כראוי ולא מכניס עצמו לבוא לידי הרהור שכה קדושת שפעו קיים לעולם ולעולמי עולמים, שאינו מתבטל, כמו מי נהר שאינם מתבטלים לעולם, וקיים אף לזרעו ולזרע וזרעו עד עולם, וכתוב אח"כ, מלך ביפיו תחזינה עיניך, ופירוש, לך הצדיק אני אומר שתזכה לראות זיו שכינתו, כי רז"ל דרשו האי קרא גם כן על שמירת עינים, כמוכא במסכת דרך ארץ פרק א', רבי מיישא בר בריה דרבי יהושע בן לוי אומר כל הראה דבר ערוה ואינו זן את עיניו ממנו זוכה ומקבל פני השכינה שנאמר (שם) ועוצם עיניו מראות ברע מה כתיב בתריה הוא מרומים ישכון. וכתוב מלך ביפיו תחזינה עיניך, והנה רז"ל אמרו זוכה ומקבל ולא אמרו יזכה ויקבל, רק תיכף בשעה שראה דמות אשה ומעביר מחשבתו לבלתי להנות ח"ו ובלתי להרהר, תיכף ומיד זוכה ומקבל פני השכינה, כי בזה הרגע ממשך על נפשו קדושה גדולה ויתירה עד שנשמתו תיכף באותו רגע מקבלת פני השכינה, הגם שגופו אינו מרגיש. ולעתיד לבא יזכה גם כן גוף הגשמי לראות

לראות פני שכונת כבודו יתברך, ועל כל פעם שעמד בנסיון מלהסתכל, מספר במספר יזכה לראות פני זיו השכינה, ואשרי לילוד אשה שיזכה לזה ואשרי חלקו וגורלו.

פ ר ק ג

והנה באימרה עריות מצינו שלשה מיני לאוין, לאו אחד על עצם ההסתכלות, כדכתיב ולא תתורן אחרי לבבכם ואחרי עיניכם, ולא על ההצטרף, כדכתיב וגשמרת מכל דבר רע, ודרשו רז"ל שלא יהרהר אדם ביום שלא יבא לידי טומאה בלילה, ולאין של עצם המעשה ח"ו, כפי המצעה שעבר ח"ו בענין העבירה כל-חד לאו דיליה, אם כן יש לאו מיוחד על ההסתכלות, ולא על ההרהור, ולא על המעשה, ולא מצינו בעין-זה ככל התני"ג מצות רק בעין שמצינו ג"כ לאו על ההסתכלות שנאמר (ויקרא י"ט) אל תפגו אל חאליליכם, ולא על ההרהור שנאמר ופן תשא עיניך השמימה, וגם כתיב אשר אתם זוגים ודרשו ברכות (דף ק"ב:) זה הרהור ע"ז, ולא על המעשה שנאמר לא תעשה לך פסל, ובשפיל זה החזירה התורה ג' לאוין מפני שבזמן בית ראשון היה יצרא דע"ז ג"כ קשה כמו עריות, ואולי עוד ביותר, לכן הזהיפה התורה עלה על אלו שלשה לאוין, שהיה מיצר תקיף בהם ביותר, כדמצינו במדרש איכה בזה, ויצרא דע"ז בטלו ליה רבנו, כמובא במסכת יומא (דף ס"ט:), ורצו גם כן לבטל יצרא דעריות ולא יכלו מפני קיום המין. ועוד יש לאוין בכל החמשה הושים, בריה יש לאו מהכתוב לא תנאף ודרשו לא תחנה אף מבשמים של קשוטי גשים, וכן בע"ז אמרינן (פסחים דף כ"ה:), הלך בשוק הרריח ריח של ע"ז ונמנה להריח נקרא חוטא, הוא לאו, מהכתוב ולא ידבק בידך מאומה מן החרם ע"ז חרדים, ובשמיעה אמרו (ברכות דף כ"ד:), קול באשה ערה, ובע"ז שלא לשמוע למסית דכתיב לא תאבה לו ולא תשמע אליו, יבטעימה אסרו לאכול עם אשתו נדה בקערה אחת, וכן בא"א לפי שיטת הרמב"ם פוסקים דילפינן מאשה נדה נאמר כאן לא תקרב ונאמר כאן לא תקרבו, וכן בע"ז יש לאו שלא לאכול מתקרובת ע"ז שנאמר פן תברות ברית ליושב הארץ, וקרא לך ואכלת מזבח, וכן מצינו בדיבור שאמרו אל תרבה שוהה עם האשה, ובע"ז ופן תדרוש לאלהיהם, וכן כי יסיף, ואמר רבינו הרמב"ם ז"ל בסוף הלכות איסורי ביאה, פרק כ"ב הלכה י"ח, וז"ל אין לך דבר בכל התורה כולה שהוא קשה לרוב העם לפרוש אלא מן העריות, עכ"ל, שנפשו של אדם מחמדת אליהם. א"כ ממילא לפום צערא אגרא ומשלם ע"ז יותר שכר מכל קיום הלאוין שבתורה.

פ ר ק ד

והנה יש פלוגתא במקובלים, האם נקרא צדיק סתם הנוטר ברית, או רק במי שבא מעשה לידו כעין נסיון יוסף הצדיק, והגם שנמנו וגמרו שסתם נוטר הברית אקרי גם כן צדיק, שיש בזה כמה ראיות מכמה מאמרי זה"ק שמבוארים במאמר מעלות נוטרי היסוד. אבל אליבא דכולי עלמא מי שזיכהו ה' לעמוד בנסיון כעין של יוסף, אכלל בכללא דצדיק יסוד עולם, ונעשה מרכבה לצדיק ולעילא בחייו, אבל מי ומי יזכה לזה, כי אין גוהנים זאת רק לחד או לתרין בכל דור, והגם שיש בזה לאלפים מדרגות עד כמה היה הנסיון, וגם אחר כך

כך צריך רחמים שלא יספר ולא יגבה לבו בזה כל ימי חייו שידע בנפשו שעמד בנסיון ח"ו, כי כל התפארות וגסותא דרוחא אפילו מעט מן המעט נכבה חלק גדול מקיום המצוה, עד שיכול להיות שלא ישאר רק רושם, רק מי שזיכהו ה' בדעת האמת, ואשרי חלקו וגורלו, אם כן אחי אהובי חמידי דנפשאי אתן לך עצה טובה בחונה ומנוסה ומוסכמת מכל צדיק, שאתה גם כן תוכל להכלל בכללא דצדיקיא יסודא דעלמא, כי תדע אחי אהובי כי כמו שיש תקיפות היצר על עצם העבירה ח"ו, ככה יש תקיפות היצר על הסתכלות אדרבה רז"ל אמרו ביומא (דף ע"ד:) על הכתוב טוב מראה עינים, שטובה מראה עינים באשה יותר מגופו של נעשה, כי היצר מסתפק בה יותר מעצם העבירה, כי עבירה לא בכל פעם יש בידו לעשות, אבל בזה העבירה יש בידו בכל רגע ובכל פגיעה, ולכן היצר מסתפק בה ביותר, ואדם המסתכל בנשים נקרא רשע, ונקרא גם כן נואף אשה חסד לב, כאשר אביא לך ראיה בסוף המאמר, לכן אחי חביבי אם תלך בשוק ויצרך בוער בקרבך להסתכל בנשים שאסור להסתכל, או להגביה עיניך סתם, שעל ידי זה תוכל לבוא להסתכלות ולהרהור ח"ו, ואתה עומד בנסיון שלא תשמע לדברי היצר, או בזה השעה והרגע אתה נכלל בכללא דצדיק יסוד עולם, כי אין חילוק זה הלאו והסתכלות, או לאו של עצם העבירה, כי כל אביוריהו דגילוי עריות, הוא ביהרג ואל יעבור, ואם כן אתה עומד בנסיון כעין נסיון דיוסף הצדיק, בפרט בחזר בנשים, ובפרט מי שמחומם בטבע ויצרו מקשקש בקרבן, והוא מתגבר על היצר ועומד בנסיון, בזה הרגע נשמתך זוכה ומקבלת פני השכינה, ונעשה שמחה חדה בכל העולמות כפי הנסיון, ושכינת כבודו יתברך שמו מתעטרת בך ומנשקת עיניך והטוורים, בפרט מי יעסקו בין הנשים כמו בעל חנות ונכנסין נשים בפרט הצופות, הוא בכוחו להסתכל ועצם עיניו ומגביר שכלו מלהסתכל או מכריזין עליו ברקיע, כמבואר בגמרא פסחים (דף ק"ג.) אמר ר' יוחנן שלשה מכריזין עליהן הקב"ה בכל יום על רווק הדר בכרך ואינו חוטא, ועל עני המחזיר אבידה לבעליה, ועל עשיר המעשר פירותיו בצינעה, רב ספרא רווק הדר בכרך והו, תני תנא קמיה דרבא ורב ספרא, צהבו פניו דרב ספרא, אמר לו רבא לאו כגון מר, אלא כגון רב חנינא ורב אושיעא ודו אושכפי בארעא דישראל, והו יתבי בשוקא דלונות ועבדי להו מסאני לונות ועיילי להו, אינהו מסתכלי בהו ואינהו לא מולן עיניהו לאיסתכולי בהו, ומומתיהו הכי בחייהו רבנן קדישי דבארעא דישראל, ע"כ, מפני שתקנו מנעלי הנשים ולא נשאו עיניהם מלהסתכל, ככה מי שמלאכתו מעין זה, או עסקו מעין זה, והוא עומד בנסיון, או מכריזין עליו ממש ברקיע בכל יום הבו יקר לדיוקנא קדישא, ומתרגשין מזה הנסיון כל פמליא דלעילא, מתקיפות דבר נש טיפה סרוחה בעולם הזה השפל, וזה הנסיון תוכל לעמוד כסדר, ואין כל בליה יודע מזה רק הבורא האחד המיוחד, וגם אתה לא תדע מה שעשית שיגבה לך, ואני כותב לך למען תחזק לבבך ותראה מה שעומד עליך ולפניך.

פ ר ק ה

ואמר הקב"ה לנכסתי ישראל (שיר השירים ד') לבבתי באחת מעיניך, אחת נקרא לשון התחברות, כפירוש רש"י ז"ל שם בשיר השירים, פירוש מהתחברות של קדושת עינים שלך לבבתי אליך חיברת אותי אצלך, ואמר באחת מעיניך, כי לפעמים אפילו על ידי פעם אחד שתעמוד בנסיון חזק בעינים, תוכל לזכות למדריגת קדושה גדולה, ואמרת השכינה

תחרת סאמר ססירת עינים הקודש

השכינה הקדושה (שם ו') הסבי עיניך מנגדי שהם הרהיבני, אתה צדיק וחסיד מהסתכל באשר האהבה הבורעך כך אלי. הסבי עיניך שהם הרהיבני כביכול בלי שיעור וחקר עליית השכינה שאתה גורם בזה, לכן גם כן אהבת השכינה הקדושה אליך בלי שיעור, כדדריש בזהר הקדוש על האי קרא הסבי עיניך על שפירו דעינין עלאיין, ואמר הכתוב עיניך כיונים על אפיקי מים, וידוע דרשת רז"ל שיונה אין לה אלא בת זוג אחד לעולם, ככה כנסת ישראל, ואם לא יביט אל אשה אחרת או דמינן כיונים, כיונה קדישא דלעילא דאתמתלי ישראל אליה, ואמר על אפיקי מים, כמובא לעיל על הכתוב (בישעיה נ"ח) כמובא מים אשר לא יכזבו מימיו, כי עינים רומזים לחכמה ובינה, וגם מים רומזו לחכמה מים קדושים דלעילא, לכן החכמים נקראו עינים דכתיב (במדבר ט"ו) אם מעיני העדה נעשתה לשגגה, כמובא בראשית חכמה שער הקדושה פרק ח' מזהר הקדוש, כי עינים יש להם כל צורת העולם וגם כל ציור הגוף הוא בעינים, ורמו רמוז בזה על מאמר רז"ל בתענית (דף כ"ג.) כלה שענייה יפות כל גופה אינה צריכה בדיקה, כי זה רמוז על הגשמה הקדושה שענייה יפות ולא פוגמות אינה צריכה בדיקה כי כשבאה נשמה קדושה למעלה ביפה עינים, אומרים מלאכי מליצה די והותר בזה, והיינו אם גם כן נוטר מחשבותיו ובריתו, כי זה בלא זה אי אפשר.

ואנחנו צריכים ללמוד מיוסף צדיקא קדישא, שהיה חביב לאביו מכל בניו, כי יעקב ויוסף חד הוא לעילא כביכול כידוע, הכי הוא וודאי לתתא, ולעבד נמכר יוסף והורידהו למצרים מקום טומאה וערה יותר מכל הארץ והמדינות, בבזיון ושפלות מהר גבוה לבירא צמיקתא, ואחר כך פתאום העלוהו למעלה, כי מנה אותו פוטיפר על כל אשר לו, זה גירה בו את הדוב בכל מיני פתוים בעולם, כמובא בגמרא יומא (דף ל"ה ז'), ואסרה אותו בנחשתיים, והעלתה נגדו כל מיני כשפים שיש בעולם, והכל לרצותו ולפתותו, ודברה אליו יום יום, ועשתה המרשעת כל נאצות ושקוצות כדי שישא עיניו ויסתכל בה, והוא היה יהודי אחד במדינה, ונתיאש מאביו ומאחיו, ולא היה פחד אנשים עליו, הוא בגודל תקיפות עזו שבר מלתעות רשע, ולא הניח להתפתות מכל מיני פתוים בעולם, הגם שהיה בחור בן שבע עשרה שנה, כמו שמובא במדרש רבה וישב פרשה פ"ז ששאלה האי מטרוניתא את ר' יוסי אש בנעורת ולא ידלק וכי אפשר בחור כמוהו באלו השנים שהוא כאש בנעורת ויעמוד בנסיון כזה, ופתח לה החומש והראה לה מעשה ראובן שהיא רק דקות מן הדקות ולא חטא ממש ח"ו, על כל זה מצד גדול קדושת שבטי יה החשיב לו הקביה כאילו חטא בפועל ח"ו וכתבה בתורה ולא העלם, וכל שכן אם ח"ו היה יוסף חוטא אפילו בהרהור, לא היה זוכה להיות צדיק יסוד עולם, אשר כל גאולתינו תלוי בו, ויציאת מצרים היה בזכותו, וקריעת הים היה בזכותו, ומכח גדול תקיפת עזו שבר כח הטומאה הנוראה דשם, אשר כל כללות ישראל היו בכוחם להיות שומרי בריתם במדינה טמאה כזו, וזה מגודל הפלא ופלא הגדול, וזה הכל מכח קדושת זה הצדיק אשר גבר בתקיפת עזו עשה בזה טובה לכל ישראל עד היום הזה, ואם יש בכח איהו צדיק לעמוד בנסיון גדול הוא כשמתעבר בו ניצוץ יוסף הצדיק, יכן תדע אחי אהובי כהיום הזה, אם אדם עומד בנסיון בקדושת עינים, בפרט בדרך פרוץ כזה בעוונותינו הרבים אשר לא היה זאת מימות המבול, לכן נדמה לו כמעט בצרות, כי כל הצרות המה רק בשביל פגם היסוד ח"ו, כמובא בהקדמה ופתיחה בע"ה, ואם אדם זוכה לשבר מלתעות רשע לא להשגיח על פתויי יצר שמפתה אותו לראות ולהסתכל, אז לא רי בזה שהוא זוכה לאלו המעלות הנאמרים לעיל, רק הוא זוכה לשבר כחות הרשע ממאות אנשים אזרים מישראל, שזוכים בזכותו להיות שומרי עינים,

והנה

פ ר ק ו

זהנה כתבתי לעיל במאמר מעלות נוטרי הברית, שעיקר הגאולה במהרה בימינו תהיה בעיה לנוטרי בריתם, ועל נטירת עינים מובא בקרא בפירוש דאמר ישעיה הנביא (ישעיה מ"ג) הוציא עם עור ועינים יש וחרשים ואזנים למו, כי מדבר שם מהגאולה העתידה, והאיך אפשר שעינים יש והוא עם עור, רק שעשו עצמם עורים בגלות המר מלהסתכל במקום רע, וחרשים מלשמוע מה שאסור, על זה אמר הנביא תוציא אותם ה' מגלות, הבט נא וראה בספר הקדוש ראשית חכמה שער הקדושה פרק ח', שמביא שם מכמה מאמרים מזוה"ק שהכל תלוי בעינים כי האדם ששומר עיניו, גורם לעינים העליונים שהוא השגחה עליונה כביכול להסתכל על עלמא בעינא סקיתא עלאה במדת הרחמים, ולמנטר להו לישראל. וכתוב (שם נ"ב) עין בעין יראו בשוב ה' ציון, ואמרת בדורש, כי ממש עין בעין דהיינו כמו ששומר עיניו ככה יראה בשוב ה' ציון, כי על זה אנו מבקשים ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים, ולמה אמר ותחזינה עינינו, הלא פשיטא שרואים רק בעינים, הנה ליה למימר ונזכה ונחזה בשובך לציון, רק שלא נפגם שנוכה לראות עין בעין בשוב ה' ציון. כמו שפירש רבינו האריז"ל על הכתוב (ישעיה י"א) כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים, דהיינו שאל תחשוב הגם שמלאה הארץ דעה את ה' יהיה שוה בשוה הבל, לא, רק כמים לים מכסים, שיש מקומות שהוא עמוק בלי שיעור, ויש מקום שאינו מכוסה רק איהא אצבעות, או טפח וטפוחים, כמה יהא לעתיד הדעת. כל חד לפום מה שטרת בגלות בעבודת הבורא, וקבל על עצמו עול עבודתו יתברך ועול גלות.

וכתיב (בישעיה כ"ט) ומאפל ומחשך עיני עורים תראנה, אמר הכתוב קודם ביאת הגואל יהיה חשך כפול ואפל בעולם, לכן הפתאים שהמה עיני עורים כי עורים המה בעיני השכל ואז תראנה מה שאבדו בפתאותם ובקלות דעתם, וכתב אחר כך ויספו עניים בה' שמחה ואביוני אדם בקדוש ישראל יגילו, ופרש רש"י עניים סבלנים שסבלו עולו של הקביה וגזירותיו, ולא הרסו להרחר אחר ה', ועל ידי זה עניים שמביטים לארץ ואינם גבה עינים, דכתיב (תהלים ק"א) עיני בנאמני ארץ לשבת עמדי, אמר הקרא, עיני השגחתי רק באלו שהמה נאמנים עם הארץ, שמביטים בכל פעם למקום שעתידים לחזור, ועל ידי זה עיני עליהם, ועל ידי זה לשבת עמדי יזכו לשבת עם הקביה. ועל זה אמר הכתוב אלו עניים ואביוני אדם כי השומרים עינים ואינם מסקירים. עיניהם, נקראו כסילים ופתאים בעיני העולם, ואינם בגדר אנשי, ועל ידי זה ויספו אלו העניים ואביוני אדם בגודל שמחה ובקדוש ישראל יגילו, ועל זה אמר הנביא (ישעיה מ"ט) שאי סביב עיניך וראי כלם נקבצו באו לך, כי אדם שפוגם עיניו תיכף עובר על לאו ולא תתורו אחרי לבבכם, כאשר מבואר במאמר הקודם, ותיכף ומיד נברא מהא קליפה גדולה וקשה וזה הדמות ממש שראה, ולאחר פטירתו באים לפניו כל אלו הדמותים ומכים ועונשים, כי אדם אינו נפטר מהם בשום איפן עד שישתלמו מיניה כראוי לו, אבל אם אדם שומר עיניו, והיה יכול להסתכל ולהרהר, ומעצר רוחו ויצרו מלהסתכל ומלהרהר, אז בכל רגע בכל אשה שעוברת. מקיים בה מצוה, ואז נבראו מזה מלאכים קדושים וטהורים שנקראו עינים דכתיב (זכריה ד') עיני ה' משוטטות בכל הארץ, ועל זה אמר הנביא שאי סביב עיניך וראי כלם נקבצו באו לך שלא יאבד אפילו פעם אחת שעצרת ונתעכבת מלהסתכל בשביל ח' כלם יקבצו באו לך כי כלם כעדי תלבישי ותקשרם ככלה, וקודם לזה כתיב מהרו בניך מהרסיך ומחריביך ממך יצאו שחמה נקראו גם כן בנים זרים ח"ו, ממך יצאו, אתה גרמת להם, כמובא בספרי קודש על

טהרת מאמר שמירת עינים הקודש

זה הקרא. ויש להאריך מאד מאד, אבל צריך אני לכתוב בעזר השם עוד מאמרים אחרים לא אפשר להאריך ביותר, לכן אחי אהובי חמול נא על נפשך האומללה אל תרד לשאול תחתית בשביל הנאת רגע, וחזי מה תוכל להרויח.

פ ר ק ז

הגנה מובא בדברי התקונים (דף י"ח ע"ב) וז"ל, בראשית, כתיב (תהלים קי"ח) פתחו לי שערי צדק אבא בם אלה יה, פתחו לי דא אינון תרין עפעפי עינא דאינון פתחין וסגריין, ועליהו אתמר (שמות כ"ה) והיו הכרובים פורשי כנפים למעלה (כרובים) אליו תרין כרובי עינא, פורשי כנפים עפעפי עינא, ועוד פתחו לי שערי צדק אליו אינון ב' עיינין בזמנא דאינון (נ"א דעיינין) מסתכלין בארע מישור אתמר בהון (שם) ופניהם איש אל אחיו. ובזמנא דלאו אינון מסתכלין בארע מישור נא נחש עקלתון תמן עליה אתמר (רות א') כי המות יפריד וגו' (נ"א הוא בין אחים יפריד) תלת גוויי עינא אינון תלת אבהו דאתמר בהו (שמות ו') אלה ראשי בית אבותם בת עין דאיהו דיקא זעירא דא שכינתא דאשתתפת באבהו. ועלה אתמר (תהלים י"ז) שמרני כאישון בת עין וכלא ברזא דבראשית. תמן ראשי תמן ב"ת, עכ"ל. ותראה אחי אהו כי מי ששומר עיניו בקדושה נעשה שני עינים שלו כדמות שני כרובים פורשי כנפים למעלה, שע"י הכרובים באים כל השפעות דלעילא ונעשה פניהם איש אל רעהו, כמו שאמרו רז"ל במסכת בבא בתרא (דף צ"ט). בשעה שהקב"ה יש לו נחת מישראל אז פני הכרובים איש אל רעהו, ובשעת החטא היו הופכים פניהם זה מזה, להורות שאין היחוד ח"ו, וכן מי שפגם עיניו נעשה המות מפריד ח"ו, שהוא קליפת נחש עקלתון ח"ו שיונקים משרש העליון, מעינים שלך, וכשתשמור עיניך, אז תקבל יניקה מקדושת שלשה אבות ומהשכינה. שהמה רמזים בעין, כי בעין יש שלשה גוונים, הלובן נגד מדת חסד של אברהם, שחור כנגד מדת גבורה של יצחק, ירוק נגד מדת יעקב, ועליו בת עין נקודה פנימית העין נגד השכינה, כי כל המרכבה עליונה וכל העולם וכל הקדושה הכל כאשר לכל תלוי בעין, וכשאדם שומר עיניו נותן כח ומוסיף שפע לשכינה ולאבות ולכל העולם כלה, כאשר מאריך בזה הקדוש בעל ראשית חכמה בשער הקדושה פרק ח' ע"יש, והו סוד בראשית ראשי ב"ת (כמובא בתקונים שם) כי ב"ת נקרא עין ב"ת עין ובתיבת ראשי מרומז הג' גוויי דעין שהם סוד הג' אבות בסוד אלה ראשי בית אבותם.

פ ר ק ח

והנה מובא בספר שער הגלגולים ובספר חרדים כי הפוגם עיניו נתגלגל בעוף הנקרא ראה, אשר מוליד ילדיו בכח הראיה שמביט בהם, שעומד מרחוק ומביט בחזק על הביצים, ועל ידי זה נתבקעו ויוצאים הילדים מכח חזק הראיה שלו ולכן נקרא ראה, ושרש זה העוף מזהמא בישא דבלעם, אשר היה אבי אבות הטומאה עיקר כחו היה בעין שתום העין, כמובא ברשי רצה ליתן בהם עין הרע ח"ו, כי היה בכחו להזיק

להזיק אומה שלימה בעיניו הטמאים, לולא שהקב"ה עזר לישראל ושמרם מידי הצר הצורר הזה. ועכ"ז לא יצאו נקיים מתחת ידיו, שהיה מה שהיה בעצה בישא דיליה רחמנא ליצולן, והנה הפוגם עיניו ח"ו מגלגלים אותו בזה העוף הטמא. ואם תמצא לומר אחי מה יזיק לך כ"כ אם תהיה מגולגל בעוף הלו ותוכל לפרוח ממקום למקום, ומאי כולי האי, אבל תדע אחי אהובי, כי כתבו הספרי יראים שענין הגלגול בדבר טמא ח"ו יותר קשה משריפת גיהנם באש הנורא, והוא למשל שלוקחים איהו בן מלך שהיה מפונק עם כל תפנוקי עולם ומגודל בתענוגי עולם אשר אין למעלה מהם, ולוקחים זה הילד שעשועים. ואוסרים אותו בחבלים ובוזקים יחד עם איהו מגולגל ובזוי ומשוקץ שיכור ומזוהם, אשר ריתו הרע מסרית למרחוק, ונותנים אותם יחד במקום צר ודחוק, להיות ביתד איהו זמן, הלא בודאי שקשה לו להיבדק בכל רגע יותר מכל מיני מיתות משונות רחמנא ליצולן, ואין המשל דומה עוד לממשל, יותר ויותר מזה הוא בלי שיעור התקשרות הנפש הקדוש אשר שורשה ממתת כפא בכבודו יתברך, יותר פנימי ממחצב מלאכים ונרדמה לעולם הזה, הוא גם כן בעל ברחוק, כי בעל כרחו אתה גודל שגור על הנפש לירד בגוף קפול בעולם הזה, והנה הגם שגוף ישראל הוא גם כן נוצב ונצטב ממקום זה וצלול תכלית הצלילות של בחינת העפריות הטוב שבנונה, וכל שכן האדם בעסקו בתורה ותפלה ממשיך על עצמו השראת הקדושה העליונה על כ"ו נחשב לנפש למאסר כל זמן יושבת בגוף, וכל רגע רוצה הנשמה לצאת אלא שהקדוש ברוך הוא מעכבה, כי בעל כרחו אתה ח"ו, כי על זה דרשו בגיל על הכתוב כל הנשמה, כי על כל נשימה צריך להודות לה, כי הנשמה לא פרוחה מנינה, ויש בזה להתאריך מאד ואין המקום כאן מקביל לזה, גם הנפש משכחין ממנה בעת הולדה מקור מחצבתה, למען תוכל לסבול צער מאסר הגוף. וכל שכן וכל שכן בלי שיעור תוקף אשר גוף הזה של בגמה טמאה או עוף טמא שנבראת מעפריות היותר מגושם ומזוהם, בחינת שלשה קליפות טמאות הקשות ביותר, וכל שכן נפשו הטמאה מתכלית שורש הטמאה השיקוף רח"ל מהשתלשלות מקור הקליפות הטמאות הקשות.

ומוכא בספרי רבינו האריז"ל כי גלגל אדם אינו דומה לגלגול בהמה כי שם בהמה זוכרת הנפש הא"י שהיתה מגולגלת באדם קודם, וכל גדולתה ותענוגיה, וזוכרת מקור מחצבתה העליונה ממקום שנשפלה להאסר ביחד עם נפש הטמאה של זה העוף טמא, אשר הוא סרחון לנפש הקדוש בלי שיעור וכלי חקר, אשר אי אפשר לצייר בשכל כלל, ולא עוד אלא שעיקר בעולם הזה הוא הנפש הטמאה של זה העוף או חיה או בהמה, והנפש הקדוש הוא רק טפלה לנפש הטמא. ומי יכול לשער ולספר גודל זה הצער הגדול הנורא, וכל זה על ידי פגם עינים כנ"ל, ואחר כך כשנענשה הזמנים שנגזרו עליה, נתעלה לנפש הבהמה שקרובה יותר לקדושה, ואחר כך לנפש בהמה טהורה, או עוף טהור, ובכל פעם מרגשת טעם מיתה והריגה רח"ל ויכול לעבור כמה וכמה שנים ביני לביני, ואחר שזכתה ברוב צעקתה לה' ובגודל תחנונת של זה הנפש להאכל על ידי האדם כשר שהיה לו עליה, אחר כך נכנסת לגיהנם להצטרף שם, ואחר כך מוכרחת עוד הפעם להתגלגל בגוף אדם, לכן כתב בספר הקדוש חסד לאברהם, ובספר הקדוש עמק המלך אשר גילה רבינו הקדוש הרמ"ק והאריז"ל אשר רוב דורם המה היו מקודם מגולגלים בבהמות וחיות, לכן נתרבו עזי פנים שבדור מכת הזוהמא ששאבו בהיותם מגולגלים, ועכשיו אחי אהובי חביבי כנפשי, תדע וזכור מה תפסיד בטפשותיך, וזכור מה תוכל להרויח בשכלותיך להתפטר בצער גדול ונורא ועצום, ולא עוד אלא שאם תשמור עיניך תזכה ליוזן מנועם זיו השכינה בכל רגע ורגע בעת צאתך מן העולם.

טהרת סאסר שמירת עינים הקודש

פ ר ק פ

הבט נא וראה מה שהיה אצל התנא הקדוש ר' מתיא בן חרש, ואעתיק כאן לשון המדרש (ילקוט פרי יוחי סימן קס"א), וז"ל. מעשה בר' מתיא בן חרש שהיה יושב בבית המדרש ועוסק בתורה, והיה זיו פניו דומות לחמה, וקלסתר פניו דומות למלאכי השרת. שמימיו לא נשא עיניו לאשה בעולם. פעם אחד עבר שטן ונתקנא בו, אמר איפשר אדם כמו זה לא חטא, אמר לפני הקדוש ברוך הוא רבונו של עולם, רבי מתיא בן חרש מה הוא לפניך, אמר לו, צדיק גמור הוא, אמר לפניו, תן לי רשות ואסיתנו, אמר לו, אין את יכול לו. אף על פי כן אמר לו לך, נדמה לו כאשה יפה שלא היתה כדמותה מעולם מימות נעמה אחות תובל קין שטעו בה מלאכי השרת, שנאמר ויראו בני האלקים את בנות האדם. עמד לפניו כיון שראה אותה הפך פניו ונתן לאחוריו, שוב בא ועמד לו על צד שמאלו הפך פניו לצד ימין, היתה מתהפכת לו מכל צד. אמר מתירא אני שמא יתגבר עלי יצר הרע ויחטיאני, מה עשה אותו צדיק קרא לאותו תלמיד שהיה משרת לפניו, אמר לו, לך והבא לי אש ומסמרין. הביא לו מסמרין ונתנם בעיניו, כיון שראה השטן כך נודעזע ונפל לאחוריה, באוחה שעה קרא הקדוש ברוך הוא לרפאל אמר לו, לך לרפא את ר' מתיא בן חרש, בא ועמד לפניו, אמר לו מי אתה, אמר לו, אני הוא רפאל ששלחני הקב"ה לרפאות את עיניך, אמר לו הניחני מה שהיה היה. חזר לפני הקב"ה אמר לפניו רבונו של עולם כך וכך אמר לי מתיא. אמר לו לך ואמוד לו אני ערב שלא ישלוט בו יצר הרע. מיד רפא אותו, מכאן אמרו חכמים כל מי שאינו מסתכל בנשים על אחת כמה וכמה באשת חבירו אין יצר הרע שולט בו עכ"ל. ותראה הלא תסמר שעד ראשך, מה שפשה זה הצדיק, אשר מלאך המות בעצמו נפל מגדול הפחד בראותו עצה נורא כזה, ואין חידוש כי באמת כך צריך לעשות לכל איש ולסמות עיניו הגשמים ח"ו מלסמות עינים הרוחנים ח"ו, אשר הוא יותר ויותר ממה כלענה, ותראה אשר אמרו עליו, שנקרא צדיק וקדוש מפני שלעולם לא הסתכל בדמות אשה. ולא מפני רבוי תורתו, הגם שהיה מגדולי התנאים מהקדמונים, ולא נקרא צדיק וקדוש רק מפני ששמר ראות עיניו, וכן תראה רבינו הקדוש שהיה גדול בחכמים וכל התורה שבעל פה הוא על ידו, כי התנאים והאמוראים כמעט רובם, היו תלמידיו ותלמידי תלמידיו, לכן נקרא כהם רבי בדברי רז"ל כי סידר המשניות, וסתם ברייתא סידרו ר' חייא ור' אושיעא תלמידיו, והרביץ תורה ומעשה בלי שיעור חקר. והיה ניצוץ גלגל יעקב אבינו כמובא מרבינו האריז"ל, על כ"ו אמרו רז"ל למה נקרא שמו רבינו הקדוש מפני שלא הסתכל מעולם במילתו, וכן לא הכניס ידו למטה מטיבורו. ולא נקרא הקדוש רק מפני שמירת עיניו וידיו לא מפני גדולת תורתו ועבודתו ורוח קדשו עד שהתירו בעת פטירתו שהכהנים יטמאו אצלו.

וכן בהסתלק אדם מן העולם נותנים עליו חרס על עיניו, לרמוז כי הכל רק בשביל עיניו, כי זה היה פגם הראשון של אדם הראשון, וכן מתראה עליו המלאך בדמות מלא עינים לרמוז כי הכל כאשר לכל הוא רק מוחמת פגם העינים כאשר מסיים המדרש שם. וגם תראה (תמיד לב:) כי אלכסנדר מוקדון בשעה שבא לפתח הגן עדן בקש איזה דבר משם ונתנו לו עין לרמוז כי כל הג"ע העיקר העין, וכשבא לשקלו בכל כסף וזהב לא הכריע כנגדי. עד ששקל קצת עפר מיד הכריע העפר העין, הגם שיש בו הרבה פשטים, אבל העיקר שכיון שאדם מסתכל לאן אתה הולך, ומקיים ושח עינים, כמובא בצוואת הרמב"ן שיהיה עיניו למטה ולבו למעלה, בזה נכנע העין לקדושה בעל כרחו. והרי תראה אחי כי ראשית הכל

הכל העין כנרמז במלת בראשית, כמובא לעיל, וסוף הכל הוא העין, והו עצומת עין למת, ונותנים חרס על עיניו כי חרס אותיות חסר, לרמז לו כי כל מה שחיסר בעולמו הוא מסיבת, העין, כי בו תלוי הכל, כמובא לעיל.

פ ר ק י

וארשים איזה דיבורים מספר הקדוש דרך פקודיך מהגאון הקדוש בעל בני יששכר, וז"ל שם במצוה ל"ה חלק הדיבור סימן ז', ותדע ידידי שמרבית מהלמון עם חושבים כי זה רק ממילי דחסידי ואינן נזהרים מהסתכלות בנשים, תדע ידידי שזה איסור גמור דאורייתא. המקילים אוי לנפשם כי גמלו להם רעה והנה מקרא מלא הוא בתורה לא תתורו וכו', ואמרו רז"ל בגמרא מאי דכתיב טוב מראה עינים ממהלך נפש, טוב מראה עינים באשה יותר מאותה מעשה עצמה ופירש"י טוב כנגד יצר הרע. היינו שיותר יוטב בעיני היצר הרע להחטיאו במראה עינים יותר מאותו מעשה. ראה ידידי עד היכן הדברים מגיעים וכל ההמון אינם חושבים זה לאיסור רק למילי דחסידי חלילה חלילה לשמוע לדבריהם ואפילו אדם היודע בעצמו שלא יתפעל על ידי ההסתכלות כי בין כך ובין כך עבר על דברי תורה ועל דברי חז"ל בזה, ומכל שכן אם יתפעל ח"ו בזה, גדול עונו מנשוא, המשכיל על דבר ישים כל זה לנגד עיניו וידע על נפשו שזה איסור גמור בלי שום היתר ואפילו בפני פנויה אסור להסתכל רק אם צריך לישא אשה ומסתכל בה אם תשא חן בעיניו שישאנה או להשיאה לבנו או באופן אחר המצטרך לשם שמים ובשיקול הדעת שלא יונה את עצמו שהוא לשם שמים המתבונן בכ"ד ישוב אל ה' על העבר ויקבל על עצמו וכו', ומדי דברי בזה זכור אזכרנו לטובה מה שסיפר לי החסיד הקדוש הרב המפורסם בקדושה כבוד מהר"מ זצלה"ה סת"ם מפרשעווארסקי במעשה שאירע לו בהיותו בדרך נהגו ה' גבבואו למלון התאספו אליו רבים מאותן אשר קרבת אלקים יחפצו ואירע שנסע דרך העיר הזאת אחד מנגידי ק"ק בראד, ובא אליו בתוך המקהלות ואמר לו שאלה אחת אני שואל מאתכם, אם תשובני על נכון מה טוב ובאם לאו הרי אתם כולכם מכת הרמאים (והוסיף לדבר עתק אין מן הצורך להאריך) ותוכן השאלה הוא, אמר לו בזה הלשון היות ששבת בקהלתינו הרב הקדוש המפורסם מהר"מ (הראשון שהיה בפערשעווארסק צוק"ל) והתאספו אליו אנשים המתחסדים הרעישו עולם ומלואו כדרכם, ובזמן סעודה שלישית אזי אמרתי אלכה נא אל כת המשתגעים עם רבם המובהק להם ואראה בפחותם מה מנהגם והנה בכואי אל המקום הנועד אשר שם היה הקיבוץ אזי אמר הרב המובהק הנ"ל הנה נואף בא אל הבית ואני ידעתי בעצמי שלא הייתי נואף מעולם (האריך לדבר עתק ודברי חוצמה בזה) והנה אמר לי הרב הקדוש הנ"ל המספר לי המאורע שהתפלל או אל השם יתברך יראהו נפלאות לתרץ לו תירוץ גמור לפי דרכו. היתה מונחת גמרא על השולחן, וביקש מהש"ת שיראהו התירוץ הנכון בתוך דברי חז"ל ופתח הגמרא, והנה מאמר חז"ל הנ"ל מ"ד טוב מראה עינים ממהלך נפש כתובה לפניו, או שמח לב הצדיק בקרבו הראה להנגיד הנ"ל ואמר לו הנך רואה דברי חז"ל נודמנו לי בעת הצורך לתרץ לך, כי בהיותך הולך מבלי דעת וחוצפך יסגא להיותך בזה במלאכי ה', היית הולך בתוך השוק בעיר הגדולה הנ"ל, והיית משוטט בעיניך במקהלות הנשים היושבים אנה ואנה ביום המנוחה והיית נהנה במראה עיניך ובאת מתוך הראיה הלזו לבית מקום הצדיק, וראה ברוח קדשו קליפת

והוא חוש השמע איננו קרוב לחוש המחשבה והראות כי הוא מבוא מיד אל חוש הלב וחוש הלב מביא אל המשוש ועל זה הזכיר הכתוב ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם, ואמרו בהגדה לבא ועינא תרי סרסורלי דחטאה אינון, וכן אמר החכם תנה בני לבך לי ועיניך דרכי תצרנה הב לי לבך ועינך ואנא ידע דאת דילי, עכ"ל.

והנה די לך אחי בכל והערות, אם נפש ישראלי בך, כי אם לא יספיקו לך כל אלו הדבורים גם כל אילי נביות לא יספיקו לך, והשם יזכינו להיות בכלל הן כל יקר ראתה עיני שנאמר גם על שומרי עינים, ויהי רצון שישים ה' חלקנו עמהם לנו ולזרעינו ולזרע זרעינו עד עולם אמן.

מאמר קדושת עינים

פ ר ק א

אמרה תורה קדושים תהיו כי קדוש אני ה', ופירש רש"י ז"ל, הוּו פרושים מן העריות ומן העבירה, וידוע קושית המפורשים על תלית קדושתינו מפני שהשם קדוש גהיה אנחנו קדושים, מה לטפה טרוחה להחשב ולהתדמות נגד יוצר כל עילת כל העילות. ופירשו הצדיקים כי אין שייך לגבי קודשא בריך הוא שום תואר ושום מדה ח"ו, רק מה שאנו מכנים אותו במדות כגון חסד רחום גבור המה כפי המדה שמתנהג בעולמות, והנה כל תכלית הבריאה: בשביל ישראל וכל מדה טובה שישראל מקיימים אותו הקב"ה. מנה שמו כן בוו המדה, ויש בזה להאריך. רק אין כוונתנו עכשיו לדרוש כי אם להתכלית, אם כן ג"כ כשישראל עם הקודש מתנהגים בקדושה או הקב"ה נקרא קדוש מלמעלה, ובה פירשו קדושתו למעלה מקדושתכם. ממילא אם הקב"ה נקרא קדוש ומתלבש באותו לבוש כביכול להנהיג את עולמו בכלל או את האדם בפרט, אז נמשך ממילא קדושה על העולם, זה היה בזמן שהיו צדיקים גדולים בעולם שהתנהגו בקדושה גדולה, היה נמשך גם על פשוטי העם קדושה וצניעות וטהרה, וכאשר בעה"ר חדלנו מכל אלה פסקה כל טובה ונהרס ונדוש בנין העולם בעה"ר.

והנה רש"י ז"ל פירש, הוּו פרושים מן העריות ומן העבירה, מה בעי רש"י בזה, וכי עריות אינה עבירה וכי יש עבירה גדולה מזו, רק גלה"ע כי כמו שביארנו במאמרים הקודמים, כי פגם העין הוא גם כן מעצם העבירה, ועוד גדולה ממנו זה התחלה של העבירה כי עין רואה ולב חומד, לכן במדרש אחר המעשה של מתיא בן חרש המובא במאמר הקדום מסיים במדרש מכאן כל מי שאינו מסתכל בנשים על אחת כמה וכמה באשת חבירו אין יצר הרע שולט, אם כן עיקר שליטת היצר מפני העין, וזה נקרא יצרא דעריות, כמובא ביומא ודף ע"ד (על הכתוב טוב מראה עינים, וזה כיון רש"י ז"ל הוּו פרושים מן העריות, דהיינו מן פגם העין, ומן העבירה, כי על שניהם צריכים ליהרר ביותר. כי לפעמים נתעורר היצר הרע ע"י דבור רע או לימוד במקום שבא לידי הרהור או חימום בשר ח"ו, לכן צריך להזהר, כמו שפירשתי במאמר פגם העינים, על מאמר כל המתגאה כאלו בא על עריות כולם, דהיינו כל המתגאה ברום עיניו נכשל בכלם בעל כרחך עיי"ש. אבל אם תקדש עצמך מלמטה או הקב"ה יתלבש בלבוש קדוש וימשיך עליך קדושה מלמעלה, וגם על כללות העולם בזכותך, כאשר יבאר להלן בע"ה, ותראה המדרש בפרשת אחרי מסתיים בקדושת העין, וז"ל שם, רבי מנשיה בר בריה דרב יהושע בן לוי אמר מצינו שכל מי שרואה דבר ערה ואינו זן עיניו ממנה זוכה להקביל פני שכינה מ"ט (ישעיה ל"ג) ועוצם עיניו מראות ברע מה כתיב בתריה (שם) מלך ביפיו תחזינה עיניך תראנה ארץ מרחקים, עכ"ל, ואחר כך ח"כך מתחיל קדושים תהיו, לרמוז שעיקר קדושה נמשך ע"י העין, כמו שכתבתי במאמר שמירת העינים בשם צדיקים שפירשו איה הקדושה היא בעינים שעיקר הקדושה תלוי בעינים.

הנה

והנה קדוש פירושו לשון פרוש, כמו בנויר שפירש עצמו מן היין אקרי קדוש, וכמו הכהנים שאסורים מלטמא עצמם וליקה אשה גרושה אקראו קדושים בפרט זה, וכן נזיר כל זמן משך נזרו, אבל עיקר תואר קדוש לא אקרי רק בעבור קדושת היסוד, כפירוש רש"י ז"ל בפרשת בלק מי שהוא קדוש ומשרתיו קדושים יסתכל בדבר זה, והיינו תיכף שאדם נגדל מאיזה תאזה גשמי אקרי בזה הפרט קדוש, כמו בפ' שמיני בסוף הפרשה של מאכלות אסורות מסיים הכתוב התקדשתם, כי מי שזוהר בפרישות המאכלות מדברים טמאים ואסורים אקרי קדוש, וכן נזיר שפירש עצמו מטומאה ויין אקרי קדוש, וכן כיוצא בזה מפני שפורש עצמו מן סתם העולם הלהוטים אזרי תאוות וטומאות, אבל אין דבר שהיצר מקשקש על זה כמו העריות והסתכלות רעות. כמובא ברמב"ם ז"ל, המובא לעיל במאמר הקדום לכן הבודל עצמו מן פרט זה של איסור הסתכלות ויתר אסורים הנמשכים ממנו, אקרי קדוש ממש, דהרי קדוש בעצם, ולא תלוי קדושתו בשום טעם, כעין שאמרו בברכות כרם זית אקרי כרם סתמא לא אקרי, ודוק תבין זה, מפני שכל יתר עינים נוגעים באבר מיוחד, משא"כ קדושת הברית נוגע לכל התורה ולכל העבירות וגדרים, ומי שיצרו מחממו ומרתחו לעשות עבירה ח"ו. או להסתכל ולהרהר, הוא מקרר עצמו מן העבירה, נתקדש בזה כל רמ"ח אבריו ושס"ה גידיו ממש, כמו שאמרו רז"ל במסכת כלה, וכל מי שעושה את עצמו עצל מן העבירה ולא עשאה, ניוון מזיו שכינה כמלאכי השרת שנאמר ויחזו את האלקים ויאכלו וישתו ע"כ. לכן הפוגם בברית ח"ו, נפגמו כל האברים, מפני שכולם מסכימים ונהנים מזה התאזה כידוע מהמפורשים, וכן הכובש תאוותו בבחינת סור מרע, מזה נמשך קדושה לא לאבר אחד. רק לכל אבריו ושס"ה גידיו, לכן נקרא קדוש בעצם, לכן תראה שעיקר הטעם ברבינו הקדוש שאקרי קדוש, על שלא הביט במלתו, ולא מפני רוב תורתו ועבודתו כמו"ל, וכן אצל ר' יוסי (שבת ק"ח:) מפני שלא הביט מעולם במלתו מקשי הגמרא ולקרי ליה רבינו הקדוש, וכן אצל ר' מנחם בן סימאי (פסחים ק"ד), דקרו ליה החכמים בנן של קדושים, ומקשי שם למה נקרא בנן של קדושים דאפילו בצורתא דזוזא לא מסתכל. הרי הגם שהיה קדוש וטהור בכל עינים, עכ"ו עיקר קדושתו נתלה בקדושת עינים, שכל כך קידש עיניו, שלא רצה להסתכל אפילו בצורתא דזוזא, לכן השומר ומקדש ראות עיניו ומחזו ולבו מלהרהר בכוונה ח"ו ואיבריו מלחטוא, אקרי קדוש בעצם בכל פרטי אבריו, כי כולם מתקדשים ומתטהרים לכן מובא בתיקונים דף י"ד סוף ע"ב כי הנוטר ברית אינו נדון בחבוס הקבר ואינו חוזר לעפר עיי"ש, כי כיון שמתקדשים אבריו אינו צריך לחבוס ממנו הוזהמא שלו, השם ישימנו מעבדיו הנאמנים אמן, ה' יאריך ימינו ושנותינו עד ביאת גואל צדק ולעולמי עד אמן.

ס ר ק ב

הנה המנהג היה אצל רבינו הבעש"ט זי"ע, כשבאו לפניו לשאול איזה ענין ממרחקים אודות איזה איש שנמצא שם, או בענין אשה עגונה, פתח איזה חומש או זוהר והסתכל בו, ואחר כך השיב לשואלו תשובה, ושאלתו תלמידיו מה ענין פתיחת הספר, והשיב להם כי מובא במדרש, שאור שברא הקב"ה בששת ימי בראשית היה אדם מסתכל בו מסוף העולם ועד סופו, וכיון שראה שיעמדו רשעים עמד וגנזו לצדיקים לעתיד לבא, ואמר רבינו הבעש"ט זי"ע ולמה גנזו, וכי קשה לפני הקב"ה לברוא לעתיד אור חדש אחר, ועוד

טהרת כסדר קדושת עינים הקודש

ועוד הלא הקב"ה ידע וצופה בראש מה יהא בסוף, ומעיקרא מאי סבר, למה ברא הקב"ה האור שיצטרך לגנוז, אלא התשובה, כי הקב"ה גנוז בעולם הה', רק גנוז מעיני הגשמיים, והגניזה היא בתורתו הק', ומה שכתב שגנוז לצדיקים לע"ל, פירוש לצדיקים שעתידיים לבא לעולם, ואם אדם מזכך ראות עיניו, אז אם מסתכל בתורה מתגלה אליו זה האור, ויכול להביט בו גם עכשיו מסוף העולם ועד סופו, ולעתיד לבא שיתפשט העולם ממשכא דחויא בישא, ובפרט לאחר התחיה שיודרכו הגופים בזיכוכא סגי, אז יתגלה זה האור הקדוש הנגורא, וכל אחד ואחד ישיג באותו אור לפי ערך שקדש עיניו בהאי עלמא, כמו שכתבתי במאמר הקודם על הכתוב כי עין בעין יראו בשוב ה' ציון, כי כמו שזיכך עיניו כמה תראה בשוב ה' ציון, על זה אנו מבקשים אור חדש על ציון תאיר, לא שיברא רק יאיר אותו על ציון ומסתמא יתחדש גם כן בלי שיעור ובלי חקר מבראשית הבריאה, על ידי זכות הצדיקים והחסידים והיראים ששמרו ראות עינם, והוסיפו בזה האור תוספת קדושה והארה בכל פעם, כי כל עיקר הבריאה היה בשביל הצדיקים, ואנו מבקשים מה' ונזכה כולנו יחד לאורו, שנזכה אנחנו גם כן ליהנות מזה האור הקדוש, ותראה הילד שנולד עיניו סתומים, שמרמזים לו אם ירצה לחזור לעולם כמו בעת שנולד, אז בראשית ישמור ראות עיניו, כמו ששאלו מגדולי הפרושים מהו הפרישות והשיבם שאדם צריך לעשות עצמו-עור וחרש ואלם, וגם כשנסתלק סותמים עיניו דבק בעץ החיים. כי עינים רומזים לחכמה ובינה וגם עץ חיים רומז לחכמה ובינה, בקדושה הכל בשביל עיניו, ולצדיקים שנטרו ראות עיניהם, מרמזים להם בזה שיאיר עיניהם בעולם העליון ולעתיד, כמו שמש בצהרים, כי השמש נקרא חרס, כמו שכתוב באיוב (בקפיטל ט') האומר לחרס ולא יזרח.

ותראה אחי שתחילת הפגם בעץ הדעת היה פגם הראיה כמו שכתוב (בראשית ג'): ותרא האשה כי טוב העץ, וכן פיתה הנחש הרשע לחה בראיה (שם) ונטקחו עיניכם, כי כל קנאתו של אותו רשע היה גם כן בשביל ראייה כידוע, ולכן הפוגם עיניו חוזר וניעור אותו פגם הראשון ודבק בעץ הדעת טוב ורע, מה שאין כן המקדש עיניו דבק בעץ החיים. כי עינים רומזים לחכמה ובינה וגם עץ חיים רומז לחכמה ובינה, כמובא בליקוטי תורה מהאריז"ל פרשת בראשית, (וכתיב (שם) ולקח גם מעץ החיים ואכל וחי לעולם, שכן כל ענין ירידת מלכין קדמאין היה עיקר בבחינת עינים כידוע כולו ס"ג שהוא בחינת עינים).

לכן הזהיר רבינו הבעש"ט הקדוש לתלמידיו על קדושת עינים, והדריך ולמד אותם שבכל מקום שיתנו עיניהם שלא יראו רק בקדושת השי"ת אשר מחיה כל דבר, כי כל דבר ודבר עיקר חיותו מד' יסודות שבו שהמה נגד ד' אותיות הויה, וכל הספר הקדוש אור המאיר בנוי על זה מראשו ועד סופו. וכתב בצורות הריב"ש, וז"ל. אלא כך יש להתנהג בהסתכלות אם הסתכל בפתע פתאום על אשה יפה יחשוב במחשבתו מנין לה זה היופי הלא אם היתה מתה לא היה לה עוד זה הפנים אם כן מנין לה זה ע"כ זה בא מכח אלהי המתפשט בה הוא הנותן לה כח היופי נמצא שורש היופי הוא כח אלהי, ול"ל למשוך אחר החלק, טוב לי להתדבק בשורשא ועקרא דכל עלמין ששם כל היפויים. וכן מה שמסתכל בשאר גשמיות כגון בכלי יחשוב מנין בא לכלי זה הנוי והצורה ע"כ החומר הוא הפסולת והנוי והצורה היא הרוחני והחיוני מזה הכלי הוא גם כן חלק אלקי ממעל, וכן כשאוכל יחשוב שהטעם והמתיקות של דבר המאכל ההוא בא מכח חיוני והמתיקות של מעלה שהוא חיותו, ובדומם

ובדומם יש גם כן חיות שאנו רואים שיש לדומם ההיא קיום ועמידה נמצא שיש בכל מקום חיות אלקי ממעל וכו' וזהו החכם עיניו בראשו ר"ל על הראש של הדבר דהיינו על הרוחניות החיות וזהו ראש דברך אמת וזהו והמתנשא לכל לראש ופירש הוזהר רישא דכל רישין עכ"ל.

פ ר ק ג

וסיפר מורי ע"ה כמה פעמים, (כבר מובא זאת במאמר הקדום) שהקדוש מלובלין שכל העולם קראו לו החוזה, שהיה רואה מסוף העולם ועד סופו כידוע בפי רוב עם ישראל, ורוב גדולים וגאונים השכימו לפתחו בראותם גודל מדרגתו וקדושתו, התגלות אלקות שהיה בימיו לא היה בדורות האחרונים לא לפניו ולא לאחריו, וסיפר מורי שהגם שהיה לו עינים מאירות מילדותו, על כל זה קיבל על עצמו סיגוף שקשר עיניו במטפחת. ונהג כך ז' שנים, שלא יראה ויסתכל בשום דבר טמא ושום דבר גשמי, ומהאי טעמא היו לו תמיד עינים כאובות כידוע. והסביר מורי ע"ה כי אפילו הסתכלות בדבר טמא פוגם עינים למי שרוצה לקדש עצמו, ועל קדוש ונורא כזה מהחוזה מלובלין היו מקפידים מן השמים עד שלא השיג מדרגותיו בשלימות שלא יסתכל הגם בשוגג ובאונס בדבר הטמא.

ואמר רבינו שמעון בן יוחאי (בתקונים דף נו"ן ע"א) ווי לנשמתא כד אתלבשת בקדרותא דלהון ועליה אתמר ותכהין עיניו מראות ואינון חשוכין דמכסיין על עיינין דלית לון רשו לאסתכלא בקב"ה ושכינתיה, ע"כ. ואחר כך אמר שם, ובהוא זמנא דמתעברין קדרותא וחשוכא מנשמתא מיד כל הנשמה תהלל יה, ומאן אינון אלין חשוכין אלין סמ"ל ונחש, ומאן גרים לון לשלטאה עליהו אלא רזא דקרא אוליה (ישעיה ג"ט) כי אם עונותיכם היו מבדילים ביניכם לבין אלקיכם. ודוד בגיניהו אמר (תהלים קי"ט) גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך, ובהוא זמנא מה דהוו שלטין חשוכין על נהורין דעיינין, מתהפכין נהורין ושלטין על חשוכין, עכ"ל. ומבואר שם עמוד ב', כי עינים רומזים לבית ראשון ושני, כי ח"ו הפוגם עיניו מתחשכין עיניו מלראות יקרא דקב"ה או ווי לנשמתא דמתחשכין עיניו מלראות האמת, ורואה אור לחשך וחושך לאור, ואם מתקן עיניו עובר החשכות ונעשה גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך, ומראין לו בתורה קדושה וטהרה ותקון נפשו, ושפלות רוח וענוה ויראה, ולראות ולחפש האמת, אשרי עין ראתה זאת. ולעתיד לבוא לא יהיה כסומא. ותחזינה עיניו בשוב ה' לציון, ויהיה לו השגה בבנין העתיד, אשר עינים רומזות עליו, כמובא שם בתקונים. ולא אאריך ביותר ואקצר באמרים.

פ ר ק ד

ויכשיו אפרש כאן הדרגת הקדושה בעה"י, לך ישראל הקדוש אשר תרצה בתקוני נפשך שלא תדחה לעתיד, ולזכות לעין לא ראתה אלקים זולתיך. ודע אחי חביבי כנפשי, שבמאמר הקדום מאמר שמירת עינים כתבתי דברים השווה לכל נפש לשמור

טהרת סאסר קדושת עינים הקודש

לשמור עיניו מאיסורין אשר מוטל על כל בר ישראל, חכם ועם הארץ, קטן וגדול. כי תורה שלימה היא ותורה לכל ניתנה וכאן אסדר. בע"ה הדרגות קדושת עינים לאיש הרוצה לקדש נפשו שלא תחזור נפשו בבושה וכלימה.

ראשית כל אחי אהובי תרגיל עצמך בשמירת עינים לקיים מצות התורה, שהוא לא ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם, ומצות ונשמרת מכל דבר רע, שהוא הלאו לא תהרהר ביום שלא תבא וכו', ויש בזה לאו דלא תנאף, כמובא במדרש לעיל בסוף מאמר שמירת עינים, שהנאף בעיניו אקרי גם כן נואף. ועוד קשה המראה וההירהור מגוף מעשה העבירה. וגם הוא עבירה תמידית ח"ו, כי מי שרגיל בזה אין כמעט רגע בלא פגע, ומי שכבר הרגיל עצמו בזה קשה מאד לפרוש מזה, כי היצר תקפו כמו אבן השואבת, ומקשקש בקרבו כמו אבן בנאד ריק ונפוח, ככה היצר מקשקש בקרבו, כי עבר ושנה נעשה לו מהיתר, ויש בזה עוד פירושו, כי מי שעבר ושנה נעשה לו להיצר כהיתר, להביאו לנסיונות, מה שאין כן ביראים כתיב חונה מלאך ה' סביב ייראיו ויחלצם. והנה גם כן מי ששומר עיניו אם נכשל בראיה, וכל שכן ח"ו שנכשל עי"ו לבא לחימום רע ולהוציא ז"ל, אז היצר נכנס בו כארס של צבנאי, ונדלק בו אש כמו תנור, כי היצר של עריות נדמה כמו תנור אש, כמאמר רז"ל (קידושין דף פ"א). נורא בי עמרם, לכן תיכף שנכשל בראיה אפילו בשוגג ואם זוכה שאין ניוזן מזה הראיה של תאנה, אז זוכה למה שמובא במסכת דרך ארץ (פרק א'). כל הרואה דבר ערוה ואינו זן עיניו ממנו זוכה ומקבל פני שכינה, העצה תיכף להרהר בתשובה. ילבקש מה' במחשבה ובדבור, שלא יזיק לו, וכעצות הנאמר במאמר טהרת המחשבות ובמאמר שמירת הברית. ואם מכניס עצמו להירהור, אז על זה אמרו (במסכת נדה דף י"ג ע"ב) כל המכניס עצמו להירהור, אין מכניסין אותו למחיצתו של הקדוש ברוך הוא, ודוחין אותו חוץ למחיצת הקדושה. ואם נדחה לחוץ או אוחזין בו כל מיני חבילי טריקין ח"ו להביאו לידי עבירה אחר עבירה. לכן אפילו אם נכשל בראיה וגם מהרהור אפילו ח"ו בא לידי חימום רע יהרהר תיכף בתשובה. וכתבו הספרי יראים שויריד דמעות על זה, כמובא בספר חסידים סימן קע"ז, שאפילו שאם נודמן לו ראה בשוגג הוא גם כן מסיבת עונותיו, ורק לפעמים הקב"ה גם צדיק יבחן לראות היעמוד באמונתו ובצדקו. והעצה לזה לקיים מאמר שלמה המלך עליו השלום (במשלי ד') ועיניך לנוכח יביטו, שלא יתאוה לראות מה שלפניו ומה שלאחריו ומה שבצדדיו.

והנה מובא במסכת ברכות (דף ס"ב ע"ב) אמר להו אביי לרבנן כי עייליתו בשבילי דמתחוא למיפק ביה בחקלא לא תחזו לא להך גיסא ולא להך גיסא דלמא יתבי נשי ולא אורח ארעא לאסתכולי בהו. ע"כ. ולכאורה קשה מפני מה אמר ולא אורח ארעא לאסתכולי הלא לאו רק לאו אורח ארעא לאסתכולי הלא איסור דאורייתא הוא. רק כוונת אביי שאמר לא ח"ו שהיו נחשדים בעיניו שיסתכלו בנשים, שהיו קדושים וטהורים, רק אמר להם אפילו יש לכם להסתכל על עיני צרככם לחפש אדם וכדומה, על כל זה בשעה שיושבות נשים בחוץ לא תסתכלו לא להך גיסא ולא להך גיסא. שלא ידא נראה לאיזה איש שח"ו הסתכלתם בדמות אשה להתיר לעצמם, לכן אמר ולא אורח ארעא. דהיינו אפילו בשביל לחפש אדם וכדומה. וזה הפשט האמת בדברי רז"ל והמהפך הוא מהפך דברי אלקים חיים. ואמר הכתוב (איוב כ"ב) ושח עינים יושיע, משם אנו למדים שצריך לילך בשחות עינים, ועיין חרדים. והנה קשה למה אמר לשון יושיע שהוא לשון יושיע לאחרים, רק כמש"כ אחר כך, ימלט אי נקי, שזה השח עינים

עינים ימלט גם למי שאינו נקי בראות עיניו, וקדוש ימלט אותו, כי בזכותו ישפיע גם כן לאחרים לשמור עיניהם. ואמר עוד, ונמלט בבור כפיך, שתהא נמלט מליך בבור שעל ידי כפיך, שעל ידי פגם ידיך, וכל זה על ידי שח עינים.

פ ר ק ה

לתהא נזהר אתה ישראל הקדוש מלהסתכל ח"ו במקומות המאוסים, וכמו שמוכא בדברי רז"ל שאל יסתכל בשעה שחיה ועוף נזקקים, וכן אמרו רז"ל שאסור להסתכל בבגדי צבעונים של אשה השטוחים על הכותל, ובין השטוחים על החצר כמובן, ויתר ענינים הנידמין לזה, כי תן להכם ויחכם עוד. וכן להסתכל במטה של אשה שלא יבוא לידי הרהור ח"ו. ולא יסתכל בברית קודש שלו, שאמרו רז"ל (סנהדרין דף צ"ב.) המסתכל בערותו קשתו ננצרת, ורז"ל קללו למי שמסתכל בקשתו שהוא ברית קודש שלו שקשתו ננצרת הגם שלא ידע אינש שאפשר ח"ו שקשתו תנצר גם בעת שישן או הגם בלא הודע. ומובא בספרים שכשיכ שאסור להסתכל בקשת חבירו, שזה איסור יותר חמור ופגם גדול הוא לנפש, ומבואר זאת בדברי רז"ל במדרש במעשה של אנטוניוס, בשעה שמל עצמו, אמר לרבינו הקדוש שיסתכל במילתו אם מל עצמו היטב, ואמר לו בדידי לא הסתכלתי מימי וכשיכ בשלך. משמע שבמילת חבירו חמור יותר להסתכל, וכן אסרו להסתכל גם כן בקשת, כמובא בתקונים דף ל"ו ע"א שאסור רק לצורך חידושה ולא יותר, הכל מטעם זה. ואמרו רז"ל במגילה (דף כ"ח) אסור להסתכל בדמות אדם רשע, וראיה מהכתוב (מלכים ב' ג') לולי פני יהושפט מלך יהודה אני נושא אם אביט אליך ואם אראך. ובודאי אין הכוונה על הסתכלות רגע שצריך להכיר אותו בענין נחוץ שיש לו עמו. רק להזהר מלהסתכל בו בכיון, ובכלל זה הפוגם בברית שנקרא גם כן רשע שאסור להסתכל בפניו, וכ"ז מדברי רז"ל ולא מילי דחסידותא. וכתוב בספר חסידים ומובא בהרבה ספרי יראים משמו, שאסור להסתכל בפני הכועס. מפני שהכועס בשעת כעסו שורה עליו טומאה גדולה ונוראה, לכן מושך הפגם בנפשו בהסתכלו בו. וכן לא יסתכל בדמות אדם בעל גאווה, אשר משוקץ ומתועב בעיני ה', כי תועבת ה' כל גבה לב. כמעשה הידוע ומובא בספר קב הישר פרק ו' מאותו חסיד שהלך עם אליהו ז"ל, וכיון שפגע בנבילה עבר עליה ולא סתם חוסמין, וכיון שעבר לפני איש בעל גאווה ברח ממנו, ואמר שזה יותר מסריח מן הנבילה.

וכן מובא בספר ראשית חכמה שלא יסתכל בדמות אשתו נדה כי רוח מסאבותא שורה עליה או באותו שעה, לכן המסתכל בה פוגם את נפשו, הגם על פי הלכה אין איסור, שלא אסרו רז"ל זאת רק שלא להסתכל בנשים אחרות, שזה איסור תורה, אבל לא משנת חסידים הוא כמובא בס"י, כי אפילו להשיב תאותו להסתכל באשתו נהורה מובא בס"י בפרט בספרי תלמידי בעש"ט כי כל תאוה שאינה לכבוד הבורא מאוס בעיני ה', אם לא שכונתו לשם שמים ממש. כי כל לבבות דורש ה', והיה בדורות שלפנינו כמה צדיקים וחסידים ואנשי מעשה שלא הכירו נשותיהם כלל, כמובא בהרמב"ם ז"ל ומובא לשונו במאמר פגם עינים וגם בסמ"ק. ולא בתנם טרחו וכתבו להאי מילתא ולא לספר מעשיות, וכן מעשה שהביאו רז"ל (שבת דף נ"ג) באדם אחד שהיה

מהרת סאמר קדושת עינים הקודש

שהיה לו אשה גידמת ולא הכיר בה כל ימי חייה. רק לכך כתבו זאת שאם יבא אחד לקדש עצמו, ידע שרבותינו הקדושים הלכו בזה הדרך.

וסיפר מורי ע"ה כי אביו בעל צמח דויד היה קדוש ונורא, וסיפר פלאות מגדול קדושתו, ואמר, בימי ילדותו שנסע ליקח אשה ואמרו בית אביו שילך להסתכל בכלתו קודם קדושו, ולא רצה, ואמרו לו, הלא אמרו רז"ל (קידושין דף מ"א) אסור לקדש אשה עד שיראנה, השיב להם הלא טעם הרז"ל שמא יראנה אחר כך ותתגנה בעיניו, וזה אינו שייך אצלי כי אני בטוח שלעולם לא אראנה, ואין זאת רבותא, כי מורי ע"ה אמר על אביו שהיה לו מדריגה של פלטי בן ליש. ולכן כתב רבינו הראב"ד ז"ל שתלמיד חכם פטור אפילו בשעת קידושין להסתכל אם הוא מוליך עם הארץ בהדיה, והגם שהמפורשים חולקין עליו. אבל הקדוש הראב"ד ז"ל שהיה מבעלי גילוי אליהו, מבעלי קבלה אמיתים, ורוח הקודש היה מתגלה בבית מדרשו, בודאי הקדוש מדבר מאנשי יראי ה', שכך קיבל ברוח קדשו, ואינו חולק עליו הרמב"ם בזה. רק אליבא דהלכתא בודאי. ויש בזה הרבה מעשיות נוראות. רק שאין כאן מקומם לספר מעשיות, רק לפעמים באיזה מילין קצרים הנצרך מאד, וכתבתי זאת אם נמצא איזה בחור ירא שמים שרוצה לסמוך על אחרים בפרט כשיש לו אשה נאמנת או קרובה אם רוצה להחמיר על עצמו אינו חסידות של שטות כי יש לו על מי שיסמוך, והלואי שימצא בחורים כאילו בדורינו, ובודאי דבורים הללו לא נאמר לפתאים בעלי תאוה או רודפי הבל וריק ששחוק נחשב בעיניהם ענין כזה. ודבורינו כאן באיש הרוצה להתקרב למשכן ה' ושכינת עזו להיות מדור לקדושת שמו יתברך ויתעלה. בודאי לא אפשר בלי הרחקת תאוה גשמיות, בפרט הרחקת קליפה הקשה התאוה הגשמי הזה בכל מה דאפשר. וכן זכור אחי דברי רז"ל במסכת בבא בתרא (ומובא לעיל במאמר הקדום) שמי שאפשר לו לילך במקום שאין שם נשים שיוכל לבא להסתכלות ואפשר לו לילך לדרך אחר והולך במקום שיוכל ליכשל בראיה או בהרהור נקרא רשע אפילו אם לא נכשל. עיין שם, אם לא מי שמובטח בלבו ברור להנצל מהרהור וכוונתו לשמים לכוף ולכייף את יצרו, כעין שמובא בדברי רז"ל בע"ז (דף י"ז): שאמרו נילך ונקבל אגרא עיי"ש, איש כזה מותר לו, ואשרי חלקו אם זוכה לעמוד בנסיון. אבל מעטים המה שזוכו לזה.

וכן כתבו בספרי יראים שלא להסתכל וליזון עיניו מצורת בהמות וחיות טמאות או עוף טמא, כי פוגם קדושת הראיה.

ומובא משם האריז"ל שלא יסתכל בפני צלוב או הרוג ח"ו וכן שלא להסתכל בדמות נבילה כי פוגם מאוד הראיה.

וכן לא יקרא כתב שעל גבי קבר באותיות בולטות, ובאותיות שקועות אין חשש. וכן לא יזון עיניו מצורת גוי כי פוגם קדושת הראיה וזה מכש"כ מצורת אדם רשע מישראל.

ורבינו הבעש"ט זי"ע הזהיר לאנשיו שהיו קדושים וטהורים שלא יסתכלו בצורת אדם פשוט שאינו דבוק בה', כמובא בצוואת הריב"ש, ז"ל. וגם לא יסתכל בפני כנ"א אפילו כשמדבר עמהם אם מחשבותיהם אינם לכורא יתברך תמיד דבוקה כי יהיה לו פגם בנפשו מחמת הסתכלות, ובבני אדם כשרים שמחשבותיהם דבוקה בבורא יתברך יסתכל דוקא ויקנה קדושה בנפשו, עכ"ל. כי לגבי צדיק גם הסתכלות עיניו באיש פשוט שאינו דבוק בה', גם כן ממשיך אותו למטה ופוגם גודל קדושת עיניו.

בללו של דבר כל מה שיקדש עיניו מדברים האסורים ומדברים הטמאנים ממשיך הארה וקדושה יתירה בנפש, כי כל מניעה שמניע עצמו מלהסתכל בדברי רשות. נרשם הכל למעלה, וכמו שהוא עוצם עיניו מלהסתכל ולפגום מאור עיניו באותו שעה נתמשך מאור עיניו של מעלה על שורש נפשו בשמים, ומשם נמשך אליו מהאי עינא פקוחא עלאה, ולעתיד יזונו עיניו מאור הבורא, כמשיכ (ישעיה ל') והיו עיניך רואות את מוריך, ולא עוד, ויוכה לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו כלו אומר כבוד, להשביע בצחצחות נפשו באור של ששת ימי בראשית, שמסתכלים בו מסוף העולם ועד סופו, בהיכלות דלמעלה ובהיכלות דלמטה, אשרי עין ראתה זאת, וה' ישים חלקינו עמהם אמן.

פ ר ק ו

וכל זה הנ"ל הוא בבחינת סור מרע. ובחינת ועשה טוב, להמשיך קדושה הארה גדולה בנפש, הוא להיות לו ולקנות לו עינים בהירין ונהורא דאנפין, שיסתכל בצורות קדושות, והוא שיסתכל בציצית שבטליתו טלית גדול וטלית קטן, ויסתכל בו בתמידית, ועיין מאמר תקון הנפש. וירגיל עצמו להסתכל בשמים, בפרט בעדן שהמה זכים וצלולים, שהם ממשיך הארה בנפשו, ותיקון העינים, וכן סגולה להקדושה, להשתדל שיוכל לקרות הכתב בשעה שמגביהים הספר התורה קודם הקריאה, או במקום שמגביהים לאחור קריאת התורה, ואז מתגלה עת רצון העליון וממשיך קדושה בנפשו, בפרט אם הוא ספר תורה שנכתב על ידי אדם כשר. וכן ירגיל עצמו ללמוד מתוך ספר שנדפס על ידי אנשים יראי ה', כמו שהיה מעשה אצל אחד מהצדיקים שבא למקום אחד והיה בימי סליחות, ונתנו לו סליחה, ואמר שאין רואה אותיות, וכן נתנו לו כמה סליחות. עד שנתנו לו סליחה שנדפס על ידי יראים, כמדומה שהיה סליחה של דפוס סלאוויטא, ואמר, עכשיו אני רואה אותיות, כי אותו שמדפיסים אנשים קלי דעת, אין נתפס עליהם צורת קדושה, לכן ישתדל עצמו כל איש ירא ה' להרכיש לו ספרים של דפוסים ישינים, שנדפסו על פי רוב מיראי ה', בפרט בדפוס סלאוויטא וזיטאמיר נכדי הרה"ק מקאריץ, שהיו בעלי המדפיסים קדושי עליון, וכן דפוס אמסטרדאם הישן וכדומה. ומובא בספר חסידים סימן רמ"ט וז"ל. אחד היה רגיל להתפלל בכילה (בחדר מיוחד) שהיתה מיוחדת לו בטהרה והיה נענה. אחר זמן היה מתפלל ולא נענה. והיה מתענה ולא הועיל. שאל לחכם, אמר ליה מתפלל ומתחנן אתה בספר שרשע כתבו. אמר ליה אני נתתי לכתוב לפלוני הסופר ושכרתי אותו לכתוב על קלף שלי יפה, השיב לו החכם כשהיה כותב לך היה לבו מלא טינא ועולה אין קטיגור נעשה סניגור לך אין ראוי שישמע לך בעוד שאתה מתפלל בו, עכ"ל. וכן בסוסי תשע"א כתב וז"ל ולא אתפלל בסידור שכתוב לו (הרשע) כי אין קטיגור נעשה סניגור, עכ"ל, עיי"ש. וכן לא יסתכל בספר שיודע שרשע למד בתוכו. וכן כתבו בס"י שיתן לפניו תמיד חומש ויסתכל בו, כי תורה שבכתב ממשיך קדושה הארה לנפשו בהסתכל בו, כיון שעיקרו ניתן לכתיבה, וכן קדושה גדולה להסתכל בצורת אנשים צדיקים יראי ה' שקדושת השכינה חופפת עליהם, מלבד צורת רבו המובהק אין להסתכל רק בשעה שלומד עמו, או מקבל ממנו דבר ה', כמובא בראשית חכמה, וכן להסתכל

טהרת סאטור קדושת עינים הקודש

להסתכל בצורת כוכבים המאירים, לקיים (תהלים ח') כי אראה שמיך מעשה אצבעותיך ירח וכוכבים אשר כוננתה.

וכן קדושה גדולה ונוראה לצייר לפניו צורת שם הויה ב"ה, לקיים (תהלים ט"ז) שויתי ה' לנגדי תמיד, או בצורת יתר שמות הקדושים, ולכוין להתפלל בסידור שהשם (הויה) ברוך הוא נדפס בצורת ד' אותיות, ולא בצורת שני יודין, כמובא בספר מאור ושמש, בפרשת עקב וז"ל וכן שמעתי מאדומ"ר בוצינא קדישא מו"ה אלימלך זצוק"ל שאמר וכ"ו ומה שמתפלל בסידור האר"י ז"ל הוא מפני שהשם הויה נכתב שם בכתיבה תמה והוא גדול. ולהבין הדבר באר היטיב הוא כך לפי שציקר כוננת השמות הוא ע"פ נקודות שזה השם בניקוד כך מורה על זה ושם בניקוד כך מורה על ענין זה. והנה ידוע מספרי קודש שהנקודות הם נפש האותיות. והטעמים התגים הם רוח ונשמה כדאיתא בתיקונים, וממילא כשהאדם משים נפשו ורוחו ונשמתו ומיחדם באומרו האותיות והתיבות של התפלה, אז כל השם שאומר בכל נפשו ורוחו ונשמתו. ממילא השם הוא נעשה בנקודות ובהטעמים והתגים המורים על נפש רוח ונשמה של האותיות כג"ל וכוונה זו עולה על כל הכוונות, עכ"ל. ובה מאיר קדושת ואור השכל ביותר וביותר. ועיין בזה במאמר מחשבות טהורות. וכן סגולה לתיקון עינים להוריד דמעות על אדם כשר ח"ו, שהקב"ה מספר אותם ומניחן בבית גנוי, וכן לבכות על צער השכינה הקדושה בעדן חצות, ולהשתתף בכל עת בצרת ישראל, לבכות ולהתחנן על צערך וענייך. שזה תיקון גדול לנפש ותיקון לפגם העינים. ועיין בתיקון הנפש להלן עוד מזה. זה יזכינו להיות מנוטרי עדותיו ושומרי מצוותיו ולקדש אות עינינו, זה ברחמיו יאיר עינינו בתורתו ובמצוותיו אמן כן יהי רצון אמן ואמן.

מאמר פגם המחשבה

פרק א'

ה ב ו ר א ברוך הוא וברוך שמו שברא עלמין עינאין ועלמין סתימין ברואים עליונים ותחתונים שרפים חיוה אופנים וגלגלים וכל ברואי מעלה ומטה. וגילה לנו בתורתו הקדושה ועל ידי נביאיו וחכמיו כי כל מה שברא בעליונים ובתחתונים וגם מלאכי אימה הקדושים וכל יצורי עולמים הכל לתכלית שיברא העוה"ז השפל שנקרא תבל, וברא בו דיוקן ורשימו מכל עלמין, ושבעים אומות דמיתבון כל עלמא, והכל לתכלית עם הקודש זרע ישראל העמוסים מני בטן עלאה כביכול להעלות הרפ"ח ניצוצין על ידי שמירת מצות עשה ומצות לא תעשה, ועיקר על ידי שבירת מלתעות הרשע הן הנה היצר הרשע והגוף והנפש הבהמית ועזוריהם כל מיני חבילי טריקין וזיני חבושין וחרשין המלאים התבל והמסכבים לנפש ככסלא לאוגיא, וכולם כאחד יחד מצטרפין ומתחברין ללחום עם האי נפש עלובתא.

ו ר א ה והציץ בעל הבירה שאין בכח של שום מלאך ואופן וצבא שמים לעמוד בנסיונות כאלו להתלבש בגוף עכור וללחום מלחמות תדיריות מלחמות כבידות, כי שנים שירדו לעולם ונתהוה מה שהיה, ומוכרח לזה דייקא נשמות ישראל זרעא דאברהם יצחק ויעקב שנחצבו מקורם מלפני ומפנים יותר ממלאכי עליון ולכן נקראו בנים למקום, והמה בכוחם הגדול יתלבשו בתקיפות ועו לעמוד בקשרי המלחמה נגד היצר ועזוריו מכל צד המלאים התבל, כי אין לך רובע בעולם שאין בו לאלפים מכתות החיצונים המונים המונים, ואילו נתנה רשות לעין לראות היו מתמיהים ונבהלים איך אפשר רגע אחד לעמוד ולחיות מהם, רק בכח רחמי הבורא השומר עולמו ובפרטות זרע עם קדושו.

ו ה נ ה תכלית בריאת העולם היה בשביל ישראל לתקן תקונא דמלכא קדישא לעבדה ולשמרה בתרי"ג מצות דאורייתא ובשבע מצות דרבנן, אשר לרבותא גדולה נחשב האיך בריה קטנה ושפלה מתלבש בתקיפות ועו למרוד במלך זקן וכסיל אשר לפתח חטאת רובץ האורח הראשון אשר בצאתו מרחם אמו עיקר הגוף ואתו עמו נפש הבהמית אשר נקרא בפי החכמים נפש היסודית אשר תחלק ל' מיני נפשות בפרטן (ושארית הדברים באריכות תמצא במאמר המידות בע"ה), וכל הקרוב קרוב לה' יצרו גדול ממנו, ומזה המסירות נפש של ישראל הקדושים עושים שעשועין דמלכא קדישא ומתעטר קוב"ה בעטרן קדישין על ידי צלותהון ובעותהון דבית ישראל על ידי העלאת אבני קודש דאשתפכנא בראש כל חוצות ומתבררין ועולים עיקרן בעידן צלותהון דבית ישראל וחיות

טהרת מאמר פגם המחשבה הקודש

דממו ושרפים ואופנים שתקו בעדן דפתחין ישראל פיהן לשיר ולרון ולהתפלל ולקדש שמו
יתברך ויתעלה.

א ב ל דע אחי כי הגם שתכלית כל הבריאה היה בשביל זרע עם הקודש. אבל לזה
התכלית יש עוד תכלית הפנימי אשר גילו לנו רבותינו בגמרא ובזוהר ובמדרשים
אשר עיקר תכלית הבריאה הוא בשביל צדיק כדכתיב (משלי י') צדיק יסוד עולם הוא
עמוד אשר עליו קיימין סמכא דעלמא כמובא בגמרא חגיגה (דף י"ב:) ובזוהר הקדוש
בראשית (דף רמ"ה ע"ב) ועוד בהרבה מקומות. וסביב להם ל"ו צדיקי עלמא דמקבלי
אנפי שכינתא בכל יום המה ל"ו שבארץ ישראל ול"ו שבחוץ לארץ כמובא בתיקונים (דף
נ' ע"ב). וסביב להם המקיפים אותם הוא יתר צדיקי הדור המוסרים נפשם על קדושת שמו
יתברך. וסביב להם תלמידי חכמים שבדור העוסקים בתורה לשמה ונעשה להם התורה סם
חיים. לאפוקי אלו שלומדים בסם המות בשותפות היצר. וסביב להם בעלי מעשי הטובים
שבישראל. וסביב להם פשוטי עם הקודש תמימי לב וסבב להם עמא דארעא.

ו ת ר א ה שיש ששה מקיפים בכלל. ככה תדע אחי כל אדם נחשב לעולם מלא. כי
המקיים נפש אחת מישראל כאלו קיים עולם מלא (ב"ב דף י"א. סנהדרין
דף ל"ו). וכן להיפוך ח"ו. כי חייב אדם לומר בשבילי נברא העולם (סנהדרין דף לו).
כי באמת כל אחד מישראל יש לו עולם מיוחד אשר אין אחד נכנס בגבול חברו. ויש לו
תיקונים אחרים. כאשר יבואר במאמר החשובה בע"ה. ויש בכל אדם מישראל גם שבעה
בחינות המקיפין זה לזה. ראשון הוא בחינת יחידה אשר בו נתלבש ניצוץ אלקות המחיה
את כולם בבחינת (ויקרא כ"ו) ונתתי משכני בתוכם. ושנית המקיף אותו הוא בחינת
הנקרא חיה כי בכל פרט שבנפש מוכרח להיות איזה בחינת מאלו הבחינות. ואלו השנים
אין נכנסים ושריים בגוף רק מקיפים את האדם. ואחר כך הנשמה שבמוח. ואחר כך הרוח
שבלב. ואחר כך הנפש אשר משכנו במוח. ואחר כך נפש היסודות אשר משכנה בד' חלקי
מרה. אחר כך הגוף המלבוש החיצוני שבכולם. וככה יש שבעה מדות שבנפש אשר יבוארו
במאמר המידות בע"ה. וככה בגוף גם כן תמצא שבעה בחינות. והוא רביעית דם שבו תלוי
הנפש (דברים י"ב) כי הדם הוא הנפש. ואחר כך יתר הדמים. וחלב. בשר. גידין. ועצמות.
ועור. וסביב להם. השער והצפרנים וכן יש ז' שערים לנפש שתי עינים. שתי אזנים. שתי

נחיר האף. והפה.

ו ה נ ה עיקר שבעיקרין הוא המוח והדעת. שזה השפעות קדושה ראשונה שמתלבש בגוף
במוח והוא משכן הנשמה. כי כל אחד יש לו לפום דרגיה כלי מובחר הדעת הקדוש
שבו שנקרא נשמה. לכן כמו בגשמי ממוח נמשך חיות אל העצמות בגידין החוללים שמושכין
חיות לכל הגוף. כן יש במוח ל"ב חוטיין דקין נגד ל"ב נתיבות חכמה שמשם מתפשט חיות
לכל הגוף כי (קהלת ז') החכמה תחיה בעליה. ויש בדעת כח לשלוט על הלב. הגם כי הלב רוצה
איזה דבר רע נתן ה' כח במוח לשלוט על חלקי הרע שבלב ולחלוק עליו שאין רוצה בזה

התאווה

התאווה וכדומה, אם לא רשעים גמורים רח"ל שמסורים ביד יצרם ואין בהם כח לשלוט על עצמם כלום, כאמרם במסכת ברכות (דף ס"א): רשעים יצרם מושל עליהם. כמו שכתוב (משלי י"ט) גם בלא דעת נפש לא טוב, ובמתים כאלו לא דברה קרא, אבל סתם ישראל הקדוש יש בכחו לשלוט על זוהמא של הלב ולחלוק עליו.

ו א ם תשאל אם המוח שליט על הלב האיך נקרא בכל הספרים הלב מלך על האברים, והתירוץ ע"פ המדרש רבה בשלח (פכ"ג) שיש בחינות מלך ובחינות אגוסטוס המלך עומד על הלוח ואגוסטוס יושב ע"ש, וגם הלב הוא מלך על האברים הגשמיים והמוח הוא המלך על כל חלקי הרוחניים, לכן עיקר החשיבות הוא הדעת, כי כמו בכללות העולם מי שיש לו דעת רחבה ושלימה יכול למשול בדעתו על כל העולם ויכול להנהיג רבים ולהדריכם כי עיקר הכל הוא הדעת, ככה עיקר בנין האדם הוא הדעת לכן אמרו רז"ל (במדרש רבה ויקרא א' במדבר י"ט קהלת ז' וכעין זה במסכת נדרים דף מא.) דעה קניית מה חסרת דעה חסרת מה קניית, ואמר הכתוב (משלי כ"ד) ובדעת חדרים ימלאו, כי כל חדרי הגוף והנפש נתמלאת באדם שיש לו דעת, לכן מי שדורש ה' באמת ויש לו לב נבון ומשכיל הולך ומחפש זה הדעת, כמאמר הכתוב (שם ט"ו) לב נבון, בקש דעת, וגם אמר (שם י"ח) ולב נבון יקנה דעת, כי יש לב נבון שמבקש דעת אבל אם אינו מוצא אינו מוסר נפשו לזה. **ל כ ן** בא הכתוב השני שמי שיש לו לב נבון באמת קונה הדעת בדמים, או שיקנה באופנים אחרים הדעת לקנין, ואמר (שם) ואזן חכמים תבקש דעת, כי מי שהוא חכם הולך בעצמו לבקש ולשמוע ולקבל זה ממקור החכמה כי הגם שאדם נברא בכל מיני מדות רעות ופראות ולבו מושך אותו רק לרע, על כל זה על ידי קניית הדעת יכול השכל להפוך כל בחינות הרע, לכן אמרה תורה (דברים ד') וידעת היום והשבות אל לבבך ראשית כל תקנה לך הידיעה שבדעת האדם רוממת וגדולת השם וגדולת נשמתך ואז והשבות אל לבבך תוכל להשיב ללבך ולהנהיג את הלב כרצונך, וכן אמר דוד מלכנו משיחנו באחרית ימיו לשלמה בנו (בדברי הימים א' כ"א) ואתה שלמה בני דע את אלקי אביך ועבדהו בלב שלם ובנפש חפצה, אם תקנה לך הדעת אז ועבדהו ממילא בלב שלם ונפש חפצה, כי כפי שיתרבה הדעת ככה יתרבה החשק.

פ ר ק ב'

ו ה נ ה לאו כל אדם זוכה שיחננו ה' בדעת כי רוב העולם המה ריקנים מדעת, הגם שיש לו דעת דעתו עקום על ידי עונותיו שסובר שזה דעת אבל באמת הוא רק כסלות, כמאמר הכתוב (משלי כ"א) אדם תועה מדרך השכל, שחושב שהוא שכל, אבל הוא רק טעות ודמיון בלבנו, והנה לקנות בנפשו דעת הקדושה באמת, אז הוא הדרך לקיים דברי רבותינו

טהרת מאמר פגם המחשבה הקודש

רבותינו (אבות פרק א') והוי מתאבק בעפר רגלי חכמים. ואמר הכתוב (שם י"ג) הולך את חכמים יחכם, ואמרו רז"ל (ילקוט סי' תתכ"ד) אפילו מי שהוא רשע גמור והולך עם חכמים נעשה חכם. כי על ידי התחברות חכמים וגם על ידי חברים יראי ה' נשפע בנפשו אור קדוש שנפתח דעתו ושכלו לראות האיך טועה מדרך השכל ומלא רמיות ושקרים. והגם שיושב ולומד, יכול להיות שיבלה ימיו בשקר, כי אלקים משמים השקיף על בני אדם לראות היש משכיל דורש את אלקים (תהלים נ"ג) שזה תכלית חכמה ויראה כי תורת חכם מקור חיים (משלי י"ג) נחל נובע מקור חכמה (שם י"ח). מה שאין כן כסילים אמר החכם שלמה (שם א') וכסילים ישנאו דעת, וכתוב (שם) חכמה ומוסר אוילים בזה.

והנה יש עוד דרך לפתוח שער הדעת על ידי לימוד בספרי קודש הבנויים על יראת ה' ומלמדים דעת, והרבה תפלה ובקשה לה' אל חי שירחם וישפיע בו דעת. ועל זה אנו מבקשים ותן בלבנו בינה להבין ולהשכיל, ובשמיע תקנו ברכה מיוחד על בקשת הדעת וחננו מאתך חכמה בינה ודעת, וע"ז אמרו בירושלמי (ברכות פרק אין עומדין) כי אם אין דעת הבדלה מנין, כי עיקר הבחירה והבדלה מוטב ורע עיקרו במשכן המוח והשכל ובדעת, והנה יש בזה עמקות ורחבות מני ים ונקצר בזה כי ממילא בעוה"ר אין כמעט למי לכתוב זאת היום אשר נתקיים בעוה"ר (תהלים ל"ו) חדל להשכיל להטיב, ואין דורש ואין מחפש ואין מבקש הלואי שלא ישנאו וירחקו קצת דעת שחיננם ה', לכן נקצר בזה ונדבר מענין הבנת הלב והרגשותיו אשר זה שייך גם בעמא דארעא ואנשים קלי דעת וקטנים מבלי דעת כלל, על כל זה נמצא בהם הגרשת הלב בלי טעם ושכל כלל רק מצד מקור נשמות הקדושות אשר זה המקור הקדוש מופיע ומשפיע בלבות ישראל הקדושים רגשי אהבה אליו יתברך והשתוקקות והרהורי תשובה עד שמתפשט זה ההארה והשפעה גם בלב רשעים, אשר אמרו רז"ל (מובא בשבט מוסר פכ"ה בשם רז"ל) רשעים מלאים חרטות. והנה הלב הוא המקבל הראשון מן המוח, והנה הגם שהמוח הוא מקור ההשפעה שמשפיע גם ללב חיות, אבל המוח מגודל רוחניותו ודקותו אין לו התחברות עם הגוף כל כך רק בדקות והסתרה בענין רוחניות לבד רק רוח חיים שמושך בגידים להחיותם, ועיקר החיות תלוי בלב, לכן נקרא הלב מלך האברים שמשם מתפשטים כל הכוחות העורקים הדופקים וחזרת הדם שחוזרים כל הדמים שבאדם כמה פעמים בשעה ללב ומשם חוזרים להתפשט באברי הגוף כמבואר בחכמי הניתוח, וגם בשעת שינה מתקבצים כל הדמים סביב הלב וכל החיות מתקבץ שם שמתקבצים סביב למלכם לשמרם וכל זמן שדפיקא דלבא דפיק יש תקוה לאדם לחזור לחיותו.

וכמו בגשמיות. הלב מלך האברים והאבר העיקרי, הגם העיקר הוא השכל כמו שכתוב (משלי כ"ט) איש אוהב חכמה ישמח אביו, דהיינו אביו שבשמים, וכתוב (שם כ"ז) חכם בני ושמח לבי, עכ"ז מפני שתכלית הבריאה היה לזכך אברי הגוף ונפש הבהמית והיצר אשר עיקר תכלית פעולת כח הגשמי מתחיל בלב ששם תלוי אהבה ויראה של אדם

אשר

אשר עיקר מתגלה בלב ולא במוח. ולכן כל מצות התלויים במחשבה תלאם הכתוב בלב. כמו (דברים ו') ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך. והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך (שם י"א). וסרתם ועבדתם, וכתוב השמר לכם פן יפתה לבבכם שהוא ע"ז שאסרו אפילו במחשבה. וכן (ויקרא י"ט) לא תשנא אחיך בלבבך. וכן (דברים ח') ורם לבביך ושכחת. וכתוב (שם) השמר לך פן תשכח את ה' אלקיך. שהוא איסור גיאות שבלב. וכתוב (במדבר ט"ו) ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם, אשר על זה אמרו רז"ל (ירושלמי ברכות פ"א הלכה ה') לבא ועינא תרין סרסורין דחטאה.

ו ב י א ו ר הענין כמובא בעץ חיים הקדוש. כי תכלית הבריאה לברר בירורי הקדש המה הניצוצי קודש שמפוזרים בין החיצונים מתחילת הבריאה וכן על ידי אדם הראשון ועיי אדם. שפרץ בחטאיו מכל הגלגולים והוריד הניצוצי קודש לידם. וביותר חיו על ידי פגם הברית (שהוא כעין שבירת כלים אשר ידוע לעוסקים בחכמה) כאשר כתבתי במאמר פגם הברית בשם האריז"ל.

ו ע י ק ר הבריור נעשה על ידי כפיות קליפות נוגה שהוא נפש הבהמית אשר מתלבש בכבוד. ועיקר שבעיקרין הוא הלב ששם משכן שני יצרים. ואם אדם הולך אחר שרירת עיניו ולבו אז חיו עושה מהיצר טוב יצר הרע. וזה (תהלים ל"ד) פני ה' בעושי רע. שעושים מטוב רע. מה שאין כן מי שעובד ה' אז זוכה להכניע היצר. וכל שכן מי שזוכה כמעטיו להפכו לבחינת טוב. כמו שכתוב (תהלים ל"ז) בטח בה' ועשה טוב עד שמלאך רע יענה אמן ויסכים להיצר טוב לדרכיו. ועל כל פנים להכניעו בתכלית שלא יהא לו בכח לעמוד נגד היצר טוב. כי זה שני עיקרי הלוחמים בבנין האדם היצר הטוב והיצר הרע שהמה מחלקי נפש האדם חלק הטוב וחלק הרע שבקרבו.

ו א א האדם סר חיו מאחרי ה' אז מתגבר היצר ומשתתף עם נפש הבהמית שמושך רק לרע ועם הגוף. ושולשתן מתחברין בחבורא חדא וכופין להיצר טוב ומורדין אותו עד לעפר, ולא עוד אלא שמעלין עכירות לנפש הקדוש ומטפשין הנפש ומטמאין אותו ואוי לאותו נפש הנמסר ביד היצר. וע"ז אמרו (ברכות ס"א): רשעים מסורים ביד יצרם. אם לא מי שזיכהו ה' לשוב בתשובה שלימה ולהוציא אחר כך הנפש מהגלות היצר.

פ ר ק ג'

ו ד ע שכל זמן שאין אדם עובד ה' באמת ושב בתשובה לפניו הגם שעושה מצוה ותורה אבל אם הוא בלא לב על זה אמר הכתוב (משלי י"ז) למה זה מחיר ביד כסיל לקנות חכמה ולב אין. כי לא דיבר שלמה ממחיר גשמי רק ממחיר רוחני. שהוא מצות ומעשים טובים אם הוא בלא לב נקרא כסיל. ולמה זה מחיר בידו. כי כל תורה ועבודה שאינה באהבה וביראה

וביראה לא פרחת לעילא, לכן כל זמן שאדם מתעצל בעבודת שמו יתברך, נקרא אז הנפש בבחינת שינה, או התעלפות, כמו שכתוב (שיר השירים ה') אני ישנה, מפני שאינו פועלת פעולתה שנשתלחה בסיבתה לעולם, ואם זוכה אדם שמתגבר בו היצר טוב לעורר לבו לה' אז הולך ומקיץ הנפש משינתה, ומתחבר עמו חלק הטוב שבנפש הבהמית, ואז מתעורר חלק הטוב שבלב ומעלה מחשבות קדושות למח לחלק הטוב שבמוח לחשוב מחשבות טהורות קדושות, ו ב ש ע ה שאדם מעורר חלק הטוב שבלב ומשפיע בשמים לטובה, נעשה אז התעוררות גדול בשמים בשרש נשמתו למעלה.

ו ה נ ה הגם שאדם אי אפשר לו לקיים המחשבה ולהביאו לידי מעשה המצוה בפועל כאשר חשב אך אמר הכתוב (מלאכי ג') ליראי ה' ולחושבי שמו, ואמרו רז"ל בברכות (דף מ'). חשב אדם לעשות מצוה ונאנס ולא עשאה מעלה עליו הכתוב כאלו עשאה, כי באם אדם עשה איהו פעם המצוה ולא בכונה או מצרף הקדוש ברוך הוא הכונה שהיה לו מכבר ומצרפה למעשה ההוא, או אפילו לא זכה לעולם לקיים זה המצוה בעצמו או אם איזה בר ישראל אשר משרש נפשו עושה איזה מצוה בלא כונה מצרף הקב"ה מחשבה של זה האיש עם מעשה חבירו שמשניהם נברא מלאך קדוש בגופו ובנפשו הרוחני ומשפיע לשניהם כל מיני ברכות וישועות כמובא בספר הקדוש נועם אלימלך פר' מצורע, והצירוף מצטרף מפני הטעם שאדם הגשמי נבנה מנשמה המתלבש בגוף, כי נשמה בלא גוף הוא אינו חשוב כלום בעולם, וכן גוף בלא נשמה, ככה מצורף לכל מלאך נשמה ובחינת גוף הכונה גוף הרוחני פשוט מתלבש בו נפשו של המלאך, ואם אדם מקיים איזה מצוה או בורא בזה גוף המלאך, ואם מכניס כונתו הטובה בזה המצוה או נברא מהכונה נשמה של המלאך, וע"ז כיוונו רז"ל תפלה בלא כונה כגוף בלא נשמה, דהיינו המלאך הנברא מזה הוא כגוף בלא נשמה, שאין לו פנימיות נשמה הנברא ממחשבה, וככה בתורה ומצות גם כן, לכן נצרך שהקב"ה ירכיב ויצרף מחשבה לאיזה בחינות מעשה כאמור לעיל.

ו כ ז במצוה, מה שאין כן אצל עבירה ח"ו ברחמיו המרובים אין הקב"ה מצרף מחשבה למעשה למשל אם אדם חושב לאכול טרפות או לחלל שבת אז אם אין ציית להיצר במחשבה זה הגם כי כל מחשבה רעה שורשו משתרש בהיכלין דקליפין ומעורר כחן, על כל זה כיון שמתחרט ואין בא לידי קיום המעשה או אין נחשב לו המחשבה למעשה, הגם שנברא נשמה של מלאך רע הקב"ה ברחמיו מבטל זאת שיהא בטל ומבוטל, אחר שהאדם מתחרט ואינו עושה העבירה, ואם לאו ח"ו שמחשבתו זו הביאו לידי מעשה אז הוא מחשבה שעשה פרי, אז בעל כרחך נחשב גם המחשבה רעה לעונשו מפני שהיא היתה הגורם להביאו לידי עבירה ח"ו.

א ב ל דע אחי שבתורתנו הקדושה שנמסר לנו תרי"ג מצות לעבדה ולשמרה במ"ע ובמצות ל"ת המה נחלקים לשלשה בחינות, כי יש מצות התלויים עיקרם ב מ ע ש ה שהמה רוב מצות תורתנו הקדושה, ויש שתלויים ב ד ב ו ר כמו לימוד התורה

טהרת מאמר פגם המחשבה הקודש סח

ה ת נ ר ה , ו ת פ ל ה , ו ב ר כ ו ת , ו ק ד ו ש ה , ו ק י ד ו ש ל ב נ ה ש ב א
במקום קידוש החודש, קריאת ביכורים, ווידוי מעשר, ווידוי
של תשובה וכדומה, ויש מצות התלויים בעיקרם רק במחשבה שהמה מצות
אנכי ה' שהוא מצות אמונה, ומצות אהבת ה', ויראת ה'
דבקות ה' (דברים ח') וזכרת ה' אלקיך, מצות התבוננות בגדולת
ה' (שם י"ב) ושמחת לפני ה' אלקיך, (שם י"ח) תמים עם ה' אלקיך, (ישעיה כ"ו)
בטחו בה' עדי עד, וכדומה, התלויים רק במחשבה.

ו ה נ ה אלו המצות התלויים במחשבה אין צריכים שום צירוף של מעשה שיתהווה איזה
גוף למלאך כי מניה וביה של זה המחשבה בלי שום דיבור ומעשה כלל נגמר
המצוה בשלימות גדול, ונברא מזה מלאך גדול וקדוש ורוחני עליון נעלה, כי מכל מצות
האלו התלויים גם כן בלב כאמור לעיל בזה המאמר, מתקשר רצון הפנימי של הלב ומחשבה
שהוא גמר הרצון של הלב באותן מצות של המחשבה ונברא מזה מלאך גדול וקדוש ורוחני
מאד באותו בחינה של המצוה בלבד הרוחני עליון של בחינות עולם הבריאה, ותדע אחי כי
מלאך קדוש כזה הוא עליון וגדול אין שום חקר וערך למלאכים הנבראים מיתר מצות
מעשיות כאשר אבאר בע"ה במאמר דלהלן ברצות ה'.

ו כ כ ה יש מצות לא תעשה התלויים במחשבה לבד והמה לאו דמינות (במדבר
ט"ו) ולא תתורו אחרי לבבכם זו מינות (ברכות דף יב:) לאו דהירור
ע"ז (ויקרא י"ט) אל תפנו אל האלילים וכתוב (דברים ד') ופן תשא עיניך
השמימה וגו', (עייק בספר ברית משה על הסמ"ג מל"ת י"ד), לאו דהירור
עבירה (דברים כ"ג) ונשמרת מכל דבר רע, שלא יהרהר אדם ביום, וגם לא תתורו
אחרי לבבכם ואחרי עיניכם נאמר על זה, וכן לאו דגאות (דברים ח') ורם
לבביך ושכחת את ה' אלקיך וכתוב השמר לך פן תשכח את ה' אלקיך שמשם אזהרה לגסי
הרוח כמובא בגמרא סוטה (דף ה'), וכן לאו דלא תשנא את אחיך בלבביך
(ויקרא י"ט).

ו ה נ ה אלו הלאוין התלויים במחשבה אין צריך לצירוף של גוף מעשה העבירה כלל,
רק מניה וביה של אותו מחשבה של עבירה ח"ו נעשה מה שנעשה, כמו האדם
שמהרהר במינות או בע"ז, אין צריך שילך לעבוד ע"ז רק מזה המחשבה של עבירה
נברא קליפה גדולה רוחני ודק עליון, גדול יותר מעבירות של גוף המעשה וכן בהירור
עבירה אין צריך שילך ויעשה גוף מעשה העבירה רק מההרהור בעצמו נברא מלאך
משחית רוחני עם כל רמיח איברים אשר לא שוקט ולא נח עד שנפרע מהאדם ח"ו בזה
או בבא או בשניהם, ועייק בתיקוני זוהר (דף ה' ע"ב) ופירש שם הקדוש המגיד מקאזניץ
בפירוש אור ישראל כי המהרהר באשה במזיד כאילו עבר על עבירה במזיד, ואותן
החיצונים מתלבשים במחשבתו בשעת תורה ותפלה וקיום מצותיו לבלבלו בפניות
במחשבות

במחשבות זרות וכל מיני שטותים והבלים, כי עבירות של בחינת המעשה בלי מחשבה אין להם כח להתלבש במחשב של אדם, ועבירות של מחשבה המה המונעים האדם מדביקות ה', והמה המטמטמים את המוח והלב ומהפכים דעתו לדעת טיפש ונשחץ אלו מלאכי חבלה וקליפות שנוצרו מאלו המחשבות.

ועוד יותר כי כל עבירות יש להם תיקון ע"י צירוף בגיהנם מה שאין כן אלו העבירות שהמה רוחניות אין להם תיקון בגיהנם, כי המה יותר רוחני מגיהנם שהוא בעשיה, לכן אם אדם כבר נתקן ונצרף על ידי צירוף הגדול והנורא וכבר סובר ומצפה ליכנס לנן עדן, באים אלו המחשבות ואין מניחים אותו ליכנס, וזה רמזו במסכת גדה (דף י"ג:) כל המביא עצמו לידי הרהור אין מכניסין אותו למחיצתו של הקב"ה עולם התענוג והגן עדן, כי יצטרך תיקון וצירוף אחר גדול ונורא להתגלגל בעוף הטמא הבזוי מכל עופות טמאות שהוא הנקרא ראה ומנאף בעיניו וצערו שם גדול ונורא יותר מגיהנם כמו שביארתי במאמר פגם העינים עיי"ש, או ליתר גלגולים ח"ו אם לא חזר בתשובה ותיקן אלו המחשבות, לכן הפוגם בברית ח"ו תשובתו קשה כי צריך הרבה מסירת נפש לעקור כל אלו הטומאות והפגמים שגרם, אבל הקב"ה רחום וחנון אם בר ישראל עושה מה שבכחו בודאי ברוב רחמיו מקבל תשובת השבים כאשר יבואר ביתר המאמרים בע"ה פרטי התשובה.

פרק ד'

והנה עוד יש בהרהור עבירה ח"ו כמובא בזהר הקודש בסתרי תורה פרשת ויצא (דף קנ"ד ע"ב) וז"ל, תלתא מגרופיין שנינן כחרבא מפתחן גניזין בידא ימינה קרי בחיל ואמר מאן מנכון די נהירו אנפוי די עאל ונפק ואתתקיף באילנא דחיי מטא בענפוי אחיד בשרשו, אכיל מאיביה מתיק מדובשא יהיב חייק לנפשא אסוותא לגרמיה אסתמר מהרהורא בישא, מהרהורא דמשקר באילנא דחיי מסאיב נהרא ונחלא מקורא דישאל דיהיב מותא לנפשא ותבירו לגרמיה לית ליה קיומא כלל, הרהורא דמסאיב ההוא מקורא דיליה עביד אילנא דשקרא בגין דההוא הרהורא סלקא ואחלף נפשא תחות נפשא, אילנא דחיי אסתלק ואילנא דמותא ואתתקיף ביה, נפשא מתמן משיך וזי ליה דאתעקרא בההוא הרהורא מגו אילנא דחיי ואתדבק באילנא דמותא ענפין לית ביה, לא חמא טבא לעלמין יבשה איהו בלא לחותא כלל, אנביה מריר כלענה עליה אתמר (ירמיה י"ז) והיה כערער בערבה ולא יראה כי יבא טוב וגו', בגין דהרהורא טבא סליק לעילא, אחיד באילנא דחיי אתקיף בענפוי אכיל מאנביה, כל קדושין וכל ברכאן נסקין מניה אחסין חייק לנפשיה ואסוותה לגרמיה עלי אתמר והי כעץ שתול על מים ועל יובל ישלח שרשיו ולא יראה כי יבא חום וגו', עכ"ל.

ותראה

וְתִרְאֶה אחי מדברי זוה"ק כי בכל יום קורין בגן עדן ברעש גדול ובחילא תקיף מי הוא שמתדבק באילני דחיי שהוא מקור של ישראל תפארת ישראל ששם הוא אילנא דחיי (כמבואר בזוה"ק פ' מקץ דף קצ"ג ע"א). כי כל אחד אשר אחז שם מושך בזה חייך ורפואה לנפשו ולכל גופו. ומי הוא זה, זה שנוהר ממחשבה והרהור עבירה, כי הרהור עבירה מטמא מקור של ישראל, כי עולה זה ההרהור עד שורש נשמתו לעילא התלוי בגוף אלנא דחיי ומטמא שם שורשו. ומתחלף נפשא תחת נפשא. הכונה כי אין לך אדם כשר מישראל שאין שולחין לו מן השמים עיבורי ניצוצי קודש להתלבש בנפשו לסייע לו ממלחמות תקיפא דיצרא בישא, ולסייע לו ולעזור מנסיונות הזמן, ואם ח"ו מהרהר בעבירה הולכים להם אלו עיבורי ניצוצי קודש, ומתלבש בנפשו עיבורי ניצוצין רעים מרשעים ארורים שהונחו והשרישו זוהמתן בעולם ומטמא נפשו וכל אבריו.

וְעוֹד אם בר ישראל הקדוש מסגל מצות תורה ותפלה ומעשים טובים ניתוסף אור בנשמתו, כי כשאדם נולד נותנין לו רק בחינה קטנה מנפשו. ואחר כך כשנעשה בר מצוה נותנין לו נפש הקדוש, וכל מה שמוסיף בתורה ובמצות נתוסף וממשיך יותר הארה וחלק משורש נשמתו בשמים, ואם ח"ו מהרהר בעבירה אז מטמא המקור שלו ונסתלק ממנו כל הוספת קדושה שהיה לו. לכן אמרו רז"ל (יומא דף כ"ט.) הרהורי עבירה קשו מעבירה גופא, כי הפגם יותר גדול ומשתרש ברום גבהי מרומים ח"ו. וכן התולך אחר עיניו שהפגם גם כן בעינים שכחם מחכמה ודעת שבנפשו מביא להרהורין בישינ שכן אמרו שהפגם קשה מעבירה גופא ח"ו.

לְכֵן תדע אחי. אהובי בשעה שאתה מהרהר בעבירה ח"ו, אז אתה עוקר עצמך משורש קדושתן של ישראל ובורא מזה מלאך רע גדול ונורא ואז שורש גפושך מתלהט. בזה השעה בגיהנם, כמובא בגמרא קדושין (דף פ"א.) ברב ורב יהודה דהו קאזלי באורחא הוה קאזלא ההיא אתתא קמיהו א"ל רב לרב יהודה דל כרעך מקמי גיהנם (פרש"י מהר ללכת שנקדמנה) — ע"כ. — יזה הקדוש עליון שאמרו עליו שמעולם לא שח שיחה בטילה מימיו כמובא (ברמב"ם פ"ב מהלכות דעות הלכה ד') ולא הסתכל תיץ לד' אמות מעולם, (השובת הגאונים סימן קע"ח, ומייתי לה מהאי דאשכחן בכמה דוכתי (מנחות דף כ"ט. ק"י. בכורות מ"ג; נדה כ"ד.) דקאמר שימי את וכו' אלמא עד דשמע קליה לא ידע עיין פרש"י שם), ועל פי דברי קצת מפרשים, רב הוא ר' אבא מהוהר תלמיד היתר חשוב מתלמידי ר' שמעון בן יוחאי, ועל כל זה לא האמין ולא נתן עוז ומובטח לנפשו שינצל מהרהור, ואמר דל כרעין מקמי גיהנם שלא יפלו על ידי אשה בגיהנם ח"ו.

לְכֵן אחי אהובי חוס חמול על נפשך שלא תרד נפשך לשאול על ידי הרהורין בישינ ח"ו ותתגלגל בגלגולים אכזרים ומשונים ח"ו.

וְתִדַע אחי אהובי כנפשי כי כמו שהמביא עצמו להרהר בעבירה ח"ו גורם מה שגורם, ככה מקבל שכר אם כאים אלו המחשבות בלבד והוא אינו מכניסם בלבו להרהר

להרהר בהם והנה אמרו רז"ל במסכת קדושין (דף ל"ט): ישב ולא עבר עבירה נותנים לו שכר כעושה מצוה, ואוקימנא כגון שבא דבר עבירה לידו וניצול הימנה כי אין אדם מקיים מצות לא תעשה שיכרא מזה מלאך הקדוש רק באם בא לידו העבירה והוא פורש ממנה, כמובא במפרשים, עיין בדרך פקודיך בהקדמה, אם כן מי שבא לידו אלו המחשבות של עבירה שהמה עבירה גופא, כי עצם הלאו הוא המחשבה כאמור לעיל, והוא פורש מזה, אז תיכף נברא מזה הדחיה וההפרשה מלאך קדוש ונורא מעולם הבריאה עולם המחשבה המסייע לו לכל מיני קדושה ובאותו שעה משפיל קומת הסי"א וכל מסאבין בישינ למדורא תתאה כי לית נהורא כנהורא דנפיק מגוי חשוכא, ומובא בספרי יראה שזה עיקר תיקון הבריאה יותר מכל התיקונים ללחום עם מחשבות עבירה ולא להכניסם במחשבתו כי ישנם שסובלים מזה עד מאד, בפרט בחורים שיש להם רתיחות הדמים נעורים, ובר ישראל הקדוש העושה כל מיני תחבולות ואין מניח לעצמו אלו הרהורין בישינ, אז נקרא קדוש, ומתקדש כל גופו ואבריו בזה, וכל מה שמצערין אותו אלו המחשבות ביותר, אז לפום צערא אגרא, ויותר יהא נתקן נפשו ורוחו ונשמתו בזה, ואשרי חלקו וגורלו.

פרק ה'

ד ע וראה אחי מה שתזכה ומה שתפסיד ח"ו בתאוה של שעה פתאות ושטות הכל הבלים, כי כל זה התאוה רק הבל ושטות מנוול ומשוקץ, כמובא בתנא דבי אליהו פרק י"ח מעשה נורא ומובא לעיל בהקדמה בדף ג' ע"ב.

א מ בר ישראל הקדוש שבא למחשבותיו הרהורין בישינ או הרהורי מינות ח"ו, יהיה מה שיהיה לא יטעון עם המחשבות כלל, כי יותר שיעשה עסקים עם המחשבות יותר יתגרו עמו, בפרט מחשבות נגד האמונה אשר שורשם נוגע עד בחינת כתר ח"ו אין עצה ואין תחבולה לזה בשום עצה שבעולם ושום תירוץ כאשר הארכתי בזה בספר שומר אמונים ומבקש אמונה עיין שם באריכות במאמר האמונה ותחי נפשך, רק תקיים (משלי כ"ב) גרש לץ ויצא מדון, תיכף גרש המחשבה ממחשבתך ותאמר ליצרא בישא אני מזרע הקודש עם ישראל ואני כולל עצמי עמהם ועם צדיקי ומנהיגי דישראל שבכל דור ודור, עמהם ועם אמונתם הקדושה, ואני משליך עצמי עליהם ואמונתם לגמרי, ויותר לא יטעון עם השכל הטפש שמבלבל אותך, כי סכנה עצומה ח"ו להשיב לו עצות ושכליות, כמובא בספרי הצדיקים.

ל כן לא כתבתי שום ראיות לאמונה בספרי שומר אמונים, כי בעת נסיון ח"ו אין מועילין שום ראיות, רק כל בר ישראל שצריך לתקן איזה דבר קשה הן מגלגול זה או מגלגולים הקודמים מנסין אותו במחשבות אלו או נגד אמונה או מחשבות של עבירה, ותיקון

טהרת מאמר פגם המחשבה הקודש ע

ותיקון שלו להרהר בתשובה בעומק על חטאת נעוריו כי הכל בא ממנה, ולגרש המחשבות בכל כחו אז נתקן בזה נפשו יותר מכל תעניות וסיגופים בעולם.

ואעת"ק לך מספר הקדוש דברי יחזקאל פרשת וישב, וז"ל, וימאן ויאמר אל אשת אדוניו וגו', וקשה שבתחלה כתיב וימאן ואחר כך כתיב ויאמר וגו' הוה ליה למימר תיכף ויאמר, ויש לתרץ דהנה על תיבת וימאן יש בנגינת הטעמים שלשלת, השלשלת נקרא בשלש תנועות, לרמוז כי אם בא ח"ו לנסיון לזה, יתחזק נגד היצה"ר באמונה לבד, שמאמין בהשי"ת שאסור לעבור נגד מצות הבורא, ולא יבקש לעצמו טעמים על האיסור, כדי שלא יתגבר היצה"ר עליו לבטל טעמים שלו ח"ו, רק באמונת השי"ת לבד יתגבר נגדו, שלא יעשה בשום אופן נגד מצות הבורא בלא טעם כלל, ורומז על זה השלשלת שנקרא בג' תנועות, שיגמור בדעתו ובמחשבתו בהסכמה גמורה וחלוטה איני רוצה, ואיני רוצה, ואיני רוצה, לעבור העבירה ח"ו בשום אופן, ולזאת תיבת וימאן אותיות ויאמין, שבאמונה לבד צריך להתחזק נגד היצה"ר בלא שום טעם, ואחר שנגמר בלבו שלא יעבור בשום אופן שבעולם אז יוכל לבקש טעם לזה, ולזה אחר תיבת וימאן כתיב ויאמר אל אשת אדוניו וגו' לא חשך ממני מאומה כי אם אותך באשר את אשתו ואיך אעשה הרעה הגדולה הזאת וחטאתי לאלקים, שאמר לה אז טעם גם כן, היינו שהיא היתה רוצה לפתותו שאין בזה עבירה, אמר לה שהאיך באפשרי דבר זה, הלא דרכיה דרכי נועם, ומה יאמרו הבריות לדבר כזה אשר בעלך עשה אותי נאמן גדול, וכל יש לו נתן בידי ולא חשך ממני מאומה כי אם אותך באשר את אשתו, ובודאי היא עבירה גדולה וחטאתי לאלקים — עכ"ל.

וְדִי לך בזה אחי כי באם לא יועיל לך אלו הדיבורים מה לי האריכות יותר, ויתר הדברים עיין במאמר שלאחר זה, ובמאמר שמירת עינים, הם ישימנו מעבדיו ושומרי מצותיו באמת ובלב שלם אמן כן יהי רצון אמן ואמן.

מאמר טהרת המחשבה

פרק א'

אמר דוד מלכינו (בתהלים נ"ג) אלקים משמים השקיף על בני אדם לראות היש משכיל דורש את אלקים, ולמה צריך הקב"ה להשגיח משמים הלא מלא כל הארץ כבודו. ועוד למה הדורש אלקים נקרא משכיל דייקא, ונראה בע"ה כפי שביארנו במאמר הקדום בתחלת המאמר שהקב"ה ברא עולמו כל הגרוע מקיף את החשוב בסוד (חבקוק א') כי רשע מכתיר את הצדיק, והתכלית מכל העולם הוא הצדיק אשר עליו סמכא דעלמא קיימא. ככה כל אחד מישאל נקרא עולם מלא, והתכלית מכל הבחינות נפשות שבתוך הגוף הוא נפש השכליות שבה תלויים כל התרי"ג מצות דאורייתא ודרכנן.

והנה כל נפש כלול מעשר כנגד עשר ספירות, כי כמו שנפש הבהמית כלולה מז' מדות הגרועות, ככה נפש השכלית כלולה מז' מדות קדושות, אשר כל מצוה תלוי באיזה פרט מז' המדות, או מצוה התלוי במדת חסד, או בגבורה, או בתפארת, ומצות התלויים במחשבה ובלב המה כנגד חב"ד שבנפש. וכתוב (מלאכי ג') ושבתם וראיתם בין צדיק לרשע בין עובד אלקים לאשר לא עבדו, כי יש בחינת צדיק ויש עוד אשר צדיק לא הגיעו לבחינת צדיק, והמחפש מצות שבשכל נקרא משכיל דורש את אלקים, כי זה תלוי בהתבונן בנפלאות ה' וגודל עוזו ותפארתו, כי על ידי זה בא לאהבה ויראה ומסירת נפש ואמונה שלימה.

לכן אמר דה"מ ע"ה (תהלים ק"ה) דרשו ה' ועזו בקשו פניו תמיד, כולל שני דברים דרשו ה' ועזו לדרוש ולחפש אחר עזו של השם, ושנית בקשו פניו תמיד זה הוא השתוקקות להתדבק בקדושת שמו יתברך, ואמר אחר כך האיך הדרך לזה, זכרו נפלאותיו אשר עשה מופתיו ומשפטי פיהו, ולא נאריך בזה כי המה דברים העומדים ברומו של עולם, ולא עשיתי זה החיבור רק לאנשים שפלים כערכי.

דנחזור לענינינו כי כמו השכל והדעת הוא המובחר שבאדם, כי מי שאין לו דעת הגם אפילו שיהא גבור שבגבורים ועשיר שבעשירים אינו שוה כלום, כי כולם בחכמה עשית (שם ק"ד), והכל בחכמה אתברירת, כמו שאמרו חז"ל (מדרש רבה ויקרא א' במדבר י"ט קהלת ז' וכעין זה במסכת נדרים דף מ"א). דעה חסרת מה קנית, ככה בנפש השכלי המתפשט כחו בכל רמ"ח אברי הגוף, להשפיע חיות להם, אבל עיקר הוא חלק העליון חלק החב"ד שבנפש הוא השכל והדעת להבין ולהשכיל בתורת אלקינו ולדרוש פניו כי זה דור דורשיו מבקשי פניו יעקב סלה. (תהלים כ"ד). וכבר הקדמתי לעיל כי כל אלו

המצות

טהרת מאמר טהרת המחשבה הקודש עא

המצות התלויים במוח ובלב המה החשובים ביותר מכל התרי"ג מצות כמובא בזוה"ק (שמות דף פ"ב ע"ב) שכל התרי"ג מצות נקראו תרי"ג עטין תרי"ג עצות. האיך להתדבק לה' לקיים מצות עשה ולדבקה בו. וכן מובא מרמב"ם ד"ל בפרקי המתבודד שלו הנדפס בספר אגרת הקודש וז"ל.

ויש"ם תכליתו תכלית האדם מאשר הוא אדם והוא ציור המושכלות לא זולת זה, אשר החזק והנכבד שבהן השגת השם והמלאכים ושאר פעולותיו כפי היכולת, ואלו האנשים הם עם השם תמיד והם אשר נאמר עליהם אלקים אתם ובני עליון כלכם, וזהו המבוקש מן האדם, ר"ל שזאת היא תכליתו וכו', ומפני זה היו מקפידים החסידים על השעות שהן בטלים מלחשוב בשם והזיהרו ממנו ואמרו אל תפנו אל מדעתכם, ואמר דה"מ ע"ה שויתי ה' לנגדי תמיד כי מימיני בל אמוט, הוא אומר איני מפנה מחשבתי ממנו וכאלו הוא יד ימיני אשר לא ישכחה האדם כהרף עין לקלות תנועתה. ומפני זה לא אמוט כלומר לא אפיל, ודע שמעשה העבודות האלו כלם כקריאת התורה והתפלה ועתות שאר המצות, אין תכלית כונתם רק להתלמד ולתעסק במצות הש"י, ולהפנות מעסקי העולם כאלו אתה התעסקת בו יתעלה ובטלת מכל דבר זולתו, וכו' וכ' שם בסוף הפרק כבר ביאר הש"י כי תכלית מעשי התורה כולם הוא להגיע אל האדם זה ההפעלות אשר כבר בארנו במופת בזה הפרק. — עכ"ל. —

וגם בספר הק' התולדות עיי"ש בהקדמה ובפ' חיי שרה ועוד בכמה מקומות מביא שם כמה פעמים דברי המפרש להרמב"ם בפ"ב מהלכות יסודי התורה שהדבקות הוא עיקר תכלית כל התורה, וגם תולדותיו ושהוא אהבה ויראה התלויים בלב, אם כן מצות המוח והלב המה תכלית כל התורה, והגם שאדם מקיים כל המצות אם אינו מחפש מצות הלב שנקרא חובת הלבבות כמו שמובא בספר הקדוש חובת הלבבות או עדיין הוא מבחוץ ולא הגיע להתכלית, כמבואר בתקונים דף כ"ה ע"ב ואורייתא ופקדא דלא הוו בדחילו ורחימו לא פרחת לעילא, אם כן אם אדם עוסק כל היום במצות ובתורה ובתפלה אם אינו ביראה ואהבה אין לו כח לפרוח למעלה כי יראה ואהבה נקרא שני גדפין להעלות כל תורה ותפלה, ואם הוא אדם שאינו בר הכי מוכרח התורה או המצוה להמתין עד שאיזה צדיק יקיים זה המצוה בחשק גדול ביראה ובאהבה אז יש עליה גם כן להתורה והמצוה שלו אם אינו לקנטר ולכבוד המדומה ולשטותים כאלו, כי אז הולך ומתדבק למקור הקליפות. והחיצונים ח"ו, כמובא בס"י.

והנה בין מצות התלויים במעשה למצות התלויים במחשבה ובלב, יש כמה חילוקים שונים. אחד כי כל מצוה תלוי במעשה יש לה איזה זמן קבוע שאין אחד נכנס בגבול חברו, כמו זמן תורה לחוד, ותפלה לחוד, ותפילין בזמנו, וציצית בזמנו, ושבת בזמנו, מה שאין כן מצות המוח והלב אין להם שום זמן שהמה נקראים מצות תדירית, כי בכל יום ולילה בשבת ובחול תמיד זמנם בלכחו ובשכבו ובקומו, כמו בגשמי שיש זמן לכל דבר לאכילה

טהרת מאמר טהרת המחשבה הקודש

לאכילה ושתיה ושינה אבל אנשימת האויר אין שום זמן קבוע כי זה חיות הפנימי המצטרך בכל רגע, ככה במצות התדירים המה חיות הפנימי של נפש ששייכים בכל זמן ועת, ומי שאין לו זה החיות או נמשך לו זה החיות מצדיקי הדור על בחינת נפשו.

ועוד יש חילוק כי המצות התלויים במעשה כמו התרי"ג מצות אם אינו גומר המצוה אין נקרא שלימות למשל אם מחסר מהתפילין, או מהד' מינים שבלולב או מחסר מהתפלה אפילו מהתורה כי צריך כל אדם לקבוע לו זמן קבוע לתורה וכתוב (תהלים ק"ו), מי ימלל גבורת ה' ישמיע כל תהלתו שתכלית השלימות שיהא בקי בכל חדרי התורה כמובא במסכת הוריות (דף י"ג ע"ב) ברבי שמעון בן גמליאל ור' מאיר ור' נתן עם מסכת עוקצין, ודרשו לה מהאי קרא למי נאה למלל גבורות ה' מי שיכול להשמיע כל תהלותיו עיי"ש. וככה השאר מצות, אבל מצוות התלויים במוח ובלב אין להם שום שיעור ושום גבול, כי בכל עת וזמן ובכל רגע שמקיים מצות הדביקות, או אמונה, או אהבה ויראה, שמתעורר בלבו על זה, נקרא מצוה שלימה, שלא מצינו בה שום שיעור ושום גבול כי המה אין להם סוף וחקר.

ועוד יש יתרון במצות שבלב, שיתר המצות אי אפשר לעשות שני מצות ביחד כאמרם ז"ל (ברכות דף מ"ט), אין עושין מצות חבילות חבילות, כי בשעה שקורא קריאת שמע אי אפשר לעשות ענין אחר, ובשעה שמתפלל אי אפשר ללמוד וכדומה כל מצוה מתרי"ג הוא ענין מיוחד, מה שאין כן מצות שבלב אפשר כולם לקיים ברגע אחד ובזמן אחד, שלזה כתבו הקדמונים שאהבה ויראה בגשמי אי אפשר להיות בזמן אחד, כי בשעה שמפחד מאדם אי אפשר לאהבו, וכן בשעה שאהבו אי אפשר לפחד ממנו כידוע בעומק השכל, מה שאין כן בקדושה אפשר להיות אהבה ויראה בפעם אחד, זכן לדבקה בו ואמונת ה' וזכרון ה' הכל יכול להיות בפעם אחד, ולא עוד אלא אצל כל קיום המצות התרי"ג אפשר לחבר אלו המצות לעשותם ביחד, כי המה מצות רוחניות שאין תופסים גבול, כי מחשבה הוא בחינת אין סוף כידוע לכן נאחזים ונתפסים ושייכים בצירוף כל מצוה.

ועוד היותר העיקרי שיתר המצות נקראים מצות נגלים שנתנו דוקא בנגלה, כמו לימדת התורה שמצוה ללמוד וללמד לאחרים, וכן תפלה ברבים, מצוה ברבים אשר מוכרח להיות בנגלה, המם כי אדם יסתיר עצמו עם איוה מצוה גם כן נקרא נגלה מפני שנעשו בעל כרחך בהתלבשות האיברים הנגלים מבחוץ, מה שאין כן אלו המצות המה נסתרים, לכן מובא (בוזה"ק נשא דף קכ"ג ע"ב) על הכתוב (דברים כ"ט) והנסתרות לה' אלקינו אינן יראה ואהבת שהמה נגד י"ה שבשם והנגלות אינן תורה ומצות שהמה נגד ו"ה שבשם, כי אהבה ויראה המה נגד י"ה של שם המשפיעים לוי"ה שבשם, לכן מפני שהמה מצות שבסתר, אשר אי אפשר לגלות לאחר ערך אהבתו ויראתו וגם אסור לגלות, לכן אין אחיזה באלו המצות לחיצונים, מה שאין כן יתר המצות כל זמן שלא תיקן אדם נפשו יש להם אחיזה במצותיו ח"ו.

פרק ב'

ו ד ע אחי כי עוד אמסור לך כלל גדול שיש שכל ומשכיל ומושכל, דהיינו כל אדם מישראל יש בו ניצוץ הקדוש שהוא הנקרא נפש המשכלת אשר שורשו אחוז בשמים ממעל וזה הניצוץ שבגופו הוא כמעט הכמות ואינו אפילו אחד מאלפי אלפים ורבי רבבות נגד שרש הנשמה שבשמים ששם הוא גדלה הנפש בלי לשער בשכלנו, והנפש שבגוף אחוז כמו שלשלת האחוז בשרשו התחתון בקצה העליונה וזה הסוד יעקב חבל נחלתו ועיין באור"ח הקדוש על הכתוב (דברים ד.) ואתם הדבקים בה' אלקיכם. והכתוב יעקב חבל נחלתו. ושורש זה הנפש הוא בשמים. וזה השורש שבשמים נקרא שכל, והנפש נקראת משכיל, והאור התלהבות והחשק והרצון והשתוקקות שיש לנפש לה' ולהתדבק בשרשו זה האור היוצא נקרא מושכל, ובשעה שזה האור עולה למעלה מתחבר זה האור ונעשה שם אש לבת אש גדול אשר נרגש וניכר לכל מלאכי מעלה ונשמות העליונים ובוזה האור הנקרא מושכל מתקשר בשרשו. ואם האדם הוא מתוקן בנפש והוא במעלה אז השכל העליון חוזר ומשפיע למטה ואז נאחזים בזה ומתדבקים בזה האור הרבה ניצוצי נשמות אחרים של צדיקים, ונשפע לכל אחד לפי ערך הודכותו. אהבה ויראת שמים ומסירת נפש כאמרם (מדרש שה"ש ה') פתחו לי פתח כחודו של מחט ואני אפתח לכם פתח כפתחו של אולם (ושורש הדברים תמצא בקיצור בשער הקדושה חלק ג' שער ד', ומכאן תוכל להבין הנכתב שם).

ו כל שרשי הנשמות יש להם שרש אחד הנקרא אילנא דחיי כמובא בווה"ק פ' מקץ (דף קצ"ג ע"א), והנשמה נקראת שמים כדאמרינן במסכת סנהדרין (דף צ"א:) יקרא אל שמים מעל (תהלים נח) זו נשמה ואל הארץ לרון עמו זה הגוף, וושה"כ (שם נ"ג) אלקים משמים השקיף, השקיפה הוא השתוקקות להשפיע, כי יותר ממה שהעגל רוצה לינק פרה רוצה להניק, והקב"ה משגיח משמים לשרש נשמות ישראל, אם יש משכיל בנפש המשכלת שדורשת אלקים ויהא אפשר להשפיע לה השפיעין דקדושה, אם כן בשעה שהקב"ה מביט לשורש נשמותיהם של ישראל, מביט העיקר בזה אם נמצא איזה משכיל בעולם שיש לו דעת לדרוש ולחפש אלקים שזה עיקר הכל ושרש כל הבריאה ושרש כל נשמות ישראל.

ו ה נ ה אצל כל מצוה צריך להיות מחשבה דיבור ומעשה. עי' בספה"ק דרך פקודיך המאריך בזה בגודל עמקות ואריכות לפי דרכו בקודש.

ו ה נ ה כל מה שירבה אדם להכין עצמו ומוחו ולבו לקיום המצוה או התפלה, ככה מושך ביותר הארה גדולה וקדושה נוראה בשמים, ויכול להיות שאלף אלפים יתפללו כאחת וכל אחד מתנענע עצמו וצועק כאחת, על כל זה לכל אחד נשפע לפי ערך נפשו וכונתו, וכדי שיתאמת אצלך הדברים אעתיק מווה"ק פרשת חוקת (דף קפ"ד ע"א) וז"ל, אמר רבי שמעון הכא בעינא לגלאה מלה, ת"ח כל מאן דידע לסדרא עובדא כדקא יאות ולסדרא מלין כדקא יאות הא ודאי מתערי לקב"ה לאמשכא מלין עלאין דמתכשרין (ס"א ואי לא לא אתכשר לגבייהו

טהרת מאמר טהרת המחשבה הקודש

לגבייהו) ולא אכשר לגבייהו אי הכי כל עלמא ידעי לסדרא ועובדא ולסדרא מלין מאי חשיבו דלהון דצדיקיא דידיעי עקרה דמלה ועובדא וידעי לכוונא לבא ורעותא יתיר מאלין אחרנין דלא ידעי כל כך, אלא אלין דלא ידעי עקרא דעובדא כולי האי אלא סודרא בעלמא ולא יתיר משכין עליהו משיכו דבתר כתפוי דקביה דלא טס באוירא דשגיוחא אקרי, ואלין דידיעי ומכווני לבא ורעותא מפקי ברכאן מאתר דמחשבה ונפקי בכל גזעין ושרשין בארעא מישור כדקא יאות עד דמתברכן עלאין ותתאין ושמא קדישא עלאה מתברך על ידיהון, זכאה חולקהון דהא קביה קריב לגבייהון וזמין לקבליהון בשעתא דקארו ליה הוא זמין לון בשעתא דאינון בעאקו הוא לגבייהו הוא אוקיר לון בעלמא דין ובעלמא דאתי הה"ד (תהלים צ"א) כי בי חשק ואפלטוהו אשגבהו כי ידע שמי, עכ"ל.

ו ת ר א ה מדברי הוזהר הקדוש איך שהכל תלוי בכונה ולפי ערך הכונה, ותראה אחי אהובי מה הוא גורם הכונה והאיך חילוק יש משמים לארץ בין המכוין דעתו ולבו בתורה ותפלה ובמצות ה' האיך גורם שעשועין דמלכא קדישא בכונתו הטובה, כי הכל בכונה תליא, וכל שכן אלו המצות אשר המה עיקרם תלויים במוח ולב שהמה אמונת ה' / אחדות ה' / יראה, ואהבה, ותשובה לה' / התבוננות בגדולת ה' / שאין בהם חלק המעשה רק כולו עולה כליל לה' על ידי מוח שהוא נגד היכל המקדש, כי אמר הכתוב (ירמיה ו') 'היכל ה' היכל ה' המה, שישראל הקדושים המה ממש היכל ה', ואמר שלשה פעמים היכל ה' נגד ג' חלקי נפש שהמה נפש רוח נשמה, גם בכל הפרטים הגם שאינו משיג רק מבחינת נפש, אפשר להעשות היכל ומשכן לה' על ידי תמימות לבו ונפשו הזכה שמתמם עצמו ומחמם עצמו לעבודת אלוקינו ברוך הוא וברוך שמו לעד.

ו ד ע אחי כי אין דבר בעולם שהיצר יקשקש עליו וימנע את האדם כמו מחובת הלכות שהמה מצות התלויים במוח ולב, מפני שאלו המצות המה משפילים ומכניעים היצר עד לעפר, כי המוח והלב המה שני מלכים המולכים בגוף, וכשהמה מתמלאים בעבודתו אהבה לה' או כל האברים לפני ה' יכרעו ויפולו ולכבוד שמו יקר יתנו, מה שאין כן אם עושה המצות בלי לב אז יכול להיות כי בשעת קיום המצוה ג"כ היצר הוא בעל הבית גדול בתוך לבו ומוחו, כי הוא רוכב על משכנא דמוח, וכן להיפך אין דבר שהיצר מתאוה אליה כמו לרדוף האדם במחשבות האסורות.

ו ד ע אחי כי הגם שישנם מחשבות בלי שיעור אבל בכללם המה ד' מיני מחשבות אשר מבבלים תמיד האדם, אחד אהבת רעות שהמה אהבה של כל מיני פגם היסוד ח"ו, או אהבת תענוג, אכילה ושתייה, או אהבת ממון, כולם המה משרש נפש הצומחת מקליפה של חסד מו' מדות שלהם, והשני, יראה רעה והוא שהיצר מטיל פחדים שלא יהא לו פרנסה או יחלה או כל מיני דאגות שונות ותיגות שהמה באים מהעדר אמונה ובטחון, ושלשי הקפדות ושנאה ששורשם מקליפה מגבורות שלהם להקפיד על אשתו ובניו ועל אחרים והיצר מקשקש על זה מאד, הרביעי גאות שהמה פניות חניפות ושקרים, ולמשול ולנצח

טהרת מאמר טהרת המחשבה הקודש עג

ולנצח חבירו. ולהראות מעשיו לבני אדם, ולשבח עצמו, ולהראות בקיאות ולמדנות וכדומה. שכולם המה מתפארת דקליפה שלהם ושרשם גסותא דרוחא. היפוך הענה והשפלות, אלו ד' מיני מחשבות הטורדים לאדם תמיד, (והשם ברחמיו ישמרניו מהם ומידם אמן).

א ב ל דע אחי כי הגב כי היצר הוא מלך זקן וכסיל אבל אין בכוחו לפעול פעולתו בלתי השתתפות נפש הבהמית עמו, שהיא גם כן שורשה מקליפת נוגה מחלק העשייה. והמה שניהם מתקשרים לטכס עצות על הנפש הקדוש נפש השכלית להורידה מכבודה ולהשפילה לשאול תחתית ולהביאה תחת ממשלתם, אבל לפי גודל ערך מעלת האי נפשא קדישא עדין ברעם גבורתם עודם חלושים מללחום נגדה, בפרט אם היא נפש שנחצבה ממקור יקר ונעלה או מצד אבותיו או מצד חינוך הקדושה שהיה לו, לכן יש עוד ליצר חברים שבבין בישין מארי דעטין דיליה, והן הנה דידוע מכל פגם שאדם סוגם ח"ו או בזה העבירה משליך ומוריד ניצוצי קדושה בין החיצונים והמה מתלבשין באלו ניצוצין ונבראים מזה מלאכי חבלה וקליפות, וכמו להבדיל על כל מצוה ממונה מלאך וכשאדם מקיים המצוה מסייעין אלו המלאכים כמובא בתיקונים (דף ק"א ע"א וע"ב) עיין שם, ככה בברוא אלו המשחיתים בפרט ח"ו בפגם ברית קודש עולה על כולנה שמזה נבראו יותר משחיתים מכל העבירות שהן הנה נגעי בני אדם אלו החיצונים שנבראו מעונותיה, והמה קיימין עליה דבר נש ככסלא לאוגיא ברכות דף ו' ועליהם אמר דוד כי סבבני כלבים עדת מרעים הקיפוני כארי ידי ורגלי (תהלים כ"ב) גם מזה הכתוב נרמו פגם הידים והברית, והעצה לזה אספר (שם) לשון זיכוך ואז יביטו יראו בי רק לבלי ליגע בי ח"ו וכן יתר הכתובים האמורים להלן

המה עקרין גדולים בתיקוני הנפש.

ו ע י ק ר עבודת בר ישראל, בזה העולם לעשות שני פעולות הא' להכרית אלו האויבים המסבבים אותו כל גופו ונפשו והעומדים על פרשת דרכים לחטוף או לינק מתורתו ותפלתו ומצותיו זה ראשית עבודת ישראל, וכל זמן שאינו מבער קוצים אלו מן סביב הכרם אז נפשו פגומה, וצריך ליתן דין וחשבון על כל משחית שברא שכולם יפרעו ממנו כי אין מוחתרין לו לאדם כלום.

ו ע ב ו ד ה שני' של בר ישראל, הוא לברר ולנקות ולהפוך נפש הבהמית גופא, וגם היצרא בישא להפכו לטובה, או לנקותם או לבררם או להכניעם על כל פנים בבחינתם לקדושה, והיו צדיקים אשר הגוף שלהם היו מאירים כמו הרבה נשמות מישראל, כמובא בעץ חיים (שער ט"ל פ"א) עיין שם על גופם של עשרה הרוגי מלכות איך שגופם יכול להיות בבחינת מיין נוקבין על שטהרו וצחצחו גופם שהיה בערך נשמות אחרות, וזה היה בדור התנאים, וגם בצדיקים אחרונים היו אשר היו מעידין עליהם צדיקי עולם שהיה מאיר גופם לערך הרבה נשמות ביחד, (עיין באוה"ח פ"ר' חיי שרה על הכתוב ותמת שרה, ועיין בספר נועם אלימלך פ"ר' תזריע על הכתוב וטמאה שבעת ימים), מצדיקים כאלו אין מה לדבר, כי אנו אין לנו שום השגה בהם ובמעשיהם ובעניניהם, ואנשים כערכינו כל עבודתינו כל ימי חיינו להכניע החומר והיצר תחת הקדושה ולואי שיסתפק זה לכל הפחות.

וְדַע אַחֲזֵי חֲבִיבֵי שָׁאֵלוּ הָאוֹיְבִים הַמְסַבְּבִים בְּרִצּוֹת ה' דְּרַכֵּי אִישׁ גַּם אוֹיְבֵי יִשְׁלִים אֹתוֹ. (משלי ט"ז) הַפִּירוּשׁ שֶׁהֵמָּה גַם כֵּן נֶעֱשׂוּ שְׁלִימִים, כִּי בְכָלוֹת אָדָם אֵלּוּ הָאוֹיְבִים מְסַבְּבִים שֶׁנִּבְרָאוּ מֵעֲוֹנוֹתָיו. אִזּוֹ לֹא דֵי שֶׁמְכַלֶּה וּמֵהֵתֵם בְּחִינּוֹת הָרַע שֶׁבָּהֶם, אֲלֵא שֶׁמָּהֶם וּמֵהַמּוֹנִיָּהֶם נִהְפְּכוּ וְנֶעֱשׂוּ וְנִבְרָאוּ מִלְּאִכִּים קְדוּשִׁים מִשְׁמֵשִׁים לְהַקְבִּיָּה בְּשִׁמוּשֵׁי קְדוּשָׁה. וְזֶה הַסּוּד (יּוֹמָא דָּף פ"ו ע"ב) שֶׁזְּדוּגוֹת נֶעֱשׂוֹת לֹר כּוֹכְיוֹת. כִּי אֵינִי לֶךְ שׁוֹם קְלִיפָה שִׁיחָא לֹר חִיּוֹת רַק מֵהַנִּיצוּצִין שֶׁמִּתְלַבֵּשׁ בּוֹ ע"י עֲוֹנוֹת הָאָדָם, וְאִם אָדָם עוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה אִזּוֹ סָר חֶלֶק הָרַע וְנִשְׁאַר רַק טוֹב, וְנֶעֱשֶׂה מִמְּלֶאךְ מִשְׁחִית מִלְּאךְ קְדוּשׁ וְהֵבֵן.

וְזֶה אֲשֶׁר רִמְזָה תּוֹרַתֵנוּ הַקְּדוּשָׁה (דְּבָרִים כ"ה) וְהִיא בִּהְנִיחַ ה' אֶלְקִיךָ לֶךְ מִכָּל אוֹיְבֶיךָ מְסַבְּבִיב בָּאָרֶץ, שֶׁהוּא הַגּוֹף הַנִּקְרָא אָרֶץ בְּכֵמָה מִקּוֹמוֹת כִּידוּעַ מְדַבְּרֵי רְבוּתֵנוּ ז"ל כְּמִוְלָל, אֵאמֹר הַכְּתוּב אַחֵר שִׁיחָא לֶךְ מִנּוּחָה מֵאֵלּוּ הַסְּבִיבִים שֶׁמְסַבְּבִים אוֹתְךָ שֶׁהֵמָּה עֲוֹנוֹתֶיךָ בְּעַצְמָם. אֲשֶׁר ה' אֶלְקִיךָ נוֹתֵן לֶךְ נַחְלָה לְרִשְׁוֹתָהּ, כִּי לֹא דֵי שִׁיחָא לֶךְ מִנּוּחָה מֵהֶם כִּי לֹא יִרְדְּפוּ אוֹתְךָ בְּרוּחָנִי וּבְגִשְׁמִי (כִּי כָל צְרוֹת הָאָדָם בְּעוֹה"ז וּבְבֹא הַכָּל מֵהֶם, כִּי אֵינִי שׁוֹם קְלִיפָה יִכּוֹל לִיגַע בְּאָדָם רַק מֵה שֶׁשִּׁיךְ לֹר וְאֵלּוֹי לְבַדּוֹ כְּמוֹבֵא בְּסִפְרֵי הַגְּלִילוֹת), רַק ה' אֶלְקִיךָ נוֹתֵן לֶךְ נַחְלָה לְרִשְׁוֹתָהּ, שִׁיחָא לֶךְ אֵלּוּ הָאוֹיְבִים נַחְלָה לְרִשְׁוֹתָהּ, שִׁיבְרָאוּ מֵהֶם מִלְּאִכֵי קְדוּשָׁה שִׁוְעִילּוּ לֶךְ לְכָל דְּבַר, אִזּוֹ תִּמְחָה אֶת זְכַר עַמְלֶק מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם זֶה הָאוֹיֵב הַפְּנִימִי שֶׁהוּא הַיִּצָר הַצִּיִּיד הַגְּדוֹל, וְנִפְשׁ הַבְּהִמִּית שֶׁלֶךְ שֶׁהֵמָּה תַּחַת הַשָּׁמַיִם, כִּי הַנִּשְׁמָה נִקְרָא הַשָּׁמַיִם, כִּידוּעַ מְדַבְּרֵי רוּז"ל (סְנֵהדְרִין צ"א ע"ב) (תְּהִלִּים נ"י) וְיִקְרָא אֵל שָׁמַיִם מְעַל זֹו נִשְׁמָה שֶׁהִיא מִשְׁכָּנָה בְּמוֹחַ וְהֵמָּה מִשְׁכָּנָם בְּלֵב וּבְכַבֵּד, לִכֵּן נִקְרָאוּ אֵלּוּ תַּחַת הַשָּׁמַיִם, וְאֵמֹר לֹא תִשְׁכַּח כִּי יֵשׁ לֶךְ עוֹד אוֹיֵב פְּנִימִי הָאוֹרֵב עֲלֶיךָ תִּמְחָה זְכַרוּ אֵלּוּ הַמַּחֲשָׁבוֹת, כִּי נִפְשׁ הַבְּהִמִּית יֵשׁ לָהּ חֶלֶק בְּמִדּוֹר הַמוֹחַ מִתַּלַּת כּוֹחֵין דִּילָהּ, כַּח הַמְעוֹרָר, וְכַח הַדְּמִיוֹן, וְהַזְּכָרָה, וְכַח הַמְעוֹרָר הוּא הַמְעוֹרָר לְכָל מִינֵי תַאוֹת בְּחַמְשָׁה חוּשִׁים שֶׁל אָדָם, כְּאֲשֶׁר יִבְוֹר בְּמֵאמֶר הַמְדוּת בְּעִיָּה, וְאָדָם שֶׁהוּא חִפְץ בְּעִבּוּדֹת ה' וּבְתוֹרַתּוֹ אִזּוֹ אֵינּוּ צִיִּית ח"ו לְכַח הַמְעוֹרָר לְעִשׂוֹת עִבְרִיָּה בְּפוּעַל, אֲבָל יֵשׁ כַּח הַזְּכָרוֹן שֶׁמְזַכֵּיר וּמִבְּיֵא לְאָדָם כָּל מִינֵי שְׁטוּתִים וְדַאגוֹת וְהַבְּלִים וְדִמְיוֹנוֹת שׁוֹא, וְלַעֲקוֹר וְלַהֲפֹךְ זֶה הַחֶלֶק הָרַע קֶשֶׁה מְאוֹד, לִכֵּן אֵמֹר הַכְּתוּב, שֶׁמִּלְּאִכְתֵּינוּ בּוֹזֵה הָעוֹלָם שֶׁתִּמְחָה גִּיכֵּ זְכַרוּ בְּחִינַת הַזְּכָרוֹן (שֶׁהוּא סוּד הָעֵלְאָת הַמַּחֲשָׁבוֹת שְׁמוֹבֵא בְּדַבְּרֵי תְּלִמִּידֵי הַבְּעֵשֶׂט זִי"ע — אֲשֶׁר אֵינִי לְנוֹ עֶסֶק בּוֹזֵה) וּמִלְּאִכְתֵּינוּ רַק לְדַחּוֹת זֶה הַכַּח הַמְזַכֵּיר מִמַּחֲשָׁבוֹתֵנוּ וְלַהֲתַדְבֵּק בּוֹכְרוֹן שֶׁל מִצְוֵי חֲכָרוֹן הַשֵּׁם.

וְזֶה מְבֹוֹר מְרַבִּינוּ הָאֲרִיז"ל שֶׁלִּכֵּן סוֹבֵל הַגּוֹף חֵיבוּט הַקֶּבֶר וְרִימָה וְתוֹלַע מִפְּנֵי שֶׁהַגּוֹף עִיקְרוֹ מִנִּפְשׁ הַדּוּמָם וְלְכָל הָעִבְרִירוֹת נֶעֱשׂוּ הַפְּעוּלוֹת עַל יְדוּ, כִּי בְּלִתֵי הַתְּלַבְּשׁוֹת הַגּוֹף אֵי אֲפִשֶׁר לְפַעוֹל שׁוֹם עִבְרִיָּה, לִכֵּן הַגּוֹף גִּיכֵּ מוֹשֵׁךְ לְכָל מִינֵי תַאוֹת דִּילָיָה, וְאֵמֹר שֶׁם שְׁכוֹלָם כּוֹנְתָם רַק לְטוֹבָתָם הֵן הַנִּפְשׁ הַבְּהִמִּית, וְהֵן הַיִּצָר, וְהֵן הַגּוֹף, וְהֵן אֵלּוּ הָאוֹיְבִים הַמְסַבְּבִים שְׁכָל מֵה שְׁאָדָם חוּטָא בִּיּוֹתֵר מִמְּשִׁיךְ לָהֶם ח"ו חִיּוֹת וְהַשְּׁפָעוֹת בִּיּוֹתֵר וְזֶה נִרְמָז בְּפִסּוֹק עַל גְּבִי חוֹרְשִׁים (תְּהִלִּים קכ"ט) ג' ב' י ר"ת ג' ו' פ' - ב' ה' מ' ה' י צ' ר' שׁוֹה לְמַעַלָּה מִזֶּה, כִּי בְּהֵמָּה שֶׁהוּא נִפְשׁ הַבְּהִמִּית מְלוּבֵשׁ לִיצָר וְהַגּוֹף מְלוּבֵשׁ לְנִפְשׁ הַבְּהִמִּית

טהרת מאמר טהרת המחשבה הקודש עד

הבהמית. ואמר על גבי על אלו השלשה עוד חרשו חורשים — שהוא לשון מחשבות שאלו המסבבים גיכ חשבו מחשבות עלי. שהמה על גבי בניל האריכו למעניתם כי למה חסר להם כל זאת ואמר למעניתם שהוא לטובת עצמם לקבל שפע ויניקה ח"ו — ואמר ה' צדיק קיצץ עבות רשעים — שזה רומז על אלו השלשה רשעים, גוף-בהמה-יצר. המסבבים. —

יבשו ויסוגו אחר כל שונאי ציון. ציון הוא כמספר יוסף שהמה הקליפות המפתים ח"ו לפגם הברית. שנקראו שונאי ציון. לכן נמשלו לחציר גנות המסבב הבית מעל גביו כמו אלו שהמה על הגוף ואמר הקרא כמו חציר גנות שקדמת שלף יבש שעוד מקודם שעוקרים החציר נתיבש שם על הגג. ככה אנו מבקשים רבושיע אל תמתין שאנחנו נקצר אותם רק המה יתיבשו מעליהם ויכלה הלחלחות והחיות מהם אמן. ונח"ל שכתבנו למעלה ששורש לכל המחשבין בישין המה ארבע שהמה אהבה רעה. יראה רעה. שנאה. גסות ארוחא. אשר באלו המידות והמחשבות רודף היצר לאדם בעזרת הניצוצין שהמה בידיו. ועל זה מרמז הכתוב (שמות ט"ו) אמר אויב ארדוף. כידוע מסיי כי סתם אויב נקרא היצר שבאדם. והוא מושפע מהיצר הגדול הסיים הממונה על כל יצרין בישין. ואמר האויב הגדול ארדוף לנפש הקדוש. ואמר מה רבותא שארדוף. ואמר אשיג גם כן. אשיג ר"ת אהבה. שנאה. יראה. גאות. באלו המחשבות אשיג אותו. ולא עוד אלא אחק שלל. זה השלל שלי. שאלו הניצוצין שנשבו בידי אחק אותם להיצר ולנפש הבהמית בהמה יסיעו להם להשפיל נפש דקדושה מכבודה הרמתה ח"ו. ואמר תמלאמו נפשי. שהוא נפש הבהמי שהוא שלי אמלא אותה מאלו הכוחות רעות. אריק חרבי. דידוע מזוהר הקדוש בכמה מקומות הנעתקות במאמר פגם היסוד. אשר היצר הממונה על פגם הברית נקרא חרב נוקמת ברית (ויקרא כ"ו) הוא שעמלק נטל חרב וחתך מילות וזרקם כלפי מעלה. שעל ידי פגם הברית נתגבר כח עמלק ח"ו שהוא יצר של אמונה. שברית ואמונה המה תרין רעין דלא מתפרשין לעלם. (כמובא בזוהר איהי אמת ואיהי אמונה שהוא מלכותא קדישא ויסוד ומלכות כחדא שריין). לזה אריק חרבי שהוא חרב נוקמת ח"ו. בזה אריק את האדם בפגם הברית. שהמה בכללות פגם עינים ומחשבות. ופגם ברית ח"ו. ועל ידי זה תורישמו ידי. לא כמו שאתה נפש הקדוש חושב לירש ממני אלו הניצוצין ולהפכם לטובה. כמו שכתבתי למעלה על הכתוב אשר ה' אלקיך נותן לך נחלה לרשתה. עיין לעיל. אלא תורישמו ידי שהוא קליפת עמלק ראש כל חיילין של היצר כי ראשית גוים עמלק (במדבר כד) והוא נקרא יד הרשע. וכתוב (שמות י"ז) כי יד על כסיה מלחמה לה' בעמלק מדור דור. תחת זה היד הרשע שהוא ידים ידי עשו ורא בישא.

ועוד תורישמו ידי כידוע מסיח שיש יד עיתים לטובה וכן להיפוך יד עיתים לרעה ח"ו. שהוא זמן ירדת האדם מקדושה והנקרא נפילה לנפש ח"ו. כי

טהרת מאמר טהרת המחשבה הקודש

בעידן עצבות ודאגות מתגברים עליו המחשבות והבלבולים מכל צד שאין לו כח ומוח ללמוד ולהתפלל ולעשות שום דבר, כל זה נכלל בי"ד עתים לרעה אשר או צריכים רחמים גדולים שלא ליפול ביד היצר ח"ו, ועל זה אמר תורישמו ידי, שהוא י"ד עתים שלו ח"ו שאז אחטוף לנפש הקדוש ברשתו ח"ו.

ומה הוא התשובה של נפש הקדוש להיצר המלך הגדול שבא ברעם גבורותיו ועיוזו נוראותיו והבהלות והפחדים דיליה. כי הנפש הקדוש באמת נבהל ונפחד מאלו הדברים, הגם שאין אדם מרגישו, כמו שמובא בספר חובת הלבבות שער יחוד המעשה פרק ה' שחסיד אחד פגע אנשים ששבו בשמחה גדולה מנצחון מלחמה, ואמר להם אל תשמחו כל כך כי לא נצחתם רק מלחמה קטנה ועוד לפניכם מלחמה גדולה, ושאלו אותו מהו, המלחמה הגדולה, אמר שזה מלחמת היצר, ותשובה של הנפש היא נשפת ברוחך כסמו ים ולבאר זאת מוכרח אני להקדים לך איזה הקדמות ברישא בע"ה.

ד ע אחי חביבי כי ידוע לך מהכתוב (איוב י"א) פרא אדם יולד, ואמרה תורה (בראשית ו') וכל יצר מחשבות לבו רק רע כל היום, כי ב' חללים יש בלב כדכתיב (קהלת י') לב חכם מימינו ולב כסיל לשמאלו כאמרם ז"ל (בברכות דף ס"א), ויצר טוב משכנו בחלל ימין של הלב, ויצר הרע בחלל שמאל, וכתיב (תהלים ל"ז) צופה רשע צדיק ומבקש להמיתו, הכוונה שהרשע היצר צופה לצדיק היצר טוב ומבקש להמיתו, שעל זה אמרו רז"ל (סוכה נ"ב:) יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום.

ואל יקטן בעיניך דבר זה כי ממש כפי מספר ימי אדם ככה מתגבר היצר על האדם בכל יום בתחבולות אחרות, לאפוקי מי שכבר יצא מכלל וגדר אדם ונחשב לבהמה ממש לפי מעשיו, אין צריך עוד היצר לערוך תחבולות כנגדו כי בעצמו רק ורודף אחר יצרו הרשע, משא"כ מי שעוד בגדר אדם נחשב מתגבר עליו יצרו ממש בכל יום בכל מיני תחבולות שונות ובכל מיני עמקות הרע שלו, כי כמו שיש עומק טוב ככה יש עומק רע.

והנה היצר אינו גוף ואינו מדבר אל האדם בלבד גופני כי הוא שכל נפרד למעלה מערך נפש הבהמית והוא מתלבש באדם במוחו ובלבבו, כי כמו שיש לאדם בר ישראל כח המעורר מצד הקדושה שהוא שכל אלוה עליון שרש הנפש שמשפיע לשכל נפש המשכלת התחתון כח התעוררות על ידי אור המקיף שמקיף לאדם בחינת יחידה וחיה כידוע שבוקעים בלב ובאיברי הגוף כמבואר בעץ חיים שער ה', ומשם נמשך לאדם התעוררות התשוקה ואהבה וחמדה לה', או למצות ה', ולהתחבר עם חכמיו ויראיו, ולמסור נפשו על מצותיו, כל אחד כפי ערך שורש נפשו, וכפי ערך הזדככות איבריו, או כפי ערך ששורה ומתגורר בין חכמים ויראים שמכחם נשפע עליו ג"כ מאור ה' להקיצו משינה ותרדמה, כמאמר החכם (משלי י"ג) הולך את חכמים יחכם, ואמרו רז"ל (ילקוט סי' תתכ"ד) אפילו רשע המתדבק לצדיק נעשה כמותו, ולפעמים גורם התעוררת

טהרת מאמר טהרת המחשבה הקודש עה

התעוררת כח חינוך הטוב מפאת אבותיו וממלמדיו שמושרש בו. שעל ידי דבורים הטובים נורע ונשרש רשימו דקדושה בלב אדם שזה הרושם אינו בטל. לכן לא יתראש אדם להורות ולהדריך תמיד בניו ותלמידיו, כי כל דיבור אינו נאבד, וסוף כל סוף יצאו הדיבורים מכח אל הפועל על ידי מפעלות אלקינו המתקן נשמת עמו שלא ידח ממנו נדח, וגם באלו שכבר נפלו והשתקפו ח"ו בבחינת רשע עליהם ג"כ אמרו רז"ל רשעים מלאים חרטות, וזה מהתעוררות אלקי העליון על כל, בסוד (שיר השירים ב') משגיח מן החלונות מציץ מן החרכים, ואמרו רז"ל בברכות (דף כ"ט ט) אפילו בשעה שהם עוברים על דברי תורה יהיו כל צרכיהם לפניך, עיין מזה בחבורינו שומר אמונים מאמר השגחה פרטית פרק כ"ז, וכמו שיש לנפש השכל זה הכח המעורר העליון, וככה יש לנפש הבהמית כח המעורר התחתון, (הגם שזה התעוררות גם כן נמשך מהיכלות הקליפות ומראש המרכבה שלהם רח"ל כי ממש זה לעומת זה עשה אלקים), והיצר מתלבש בכח המעורר שיש לנפש הבהמית, אשר נדבר מזה במאמר המדות, וכח המעורר מעורר לאדם לחשוב ולחמוד ולדבר ולפעול ולעשות דברים רעים וזרים בעיני ה' הכל על ידי כח המעורר של נפש הבהמית שמתלבש בו היצר רח"ל. וכבר הקדמתי לך שהחילוק הגדול בין קיום מצות המעשיות לקיום המצות התלוים במוח זלבי, כי על ידי מצות המעשיות כשאדם עושה או שורה קדושה העליונה על זה האבר שמקיים בו המצוה, מה שאין כן מצות הלב, והנה הלב הוא מלך על כל האברים, לכן כשאדם מתלהב בחשק נמרץ לעבודת ה', נתמלא הלב בקדושה העליונה, הלב מפשט וממלא כל האברים לפי ערך השיעור החשק, ולפי אריכותו ושהייתו אצל אדם, כאשר תראה מדברי השער הקדושה שהבאתי למעלה.

והנה כפי הטבע אש הטביע הבורא ברוך הוא בהאדם הקטן אשר אי אפשר בטבע לחשוב שתי מחשבות כאחד, מה שאין כן אצל הבורא ב"ה וב"ש כתוב (תהלים ל"ג) היוצר יחד לבם המבין אל כל מעשיהם, יחד ברגע אחד ובסקירה אחת. והנה האדם בשעה שמתגבר יצר הטוב ומעורר לנפש הקדוש ובהתעורתו דלתתא ונמשך על ידי זה התעורתו דלעילא להתלבש זה התעורתו במחשבתו כמובא בשער הקדושה בפרק הנבואה עיין שם, אז נכנע כח הרע ונעקד כגדי תחת היצר הטוב, והוא נעשה המושל, כי הכל בכוונה תליא בגוף האדם הקטן, ונתקיים בו (בראשית ד') ואלו תשוקתו ואתה תמשול בו, וזה אם תיטיב שאת שמתנשא הנפש הקדוש ונעשה למלך ומושל על הגוף לפי שעה, ואם ח"ו לא תיטיב או לפתח חטאת רובץ רובץ תחת יצרא בישא, לכן אם מתגבר היצר ח"ו ומתלבש במוחו ולבו לחשוק או לחשוב, לא מבעי ח"ו שחושב בדבר עבירה או ח"ו נעשה פגום טמא ומטומא בזה השעה ונפשו בערה ושכלו תקוע ומתלהטת בגיהנם ונעשה מרכבה ממש לכל מיני סטריין בישין ח"ו. רק גם מי שמשקיע שכלו בעניני גשמי כאמרו הקדמונים ז"ל בספרים שאין לך דבר רשות לבר ישראל אלא מצוה או עבירה, כמובא בספר חובת הלבבות שער עבודת האלקים פרק ד'

טהרת מאמר טהרת המחשבה הקודש

עיי"ש. וכן מובא בספר עשרה מאמרות להרמ"ע ז"ל מאמר חיקור דין חלק א' פרק כ"א ז"ל לפעולת אדם בדבר שפתיו וכל יצר מחשבות לבו לא שמענו בלתי אם שתי יצירות ולהן ב' שבילין אחד טמא ואחד טהור שכנגדן אמרה תורה עשה ולא תעשה. ואפילו דברי הרשות יחשבו גם הם מצות קלות למי שמקיים בעצמו בכל דרכיך דעהו. ומצוה כגון יז לגבי חובה רשות קרינן לה. וההפך בהפך. עכ"ל.

והרי גם בדברי רשות כל מחשבה שמותר שהוא אפשר לאדם מבלעדה אם היה לו אמונה ובטחון לה' שכל מה שצריך לבא לו יבא ממילא כאמרם ז"ל במסכת (סוטה דף מ"ח:) כל מי שיש לו פת בסלו ואומר מה אוכל למחר אינו אלא מקטני אמנה. וראה כמה מגיע קדושת ישראל וכה אמונתם. והמשקל והמאזניים הוא ברקיע ששם נצטייר כל מחשבה וכל דבור של אדם מכל ימי חייו כאשר יבואר במאמר מארי דחושבנא ברצות ה'. וכל מחשבה שהוא מותר נחשבת בערך לעבירה. הן בהילוך בתענוגי עולם והבליו. והסיפור חדשות ולהתבונן בהם. וכדומה כל מיני מחשבות בטילות. כל אלו המחשבות מצטיירים ומתרשמים במוח בשכל העיוני של נפש הבהמית שמשכנה גם כן במוח מצד חלק הרע. וכל מה שמרבה להרהר ולהתבונן בשטותים והבלים מתרבה זה הרשימו ומתגבר כח השכל העיוני של היצר ונפש הבהמית.

והנה להיות שאדם פרא יולד ומקטנותו עד גדולתו רוב ימיו הולכים בשטותים והבלים הבלי הבלים. ולחשוב כל מיני דמיונות ושטותים והבלים. וכל אלו המחשבות והבלים מונחים במוח כמו תיבה סגורה בזבל וסירחון רח"ל. וכח המעורר מעורר לכה הזכרון שבמוח שהוא חברו משלשה כוחות שבכתי המוח המובא בתיקונים דף קכ"ו סוף ע"א. וכח הזוכר ממציא לאדם שטותים והבלים כל היום. הן בשעת הלימוד והן בשעת התפלה — וקיום המצות כמו שתראה שפתאים נופל לאדם בשעת לימוד או תפלה איזה שטות והבל ענין שהיה מכמה שנים מקודם. וזה על ידי כח הזוכר מהשפעת הרע. ובהמשך הזמן בפרט בהצטרף חטאת נעוריו גובר על נפש השכלי. ויש לו כח גם בהתלבש הנפש הקדוש בפה לומר דיבורים של קדושה אבל כח הזוכר עושה את שלו ואינו נבהל ונסוג אחור ממנו ומזכירו כל מיני שטותים והבלים. אם לא בהתגבר עליו בכח מסירת נפש לדחותו מעליו בסיוע הבורא ב"ה אז נכנע ונתכסה לפי שעה. כי לעקור אלו המחשבות צריך להשתמש בכלים אשר יבוארו לקמן בע"ה.

ועכ"פ נדבר בפרטי טרדות המחשבות אלו. המתחלקים לכמה פרטי בני אדם כי יש אנשים אשר נתגבר עליהם טרדות מחשבותיהם אשר יום ולילה לא ישקוטו מטרדות מחשבותיהם הרודף אותם. אשר מרביי הדאגה והטרדה נפלו לחולת הרעיון ח"ו. אשר ע"ז אמרו רז"ל ירושלמי (שבת פ"ד הלכה ג') כל ח"ל זה רעיון ח"ו אי"כ נראה שהוא קשה מכל מיני צער שבעולם. והסיבה המביא לאדם לידי זה. יש בכמה מיני אופנים. או מחמת איזה צער ל"ע שלא נתן בלבו אמונת בטחון הבורא ב"ה שהכל מעם ה'. ולהתגבר את עצמו על כח מחשבתו ולשום בטחונו על השם הטוב אם לפניו

טהרת מאמר טהרת המחשבה הקודש עו

טוב וכו', או מסיבות ואופנים אחרים ה' ישמרינו, ועיקרו שבעיקרים הוא בא להרוב בני אדם מחמת דאגות וטרדת הפרנסה לטרופ טרף להביא בביתו.

וזה הפרט נחלק לשנים. אחד הרוצה להרבות קנינים ונכסים כדרך בני אדם אשר אם יש לו מנה רוצה מאתים, ועל זה כתבו רז"ל (אבות פ"ב) מרבה נכסים מרבה דאגה, ולמה לך הפתי להרבות נכסים, והלא כל מי שיש לו לחם לאכול מידי יום ביומו גם כן חי על פני אדמה כמותך, ואינו מועיל לך ריבוי הנכסים רק להרבות דאגותיך לערבב מחשבתך, אם לא מי שהקב"ה מרבה לו הנכסים ממילא בלי שום דאגה וטרדה ויש לו דעת לעסוק ולהרבות במצות ה' בודאי אשרי לו אבל מעוטא דמעוטא הנה. והפרט השני אשר אצל רוב העולם הוא אשר עונותיו או גלגוליו גרמו לו שפרנסתו יהיה בדוחק בצער בעמל ולרוץ בחוצות ובשווקים.

ועל ידי דאגת פרנסה מתרבה הרהורים שבמחשבתו עד שאין לו מנוחה והשקט במוחו לא ללמוד ולא להתפלל, וכן אין לו שום ישוב הדעת לעיין בשום דבר מחמת רדיפות וטרדות מחשבות משעה לשעה ומזמן לזמן, רק החילוק בין שני כתות אלו הוא, כי מי שמטריד מחשבותיו בבחירתו הרע להרבות קניניו על פני האדמה כמאמר הרמב"ם ז"ל בהקדמתו לסדר זרעים.

וזה נשאר בכאן שאלה אחת והוא שיוכל האדם לומר כבר אמרתם שהחכמה האלקית לא המציאה דבר לריק אלא לענין, וכי כל היצורים שמתחת גלגל הירח הנכבד מהם הוא האדם, ותכלית האדם לצייר לנפשו המושכלות, וא"כ מדוע המציא הקב"ה כל האנשים אשר לא יציירו מושכל לנפשם, ואנו רואים שרוב בני האדם ערומים מן הערמה וריקים מן החכמה מבקשים התאוה, ושהאיש החכם המואס בעולם הוא יחיד בין רבים, לא ימצא אלא אחד בדור מהדורות, התשובה ע"ז שהאנשים ההם נמצאו וכו' להיותם משמשים לאחד ההוא, שאילו יהיו כל בני אדם מבקשים חכמה נשחת תיקון העולם ואבד מין בע"ח מן העולם בימים מועטים. מפני שהאדם חסר מאד ויצטרך לדברים רבים והי' נצרך ללמוד החרישה והקצירה לדוש ולטחון ולאפות ולתקן כלים למלאכות האלה וכו' וכן יהי' צריך ללמד הטויה והאריגה וכו'. ללמוד בנין וכו' ולעשות למלאכתו כלים האלה וכו' ואין בחיי משותלח מה שיספיק ללמוד אלו המלאכות וכו' ומתי יהא מוצא פנאי ללמוד ולקנות חכמה, ע"כ נמצאו שאר בני אדם לתקן אלו המעשים הצריכים אליהם במדינה כדי שימצא החכם צרכו מזומן ותתיישב הארץ ותהי' החכמה מצויה, ומה טוב אמר החכם לולא המשתגעים נשאר העולם חרב, שאין בעולם שגעון דומה לשגעון האדם, שהוא חלוש הנפש ודל ההרכבה והוא נוסע מתחלת הגליל השני מז' גלילות הישוב עד סוף השישי, והוא עובר ימים בימות החורף, והולך בארץ תלאובות בזמן החורף והקיץ ומסתכן בנפשו לחיות השדה ולרמשים כדי שירויה דינרים, כשיקבץ כלום מן הזהובים שמכר בהם כח נפשו השלם ויהי לו מהם חלק, יתחיל לחלוק אותם על אומנים לבנות לו יסוד על טבור הארץ בסיד ואבנים כדי להקים עליו קיר שיעמוד שנים

טהרת מאמר טהרת המחשבה הקודש

שנים רבות, הוא יודע שלא נשאר משני חייו מה שיוכל בהם לבלות בנין העשוי מן הגמא, היש שטות ושגעון כזה, וכן כל תענוגי עולם הם הוללות וסכלות גמור אבל הם סיבה לישוב העולם וכו' ואם יאמר איש שהרי אנו רואים שוטה וכסיל והוא שוקט בעולם ולא ייגע בה ואחרים עובדים אותו וכו' אין הדבר כאשר יחשוב שמנחת הכסיל הוא כמו כן עובד וכו' ואעפ"י שהוא נח ברוב ממונו או רכושו יצוה לעבדיו לבנות ארמון כליל יופי ולנטוע כרם חשוב וכו' ואפשר שיהיה הארמון ההוא מזומן לאיש חסיד יבא באחרית הימים ויחסה יום אחד בצל קיר מן הקירות ההם ויהיה לו סיבה להנצל מן המות או יקחו מן הכרם ההוא כוס יין ביום אחד לעשות ממנו צרי הנקרא טריאקא וימלט בו מן המות איש תמים ושלם אשר נשכו האפעה וכן מנהג הקב"ה וכו' ע"כ ל. א' אדם כזה כל מחשבותיו וטרדותיו לעבירה נחשבים לביטול הזמן ממש, כי מי הביאך לכל אלה אתה הכסיל היה לך להסתפק במה שיש לך, ובאלו הזמנים והרגעים היקרים לעסוק בתורה ובמצות אלקינו להכין לנפשך צידה לדרך הגדול והנורא אשר מוכן לך, כמאמר מר עוקבא במסכת כתובות (דף ס"ז): אורחא רחיקתא ווודאי קלילי פירוש הדרך הוא רחוק והצידה לדרך הוא פחות ומועט, אמנם הכת השני אשר מגיורת הבורא נגזר עליהם להיות טרודים בצער ובעמל הפרנסה בודאי לא יענשו על זה ח"ו כי אין הקב"ה בא בטרוניא עם בריותיו, אדרבה הוא לו זה הצער והעוני והבלבול הדעת לתיקון הנפש נחשב אם מקבל באהבה, ותעיין בחבורינו שלחן הטהור כמאמר אמונה ופרנסה דרושים ארוכים ונצרכים בענין זה.

אמנם בודאי אם גם לכת זו אם יש לו אמונה שלימה בה' שבדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו ומבקש ומתחנן לה' שלא יבלה שנותיו בהבל וריק ויהא לו פנאי לעבודת ה', ובכל עת ובכל זמן שזמנו פנוי אינו הולך בטל לדבר ולפטפט שטותים והבלים ודברים של מה בכך רק עוסק בתורה ותפלה, אז הקב"ה ברוב רחמיו בודאי עוזר לו בהמשך הזמן בישועה גדולה שיהא פנוי ממש לעבוד ה', ועל כל פנים המחשבה הטובה והרצון שלו גם כן ענין גדול ונורא וטובה עצומה לנפשו כי הוא ענין בגדר החולי שמרגיש עוד ביסוריו, ואז בודאי יש תקוה לאחריתו להתקרב לה' ממש, אם לא יתיאש ויתן תמיד אומץ וחוזק לנפשו באמונה ובטחון, וכן מי שרוצה לזכור בה' והיצר מכניס בלבו דאגות הפרנסה והוא מבטל אותם לזכור באמונת ה' גם כן מקיים מדות ל"ה (דברים ח') השמר לך פן תשכח ומצות עשה וזכרת את ה' אלקיך שהמה ממ"ע של בחינת מחשבה ואשרי לו וחלקו וגורלו.

והפרט הלישי שאינו כל כך טרוד בעסקיו ומספיק לו זמן לקבוע עתים לתורה איהו שיעור ביום ובלילה, וזה גם כן נחלק לשתי בחינות, יש אשר מחשבותיו מטרידים אותו גם כן בשעת הקביעות עתים לתורה ולתפלה, ויש אשר יש להם סיוע מן השמים או שיש להם חושים יותר חזקים שבזמן שקבוע לתורה ועבודה, יוכל להעמיק דעתו בענין שלומד ועוסק שזה בודאי ישועה ועזר מן ה' והפרט

טהרת מאמר טהרת המחשבה הקודש עז

והפרט הרביעי הוא מי שעזרו ה' להיות בתורה ה' אומנתו ואין לו עסק אחר, וזה גם כן נחלק לכמה פרטים עד כמה התמדתו בתורה ועד כמה שקוע

בעומק מחשבותיו בתורה או מצות או תפלה כי על שלשה עמודים קיימא עלמא.

והנה הן שני כתות הקודמים שמלאכתם ופרנסתם במסחרי העולם או בעסק אומנתם, ומחשבתם טרודים ומבוהלים כל היום, וכן אותם שזכו לקבוע עתים לתורה ולעבודה, או הגם אתה בר ישראל אשר תורתך אומנתך, אל תחשוב באם אתה עוסק בתורה הגם כמה שעות ביום או אפילו כל היום וכבר אתה בעיה במדרגה שתוכל להשקיע מוחך כל היום בתורה וגם אם כל מחשבותיך גם כן רק לתורה כל היום, לא תחשוב שבזה כבר עקרת כל המחשבות והתיבה של זבל ופרש הנקבע כמחך מילדותך, ובפרט המחשבות שהמה ללאוין גמורים נחשבים, שהמה שנאה והקפדה בלב אפילו על רגע, והרהור עבירה, והסתכלות עבירה שמצטיירים גם כן במחשבה, והרהור גאות שהוא לאו ועבירה גדולה כאילו בא על עריות כולם, והרהורי תאות גשמיות המותרות, שמביאים ג"כ לידי הרהור ומעשה רע וכיון שאוהב מותרות, אשר שקול זאת במשקל אלקיננו, גם כן לעבירה, כי מה חילוק בין המצוה של קדושים תהיו (ויקרא י"ט) שאמרו רז"ל (יבמות דף כ'). קדש עצמך במותר לך, ובין מ"ע של הנחת תפילין, זה וזה מצות אלקיננו, וכבר האריכו בזה חכמי המוסר בספריהם, ומכל אלו המחשבות הפסולות נבראו ונוצרו קליפות גסות כאשר כתבתי בזה במאמר הקודם, והמה שקועים במוח בשכל העיוני ונמסרים ביד היצר כל המחשבות אלו, כי באם כבר היו נתקנים אלו המחשבות אז בעדן תורה ותפלה היה אוהזך חיל ורעדה ופחד ה' וגודל אהבתו בלי שיעור, וכן כל היום ולילה היה לבבך בוער כאש שלהבת לעבודת אלקיננו בלי רפיון.

וכל זמן שעדיין לא הגעת למדה זו עדיין לא תקנת עוד אלו המחשבות וכל שכן שנחשב כמה אנו רחוקים בתכלית מכל זה.

וכל שכן מי שתקפו וגברו עליו מחשבותיו וגם הרהורי עבירה שמתגברים עליו בחזק ובאומץ, והרהורי מינות ח"ו, והרהורי שנאות והקפדות, וכש"כ גאות וישות ובקשת הכבוד, וכל מיני הרהורי תאות ושטותים ותענוגי עולם הזה ורעותא דליבא אם לא יחוס וירחם על נפשו לטכס עצה ותחבולה על זה, בודאי רחמנות גדול עליו ובאיזה אופן תקום קדם מרן דכלא עלמא אנת נפש הקדוש והנורא אשר שרשך גבוה ממלאכי עליון מלאכי השרת הנוראים, איך נתפשט בהבלי ושטותי העולם כל כך בשביל פרנסתך ויצרך בישא.

ועכשיו נכתוב בעיה עצות ודרכים איך לעקור אלו המחשבות לטרדם ולהמיתם ולהשמידם ולבערם מלבו ומוחו ולבטל כח וחיות הקליפות שנבראו מהם שלא יהא להם כח למשול עליו ולבלבל מחשבותיו. ד ע אחי אהובי שלעקור ולשרש מחשבות הטורדות לאדם בחזק יד בפרט המחשבות

טהרת מאמר טהרת המחשבה הקודש

של עבירה שמונחים ומסודרים בתיבת המוח וטורדין ומקשקשין ומשולבות חד בחבריה זה מושך לכאן וזה מושך לכאן והבן הדבר, והנה ראשית כל דע אחי שבלתי אפשר לעשות שום פעולה והתחלה בלתי התעסקות בתשובה בלב נשבר דכתיב (תהלים נ"א) זבחי אלקים רוח נשברה וגו' האי קרא אוקמוה דרעותא דקב"ה לא אתרעי בקרבן דב"ג כאלו הקריב כל הקרבנות כולם. כי זה היה עיקר פעולת הקרבן התשובה ולב נשבר בשעת הקרבה, כמובא בווהר הקדוש. פרשת פנחס דף ר"מ ע"א וז"ל רבי אבא פתח זבחי אלקים רוח נשברה וגו' האי קרא אוקמוה דרעותא דקב"ה לא אתרעי בקרבן דב"ג על חובוי אלא רוח נשברה, ובני נשא לא ידעי מאי קאמרי, הכי שמענא מבוצינא קדישא דכד אתי ב"ג לאסתאבא בחובוי אמשיך עליה רוח מסטרא דמסאבא ואתגאי על ב"ג ושליט עליה לכל רעותא וההוא סטרא מסאבא אתגבר בחיליה ואתתקף ושליט עליה לרעותיה, אתי ב"ג ושליט עליה לאתדכאה, מדכאין ליה, בזמנא דהוה בי מקדשא קיים אקריב קרבניה כל כפרה דיליה תלייא עליה עד דאתחרט ותבר לההוא רוח מגו גאותא דיליה ומאיך ליה ודא הוא תבירו דההוא דרגא דמסאבא וכד אתבר ההוא רוח מסאבא וקריב קרבניה דא איהו דאתקבל ברעוא כדקא יאות ואי לא אתבר ההוא רוח לאו קרבניה כלום ולכלבי אתמסר דהא קרבנא דא לאו דקב"ה אלא מכלבי ובג"כ זבחי אלקים כדקא יאות הוא רוח נשברה דיתבר ההוא רוח מסאבא ולא ישלוט, ועל דא מאן דיתבר ליה כדקא יאות עליה כתיב (תהלים ע"ח) רוח הולך ולא ישוב, ליהוי ההוא גברא באבטחותא דלא יתוב לגביה לעלמין הה"ד ולא ישוב, לב נשבר ונדכה ההוא גברא דלא אתגאי ולא אתענג בענוגין דעלמא אלקים לא תבוה ביקרא איהו לגביה, עכ"ל.

והנה פעולת הקרבן הי' שירד אש הרוחני משמים לשרוף כל לכלוכית ועכירות שבנשמתו ולקרבה אל האלקים, (עיין ברמב"ן הקדוש פר' ויקרא על הכתוב נפש כי תחטא בשגגה.)

והנה מימות החורבן ואילך שנתבטלו בעוה"ר הקרבנות נתלבשו כח קדושת אלו בלב נשבר של בר ישראל המתחרט על מעשיו ומשכר לבו לה', בפרט שמוריד דמעות מעיניו ורוחץ פניו בהם אז נפתח מקור העליון, ובכל דמע ולב נשבר באמת בלתי ישות וגסותא דרוחא שיסבור בדעתו שכבר תיקן כמעשה היצר, לבלבל ולגזול מהאדם כח תשובתו במחשבות ישות, אז יורד אש קדוש משמים ושרוף ומכלה העכירות וזוהמת המחשבות, וכל מה שמרבה בזה להעמיק דעתו ולהתחרט על עוונותיו על שבלה זמניו היקרים בהבל וריק, ובפרט על אלן המחשבות של עבירה שהמה אלפי אלפים ורבי רבבות בלי שיעור וחקר שמכולם נבראו קליפות וחיצונים בלי שיעור, אז בזה הלב נשבר מכלה בכל פעם חלק מוזהמא אשר בקרבו עד בהתמיד אדם בסדר התשובה יום יום, יוכל בע"ה לכלות ולהתם לאט לאט המחשבות הטורדות, עד שבכל פעם מוסרין

טהרת מאמר טהרת המחשבה הקודש עה

לו הארה מן השמים להראות לו מה ששיחת, וזה עצה חזק העיקרית לבטל אלו המחשבות רעות הטורדים אותו.

אבל עניני ופרטי התשובה רבים המה כי זה כל האדם לתקן אשר שיחת מעודיו ומגלגוליו הקודמים אשר נכתם נפשו גם מזוהמת הקודמות לו מגוף הקדום לה. ולכן עיין אחי אהובי במאמרים הבאים בע"ה. במאמר הרהורי התשובה. מארי דחושבנא. תיקון הנפש. שם תמצא פרטי ודרכי התשובה לכל נפש ונפש להתקרב לה, באם שירבה לעסוק בתשובה להעמיק בלבבו בלב נשבר וביתר פרטי התשובה יתפרדו חבורי הרשעים וחבל רשעים ינתק, ורוחא נשמתא שכיח להתרחב מדורה בהיכל הקודש שהוא מוח וכל שאר המחשבות זרות יהיו הכל בטלין ומבוטלין נגדה.

ואמנם דע אחי חביבי, בהיות ידוע לך ששורש התשובה ולב נשבר נצמח מחלקי המרה שחורה שמשם בא כל מיני עצבותא ומרירותא דליבא, רק החילוק הוא כי דאגה ועצבות של מילי דעלמא הוא מחלק הרע והטמא שבמרה שחורה שהוא חולה בישא שמתפשט ללב ולרעיון המוח ח"ו. אבל הדאגה והמרירות של עונות נצמח מחלק הטוב שבמרה, ובהיות ששניהם משכנם במרה וקרובים זה לזה ואדם אשר לא נזדכך יכול בקל להתמשך מכה מרירותא דלבא לבחינת מרה שחורה ועצבות שאז חוזר ומעורר וחוזר וניעור חלק הרע שבקרבו, ולפעמים יוכל להתגבר עליו היצר עוד יותר מקודם. כי אין לך שום קדושה בעולם ששורה של עצבות, וראיה מיעקב אבינו בחיר האבות שהוא רגל המרכבה היותר חשוב, כמובא ברמב"ם ז"ל בפרקי המתבודד שמעולם לא הסיחו האבות דעתם מהבורא אפילו רגע, וכ"ה בס' ליקוטי אמרים ריש פרק ל"ד) כי אלמלא כן לא היו זוכים האבות להיות מרכבה לכסא להיות כל בנין יחוד העולם בנוי עליהם, ועכ"ז לא הועיל כל זה, וכל זמן שלא היה יעקב אבינו בשמחה לא היה שורה השכינה עליו, כידוע מדברי רבותינו וכמובא בזה"ק ויחי (דף רט"ז ע"ב) על הכתוב (בראשית מ"ה) ותחי רוח יעקב אביהם.

וכל שכן אדם ואינש אחר אשר אין מגיע לחלק קטן לאחד מאלפי אלפים ורבי רבבות למדרגתם אם יתא בעצב בוודאי הוא בזוי ונבזה אין שום קדושה בעולם יכול לשרות עליו, ומובא בזה"ק פר' ויחי (דף רט"ז ע"ב) שעיקר עבודת ה' בשמחה וז"ל, תנא אמר רבי אלעזר אמר רבי אבא כתיב עבדו את ה' בשמחה באו לפניו ברננה לאפקא דלית פולחנא דקב"ה אלא מגו חדוה דאמר רבי אלעזר לית שכינתא שריא מגו עצבות דכתיב (מלכים ב', ג') ועתה קחו לי מנגן יהיה כנגן המנגן עכ"ל.

הרי דבריו הקדושים, בפרט התפלה שכתוב בו (תהלים ק') עבדו את ה' בשמחה, ועבודה נקרא התפלה צריך להיות בשמחה ביתר שאת, ומובא בזה"ק ויחי (דף רכ"ט ע"ב) וז"ל, פולחנא דצלוחה דקא בעי בר נש למפלא קמי קב"ה, בשמחה וברננה לאכללא לכנסת ישראל ביניהו ולבתר לייחודא יחודא כדקא חזי דכתיב דעו כי ה' הוא האלקים דא רזא דייחודא ברזא דפולחנא ועם כל דא בעי בר נש למפלא קמי דקב"ה בחדוה

בחדה ולאחזאה חדה בפולחניה ואלין תרין שמחה ורננה לקבל תרין אלין תרין צלותין תרין קורבנין ליומא לקבל תרין אלין דאיגון שמחה ורננה בצפרא ורננה ברמשא ועל דא (במדבר כ"ח) את הכבש אחד תעשה בבקר ואת הכבש השני תעשה בין הערבים, עכ"ל. וגי' ל' ה' רבינו האריז"ל שכל מדרגותיו וגודל השגותיו עיקר שזכה לזה מפני גודל השמחה שהיה שמח בעשיית רצון בוראו, כמובא בשער המצות לרבינו האריז"ל, ומיום שנתגלה רבינו הבעש"ט ז"ל בעולם הוא התחיל לגלות עבודת השמחה ביתר שאת וביתר עז כפי שקיבל מפומא דרבו המובהק אחיה השילוני הנביא שהיה מתגלה אליו תדיר, כמובא בספר הקדוש תולדות יעקב יוסף פרשת בלק, וז"ל אחי' השילוני שקבל ממש רבינו ע"ה והי' מיוצאי מצרים ואח"כ מבית דינו של דוד המלך ע"ה והי' רבו של אליהו הנביא ורבו של מורי וזה"ה עכ"ל.

ומו"ב א' בסה"ק דגל מחנה אפרים בהלקוטים שבסוף הספר על הכתוב שפת אמת תכון לעד ועד ארגיעה לשון שקר וז"ל, הוא ע"ד שאמר הדע"ה אנכי אשמח בה' יתמו חטאים מן הארץ ורשעים עוד אינם וכו' וגם מבואר בתקונים שיחוד של ק"ש הם נעשים באותיות אשמח ע"ד וזהו "שמע" אחד, ולהבין זה כי כשהאדם מעלה כל הדברים לשורשם במחשבה העליונה אשר ממנה נחצבה כל יצור ומפעל ושם נמתקו זיתפרדו כל פועלי און וזהו עולם התשובה ומינה מתערין דינין לאכפייא לכל הדינין וזהו בשרשם וד"ל, ועולם הנוכר נקרא עולם השמחה וזהו מחשבה אותיות בשמחה וזהו כי בשמחה תצאו מכל הקליפות והמבין ונותן לב באמונה שלימה כי הכל בא מעולם המחשבה אינו מתעצב כלל ומקבל הכל בשמחה ומעורר עליו עולם השמחה וממילא ממשיך שמחה עליו ועל כל הדברים ועל כל העולם, ויתפרדו מעליו כל פועלי און ומחלין לו על כל עונותיו וכשהאדם מדרין עצמו בדרך הנ"ל ממילא מצטרפין שני אותיות "עד ונעשה עד להקב"ה שהוא היה הוה ויהיה כי כמו שמעלה עולם ההוה למחשבה שהוא עולם שהיה קודם שנתגלה. ממילא מתגלה היה הוה ויהיה בכל הדברים ונעשה "עד פי' מן אשמח שהיא עולם המחשבה נמשך לו' ימי הבנין עד הד' ונעשה יחוד גמור וקשור ראש תוך וסוף ואין שטן ואין פגע רע כי המלכים נועדו פי' נתחברו עברו יחד כל מארי דינין עיי"ש בזה"ק וכו' וזהו אנכי אשמח בה' כשאני מדבק עצמי לעולם המחשבה והשמחה באמת ושם היא עולם התשובה ואו יתמו חטאים מן הארץ כי נמחלו כל החטאים וממילא ורשעים עוד אינם פי' העולם אשר אני מדבק בו וקשור בו הוא אשמח ונעשה מזה יחוד של ק"ש הנקרא "עד צירוף ע' וד' וממילא רשעים מתבטלים וכשהם מתבטלים אז ברכי נפשי את ה' וכו' עכ"ל.

וביתר ספרי תלמידי הבעש"ט הק' זיע"א מבואר אשר עבודת השמחה הוא דרך ארוכה וקצרה מאד, וגילה הבעש"ט הק' שמה שאדם צריך לטרוח בסיגופים שונים ובתעניות כמה וכמה שנים וזמנים, אם יתמיד וירגיל עצמו בעבודת השמחה יכול להשיג זאת בזמן קצר בלי שיעור

טהרת מאמר טהרת המחשבה הקודש עט

שיעור, והוא למשל שיש אומנות כבידה וקשה אשר צריך ללמוד עד גמרו כמה וכמה שנים, ויש אומן נפלא שיש לו תחבולה לזה שקורין פארטיל ללמוד האומנות בזמן קצר, כידוע שיש בכל מיני אומנות ובכל מיני חכמות תחבולה ללמוד בזמן קצר, והוא משל למי שרוצה לעלות לעליה גבוה מאד ואשר צריך לעבור הרבה מעלות עד שיגיע לפתח העליה, וידוע שיש מיני מעלות שקורין שווינדיל טרעפ שאפשר לעלות בעליה גבוה בדרך קצר ובמעלות מועטות, כן הוא ממש עבודת ה' בשמחה שהוא התחבולה הנפלאה לעלות בזמן קצר למקום גבוה, והטעם בזה כי כל העולמות וכל חיילות של מעלה הגלגלים והמלאכים וחיות הקודש כלם משבחים לשמו הגדול ברנה ובשמחה גדולה בלי שיעור, וגם השכינה הקדושה נקראת שמחה כמובא בתיקונים (דף ס"ז ע"א) כי בשמחה תצאו כי בשמחה עולה כמספר שכינה.

וידוע כמו שיש יציאת הגלות בכלל ככה יש יציאת הגלות להנפש בפרט כמו יציאת הכלל ישראל מהגלות היא בשמחה כדכתיב (ישעי' נה) כי בשמחה תצאו. כן יציאת הנפש הפרטי של בר ישראלי מהגלות הוא בשמחה דווקא, ואין עליה להשכינה הקדושה רק בעבודת השמחה כי אז נתמלאה השכינה כביכול עוז וחדוה ועולה ואמרה ראוי במאי ברא אתינא לגבך, ובכח אתערותא דלתתא מתערור אתערותא דלעילא ממש מדה כנגד מדה, ואם עולה שמחת ה' מבר ישראל למעלה על ידי אהבת ה' היא העולה על מוקדה על לבא דבר נש ששם תלוי השמחה, או עולה אור גדול לשורש נפשו שהוא השכל העליון והיא מתדבקת בשרשה שרש אילנא דכל בית ישראל, ומתרגשים מזה כל חיילי וצבא מרום וכולם מתדבקים בזה האיש להשפיע לו קדושה על קדושה, הגם שאינר מרגיש בפועל אבל שורש נשמתו מרגשת כל זה, ובמאמר צהלי ורני בחיבורי שומר אמונים שם הארכתי בזה בכמה מאמרים ודרושים עיי"ש ותחי נפשך.

והנה אדם בר ישראלי כשרוצה להתחיל ולעסוק בתשובה או תיכף מרגיש היצר, כי מצות התשובה היא גדולה מכל המצות שהיא קדמה לעולם (פסחים נ"ד), ומובא בעשרה מאמרות מאמר חיקור דין חלק א' (פרק כ"ב) כי בזה מתורץ קושיית המפורשים איך אפשר שהתשובה תכפר על ביטול מצות עשה הלא היא גם כן רק מצות עשה מן התורה, והתשובה מפני גודל ערכה וחשובתה של זה המצוה יש בכוחה לכפר על הכל עיי"ש בקיצורי דבריו הקדושים, ויש אלפי אלפים ממונים על זה מחיילות החיצונים להביא האדם לדאגה ולעצבון ח"ו, לכן תיכף שאדם בר ישראל עולה בלבו ורוצה להתחיל להיות מבעלי התשובה ולהתבונן על דרכיו שלא יבלה זמנו ח"ו בהבל וריק או ג"כ יתחיל להתרגל בעבודת ה' בשמחה.

רק תדע אחי שזה עבודה של שמחה הוא יותר קשה מכל העבודות כי אין הטבע מתרצה לזה, כי עיקר בנין האדם הוא הגוף וחלק נפש הדומם שגומר כל המעשים, וטבעו של זה החלק האחרון שבנפש הבהמית להמשיך לעצבות, בפרט שכל מחנות וכתות החיצונים מסייעים לזה להיות בעצבות שעל ידי זה מתרבה כוחם ושפעם ח"ו להניק מעבודת

טהרת מאמר טהרת המחשבה הקודש

מעבודת האדם לבוראו, ולא ביום ולא ביומיים אפשר להשיג זאת ולהגיע לידי מדה זו. ואם האדם רוצה לדבר ליצנות או מלתא דבדיחותא או לשמוח בהרווחת תענוגי עולם הזה או אין היצר מזכיר לאדם שום צער כנסת ישראל ולא שום דבר, רק אם רצה לשמוח בשמחה של קדושה בתורה ותפלה ומצות או בא אצלו הפרימער יצר הרע ואומר לו לא כעת הזמן לשמוח מחמת צרות ישראל, או שאתה אדם מלא בחטאים ועונות ובמה תשמח ואז מזכיר לו גם כן החטאים, מה שאין כן בזמן אחר, ואז צריך להשיב לזה היצר שמתלבש בלבוש הצביעות של יראה, ויאמר לו הלא כל הצדיקי עליון שהיו תמיד מלאים צער בצער השכינה ובצערן של ישראל ולא נחו ולא שקטו מזה אפילו רגע ממש כביכול כמו שרואה אמו החביבה ובנו יחידו לנגדו בצער ובמרירות ויסורין בלי שיעור וחקר, וכל שכן הצדיקי וקדושי עליון הקדמונים, וכל שכן רבינו שמעון בן יוחאי צדיק ויסוד עולם לכל הצדיקים הבאים אחריו, והוא היה בזמן החורבן וראה צער עשרה הרוגי מלכות שהוא היה תלמידו של ר' עקיבא וצער הרוגי ביתר וכדומה, בוודאי אי אפשר לספר אפילו כטיפה מן הים גודל הרגשת צער על צער השכינה וצערן של ישראל, ועל כל זה ציוה לעבוד ה' בשמחה, וכל שכן התפלה כמוכא בזה"ק ויחי (דף רכ"ט ע"ב) המובא לעיל, עיי"ש, וגם כל התיקוני זוהר נבנה על זה.

א' כן שמע מינה שבעדן עבודת ה' או ח"ו אינו מזיק השמחה, הגם שיש צער ח"ו בעולם ומשתתף בצערן של ישראל, עיין בזה עוד בספרינו שומר אמונים במאמר צהלי ורני פרק ו' ופרק י', ובאמת לאמיתו הוא ענין אחד ממש כי כשמרגיל עצמו לשמוח בשמחת ה' או הגם בשמחתו היותר גדולה עם ה' או דייקא מרגיש צער השכינה וצערן של ישראל ביתר שאת, ואי אפשר לבאר זאת בכתב, ואז אפשר להתגקע לה', וכל שכן אם מזכה ה' על ידי שמחה להשיג עריבת זיו הדר הקדושה שאין כערכה וכל הפציד לא ישוו בה אז עיניו גוטפין דמען רותחין מאהבת השכינה, וחושב אי מלכא אנת מאי טעמא לא אתינא לגבך עד השתא, והאיך הייתי הולך בהבל וריק עד הנה, וזוכר צער שכינת עוזינו.

והנה מי יכול לשער ולספר אפילו אפס קצת מחלק אלפי אלפים ורבי רבבן גודל מעלת השמחה בה' אשר רוב צדיקי ותלמידי בעש"ט וחסידיו קדמאי לא זכו למדרגתם רק עיקר בשביל זה, כי זה השרש הגדול לבא לאהבת ישראל כידוע ונרגש, כי כמו למשל כשהמלך בשמחה אז מצוה להתיר כל האסורים ומוחל לכל הפושעים כנגדו כידוע מנימוסי מלכות וממלכים הקודמים, וככה אם אדם בשמחה אז מוחל לכל בר ישראל ומקבל בסבר פנים יפות לכל אחד ומסביר פנים לכל אחד ואינו נושא הקפדות ותערומות בלב ומתגוצץ תמיד חיות דקדושה ביותר וביותר.

ועיקר שבעיקרים גודל האמונה שנתרבה לו בלבו בכל זמן, כי עיקר השמחה צריך להיות בבחינת ישמח ישראל בעושי בני ציון יגילו במלכם, (תהלים קמ"ט) שישמח שיש לנו אב ופטרון כזה שמניח אלפי אלפים ורבי רבבות עולמות בלי שיעור דכתיב

טהרת מאמר טהרת המחשבה הקודש פ

דכתיב (שיר השירים ו') ועלמות אין מספר ודרשו רז"ל (ע"ז ל"ה): אל תקרא עלמות אלא עולמות אין מספר. בפרט מה שגילה בזה"ק ובדברי האר"י הק', ורבי רבבן עלמין עלאין ותתאין, ורבי רבבן חיילי מעלה וצבאי צבאות דכתיב (איוב כ"ה) היש מספר לגדודיו. והוא ממלא עליונים ותחתונים כדכתיב (ירמיה כ"ג) הלא את השמים ואת הארץ אני מלא נאם ה', והוא מטפל עצמו כביכול עם טפה סרוחה בריה קטנה שפילה ואפילה להשיג עליו בעינא פקחא עלאה. בפרט אם הוא מעושי רצונו יתברך בודאי השגחה גדולה עליו בלי שיעור דכתיב (תהלים ל"ד) עיני ה' אל צדיקים, (שם ל"ג) הנה עין ה' אל יראיו למיחלים לחסדו, (ישעיה ס"ו) ואל זה אביט אל עני ונכה רוח וחרד על דברי, (תהלים י"ד) ה' משמים השקיף על בני אדם.

ו כל עבודת המלאכים הגדולים והנוראים וחיות הקודש והשרפים, לכולם נחשב עבודתם נגד עבודת ישראל וגודל שעשועים ותענוגים שבר ישראל גורם להקב"ה בעבודתו, כי החיות תרפנה כנפיהם וכל צבאי מעלה שתוקים באדישתא בשעה שישראל הקדושים פותחים פיהם לומר שירין ותשבחין, לפי שהקב"ה בחר בנו וברא אותנו מאומה הקדושה, הגם שהקב"ה מסתתר מאתנו בעולם הזה שהוא הבל וריק לפי שעה, כתיב (איכה, ג') כי לא יזנח לעולם ה', וכתיב (תהלים ע"ז) העולמים יזנח ה' ולא יוסיף לרצות עוד, וכל הסתרות הן רק לגבי חייביא כנאמר בתקוני זוהר (דף ע"א ע"ב), כי לגבי צדיקייא אין שום הסתרה כי יודעים כי כל חיות עולם הזה הבל וריק, ובוהו כמו שמוכא בספרי הקדמונים, כאשר רבינו תם והר"י וגדולי בעלי תוספות שיצאו ליהרג על קדושת ה', בלילה הקודמת שיצאו ליהרג רח"ל או חברו התוספות היותר קשים (במרובה בבא קמא), וכמו ר' עקיבא בשעה שסרקו בשרו במסרקות ברזל קיבל עליו עול מלכות שמים, הגם מי יכול לשער חלק אלפי אלפים מאהבת ה' של צדיקי קודש שאין כמותם, אבל גם בזמננו יוספר שכמה ישראלים הקדושים יצאו ליהרג ולישחט ולישרף בשמחה על קדושת שמו יתברך, אשרי להם ואשרי לנשמתם מה שמוכן להם בעבור זה.

וה מ ר ג י ל' עצמו בשמחה שנצמח על ידי כח בטחון בה', עליו נאמר (תהלים קי"ב) משמועה רעה לא יירא נכון לבו בטוח בה', מכל שכן כשאין מעלה בלבו ואין מניח להאריך מחשבות של דאגות העולם, כי בטוח ומאמין בה' שהקב"ה בודאי לא יעזבנו ולא יטשנו, הון ומפרנס לכל הברואים, וכי אפילו ימות ברעב ח"ו מה הוא ומה חייו שניח בשביל זה את ה' ולפרוק עול מלכותו יתברך מעליו, וכל שכן שבוודאי לא יבוא לידי זה כי דורשי ה' לא יחסרו כל טוב, (שם ל"ד), דהיינו שהכל טוב להם כי איזהו עשיר השמח בחלקו, וזה נאמר גם כן על עבודת ה' כמובא בספרי הצדיקים, שישמח עם כל מצוה קטנה גם כן כאילו הרויח הון גדול, ואז יהא תמיד בשמחה כי כמעט בכל תנועה של בר ישראל יש בו מצוה, אם נותן לבו לדרוש ה', ואשרי חלקו וגורלו למי שמרגיל עצמו באמונה ובשמחה ובטחון לה', שהכל אחד הוא ומשולבין חד בחברי' ולא יתפרדו, ועל זה נאמר (שם קל"ב) פה אשב כי אויתיה אמרה השכינה א'שיב' ר"ת

אמונה

טהרת מאמר טהרת המחשבה הקודש

אמונה שמחה בטחון במקום כזה אשב ואויתיה. ודיקא באופן שהשמחה יהא בצירוף הכנעה כי אז נתקיים שמחה ויראה דהיינו הכנעה שהוא פרט מיראה כי הכנעה הוא תולדה דיראה, כדרשת רז"ל במסכת (גדרים כ'). בעבור תהיה יראתו על פניכם זו בושה, שיבוש מלפני ה' על הכעסו אותו ועל שמרד בתורתו הקדושה וזה הוא ענין פנימי.

אח"י אהובי וביותר שתדרוש ה' יתגלה לך זה הענין ביותר, בפרט כשהעולם בצער או ביותר צריך להראות פניו בהכנעה, כמו רב כהנא שבעידן צער הוא פכר ידיה ומצלי (שבת דף י'). וכל שכן שלא בעידן עבודה, וכל שכן בדברו עם בני אדם שעל זמן כזה נאמר (זהר בראשית דף ג' ע"א) וטובך גנוז בגוון והבן, וזה כבר גילה לנו רבינו הבעש"ט. ומובא בכתבי הק' רבי ר' בער זי"ע ששמחה בלי יראה הוא הוללת, הגם כי הדברים ארוכים ועמוקים בלי שיעור, אבל הפירוש הפשוט כי מי שעוסק בשמחה לבד בלי תשובה, בקל יכול ליפול בליצנות ולומר בדיחותא, ולשפוך דמים של חבריו בבדיחותא, ויכול להחשב עי"ז כמו רוצח ח"ו וכדומה, ולפטט בדבורים בטלים בלי שיעור, ולפרוק עול מלכות שמים כאשר החוש עידי על זה, כי כבר טעו בזה הרבה חסידים ופרושים שלא רצו לעסוק בתשובה מיראת מרה שחורה, אבל כבר מובא בספרי הצדיקים גדולי טעותם וכסלותם כי זה טעות, כי התשובה סוף כל סוף מביא ממילא לידי שמחה, כאשר ראיתי הפירוש בספר לקוטי אמרים (פרק כ"ו), וז"ל.

וזה שכתוב בכל עצב יהיה מותר פי' שיהיה איזה יתרון ומעלה מזה הנה אדרבה, מלשון זה משמע שהעצב מצד עצמו אין בו מעלה רק שיגיע ויבא ממנו איזה יתרון והיינו השמחה האמיתית בה' אלקיו הבאה אחר העצב האמיתי לעתים מזומנים על עוונותיו במר נפשו ולב נשבר שע"י זה נשברה רוח הטומאה וס"א ומחיצה של ברזל המפסקת בינו לאביו שבשמים כמ"ש בזהר ע"פ רוח נשברה לב נשבר וגו', ואזי יקוים בו רישיה דקרא תשמיעני ששון ושמחה וגו' השיבה לי ששון ישעך ורוח נדיבה וגו', וזהו טעם הפשוט לתיקון האר"י ז"ל לומר מומור זה אחר תיקון חצות קודם הלימוד כדי ללמוד בשמחה אמיתית ב"ה הבאה אחר העצב שיש לשמחה זו יתרון כיתרון האור הבא מן החשך דוקא כמ"ש בזהר על פסוק וראיתי שיש יתרון לחכמה מן הסכלות כיתרון האור כו' ע"ש וד"ל, וכן מביא שם בפרק ל"א עיי"ש. עכ"ל.

אבל בשמחה לבד בלי התעסקות בתשובה עי"ז יכול ליפול לטעותים הרבה ולגסותא דרוחא כאשר ידוע ויובן לכל בר דעת אשר התאבק בעפר רגלי צדיקים וד"ל. אבל שניהם ביחד המה שלימות גדול, כי שמחה מגביה ומעלה הנפש מעצבונו ומעלה נפש הבהמית לקדושה וגם הגוף, כי ענין השמחה הוא מדה אשר אפשר לכל אחד להגיע לידי זה ולא מדריגה, כאשר רואים לכל בעלי מרה שחורה ח"ו מצויים להם לילך למקומות של שמחה עד שיגיע עליהם גם כן השמחה, וכל שכן נפש הקודש בודאי, יכול להתחזק ולהתאמץ לשמחה בעל כרחך, או על ידי גנון של שמחה, או ללמוד ולהתפלל בשמחה.

הגם

טהרת מאמר טהרת המחשבה הקודש פא

הגם שהנפש הבהמית אין רוצה בזה בשום אופן והוא טעם מיתה לה, באשר כי השמחה של קדושה הוא ממש סם המות לס"ם ופלונית בפרט לאיש ירא שמים המה אינם מניחין זאת בשום אופן, לכן הוא צריך להתאמץ כמו לחטוב עצים ממש להגיע לשמחה, ואם לא ישיג תיכף, ישיג אחר שעה או שתיים ואם יתאמץ בלי ספק בעולם שיבא לזה כאשר בחון ומנוסה בלי שיעור פעמים, כי זה אינו מדריגה, כמו למשל מדריגות היראה הפנימי אשר הוא מדריגת הקדושה, כי שמחה הוא מדה ממדות חיצונית של הנפש אשר להבדיל שייך גם אצל רשעים, רק אם השמחה הוא של קדושה או מקורה רם ונשא וגבוה ממש עד מקור מחשבה העליונה משה ביה אלויות בשמחה. לכן מסוגל השמחה לטהר המחשבות ולהרבות האמונה וחשק לה' בהצטרפות התשובה ולב נשבר תמיד.

ועל כל פנים יחפץ ללב נשבר, כי להשיג בחינת לב נשבר בלי מרה שחורה צריך לעבוד בזה הרבה והרבה זמנים עם כמה וכמה מסירת נפש והרבה והרבה הרהורי תשובה, רק בכל דבר יש בחינת ראש וסוף, והחפץ והרצון לזה והעסק התשובה והוידוי וחרטה, אשר מביא לתכלית זה סוף כל סוף, בהצטרפות יגיעת השמחה ויגיעת מוחו ולבו לשמוח בה', ושניהם יחד הוא ענין נורא ועצום, ומביא לקדושת ולנטירת הברית. כי אמרו קדמאי כי רוב פגם הברית ח"ו נצמח ע"י עצבות ח"ו, ומעשה ה' שבא פעם אחד חד מחכמי הדור להה"ק הר"ר שר שלום הרבי הראשון מבעלז זי"ע ובצאתו ממנו אמר שהוא ראוי מצד גדולת נפשו ותורתו להשיג מדריגות גדולות ורמות רק מצד העצבון שבלבו נמנעו ממנו כל המדרגות, ואמרו רמו על זה בעצב תלדי בנים, בנים זרים ח"ו ה' ישמרנו, וכן מובא בגמרא שבת (דף ל:) כי אפילו לחלום טוב השמחה מועילה, ואי אפשר לבאר כאן יותר כי אצטרך לזה עוד כמה דרושים, ה' יזכינו להיות מהשמחים בו ועושים רצונו תמיד אמן.

פרק ג'

אבל דע אחי חביבי כנפשי הגם כי אמת ויציב ונכון כי השני דרכים הללו המה קדושים וטהורים לקרב נפש הישראלי לה', להכניע היצור, להרבות האמונה, לכפר העונות, להוסיף געגועין ותשוקין תמידין לה', אבל גילה לנו רבינו הבעש"ט ז"ל כי לעקור השרשים של עונות כמו שאמרו רז"ל (ע"ז דף מ"ה:) הרוצה לעקור ע"ז צריך לשרש אחריה, בפרט שורש חטאת נעורים לעקורם לגמרי אשר פגמו נוגע עד עצם רום דעת העליון כמובא בכתבי האר"י ז"ל, ולעקור הרהורי המוח, וכן לעקור הפניות לגמרי והרהורי הגאות שלא יבלבלו אותו, שהוא גם כן נצמח מסבה שלא נטהר עדיין משורשי העונות, צריך לזה דייקא עבודה

טהרת מאמר טהרת המחשבה הקודש

עבודה של מס'נ, והגם כי עבודה של מס'נ הוא דבר גדול ונעלה ומרומם, אבל יש בזה גם כן בחינת ראש וסוף והוא שייך גם כן לכל בר ישראל ממש, כאשר מאריך בזה בטה'ק לקוטי אמרים. בפרקים י"ד. כ"ה, מ"א. סדר הענין של מס'נ ומה נקרא מס'נ ועיין לקמן בתקוני הנפש של פגם היסוד ושם תמצאנו, ושלשתן יחד הוא עבודה שלימה ותמה לבעלי נפש, וזה היה כל עבודת הצדיקים, כמו בא בטה'ק דרכי צדק וז"ל.

בכל זמן פנוי יהא מהרהר במצוה זו (קידוש השם) וכל יותר שמהרהר במצוה זו לקיימו יותר עובד להשם יתברך במחשבתו וכל עבודת הצדיקים מהרהרים במצוה זו תמיד, עכ"ל.

ולא תאמר אחי דייקא אי אפשר זה בלא זה, כי כבר היו הרבה והרבה צדיקים וחסידים שזכו להתקרב אל ה' הגם בכל פרט ופרט מאלו השלשה, אחד על ידי ריבוי סיגופים ותשובה לה', ואחר על ידי הרגל של שמחה תמידית, ואחד על ידי מסירת נפש לה' בתורה ותפלה ומעשים טובים, אבל שלשתן יחד הוא מפתח לפתוח דלת התשובה ומשבר כל טנרין תקיפין דפרזלא ועוקר האילנות וגם השרשים שנבראו ע"י עוונותיו ומפיל כל העונות והקליפות שנבראו מעונותיו. לנוקבא דתהומא רבא, כי באם שלש אלה יעשה לה לנשמה או יזכה בזה לתשובה עילאה שזה תולדה דתשובה מאהבה שזדוניו נתהפכו לזכיות. והשי"ת יזכנו לעבדו באמת מתוך שמחה ונחת וישימינו מחלקם של צדיקים ועושי רצונו אמן.

ונחזור לענינינו שהתחלנו על טענות היצר ארדוף אשיג א חלק של ל, והתשובה מנשמתא הקדושה, נשפת ברוחך, כסמו ים, כי הרוח הוא התלבשות רוח דקדושה, ונשיפות הרוח שהקב"ה מנשף ברוח שהוא עיקר האדם, כדכתיב (קהלת ג') רוח בני האדם העולה היא למעלה, ועיקר משכנה בלב ומלב נתפשט לכל האברים, כסמו ים הוא התשובה שנקרא ים כדמצינו (במדרש רבה פר' ואתחנן ומדרש איכה ג' ומדרש תהלים ס"ה) מה ים לעולם פתוח אף דרכי תשובה לעולם פתוחים, וגם ים אותיות מ"י שהוא תשובה עלאה וכשזוכה נעשה מים מ"י, וע"י תשובה נתכסו כל חטאיו כדכתיב (תהלים ל"ב) נשוי פשע כסוי חטאה. צללו כעופרת במים אדירים, שהוא תגבורת הנפש בכח גדול ובמסירות נפש לה' כמו מים האדירים ששוטפים בחוזק יד, ככה הנפש שעולה בתקיפות גדול נגד היצר, ומתפלל ביגיעות ובמסירת נפש לה', או עושה מצוה במסירות נפש גדול, עי"ז צללו הרשעים במים האדירים הללו, ועוד במים אדירים המה כמספר שמחה עם ד' אתון, כי שניהם יחד הן עבודה של שמחה וברינה, והן עבודה של מסירות נפש, שניהם יחד הוא בחינת מים אדירים, ואו נתקיים מקולות, דהיינו מתפלה שנקרא קול יעקב, מים רבים אדירים משברי ים אדיר במרום ה', וכי זה רבותא לגבי הקב"ה שהוא אדיר מקולות מים

טהרת מאמר טהרת המחשבה הקודש פנ

מים רבים, הלא כל העולמות נבראו באתא קלילא דלית ביה מששותא. רק על ידי קולות מים רבים אדירים משברי ים, שהוא גודל התשובה בצעקת הלב ובלב נשבר שהוא משברי ים כאמור לעיל, וגם משברי ים הוא. כי החיצונים להבדיל גם כן נקראו ים כל משבריך וגליך עלי עברו (שם מ"ב). ואדם ששובר אלו הגלים ואינו מתפחד מהם, ומעלה המחשבות דייקא בתקיפות להגביר בגבורה דקדושה לגבי ה', ואז אדיר במרום נתקדש שמו יתברך בכל העולמות בבחינת (תהלים ס"ח) תנו עוז לאלקים כאמרם (פסיקתא דר"כ, מדרש רבה איכה פסוק וילכו בלא כח) ישראל מוסיפים כח כביכול בפמליא של מעלה.

אבל דע אחי כי כל זה הוא להשיב בתשובה שלימה לה', כי באמת על ידי פרטים אלו אפשר לזכות לדברים קדושים, אבל כל שלשה פרטים הללו נקראו עבודה שלב, כי התשובה עיקרה החרטה שהוא בלב כמו שכתוב (יואל ב') קרעו לבבכם ואל בגדיכם (שם) שובו עדי בכל לבבכם, ועוד הרבה, כי התשובה הוא שתשוב לה' בכל לבבך, וגם השמחה הוא בלב כדכתיב (תהלים ק"ה) ישמח לב מבקשי ה', וגם בחינת של מסירת נפש עיקרה היא מצד הלב דסמך ליה בכל לבבך לבכל נפשך, אבל לבא למדרגת בחינת דביקות ה' במוח צריך עוד כללים אחרים, כי הרבה בעלי תשובה וחסידים שעסקו הרבה שנים בשלשה אלו, על כל זה לבחינת דבקות המחשבה לא באו מפני שהיה חסר להם כללים דלהלן, והגם שבאם עוסק בתשובה בפרטים אלו שאמרנו סוף כל סוף זוכה גם לטהרת המחשבות כמו בא בליקוטי תורה מהתניא בסופו על פסוק כי כאשר השמים וכו' (סי' ג'). וז"ל.

והנה המשכת בחינת השמים כסאי הנ"ל הוא ע"י תשובה עילאה בכל מאדך רעותא דלבא שזהו בחי' הכתר דכנסת ישראל שהוא בחי' יחידה שמתוקף רצון זה שמעומקא דלבא אזי אין יוכל להיות במוחו שום הרהור ורצון אחר ע"כ נקרא יחידה שאין בלבו אלא אחד והוא כמו על דרך משל כשמוליכין את האדם לדון דיני נפשות אין לו שום מחשבה ורצון אחר רק לדבר זה להציל נפשו כו' שרצון זה לפי שנוגע לעצמיות נפשו ממלא כל מוחו ולבו ומקיפו מראשו עד רגלו עד שא"א ליכנס במוחו שום רצון אחר משא"כ ברצון שאינו נוגע כ"כ עד מיצוי הנפש ממש אע"פ שנוגע לו הרבה כמו כשיעסוק בפרנסה ברצונו אע"כ יכול להיות אצלו רצון אחר ועל דרך זה יובן ענין בחי' יחידה באלקות שנגע כ"כ הרצון עד הנפש ממש ועד בכלל עד שאין לו שום רצון אחר כלל וכלל מעניני עוה"ז כו' ועל זה נאמר מכפירים יחידתי, עכ"ל.

אבל דע אחי כי גם לכללות השלשה נצרך עוד דביקות חכמים שאמרו רז"ל (כתובות דף קי"א) (דברים י"א) ולדבקה בו. וכי אפשר לדבקה בה' אלא הדבק בתלמידי חכמים, והנה לא אאריך בדיבורים האלו כאן מפני כמה טעמים כי המה דברים אשר ניתנו מפה לאוזן, וגם שאין למי לכתוב בעוה"ר כי אטריח קסתי בחנם, אבל על כל זה אולי המצא ימצא איזה נפש הקדוש בעולם שיגיע חבורינו לידו ואולי יצטרך לו הענין, לכן לא אמנע לכתוב בקיצור הדברים

טהרת מאמר טהרת המחשבה הקודש

הדברים כמסירתן מסיני שקבלנו מרבתינו איש מפי איש עד רבינו הבעש"ט הק' זי"ע והנה בגמרא הנ"ל מתרץ אלא הדבק בתלמידי חכמים, ולכאורה מה מתורץ בזה הלא כתוב בתורה (דברים י"א) ולדבקה בו בהקב"ה, וכן הרמב"ם ז"ל כתב המ"ע של ולדבקה הוא אמונת חכמים, אלא שמע מינה שעל ידי אמונת חכמים אפשר לבא לבחינת ולדבקה בו, בו ממש, וזה היה החכמה של הבעש"ט הק' זי"ע שזכו להתקרב בזמן קצר למדרגות קדושות התלמידים שהתדבקו אליו ובתלמידיו אחריו בגודל האמונה ובגודל התקשרות, כי מאן דקרב לגבי דהינא אידהן, ואמרו במדרש (ילקוט תתכ"ד) אפילו רשע המתדבק לצדיק זוכה להיות כמותו, ובמכילתא אמר ויאמינו בה' ובמשה עבדו. אם במשה האמינו ק"ו בה' ומה ת"ל במשה, ללמדך שכל המאמין ברועה ישראל כאלו מאמין במי שאמר והי' העולם עכ"ל. ואמרו (באבות פ"ו מ"ו) אחד ממ"ח דברים שהתורה נקנית בהם. הוא אמונת חכמים, ובאבות (פ"א מ"ד) איתא והי' מתאבק בעפר רגליהם. שעל ידי שמכניע עצמו תחת צדיק וגם כשירגיל עצמו באהבת ישראל, אז מרחמין עליו מן השמים ומשפיעין לו טהרת הלב ומחשבות קדושות, אבל צריך לזה עוד עבודה תדירה בעצמו, ולא כמו פתאים מבוהלים שסוברים שעל ידי אמונת חכמים לבד יזכו לכל, כי אם אינו עושה בעצמו בעבודת ה' אינו שוה כלום, וכבר האריכו בזה הצדיקים ומשלו הדבר. כמו בא בספר שער התפלה בהשאלה ותשובת ד ש ם ו ז"ל.

ואמנם זאת תדע כי זה שרוצה לאהבה את שמו ית' ולירא ממנו ומייגע עצמו על זה כאשר יוכל, בשים לבו ומוחו להבין בגדולות ה' ובחכמתו הנפלאה בכל הבריאה כולה ונפלאותיו ומוראו הגדול והנורא על כל מלאכי מעלה ועל כל העולמות עליונים והחתונים, וכמו שנאמר (איוב ד') הן בעבדיו לא יאמין ובמלאכיו ישים תהלה (שם ט"ו) ושמים לא זכו בעיניו, ובשאר דברים אשר יתעורר בהם ליראה את ה' ולאהבה אותו ככל אשר יוכל (ועיין ברמב"ם הק' פ"ב מהלכות יסודי התורה ה"א שכתב שם האיך הדרך לאהבתו ויראתו ית' עיי"ש); ואם עכ"ז לא יגיע לאהבה ויראה הראויה והוא למיעוט ערכו בשורש נשמתו במדרגות התחתונות עד למאוד או עוונותיו הטו אלה וחטאתיו מנעו הטוב מאתו. שאינו יכול לעורר עצמו, שיחרד לבבו ביראת בוראו ולאהבה אותו, לא ידאג לומר כי ח"ו אבדה תקותו באשר שמצותיו לא יעלו למעלה, כי לזה מועיל ההתקשרות והתדבקות בצדיקי הזמן היודעים והמכירים והם ודאי שעושים מצותיהם כראוי, אז על ידם יעלו גם מצותיו בהתקשרות נכון כנודע לכל מבין אשר כל ישראל גוף א' הם וכל א' מישראל הוא אבר פרטי כמבואר בדברי מרן הרב ז"ל (בלק"ת פ' קדושים) וע"כ נמצאים בישראל אנשים גדולים וחכמים שנקראים ראשי העדה והם בבחינת הראש שבכללות הגוף ששם עיקר משכן הנשמה והחיות, ויש שנקראים עיני העדה והם בבחי' עינים. ויש אישים התחתונים הנקראים ע"ש העקביים והרגלים וכמ"ש העם אשר ברגליך וכאשר הרגל חזק ומחובר ומדובק אל הראש אז הרגל הולך אחר הראש.

טהרת מאמר טהרת המחשבה הקודש פנ

כי הראש הוא העיקר ואל מקום שהוא רוצה ללכת מוליך את רגליו עמו. אבל אם ח"ו נחתך הרגל בארכבותיו א"א לו ללכת אחר הראש והוא מונח מת כאבן דומם וכן באיש הישראלי אם הוא מחובר ומקורב עם הראש הולך הוא עם הראש משא"כ כשנפרש ממנו, ואמנם שהוא רק באופן הנזכר כשמייגע עצמו לאהבה ויראה ואינו יכול אבל אם אינו מייגע עצמו כלל לזה לא יועיל לו התקשרותו ודבקותו כידוע מהמשל לזה. שאם כמה אנשים נוסעים בדרך כאחד ואירע חולי לא' מהם אז יטפלו בו הנשארים וינטלוהו וינשאוהו בכל כחם עד מקומו, משא"כ אם ח"ו ימות א' מהן בדרך אז יקברוהו במקומו ולא ישאו אותו על כתפיהם, כן מי שרוצה להתפלל או ללמוד ולעשות מצות כראוי בכל כחו במחשבה ודיבור ומעשה ביראה ואהבה ושמחה רבה ומייגע עצמו על זה. ואם עכ"ז אינו יכול להיות כראוי כנזכר יוכל לעשות כל עשיותיו ביחודא שלים עם הצדיקים אשר מקשר עצמו עמהם כי הוא כחולה המתנענע עכ"פ, אבל אם לא ישים שום מחשבה בהם הרי הוא כגולם כנפש האדם אשר ימות ומי ישא מת עליו הכל כנודע. עכ"ל.

ולזכות למחשבות טהורות עוד קודם זמן גמר תקונו והגם מי שאין לו מי שילמדנו, אחי אהובי עצתך שתתקשר עצמך תמיד במחשבתך עם חכמי הדור ועם כללות ישראל בגודל אהבה, ועוד תצטרך לאלו הכללים, הבטחון התמידי לה', ועיין מזה בחבורנו (שומר אמונים במאמר הבטחון), ושם תמצא פלאים גדולים בענין הבטחון ועצות נפלאות לזה, כי האדם שאינו בוטח בה' בחזק, טורדין אותו מחשבותיו מדחי לדחי, הגם מחשבות של מצוה, ועצה לזה שירבה להתבודד עצמו עם קונו, וקודם ישבר לבו לה' בתשובה, ואחר כך יצמצם מחשבתו איזה זמן ואת מוחו להתבונן בגדולת הבורא ורוב נפלאותיו, ויצמצם עיני שכלו בציור שמותיו של הקב"ה, שמספר צמצום עולה כמספר ב' פעמים עין עה"א, שעיקר הצמצום בהם תלוי. ועיין מו"ח. ל.ב. כמספר גבורה שהוא הצמצום, מו"ח. ל.ב. גימטריא פ"ו כמספר אלקים שרש הצמצום, וזה הסוד אדם לעמל יולד, עמל ר"ת עין מו"ח ל.ב. וזה והי' עיני ולבי שם. והבטחון הוא בחינת התפשטות אשר דוחה כל המחשבות זרות כי אין לי עסק עמהם כי בטחוני בה' שהוא יתקן בעבורי כל דבר הן ברוחני והן בגשמי, וזה הסוד (משלי, ט"ז) גול אל ה' מעשיך ויכוננו מחשבותיך. עיין בראשית חכמה, שער הקדושה סוף פרק ז'.

דכל מה שירבה להתבודד בה' וירגיל לצמצם מחשבתו בדבר אחד, מקדם רבע שעה, ואחר כך חצי שעה, ואחר כך שעה, בשמותיו של הקב"ה, או בהתבוננת נפלאותיו, על ידי תשובה ושמחה והתקשרות חכמים וכישראל ביחד כי זה תצרך לכל דבר ודבר, ועל ידי זה הנ"ל תזכה לאט לאט לדבקות המחשבה, והגם רגע או חצי רגע שתדבק נפשך בה' אז תדע שהגעת בזה השעה לתכלית הנרצה של הבריאה, כי זה תכלית כל הבריאה, ותכלית כל המצות, ותכלית כל האדם כמובא ברמב"ם ז"ל בסוף פרקי המתבודד המובא לעיל.

פרק ד'

ונחזור לעניינינו כמו שהקדמתי בתחלה שכל אדם הוא עולם קטן, ושרש ודבקות ותכלית הכל הוא רגע של אמונה ודביקות, לכן אל יקטן בעיניך אחי אפילו איזה רגעים שתדבק נפשך בה', שהוא יותר נעלה ונשגב ומרומם מללמוד ולהתפלל כמה וכמה זמנים רצופים, ועל זה נאמר (תהלים קי"ט) עת לעשות לה', לה' דיקא, הפרו תורתך, כמובא בספרי תלמידי הבעש"ט, וזה היה עבודת רבותינו קדמאי שזכו למה שזכו שהיו פורשים עצמם במדבריות, והיה לתכלית זה שלא יבלבלו אותם טרדות העולם שיהא בכחם יותר לצמצם מחשבותיהם להתדבק לה', וכל מי שרוצה שלא לבלות זמנו צריך לייחד מחשבותיו ויפנה לבו קודם התפלה שלא לדבר דבורי חול, ויתבודד עצמו עם קונו שזה תכלית השלימות בבחינת שבת, ושבת יהא כולו לה', ועיקר מהכל הוא התקשרות בשורש הנפש למעלה בסוד ואתם הדבקים, ואתם אותיות אותם, בסוד וקשרתם אותם, ובוודאי המפטפט ולשונו הפקר לדבר לשון הרע ורכילות ודברים בטלים, ואין לו צמיד פתיל על לשונו רק הולך ומפטפט בתשע קבים שיחה, בודאי אינו יכול לזכות לשום השגה שבעולם, וכ"ז צריך שימוש חכמים, וה' ידריכנו בעבודתו ולהיות נאה דורש ונאה מקיים, וכל אלו הבחינות דלעיל נרמזו בהכתוב (דברים י"ד) ואתם הדבקים וכו', הדבקים כמספר קס"א כמספר שם אהי' במילוי יודין, ב"ה, הוא התפשטות כידוע (רומז להתפשטות המחשבות אשר מכה בטחונו בה' דוחה כל המחשבות זרות), אלקיכם, הוא הצמצום כידוע (רומז להתבוננות בגדולת ה' ע"י צמצום מחשבתו ומוחו), חיים, כמספר חכם כמובא בעץ חיים (רומז להתדבקות בתלמידי חכמים) כולכם, הוא כללות ישראל (רומז לאהבת ישראל), היום, עם הנקודות כמספר בבטחון, ואתם הדבקים ומסיים חיים כולכם היום שע"י מחשבות דביקות זוכה להחיות כל הימים הקודמים, ובכל אלו הדברים יש פרטים ושבילים בלי שיעור רק אשר יזכר ה' יבינו מאלו דברים קצרים כל הנצרך ובמקום שאמרו לקצר אל יאריך, ואעתיק לך מסה"ק פורת יוסף מרבינו הק' בעל התולדות ז"ל, וז"ל.

הרי כי תכלית עיקר המעשה ולא החכמה ועיקר המחשבה ומי שעוסק בגשמי וכוונתו דבוקה בהש"י הרי זה עובד הש"י עבודה גמורה ומי שעוסק בתורה ותפלה ואין מחשבתו וכוונתו דבוקה בהש"י הוא ממרה נגד הש"י, ולעתיד רוח הטומאה יעביר מן הארץ ולא ישאר רק מי שהי' מחשבתו תמיד בהש"י, גם מי שהי' חושק כל ימיו שיזכה לבא למדריגה זו לדביקות להש"י ומתפלל להש"י אנא ה' הושיעה נא אנא ה' הצליחה נא גם שלא זכה לזה בעוה"ז מ"מ מאחר שנכנס במי הדעת טהור וגם הוא בכלל הדביקים בו ית', וז"ש ברוך הבא בשם ה' ר"ל שגם הוא בכלל ברוך הבא מי שרוצה לבא ולידבק בשם כבר הוא בא, ברכונכם בשם ה', ומחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה עכ"ל. ותראה

טהרת מאמר טהרת המחשבה הקודש פד

ו ת ר א ה אחי גודל מעלת השתוקקות לה' עד כמה יגרום לו לעתיד לבא ואשרי חלקו וגורלו וזכור אלו הדבורים. ודע אחי חביבי שכל הכללים שכתבתי בזה המאמר המה דברים קדושים ואמתיים שמעולם לא נתקרב שום חסיד וצדיק לה' רק על ידי אלו דברים שנמסרו עד משה רבינו ומשה מפי הגבורה. ויש בכל זה דרכים וכללים וראיות רבות מדברי רבותינו הקדושים הראשונים והאחרונים רק שלא העמדתי יסודות חבורי הזה על זה הפרט. כי עיקר שרש חבור הזה הוא לתשובה וסור מרע. והשי"ת ישימנו מעבדיו ואוהביו הנאמנים והאמתיים והשם ישים חלקנו עמהם עד לעולם אמן.

• •
•

